

τόμῳ, αἱ εἰσὶ τὰ δεῖν ἐπαίνοι ἐν καρδίᾳ, ἀπὸ ῥέ-
 σκας, γαστριμύργια, πορνεία, κενοδοξία, ἢ ἡ κη-
 ρωνὶς πλούτων ὑψηλὴ φθονία ἢ τις κατασπᾶν
 ὅτις αἰσθάνεται, ὅτι δὲ θεοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀν-
 ῥήτοις ἐξ οὐρανῶν, καὶ ζῶον ἀπὸ φωτὸς πᾶσι
 ἐκ δὲ τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ. ὁ Θεὸς δὲ οὐκ ἐστιν ὁ
 οὐχ ὅλον, ἀλλ' ὁ Θεὸς δέδωκεν ὁ ἐν πατρὶ καὶ
 υἱῷ, καὶ ἀγίῳ πνεύματι ἀνθρώπου, καὶ δὲ
 ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τῆς λογικῆς φύσεως, ἀγέ-
 λων τε καὶ ἀνθρώπων, ἐκ πάσης κλίσεως, ἢ ἡ
 ἀρρήτος τριᾶς δεδημιουργήκεν. ὁ εἰς Θεός, οὗ
 καὶ ἡμεῖς τῆς λαμπρᾶς βασιλείας, δι' ἡμᾶς τῆς
 ὑψίστου Θεοῦ τοῦ τυχοῦ καὶ δι' ἡμᾶς τῆς
 ὁσίων πατέρων ἡμῶν. ὁ Θεὸς ἀκρίτων δόξα αἰῶ-
 νος. *Αμήν.*

LVTETIAE PARISIORVM, M. D.

LXIII. EXCVDEBAT GVIL. MO-

RELIVS, IN GRAECIS TYPO-

GRAPHVS REGIVS:

4η. Οὐ γὰρ χρεαθήσονται ἀγγελοι ὑμνουῦντες
 τὸν ποιητὴν, οὔτε νοῦς ἀμυγλώμηνος· καὶ ὡς ὅτε
 οἱ αὐτοὶ ἐφροντίζουσιν πρὸς Ἐσφῆς, ὅπως ὅσοι
 οὗτοι οἱ ἐνυλοὶ αὐτῆς φροντίζουσιν, εἴγε ἐν οὐ-
 ρανῷ ἡ συχίας νοῦς εἰσελεύσεται. 4θ. Ως ὅτε
 οὗτοι αἱ δυνάμεις ἐφροντίζουσιν χρημά-
 των ἢ κλημάτων, οὕτως οὔτε οἱ ὁ τῆς ψυχῆς
 ὀπλικὸν ἐκκαθάρατες, ἐξ ἧς τῆς ἀρετῆς γε-
 νόμενοι, οὐ μεριμνήσουσι πρὸς κακώσεως τῆς
 ποιητῆς πνυμάτων, καὶ ὡς ἐκείνοις φανερὰ
 τῆς εἰς θεὸν παρορμήσεως ὁ πλοῦτος, ὅτε καὶ τοῖς
 τοιούτοις ὁ εἰς θεὸν φανερὸς ἔρως, καὶ ἡ τῆς ἀγά-
 πης ὁ εἰς θεὸν, ἀπένεισι τε ἐκ ἀνάγκης ἐπὶ
 ὅ ἐρωτικῶς καὶ ἀπλείστως τῇ ἀναβάσει ἐπεκρί-
 νομένοι ἐκ γάσεως θεῖας, ἐκ κατακτοῦ πόθου,
 ἐκ σαθροῦ μέχρι τῆς σφαιρῆς φθάσουσιν, οὐ-
 δὲ κοπιήσουσι τὸ ἔνοσθῆκεως, ἐκ ἐρωτικῆς ὑψώ-
 σεως, μέχρις αὐτῶν ἀγγελοι ἡμῶν ἐν χειρὶ Ἰησοῦ
 ὡς κυρίως ἡμῶν. ρ. Οὐκ ἔστιν ἰὸς ὑπὲρ ἰὸν ἀσπί-
 δος ἐκ βασιλίσκου, καὶ οὐκ ἔστι κακία ὑπὲρ κα-
 κίας φιλαυτίας. τέκνα δὲ φιλαυτίας ἐχθρὸς πε-

ιεφών, ἀὴρ καθαρός δείκνυται. Φλυτασίαι δὲ
 ὑπὸ τῷ ἡλίου τῆς διχαροσιώης Ἰησοῦ χριστοῦ
 διασκεδαθεῖσαι καὶ λειανθεῖσαι, φερόμεν δὲ ἀ-
 γερόφθι νόματα γυνᾶς ἐν καρδίᾳ ἐκ πνευ-
 ρὸς πεφύκασι ὅτι ἀέρος αὐτῆς διὰ Ἰησοῦ φωτί-
 σθαι. Φησὶ γὰρ ὁ ἐκκλησιαστής, οἱ πεπονηότες
 ὅτι κύριον, σωθήσονται ἀληθῶς καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀ-
 γάπῃ περισμεύουσιν αὐτῷ. ὡς ἡ δόξα ἐς τοὺς αἰῶ-
 νας. ἀμήν. 45. Εἰ μὲν τοῖς ὀπίσθεν λόγοις τοῖς
 ἐν παλαιᾷ καὶ δολιέῃ, ἑκατοντάδι, τοῖς τῆς ἱε-
 ραῦς νοῦ ἡσυχίας πόνοις συνετάξαμεν, οὐ καὶ
 γεώργιον τῆς ἐμῆς διανοίας μόνον, ἀλλ' ἀπὸ καὶ
 οἱ τῶν θεοσόφων πατέρων διδάσκειν ἡμᾶς
 θεοὶ λόγοι πατρὸς καθαρότητος. νυνὶ δὲ μι-
 κροὶ εἰπόντες ὅσον δεῖξαι τὸ κέρδος τῆς τῆς νοῦ
 φυλακῆς, ὅτι λέγειν παυσόμεθα. 46. Διότι
 δὴ λοιπὸν ἀχλὺς ἦν μοι παρὰ τὴν γυνᾶ-
 φειαν τῆς μακαρίας τῆς νοῦ τηρήσεως, ὅς τις ἀν-
 εῖης, καὶ ὅτι ποθῶν ἐν πνεύματι ἡμέρας ἰδεῖν
 ἀγαθὰς, καὶ ἐν κυρίῳ διδάξω σε ὁρῶμεν
 ἐργασίας καὶ πολιτείας νοερῶν δυνάμεων.

ἐξ ἧς τὰς ἡγεμονικῶς ἐν τοῖς κτ' θεὸν ἀγωνί-
σμασιν. ὅτε ὀλίγῳ δὲ ἰκανότητι ὧς μετ' ἡ-
χωρηγῶν, ἐν ὧς οἰκονομεῖν τὰ ἔργα καὶ τοὺς λό-
γους ἐν κρίσει διὰ πύδεκτα κτ' κέρειον.

4γ. Τὰ ἱερῆως δῆλα ἐν ὧς παλαιῶ παρ-
τυπώματα καρδίας καθαράς ὑπῆρχον, ἵνα καὶ
ἡμεῖς παρόχων τῶν τῆς καρδίας πετάλω,
μήπως ἐξ ἀμύρτίας μεμνηαίωται, ἵνα δα-
κρισι καὶ μετάνοια, καὶ προσευχῇ ἀποσιμή-
χων. δι' ἃς γὰρ τὶ παρῶμα ὁ νοῦς καὶ
πρὸς τοὺς δούλους ἐν θυμῷ δεικνύεται.
ὁμοίως καὶ τῆς καὶ ἀγαθῆς φαιτασίας λο-
γιστικῆς δι' ἃς ἀκαθάρτου. 4δ. Μα-
κάριος ὁ ὢν τῶς ὧς κεκλήθηται Ἰησοῦ δι' ἣν ἐν
δύναμει, καὶ φωνῇ αὐτὸν ἀδελφότητι ἐν καρ-
δίᾳ, ὡς ὅτε ἴδωται ὁ ἀνθρώπος ἡμῶν σώμασιν, ἢ
ὡς φλόξ κηρῶν καὶ διερχόμενος μὴ ἥλιος ὡς
ἡμεῖς ποιήσῃ ἡμέραν. ὅτι κυρίου Ἰησοῦ ἀγίου ὁ-
νομα καὶ σεβάσμιον ἐν δυνάμει ἀάμπτον τῇ
ἀνεκείᾳ γνησὶ ἀναειρημένης ἡλίου δεικνύ-
ει. 4ε. Καὶ ἀποκεδαμέντων μὲν

ματος, καὶ κενοδοξοῦντες ἐπαυρόμεθα, καὶ ὑπε-
 ρηφαίοις ὡς ὅτι καλαμίης ῥάβδου φησόμε-
 θα, σπειρόμεθα ὡς καὶ τὸ ἀπειρομέγεθς θεὸν ἡ-
 μῶν διεγείρομεν τὸ φεικλώτατον διὰ τὸ ἄγα-
 ρ ἡμῶν δύο μίαν τε καὶ αἰόλιαν κύριον ὑπερηφαίοις
 αἰτίτασεται καὶ αἰτί τῆς μιμνήσκοντος κύριον
 ἐν ἁπείνωσιν, τὰς τῆς κυρίου δυσμενὲς φιλιού-
 μεθα ὑπερηφαίως δαίμονι, ἐκ κενοδοξου καὶ
 ὑπερηφαίου φροήματος. Τούτου γὰρ ἔνεκεν ἔ-
 λεγμεν ὁ ἀπίστολος· τί γὰρ ἔχεις, φησὶν, ὃς οὐκ ἔ-
 λαβες ἀπὸ θεοῦ· μὴ σὺ σαυτὸν ἐκλίπας· εἰ δὲ
 σῶμα καὶ ψυχὴν ὅξ ὧν καὶ ἐν οἷς καὶ δι' ὧν
 πᾶσα ᾄρετὴ συνίσταται. ὡς δὲ θεοῦ ἔλαβες, τί
 καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβὼν κύριος γὰρ σὺ ὁ ἁ-
 δεδωροῦ μένος. 4α. Ἀλλως οὐκ ὀκνῶ τί βε-
 καταρισμὸς καρδίας, δι' οὗ καὶ ἁπείνωσις καὶ
 ἀγαθὸν ἄποδν ἐν ἡμῖν διείσκειται καταβάλλον
 ἄνωθεν, εἰ μὴ ὁ μὴ οὐδ' ὅλως πρὸς χωρὲς τοῖς
 λογισμοῖς πρὸς κῆπτοντας εἰσελθεῖν.
 4β. Νοῶς γὰρ φυλακὴ σὺν θεῷ καὶ διὰ μό-
 του θεοῦ ἐν ψυχῇ εἰς χρονίστατα φροήσιν πα-

νοῦ ὅτε ποιητοὶ λογιμοὶς δόξα μένος κατέ-
 πειν ἢ κατέφαγν, αἰσθεται τῆς πικρίας αὐ-
 τῶν, δι' ἣν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ βαθέων καρδίας δι-
 κολως τούτοις ἐξεμεῖται καὶ τέλεον ἀποδοῦναι
 ται, ὡς σὺν θεῷ ἡ πάθησις καὶ ἡ πείρα τῇ μα-
 ρτυσίᾳ νενοηκέναι ὡς τῷ παρκαίμεν ἡ πῆ-
 δωκεῖς νήφοισιν. πζ. Εἰς προῖον τῶν ῥή-
 σιν, ἐννοῶν ἐν Ἰησοῦ ὄνομα, καὶ μέγιστον θανάτου
 ἀγῶνιστον ἀπεινώσιν. ὡφείδην γὰρ λίαν οἶδασι τὰ
 ἀμφοτέρω. πη. Εἶπεν ὁ κύριος, μάθτε ἀπ'
 ἐμοῦ ὅτι ὡς ὁ εἰμὶ καὶ ἀπεινὸς τῇ καρδίᾳ.
 πθ. Εἶπεν ὁ κύριος, ὅστις ἀπεινώσῃ ἑαυτὸν,
 ὡς τὸ παιδίον τῆς τοῦ ὑψώθησε, ὑψῶν ὃ ἑαυτὸν
 ἀπεινώθησε. ἀπ' ἐμοῦ φησὶ μάθετε. ὁρᾷς
 ὅτι μάθησις ἐστὶν ἡ ἀπεινώσις. ὁ μὴ ἀπεινὸς
 οὖν, τὸ ζῶν ἀπωλίσθησε, ἐστὶν αἰσθάνομαι
 δι' ἧς. 4. Εἰ γὰρ πᾶσα ὁρετὴ δὲ ψυχῆς
 καὶ σώματος κλίσσεται κλίσμα ὃ θεοῦ, καὶ ἡ ψυ-
 χὴ καὶ τὸ σῶμα, δι' ὧν ἡ ὁρετὴ ὡς ἐφίω, σπεί-
 ρεται, πῶς οὐκ ἀχέτως μακρόμεθα ἐπὶ ἀλλο-
 τείοις κόσμοις κομπάζοντες ψυχῆς τε καὶ σώ-

ὅ ἐκ τῆς συζητήσεως σκέμμα ἀμφοῖν ἐκρη-
θὲν ὡς ἐκ φαίνων λέγει. ἄρα ἔστιν ὁ θεὸς κρίνων
αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τοὺς ποταμοὺς δαίμονας ἐν τῇ
γῇ τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ ἀλλαχοῦ φησί,
παρασπλύνεται ἄνθρωπος καὶ καρδία βαπτίσα,
καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός, καὶ τότε αἱ πληγαὶ αὐ-
τῶν ὡς βῆχες πίπουν ἡμῖν λογιθήσονται. πε. Ἐν
Ἐφίᾳ πεπεδημένοι τινὲς καρδίαι ἀεὶ δέχον-
το καὶ τὸν ἱεροφάντην, αὐτῶν τινὲς τῶ πα-
τρὸς τοῦ διδάμειν, καὶ τοῦ Ἐφίᾳ χρίσιν Ἰη-
σοῦ ἀναπνέοντες, εἰς τὸ ἐκ παλαιότητος τι-
νὸς χανωθέντες τῆς νοητῆς καὶ σωτηρίας αὐτῶν
παραξέως, τῇ ἐξῆς παρὰ πάλιν τινὲς σφω-
τῆς τοὺς καλὰ παρὰ σφίγγοντο, καὶ κραταιῶς
τῶ ἔργῳ πάλιν ἀφύμεθα, εἰδότες ὅτι οὐκ ἔστιν
ἡμῖν ἀπολογία ὅτι καλὸν ἐγνωκόσιν, εἰ μὴ αὐ-
τὸ παρὰ τῶν. πς. Ὡς παρὰ τὰ νοσοποια
βρώματα ἐμβληθέντα παρὰ σφάτως ἐν ἑ-
ματι ἐνοχλεῖ, ὅτι φαγὼν βιβὺς τῆς βλάβης
ἀνατόμιος, τὰ τὸν δέχοντος ἐμέσας φαρμά-
κου ταῦτα ἀπήμαρτος διέμεινεν, οὕτω καὶ ὁ

τῶν, ὁ δὲ ἰς πρῶτον Ἰησοῦς ἕτερος τινὺς σὺν καρ-
 διασαθεράς ἐκ παθῶν εἰρηνόσῃ, εἰ μὴ αὐ-
 τὸς Ἰησοῦς χειρὸς ὁ ἑαυτοῦ πόρρω διεστῶτα στυά-
 ψας. πγ. Ομοίως ἀμφοτέρω τινὺς ψυχῶν
 σκοπεύει, καὶ αἱ χεῖρες ὁρανοῖαι τῶν λογισμῶν ὁ-
 μιλίας, καὶ αἱ ἐξωθεν στυλῆς, καὶ ὁρμηλο-
 γίας. χη. ὅτι ἐκ τρεπόμενον τινὺς τῶν βλα-
 βῶν, ἀμφοτέρω ὁρμηλοῦν ἀγαπῶντας λυ-
 πεῖν ἐκ λογισμοῦ καὶ ἀνδραγαθίας δι' αἰτίας δι-
 λογατάς τινὺς χεῖρας, ἵνα μὴ σκοτίζόμενος ὁ
 νοῦς χαώσῃ τινὺς νῆψιν. ἐκ γὰρ λήθης σκοπού-
 μενοι τὸν νοῦν ἀπολλύμενοι. πδ. Ο γὰρ πᾶ-
 ση σπουδῇ τηρῶν ἀεὶ τὴν καθαρότητα τῆς καρ-
 διας, ἐξ ἧς διδάσκαλον τὸν ταύτης νομοδότην
 χειρὸν, μουσικῶς αὐτῇ λαλοῦντα ὅτι τέλημα
 αὐτῆς, ἀκεύσομαι τί λαλῶς ἐν ἐμοὶ κέριος ὁ
 θεός, Φησὶν ὁ Δαβὶδ τῷ τῷ ἐμφάνων. τινὺς ὅτι
 τοῦ πατρὸς ἐαυτὸν ἐμμελῆ ὁπίσκειν παρὰ τῶ
 νοητοῦ πολέμου δηλῶν, καὶ τινὺς τῶ θεοῦ ἀντι-
 ληπτικὴν ὑποφάσιν ἐλεγε. καὶ ἐρῶ, Φησὶν,
 ἀνδραγαθός. ἄρα ἔσται καρπὸς ὁ διχάω; εἶτα

ἀέρι πλεωπὰ ὄντας ἀνδρόποισι, ἢ δυνίπλοισι
 ὡς τῷ καὶ κεῖνα, τῷ τοῦ τῆς ἡμῶν φύσεως οὐκ
 ἐχούσης· οὕτως ἐν δυνατὸν λογισμοῖς ἀν-
 μάτοις δαυμοπώδης πειρημένοισι χεῖς δι-
 χῆς νηπιχῆς συχῆς, ἢ ἀπενῶς ἀγαν πωρὸς
 θεὸν ὅμμα νοῖ νήχεα. εἰ δ' οὐ, γὰρ φραύσης.
 π. Εἰ δ' ἀληθῶς ἀρετὰ πειραθέναι ἀγρεύει τοῖς
 λογισμοῖς θελῶς, καὶ ἡσυχάζει διμυλῶς, καὶ
 νήφει τῇ καρδίᾳ μὲν ἀκολίας, Ἰησοῦ δὲ χη-
 ληθῆτω σὴ προῆ, ἔτι ἐν ὀλίγαις ἡμέραις γινόμε-
 νοι ὅτι τῷ π. πα. Ως γὰρ ἐν ἀέρι γραμ-
 ματα οὐ δυνατὸν γραφῆναι· δεῖ γὰρ αὐτὰ εἰς
 τὸ σῶμα γῆσαα, ὅπως δὲ δὴ αρχὴ σῶζονται·
 οὕτω γὰρ τῇ καρδίᾳ νήφει ἡμῶν τῇ διχῇ Ἰησοῦ
 χριστοῦ καλλήσωμεν, ἵνα ἡ τὴν φαλιότητος παλ-
 καλος ὄρετῇ, δὴ αρχῆς σὺν αὐτῇ δὴ αρχῇ, ἔτι
 δι' αὐτὴν ἡμῶν ἀγῶνα δὴ αρχῆς αἰαφάρετος.
 πβ. Κύλισον ἐπὶ κύριον τὰ ἔργα σου, καὶ δι-
 ρήσεις χάριν, φησὶν, ἵνα μὴ καὶ πρὸς ἡμῶν λέγη-
 ται πρὸς τὸ πρὸς φησὶν, ἐγὼ εἰ σὺ κύριε τῷ
 σῶματός αὐτῶν. πόρρω δ' ἐπὶ τῶν φραγῶν αὐ-

νοῦντα τὸν ἀνθρώπον. οἷ. Οὕτως ἄρα
 διώεται ψυχὴ ἐν κυρίῳ σῆναι τῇ ἑαυτῆς δι-
 μορφίᾳ καὶ ὡραϊότητι καὶ διήθητι ὡς ἐξ ἄρ-
 χῆς πρὸς θεοῦ ἐκτίσθη λίαν καλὴ τε καὶ δι-
 θεῖα, καθὼς φησὶν ὁ μέγας Ἵ κυρίου θεράπων
 Αἰτῶνιος, τῆς ψυχῆς ὁ νοερὸν καὶ φύσιν ἐχού-
 σης ἄρετῇ συνίσταται. ἔ. πάλιν εἶπε, ὁ γὰρ δι-
 θεῖα ^ἡ εἶ) πλὴν ψυχῶν, τὴν ποῖ ὅτι ὁ καὶ φύσιν
 νοερὸν αὐτῇ ὡς ἐκτίσθη καὶ μετ' ὀλίγα αὐτῆς
 φησί· καθαρθύσω μὲν πλὴν δ' ἄνοιαν· ἐγὼ γὰρ
 πιστεύω ὅτι καθαρθύσασα ψυχὴ πᾶντα χόρει
 καὶ καὶ φύσιν ἐστῶσα· διώεται δ' ἄρετα πικρὰ γε-
 νομένη πλείονα καὶ μακρότερα βλέπειν τῇ
 δαμόνωνι, ἐχουσα τὸν ἀποκαλύπτοντα κέριον
 αὐτῇ· ἔ. δὲ φησὶν ὁ κληνὸς Αἰτῶνιος, ὡς φησὶν
 ὁ μέγας Αἰθανάσιος ἐν ᾧ περὶ Αἰτῶνις βίβλ.
 σπ. Πᾶς λογισμὸς φαντασία ἐν νῷ ἀσθησῆ
 ζινὸς πρὸς ἡμᾶς τοῖς γὰρ ὧν ὁ ἀσύνετος οὐκ
 ἀλλ' ὡς ἀπατῶν ἐξισχύει, εἰ μὴ χεῖρεται τοῖς
 περὶ ἡμᾶς ἀσθηταῖς καὶ σὺνῆθεσιν. εθ. Ως
 οὐ δύναται ἄρα ὁρεα δῶκεν ἡμᾶς ἐν τῇ

ρῶ· ὁ πότερος γὰρ τῷ ὀκλίῳ δ' αὖτε λογισμὸς δύ-
 ας ἐν καρδίᾳ εἰσέλθῃ ἐσμὸν λογισμῶν αἰ-
 χρῶν φάλαγγα εἰσαγαγεῖν, καὶ οὕτω τὸν νοῦν
 σχολίσας, ἐκκαλεῖ τὸ σῶμα, τρεπόμηνος δὲ ἐρ-
 γασίαν αἰχρῶν περὶ ἑξέων. ος. Ο τοίνυν
 τὴν κεφαλὴν τῆρῶν τὴν δ' ὀφθαλμοῦ, καὶ δι' αὐ-
 τήρ ῥήσεως θυμῷ δοῦναι δακτύλοις ῥήμασι χρο-
 μῆνος, πύξ βαλὼν δίματι ἀπεκρούσας τὸν
 πολέμιον, ὃ καὶ νῦν τῆς δὴ ἡμέρας ἡ κοπιῶν, περ-
 τος τῷ καρπῶν μεταλλάξει, ὡς δοκεῖ Παύλα.
 ὁ τοίνυν θάλας τὴν χάριν ἐξέφυγε, καὶ πολλοὺς
 πονηροὺς λογισμοὺς καὶ ἔργα πονηρότερα καὶ
 ὅτε ἀφ' αὐτῶν ἀκύματα ἢ ἀλγύρια, τὰ θεοῦ
 ἀπεκδεχόμενος τὴν αὐτῆς ἐγρήγορον εἰς τοὺς
 λογισμοὺς, καὶ ἀντιδωρομύου αὐτῇ εἰδέναι,
 πῶς δεῖ περὶ αὐτῆς τοὺς ἀντιπαλαίοντας αὐ-
 τὴν, καὶ ὅπως καὶ κατὰρεσθαι καὶ μικρὸν
 τὴν καρδίαν, ἐκ λογισμῶν κεινοῦντων καὶ με-
 αινόντων τὸν ἐν τῷ θυμῷ, ὡς φησὶν ὁ κύ-
 ριος, ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται δ' αὖτε λογισμοὶ
 πονηροί, πορνείαι, μοιχεῖαι, καὶ κείνα εἰσὶ τὰ κα-

οὕτω συνεχοῖς καθαροῦς ὁ ἀὴρ τ' ὁ ἀεὶς ἐκ
νεφῶν σκοτεινῶν, ὅς ἀνέμων πνιγμάτων πο-
νηροτάτων, καθαροῦντος ὅτ' τῆς καρδίας ἀέ-
ρος ἀνένδεκτον μὴ λάμπειν φησὶν αὐτῶν ὁ θεῖ-
κὸν φῶς Ἰησοῦ, εἰ μήτοι γε ἕπο' κενοδοξίας καὶ
τύφου καὶ φανηπιασμοῦ φυσώμεθα, καὶ κευφιζο-
μεθα ὡς τὰ ἀκίχητα, καὶ ἀβοήθητος παρὲς Ἰησοῦ
διεσκέμεθα αὐτοῖς, ὧς μισοῖν τὸν χριστὸν τὰ τοι-
αῦτα, τὸν τῆς ταπεινώσεως ἕποδεικνύω.

οδ. Εχώμεθα τοίνυν δι' αἵματός καὶ ταπεινώσεως
τὸ δύο τοῦτον, ἀλλ' ἵνα καὶ δαμνῶν σὺν τῇ
ὁπλίζονται οἱ ἀμάχατοι φλόγῃ. ἔξεσι γὰρ
ἡμῖν οὕτω γε ποιοῦσι καὶ ἡμέραν ἐκ καὶ ὧ-
ραν καρδίας καὶ μυστικῶς γηθομένων ἐορτά-
ζον. οε. Οἱ ὀκνῶντες γνικώτατοι τῆς κακίας λο-
γισμοὶ, ἐν οἷς περιέχεται πᾶς λογισμὸς, καὶ
ὅς ὧν πόμυτες τὴν γῆσιν ἐχρῶνται, ὡς ἐκ τῆς
Ἡρας τε καὶ τοῦ Διὸς· πᾶς δαίμων ἐναγὴς τοῦ
δυνατὸς καὶ τοῦ ἐκείνων μύθοις· πόμυτες ἀνέρ-
χονται ἐν πύλῃ καρδίας καὶ τὸν νοῦν διεγόντες
ἀφύλακτοι, εἰς καὶ εἰς εἰσέρχον· ἐν ἰδίῳ καὶ

Τρασιώδεσι ζωγραφίαις διαγραμματίζουσιν ἐν
 νῶ, ὡς βούλονται, πλὴν ἀμύρπιαν ἡμεῖς ὅτι καὶ δια-
 λογισμῶν ἐνδοθεν καὶ δι' ἔργων ἐξώθεν παχύ-
 τητος γὰρ σωματίων ἀπεργαζόμενοι οἱ δαίμονες,
 διαλογισμῶν μόνον καὶ δολιότητα ἐκ ἀπάτων,
 ἐκ ὧς αὐτοῖς παρεξείδουσι ἐκ ἡμῶν πλὴν κόλασιν εἰ-
 γὰρ παχύτητος σωματίων μὴ ἐξερείποντο οἱ δὲ
 τήλιοι, ὅτι δὲ δι' ἔργων ἀμύρτο μὲν ἐπαύον-
 το, ἐποίμην εἰς τὸ ἀσεβεῖν πλὴν παρὰ ἄρεσιν αἰεὶ
 διασώζοντες. οβ. Εὐχὴ ὅτι μνηστικός κλεί-
 νη τέ καὶ ἐκλεφεσίταις αὐτῶν ἀπάτας, δι' ἡμῶν
 πῶς καὶ καλὸς ἄνθρωπος Ἰησοῦς ὁ θεὸς καὶ θεοῦ υἱός,
 σιωπῶν ὅτι ἐκ ἀόκνως, μηδὲ ὅλως πῶς χωρὶς
 τύποις, οὔτε πλὴν ἀρχὴν τῆς εἰσβολῆς, ὡς δὲ
 καὶ παρὰ σβολὴν καλοῦσιν, ὑποδείξαι τὰ νῶ
 ἐν κατόπιν τῶν διανοιῶν, οὐ μὲν μὲν, οὔτε μὲν
 λόγους πινὰς ἀλλῆσαι τῇ καρδίᾳ. δαμονιω-
 δης ὅτι μορφή μὴ εἰς δυνάμει ἐν καρδίᾳ, ἐκ λο-
 γισμῶν ὡς ἐφ' ἡμῶν, κεινὴ ἔσται, ὅτι τῇ ψυχῇ δια-
 λογισμῶν ὁμιλῶν τε καὶ ἐκ διδασκῶν πλὴν κα-
 κίαν ἔστος αὐτῇ λεληθότως. ογ. Εξ ὅτι καὶ

καὶ θεωρεῖν, καὶ θεωρητικῇ γνώμῃ τοὺς ἀκραί-
 φρεσάτους καὶ ἀπείρω φωτὶ νῦν διαγνώχεται
 συμβήσεται, θήξει τε αὐτὰς ἀρρήτοις θήξεσι, ἔ-
 στω αὐτὰς κατοιχεύει τε ἔτι πολλὸν θύονται, ἐπεὶ
 ἐξάσονται ὅτι χειρὸς ὁ κύριος, ὡς πληροῦσθαι
 ἁφῶς ἐν τοῖς τοιούτοις παροξύνεσθαι, ὅτι τῆ
 θεοῦ Δαεῖδ, πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται
 τὰς ὀνόματί σου, καὶ κατοιχήσουσιν διὰ τοῖς σὺν
 ᾧ παρσώπῳ σου. ὅντως γὰρ δὴ ὄντως οὕτως μόνον
 ἀπεκκῶς ὅτι καλεῖται καὶ ἐξομολογῶνται
 θεῶν, ὅτι φιλοῦσιν ὁμιλῆν ἀγαπῶντες αὐτόν.
 ο. Οὐαὶ τῷ ἔσω ἀπὸ τῆς ἐξω σφόδρα γὰρ λυ-
 πηθήσεται ὁ ἐνδον αἰδοῦστος ἀπὸ τῆς ἐξω αἰ-
 δήσεων. καὶ λυπηθεὶς ὅτι μάλιστα χεῖρεται
 καὶ ὅν ἐξω αἰδήσεων, ὁ παρθέτος τὰς ἐν ᾧ
 γράμματι, ἥδη ἐπέγρω ὅτι ἐν τὰς θεωρήμα-
 τι. οα. Εὰν ὁ ἔσω ἡμῶν αἰδοῦστος καὶ τοῖς
 πατέρας ἡφῇ, διωατός ὅτι φυλάξαι καὶ τὸν
 ἐξω, πλὴν ὅτι ἡμεῖς τε ἔτι οἱ κακεργάται δαί-
 μονες κοινῶς ἀμφοῖν διαπορευθῶμεθα καὶ ἀ-
 μῖρτίας, καὶ οἱ μὲν ἐν λογισμοῖς μόνον, ἡτοι ἐν φαι-

- .. ληθήπεσθε, ἵτι ἀνὲς εἶρηκεν, ἐὰν μὴ τις μείνῃ
 .. ἐν ἐμοῖς, ἐκβληθήσεται ἔξω, ὡς ὁ κληῖμα, καὶ
 .. σπυλὰ γρῖσιν ἀνὲς, καὶ εἰς ὁ πῦρ βδελύουσι, καὶ
 .. καίεται· ὁ δὲ μύρων ἐν ἐμοῖς, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ ὡς
 γὰρ λαμψαὶ ἡλίου φωτὸς ἀπερὸς διωκτὸν, ὅ-
 τως ἀδιώκτον καθαρὸν καὶ καρδίαν ῥύπτου
 λογισμῶν ἀπωλείας, ἀλλὰ τῆς ὀπτηκλήσεως
 χρυσοῦ, εἰ ὡς τῇ ἰδίᾳ πνεύματι χρυζόμεθα· ὁ μύρων
 γὰρ, φῶς οἱ δὲ, σκότος· καὶ ὁ μύρων, θεὸς καὶ δεσπο-
 τῆς οἱ δὲ, δοῦλοι δαυμόνων. ΞΘ. Φωτοτόκος
 καὶ ἀτραπητόκος, ἔκ φωτοβόλος, καὶ πυρφόρος
 ἢ τῆς οὐφουλακῆς παροσφυαῖς καὶ φερωνύμως
 καλεῖσθαι· ὡς ἐχθρὸς γὰρ, τὰ ληθὴ φανῶν, ἀπεί-
 ρων σωματικῶν καὶ πολλῶν ὁρετῆς. τὸ τοῦ οὐνοῦ
 ἐνεκα τοῖς ἱερίοις ὀνόμασι καλῶν χρῆναι τὸ ὁρε-
 πλὸν τῶν πτω, ἀλλὰ τὰ ὅτι αὐτῆς ἱερίων ἀ-
 γλαοφαῖν φῶτα οἱ οἱ ἐραοθέντες ὅτι ἀμύρ-
 πωλῶν ἔκ ἀχρείων, καὶ βελήλων, ἔκ ἀγνώτων,
 ἀσυνέτων τε ἔκ ἀδίκων, δίκαιοι, δὲ χρῆστοι, κα-
 θάροι, ἀγνοῖ, καὶ σὺν ἐπὶ ἀλλὰ ἰησοῦ χρυσοῦ
 γινέσθαι διωκτῶν ἔκ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ μύστι-
 καί

.. πείσεται· ὅς ᾧ μὴ ἔχῃ, ἔο' δοκεῖ ἔχειν,
 .. ᾧ δέσεται· ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀγαπῶσι τ' θεόν,
 .. πρῶτα σὺνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν. πολλῶν γυνῶν
 μάλλον αὐτὰς αἱ δέσεται σὺνεργήσουσιν.

ξς. Οὐ πείσεται πλοῖον πολλά μίλια ὑ-
 δάτων χωρὶς, ἔνθ' οὐδ' ὅπως πλεῖν ὀφεί-
 σεται χωρὶς νηΐως σὺν τῇ πεινῶσιν καὶ διχῇ
 Ἰησοῦ χριστοῦ δι' ὅλης. ξζ. Οἴκευ θεμελίου.
 λίθοι· ταύτης ᾧ τῆς δεξιᾶς, καὶ θεμελίοι, καὶ
 ἔργοι, τὸ πνευματικόν καὶ ἅγιον ὄνομα τοῦ
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ· καὶ δι' ἑκείνου μὲν
 ναυαγῶν κυβερνήτης ἀφ' ὧν ἐν χαρῇ κλύ-
 δωνος, τοῖς μὲν ναύταις ἐκδιώξας, ταῖς δὲ
 κάρπας καὶ τὰ ἰσθία ἐν τῇ πελάγῃ ῥίψας,
 αὐτὸς δὲ καθεύδων· δι' ἑκείνου δὲ ψυχὴ κα-
 ταποντίαθήσεται ἐκ δαιμόνων νηΐως ἀμα-
 λουσα, καὶ τῇ ὁπτικῇ λαβῆται ἐν ταῖς πνευ-
 ματικαῖς ἀρχαῖς Ἰησοῦ χριστοῦ ὄνομα.

ξη. Οἰδα μὲν γράφοντες, λέγοντες· καὶ ὁ ἐν-
 ορατα μὲν τ' ὁδὸν ἀναβαίνοντες, μὴ τυροῦ μὲν
 τοῖς θέλωσιν, εἴ γε λήψασθαι τὰ εἰρημνία βου-

μυροὶ δὲ ὑπὸ κυρίου, παιδολόμεθα.

Ξγ. Αρχὴ μὲν καρποφορίας, ἀνθρώπος. Ἐρχή
ἡ τερήσεως νοῦ, βρωμὴ ἐκχεύεται καὶ πομὴ,
καὶ παρτοίων λογισμῶν ἄρνησις καὶ ἀποχή, καὶ
ἡ συχία καρδίας. Ξδ. Ἐν χειρὶ Ἰησοῦ δυ-
ναμου μύοις, ἐν ἡψὶ ἀσφαλίας πρέφει ἄρ-
ξα μύοις ὡς λαμπὰς ἡμῖν καταφαίνεται, ἐν
νοῖ παρῶν, πρὶν ἡμῶν οἷα κρατουμένη ἐν χειρὶ
νοῦ, καὶ ὁδηγούσα ἡμῖν τείβοις ἀγαθίας. Ἐ-
πειτα ὡς σελιὴν παμφαῆς ἐν φερώματι
καρδίας παρῶν πολυῦσα. μετέπειτα ἡ φαίνεται
ἡμῖν ὡς ἡλῖος Ἰησοῦς διχαιοσύνην ἡλιοβο-
λῶν, δηλονότι δὲ κινεῖ ἑαυτὸν ὡς ἐκείνος, καὶ τὰ
ἑαυτοῦ ὁλοφαῖ φῶτα τὰ τῶν θεωρημάτων.

Ξε. Ταῦτα μυσικῶς ἀπεκαλύπτει νῶ ἐπο-
μύω τῇ ἐν πολλῇ αὐτῇ τῇ φασχούσῃ, καὶ παρῶ-
τε μεῖαδε φησὶ τὴν σκληρὰ καρδίαν ὑμῶν, καὶ
ὡς εἴρηται, ἐννοίας ἐξαίσιος ἐκ διδάσκει ἀν-
δρῶν που νῆψις ἡ σπουδαία. ὅ γὰρ ἡ τοῖς ἀπαρ-
σσω πόληπιον, ὅθεν φησὶν ὁ κύριος, ἀκουετέ μου
καὶ σιωπεῖτε ὅς γὰρ ἡμῶν ἔχοι, δοθήσεται αὐτῷ καὶ

ἡμοῖς οἱ ἐμπαθεῖς πρὲπονται, καθὼς θύρο-
 νον πολυχροῖα πείρα, τε καὶ πῶς τήρησι,
 ὡς αὖ ὅφιν πειτεῖς εἰσερχομένη ἐν ἰδίᾳ νοσ-
 σιά· ὡς οἱ μὲν οἱ πρῶτοι λογισμοὶ εἴσοδος τῆς
 δούτερον γνώμης, καὶ τῆς ἐμπαθῶν οἱ ἀπα-
 θεῖς. ἔβ. Τῷ ὄντι γὰρ διχῇ τέμεσθαι δεῖ
 ἀνθρώπον, τῇ περὶ αἰρέσει, καὶ ὅτι νοῖα. σοφω-
 τάτη χίζεσθαι χρὴ, ὡς ἐφ' ἑν, ἔξ ἑκτὸς αὐτοῖς,
 ἔξ αὐτῆς εἰς ἀκατάλλακτος περὶ σήκει δηλῶς
 οἶαν οὖν τις δ' ἄγεσιν δ' ἄλλου ἔχων ἀνθρώπων
 ἐνὶ δὲ νῶς ἄγαν καὶ πολλὰ κίς ἐκ θλίψιν τε
 καὶ ἀδικήσιν τε οὕτως, ἢ καὶ πολὺ πλεονεῖν
 βουλόμεθα κατηρθῆναι, πλεονεῖν μέγα λιν τε
 καὶ περὶ πλεονεῖν ἐν πολίᾳ. φημὶ δὲ πλεονεῖν
 πολιτείας, πλεονεῖν μακαρίας ἱεραίωνων, πλεονεῖν
 ἐν ἄρκον γε βιοπλεονεῖν ὅθεν φησὶν ὁ Σπύργος, τίς
 μερύσεται ἐκ τῆς σώματος τῆς θανάτου τῆς
 τῆς γὰρ νόμῳ τῆς θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται. δη-
 κνὺς ὅτι ὁ ὑποτάσσεται ὁ σῶμα πρὸς τὸ
 θεῶν θελήμα, τῆς ἐφ' ἡμῖν ὅτιν ἔφη, εἰ γὰρ ἐαυ-
 ποιεῖς ἐκ κρίνομεν ὅτι δὲ ἐκ κρίνομεθα, κρίνο-

πῆ μοναχός, ὁ ἦν ἦν καπορθῆν, καὶ εὐαγγέλιον ἀγνῶστον
 νηφθῆναι ὁ εἰς καρδίαν ὡν μοναχός. ιη. Συμπα-
 ρεκλίνε) αἰθροῖς τοῖς ὁ βίος ἐν ἐνὶ αὐτοῖς, εἰς μη-
 οῖν, ἐν ἐβδόμασιν, ἐν τε ἡμέραις, καὶ ὥραις, καὶ νυξί,
 καὶ στιγμαῖς ἀνὰ κυκλὸν ἡμέρας. Τούτοις ἄρα ἐ-
 χρίω καὶ ἡμαῖς συμπαρεκλίνε) τὰς εἰς ἀρε-
 τοῖς ἐργασίας, φημί δὲ πλὴν ἦν τὴν τε καὶ διχλὺν,
 καὶ πλὴν τῆς καρδίας ἡδύτητα ὅτι ἐμμελὲς ἡ-
 συχία μέχρις ἐξόδου ἡμῶν. ιθ. Επελθί-
 σεται γὰρ ὥρα ἐφ' ἡμαῖς φοβερά ἢ τῆ θανάτου,
 ἢ θύπεται καὶ ἀφ' αὐτοῦ οὐδυνάτον, καὶ εἴθε
 ὁ τῆ κόσμου καὶ τῆ ἀέρος ἀρχὸν ὅτε ἐρχόμε-
 νος, διρήσῃ τὰ ἡμῶν ἀνομήματα ὀλίγα τε ἔ-
 βτελέα, ἵνα μὴ ἕξῃ ἀγνῶστον, καὶ κλαύ-
 σωμεν ἀνὼφελῃ. ἐκεῖνος γὰρ ὁ δοῦλος ὁ γνοῖς ὅ
 .. τέλημα τῆ κυρίου αὐτοῦ, καὶ μὴ ποιήσας παρὰ
 .. ὅ τέλημα αὐτοῦ, ὡς δοῦλος δαρήσεται πολλὰς,
 .. φησὶν. ξ. Οὐαὶ τοῖς ἀπολωλεκόσι πλὴν καρ-
 .. δίας φησὶ, καὶ τί ποιήσωσιν ὅταν ὅπισκέπηται
 .. κύριος. δὲ ἀποσυνάγει ἡμῖν ἀδελφοί.
 ξα. Τοῖς ἀπλοῖς καὶ ἀπαθετέροις δὴται λε-

πνύματος αἰνίου. ὅτι δὲ φησιν ἐστὶ υἱοὶ, ἔξαπέ-
 ψλεν ὁ θεὸς τὸ πνύμα τῷ υἱοῦ αὐτοῦ, ἐν ταῖς
 καρδαίαις ὑμῶν κρείζον, ἀββὰ ὁ πατήρ.

νε. Απορήσθ' ἐ διχονοήσθ' πᾶς μοναχὸς πνύ-
 ματι καὶ ἔργου, παρὰ τῆς ψυχῆς νοῦ λαβέσθαι, ἢ
 οὐκ εἰδὼς μὲν τὸ ταύτης κάλλος, ἢ εἰδὼς μὲν,
 δι' ἀμυγείας δὲ μὴ διωάμενος. τῆς δὲ ἀπο-
 ρείας ἀναμφιστόλως λυθίσεται, νοὸς τήρησιν.
 ὁπίσθας, ἢ ὅστις καὶ λέγεται παρακλιχὴ φιλοσο-
 φία νοὸς, ὡς τινὲς ὁδὸν θύρηκώς ἢ εἶπεν, ἐγὼ
 εἰμὶ ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀνάστασις, καὶ ἡ ζωὴ. ις. Γά-
 λιν αὐτῆς ἀπορήσθ' ὁρᾶν ἀβυσσὸν λογισμῶν, ἐ
 πληθὺς νηπίων βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ ταύ-
 τιν λυθί τινὲς ἀπείρας χειρὸς, εἴγε τῇ βάσθ'
 τῆς δ' αἰνοίας διωεκῶς ἐπ' αὐτὸν ἰσάμεθα. τα
 δὲ πύργα βαβυλωνία νήπια ἐν τῇ πέτρᾳ ταύ-
 τη ἐδαφιομῶντες ἐναποκρούομεν πληροῦ-
 τες καὶ τὸ λόγιον, τινὲς ὁπίθυμιας ἡμῶν ἔξ
 αὐτῶν. ὅς γὰρ φησι, φυλάσσει ἐν πολίῳ, οὐ γινώ-
 σεται ῥῆμα ποιητῶν χωρὶς γὰρ ἐμεῦ, ἔφη, οὐ δύ-
 ναθε ποιεῖν ὁσδέν. ιζ. Οὗτος ἀληθινὸς ὁ ὄν-

μὲν δὲ χὴ πλὴν δ' ἄνοιαι πάσης ὑλώδους φαντα-
 σίας λογισμῶν ῥυπῶν· γνωρίζῃ αὐτὴ καὶ
 τοῖς λόγοις τῶν πολεμίων, καὶ ὁ μέγα κέρδος
 .. δὲ χὴς τε καὶ νήφως, πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου
 .. κατὰ μοῆσος, καὶ αἶτα πόδον ἀμῶν τωλῶν, νοη-
 .. τῶν νοητῶς καὶ αὐτὸς σὺ ὅψῃ, ἔκ κατὰ μοῆσος,
 φησὶ Δαβὶδ ὁ θεῖος μὲν ὡς. ιγ. Μνη-
 μοθύσω μὲν, εἰ διωατὸν, τῷ θανάτου ἀδ' ἀλεί-
 πτως, δι' ἧς μνήμης φροντίδαν ἀπότρεσις μα-
 ταμοτήτων πόρτων τε εἰς ἡμῶν ἡνιᾶται, φυ-
 λακὴ τε τοῦ καὶ διωεχὴς δέησις· ἀπορροπα-
 θῆα δὲ τῷ σώματος, βδέλυξις ἀμῶν τῆς καὶ
 χεδὸν εἰ δεῖ τὰ ληθῆς εἰπεῖν, πᾶσα δ' ῥεῖν ἄρου-
 σα ἐκ ταύτης ἐκβλύζεται· δὲ ὡς τῇ ἰδίᾳ
 πνοῇ εἰ διωατὸν τὰ πρᾶγματι χρῆσθαι με-
 θα. ιδ. Καρδία ξενωθεῖσα φαντασιῶν,
 τελέως νοήματα τέξεται μέσον αὐτῆς σκιρ-
 τῶν τοῦ θεοῦ τε καὶ μυσηλώδη, ὃν ἔχον σκιρ-
 τῶσιν ἰσχυρές, καὶ ἐκκυβιστῶσι δελφῖνες γαλη-
 νιώσης θαλάσσης· καὶ ῥίπτει μὲν θάλασσα
 ὑπὸ λεπτῆς αὐρας· ἀβυσσος δὲ καρδίας ὑπὸ

καρδίας, ὅτι ὡς ἐκ πάσης δαυμονίας φαιτα-
σίας βοηθῶν καὶ καθαίρων θεὸς ὅστιν, ὧς ὑνὶ πόρῳ
ὑπέκει, ἐκ πόρῳτα ὑποτέτακται. ια. Εργον
δὲ, τὴν ψέως μὲν ἀδελφίαν καὶ τῆς ψυχῆς οἰκ-
σις καὶ κέρδος μέγα, ὅ ὅρθῳ δι' οὗς χρηματίζο-
μεν τὰς τῶν λογισμῶν ἐν ὧ φαιτασίας· ἀν-
τιρρήσεως δὲ, ὅ διελείχην καὶ δηλοῦν ἐν πει-
ρώμενον εἰσελθὲν λογισμὸν ἐν ὧ ἀέρι τῶ νοῦς
ἡμῶν, ἀφ' αὐτῆς φαιτασίας ἀσθητῆς ὑνὸς παρ-
ματός· ὅ δὲ σβενύει καὶ ἀφ' αὐτοῦ τῶν ἀντι-
πάλων δι' οὗς πόρῳ νόημα, πόρῳτα λόγος, πόρῳ
φαῖτασμα, πόρῳ ἴδαλμα, πόρῳ εἶδωλον, πᾶ-
σιν ἐν ἡμῶν πνεύματι, ὅστιν ἡ τῆς κυρίου ὁπτική-
σις· καὶ ἡμεῖς γὰρ αὐτοῖς ἐν ὧ βλέπομεν τὴν
κατακρίτως αὐτῶν ἡτῆαι, τὴν δὲ τῆς Ἰησοῦ
τῆς μεγάλου θεοῦ ἡμῶν, καὶ τὴν ἡμῶν τῶν πα-
πειῶν καὶ δι' τελεῶν καὶ ἀχρείων ἐκ δίκηςιν.
ιβ. Ὅτι πόρῳτες οἱ λογισμοὶ ὅσῳ ἐπὶ ἐν εἰ-
σιν, ἀλλ' ἡ φαιτασία μόνον ἀσθητῆς καὶ χρ-
σμικῶν παρμαμάτων, οἱ πολλοὶ ἀγνοοῦμεν.
εἴπερ δὲ χρυσόσμοι ἐν δι' ἡνὶ φοντες, γελοῖοι

ῥ' ἑξάμυροι πολιτεύεσθαι, εἰ μὴ ἀρμότι-
 μον νήϊα λαπείνωσιν, καὶ τῇ ἀντιρρήσει διχλὺ
 συγχέουσιν, τὴν ὁδὸν τῆς θείας καλῶς
 ὁδοῦσιν, ὡς καὶ μὲν λαμπάδες φωτὸς μὲν
 ἔσονται, ἐν οἷον ἡμεῖς τῆς καρδίας ἐκ ποτηρίας
 φιλοκαλοῦντες, κοσμοῦντες τε καὶ ἐκκα-
 θάρτιες. εἰ δὲ μόνον ἐν νήϊα ἡμετέρα ἢ πορ-
 σὶ καὶ ἀντιρρήσιν, λαχέως ποτὶ τὴν ἐξουσίαν
 ὁδοῦσιν, ἀλλὰ περὶ πάντες πεσοῦμεθα, καὶ κα-
 ταλαύσιν ἡμᾶς οἱ δουλοῦνται ἐκ δουλώταισι,
 καὶ τοῖς ἀμφοτέρωθεν αὐτῶν τοῖς ποτηροῖς ἐν-
 θυμίοις πλήθοντες ἐμπλακησόμεθα, ἢ καὶ
 σφραγισόμεθα διχρῶς ὑπὸ αὐτῶν, ὅτι κα-
 ταὶ ὁδοῦ ἐκ ἔχοντες Ἰησοῦ χριστοῦ ὄνομα·
 μόνον γὰρ ὅτι σεβασμὸν φάσανον ἔτο πικρῶς
 ἀγὰρ ἐρεθίζοντες ἐν μονότροπῳ καρδίᾳ οἶδε
 συσφύζειν καὶ κατακόπῃν αὐτοῦ, καταφλέγει
 τε καὶ ἀποκρύπτει. ὅτι μὴ ὡσεὶ πῦρ, οἷον ὡς κα-
 λάμῳ. ἀλλὰ γὰρ ἐκ ἐκείνης ἰσχυρῆς ὅτι ὑ-
 πὸ καὶ, γινώσκοντες τὴν ἀγαθὴν πολυπειρίαν

ὥς γὰρ ἀπέβη εἰκότως ἐρρήθη, ἡ ρίζος ἐκ-
 τήλουσα τὰ τῆς ποτηροῦ ἀπέρματα· αὕτη δι-
 σέβη, αὕτη οἶμος τῆς λόγου, τοῦτέστι ὁδὸς τῆς
 λογισκοῦ, ἥτοι ὁδὸς λογισμοῦ· καὶ ἔλληνηκὴν ὅ
 ἀλέκλειον οἶμος καὶ κέλθους ἡ ὁδὸς λέγεται,
 ὅ ὅστις λογισμός. μθ. Ἐπὶ πλήρῃ καταπυ-
 φήσῃ φρίκης καὶ Δαβὶδ, ὡς ὑλαμβαίῃ παρ-
 σωπον δυνάστεως, καὶ κρίνων ἀδικίας ἐν καρ-
 δία, ἥτοι μορφᾷ μὴ λαμβανῶν τῆς ποτηρῶν
 πυθμῆ, καὶ διὰ τῆς μορφῆς λογισμοῦ αὐτοῦ
 ἀμύρτια, καὶ κακῶς κρίνων καὶ δικάζων ἐν
 γῇ τῇ ἰδίας καρδίας, τὰ δίκαια τῇ ἀμύρτια δι-
 δοίς· δυνάστεως γὰρ καὶ τοὺς δαίμονας οἱ με-
 γάλαι τε ἐ γνωστὴ πατέρες ἐν ταῖς συζητα-
 φάσις αὐτῶν ἐκάλει, διὰ τὸ λογισκόν, οἷον ὅτι
 καὶ τὸ βλαφελικόν, ἐνθα φησὶν ὁ κύριος, ὅτι πο-
 τηρὸς δυνάστεως τὸτο ἐποίησε, καὶ ταῦ σίτω
 καὶ τὰ ζιζανία κατέμιξει· ὅτι ἐστὶν ἀντίρρη-
 σις τὰς ἀπὸ τῆς τοιούτων τῆς πεισιμύτου τὸ
 ποτηρῶν τῆς του δὲ χάριν, ἐκ κατὰ μαλισχόμεθα
 ὑπὸ τῆς λογισμῶν. 1. Νου παροσχῶ

δὲ θανάτου ἐν ἀέρι ἐν πύλαις οὐραϊαίς, καθ'
 ἑαυτῆς ὑπὸ αὐτῆς Ἰησοῦ ἔχουσα, οὐτ' ἐκεί-
 νους ἐξήρουν αὐτὸν αἰσχυρῶς. ἀλλὰ πῶς ῥή-
 σια ὡς νῦν, καὶ ὅτε θαλήσῃ ἐν πύλαις παρὰ
 αὐτοῖς, μόνον ἕως ἐξόδου αὐτοῦ, μὴ ἐκκακῆσθαι
 βοᾷ παρὰ χειρὸν Ἰησοῦ ἡμέρας καὶ νυκτός.
 καὶ αὐτὸς ποιῶν ποιήσῃ τιμὴν ἐκ δίκης αὐτοῦ ἐν
 τῇ γῇ, καὶ τιμὴν ἀψευδῆ αὐτοῦ καὶ θεῖαν ὑπόχε-
 ρειν, ἡ δὲ φησὶ τῷ χρητοῦ τῆς ἀδικίας· καὶ λέ-
 γω ὑμῖν ποιήσῃ, ὅτι ἐν ζωῇ τῇ παρούσῃ, καὶ τιμὴν
 ἐκ τῆς σώματος αὐτοῦ ἐξέρχεται. μη. Τί τὸ νοη-
 τὸν θάλασσαν πλέων, τὰ ῥῆμα ὅτι Ἰησοῦς φωνή γὰρ
 ἐνδον ἐν τῇ σῇ καρδίᾳ μυστικῶς, ὅτι, μὴ φοβοῦ
 παῖς μου Ἰακώβ, ὁ λιγυρὸς Ἰσραὴλ, μὴ φοβῶ
 σκώληξ Ἰσραὴλ, ἐγὼ ὑποσπάζω σὺν εἰ οὗτοι οἱ
 θεοὶ ὑπὸ ἡμῶν, τίς ποιητὴς κατὰ ἡμῶν, ὅς γε
 μεμακάρικε καθαρίσας τὴν καρδίαν, καὶ νενομοθέ-
 τηκεν ὡς τῇ καθαρᾷ καρδίᾳ ὁ Γλυκὺς Ἰησοῦς
 καθαρώς μένος ὁπτιοῦν θεῖκῶς καὶ ἐνοικεῖν
 θεῶν δὲ μὴ ἀπεισιμῶν καὶ Γαῦλον ὅτι θεῶν,
 γυμναζόμενοι ἐν νοῦν παρὰ δὲ σέβαν· ἀλλ-

γνώσεως. πάλιν γυνήτωρ τε ἀναβάσεων θείων,
 ἔς ἐννοιαὶν θφατάτων ἀρμολαίης συζύγων τῇ
 λαπεινώσει, ὡς φησὶν Ηστιάς ὁ θεῖος περσφί-
 της. οἱ γὰρ ὑπομύοντες εἰς κύριον, ἀλλ' ἄξου-
 σιν ἰσχύ, πλεροβολήσοισι καὶ πετασθήσονται
 διὰ κυρίου, φησί. μς. Σκληρὸν καὶ χαλε-
 πὸν τοῖς ἀνδράποισι καταφαίνε) ὁ ψυχικῶς
 ἡσυχάζει ἀπὸ παντὸς θλαλισμοῦ. ἔστιν ἄ-
 ρα ὡς ἀληθῶς ἐργῶδες καὶ ἐπίπονον. ὃ γὰρ μόνοις
 ἐπαχθὲς τοῖς ἀμυήταις τῷ πολέμῳ ὁ ἀσώμα-
 τος ἐν σωματικῷ περικλείει τε καὶ περιεί-
 ζει, ἀλλὰ καὶ τοῖς πείραν εἰληφόσι τῆς ἐνδον
 αὐτοῦ μάχης. ὃ γὰρ κύριον Ἰησοῦν διὰ συνε-
 χοῦς βίχης ἐν τερπιστῶντος, ὃ καὶ πιάσει κατα-
 κλυθῶν αὐτῷ καὶ εἰς περσφίτην, καὶ ἡμέ-
 ραι ἀνδράποιο ὁ τοιοῦτος ἐκ ἐπιθυμίας διὰ
 τὴν ὠραρότητα ἔτερπνότητα καὶ γλυκύτητα
 Ἰησοῦ, ἔτι καὶ κύκλῳ ἀσεβῶν δαίμονας περπα-
 τωῦτας τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν καταχυνθήσεται,
 λαλῶν αὐτοῖς ἐν πύλαις καρδίας, ἔτι καὶ Ἰησοῦ,
 καὶ νώτων διώκων. μς. Αναπλάσα ψυχὴ

ὡς ἔφλω ἡρόδοτοι, ὅτι νῆδεῖν αὐτοὺς ἀμφω κα-
 τατρέψαι βουλομένους πρὸς Ἰλίου πόλιν ὡς ὁ
 Αἰγαμέμνων τε καὶ Μενέλαος· οὕτω γὰρ καὶ οὗτοι
 βούλονται ὁ, τί δι' ἡμέσθαι εἰς ἔργον ἀγα-
 γεῖν· διὰ τὸ σώματος δ' ὥραϊον αὐτοῖς καὶ ἡδὺ
 φαῖν ἐξ ἀπάτης διὰ τῆς δαίμονίας εἰσβο-
 λῆς· καὶ οὕτω δὴ λοιπὸν τότε εἶδον ἐν μιουρ-
 ρουῦται καὶ τῆς ψυχῆς πλώματα· ἀνείκη δὲ
 ἔκποτε καὶ ἐκλὸς αὐτὰ ἐκ φέρειν καὶ εἶδον τῆς
 καρδίας. **μγ.** Εὐκταλον γὰρ τί καὶ ἀκακον
 παρ᾽ ἡμᾶς ὁ νοῦς, ῥαδίως ἐπακταλουθῶν τοῖς
 φαντάσμασι, καὶ παρὰ τὰς ἀνόμους φαντασίας
 διεκτάτεκτον, εἰ μὴ ἔχοι κωλύοντα αὐτὸν ἀεν-
 νάως καὶ χαλινουῦντα τὸν αὐτοκράτορα πατρὸς
 λογισμῶν. **μδ.** Θεωρία καὶ γνώσις, ὁδηγοὶ
 ἀκριβοῦς βίου καὶ παρ᾽ ἔξενον πεφύκασιν ἡμέας.
 διὰ τὸ, πρὸς δ' ἄνοιαν ἐπὶ τῇ τῆσδε τῆς κα-
 ταφρόντισιν φθάσαι τῇ ἡδονῇ καὶ τῇ δόξῃ ἀ-
 σθητῶν καὶ ἡδέων τῶ βίου ὡς δι' ὅλων.
με. Βίος δὲ παρὰ σκεπτικὸς ἐν χειρὶ Ἰησοῦ
 κατορθούμενος, πατὴρ γίνεται τῆς θεωρίας καὶ

ἐμπαθῶς, ἢ παροργαλῆσαι Φιλικῶς, ἢ πολυ-
 ροῖαι ἢ συγκατάθεσιν ποιῆσαι, ὅς ᾧ ἐπακολυ-
 θοῦσιν δυνάτῃ πινὶ ὥς ἡμέρας αἱ νύκτες, τὰ πο-
 τερὰ ἔργα. μβ. Εἰ ὃ ἀπειρός ἐστὶν ὁ νοῦς
 ἡμῶν ἐν τρεχοῦς κήφῳ, διὸς μίγνυται τὰ
 φαντασθέντι αὐτῷ ἐμπαθῶς, οἷς αὖ εἴη καὶ δῖα
 λέγεται, πλούσιος λαμβάνων ἀδίκους, ἔδιδου
 ἐπεκρίσις, καὶ τότε αἰαμῖς γίνονται οἱ ἡμέτεροι
 λογισμοὶ τῇ δαμονιώδῃ φαντασίᾳ, αὐτῆς ἐπὶ
 μακρὸν αὐξανομένης τε καὶ πληθυνομένης, ἵνα
 ἐρομῖα ὥραία τε καὶ ὀρέσχυσα καταφά-
 νηται τὰ παρορμητικὰ νοῦ ἔστυλιν, καὶ
 τῷ τὸν πάθος ὅτε ὁ νοῦς, οἷς εἴωφ φανῇ κύων
 ἐν πεδινῷ ὑπὸ πινὶ, ἐνθα ἔδραες τίχων οὐ-
 ρες ἀκαχοὶ καὶ μικροὶ τὰ ὀφθέντι αὐτοῖς πα-
 ρέχοισιν ὡς μητελίδια πολλάκις, μηδὲν ἐκ
 τῆς τῆς κυνὸς πλησιάζουσιν κερδαίνοντες, ἢ μό-
 νον τῆς τῆς κυνὸς ἀκαθαρσίας, καὶ δυσωσίας
 ἀπὸ λαβέας. ὅν αὐτὸν ὃ ἔσπον, καὶ οἱ ἡμέτεροι
 λογισμοὶ παρορμητικῶς ἀπαυδύτως πάσης
 τῆς δαμονιχῆς ἐν νῷ φαντασίας, καὶ ἀμαμῖς

ράσαι οὐ δυνατὸν, οὕτως ἀδυνάτον ἐκ δια-
 ξαι πρεσβυλῶ λογισμοῦ πονηροῦ, χωρὶς ἐ-
 πικλήσεως Ἰησοῦ χριστοῦ. μα. Αὐτίρρησις
 μὲν φημι, ὅτι κλησις ὃ διώκειν ἐκ καρδίας
 εἶωθε τοὺς λογισμοὺς ἢ γὰρ πρεσβυλὴ μορφω-
 θεῖσα ἐν φαιτασίᾳ αἰσθητοῦ πρεσβυλῆτος ἐν
 τῇ ψυχῇ, οἷον τῷ λυπήσθης ἡμαῖς πρέστω-
 πον, ἢ κέλλου γυναικείου φαιτασία, ἢ χρεῖσις,
 ἢ ὄργου, ἐν καὶ ἔν τούτων εἰς ἄν ἡγήται ἐν
 τῇ δυνάμει ἡμῶν, δι' ἧς ὡς ἔλχοιται οἱ τῆς μη-
 σικακίας, καὶ πορνείας, καὶ φιλαργυρίας φαι-
 τασμῶδες τῶν καρδίας λογισμοὶ καὶ εἰ μὴ πε-
 πειραμένος ὁ νοῦς ἡμῶν καὶ πεπυρωμένος
 ὑπὲρ χάριτος, ἐν ἑξὶς ὧν τῆς τῷ νοῦ τηρήσεως καὶ τῷ
 καθαρώς καὶ ἐν αἰσθησίᾳ βλέπει τοὺς θελητάς
 φαντασίας τε καὶ ἀπάτας τῶν πονηρῶν, διό-
 λως δι' οὗς εἰς ἀνάδοσεως καὶ ἀντίρρησης καὶ
 δι' ἧς Ἰησοῦ χριστοῦ, σθενοῦς τοῦ πεπυρωμένου
 βλήν τῷ διαβόλου, μὴ συγχωρῶν τῶν ἐμπα-
 γῆ φαντασιῶν συζητῇ ἅμα αὐτῇ καὶ τοὺς ἡμῶν
 λογισμοὺς συμμορφωθεῖν αὐτῇ ἐν δάλματι

ἔνους ὁ νομοθέτης Μωσῆς λαμβανέται πρὸς
 τῶν πατέρων, ὅς θεὸν ὁρᾷ ἐν τῇ βίᾳ, καὶ ὁ
 παρθένον δοξάζεται, καὶ θεὸς Φαραὼ ὑπὸ
 τῷ θεῷ τῷ θεῷ καθίσταται. Αἴγυπτον μαρτυρεῖ
 καὶ ἔξ ἀρχῆς Ἰσραὴλ, ὁ νομοθέτης, ἅτινα ἑγ-
 πτικῶς λαμβανόμενα, καὶ πνύμα τῷ νοῦς εἰ-
 σὶν ἐργήματα καὶ παρτερήματα. λη. Εἰ-
 κὼν δὲ τῷ ἐκ τὸς ἀνδρῶν Ααρὼν ὁ ἀδελ-
 φὸς τῷ νομοθέτου. ἐκλήσας οὖν μὲν θυμοῦ ὡς
 Μωσῆς πλάσσει τὴν Ααρὼν, καὶ ἡμεῖς εἰς
 φέρντες λέγωμεν, τί ἡδίκησέ σε Ἰσραὴλ, ὅτι
 ἔσπευσας ἀποστῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῷ κυρίου θεῷ
 ζῶντος πόρυτοκράτορος. λθ. Παρέδωκε γὰρ
 ἡμῶν ὁ κύριος σὺν πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ τῷ
 ὅτι ἐμύνην ἀναστῆσαι τὴν Λάζαρον ἐκ νεκρῶν,
 ὁ αἰατέλλει δὲ ἐμβριμήσεως ὁ θηλυδράδες
 καὶ δλαχυτικὸν τῆς ψυχῆς καὶ ἐνφρονῆτος ζη-
 λῶν, ὁ οἶδε, φημί δὴ ὁ ἀνδρομεφές ἐκ φι-
 λαυτίας, ἐκ κενοδοξίας τε, καὶ ὑψηφουσίας
 πρὸς ψυχὴν λυθροῦσθαι. μ. Ως περ οὖν
 ἅπερ πλοῖα μεγάλου θαλάσσιον πέλαγος πε-

μυρία τὰ κατ' ἡμᾶς δ' ἰσχυρῶς, καὶ πάλιν θλίψαι
ὅτι συμφέρον τὴ ποιῆσαι ῥαδίαν, καὶ ῥύσασθαι
ἡμᾶς τῆς ὀλεθρίας τε καὶ φθαρτῆς λύπης.

λδ. Οὐμὸς γὰρ πᾶσι φύσιν καὶ ἀνθρώπων
κινεῖ ὁ μῦθος, καὶ λύπην οὐ καὶ θεόν, καὶ ἀκηδία
ἐμποιοῖ φθαρτὴν καὶ ὁμοίως εἰς ὧν ἀγαθῶν τε ἐ-
γνωστὸν λογισμῶν, αἱ ὁ κύριος τῇ ἐξομολο-
γήσει σκαρπίζων, χαρὰν ἐμποιοῖ. λε. Λο-
γισμῶν ὅτι ἐν καρδίᾳ, καὶ μὴ θεολόγων ἡμῶν πα-
γνῶν τε ἐῖς αὐτῶν, ἐξ ἀλείφειν πέφυκεν Ἰησοῦς
βίχην μὲν ἡμῶν ἐκ βαθέων ἐννοιῶν καρδίας.

λς. Κουφισμὸν ὅτι καὶ χαρὰν ἐν θλίψει πολ-
λῶν ἀλόγων λογισμῶν γινώσκοντες, βίρησομεν,
ὅταν μεμψόμεθα ἑαυτοὺς ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀ-
πορροπαθῶς· ἢ ὅτι ἀναγείλαι παύματα κατὰ τὸν
ἀνθρώπου, τὰ κυρίως ἐκ παύτως ἐκ ὧν δύο
τύπων βίρησομεν ἀνάπαυσιν ἐκ παύσης, καὶ
ἀλλῶς ἄρα ἔστιν. εἰ δὲ γινώσκοντες ὡς χαί-
κως ἐν τῷ ποικιλεῖται ἁπλῶς, καὶ πυγμαίως
ἀνταμιβόμεθα, γνωσόμεθα· ὁ ἔχων ὧτα ἀ-
κροῖ, ἀκούετω, φησὶν ὁ κύριος. λζ. Εἰκόνα

βάτον καὶ ζεγαλέαι ὁδοὶ φείλασθαι ἐπαρξά-
 μινος, πλαίιν τε ὑφορώμινος ἐν τῷ ὑπο-
 φρέφει, σημεῖά τινά καὶ ὁδηγεῖς ἐν ὁδοιπορίᾳ
 αὐτῶν καταπύξεται, ῥαδίαν αὐτῶν τινὲν πρὸς
 τὰ οἰκίαι ἐπομάχμασιν παρξενουῶτα. λό-
 γους ὅτι φαλίως ὁδούων ἀμὴρ σπλώσεται, ἔτι
 αὐτὸ καὶ αὐτὸς ὑφορώμινος. λβ. Ἀλλὰ τῷ
 μὴ ὁδοιπόρῳ ἐπομακάμψαι, ὅθεν ἐξέβη χα-
 ρῆς παρξενον· ἡ φαλέω ὅτι ἐπομακάμπτην εἰς
 τὰ ὀπίσω, ὅλεθρος ψυχῆς λογικῆς, ἔστι σημεῖον
 ἀποστασίας τῷ θεαρέτων ἔργων τε καὶ λόγων,
 καὶ εἰνοικίῃ, καὶ ἐξῆς ἐν χαρῶν ὕπνου ψυχῆς θα-
 νατηφέρου τοῖς λόγοις ὡς κέντρα διεγείροντας
 αὐτοὶ τῇ ὑπομνήσει τῷ πολλοῦ χάρεος, καὶ ῥα-
 θυμίας τῆς ὅξ ἀμελείας αὐτῶν συμβάσης.
 λγ. Ἐν θλίψεσι, καὶ ἀπογνώσει, καὶ ἀπελ-
 πισμοῖς πᾶσι πεσόντας ἡμᾶς καὶ ποιῆσαι ἐξ ἑ-
 αυτοῖς τῷ Δαβίδ ὅτι λόγον, ἐκ χεῖρ τινὲν καρ-
 δία ἡμῶν πρὸς τὸν θεόν, καὶ τινὲν δέησιν ἔτι τινὲν
 θλίψιν ἡμῶν ὡς ἔστι κυρία ἀναγέλλει· ἐξο-
 μολογούμεθα γὰρ τῷ θεῷ, ὡς ὅπως διωα-

σεται μυλίκος ὄνος κύκλω ἐν ᾧ στυεδέθη, ἔτι
 νοῦ παρεθήσεται ἐν δρετῇ τελφοποιῶ, μὴ τὰ
 ἐνδον ἑαυτοῦ δλγρθώσάμυρος τυφλώτησι τὶ αἰ
 ἐν τοῖς ἐνδον ὀμμασιν, ἀδυνάτον ὅρῃν καὶ ἀ-
 ρετῶν, καὶ φωτομῶμῶρυγυῶν τὰ δὲ Ἰησοῦ.
 κθ. Ἰππῶς μὲν θρασὺς τις καὶ γαῦρος ἐ-
 ξάλλε) ὀπιβάτω δδξάμυρος νοῦς ὃ περ πό-
 μυρος, περφήσεται ἐν φωτὶ κυρίου, εἰς δυνάων
 εἰς τὰ παροῖας, νοημῶν ἡ δὲ θεοῦ μυρος πο-
 ρβύσε) ἐκ δυνάμεως φιλοσοφίας νοῦ, παρ-
 κλικὸν αὐτὸς ἑαυτὸν ἀμαυθίων εἰς δυνάμιν ἀρ-
 ρήτον ἀρρήτου ὃ δὲ δρετῶν θεωρητικὴν, καὶ βά-
 ρος ὑψηλὸν τῷ ἀπείρου θεῶν ἐννοιαῖν ἐν καρ-
 δία δδξάμυρος, ὀφθήσεται ὡς ἐφικλὸν καρδία,
 ὁ θεὸς τῷ θεῶν ὁ ὃ νοῦς ἐκ πλαγίαις κυδαίνε
 ἀγαπητικῶς θεὸν δὲ βλέπόμενον καὶ βλέ-
 ποντα, καὶ δλγὲ τῷ το καὶ κείνο καὶ σῶζ) δὲ ἀπεί-
 ζοντα. λ. Βυθὸν ὑψηλὸν καὶ ῥῶται γνωσι-
 κὸς ἰσυχία καρδία καὶ καρδου μύρη, καὶ ἐξ αἰ-
 σια τῷ θεῷ ἀκρυπία θήσεται οὐς ἰσυχίας.
 λα. Οδοιπόρος μὲν μακρὸν καὶ δλγὲ

προς μὲν, ἐνίκαι δὲ ἢ λόγους κοσμητικὴ λα-
 λήσῃ, ἢ καὶ ἀφ' ἑνὸς κατὰ δὲ ἀμφοτέρω παρ-
 ομιλήσῃ αὐτοῖς, ἢ εἰς ἀποθητὰ ἵνα δὲ σῶμα
 ὧν τὰ νῶν μεταίως ἐναχρησθῇ, ἢ μεταμό-
 τησιν ὁ μοναχὸς ἐαυτὸν ἐκ δὲ. ὅθεν γὰρ καὶ
 πρὸ αὐτὰ ἀπολὲ πλὴν θερμῶν ἐκ κατὰ φύσιν,
 καὶ πλὴν ἐκ θεῶν πρὸ ῥησίων τε καὶ γινώσκουσιν ὅσον
 γὰρ παρὰ χρομὸν τὰ νῶν, φωτίζόμεθα, ἐκ ὅσον
 οὐ παρὰ χρομὸν, σκοπίζόμεθα. κς. Ο γὰρ
 καὶ ἐκείνην ἡμέραν πλὴν τῆς τοῦ εἰρήνῃ καὶ
 ἡσυχίας διώκων καὶ ζητῶν, ὅθεν ῥαδίως κατὰ
 φρονήσιν ἀποθητὸν παρὰ τὸς, ἵνα μὴ μὲν πλὴν κο-
 πῖα· εἰ δὲ παρὰ λαμβάνεται πλὴν ἰδίαι σιωαίδη-
 σιν, πικρῶς ὑπνώσῃ δὲ τῆς λήθης θάνατον· οὐ
 δὲ ἀπὸ λήθης τῆς μὴ ὑπνώσας ὁ ἅγιος Δα-
 βίδ· φησὶ γὰρ ὁ ἀποστόλος, ὅθεν εἰδὸς τὴν καλὴν ποιῶν
 καὶ μὴ ποιουῶν, ἀμφοτέρω αὐτὰ ὅθεν. κζ. Ερ-
 χεται δὲ ὁ νοῦς ἐκ ἀμνησίας εἰς πλὴν ἰδίαι πάλιν
 ἱστῶν καὶ τῆς ψυχῆς, εἴωθεν αὐτῆς ἐκπιμελείας τύχῃ.
 καὶ εἰ δὲ παρὰ κτικὸν ἡμῶν τῆς τοῦ ἐκ θερμῆς
 αὐτοῦ πάλιν σῶμα. κη. Οὐ παρὰ

κὴ τῆς ὄρετῆς κέρδος καὶ χάρις. καὶ. Δι-
 χαίως καὶ φύσιν ὡς ὅτε ἐκτίσθῃ ὑπὸ θεοῦ,
 ὁφείλομεν κινῆναι τὴν πειμνερὲς τῆς ψυχῆς. κινῶ-
 μεν, ὅτι θυμὸν μὲν καὶ ὅτι ἐκ τῶς ἡμῶν ἀνθρώ-
 • που, καὶ ὅτι ὁφείτως σατοῦ. ὁρμίζετε φησὶ, καὶ ὅτι
 αἰμῶν πίας, τοῦτέστι ἐν αὐτοῖς ἐν ὧ ἀφελόλω,
 • ὁρμίζετε φησὶν, ὅπως μὴ εἰς θεὸν αἰμῶν τὸν ἡ-
 τε. ὅτι ἐπιθυμητικὸν ὅτι καὶ κινῆναι, πρὸς τε θεὸν
 καὶ ὄρετῆς. ὅτι ὅτι λογικόν, τοῦτοίς αἰμῶν τελοῖς
 μὲν ὁφείας τε καὶ ἐπιτήμης ὁφείτωμεν ἀφελ-
 τάτῃεσθαι, καὶ τῶν, ὡς ὅτι καὶ ὁφείτως ἀρχῆς,
 ὡς βασιλῆς ἀρχῆς δούλων. καὶ καὶ ὅτι θεὸν τοῦτα
 ὁ λόγος ὁ ἐν ἡμῶν ὁφείτως ἐκτελεῖται, εἰ καὶ πρὸς ὅτι
 λόγον ὁφείτως ἐκτελεῖται καὶ ὁφείτως ἐκτελεῖται, ὅτι λό-
 γον τοῦτοίς ἐκτελεῖται καὶ φησὶ γὰρ ὅτι ἐκτε-
 • λου αἰδελφός, εἴ τις ἐν λόγῳ ἐκτελεῖται, ὅτι τε-
 • λος ἀνὴρ, καὶ ὁφείτως ἐκτελεῖται ἀληθῶς φαίται,
 πᾶσα ἀδομία καὶ αἰμῶν πίας ἀφελ τῶν τελῶν
 τοῦτων ἐκτελεῖται, καὶ πᾶσα ὄρετῆ καὶ δι-
 • χαριστική, δι' αὐτῶν πάλιν τῶν τελῶν τοῦτων.
 κε. Τηριγαῦτα ὁ νοῦς σφίγγεται, καὶ ἀκαρ-

αὐτοῖς κατοιχεύουσας ἀπεβίβας λογισμοὺς. ὁ δὲ κύ-
 ριος ὡς φόβῳ τῆς γένεως τὴν ὁμοφωνίαν αὐ-
 τῶν συλχεῖ τε καὶ διακρίβει, ἀμύπτειά τε ἔστιν
 πᾶσι ὡς σώματι τὴν κυρίαν ψυχὴν λαλῶν τε
 καὶ φρονῶν ἀναγκάζων, ἐξ οὗ φόβος καὶ δξα-
 " μεισμός αὐτοῖς συμβαίνει, δὲ ὅ, ὅ φρονήμα
 " τῆς ἁρκὸς ἐχθρὰ εἰς θεὸν εἶναι, καὶ τὰ τῷ θεοῦ
 " κόμῳ μὴ ὑποτάσσεται. κβ. Τὰ κατὰ
 ἡμέραν ἡμῶν ἔργα δεῖ σταθμίζειν κατὰ ὥραν καὶ
 πρὸς ἑαυτὴν, καὶ κοῦφα ὅσην διδάμνεις ἐπὶ ἀ-
 ναγκῆς ποιεῖν τῇ ἐσπέρῃ δὲ τῆς μετὰ μοίας,
 εἴ γε βουλόμεθα σὺν θεῷ τῆς κακίας πει-
 ράζεσθαι. καὶ σκοπεῖν δεῖ, εἴ τις θεὸν τελευτῶν
 πρὸς τὰ ἀάθητὰ καὶ φανόμηναι ἡμῶν ἔργα
 κατὰ εὐώπιον θεοῦ, καὶ μόνον, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν
 ἀάθητων ἀλόγως κλεπώμεθα. κγ. Εὰν
 ὅ κατὰ ἐκείνην κερδαίνωμεν σὺν θεῷ ἐκ τῆς
 ἡμῶν ἡφίως, ὅς κ' ὁφείλωμεν ἀδξαφόρως ἀ-
 ναστρέφεσθαι ἔς τὴν μιῶν δὲ πολλῶν σῴ-
 τυχιῶν ὅπως παλῶν, ἀλλὰ μάλλον καὶ αὐτοφρο-
 νῶν δεῖ τῶν μεταίων, δὲ ὅ, ὅ ἐρῶσιν ἔς γλυ-

πασία βλέπειν τῆς παροσβολῆς, ἐ φυλάττει
 πλὴν δ' ἰσχύουσι, ὡς τῶν δὲ ἀσθενῶν φυλάσσοντο
 ὀφθαλμοί, καὶ ὁξέως μετ' αὐτῶν βλέποντο
 δὲ πληῆσαι τῶν ἐκ συμβάσεως ἐρχόμενον,
 καὶ ὅσην δυνάμει πᾶν κέρφος καλύομεν ἐξ
 αὐτῶν. κ. Ως οὐ τέξε) χιὼν φλόγα, ἢ ὕδωρ
 πῦρ γλήνη, ἢ ῥάμμος σύκεν, οὕτως ὅτι ἡ
 θεωρηθῆται πᾶν τὸ ἀνθρώπου καρδία ἀπὸ
 δαίμονος λογισμῶν, καὶ ἔργων ἐ λόγων, μὴ
 κατὰ ρασα (αὐτὸν δὲ καὶ τῆς σιωπῆς ἰσοδύναμη
 σιωπῆς τῆς ψυχῆς, ἐξ ἀπείνων καὶ ψυχικὴν ἡ
 χιὼν κατὰ τοῦτο, καὶ ἐπειρομένη σιωπῆς παρο-
 μίᾳ πολλῇ, καὶ ὁδοῦσιν. ἀλλ' ἀνάγκη εἰσθῆναι
 πλὴν ἀπαρτίστον ψυχῇ πᾶν τὸ ἀγαθὸν καὶ
 τελείου νοήματος, ὡς ἡμίονον ἀκάρπον, ἢ ὅτι
 ἐστὶ σιῶσις πνθυμικής σιωπῆς ὅτι εἰ-
 ρηνὴ ἐστὶ τῆς ψυχῆς ὅτι γλυκὺ παρῆμα καὶ
 ὄνομα, καὶ κένωσις νοημάτων ἐμπαθῶν.
 κα. Οὕτω κακῶς συμφωνήσῃ ἡ ψυχὴ μετ'
 τοῦ σώματος, τότε ἀμφω οἰκιστοὶ πόλιν
 κειροδοξίας, καὶ πύργον ὑποφαιίας, καὶ τοῖς ἐν

καὶ κενῶν ὑποθέσεων ἡμαῖς πλωματίζουσι· οἱ
ἐχθροὶ τῆς Ὀρθοείας ἐμὴν. καὶ αὐτὸς ὁ σατοῦ
οὕτως ἐκ τῆς ὑψώματῶν ὡς ἀγραπὴ κα-
τερράγη ἰσοθείας φαιταοθεῖς, καὶ οὕτω πάλιν τῇ
Αδὰμ ἐχώρισε θεοῦ, θεῖκον ἀξίωμα φαντά-
σας αὐτὸν, καὶ οὕτω πάλιν τῆς αἰμῶντος
ἀπατῶν ὁ ψεύτης καὶ δόλιος εἶωθεν ἐχθρὸς.

ιη. Πικρανόμεθα πλὴν καρδίας ὑπὸ ἰοῦ λο-
γομαῶν ποικιλίας, ἔσθῃ προσωχῆς καὶ Ἰησοῦ
βύχης πρὸς πολὺ ὑπὸ λήθης ἀμελοῦντες
ἀπαγώμεθα· γλυκανόμεθα δὲ πάλιν ἐν αἰ-
σθήσει καὶ ἡδύτητι τῇ ἀγαλλιάσεως μακα-
ρίας, ὅτῃ τῇ προσωχῇ καὶ προσωχῇ
προσθῆμῳς ἐν ᾧ ἐργασθεῖω τῆς δόξης ἐμ-
μῶς δὲ ἔρωτος θεοῦ ὅτι τελευτῶμεν· τότε γὰρ
οὐδὲ ἀλλότῃ τῇ καρδία καὶ ἡσυχία βαδίζον
προσθῆμῳς, ἀλλ' ἢ δὲ πλὴν ἑαυτῆς ἐν
τῇ ψυχῇ γλυκαίῃ ἡδονῇ καὶ τέρψει. ιθ. Επι-
σήμεν ὅτι τελευτῶμεν, ἔτι τεχνῶν, ἢ τῇ κακῶν
γων λογομαῶν ἐστὶ τέχνη. ἐστὶ οὖν αἰετος ὅ-
πως καὶ τέχνη αὐτῶν, ὅ, ἐν κυρίῳ πλὴν φαι-

συλγήσεως ἀβύσσου καλυπτόμενος. ιε. Ως-
 παρ αἱ χειρὰδες πληθύνοισι σῖτον, οὕτως αὐτῇ
 πληθύνει ἐν τῇ καρδίᾳ ἀγαθὸν ἀπὸν. μᾶλλον
 ὃ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς, ταῦτα πρὲ-
 ξῇ σοι, ὅ χερεῖς, οὐ διωάμεθα ποιῆν ὅθεν. καὶ
 παρ ὅτα μὲν κλίμαμα αὐτὸν διρήσῃς, ἐπειτα
 ὃ βίβλων ἀναγνωσκῶ μὲν, εἴτα παρ κόπλων
 διρήσῃς αὐτὸν πόλιν Ἱερουσαλήμ ἐπουρά-
 νιον, καὶ τὸν βασιλέα χριστὸν τῶν διωάμεων τῶ
 ἰσραὴλ ἐσαργῶς νοητῶς ὅψῃ. ις. Διὰ
 φαντασίας καὶ ψεύδεις αἰεὶ οἱ δαίμονες ἐν-
 χειροῖν ἡμᾶς ὥς ὅ ἀμάρταναν καὶ γὰρ ἐν φαντασίᾳ
 φιλαργυρία καὶ κέρδος τὸν ἄθλιον Ἰούδαν πα-
 ρεσκόουσιν παρὰ δουλοῦν τὸν κύριον καὶ θεὸν
 τὸ ἀπομύζον. ὅθεν ὃ ψευδοῦς καὶ οὐτίδην ἡς ἀνα-
 παύσεως θωματικῆς καὶ τιμῆς, καὶ κέρδους, καὶ
 δόξης, ἀλγόνῃ αὐτὸν παρ ἐβόλῃ, καὶ τὸν αἰώνιον
 θάνατον αὐτῷ παρ ἐξένησιν. ἀπεινατίας οἱ
 δειλαμοὶ παμπόρ τῆς ἐαυτῶν φαντασίας, τῆς
 παρ ἐβόλῃς λέγων, αὐτῷ ἀνταμειφόμενοι.
 ις. Ὅρα πῶς ὅθεν φαντασίας καὶ ψεύδεις,

καὶ ῥωματικὴν ἀσκησιν πολλὴν ἔχει. ιγ. Εἴ-
 πορ ἐν κυρίῳ θελῶς μὴ δοκῇσθ^ῃ μόνον εἶ) μο-
 ναχὸς, ἔς χρηστὸς, καὶ ἐπιεικής, ἔς θεῶ παύτοτε
 ζωωμενός, ἀλλὰ καὶ δηγεία καὶ ἔργω τοιοῦτος
 εἶ) βουλῇ, παροσχικήν ἄρετιν πάση δυ-
 νάμει μέτελθε, ἥ ὅστι νοὸς φυλακή, νουτήρη-
 σις, καὶ τελείωσις καρδίας γλυκείας, ἡσυ-
 χία ἀφαιπάτος, μακαρία ψυχῆς κατὰστασις,
 παρῆγμα ὅκ ἐν πολλοῖς βίεισκέμενοι.

ιδ. Ταῦτα γὰρ λέγονται τοῖς τῇ φιλοσοφίᾳ, ἔ-
 ὁδὸς ταύτῃ ἐν πολλῇ θλίψι, καὶ θερμῇ
 παροθυμίᾳ οἷον δι' αὐτὴν τοῦ χειροῦ, οἷον τα-
 πεινώσθ^ῃ καὶ πυκρότητι καὶ σιωπῇ αἰσθητῶν
 χειλέων καὶ ὀσσητῶν, οἷον ἐκκαταίᾳ βρωμῆς ἔ-
 πομάτων, καὶ πᾶντὸς ἐφαμῆτου παρῆμα-
 τος· ὁδὸς ταύτῃ ἐν ὁδῷ ἀφαιπάτος ἐπιση-
 μώνως ἐν φρονήσθ^ῃ, καὶ αὐτῇ σε διδάξῃ ὅ-
 θεῶ καὶ γνωρίσθ^ῃ, καὶ φωτίσθ^ῃ, καὶ οἷον ἐπίσθ^ῃ, καὶ φυλα-
 ξθ^ῃ καὶ μαθητεύσθ^ῃ σὲ ἄπορ παρῆμα λαβὼν εἰς
 νοῦν ἀδυνάτως εἶχες, ἐν σκέτει παρῶν παρῆ-
 ματῶν, καὶ σκοτεινὸν ἔργον, καὶ ἔπο λήθης καὶ

σώματος ἡσυχάζειν ποιεῖν ἀπὸ τῆς κατ' ἐνέρ-
 γαι αὐτοῦ πίας, ὡς ὅτε εἶπον ὡς εἰς τὴν παλαμᾶς,
 καλὰ τε ὄντα καὶ ταῦτα παιδαγωγία γὰρ εἰσι
 τῷ ἕξω ἡμῶν ἀνδρόπου, καὶ φρονεῖς τῷ
 κατ' ἐνέργειαν κακῶν, ὃ μὲν ἐξ ὧν καὶ ὁρ-
 νοῖται αὐτοῦ τῆς καλῆς, οἷον ἀπαλλάττει
 ἡμᾶς σὺν θεῷ πᾶσι τελαῖς, φθόνου, ὀργῆς, καὶ
 τῶν λοιπῶν. ια. Ἡ δὲ καρδία τῆς καρ-
 δίας, ἡ ἡσυχία ἢ τῆς νοῦ τήρησις καὶ φυλάκη, ἥς τυ-
 πος ἢ χαρὴν ἀφ' ἑαυτῆς, εἰς ὅσον ὡς εἰς πᾶσι ἡμῶν
 φυλάττεται, πᾶσι ταῖς πάσιν καὶ πᾶσι ταῖς
 κακῶν, ἀπὸ καρδίας ἐκκρίνομεν ἐκ κούπης, καὶ
 ἀντιστάμεν γὰρ αὐτῇ, δι' ἧς πιστά, κατὰ φύσιν, πέν-
 θος, δάκρυα, ὅτι γινώσκουσιν ἡμῶν ἑαυτῶν, καὶ τῶν
 αὐτοῦ τῆς ἡμῶν, μὴ μὲν θανάτου, ἀπει-
 νωσιν ἀνὰ τὴν ἀγάπην τε ἀπειροῦ, ὡς τε θεῶν
 καὶ ἀνδρόπων, καὶ ἑρώτα θεῶν ἐκείνων.
 ιβ. Ὡς οὐκ ἐν μὴτέμῳ τῶν ὄντων ἀέρος
 οὐ γὰρ βαδίζοντα· οὕτω μὴ τε πολεμεῖσθαι
 ἀενάως ὡς τῶν δαυμόνων καρδίας ἀνδρόπου
 ἀδυνάτου, ἢ ὡς αὐτῶν χρυπλῶς ἐνεργεῖσθαι,

αἰσθητὰ καὶ παχέα. αἱ μὲν τήματα πρῶτα ἐκ-
 χύπηις ἢ περικλινῇ ὄρετῇ ἐν ταῖς ἔσω ἡμῶν
 ἀνδράσιν, μὴ ἐᾶσαι ταῦτα ἕως ἔργα ἀρῶ-
 ναι ποικίλῃ, τῇ ῥοπῇ καὶ ἀντίληψι τῆς κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 1. Εἰκὼν τῆς ἐξω-
 τέρας καὶ αἰσθητῆς καὶ ῥωματικῆς ἀσκήσεως,
 ἡ παλαμὰ δὲ ἀσκήση. ὅ δὲ ἄγιοι διάγελιον, ὅ
 ὅστις ἡ καρδιά, εἰκὼν τῆς πνευματικῆς, ἡ ἡρώς τῆς
 καθαρότητος τῆς καρδίας. Ἐὼς ὅτι ἡ παλαμὰ
 οὐκ ἐτελείει, ὅτε ἐπληροφόρηται ἔσω ἀνδρά-
 ποι ἕως θεοσεβείας ὅθεν αὖτε φησιν ὁ ἀπίστολος,
 νόμος ἐτελείωσεν, μόνον δὲ τὰ παχέα αἱ μὲν τή-
 ματα διεκώλυε. τῇ γὰρ κωλύσαι μὴ ἐκβα-
 λῆν ὅτι ὀφθαλμὸν καὶ ὀδόντα τῷ πλησίον, ὅ καὶ
 τοὺς λογισμοὺς ἀπὸ καρδίας ἐκκόψαι, ὅτι
 ὅτι τῷ διαγελίῳ δὲ ταγμα, καὶ τὰς πενητάς
 ἐν θυμῷ, μεῖζον πρὸς καθαρότητα ψυχῆς.
 οὕτω καὶ ὅτι τῆς ῥωματικῆς διανοουμένης καὶ
 ἀσκήσεως, ἡμετέρας λέγω, ἐκρεατίας, χαμει-
 νίας, ἀγρυπνίας, σάσεως, καὶ ὅτι λειπῶν, ἀπὸ
 ὅτι σῶμα πεφύκασι, καὶ ὅτι παθητικὸν μέρος τῆ

χριτῷ τῇ ἀδικίας ὡς εἶπει ὁ κύριος, πρὸς τὸ δεῖν
 ἡμᾶς ποῦν τοτε πρὸς οὐρανόν, καὶ μὴ ἐκκακεῖν,
 καὶ τὸ κέρδος διήρησιν καὶ τὸ ἐκδίκησιν. ς. Ὡς
 πρὸς τὴν ἡλίαν ἀπενίζων, ἀδυνάτον μὴ πλου-
 σίως τὰς ὀφείδας καταναλάξας· οὕτως ὁ ἀεὶ ἐκ-
 κύπτων εἰς ἀέρα καρδίας αὐτοῦ, οὐ δυνατὸν μὴ
 φοβίξας. ζ. Ὡς ἀδυνάτον, τὸ παροῦσθαι
 ζωὴν ζωὴν ἀνθρῷ τῷ ἐσθλῷ καὶ πίνον, οὕτως ἀδύ-
 νατον χωρὶς φυλακῆς νοοῦ καὶ καθαρότητος καρ-
 διας, ὅ ὅστις ἐλέγξῃ τὴν ψυχὴν, εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ
 ὁρῶσθαι τὴν φθόσον τὴν ψυχῇ, ἢ ἡθροθυμῶν
 ναί τῃ κατ' ἐξουσίαν ἀμάρτίας, εἰ καὶ βιάξεται τῆς
 ἑαυτοῦ διὰ τὸ φόβον τὸ κατὰ σέων μὴ ἀμάρτι-
 νῶν. η. Πλὴν καὶ οἱ τῆς κατ' ἐργασίας ἀ-
 μάρτίας βία καὶ ἀπεχόμενοι, μακάριοι πα-
 ρέτε θεῷ καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις, ὅτι βια-
 σαί τῆς βασιλείας τοῦ οὐρανοῦ διέσονται.
 θ. Τοῦτο θαυμαστὸν τῆς ὠφελείας τῆς τῆς νοῦ
 ἡσυχίας, ὅτι ποῦντα τὰ ἀμάρτήματα κατὰ νοῦν
 πρὸς τὸν χρόνον ἐκλογισμοῖς μόνον· ὥστε εἰ
 πρὸς δεξιῶσι πρὸς τῆς ἀφνοίας, ἡμέρας ἀ-

νηρίας καὶ ὑπὸ φυλακῆς τοὺς τηροῦμένους, ἀ-
 νάπιδ' ὃ δ' ἄνοητόν ἡμῶν παρὰς θεωρεῖται, ὡς
 φλοῦξ κηρῶν. δι. Δὲ γὰρ αἰεὶ ἐρέφει ἐν χῶ-
 ρήματι καρδίας ἡμῶν Ἰησοῦς χριστοῦ ὄνομα,
 ὡς παρ' καὶ ἀγραπὴν ἐρέφεισθαι ἐν ἀέρι τ' τε-
 ρεώματος ὑετοῦ μνημόνους· καὶ γὰρ τῷτο ἴστασιν
 ἀκριβῶς οἱ πείραν τῶν τοῦ ἔχοντες καὶ τῶ ἐνδοῦ
 πολέμου, ὡς εἰ ἐν ἑξέσθ' οὕτω ὅν νοητὸν πόλε-
 μον ἐρατηγῶμεν· παρ' ὅτον παροσχῆ, εἴπα
 ὅτι ἐκτὸν λογισμῶν γόντες παρ' ἀπολογόντα, λό-
 γους κατὰρας ἐν καρδίᾳ μετ' ὀργῆς αὐτοῖς βάλλ
 λομεν. τρίτη ἑξέσις διδύς, καὶ δι' ἑξ' αὐτῶν κατ' αὐ-
 τῶν, συερέφεισθαι τ' καρδίαι τῇ ἐπιτηκλήσθ' Ἰησοῦς
 χριστοῦ, ἵν' ἀνέως καὶ ἀποδοῖν ὃ δαυμόνιον ἵδαλ
 μα, τῶ μὴ ἐξ ἀκαλουθῆσαι τῇ φθαρτασίᾳ ὅν
 νοῦν, ὡς νήπιον ὑπὸ φάλασσοσχεῖ πονηρὸς πλα-
 νώμενον. ε. Κοπιάσωμεν ὡς ὁ Δαβὶδ, κατ'
 " ζόντες ὅ, Ἰησοῦς χριστὲ, μὴ βραβύχασάτω ἡμῶν
 " ἡ χάρις, καὶ μὴ ἐκλείπωσιν οἱ νοητοὶ ἡμῶν
 " ὁφθαλμοὶ ἀπὸ τ' ἡμῶν ἐπὶ κύριον ὅν
 " θῶν ἡμῶν, τῆς παρ' ἀπολογῆς αἰεὶ μεμνημένοι τ'

μὴ ἰσχυρῶς σιωπῶντος· χεῖρ δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ἡ-
 ψευς, ὡς παρὰ λαμπάδιον φωτὸς λύχνου.
 β. Ποιῶν δὲ ἐπὶ τῇ φυλακῇ τῶν ἡμῶν· ἡμεῖς
 δὲ ὡς ἀληθῶς, τὰ φυλάσσοντα ἡμᾶς ἀπὸ πᾶ-
 σης κακίας ἀσθητῆς τε καὶ νοητῆς. Ταῦτα δὲ εἰς
 φυλακὴν τοῦ σιωπῶντος ἰησοῦ χριστοῦ ἐπιτελέσθαι,
 βλέπειν τε αἰεὶ εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας, καὶ
 ἡσυχάζειν ἀενάως τῇ ἀγαθότητι, ἵν' οὕτως εἴ-
 πω, καὶ ἐκ τῶν δοκούντων λογισμῶν δε-
 ξιῶν εἶναι, καὶ ἀπουδαίειν κενοὶ λογισμῶν θυρί-
 σκεσθαι, ἵνα μὴ χαλιδεύωσιν οἱ κλέπται· καὶ
 εἰ καὶ ποιῶντες τῇ καρδίᾳ πᾶσα κλύουσι,
 ἀλλ' ἐγγὺς ἡ πᾶσα κλύουσι. γ. Πέφυκε γὰρ
 ἡ καρδία ἀδελφείπῳς τηρουμένη, καὶ συλ-
 λωρουμένη, τὰς μορφὰς, ἔτι τὰς εἰκόνας, ἔτι τὰς
 φαντασίας δέχεσθαι τῶν σκεπτικῶν καὶ ποιη-
 τῶν πνευματικῶν, λογισμοῖς φερόμεναι· οἷον ἐξ
 τῶν κλισίων· ὡς παρὰ γὰρ ἐκέρβωι γυνὰ φλό-
 γα, πολλὰ μάλλον ὁ ἐνοικῶν τῇ καρδίᾳ τοῦ
 ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, εἰς τὸν αἰῶνα
 αἰετῶς τῆς ἀγαθότητος ἡμῶν· καθὰ ἐν ἀνέμωνι πο

καὶ πάλιν τήρῃσιν τῶ νοός ἐ ἀκρίβειαι ὁπιδεξώ-
 μετα, ἵνα κατὰ μαλώση ἡμῶν τὰς ἀμῶν πίας,
 ἐ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα ῥυπάσματα, ὅ
 πῦρ ὅ θεῖον, ἡ γὰρ ὅ σῶμα τῶ κυεῖς ἡμῶν
 Ἰησοῦ χριστοῦ καὶ γὰρ εἰσερχόμενον ἐν ἡμῖν, τὰ
 ποτηρὰ πνέματα τῆς ποτηρείας δι' οὗς ἐκ τῆς
 καρδίας ἀπελαύνει, καὶ τὰς ἀμῶν πίας τὰς παρ-
 ῥημοσύνας ἡμῖν συγχωρεῖ, καὶ καθαλιμπνύεται
 ὁ νοῦς χωρὶς ἐχλήσεων ποτηρῶν λογισμῶν καὶ
 εἰς μὲν τὰ αὐτὰ ἀκρίβως ὅ νοῦν τηρήσωμεν,
 καὶ ἐν πύλῃ καρδίας ἡμῶν ὅτι πάλιν
 αὐτῶν κατὰ ξιωθῶμεν, μᾶλλον ἐπὶ ἐ μᾶλλον
 λαμψυμῶν ὅ νοῦν, καὶ ἀσφραδῶν αὐτῶν ὅ
 θεῖον σῶμα ἀποφάσσεται.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΣ.

Κεφάλαιον ὡσῶτον.

220

Ἡ δὲ σβεννύει οἶδε νοός φυλακήν,
 ὡς ὅτι σβέννισι πῦρ ὕδωρ συνε-
 χής δὲ Ἰησοῦ δι' ἡμῶν εἰς τέλος αὐ-
 τῶν ἐκδαπνῶν τῆς καρδίας

Υ

τον χωρὶς ὁρπαινώσεως καὶ ὀνεχοῖς παρὰ
 χρεῖσιν ἰκεσίας, ὅν νοητὸν καὶ χρυπτὸν πόλεμον
 ἐκ μαθεῖν, καὶ τεχνικῶς τοῦτοις καταδιώκειν
 καὶ βάλλειν. 4θ. Ο μέγας παρθενικώτατος
 Δαβὶδ φησὶ, ὃ κελεύς μου παρὰ σὲ φυλάξω,
 παρὰ σὲ ὅν κύριον λέγει, ὥς τὸ φυλαχθῆναι ἐν
 ἡμῖν ὃ κελεύς τ' καρδίας καὶ νοεράς ἡσυχίας,
 ὃς ἡς γινώσκονται πάντα αἱ ῥεταί, διὰ τὸ βοη-
 θεῖσθαι ἡμᾶς παρὰ τὸ κυρίου παρρησιάζεται, τ'
 καὶ τὰς ἐντολάς δόντος, καὶ ἀφ' ἡμῶν τὴν μα-
 ρτὴν λήθω ἐκδιώκοντος, σιωπῶντος περὶ ἡ-
 μῶν ὁπτιβωμῶν φθαρτικὴν οὐδὲν μάλιστα
 τ' καρδίας καὶ ἡσυχίας τὴν ἀμνηστῆν, ὥς ὕδωρ
 πυρὸς διὰ τὸ μνηστῆν, μὴ δὲ ἀμνηστῆς ὑπνοῖς
 εἰς θάνατον, ἀλλὰ Ἰησοῦ ὀνόματι μάλιστα πο-
 λεμῶντος, ὅς ὡς ὁφείας λέλεχεν, Ἰησοῦ ὀνομα-
 χηγηθῆτω τῇ προῃ σου ὅς πάση τῇ ζωῇ σου, ὅς
 ὅτε γνώσῃ ἡσυχίας ὡφέλεια. ρ. Οταν τῷ
 θεῷ καὶ ἀρεταῶν μυστηρίων χρεῖσιν ὅς τῷ καὶ
 μεγάλου βασιλέως ἡμῶν φοβερόν φεικίως
 ἀξιώσῃ μὴ οἱ ἀνάξιοι, ὅτε μάλλον τὴν ἡμῶν

ἰδὼν ὅτι κλήσεως, ἀλλὰ μὲν πυρώσεως καρ-
 δίας ἐκβεῶντες, ὥστε μεταχρεῖν ὃ ἀγνοί-
 ομα Ἰησοῦ· στανέχθα γὰρ καὶ ὅτι ἄρετῆς ἐ-
 ὅτι κακίας μήτηρ ἔξεως· ἡ δὲ, ὡς φύσις λοιπὸν
 κρατεῖ καὶ ἐν καταστάσει τοιαύτῃ οἱ οὖν γνό-
 μος, ζητεῖ τοὺς πολεμίους, ὡς τὰ κίων λακω-
 νικὸς λαγὼν ἐν λόχῳ· οὕτω γὰρ καὶ οἱ οὖν
 πονηρῶν λογισμῶν ὀξερδυνᾷ· ἀλλ' οἱ μὲν, ἵνα κα-
 ταφάγη· ἡ δὲ, ἵνα καταφθείρη. 45. Ὅτε οὖν
 καὶ ὁσάκις ὅτι συμβαίῃ πληθύνεσθαι ἐν ἡμῖν
 τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, τίω τῷ κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ χριστοῦ ὅτι κλησιν μέσον αἰτῶν ἐμβά-
 λωμεν· καὶ ἀφ' αὐτοῦ αὐτοὺς διέσας τότε
 ὥσπερ καπνὸν ἐν αἰέρι ὀφόμεθα, ὡς ἡ πείρα ἐ-
 δίδαξε· καὶ τῷ νοῷ μόνου καὶ ἀληφθέντος τότε
 ἄρχόμεθα πάλιν τῆς ἐνέχουσας πειρασμοῦ
 ὅτι κλήσεως, ἐὼς ὁσάκις ἡ πείρα ἐνὸς πᾶσι
 πάλιν πάθωμεν, οὕτως ποιῶμεν. 46. Ὡς
 γὰρ οὐ δυνατὸν γυμνὸν εἰς πόλεμον εἰσελθόντα
 ὄματι, ἢ πλῦσαι μέγα πέλαγος μετ' ἐν-
 δυνάμει, ἢ ζῶν αἰὲν αἰαπῆν, οὕτως ἀδυνά-

Ἰησοῦς βίχῃ· ἡ μὲν γὰρ ἀκρὰ παροσχὴ τῷ σωε-
 χοῦς βίχῃς· ἡ δὲ βίχῃ πάλιν ἐννοιοῦν τῆς ἀκρας
 νήψεως ἔκ παροσχῆς. 4δ. Χρηστὸς παι-
 δαγωγὸς καὶ τῷ σώματος ἔκ τῆς ψυχῆς, ἡ ἀνε-
 πίλητος μνήμη ὅτανά πω, καὶ ὅ, ἔκ ἐν μέ-
 σω πύμνω παρὰ δαμασκίοντα αὐτῶν, αἰὲ παρ-
 ὄλεπειν, πλὴν κλίνου ἐντα ψυχὸρραγεῖν-
 τες μνήμῃ μὴ κατακεῖσθαι, καὶ ἔκ λαιπά.
 4ε. Οὐκ ἔστιν ἀδελφοὶ ὑπνοὶ ἀρετῆς τῷ βελθῶ
 μύθοι ἀπὸ τοῦ μύθου δὲ παρὰ τὸς ἀνὰ τῇ δουρίῳ
 θάτερον, ἢ πεσεῖν καὶ ἀπολέσθαι γυμνωθέντα τῷ
 ὄρεταιν, ἢ δὲ παρὰ τὸς τὰ νοὶ καὶ πλοισμένον
 ἐσάται· καὶ γὰρ ὁ ἐκτὸς αἰὲ ἵσταται μὲν τῆς ἐαυ-
 τοῦ παρὰ τῆς. 4ς. Γίνεται τῆς κατὰ-
 σαις θεία ἐν τὰ νῶ ἡ μὲν ἐκ τῆς ἑνεχοῦς
 μνήμης τῷ κυρίου ἡ μὲν καὶ ὁπτικῆς αὐ-
 τοῦ ἑνεχοῦς, ἐὰν μὴ ἀμνηστῶ μὴ τῆς παρὰ
 χειρὸν συχῆς καὶ νοῦ δεήσεως καὶ τῆς πυκνῆς
 νήψεως, καὶ ὅ, ὁπτικῆς πικρῶ ἔργου. Ἀλλὰ καὶ ὅ-
 πως ἔργον αὐτῷ αἰὲ, καὶ ὡσαύτως ὁπτικῆς αὐ-
 μύθοι ἔχοντες τῆς Ἰησοῦς χειρὸς τῷ κυρίου ἡ-

ἥλεον καὶ γαλιώης εἶ) ὅν ἀέρα τῆς καρδίας,
ἐκ τῆς ἀκρας πωροσυχῆς τῆς ὅ ἀκρως καθαί-
ρεσθαι τέλει καρδίαν, αἷτιος Ἰησοῦς χειρὸς ὁ ὕος
τῆς θεῆς καὶ θεός, ὁ πᾶντων ὧν καλᾶν αἷτιος ἐ
ποιητής, ἐγὼ γὰρ φησὶ, θεός ποιεῖν εἰρῶν.

4. Εὐεργετουμένη ψυχὴ, καὶ γλυκαίνεται ἐν
ὑπὸ Ἰησοῦ, μὲν ἀγαλλιάσεως τινός καὶ ἀγά-
πης διὰ τῆς ὀξομελεγήσεως ὅν βυεργέτω ἀ-
μείβεται, διὰ χειρὸς αὐτοῦ ἐβπικαλουμένη μὲν
θυμηδείας, τὴν εἰρῶν οἰκιστὴν αὐτῶν, καὶ μέ-
σον αὐτῆς νοητῶς ἐρώσης αὐτῶν λύνοντα τῆς φαν-
τασίας ὧν τῆς ποιηθείας πνθυμῶν. 4α. Καὶ

ἔπειθε, φησὶν ὁ Δαβὶδ ὁ ἱσητός, ὁφθαλμοί
μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τοῖς ἐπιδροῖς μέ-
νοις, ἀκούσεται ὁ κύριός μου. καὶ πάντα πόδοι αὐ-
τοῦ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου. καὶ ἐν τοῖς ἐπιδροῖς μου.

4β. Φαντασιῶν δὲ μὴ οὐσῶν πίναν ἐν καρ-
δίᾳ, εἰς ὅ καὶ φύσιν ὁ νοῦς ἴσταται ἔτοιμος ὧν κί-
νησθαι ὡς πᾶσιν θεωρίαις τερπνῶν πνθυμα-
τικῶν ἐν θεωρίᾳ. 4γ. Οὕτως οὖν ὡς εἶπον
πεφύκασι εἶ) ἀμύλων συστατικῶν, ἢ τε ἡ ψυχή, καὶ

παῖς λογισμὸς δὲ φαντασίας ἀσθητῶν τινῶν
 εἰσέρχεται ἐν τῇ καρδίᾳ, τότε αὐγάζει αὐτὸν ὁ
 μακάριος Φῶς τῆς θεότητος, ὅτε μὲν πᾶντα δι-
 χαίρηται ἀπὸ πᾶντων, ἔσθλη μέτιςτος ἐκ τού-
 των γίνηται, εἴτε ἢ λαμπερότης ἐκείνη χτ' ἐ-
 ρησιν ἢ πᾶν πᾶν νοημὴν ὡς φαίνεται τῷ
 καρδιᾷ νοῖ. πη. Ὅσον τὴν δέξιν οἰαί ἀκρως
 παρσέχης, χτ' ἵσοσύντον μὲν πόθου τῷ Ἰησοῦ
 παρσεύξει, καὶ ὅσον πάλιν τὴν δέξιν οἰαί ἀκρως
 ὅπως σκέψῃ, χτ' ἵσοσύντον καὶ τῷ Ἰησοῦ μακρυ-
 θήσῃ καὶ ὡς ὅτε ὁ παρσέχῃ ἀκρως ὅτε ἀ-
 ρα τῆς δέξιν οἰας φωτίζει, οὕτω καὶ ὁ ἐκ χειρῶ-
 σα ἀπὸ τῆς νήφως, καὶ τῆς γλυκείας ὅπως κη-
 σεως Ἰησοῦ, σκεπτίζει αὐτὸν ἐκ πᾶντος πέφυ-
 κεν, ὡς εἶ) φύσις ὁ παρσέχῃ οἰοῦτον ὡς εἶ-
 πο μὲν, καὶ ἀκρως ὅτε ἐστὶ. καὶ τῷ το πείρα λή-
 ψῃ ἔργῳ δοκιμάσας, ἐπεὶ μὴ πέφυκεν ὅτε ἐπὶ
 ἡ οἰαύτη φωτότοκος τερπνὴ ἐργασία, εἰ μὴ τῇ
 πείρα διδάσκεισθαι. πθ. Τὸ μὲν μὲν πό-
 θου τινὸς μεσοῦ γλυκύτητος καὶ χραῖς ὅπως
 καλῶς σίτυεχως Ἰησοῦ, ἀγτίον τῷ χραῖς ἐμ-

φως, ἥς ζωὸς ὁ μετέχων ὅτι ἀπληροφό-
 ρητος, ἀλλὰ ἔμπεδος ἰκανῶς παρὶ ταῖς
 γῆσεσται. πε. Ως περ γὰρ ὁ αἰσθητὸν ἀ-
 λας ἡδυνά τὸν τε ἄρτον καὶ πᾶν ἔσθον, ἔσθηπτα
 πῖναι τῷ κρεῶν ἔσθηπτα φουλακῆς, καὶ τὴν
 ὁζωδία πᾶσιν ἀφασκεδάξῃ· ἔσθω καὶ ἐπὶ τῆς
 τῆς νοῦς φουλακῆς, τῆς νοητῆς ἡδύτητος καὶ θαυ-
 μαστῆς ἐργασίας νόσ. καὶ γὰρ ἡδυνά ἐσθῆς, καὶ ὅτι
 ἐσθῆς, καὶ ὅτι ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἔσθω ὁζωδία
 τῷ ποιητῶν λογισμῶν ἐκδιώκει, ἔσθω ἀφασκε-
 δάξῃ καὶ τοῖς καλοῖς ἡμῶν ἀφασκεδάξῃ. πε. Εκ-
 τρωσθῆς πολλοὶ λογισμοί, ἐκ δὲ τούτων ἡ
 ποιητῆς αἰσθητῆς παρὰ τοῖς· ὁ δὲ μὲν τῷ ἰησοῦ ὁ
 παρὸν βίβλος σβενύων, ταῖς ἐξῆς διέφυγε, ἔ-
 γινωσιν ταῖς γλυκεῖαις πλουτήσῃ, δι' ἥς θεὸν
 βίβλος ὅτι πᾶσι τοῖς ὄντα· ἐν αὐτῇ δὲ ὁ κα-
 τοπλεῖ τῶν νοῦς ἀντερέσας φωτίζεται διηνεκῶς
 καὶ ὁμοιότητα τῶν καθαροῦ ὕδατος, ἔσθω αἰ-
 σθητῶν ἡλίου, καὶ τότε ἀναπαύεται ὁ νοῦς, ὡς ὁ
 ἔχον τῷ ὁρεκίων φθάσας, ἀπὸ πάσης ἀλ-
 λης ζωὸς ἐν αὐτῇ θεωρίας. πε. Ἐπειδὴ

- πγ. Οἱ διψῶντες φησὶ, πορβύεαθε ἐφ' ὕδαρ·
 οἱ δὲ διψῶντες θεόν, πορβύεαθε καθ' αῤῥότητι
 ἀγαθοίας, πλὴν τὰς ὑψηλῶς δι' αὐτῆς πετο-
 μύου, χεὶρ καὶ παρὲς τὴν γλῶττις ἐαυτοῦ δι-
 λείας ὁρᾷ· ὁ δὲ γὰρ τῷ ἱαπεινοῦ ὑψηλῶ-
 περος ὡς γὰρ φωτὸς μὴ παρόντος ζοφώδης καὶ
 σκοτεινὰ ἀπομυτα, οὕτω καὶ μὴ παρόντος ἱα-
 πεινοφροσύνης, πόμυτα ἡμῶν ματάμα, καὶ ἑω-
 λα ἱα καὶ θεόν ἀπομυταζόμενα. πδ. Τέ-
 λος ὅτι λόγου, ὅτι πόμυ ἀκευε, ὅτι θεόν φοβού, καὶ
 ἱα εἰς τολὰς αὐτῶν φύλαττε, καὶ νοητῶς καὶ αἰ-
 σθητῶς· εἰ γὰρ νοητῶς βιάσθης σαρκοῦν αὐτῶν
 τηρεῖν, ὀλιγάκις τῶν αἰσθητῶν εἰς αὐτῶν κόπῃων
 δεήσθ. φησὶ γὰρ ὁ Δαβὶδ, ἡβουλήθη ὅτι θέλη-
 μά σου καὶ ὅτι νόμον σου ποιῆσαι εἰς μέσῳ τῆς χει-
 λίας μου, ἀλλ' μὴ εἰς μέσῳ τῆς κοιλίας, τοῦτέστιν
 εἰς μέσῳ καρδίας ὁ δὲ ἰσχυρὸς ὅτι τῷ θεοῦ θέ-
 λημα, ὅτι τὸ νόμον ποιήσθαι, ὅτε ἔξωθεν ῥαδίως
 περὶ ξαί τὸ διώαται καὶ ἐρᾷ παρὲς θεόν ὁ μὴ
 νήφων καὶ ἀδύνατος, ὅτι, ὁ δὲ σου εἰδένασθαι
 βούλομαι, πόμυτως δι' ἑλπίς θείας ἐλάμ-

ἡμῶς πιστὸς, ὅτι πολλὰν σε καλίστησιν, εἰσελθὲς
 τὴν χάριν τῆς κυρίου σου. οὐκ ἔστι δὲ δούλος
 πιστὸς, ὁ ψιλῇ τῇ γνώσει ἐκείνου δούλος, ἀλλ' ὁ
 δι' ὑπακοῆς τῆς ἐπιταγῆς μου χρεῖσθαι πιστεύων,
 ὅτι δεσπότης τῆς ψυχῆς, ποιεῖ τὰ κελεύσματα.
 σφαλεῖς δὲ ἢ τῶν ἐκείνου, ὡς ἡ
 δόξα ἐκείνου. φιλομαθὴς οὖν γίνου καὶ
 φιλόποιος ἢ γὰρ ψιλῇ γνώσει φρονεῖς τῶν ἀνθρώπων.
 πα. Οἱ ἀπορροδοκῆτες ἡμῶν συμ-
 βαίνοντες πειρασμοὶ, οἰκονομικῶς ἡμᾶς φι-
 λοπόνως διδάσκεισι γινώσκειν. πβ. Ἰδὲ
 μὲν ἀνέρος τῶν ἐκείνου φῶς, τῶν δὲ θεοσεβοῦν
 καὶ θεὸν φοβουμένου ἰδὲν, ἀντέλεξα καὶ τὰ πεί-
 νων. ἐπεὶ μὴ δὲ δὴ ὁ πᾶν γινώσκων πέφυκεν
 εἶναι, ὅτι δηλότερον σημεῖον τῆς τῆς χρεῖσθαι μα-
 θητῶν, ὡς τὰ πεινῶν φρονεῖ καὶ διτελεῖς χά-
 ριν, καὶ τῶν πρῶτα βοῶσι τὰ τέσσαρα δια-
 γέλια. ὁ δὲ μὴ οὕτως τὰ πεινῶν βιοῖς, τῶν μέ-
 ρους ἐκπύπτει τῶν ἐκείνου ἐκκοσίως τὰ πεινῶ-
 σάμενος μέλει γαυροῦ καὶ θανάτου, τῶν καὶ τῆς
 κρίσεως διαγελίων πνευματικῶν νομοθέτου.

τήρησις ἔστιν, ὡς ὁ πάλαι τῷ Δαβὶδ σκαπὸς ἦ
 πρὸς τομὴν τῆς καρδίας παρεδίδου. οἷ. Ως-
 πρὸς αἰωνιότητος ἡ βλαπτομένη ὁρῶντες βλαπτό-
 μεθα, οὕτω καὶ νοῦν. ςη. Ως πρὸς τὸ πλὴν τῆ
 φύσεως πρώτας καρδίας, ὅλον ἐξήραμεν, οὕτω
 καὶ ἐπὶ καρδίας ἀνθρώπου νόος, αὐτὸν πλὴν
 στιγμὴν πρὸς ἐχθρὸν δεῖ, ἐπὶ τῇ ὅτι ἐργασίῳ οἱ
 κλέπτει. ςθ. Ο κύριος πᾶσαν ἐστολὴν
 ὀφθαλμοῦν δεῖξαι θέλων, πλὴν δὲ ὑποθέσας
 ἰδίᾳ αἵματι τοῖς ἀνθρώποις δεδορημένῳ φη-
 σὶν, ὅταν πόρνη ποιήσῃς ἡ παρεστειταγμέ-
 να ὑμῖν, εἴπατε, ὅτι ἀχρεῖς δοῦλοι ἐσμέν, καὶ ὁ
 ὠφείλωμεν ποιῆσαι, πεπειθήκαμεν. Αἰτῶν τὸ
 ὅτι ἐστὶ μισθὸς ἔργων ἡ βασιλεία τῶν ὁρατῶν,
 ἀλλὰ χάρις δωροῦ τοῦ πιστοῦ δούλου ἡ ποιμα-
 σμένη. ὅτι ἀπαμείβω δούλος ὡς μισθόν, τὸ ἕθ-
 νος, ἀλλὰ διὰ χάριτος ὡς ὀφθαλμὸς, καὶ καὶ χά-
 ριν ἐκδέχεται. π. Ως ἀπέθανεν ὁ
 τῷ ἀμάρτανῳ ἡμῶν καὶ τῷ ἁμαρτανῷ, ὅτι τοῖς
 δουλοῦσι αὐτῷ πλὴν ἕθνος χρεῖζεται.
 φησὶ γὰρ, ὁ δούλος ἀγαθὸς καὶ πιστός, ἐπὶ ἐλπίδι

ὁ παρ' ὅτι συμμειῖον ἔ'ένδον μοναχοῦ. οβ. Γ'ολ-
λα παῖθι ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐλκέκρυπται.
ὅτε ὅ' ἡέχονται, ὅτ' αὖτ' αἰτία φαίνονται.

ογ. Μὴ ὅλλω τίω χρυλὴ πᾶσι τίω ἄρ' αὖ
ἔχε, ἀλλ' ὅσον αὐτίω κ' δυνάμει πᾶσι τίω
ἀσκησιν, καὶ ὅλον ὅν νοῦν σε πᾶσι ἔ'ένδον εἰρε-

.. ψον· ἡ γὰρ ἑσθ' αὖτ' αἰτία συμμειῖον ὅλ' αὖ

.. ὅτι ὅφ' αὖτ' αἰτία, εἰς πᾶσι αὖτ' αἰτία

.. λιμὸς ὅτι. οδ. Ἐπὶ τῇ τῇ παθῶν ἀνερ-

γησία, ἡ ἑσθ' αὖτ' αἰτία συμμειῖον, ἡ τῇ αἰτίᾳ

ὅτ' ἀποκρίσιν, ἡ τῇ δακρύων δακρυ-

γῶς ἑσθ' αὖτ' αἰτία. οε. Ἡ ἑσθ' αὖτ' αἰτία

καὶ κακοπαθῶν, πάσης αἰμῶντος ἐλθ' αὖτ' αἰτία

ὅν ἀν' αὖτ' αἰτία, ἡ τῇ τῇ ψυχῇ· ἡ δὲ, ἑσθ' αὖτ' αἰτία

τῇ ἑσθ' αὖτ' αἰτία πᾶσι δ' αὖτ' αἰτία

.. λέγει ὁ κύριος, μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρ-

.. δια, ὅτι αὐτοὶ ὅν πᾶσι ὅφ' αὖτ' αἰτία, αὐτοὶ καὶ ἑσθ' αὖτ' αἰτία

.. αὐτῶν ἑσθ' αὖτ' αἰτία, ὅτ' αὖτ' αἰτία ἀγάπης ἑσθ' αὖτ' αἰτία

.. τῆς ἐαυτοῦ καθαρώσι, καὶ ἑσθ' αὖτ' αἰτία πᾶσι, ὅσον

.. τίω καὶ καθαροὶ ὅτι πᾶσι. ος. Σκοπε-

τήριον τῇ πᾶσι ἑσθ' αὖτ' αἰτία πᾶσι λέγων, ἡ τῇ ἑσθ' αὖτ' αἰτία

καὶ θεολογῇ, καὶ θεωροῦνται. καὶ τὸ ποῦ ἐστὶν
 ὁ λόγος ὁ ἀπόστολος, πνύματι πατρὶς τε, ὅ
 ὅτι θυμῶν ἑκὼς οὐ μὴ τιλέσθαι. ζθ. Οὗ
 ὁδὸν τὴν πνύματικὴν ὁδὸν μὴ ὅτι σάμνος,
 τὴν ἐμπαρῶν νοημῶν οὐ ποιεῖται φροντίδα, ἀλλ'
 ὅλως τὴν χρῆσιν πατρὶς ἑκὼς ἔχει, καὶ ἡ
 γαστριμῶν καὶ ἀκαταστάτης, λυπεῖται τε καὶ
 ὀργίζεται, καὶ μνησικαχεῖ καὶ ἐπεὶ τὸν νοῦν
 σκεπτεῖται, ἢ ἀμέτρητον ἀσκήσας κέχρηται, καὶ το-
 λοῖ τὴν ἀφάνειαν. ο. Οὐδὲ τοῖς παρ-
 ρασιν ἀποταξάμενος οὗ τῇ γυναικί, καὶ τοῖς
 χρήμασι, καὶ τοῖς ἐξῆς, τὸν ἑξῶ ἀνδραπο-
 ποῖ ἐποίησε μοναχόν, οὐ πῶ δὲ καὶ τὸν ἀνδραπο-
 ποῖ ὁ ὅς τοῖς τῶν ἐμπαρῶν νοήμασι, τὸν ἑξῶ
 ἀνδραπο-ποῖ, ὁ ἐστὶν ὁ νοῦς. καὶ τὸν μὲν ἑξῶ ἀν-
 δραπο-ποῖ βίολως ἵς ποιεῖ μοναχόν, μόνον ἐὰν
 θελήσῃ, ὅτι ολίγους ὁ ἀγὼν τὸν ἑξῶ ἀνδρα-
 πο-ποῖ ποιῆσαι μοναχόν. οα. Τίς ἐστὶν ἄρα
 ἐν τῇ γυναικί τῇ οὐκ ἀποταξάμενος ἀπαλα-
 γαῖς ἐμπαρῶν νοημῶν, καὶ τῆς καθαρεύουσας ἀφ-
 αιδίως καὶ ἀύλως καταξιώταις θεωροῦντος.

πάνην, μηδὲ τῇ ἐρχομένη ἡμέρᾳ τοῖς αὐτοῖς πε-
 ρεπίπην, ὅ μιν ἔτι ἀποπλήρωσιν τῆς ἡμέρας
 ἀνακρίνεν, ὡς ὅτε σιωπῶντι ἡμῶν, ἡμεῖς ἐαυτοῖς
 ἴακαθ' ἡμαῖς, τί πεπλημμυγμένα, τί ἔτι ἐδι-
 χαροπραγήσασιν. ἔτι τοι καὶ ὁ ἰωὺς ἐποῖ, πῶς ἴτε
 αὐτὸν ἐπὶ τέχνῳ αὐτοῦ. ἴα γὰρ καθ' ἐκείνην λο-
 γηθεῖσα ὁ καθ' ὥραν φωτίζοις, καὶ πάλιν ὁ αὐ-
 τὸς φησὶ, πᾶν μέτρον ἄριστον. ξς. Καὶ πάλιν
 ἑτέρος τῷ ἰακῷ ὁφθαλμὸν ἔφη, ἀρχὴ καρποφο-
 ρίας ἀνθρώπου, καὶ ἀρχὴ πρακτικῆς ἐκείνη. ἡ
 ἡκοῦν ἐκείνη θυσία, ἐπὶ τῷ, μέτρον καὶ σα-
 θυμῷ, ὡς οἱ πατέρες ἐκδιδάσκουσιν. ἐπὶ τὴν ἡ-
 μέραν ὅλῳ ὧν δώδεκα ὥραις ἐν τῇ τηρήσει ἔ-
 νοὺς περὶ ἐρχόμεθα. ἔτι γὰρ ποιῶντες, τὴν κα-
 χίαν βίαν πρὸς σβέσσει καὶ μειῶσει διωκόμεθα
 μὴ θεῶν, ἐπεὶ καὶ βία ἐστὶν ἡ ἐν ἀρετῇ πολλή, ἡ
 δι' ἧς διδοῖ ἡ βασιλεία τῷ ἔργῳ. ξζ. Οὗτος
 ὅστις τὴν γῆν ἀπάγῃ καὶ ταπεινώσῃ, ὡς ἡ
 εἰς ὁδοὺς ὁφθαλμοῦ ἐν κύρῳ. ξη. Οὗτος
 λείπῃς πῶς ἴα ἐνδον ἴα ἀφαιρέσει πει-
 ρῆμα, ὁφθαλμοῦ οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων

ἰσχυρὴν ὅτι ἔξαποτελῶ. ξδ. Εἰσὶ ὃ πολ-
 λαὶ τῆς τῆς τοῦ ἐργημάτων, τὰ διωκόμενα
 ἡμῶν ὁ ἀγαθὸν δῶρον τῆς ταπεινοφροσύνης
 παρῶνται, εἴ ποτε μὴ ἀμνηστῶν τῆς φτη-
 νείας ἡμῶν, τὰ τέστι μνήμη ἀμνηστῶν, ἐν
 λόγοις, καὶ ἔργοις, καὶ ἀφαιρέσι, καὶ ἔτερε
 πλῆθι εἰς ταπεινοφροσύνην ἡμῶν συμ-
 βολῶνται τῇ θεωρίᾳ ἀπογεγόμενα. ἐμποῖς
 ὃ καὶ ταπεινῶσιν ὁδηγῇ, ἵνα τῆς τῆς πέλας
 τὰ κακορρήματα καὶ ἐκείνην ἐν οἷς παρῶν
 φθ. καὶ ἔτερε ἐαυτῶν φισικὰ καὶ πλεονεκλή-
 ματα ἐν ἐαυτῶν μεγαλυνῶν, ἵνα συνεξετάζῃ
 τοῖς ἐαυτῶν τὰ ἐκείνων. καὶ οὕτω βλέπων ὁ νοῦς
 τὴν ἐαυτοῦ δυνάμει, καὶ πόσον ἀπολείπεται
 τῆς τῆς ἀδελφῶν τελειότητος, γινώσκει ἀποδοῦν ὁ
 ἀνθρώπος ἐαυτὸν λογίζεται, καὶ ὅτι ἀνθρώ-
 πον, ἀλλὰ κῶστα πινά, ὡς πρῶτον ὅτι γῆς λο-
 γικῶν ἀνθρώπων εἰς πρῶτα ὑπεροῦντα καὶ
 ἀπολείπονται. ξε. Φησὶ ὁ ἔχρηστον τόμα,
 ἡ εὐλογεῖ τῆς ἐκκλησίας, ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν
 Βασίλειος, μέγα ἀγαθὸν παρῶν ὁ μὴ ἀμνη-

ταῦτα πέφυκει ἐγὼ, καὶ ῥαδίως δὴ ἐν ἀνθρώποις
 ἐνὶ πολλῶν ὅρεσιν ὁνέων ἐργασίας ἵνας με-
 λιστάς· ζητήσας δὲ ἐν αὐτῇ ὁσμῇ ταπεινώ-
 σεως μέλινθι βύρησιν· διὰ τὸ χρεῖα πολλῆς νή-
 ψεως, ὥστε κτήσασθαι τὸ ὄχημα· καὶ γὰρ
 ἀκαθάρτος καὶ ὅν δ' αἰσθάνομαι λέγει ἡ γραφή,
 ὅτι τὸ ὄχημα τὸ ἀγαθὸν τῆς ταπεινο-
 φροσύνης ὄχημα ἀπώσατο· ἐπεὶ τὴν ὑψι-
 φαίαν ἠγάπησε, διὸ καὶ ἀκαθάρτον πνεῦμα
 ἐν πάσῃ τῇ γραφῇ περιγραφέεται.
 ἐπεὶ ποία ἀκαθαρσία σωματικὴ διώκεται
 ἐργάσασθαι τὸ σώμα πνεῦμα, καὶ ἀφαιρέ-
 τε, καὶ αἵματι καὶ δυνάμει οἷος ὑπῆρχεν ὁ
 ὄχις ἐν τῷ ὁσμήματι, ἵνα ἀκαθάρτος ἀπὸ τού-
 των λέγηται· ὁ δὲ ὅτι διὰ τὴν ὑψι-
 φαίαν ἐκλήθη ἀκαθάρτος, καὶ ἐκ καθαροῦ ἐ-
 φωτεινοῦ ἀγγέλου βέβηλος καὶ ἀκαθάρτος ἀ-
 πεφάνθη, καὶ ἀκαθάρτος ὡς ἐκείνῳ πᾶς ὑ-
 ψιλοκάρδιος· περὶ γὰρ φησὶν ἀμφοτέρω
 ὑψιφαιά· οὕτω γὰρ καὶ ὁ ὑψιφαιος φα-
 ρωῶ ἐλεγε, ὅτι θεόν σου, φησὶν, οὐκ οἶδα, καὶ τὸ

καὶ πίστεως ἀνδρόπου μὲν πολλῆς ταπεινο-
 φροσύνης, καὶ ἀμετρώστου παρορμήσεως, τῇ
 δεινότητι τοῦ ἀνδρός. ἔβ. Μέγα ὄντως
 ἀγαθὸν ὡς ἐκ πείρας περὶ φιλίαν, ὅτι σιω-
 πῶς ἐπικαλεῖσθαι κύριον Ἰησοῦν καὶ τῶν τοι-
 τῶν πολεμίων, τὸ βουλόμενον τὴν ἑαυτοῦ καρ-
 διαν καθαίρειν. ὅρα πῶς σύμφωνος ὁ λόγος ὁ
 ἐκ πείρας περὶ ἐμοὶ ῥηθείς ταῖς γραφικαῖς
 μυσταγωγίαις. ἐποιμάζου, φησὶν, Ἰσραήλ, τὸ ἐπι-
 καλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου. καὶ ὁ
 ἀπόστολος, ἀδελφεαί, πάλιν παρορμῆσαι. καὶ ὁ
 κύριος ἡμῶν φησὶν, οὐ δύνασθε χωρὶς ἐμοῦ
 ποιεῖν ὅ, ὅτι ἐν ἐμοὶ, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ, ὅ-
 τος φέρει καρπὸν πολὺν. καὶ πάλιν ἐὰν μὴ μί-
 νη ἐν ἐμοί, ἐκβληθῇ ἔξω ὡς ὁ κλημα. μέγα
 ἀγαθὸν βίβη, καὶ ἀγαθὸν πόμπτω περὶ κλικόν,
 καρδίαν καθαίρειν, ἐν ᾗ ὁ θεὸς ὁπλατῇ τοῖς πι-
 στοῖς. ἔγ. Τὸ τὴν ταπεινώσεως χρημα, ὅτι
 ὑποποιὸν πέφυκεν ἐν, καὶ θεῶ ἀγαπώμενον,
 καὶ ἀνταλωτικὸν σχεδὸν πόμπτω τῶν ἐν ἡμῖν
 κακῶν καὶ μισουμένων θεῶ, δυνατοῦ εἶναι ἀφ'

ἐκρετατώθησαν. ξ. Ο μὴ γνωσκαι τὴν
 ἀλήθειαν, οὐτε ἀληθῶς πιστεύειν διδάσκει· ἡ γὰρ
 γνώσις καὶ φύσιν παρηγίνεται τῇ πίστεως. (ὅτι γὰρ
 τῆς γραφῆς εἰρηλόμενα, ὅχι ἵνα νοήσωμεν μόνον,
 ἀλλ' ὅπως αὐτὰ ποιήσωμεν, εἴρη). ξα. Αρ-
 ξώμεθα δὴ οὕτω τὸ ἔργον· οὕτω γὰρ ἀκροθύνως
 παροκώποιντες, διήσομεν ὅτι ὁ μόνον ἢ εἰς θεὸν
 ἔστις, ἀλλὰ καὶ βεβαία πίστις καὶ γνώσις ἐσω-
 τέρα, καὶ πείρασμων λύτρωσις, (ὅτι περιστά-
 των δωρήματα, καὶ ὁμομολόγησις καρδίας καὶ
 καὶ δάκρυον ἐκλεινές, διὰ παρορρησίας τοῖς πι-
 στοῖς παρηγίνεται· οὐ μόνον ὅτι αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ
 τῶν ἐκ τοῦ χολμύων θλιβεράν ὑπομνήν, (ὅτι εἰλι-
 κρινὴς τῶν πλησίων ἀφαιρέσις, καὶ νόμου πνθυμα-
 τικῶς ἐπιγνώσις, καὶ διχασμοῦ ἡσυχίας, καὶ θύρεσις,
 καὶ πνθυματος ἀγίου ἐπιφοίτησις, (ὅτι ἡσυχί-
 ας πνθυματικῶν δόσις, καὶ πνθυματα ὅσα ἐπιγ-
 νείσκειτο ὁ θεὸς πρὸς τοῖς πιστοῖς ἀνδρά-
 ποῖς, καὶ ὅδε, (ὅτι ἐν μνημόντι αἰώνι καὶ ἀπλῶς
 ἀπαξ κατ' εἰκόνα θεοῦ ἀναφανίσαι τὴν ψυ-
 χὴν ἀδιώκτον, εἰ μὴ διὰ χαρίσματος θεοῦ

Οὐκ ἀνέχεται κλέπτεσθαι ὅθεν τῆν πέτε αἰ-
 αθήσεων, ἐνύλων καὶ ματαίων λογισμῶν αὐτῶν
 παρορρομένων, ἀλλὰ γνοὺς αὐτῶν ὅ ἀπα-
 τηλὸν, ἐνδὸν ἑαυτοῦ τοῖς πολλὰς σφέλλας αὐτοῖς.
 ιη. Παράμυθε τῇ θρανοῖα, καὶ οὐ κοπιᾷσθης
 ἐν πειρασμοῖς ἐκείθεν ὅ δυνάχωρῶν, ὑπόμυθε
 τοῖς ἐπὶ χόμῃ. ιε. Ως περ τοῖς κακοσίτοις,
 ἀψήσιοι ὠφελῆς ὅ πικρὸν, οὕτω τοῖς κακοῦ-
 ποῖς κακὰ πάχην συμφέρει. ις. Εἰ μὴ θέ-
 λης κακοπαθεῖν, μὴ δὲ κακοποιεῖν θέλε, ὅθεν πῃ
 τῷ πο κακείνῳ ἀποβλάπτως ἀναλυθεῖ. ὁ γὰρ
 .. ἀπείρῳ ἑκαστος, ὅτε καὶ θερήσῃ ἐκοσιῶς οὐκ ἔστι.
 φαῦλα ἀπείροντες, καὶ ἀκρισίως θερίζοντες, καὶ
 διχασμοῦ τῷ θεοῦ θάυμαζον ὁφθαλμοῖς.
 ιζ. Εκλυφλούται ὁ νοῦς ἀπὸ τῆν τριῶν τοῦ-
 των παθῶν, φιλαργυρίας λέγων, κειροδοξίας,
 καὶ ἡδονῆς. ιη. Γνώσις ἐπίστις αἰ τῆς φύ-
 σεως ἡμῶν σωφροσύνη, διὰ ὅθεν δῆλον, ἢ διὰ ἐκεί-
 νας ἡμῶν βλάβησιν. ιθ. Θυμὸς καὶ ὀργή, καὶ
 πόλεμοι καὶ φόνει, ἐπὶ πᾶσι ὁ λοιπὸς τῆν κακῶν
 κατὰ λογος, διὰ ἐκείνας ἐν δυνάμει τοῖς σφύδραι

ἐκκαταμύω-

ὅτε ἀναχομένη ἀφ' ἑαυτὰ ὁδὸν πρὸς ὀλί-
 γον φερθεῖς τῇ ιδίᾳ γλυκύτητι. ιβ. Ταύ-
 τῳ παροθύμως ἀδελφοὶ μετώμην, καὶ ἐν
 ταῖς θεωρίαις αὐτῆς, καθάρῃ δ' αὖτις οὐκ
 χρίσῃ Ἰησοῦ πέτόμενοι, κινῶμεν τὴν θεωρίαν
 τῇ ἀμύρτιαν ἡμῶν καὶ τῷ βίῳ τῷ παρτίρῳ,
 ἵνα ἐν τῇ τῇ ἀμύρτιαν ἡμῶν μήμη συν-
 τειβόμενοι καὶ ὑπαπεινούμενοι, ἀδελφάσασιν ἐξ
 ἡμῶν ἐξωμῶν τῷ Ἰησοῦ χρίστῳ τῷ κυρίῳ
 ἡμῶν βοηθῆσαι εἰς τὸν ἀόρατον πόλεμον φερ-
 γέντες γὰρ τῆς Ἰησοῦ βοηθείας δι' ὑποφωφαιάς,
 ἢ φιλανθρωπίας, ἢ κενοδοξίας, ὑπερήγηται
 καθάρτητος καρδίας δι' ἧς γνωρίζεται ἀν-
 δροῦ πῶς θεός· αἴτιον γὰρ ὡς ὑποφωφαιάς ὁδ-
 τέρου, ὁ παρτίρ. ιγ. Νοῦ μὴ ἀμύρτιαν
 τῆς ἐαυτοῦ κρυπτήν ἐργασίας, σὺν τοῖς λοιποῖς
 καλοῖς οἷς ἐκ τῆς διηνεχῆς ἐργασίας τῆς φυ-
 λακῆς θύρησιν καὶ τὰς πέντε ἀμύρτιας τῆς ὁ-
 ματος, ἀργαῖς τῇ ἐξωκακῇ ἀποδείξῃ. τῇ γὰρ
 οἰκείᾳ ἀρετῇ καὶ τῇ τῇ δι' ὅλου παρτίρῳ, καὶ
 τοῖς νοήμασι τοῖς καλοῖς κατατρυφαῖν θέλων,

διανοντῶς ἐλθὲ φόμῳα πεπρωτέ καὶ ἀγα-
 θά. μθ. Τηρῶτε ἀεὶ μηδὲνα λογιμὸν ἐν
 τῇ καρδίᾳ, μὴ ἀλογον, μὴ βύλογον, ἵνα οὕτω
 ῥαδίως ἐπιγνώσκῃς τοὺς δημοφύλους, ἢ ἰσῶ
 τοὺς τῷ ἀγνότητι ὡς τοῖς υἱοῖς. ν. Ὡς
 ἀγαθὴ καὶ τερπνὴ, καὶ ἡδέγη, φωτεινὴ τε καὶ
 πάλιαλος, καὶ ἀλγαοφαγὴς, καὶ ὠραία εὐρετὴ,
 ἡψις ὑποσὺ χρεῖε ὁ θεὸς διόδοι μὲν, καὶ
 ἐρηγερῶτως ἀνδραποίνου τοὺς ἐν ταπεινώσει
 πολλῇ ὁδοδομῇ. ἐκτείνε γὰρ ἕως θαλάσσης
 καὶ ἀβύσσου θεωρεῖν τὰ κλήματα αὐτῆς, καὶ
 ἕως ποταμῶν μυσηρίων τερπνῶν τε ἐν γείων
 τὰς ὡραφυσάδας αὐτῆς, ποτίξῃ τε τοῦ ἐκ
 χρόνου πολλοῦ καυσωθέντα τῇ ἀσέβειᾳ ὑπὸ
 δὴμῆς πονηρῶν λογισμῶν πνυμῆν καὶ τῷ
 ἑρκὸς δυσμενεῖς φρονηματός, ὅ ἐστι θάνατος.
 να. Νῆψις ἔοικε τῇ τῷ Ιακώβ κλίμακι, ἐ-
 φ' ἧ ὁ θεὸς ἐπιμύει, ἐοίκατο ἀνὰ βάθνοισιν
 ἀναγρῆναι ὅτις ἡμῶν πόμυ κακόν. αὐτῇ γὰρ ἐκ-
 κόπη πολυλογία, λοιδορία, καταλαλία, καὶ
 πόρῳ τῇ ἀφῆται κακῶν ὅτι κατὰ λογόν,

μόνων λογισμοὶ, τείνον συγκαταθέσεις, πῶς δει-
 γνέαξ μεταξὺ τῶν ἀμφοτέρων λογισμῶν βυ-
 λθομῶν κακῶς. τέταρτον δὲ ἔστιν, ἡ ἀσθητὴ
 περὶ αἵματις, ἡ γυνὴ ἡ ἀμῶν. εἰ δὲ οὕτω περὶ σέχῃ ὁ
 νοῦς κήφων, καὶ δι' ἀντίρρησης ἔστι κλήσεως τῆς
 κυρίας. Ἰσοὺς φυλαδὸν ἐξ ἀνιδόσεως τῆς φαν-
 τασίας τῆς περὶ σβολῆς, καὶ ἐξ ἧς αὐτῶν ἄρχα
 μῶν οὐσι. νοῦς γὰρ ὡς ἀσώματος ὁ ποιητὴς, ὁ δὲ
 δῆλως διώεται πλατῆσαι ψυχῆς, εἰ μὴ ἀφ' αὐ-
 φαντασίας ἔστι λογισμῶν. ἔπειτα μὲν τῆς περὶ σ-
 βολῆς ὁ Δαβὶδ φησὶν, εἰς τὰς περὶ αἵματις ἀπέ-
 κλεινον, καὶ τὰ ἐξ ἧς. ὁ δὲ μέγας φησὶ Μαυῖσῃς
 περὶ συγκαταθέσεως, καὶ οὐ συγκαταθέσθαι, φη-
 σὶ, αὐτοῖς. μὲν. Νοῦς νοῖ ἀσώματος περὶ
 μάχην συμπλέκεται, ὁ δαυμόνιος νοῦς τὰ ἡ-
 μετέρων νοῖ. καὶ ἀφ' αὐτοῦ τοῦ χεῖρα ἐκ βαθέων καὶ
 σιγῆς βοᾷ περὶ τῆς χειρὸς, ἀπελάσαι μὲν
 τὸν δαυμόνιον νοῦν, καὶ νικητήρια ἡ δοῦναι ὡς
 φιλαγνῶστος. μὴ. Τύπος τοῦ ἡσυχίας
 καρδιακῆς, ὁ κατέχων ἀπὸ πηγῆς καὶ περὶ
 αὐτὸν ἀτενίζων ἔστω. καὶ τότε ὁ ψαλμὸς ἐν τῇ καρ-

ἔστιν ἀσφδῆς, παρὰ πείρας πολεμικῆς τῷ νοῦ
 πολλῆς, εἰσέρχεται ἐὰν τοῖς λογισμοῖς ἐν τῇ
 καρδίᾳ ἡμῶν, ἐν δόξῃ μάλιστα, ὅτι ἂν
 μὴ ἡ ψυχὴ ἡμῶν τέρπεται ταῖς δαμονιώ-
 δεσι παροσβολαῖς, καὶ ἡδεται ἐν ἀκροαθεῖ αὐ-
 τοῖς. Ἄλλαι μᾶλλον νοῦν αὐτοῖς, καὶ βίβους κέπηται
 ἐξ ἀναδόμεως καὶ παροσβολῆς ὅταν ὃ χρο-
 σαις ὁ νοῦς εἰς ὃ θαυμαστὸν τὸ ἔργον ἐξασκη-
 θῇ καὶ νοήσῃ, ἐν ἐξῇ ἀδελφικῶς γήνηται τῷ
 πολέμῳ, ὃ ἀνηθῶς τε νοῦν τῶ τοῖς, καὶ ὡς ὁ παρ-
 φήτης φησὶ, ὃ βίχεως διωάσθαι αὐτοῖς κε-
 τεῖν τοῖς μικροῖς ἀγώπечας, τότε μετ' ὀπίση-
 μης ἐὰν αὐτοῖς ἔρχεται ἐνδόν, καὶ πολεμεῖν
 σὺν χριτῶ αὐτῶ, καὶ διγέχῃ αὐτοῖς καὶ κατὰ-
 γῆν. με. Ὡς ἀδιώατον ἐν εἰς θάλασσιν πῦρ
 καὶ ὕδωρ ἄμα διέρχεται, οὕτως ἀδιώατον
 ἐν καρδίᾳ ἀμῶν πᾶσι εἰσελθεῖν, ἐὰν μὴ κρούσῃ
 παρὰ τερον ἐν θύραις καρδίας διὰ φθαρταίας
 παροσβολῆς ποτηρᾶς. με. Ἐστὶ παρὰ τον
 παροσβολῇ, δδύπερον στωδυσμὸς, ἡ γυναι-
 κῶνα μὲξ γινόμενοι οἱ ἡμῶν ἐν τῇ ποτηρῶν δαγ-

αἰσος καὶ ἔπος ἐδιδάσκαλος. λγ. Ως τῶν
 παιδίων, μικρὸν ἤγρου καὶ ἀπὸντρον, φαρ-
 τασιοποιῶν τινὰ βλέπον, ἡδέται καὶ ἀκροα-
 θεῖται φαρτασιοκόπως ἕξ ἀκακίας· οὕτω καὶ
 ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀπλῆ τις οὔσα καὶ ἀγασθῇ, οὐ-
 τως ὑποῖ ἀγαθὸν δεσπότην αὐτῆς κηδεῖ-
 σα ἡδέται ταῖς πρὸς βολαῖς τῆς διοβολοῦ ταῖς
 φαρτασιχαῖς, καὶ ἀπατωμένη πρὸς τρέχου-
 ῶς καλῶν ταῖς χείρσι, ὡς ἡ πρὸς τρεῖς ταῖς ἐπι-
 βούλῳ ὧν ἐαυτῆς τέκνων· ἐοῦτω μὲν οὖν τοῖς
 ἐαυτῆς λογισμοῖς, τῇ φαρτασίᾳ τῆς δαγμο-
 νισώδους πρὸς βολῆς, εἰ τύχοι γυναικὸς διμόρ-
 φου πρὸς ὅσον, ἡ δὲ οὐ πῶς αὐτῶν εἰς τοὺς
 τοῦ χειρὸς πάμπαν ἀπηγορευμένους, βλάττει
 ὡς τῶν μετ' αὐτῶν τὴν δὴ μεθοδούσας, τῶν εἰς ἔρ-
 γον ἀγαγεῖν ὅφθην αὐτῇ ὥραϊον· καὶ τότε εἰς
 συλκατάθεσιν ἵκνουσα, εἰς ἔργον λοιπὸν ἀγὰρ δὲ
 τῶν ὅματος ὅφθην αὐτῇ ἀνύμνημα κατ' ἐξέ-
 ροιαι εἰς ἐαυτῆς κατακρίσιν. μδ. Αὕτη
 ἡ τέχνη τῶν πονηρῶν, καὶ μὲν τέτων τῶν βλάττει
 φαρμακεύς πᾶσαν ψυχὴν, καὶ δὲ τῶν οὐκ

αὐτωμῆ^ς τε καὶ ἐν θομῆ^ς, ἡ γυνὴ ὁρατῶν ἐν ἀο-
 ράτων. μα. Ως γὰρ οὐκ ἔστι ὅστω πληθὺν ἐπὶ
 τῆς γῆς καταφέρεται, ἵσοῦτον καὶ τὴν γλῶσ-
 παλινῶν· οὕτω καὶ τὸ ἄγιον ὄνομα τῷ χειροῦ
 πατρὸς ἡμῶν ἐπιβοώμενον χωρὶς λογισμῶν, ὅ-
 σον πυκνότερον αὐτῷ ἐπικαλούμεθα, ἀπα-
 λινῶν τὴν γλῶσσαν τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ χαρ-
 ποῖς, καὶ δὲ φράσιν. μβ. Καλὸν ὅτι καὶ τῷ το-
 τοῖς ἀπείροις εἰδέναι, ὅτι ἐχθροὺς ἔχοντες ἀσω-
 μάτοις καὶ ἀοράτοις καὶ κακοτελῆς, καὶ φρο-
 νίμοις εἰς τὸ κακῶσαι, καὶ ἐν τρεχεῖς καὶ κρύ-
 φοις ἐμπειροπολέμοις, ἔτεσι τοῖς ἀπὸ τῷ Α-
 δάμ καὶ μέγρε καὶ τοῖς δούλοισι παχέας ἡμᾶς
 καὶ πρὸς γλῶσσαν βείδοντες, καὶ τὰς θοματὶ καὶ
 τὰς φρονήματι, ὅθεν δὴ δὴ ὅπως δυνατὸν
 αὐτοῖς νικῆσαι, ἀλλ' ἢ δι' αἰνῶντος νοὸς τῆς ψυχῆς
 καὶ ἐπικλησίως Ἰησοῦ χειροῦ τῷ θεοῦ καὶ πει-
 τῷ ἡμῶν καὶ τοῖς μὲν ἀπείροις Ἰησοῦ χειροῦ
 διὰ τὴν πρὸς τὸν τῷ δοκιμάσαι καὶ γινῶναι τὸ
 καλὸν ἔστω ταῦτα τοῖς ὅτι ἐμπείροις ἢ πρὸς
 καὶ ἡ δοκιμασία καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῆς καλῆς

φώτερι, οὐ Δαβὶδ τῷ γένει γωσι κώτερι, ὃ
 Πέτρος τὸ κορυφαῖον μᾶλλον θεὸν ἀγαπῶν τις·
 μὴ ἐαυτοῖς τοίνυν θαρρήσῃ μὲν· φησὶ γὰρ ἡ ἔξα-
 ρ· φη, ὁ εἰς αὐτὸν θαρρῶν, πεπιῖται πλῶμα δξαί-
 σιον. λη. Μαθωμεν ἀπὸ χειροῦ Ἰακώβου
 φροσυνῶν, καὶ ἐκ Δαβὶδ Ἰακώβου, καὶ ἐκ
 Πέτρος δακρύων ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν, ἀλλὰ
 μὴ ἀπογινώσκῃ καὶ Σαμψών, καὶ Ιούδας, καὶ
 Σολομῶντα ὅτι λίαν ὀφώταται. λθ. Οὐ γὰρ
 ἀφ' ὅπου ὠρυόμενος ὡς λέων πατεῖται.
 ζητεῖ τίνα καταπίῃ σὺν ταῖς αὐτῶν δυνάμεσι.
 μήτε οὖν ἡ καρδία καὶ δι' ὅλου παροσχῇ, καὶ ἡ
 ψυχή, καὶ ἀντίρρησης, καὶ ἀχὴ πρὸς χειρὸν Ἰη-
 σοῦ, τὸ θεὸν ἡμῶν, ὅργισται ποτὲ, καὶ ἔξ Ἰησοῦ
 κρητὸν γὰρ βοήθημα ἔχοντες ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ
 οὐ· αὐτὸς γὰρ μόνος ὁ κύριος γινώσκῃ ὡς θεὸς τὰς
 τῶν δαυμῶνων πονηρίας, καὶ μεθοδείας, καὶ δόλους.
 μ. Ἡ ψυχὴ τοίνυν θαρρείτω εἰς χειρὸν, καὶ πα-
 ρεκαλείτω αὐτὸν, καὶ μηδὲν δολίαν· οὐ
 γὰρ μὴν πολεμεῖ, ἀλλὰ μὲν φοβερόν βασι-
 λέως Ἰησοῦ χειροῦ, καὶ τοῦ πόλεως τῶν οἰκτιρῶν.

συμπλοκήν τῆς ἐνδοῦ μάχης, καὶ παρ' αὐτο-
 μεμφίαν τῆς Θείας, καὶ τὸ λογιστικὸν παρ' αὐ-
 τῇ ψῆν ἀκριβοῦ καὶ εὐδελεχῆ, καὶ θεωρεῖαι πνυ-
 ματικὴν τὴν διχογνωσίαν, τὴν ἰσχυρὴν τὴν ἐπιθυ-
 μητικὴν παρ' αὐτῆς τε ἄρετιν καὶ θεόν τῆς ἰσχυ-
 ρείας, τὰς πέντε αἰσθητικὰς κυβερνᾶν καὶ ἀφ-
 κατέχιν, ἵνα μὴ δι' αὐτῶν μελωήται ὁ εἰς τὸς
 ἡμῶν ἀνθρώπους, ὅς ἐστιν ἡ καρδιά, καὶ ὁ εἰς τὸς,
 ὅς ἐστι τὸ σῶμα. λε. Ἐπὶ τῇ σφαιρῇ ἡ με-
 γαλοπρέπεια αὐτῆς, ὅτι νοῦν ὁρῶντα τὸ κάλλος
 ὡς διωκτὸν, τῆς δόξης αὐτῆς τῆς θεοῦ, καὶ ἡ δύ-
 ναμις αὐτῆς ἐν ταῖς νεφύσιν, ἐν ψυχῇς φε-
 ρομένης ἀπειλῶσας εἰς τὰς παροῦσας, τὴν ἐν-
 δόξιαν τῇ πατεικῇ ἐφεζομένην, φερόμενην
 αὐταῖς ὡς ἥλιος νεφύσιν καθαράς ἀκτι-
 νοβολῶν ἐξάσμιον ἀποδιδόνει. λς. Ἀμῶν
 τῶν αἰσθητικῶν, φησὶν ἡ τοιαύτη γραφή, ἀπολέσθαι ἀγα-
 θωσιώδην μεγάλῃ, καὶ ἀμῶν τῶν νοῦν ἐ-
 ξόρῃσι τὰ ἐν τῇ παροῦσῃ γεγραμμένα κεφαλῇ
 ποτὰ καὶ βρωτὰ ἀμβροσίας. λς. Οὐκ ἐσμέν
 Σαμφῶν διωκτὴς, οὐ Σολομῶντος Γ-

καὶ σπουδαίως πορνύς ἐπὶ κλησὶς τῷ κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ χριστοῦ. χωρεῖς γὰρ αὐτῷ οὐ διωάμεθα
 ποιεῖν ὅθεν. λγ. Οὐκ ἐδέχεται οὔτε
 μὴ διωατὸν, ὅφρ' σὺ φιλιῶσαι, καὶ εἰς ἐλ-
 πον βασιάσαι. ὅθεν δὲ τῷ σῶμα πορνείως κατα-
 κεύει καὶ θεοπαύει καὶ ἀγαπᾷ ἐκλίσ τῷ
 χριστῷ καὶ ἀνὰ χάριτος, καὶ ἐπιμνησθῆναι τῷ
 ἁγίου οὐραίου. πέφυκε γὰρ, ὁ μὲν, τί πρῶτον
 τὸν θάλλοντα, τὸ ἡ μολυβδῶν ἐν ἡδοναῖς τὸν θε-
 οπαύοντα. ἐν οἷς πλάττει μάλιστα ἀκρίβως
 πύξ ἀφιδῶς, ὡς δούλος δραπέτης γλυκύχους
 μεμεστωμένος νώτῳ μαστιγίας, τὸ κύριον μὴ
 καπηλοποιεῖται, μὴ ἀγνοεῖται πλὴν κυρία
 καὶ ἀφθαρτον, ἡ φθαρτὴ πηλός, καὶ δούλη καὶ
 νυκτερινή. ἕως ἔξοδου μὴ θάρρησιν σου τῇ ἁρ-
 - κί. τὸ θέλημα φησὶ τὸ ἁγίον ἐξ ἡρᾶ εἰς θεοῦ πατ-
 - ρὸς νόμῳ τῷ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, καὶ ἡ ἁγία
 - ἐπιθυμεῖ τῷ τῷ πνύματος. οἱ δὲ ἐν ἁγίῳ ὄν-
 - τες, θεῷ ἁγίῳ καὶ διωάται. ἡμεῖς δὲ ὅς ἐσμὲν
 - ἐν ἁγίῳ, ἀλλὰ πνύματα. λδ. Τῆς μὲν
 φροήσεως ἔργον, τὸ αἰεὶ κινεῖν τὸ θυμικὸν πρὸς

γὰρ ὡς αὐτὸ θεοῦ καὶ ἔξον καὶ δαμώνων ἱμῶν
 ὡς αὐτὸς θεός, εἰ μὴ ἐπέχεται ἐν ἀμφοτέροις,
 εἰ καὶ ἀφ' αὐτοῦ ἐργεῖται, ὁ λέσκων ἐστὶ ἐγὼ γὰρ
 εἶδον καὶ κύα δρασιὺ ἴσως τοῖς λυκίοις, ἐπεὶ
 παρὰ ταῦτα δὲ φθίροντα. λβ. Οὕτως ἐ-
 χεῖν φθίρον τὴν παρρησίαν, ὡς ἰὸν ἀπιδόξας,
 καὶ ἐκτρέπεσθαι τὰς πολλὰς συνουχίας, ὡς ὁ-
 φος καὶ γυνήματα ἐχιδνῶν, διωκόμενα ταῦ-
 τα σφοδρῶς ἐς λήθη τὰ χιόν τῶ ἐνδὺν πολέ-
 μου καταστῆσαι τελείαν, καὶ καταγαγεῖν τὴν
 ψυχὴν ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς χάρας, τῆς ἀπὸ τῆς
 κατὰ ἐξουσίαν τῆς καρδίας, ἀντίκειται ἢ ἐπα-
 ρετος λήθη τῇ παροσχῇ ὡς περὶ ὕδωρ καὶ πο-
 λέμιος αὐτῇ καὶ ὥραν κραταιῶς τυγχάνει.
 ἀπὸ γὰρ λήθης εἰς ἀμνηστῆ κατὰ μὴν, ἐκ
 οὗ ἀμνηστῆς εἰς καταφρόνησιν καὶ ῥαθυμίας,
 καὶ ὅτι θυμίας ἀπόποις· καὶ οὕτω πάλιν ὅτι
 ἐρέφομεν εἰς τὰ ὀπίσω, ὃν ἔχον κύων ὅτι ἐν
 ἴδῳ ἐμεπον. Φύγωμεν τοίνυν τὴν παρρησίαν,
 ὡς ἰὸν θανάτου. ὅτι κακὸν πῆμα τῆς λήθης καὶ
 τὰ ἐξ αὐτῆς, ἵαται ἀκριβοῦς λίσαν νοὸς φυλακὴ,

πείθοντας μὴ ἐχειρίσθαι παρὰ κρίσεως, καὶ παρ-
 ὅμως καρδία πάνθ' ἡγήματ' ἡμῶν ἐκκόπη, ὥ-
 στε παρὰ κρίσιν ὅτι θεοῦ συγγνωμόντος, βιώνοι καὶ αὐ-
 τοὶ ἡμεῖς πως γινώμεθα καὶ ἀθέλητοι, ὥστε
 τέχνῃ τοῖς ἐχθροῖς παρὰ κρίσιν, ἵνα μὴ τὰ χό-
 λ' ἡμετέρας ἀσόμεθα, καὶ ὁ θυμὸς ἡμῶν παρὰ
 λόγους καὶ παρὰ φύσιν κινῶμεν, καὶ ἀπαρρη-
 σίαστοι τοῖς λοιπὸν εἰς τὸν ἀόρατον πόλεμον δι-
 εισχόμεθα. εἴωθε γὰρ ὁ ἡγούμενος ἡμῶν μὴ
 χρητόμενος παρὰ ἡμῶν αὐτοεχειρίσεως, ὁργίζεσθαι
 παρὰ κρίσιν ἀχειρίσεως ἡμῶν κόπη, ἀλλ' ὅτι παρὰ
 κρίσιν καὶ ἐκ τούτου οὖν ὁ θυμὸς κακῶς ὑ-
 λακίων κινήσῃ, ἀπολλέσθαι τὴν γὰρ τῆς πά-
 λης, ἡμῶν μόνον καὶ καμάρτου πολλοῦ κλήσεσθαι
 ἡδυνήθη φθαρτικὸς γὰρ ὁ θυμὸς εἶναι πέφικεν.
 εἰ μὲν οὖν παρὰ κρίσιν λογισμοὺς κινήσῃ δαίμο-
 νιώδης, φθείρεται ἀπολλύει αὐτοὺς. εἰ δ' αὖ πάλιν
 καὶ ἀνθρώπων * φθείρεται οὕτως τοὺς ἀν-
 θρωπίνους λογισμοὺς ἐν ἡμῖν. πλὴν ὁ θυμὸς
 ἐρῶν ὅτι φθαρτικὸς τυγχάνει λογισμῶν πᾶν-
 τῶν, εἴτε ποτηρῶν, εἴτε τύχῃ καὶ δόξῃ. ὅπλοι

- * καλυμμένω προσωπῶ, ὁδοὶς φησί, λέγει
 * κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνύματι ἀγίῳ, δη-
 λαδὴ βεβαιῶν μυστικῶς τὸ ζητούμενον.

λ. Πλὴν καὶ τὸ τοῦ οὐνοῦ ἰστέον, τοῖς φιλομαγεῖς,
 ὅτι ὡς οἱ φθονεργοὶ δαίμονες * τε πολλαίαις
 καὶ κρύπτοις καὶ συτέλλοισιν ἐξ ἡμῶν τὸν νοητὸν
 πόλεμον, βασκαίνοντες ἡμῖν οἱ δῆλοὶ τὸ ἐκ τῆς
 πολέμου ὠφελείας τε καὶ γνώσεως, καὶ πρὸς
 θεὸν ἀναβάσεως, καὶ ἵν' ἀμελεμνησθῶμεν ἡμῶν
 ἐξ αἴφνης τὸ νοῦν αὐτοῦ ἀρπάσωσι, ἔκ τῶς
 σχεῖς ἵνα ἐν τῇ δακρυοῖα πάλιν ἀπογυῶνται
 σκοπὸς γὰρ αὐτοῖς δῆκελος καὶ ἀγὼν φροντίς
 μηδὲν ἑαυτὴν ἡμᾶς τὴν καρδίαν ἡμῶν πορσε-
 χῶς ἀγῶν, εἰδότες τὸ σῖμα γόμφου πλῆτον τῇ
 ψυχῇ, ἐκ τῆς κατ' ἡμέραν πορροχῆς. ἀλλ' ἡμεῖς
 γε τότε μὲν τῆς μνήμης τὸ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 χριστοῦ ἐκλήνομεθα ἕως πνύματι καὶ θεωρίας,
 καὶ ὁ πόλεμος πάλιν εἰς τὸν νοῦν ἐπαυρῆται,
 μόνον μὲν βουλῆς, ἵνα οὕτως εἴπω, αὐτὸς τὸ κυ-
 ρίου, ἔκ μὲν τῆς πεινώσεως πολλῆς πορνύτα ποιῶ-
 μεν. λα. Δὲ γὰρ ἡμᾶς ἐν κρινῶ βίβω δακρυ-

Δαβίδ. κη. Ως οὐ δυνατὸν τὴν ἔρυσθαι
 θάλασσαν ἐν τῷ στενώματι ὅφθιμῳ μέ-
 στον ἀτέρων· καὶ ὡς οὐκ ἐνὶ ἀνθρώπων ἐν γῇ
 παρὰ τοῦτα μὴ εἶ ἀέρας τῶτον δύαπνέειν,
 οὕτως ἀδυνάτον καθαρίσαι τὴν ἡμῶν καρ-
 δία ἐξ ἐμπαθῶν νοσημάτων, καὶ ἀπιδιώξαι νοση-
 τοὺς ἐξ ἡρᾶς ἐξ αὐτῆς ἀνύου συγχῆς ὅτι κλη-
 σεως ἰησοῦ. κθ. Εὰν μὲν ὑπενώσεως φρο-
 νήματος καὶ μετήμενος θανάτου, καὶ ἀπὸ μέμ-
 ψεως, καὶ ἀντίρρησης, καὶ ὀπτικλήσεως ἰησοῦ
 χειρὸς τοῦ θεοῦ δακρυόσας πόρπον ποιῆς ἐν τῇ σῇ
 καρδίᾳ· καὶ τὴν γεννῶ μὲν, ἀλλὰ χαροποιὸν
 καὶ τερπνὸν ὁδὸν τῆς ἀγαθότητος καὶ ἡμέραν,
 μὲν τούτων τῶν ὀπλων ὁδούεις νηφόντως, εἰς
 θεωρίας ἀγίας ἀγίων ὑπόσῃ, καὶ φωπιδήσῃ
 μυστήρια βαθέα τοῦ θεοῦ, περὶ ᾧ οἱ θη-
 σαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι,
 ἐν ᾧ κατοικεῖ πόρπον ὁ πλήρωμα τῆς θεότητος
 σωματικῶς· ἀγαθηγήσῃ γὰρ πρὸς ἰησοῦ, ὅτι
 πνεῦμα ἄγιον ἐφήλατο τῇ σῇ ψυχῇ περὶ οὗ
 νοῦς ἀνθρώπων δαδουχεῖται ὅσον ἀνακε-

ἑαυτῷ ἐπειόησει εἰδῶλον χωνδύον. κς. Ἐκ
 δῶλον ὃ νοήσας χωνδύον, ὅτι ἀσθενῇ ἡμῶν νοῦ,
 ὅς γε ἕως μὲν Ἰησοῦ χριστὸν πᾶσα καλῶς καὶ
 ἡμῶν τῆς πονηρίας πνυμάται, ἀκόλως αὐτὰ
 καταδιώκει. καὶ μετ' ὀπίστημης ἐν τέχνῃ ἑθ-
 ποῦται τὰς ἀοράτους πολεμίας τῇ ἐξουσίᾳ δυ-
 νάμεις. ἐπὶ αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν ἀφ' ὅπως θάρ-
 ρήσεν ὅλος, ὡς ὁ λεγόμενος ὁ ζυπτερος, τα-
 ράσεται. ὅτι τὰ θεῶν, φησὶν, ἡλπισεν ἡ καρδιά.
 μου, καὶ ἐβόη θήθλω, καὶ ἀνέσταλκεν ἡ ἄρξ μου.
 καὶ τίς πρὸς τῷ κυρίου ἀναστήσεται με, ὅτι συμ-
 πᾶσα ἀΐζεται με ἐπὶ πονηρῶν μοῦναις πολλοῖς
 λογισμοῖς· ὃ ὅτι ἐαυτὸν θάρρῶν καὶ σὺ εἰς θεὸν
 πεσεῖται πλῶμα ἑξασιώτατον. κζ. Καρδιά
 κῆς ἡσυχίας σὺ τὸ τυπὸς καὶ τὰς, ἡ βέλτε ἀ-
 θλῶν, ὅτι μικρὸν ζώον ἢ ἀσκήνη ἔστω σοι τὸ
 ὑπόδηγμα, εἰ δὲ μὴ, ἔγω ὡς δεῖ ἡσυχαστῆς νῶ.
 καὶ κείνη μὲ μύας μικρὰς θήρῶν· σὺ ὃ εἰ οὐτω
 καὶ ὡς αὐτὴ ἐν ψυχῇ πονῶν ἡσυχάζεις, ἔπαυσθ
 κλείνων αἰὲν ἡπια βαβυλώνια, καὶ ὃν φόνον
 μακαρίζῃ ὑπὸ τῷ πνύματος τῷ ἀγίου δὲ

τῷ ὀφθαλμῷ, καὶ αἷμα τοῦτω σπύει·
 ναγμῶ βόησον πρὸς χεῖρ, καὶ λίψῃ πείραι
 τότε θείας ἀοράτου ἀντίληψέως· ἔσ' ὅτε ὁρᾷς
 τηλαυγῆς βύθυτητα καρδίας. κγ. Ως τῷ
 ὀφθαλμῷ ἐσπύρειν ἐν χεῖρ, μέσση δὲ εἰς τύχῃ
 πολλῶν ἰσάμηνος ἀτενίζαντα ἐσπύρειν, βλέ-
 πει μὲν ὁ ἴδρον πρὸς ὅποιον, βλέπει ὃ καὶ
 τῷ δῆλον ὅτι ἐκκυπνόντων ἐν τῷ ἐν ἐσπύρειν
 οὕτως ὁ δὲ ὅλου ἐκκύπνῳ ἔς τινι καρδίᾳ αὐ-
 τῷ, βλέπει μὲν τινὲς αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐν αὐ-
 τῷ, βλέπει ὃ καὶ μέλαινα πρὸς ὅποιον τῷ νοη-
 τῶν αἰγιόπων. κδ. Ἀλλ' οὐ δύναται ὁ
 νοῦς οἰκῆσαι φαντασίᾳ δαμνοῖα δι' αὐτοῦ
 μοῖου, μή ποτε τοῦτου θάρρειται· πομπῆς γὰρ
 οἶντες καὶ ἡττάσθαι ὑποκρίνονται, δῆλον δὲ ὅτι
 κενοδοξίας ὑποσχετίζοντες, τῇ δὲ ἰσορροπίᾳ
 κλήσθ' ἔτι καὶ, καὶ δολιχότατα σε ὁρᾷ καὶ
 πρὸς ὥραν ὑπομύωσιν. κε. Ορα μὴ
 οἰσθῆς καὶ τὴν πάλαι ἰσραήλ, ἔσ' ὅτε ἀδοθήσῃ καὶ
 αὐτὸς τοῖς νοητοῖς ἔχτροις· ἐκεῖνος γὰρ τῷ καὶ τῷ
 τῷ ὅλων θεοῦ, Αἰγυπίου ἀπαλλαγίς, βοηθῶν

ὑποφθαίους μισεῖν. πρὸς ὅχλῳ δὲ, ἵνα αἰεὶ
 τίω ἑαυτοῦ καρδίας ποιῇ μηδένα λογιμὸν
 ἔχον, καὶ δῆθεν ἀγαθὸς φαίη. ἀντίρρησις ὅτι,
 ἵνα ἐπιπνίξῃ ὁξέως γοῖς ἐν ὕδροντα, διὗς με-
 τ' ὀργῆς ἀντίλογαδείη τὰς ποιητῶν, ἔτι περὶ-
 ρήσομαι φησὶ, τοῖς ὀφειδίζουσι μοι κακὰ. ὅτι τὰς
 θεῶν ὑποπαγήσει ἡ ψυχὴ μου, διχὴν δὲ, ἵνα μὲν
 τίω ἀντίρρησιν, διὗς ἐκ βαθέων καρδίας
 κραυγᾷ πρὸς χριστὸν στεναγμῷ ἀλαλήτω·
 καὶ ὅτε αὐτὸς ὁ ἀγωνιζόμενος βλέψεται ἐν
 ἔξῃ τοις λυόμενοις τὰς ἀγῶν καὶ πρὸς σκηνῶν ὀνό-
 ματι τῷ Ἰησοῦ, ὡς χροῖω ὑπὸ δαίμονι, ἢ ὡς
 καπνὸν ἐκλείποντα μὲν τῆς φαιτασίας αὐτοῦ.
 κα. Ο μὴ ἔχον διχὴν καθαράν λογισμῶν,
 ὅπλον οὐκ ἔχῃ εἰς πόλεμον. διχὴν ὅτι λέγω
 ἀενάως ἐν εργομυθίῳ ἐν ἀδύτοις τῇ ψυχῆς,
 ἵνα τῇ τῷ Ἰησοῦ χριστῷ ἐπικλήσῃ ὁ κρυφίως
 πόλεμος μασίγηται, καὶ φλέγηται πολέμιος.
 κβ. Εὖ μὲν ὀφείλεις ὁξὺς ἐπὶ τὸν φῶν βλέμ-
 ματι βλέπειν, ὥστε τοῖς εἰσερχομένοις
 γοῖς ὅτι, πρὸς αὐτὰ δι' ἀντίρρήσεως θλασὶ τίω

ιζ. Επεὶ οὖν ὅτι τὸς, ὅ, μὴ μὲν ἔχον θανά-
 τῳ ἀδελφίπῳ ἐν τῇ ψυχῇ. ιη. Αὐταὶ
 πᾶσαι αἱ ἐργασίαι ἀγαπῆται, καὶ ποιητὰς ἐν-
 νοίας δίκην πυλωρῶν κωλύουσι. θ. δὲ ὁρᾷ
 πρὸς οὐρανὸν καὶ γῆν μὴδὲ ἡγήσασθαι ὅ-
 πως ἐνεργές ἐστι (ὡς τοῖς ἀνθρώποις, θεοὺ δι-
 δόντος, ῥῆμα ἐν δυνάμει ὅπως ἐκτελέσθω
 ἐκτελέσθωσι. ιθ. Εὰν πρὸς ὀλίγον
 τῶν παθῶν καὶ αἰτίας ἐκκόψωμι, τοῖς πνθυ-
 ματικαῖς ἐναχοληθῶμι θεωρήμασι, μὴ ἐν
 αὐτοῖς ὅτι διατείνωμι, ἀλλ' ἐν τῷ ἔχοντες ἔρ-
 γον, δι' ἧς πάλιν ὅτι καὶ τὸ ἀρχὴν πᾶσι πε-
 ρεπέμεθα, μὴδὲν ἀλλ' ἐκεῖθεν καρπώσμε-
 νοι, ἢ σκέτῃσι πρὸς τὸ τέλος τῶν τοῦ, καὶ ὅτι καὶ
 ὑλικά ἐκτείνω. κ. Δὲ ὅτι ἀγωνιζόμε-
 νοι ἐνδὸν καὶ ἐν γῇ καὶ καὶ ἔχοντες καὶ τέσσαρα
 ταῦτα, καπεῖνωσι, πρὸς τὸν ἄκραν, ἀν-
 τὶρρῆσιν, καὶ πρὸς τὸν ἄκραν. καπεῖνωσι μὲν, ὅτι
 πρὸς ὑψίστου τοῖς δαίμονας ἀντιθέτους κα-
 πεινώσῃ ὅτι αὐτὴ ἡ πάλιν, ἵνα τὸ χρεὼς βοή-
 θει ἐν καὶ καρδίας ἔχῃ, ἀλλ' ὅτι τὸν κίεον

ματα τῆς ποικίλης ὅπως χρητὴς πάλιν
 ἐνεργεῖν, τοῦτέστι ἐν ταπεινώσει καὶ νητεία, καὶ
 διχῆ καὶ νήφει, ὁ μὴ χρητὴς τῶν τοιούτων, καθὼς
 θεός, καὶ θεὸς τῶν θεῶν. ιγ. Τὸ δὲ, πόσοι
 ἔσονται εἰς κατ' ἐμὲ τῆς νήφους, καθαρὴν
 ἀπὸ λογισμῶν ἐμπαθῶν τ' νοῦ κατ' ὀλίγον,
 ἰδοὺ σημεῖα σοὶ αὐτὸ ἀνεμφύτων λέξεων καὶ
 ἀπακίλων οὐκ ὀκνήσω. οὐ γὰρ ἔκρινα ὡς ἄνθρωπος
 τοῖς τῷ πολέμου διηγήμασιν, ἐν ᾧ δὲ τὰ λό-
 γων κρύψαι πάλιν ὠφέλεια ἀφ' τῶν λέξεων,
 ἢ μάλιστα τοῖς ἀπλουτέρεσι. σὺ δ' ἐπέκρινον Τι-
 μόθεον πρὸς σε καὶ οἷς ἀναγνώσκεις. ιδ. Εἰς
 οὗτον ἔπος νήφους, ὅ, πάλιν φαντασίαι πυκναὶ
 σκεπτεῖν, ἡρῶν πάλιν πρὸς ὁλοκλήρως, ἀλλὰ ὅ μὴ
 διωλεσθαι τὸν σατομαὶ γὰρ εἰς φαντασίας λο-
 γισμοὺς δημιουργεῖν, καὶ πρὸς ἀδελφὸν τὰς νῶν
 πρὸς ἀπᾶντων ψευδῆ. ιε. Ἐπεὶ δὲ, ὅ
 ἔχον πάλιν καρδίαν βαθέως δεξιὰ πρὸς πᾶσι
 πᾶσιν καὶ ἡσυχάζουσιν ἀπὸ πρὸς λόγου,
 καὶ διέχεσθαι. ις. Ἄλλος, ὅ πρὸς ἀκαλῶς
 τ' Ἰησοῦ εἰς βοήθειαν συνερχῶς ἐν ταπεινώσει.

καὶ διθύπητος, καὶ ἀγάπης, ἡ ψὺς ἀκρα ἔκ Ιησοῦ
 χριστοῦ χωρὶς λογισμῶν διχῆ, καὶ τὸ το σενῶς,
 καὶ πυκνῶς, καὶ διηνεκῶς, ἔκ ποιητικῶς, καὶ μὴ
 " ὡς εἰκαχέῃ. ια. Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, κύριε
 " κύριε, εἰσελεύσεται, φησὶν, εἰ τῇ βασιλείᾳ,
 " ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου. θέλη-
 " μα ἡ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐστὶ τὸ, ὅ, οἱ ἀγαπῶντες
 " τὸν κύριον, μισοῦντες πονηρά· οὐκ ἐμὸ οὐδὲ τῇ
 διχῇ Ιησοῦ χριστοῦ, μισήσω μὲν καὶ πονηροὺς
 λογισμοὺς, καὶ ἰδοὺ πεποιήκα μὲν τὸ θέλημα
 τοῦ θεοῦ. ιβ. Αρετῆς πάσης ὑπογραμ-
 μὸς καὶ ὑπόδηγμα γούνατος ἀνδρόπαιον, καὶ ἀν-
 κλησις τοῦ παλαμοῦ πλώματος, ὁ δεσπότης ἡ-
 μῶν καὶ θεὸς ἁρκωθεὶς, ὡς ἐδήκην ἡμῖν, ὡς
 γραφήσας τὸν ἐν ἁρκὶ αὐτοῦ πᾶν ἄρετον βίον.
 σὺ πᾶσι ἡ τοῖς καλοῖς οἷς ἡμῖν ὑπέδωκε, μὲν
 τὸ βᾶπτισμα ἀνέχοντες ἡ ἔρημοι μὲν ἡμετέρας
 ἄρχεται πάλης νοητῆς τοῦ ἀφ' ἐόλου ὡς ἀν-
 δρόπαιον φιλοῦ αὐτῶν ὡς ἐλεγχόντες, καὶ ἀφ'
 τοῦ ἔργου τῆ νίκης ἐδίδαξε καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀ-
 γέλους δούλους ὁ δεσπότης ὡς ἐπὶ πνύ-

καλοῦ τοῦτο καὶ ἀμφοῖν σὴν ἢ σωέχα θυ-
 νᾶ ἔξιν ἢ ὅ, φεικὴν τίνα πυκνότητα νήφως· ἢ
 δέ, θεωρεῖαι τέως ἢ πολέμου ἡρέμα καὶ ποιο-
 τητα θυνα, καὶ δέχεται ὅτι μοιτος Ἰησοῦ δὲ χή, ἢ
 ἀφαιτάτος τοὺς γλυκεῖα ἡρέμια, καὶ ἢ κατὰ-
 σαις ὅξ Ἰησοῦ συνεστῶσα. η. Ἰσα μὲν καὶ
 ὅτι καλουμένη ἢ δὲ τοια ἡρεσὶν καὶ ἢ πολε-
 μίων, καὶ καπαφθέρουσα ἐπὶ αὐτῶν, οἷον ἡρ πὶς
 κυκλωθεῖς ὑπὸ κυνῶν πολλῶν, καὶ αἰτίση-
 σαις ἐαυτὸν ἐν ὀχυρώματι, πόρρωθεν ἢ νοητῶς
 τοῖς νοητοῖς λόχοις τῶν ἀοράτων ἐξ ἡρῶν παρ-
 βλέπουσα, καὶ διὰ τὸ συνεχῶς ἐντυγχάνειν
 τὰς εἰρήνοποιᾶς Ἰησοῦ κατ' αὐτῶν, ἀτρωτος ὅξ
 αὐτῶν δὲ καὶ μὲν. θ. Εἰ ὅτι σασαι καὶ ἐδδ-
 θη σοι εἰς τὰς παρῶν πρῆσταται, καὶ ἐποπιθί-
 εσαι, ἀλλὰ καὶ ἐποπιθίειν, οἷδας ὃ λέγω· εἰ ὅξ,
 ἢ φε καὶ λήψη. ι. Συστήματα θαλασσῶν
 ὕδωρ πολὺ σύστημα ὅ καὶ κραταίωμα νήφως,
 καὶ μεφθιότητος, καὶ ψυχικῆς καὶ βάθους ἡσυ-
 χίας, καὶ ἀβυσσος θεωρεῖν καὶ ὅξ * τέ καὶ
 ἀπορρήτων, καὶ ὅτι γνωμονικῆς τῆς πενήσεως,

ποῖως λαθεῖν πειρωμένης τῆς ψυχῆς τὴν γλυ-
κύτερη αὐτῆς, ἢ ὅν ἐνδον ἀγῶνα, μήτε ὁ πο-
νηρὸς λαθεῖν βύδωσθι κακίαν, καὶ ἀφαιρῶσθι καλ-
λίτην ἐργασίαν. ς. Νῆψις ὅστις, ἐμμονος
λογισμοῦ πῆξις, καὶ σάσις αὐτῶν ἐν πύλῃ καρ-
δίας, ἢ τοῖς ἐρχομένοις λογισμοῖς κλέπτας ὁρᾷ,
καὶ ἀκούει, τί μὲν λέγουσι, τί ὃ ποιοῦσιν οἱ Φό-
νιοι. καὶ τίς ὅστις ἢ ἐγλυφῆσα καὶ ἐηλωθεῖσα
μορφὴ πᾶσι τῶν δαυμένων, καὶ πειρωμένη δι'
ἐαυτῆς φαρμακικῶς καταλύσασθαι ὄν νοῦν. Ταῦ-
τα γὰρ φιλοπονούμενα τὴν πείραν τῆς νοσητοῦ
πολέμου ἐπισημόνως ἀγὰρ ἱμῶν, εἰὰ θέλω-
μεν δεκνύουσι. ζ. Οἷδε γυναιὶ φόβος ὁ
διττός καὶ αἰὶνὸς τοῦ θεοῦ ἐλκαταλείψης, καὶ αἰ
παιδύλι καὶ τῶν πειρασμῶν συμβάσεως, οὐκ ἐ-
χῆσαι ὅπιστά τινος παροσχῆς ἐν ταῖς ἡγεμονι-
κῶς τῆς αἰδέσεως πειρωμένης τῶν πηλῶν φρε-
ξαι τῶν κακῶν λογισμῶν καὶ ἔργων, δι' οὓς καὶ
ἐλκαταλείψης, καὶ οἱ ἀδύκηται ἀπὸ θεοῦ πει-
ρασμοὶ πρὸς τὴν ἡμῶν τῆς βίου δόξαν, καὶ
μέγιστα τοῖς γὰρ σαρκίοις τὴν αἰάπασιν τῆς

νείσῃ τῷ νῶ, ἐμπαθῶς τε αὐτῇ παροδὲ λέ-
 γονται. γ. Νῆψις ἔστιν, ὁδὸς πάσης ὁρετῆς
 καὶ ἐπιτολῆς θεοῦ, ἥ τις καὶ καρδία καὶ ἡσυχία,
 καὶ ἀφαιπάσος τελείωσις φυλακὴ νοὸς ἡ αὐ-
 τή. δ. Οὐχ ὁρατὸς ἡλίου ὁ γιννῆσις τυ-
 φλὸς, οὕτως ὁδὸς ὁ μὴ ἡγήσῃ ὁδὸν ὁρα-
 τῶσις τῆς μὴ μὴ ὁδὸς τῆς δὲ ὁδὸν χα-
 λειος· οὐτε δὲ ἡδὲ ὁδὸς ὁδὸς ἐκ πονηρίας
 καὶ μισητῶν θεῶν ἔργων τε καὶ λόγων καὶ
 ἐννοιῶν, ὅς ἐκ ἡδὲ ὁδὸς ὁδὸς ἐκ τῆς ὁδὸς
 τοῖς ἁρταρίοις πρὸς ὁδὸς ἀρχόντας.
 ε. Γεοσχητὴς, καρδία καὶ ἀδελφείπλος ἡ-
 συχία ἀπὸ πᾶντος λογισμοῦ, χρεῖσιν Ἰησοῦ
 τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ θεὸν αἰεὶ καὶ αἰετῶς καὶ ἀ-
 δελφείπλος μόνον αὐτὸν αἰαπνέουσα, καὶ ὅτι-
 καλουμένη, καὶ ἀνδρείως πρὸς τοῖς ἐχθροῖς
 σκυλασπομένη αὐτῷ, αὐτῷ τε ὁμοιογενε-
 νη τῷ ὁμοιογενεῖ ἔχοντι συγχωρῆναι ἀμνησῆματα,
 πρὸς πᾶν ὁμογενεῖς γὰρ συνεχῶς χρεῖσιν δι' ὅτι-
 κλήσεως κρυπλῶς μόνον τῷ τῆς καρδίας ὁδε-
 ταζομένη, τοῖς ἀνδρείοις τε πᾶσι πᾶσι

μὴν, ποδὶς δὲ σήμερον πόδῳ ἐν μοναχοῖς· ἡ δὲ
 χειρὸς μακαρίζῃ λέγων, μακάριοι οἱ καθα-
 ροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ ἴδον θεὸν ὁφονται. Ἡ αὐτὴ
 οὕτω ἔστα, πολλοὺ ἀγροφί(ε). ἡ ψὺς ἐν ἀνδρό-
 πω χροίζουσα, ὀρθοὺ καὶ θεαρέστου βίου ὁδη-
 γὸς γίνεταί. Ταύτου καὶ ἐπίβασις, θεωρία καὶ ὁ
 τελεμερὲς τῆς ψυχῆς δικαίως κινῆν ἡμᾶς ἐκ-
 διδάσκει, τὰς αἰσθήσεις τε ἀσφαλῶς τηρεῖ, καὶ
 τὰς ἡνικαὶς τέσσερας ἄρετας ἐν ταῖς μετόχῳ
 αὐτῆς καὶ ἡμέραν αὐξῇ. β. Ο μέγας νο-
 μοθέτης Μωσῆς, μᾶλλον ὅτι πνεῦμα ὁ ἁ-
 γιον, ὑποδεδυκνύων ὁ ἁμεμπτον καὶ καθαρόν, καὶ
 περικλικόν, καὶ ὑποποιόν τῆς ἑαυτοῦ ἄρετης,
 καὶ διδάσκων ἡμᾶς, ὅπως ταύτης ἀρχεσθαι
 καὶ ἐκτελεῖν δεῖ, πρὸς σεχσεαυτῶ, φησὶ, μὴ
 γνῆται ῥῆμα κρυπτόν, πλὴν μονολόγιστον ἐμ-
 φαίναν ὀνομάζων πρὸς ἡμαρτίας ἡνὸς μισου-
 μένου ποτηροῦ ὑπὸ θεοῦ· ἡ δὲ καὶ πρὸς
 βολῶν λέγουσιν οἱ πατέρες, πρὸς σαρκὸς
 τῇ καρδίᾳ σου πρὸς τὸ δόξα βόλου, ἢ ἐπαχ-
 λουθοῦσιν οἱ ἡμῶν λογισμοί, διὸν πρὸς φα-

Η ΣΥΧΙΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕ-

ρου πρὸς Θεόδουλον, λόγος ψυχωφε-
λῆς πεινιῆς καὶ ἁρετῆς κεφολαγώδης.
Τὰ λεγόμενα ἀντὶρρητικὰ, καὶ δικλικά.

Κεφολαγον πρῶτον.

ΝΗψις ὅτι, μέθοδος πνευ-
ματικῆ ἐμπαλαίμασι
των, καὶ λόγων, καὶ πονηρῶν
ἔργων πᾶμπαν τ' αἰθερ-
πνιστὴν καὶ ἀπαλάττω-
σα, χρυσίζουσα, καὶ παρὰ φύσιν οὐδὲν οὐκ
γινώσκοντες ἀσφάλη καὶ ἄκαταλήπτου οὐδὲν
οὐκ χαρίζεται, καὶ ὅσον ἐφικτὸν, καὶ μυστη-
ρίων κρίων καὶ ἀποκρύφων ἀποκρύφως λύσιν.
Ὁ πρῶτος τε πάσης ἐπιτολῆς τοῦ παλαιᾶ καὶ
νέας διαθήκης ποιητικῆ, καὶ πρῶτος ἀγαθὸς τῆ
μνημονεύου αἰῶνος πρῶτος ἐκκλησίᾳ. αὕτη δὲ κυρίως
ὅτι, ἡ τὴν καρδίαν καθαρότης, ἡ τὴν διὰ τὸ με-
γέθος καὶ πλὴν καλλονὴν αὐτῆς, ἡ κυριωτέρως
εἰπεῖν, διὰ τὴν ἀπερσεῖαν καὶ ἀμύνην ἡ-

γυμνοὺς ὁρῶντες, ἀλλήλους καὶ σπυζήσῃσιν αἰ-
 γυνόμεθα, καὶ ἰδοὺ φύλλα συκῆς ἐαυτοὺς συρ-
 ράπομεν ἐξωτέροις ῥήμασι καὶ γήμασι καὶ
 διχασμοῦς ἐκιδυόντες. ὁ δὲ κύριος κατα-
 σκιάζει ἡμῖν ὅσον δερμὶν ἔνδυμα, καὶ λέγει,
 ἐν τῇ ὑπομνήῃ ὑμῶν κτήσασθε τὰ ψυχὰς
 ἡμῶν. καὶ τὰ ἀκόλουθα πρᾶντες λέγων, ὁ θύ-
 ρων πλὴν ψυχῶν αὐτῶν, τοῦτέστιν ἐν μνησικακίᾳ
 ἀπολέσθαι αὐτῶν. καὶ ὁ ἐν αὐτῇ ἀπολέσας
 αὐτῶν, εἰς ζωὴν αἰώνιον θύρήσθαι αὐτῶν. αὐτῶν
 ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

λήμασι, μηδένα αἰτήσῃ, μήτε τῷ Ἀδὰμ, μήτε
 τῷ Σατῶνᾳ, μήτε τοῖς ἀνδράποδοις· ἀλλὰ πο-
 λέμῃσιν ὡς ὅτι θελήματι, ἔκ μὴ καταφρονή-
 σης· ἐμφύλιος γὰρ ὅστις ὁ πόλεμος· ὅτι ἐστὶν
 ἐξώθεν, ἵνα μὴ τῷ σιωόντων ἀδελφῶν πολε-
 μήσωμεν· ἐνδοδὲν ἔστιν, καὶ σὺ οὖν αἰδεσθῶν
 συμπολεμήσῃς ἡμῖν· ἕνα ἔχοντα σύμμαχον τῷ
 μυστικῶς ἡμῖν δὲ τῷ βαπτίσματος ἐλκεκρυμ-
 μένῳ χρίστῳ, αἰκῆται καὶ δαῖθῃτον· συμμαχή-
 σῃ δὲ ἡμῖν, ἐὰν ταῖς ἐπιτολαῖς αὐτῶν καὶ διώσῃ
 ποιήσωμεν, ταῖς δὲ πολεμοῦντα ἡμῖν, καθὼς
 παροφρήκαμεν, ἡδονὴ συμμιγῆσα ὡς σῶμα-
 τι, καὶ κενοδοξία, αἱ καὶ ἐμὲ καὶ σὲ κατέχοι·
 ταῦτα ταῖς δύο πλὴν Εὐὰς ἐπλάτυσαν, καὶ τῷ
 Ἀδὰμ ἐξέπατῃσαν· ἡ μὲν ἡδονὴ ἐδίδξε τὸ ξύ-
 λον, ὡς καλὸν εἰς βράσιον, καὶ ὥρανον τὸ κατα-
 νοῆσαι· ἡ δὲ κενοδοξία δὲ, ὡς τοῖς ἑσέσδε, γινώ-
 σκοντες καλὸν καὶ πονηρὸν· καθάπερ οὖν ὁ
 παροτόπλατος Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἡρώοντο
 ἀλλήλους, οὕτω καὶ ἡμεῖς πλὴν κακίας τῇ
 ποιεῖν ὁφθαλμῶν ἀποβαλοῦντες, καὶ ἐασπίς

ἢ μετέρων ἀμύρτημ^τ. αὐτὴ γὰρ ἐστὶν ἡ ἀ-
 ληθὴς θεογνωσία πάσης γνώσεως περικλι-
 κωτάτη, δι' ἧς διυνάμεθα πρὸς ἀκαλῆν τὸ θεὸν
 καὶ ἐπακούεσθαι. αὐτὴ ἐστὶν ἡ τῆς διχῆς καρ-
 ποφορέια· διὰ ταύτης ὅν σαυρὸν ἄραι καὶ ἀκρ-
 αουθεῖν ὥς κυρίῳ διυνάμεθα. αὐτὴ τῇ περὶ
 των καὶ μεγάλων ἐπιτολῶν μήτηρ τυγχάνει·
 διὰ ταύτης γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς ὅξ ὅλης καρ-
 δίας, καὶ ὅν πλησίον ὡς ἑαυτοῖς διυνάμεθα·
 διὰ ταύτης γὰρ ἡγεύει καὶ ἀγρυπνῇ καὶ κακο-
 παθεῖ ὁ φιλολογῶν, ὅπως ἡ καρδία ἐκ τῆς ἀσπλάγ-
 χου ἀνοιχθῇ εἰς δέξωνται ταῦτα καὶ μὴ ἀπο-
 βαλῶσι· ὅτε γὰρ καὶ πλεονεκτικῶς δεδολιγμένῳ
 ἡμῶν τῆς ἀγίου βαπτίσματος χάριν, οὐκέτι ἀ-
 δήλως, ἀλλ' ἐν πάσῃ πληροφωρίᾳ καὶ ἀγάθῃ σφ
 ἐνεργῶσιν διήσομεν, διὰ τὸ ἀφιεῖναι τὰς
 πλησίον τὰ ἀμύρτηματα· ταύτης δὲ τῆς ἄρε-
 τῆς κωλυτή καὶ εἰς κακίαν δύο, κενοδοξία, καὶ ἡ-
 δομή, αἵ καὶ περὶ τούτων καὶ τοῦ πρᾶγματος
 αἰσθάνονται τὸ ἄρετῶν κρατῆσαι· διὰ τοῦτο ὁ
 ψυχὴν περὶ τοῦτο ἑαυτῷ τοῖς δυοῖς τοῖς τοῖς θε-

οὐ γὰρ ὅστι μωσαϊκὸς νόμος τὰ φανερά κρίνων,
 ἀλλὰ πνευματικὸς καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχων καὶ
 κείνον μὲν ὁ αὐτὸς θεὸς ἐνομοθέτησε τὰ ἰδίᾳ
 χαριῶν παρέποντα· οὗτος δ' ἐκείνον ἐπλήρωσε, διὰ
 τῆς χάριτος τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰρηκότος, ὅτι ἡλ-
 λον καταλύσαι τὸν νόμον, ἀλλὰ πληρῶσαι. διὰ
 τούτο, ὡς ἐκ παλαιῶν χρόνων ἀπαξ λα-
 λήσεσθαι καὶ λαίπρον συγχωρεῖν τὰ δοξαζόμενα καὶ δι-
 κηκέναι, καὶ ἐύλογον εἶναι, καὶ δόξαν τὸ ἀδίκη-
 μα, πάσης ἀρετῆς εἰδότας μερίζονα εἶναι τὴν
 τῆς συγχωρήσεως. ἐπειδὴ δ' ἐκ διωάμεθα τούτο
 ποιεῖν διὰ τὴν περὶ παροκτεχουσὸν ἀμνησίαν,
 ὁφείλομεν μὲν ἀγρυπίας ἐκ πάσης κακοπα-
 θείας τὸ θεὸν ὡς ἀκαλῆν, ἕως οὗ ὅτε μὴ ἰσχυ-
 ροῦμεν, καὶ λαβόμεν τὴν τοιαύτην διωάμεν.
 πρὸς ταῦτα ὡς ψυχὴ ἕνα σκοπὸν ὁφείλομεν
 εἶναι ἐν πόρτῃ χαριῶν, ἐκ τούτου, καὶ παροκτε-
 χόμεν ἀπὸ ἀνθρώπων διὰ φόβου ἀδικούμενοι
 χαίρειν καὶ μὴ λυπεῖσθαι· χαίρειν δ' οὐχ ἀπλῶς,
 ὅτι ἀσχύπως, ἀλλ' ὅτι ὅτε μὴ ἀφορμὴ
 τῆς ἀφίεναι ὡς ἀμνησίαν, καὶ λαβὴν ἀφ' ἧς

σο μὲν, καὶ ἡμεῖς κακῶς ὄντες ὑποθέσμεθα· καὶ εἰ ὡς ἀμύρτωλόν τ' μετομοίας ἐκ-
 βάλλωμεν, καὶ ἡμεῖς ἀμύρτωλοί ὄντες ἀποβλη-
 θησόμεθα· καὶ ἢ οὐκ ἀφίεμεν δὴ πλησίον τοῦ ἀ-
 μύρτημα, οὔτε ἡμῖν ἀφεθήσεται. τῶτον δὲ
 νόμον φανεροποιᾷν ὁ νομοδότης χρεῖος, εἴρη-
 κε, μὴ κρίνετε, ἔσ' μὴ κριθήτε· ἀφετε, καὶ ἀφε-
 θήσεται ἡμῖν τῶτον ἰδὼν τὸν νόμον, φανεροποιᾷν
 ὁ Παῦλος ἔλεγον, ὁ κρίνων δὲ ἕτερον, ἐαυτὸν
 κατακρίνεις. καὶ ὁ παροφήτης δὲ οὐκ ἀγνοᾷ
 τῶτο, ἐβόα πρὸς τὸ θεὸν λέγων, ὅτι σὺ ἀπο-
 δώσης ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ ἕτερος
 παροφήτης οὐκ παρωσώπου ὁ θεοῦ φησὶν, ἐμὴ
 ἐκδίκησις, ἐγὼ αὐτὰ ποδώσω, λέγει χέριος. ἔ-
 π' λέγω καὶ ἔν, ὅπου γὰρ πᾶσιν ἡ γραφὴ πα-
 λαμά τε καὶ ἐνά, μάλιστα ὁ μέγας ψαλμῶδης
 ἀφέντερον ἡμῖν τῶτον ὑποδείκνυσιν τὸν νόμον,
 ὅπως πρὸ ματικὸν βύροντες αὐτὸν, καὶ μυστι-
 κῶς παρωρισμένον ὅτι πάση ἡμῶν τῇ ἑσπῇ
 φοβηθέντες, ὁ μόνον παροφαιῶς, ἀλλὰ ἔκρυ-
 πτῶς ἀγαποῦ τοὺς ἀδελφοὺς σου δάσωμεν,

τοῖς τ' ὁφείως λογιμοῖς χρησάμενοι, τοῖς μὲν ὡς
 καλοῖς ἢ ἀγαπῆτα μὲν· τοῖς δ' ὡς πονηροῖς ἐμι-
 σήσμεν, ὁποῦ ὅστις ὁ ξύλον ἔγνωσκει καλὸν καὶ
 πονηρὸν, ἔσποχάσμενοι καὶ διακρίναι θανα-
 τὰ μετὰ ἑκάστου· ἡ δὲ τ' θάνατον πενήσματος, δηλὰ
 τ' αἰθεράτου τ' πλησίον μισήσματος· θεὸς γὰρ
 θάνατον οὐκ ἐποίησεν, ὅθεν τέρπει· ἐπὶ δὲ πο-
 λείᾳ ζώνῃων, ἕτε κινῆται πάθη ὀργῆς, ἕτε ὅπι-
 νοῦσιν παρὰ γὰρ εἰς ἀμύναι, ἕτε ἀποκρίνεται παρὰ
 τ' ἐκείνου ἀξίως. δηλὰ πόρτα ἐν σοφίᾳ ἐποίη-
 σεν, ὡς νόμῳ πνθυματικῷ κρίνειται παρὰ
 ῥήσας, ὅθεν ἔποχ' ἐλέγξαι ἡ δὲ αὐτὴ ἡμέ-
 ρα φάγητε, ἐγὼ θανάτωσώμας, δηλὰ ἀσφα-
 λιζόμενος τ' τ' δικαιοσύνης παρὰ ἐλέγξαι νόμον,
 ἡ δὲ φησὶν, ἡ δὲ αὐτὴ ἡμέρα φάγητε, θανάτω δὲ πο-
 θανῆσθε. ἡ δὲ ὅλως ἡ ἐκείνη παρὰ γὰρ εἰς καλῶ-
 τε ἡ κακῶ φρεσικῶς ἐπακροῦσθαι τ' δέον ἀ-
 πένεμε, ἡ οὐκ ὅπινοῦσθαι, ὡς τῆς νομίζου-
 σιν, οἱ τ' πνθυματικὸν ἀγροῦντες νόμον· ἡ μὲν
 ἡ οἱ μερικῶς τ' τὸν ὅπιστα μὲν, ἡ γνώσκον ὁφεί-
 λου, ὅτι εἰ τίνα τ' ὁμοπίστον ὡς κακὸν μισή-

οὐ φάτο· ἄνθρωπον χρυσόν οὐκ ἔσται· εἰς ὅσον, καὶ τὰς
 λεπτάς· ὅλας σκυάροισιν· ἀρχαὶς καὶ ἡγεμονίαις
 ἔλαμβανον, τὰς δὲ δόξας αὐτῶν καὶ τοὺς ἐπαί-
 νοις ἐκ πατρὸς ἔθρου θηροπόνοισιν· τὰς κτήσας
 καταλέποισιν, καὶ τὰς ἀπολαύσας αὐτῶν οὐ
 πρὸς αὐτὰς μέγα ὄφελος· ὅταν δὲ πρὸς αὐτὰς δόξωσιν,
 ὅχι ὡς τὸ πλεονεξία φάτοισιν, ἀλλ' ὡς τὰ κτί-
 σματα ἔσθ' βδελυσσόμενοι, μὴ ἀφ' ἧς, μὴ γέν-
 σης, μὴ ἡγῆται· ὅταν ἀκούσῃς, ὡς φίλη ψυχὴ, τὴν
 πατέρα σου τὴν Ἀδὰμ ἐκ τῆς Εὐας, ἐκ τῆς ἀρχῆς
 ἰδικῶς ἐπὶ ἐκείνοις γεγνημένον πίστευε· νυνὶ
 δὲ νοητῶς ἐπὶ ἐμὶ καὶ σοὶ γινώσκον, θύρῃς.
 • Ταῦτα γὰρ τυπικῶς σκευάσθησαν ἐκείνοις· ἐργά-
 • φη δὲ πρὸς νοητέαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῆς
 αἰώνων κατέστησεν· ἰδοὺ γὰρ διὰ τὸ βάπτισμα-
 τος ἀναγνῶντες τὴν ἐκ τοῦ ὕδατος ἀναγνῶν-
 σθαι ἡμᾶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον, καθότι τὴν κυρίου
 πατρὸς τοῦ ὁμοπίστοις ἀγαπᾶν, ἐκ τῆς ἐκ πατ-
 ρὸς ἐρχόμενον καρπὸν δι' ἡμετέρας ἐσθ' ἡμῶν
 • κελύσθαι, καὶ τὸ εἰρημνῶν, ἀπὸ πατρὸς ἐξ-
 • λου τῆς ἐκ τῆς πατρὸς δέσσης βράβειον φανερῶν, ἡμεῖς

αὐτὰς ἀγαπῶμεν, ὥς ὃ μόνον ἢ ὄρετιν αὐ-
 τῶν παροιδόαμεν, ἀλλὰ ἔτι αὐτὰς ἐκείνας
 ἐτέραν τῇ ἐτέρᾳ ἐν χαρῷ καταλλάσσομεν, πο-
 τε ἀπὸ μίας ὑποφύουσης διὰ φιληδονίας ὁ-
 ταν ἢ καὶ τούτοις ἀγύπως σιωπώμεθα, λοιπὸν
 ταῖς ἀνζητινῶν ὕλας αὐτῶν ζητοῦμεν. ὕλαι καὶ
 κενοδοξίας καὶ ἡδονῆς φιλαργυρία ἢ ῥίζα πόρ-
 των τῶν κακῶν καὶ πλὴν θείας γραφῆς. πόρ-
 πως ἢ ἐρῆς μοι, ὧς φίλη ψυχὴ, ὅτι οὐτε χρυσίον
 ἡσσανεῖς οὐδὲ κτήματα ἔχομεν. καὶ γὰρ
 σοι λέγω, ὅτι οὐτε χρυσὸς, οὐτε κτήματα πα-
 ρέχοις ἢ βλάβην, ἀλλὰ καθὼς παροείρηκα,
 ἢ ἐμπαθῆς αὐτῶν παροχρησις. ἰδοὺ γὰρ ζινὲς
 ἀπαθῶς πλοῦτήσμεντες διηρέστη, ὡς ὁ ἅγιος
 Ἀβραάμ καὶ Ἰωβ, ἔτι Δαβὶδ. ζινὲς ἢ καὶ δίχα
 πλούτου ὁ πάθος τῆς φιλοχρηματίας ἐν βί-
 τελεσάταις ὕλαις ἐπείφαμεν, ὅθεν τῶν πολλὰ
 κεκλήμενων ἐσμέν ἀθλιώτεροι, διότι ἀφέντες
 πλὴν καθολικὴν κακοπάθειαν μὴ πόρνης,
 ἡδονῶν ὡς θεοῦ λαμβάνοντες. πλὴν γὰρ
 φιλαργυρία διὰ φθόνου, πλὴν φιληδονία
 οὐ φθόνου

μὲν· τὸ γὰρ κυρίου βουλομένου ἡμαῖς ἕπο-
 μέν· οὐκ ὁδοιμοῖς καὶ κακῶπαθαι, τὸ δὲ Δι-
 βόλου ἔα ἐκαιτία θέλοντες, ἡμεῖς ὅτῳ θέλω-
 μεν ἔπι τῷ πρῶτο λαῖς ἐκείνης, φανερόν ὅτι
 τὸ ῥοπήν ἐδώκαμεν ὡς φιληδόνων πνύματι, πα-
 ραχούσμετες δὲ κυρίου ὅτῳ δὲ ἔπι τῷ πρῶ-
 τη μὲν πρῶτο λαῖς θλῶμαθαι, δὲ ὅτι
 πνύ ῥοπήν ἐδώκαμεν ὡς θεῶ, πνύ πνύ ἀγα-
 πησόμετες. δὲ τὸ τοῦ αἰ δύο αὐταὶ πρῶ-
 το λαῖ ἔα δὲ ἀνθρώποις πρῶτο λαῖ πρῶ-
 ρήσμε, ὅπως οἱ πνύ ἐπὶ πνύ ἀγαπῶντες
 δώσουσι τῷ χριστῷ πνύ ῥοπήν τῷ θελήματος.
 καὶ αὐτοὶ εἰσοδὸν θύρῶν, ὁδηγήσῃ τῷ νοῦ ἔπι τῷ
 ἀγῇθαι. ἔγω δὲ μοι νόθ καὶ τὸ ἐκαιτίον· ὅσοι γὰρ
 πάλιν ἀγαπῶσι πνύ ἀνθρώποις πνύ δόξαι, καὶ
 πνύ ἀνέσιν τὸ ἔμαθαι, δεδώκασι εἰσοδὸν ὡς
 Διβόλου, ἔς καὶ αὐτοὶ θύρῶν ἰδίαι εἰσοδὸν, ἔα
 ἔδωκε λοιπὸν ἕπομένηται κακῇ· καὶ γὰρ αὐ-
 τῷ ἡδέως λογίζονται, πρῶτο λαῖ πνύ οὐ
 παύονται, ἕως οὗ ἔα πρῶτο λαῖ πρῶτο λαῖ
 αὐτοὶ ἐκ καρδίας μισήσωμεν ἡμεῖς δὲ οὕτως

τέ μὲν οὖν Ἀδάμ, ποτέ ᾧ οὐ σαταναῖ, ποτὶ
 ᾧ τοῖς ἀνθρώποις ἀπώμεθα· καὶ οὐ τοῦτο
 δοκῶντες ἑτέροις πολεμεῖν, ἑαυτοὺς πολε-
 μούμεν· καὶ νομίζοντες ἀλλήλων ὑφρασπι-
 ζῖν, ἐγώ τε καὶ σὺ καὶ ἀλλήλων φρατεύομεθα·
 καὶ ἑαυτοὺς βύργεται οἰόμενοι, ἑαυτοὺς ἀκί-
 ζομεν, κόποις καὶ ὀνείδιοις ἀνοήτοις διχάως
 ὑπέχοντες· τοῖς μὲν ἐντολὰς τῆς δοκεῖν ἀγα-
 πῶντες, τοῖς δὲ ἀπίας αὐτῶν διὰ τὴν πλάνην
 μισήσαντες, ὅταν ἔργων ἀκρίβως, ὅτι οὐτε εἰς
 τὸ ἀγαθόν, ἔτε ἢς τὸ κακὸν ὑπὸ τίνος ἕξουσίας
 ἀδίκως ἐλκόμεθα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος
 ἐν ταῖς ἁρχαῖς τῶν πνευματικῶν ᾧ δὲ πρὸς
 τὸ θελήμα δουλεύσωμεν, ἥτοι τῷ θεῷ, ἢ τῷ
 ἀνθρώπῳ, αὐτοὶ ἡμᾶς διχάως λοιπὸν ὅτι τὸ
 ἴδιον κατεπείγεται μέρος· αἱ δὲ ἁρχαὶ τῶν πνευ-
 ματικῶν εἰσὶν ἀδελφολογικοὶ πνευματικαὶ δύο,
 ἑπαινος ἀνθρώπων, ὃ ἀνέσις θύματος, αἱ δι-
 νες ἐκείνης πνευματικῶν πνευματικῶν πνευματικῶν
 μαρτυρῶν, οὐτε κακία εἰσὶν, οὐτε φρενῶν,
 ἀλλ' ἐλέγχοι τῆς ἡμετέρας νόσεως πνευματικῶν

μὲν· τὸ γὰρ κυρίου βουλομένου ἡμεῖς ἔπο-
 μέρην ὀφεισμοὺς καὶ κακὰ πάσχειν, τὸ δὲ Δι-
 βόλου ἔα ἐρατρία γέλοντες, ἡμεῖς ὅτῳ γέλῳ-
 μιν ἔπι τῷ περσοῦ λαῖς ἐκείναις, φανερόν ὅτι
 τῷ ῥοπῆν ἐδώκε μιν ὡς φιληδόνῳ πνύματι, πα-
 ρακρύσαντες δὲ κυρίου ὅτῳ δὲ ἔπι τῷ περ-
 ρημύαις περσοῦ λαῖς θλῶμεθα, δύναν ὅτι
 πνύ ῥοπῆν ἐδώκε μιν ὡς γὰρ, πνύ γεννῶ ἀγα-
 πῆσαντες. διὰ τὸ τοῦ αἰ δὺο αὐτὰ περ-
 σοῦ λαῖς τοῖς ἀνδράποισ περσοῦ λαῖς πῦρε-
 ρήσαντες, ὅπως οἱ πνύ ἐντολῶν ἀγαπῶντες
 δώσουσι τῷ χρεῖν πνύ ῥοπῆν τῷ γελήματος.
 καὶ αὐτοὶ εἰσοδὸν θύρων, ὁδηγήσῃ τῷ νοῦν ἔπι τῷ
 ἀγῆσαι. ἔγω δέ μοι νόσ καὶ τὸ ἐρατρίον· ὅσοι γὰρ
 πάλιν ἀγαπῶσι πνύ ἀνδράποινῶν δόξαν, καὶ
 πνύ ἀνέσιν τὸ ἔμαπος, δεδώκεσιν εἰσοδὸν ὡς
 Διβόλου, ἐς καὶ αὐτοὶ θύρων ἰδῆαι εἰσοδὸν, ἔα
 ἔσθαι λοιπὸν ἔποτιθεται κακὰ· καὶ γὰρ αὐ-
 τὰς ἡδέως λογίζονται, περσοῦ λαῖς ποιῆν οὐ
 παύονται, ἕως οὗ ἔα περρηνμύαις περσοῦ-
 λαῖς ἐκ καρδίας μισήσω μιν· ἡμεῖς δὲ οὕτως

τέ μὲν οὖν Ἀδὰμ, ποτὲ δ' οὖν σατὰν, ποτὶ
 δ' οὖν ἀνθρώποις ἀντιώμεθα. καὶ ἐν τούτῳ
 δοκῶντες ἑτέροις πολεμεῖν, ἑαυτοὺς πολε-
 μοῦμεν. καὶ νομίζοντες ἁλλήλων ὑπερασπί-
 ζειν, ἐγὼ τε καὶ σύ καὶ ἁλλήλων φρατεύομεθα.
 καὶ ἑαυτοὺς δυνεργεῖν οἴομενοι, ἑαυτοὺς ἀκί-
 ζομεν, κόποις καὶ ὀφθισμοῖς ἀνοήτοις διχάως
 ὑπέχοντες. ὅτι μὲν οὖν πολλὰ τὰ δοκεῖν ἀγα-
 πῶντες, ὅτι δ' ἀπίας αὐτῶν δὲ πῶς πλαίλι-
 μιήσονται, ὅταν ἐργῶν ἀκριβῶς, ὅτι οὐτε εἰς
 τὸ ἀγαθόν, ἔτε' ἢς τὸ κακὸν ὑπὸ τίνος ἐξουσίας
 ἀδίκως ἐλκόμεθα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος
 ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων ὧν ἀνὰ πρὸς
 τὸ θέλημα δουλεύσωμεν, ἥτοι τὰ θεῶν, ἢ τὰ
 ἀνθρώπων, αὐτοὺς ἡμᾶς διχάως λοιπὸν ὅτι τὸ
 ἴδιον κατεπεῖγέμερος· αἱ δ' ἀρχαὶ τῶν πραγ-
 μάτων εἰσὶν ἀδελφολογοὶ πρεσβυταὶ δύο,
 ἑπαινος ἀνθρώπων, ἢ ἀνέσις θύματος, αἱ ἡ-
 γίες ἐκουσίως πρεσβάλλουσαι πρὸς τὸ θέλη-
 ματος ἡμῶν, οὐτε κακίαι εἰσὶν, οὐτε ἀρεταί,
 ἀλλ' ἐλέγχοι τῆς ἡμετέρας νόσεως προῦρρέοντες.

.. θυμῷ καὶ τῷ πνεύματι, ὅ ὃ πνεῦμα καὶ τῆς
 .. ἁγίας δυνάμεως ἐκείνης λέγων, οὐ πνεῦμα
 .. πῶς παύσειτε, ἐν τῷ θυμῷ ἁγίῳ οὐ μὴ τέ-
 .. λείψετε ποτέ. Ταῦτα δὲ εἰρήνευσεν ἀποστολὰς
 .. τοῖς ἡμῶν πρὸς τὰς ἑκατόμβας κινήσεις ἐν βε-
 .. λήδοις.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, ΣΥΜΒΟΥ-
 λία τοῖς πρὸς τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν.

Κουε ψυχὴ λογικὴ, κοινὴ καὶ
 τῷ ἐμῷ βελήδοις. βού-
 λομαι σοὶ πῶς μυστικόν, καὶ
 κρινόν διηγήσασθαι πρὸς
 γμα, ὡς ὅτι οὐ κατὰ εἰ-
 δήσῃ τῷ πατρὶ, κατείληφα, ἀλλὰ χάριτι
 ἡμεῶν μικρὸν ἀνεγέρσῃ. ἔγνω σαφῶς ὡς ψυ-
 χὴ ὅτι ἐγὼ πῶς καὶ σὺ πρὸς φύσιν ἐνεργούμενοι,
 ὑπὸ ἀγνοίας πλαιώμεθα, καὶ διὰ τὸ ὅτι
 πάντες ἐαυτῶν ἀμάρτιας, ἐπέστες μεμφομένης,
 ἐξωθεν ἡμῶν πρὸς κακίαν ἐν λέγοντες καὶ πο-

τα ἀπεκρίθησαν οἱ ἀδελφοὶ, πνευματώτερος
 ἔσο πατρὶς διήγησιν, ὦ πατήρ· ἡμεῖς γὰρ οἴ-
 δαμεν ἃ ἠκούσαμεν, βεβαίου μαρτυρεῖ τῆς
 θείας γραφῆς ταῦτα λεγούσης, ὅτι ἐκ τῆς δι-
 καιοσύνης σου, ὡς δὲ τῶν ἀκριβείων τοῖς ἀν-
 δράσιν συμβαίη, εἰ καὶ τὴν μυστικὴν τῆ συμ-
 βάσεως σιωποῦμεν ἐναρμόνιον ἐπειξιν ἀν-
 δραστοὶ ὄντες οὐ καταλαμβαίνομεν, καθὼς ἐ-
 αὖτε πνευματικός· διὸ καὶ ἐκ τῶν εἰρημίων
 ἀφρων τίς ἠνέμοιο ἐφη, εἰπέ ἡμῖν λοιπὸν, τί
 ὁ θέλημα τῆς Ἀρχῆς, ἐπὶ πᾶσι ἐκ τῶν τοῦ
 φέσκειν· ὁ γὰρ ἰσχυρὸς ἠρώτησε μόνον, εἰ ἔστι·
 ὁ δὲ πᾶσι, ἢ τί ἔστιν, ἐκ ἐπείθετο. πατρὶς ταῦτα
 ὁ ἀσκητὴς ἐφη, θέλημα Ἀρχῆς ἔστιν ἡ φεικὴν
 τῶ ὁμοῦτος κινήσει μὲν τῆς ἐπομένης χωρὶς
 λογισμοῦ πυρώσεως, ἀπὸ δι' ὑπνοῦ καὶ τῆς
 τῆς μετὰ ἀνέσεως ἰσχυρὸν λαμβανέτω· ὡς φη-
 σιν ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ἀγαπητοὶ μὴ ξενίζε-
 σθε τί ἐστὶ ἡμῖν πυρώσι πατρὶς πειρασμὸν ὑμῶν
 ἡνέμοιο, ὡς ξένος ὑμῖν συμβαίνει τοῦ καὶ ὁ μα-
 χείριος Παῦλος πατρὶς αὐτῶν ἐφη, ἡ Ἀρχὴ ἔπει-

ἡ Βάρη βασιάζετε, καὶ οὕτως δυνάμην ἰσχύετε
 ἡ ὁ νόμος τῆς χειρὸς. εἰ οὖν ἐγνωμένον τοῖς δύο
 ἡ ὅτι τῆς εἰς ἀλλήλους κοινωνίας, καὶ πῶς ἐξ
 ἀνάγκης ἀποδοῦναι τὸν αἰσδοχὴν, καὶ τοῖς καὶ
 ἀνδρογῶν συμβαίνοντας πειρασμοὺς, μὴ πε-
 ριεργάζεσθε ὅπως, ἢ πότε, ἢ διὰ τίος ἐπὶ-
 χονται τὰς γὰρ ἐκείτω παροφύες, καὶ πῶς ἀ-
 νωρῆται αὐτῶν ἐπειξιν, καὶ πῶς πάσης τῆς
 κτίσεως εἰς τὸ σινεργῆσαι, μόνου ὅδε θεοῦ ὅτι
 εἰδέναι. ἡ μὲν ὅτι οὐκ εἰσὶν μόνον πειρεῖν τῇ τῆς
 θεοῦ διακοσμήσει, καὶ εἰδέναι ὅτι πᾶν ὅ ἐπελθὼν ἡ-
 μῖν ἀχρεσίως, ἢ δι' ἀγάπην, ἢ διὰ κακίαν ἡ μὲν
 ἡ γὰρ. ὅτι τὸ ὑπομῖν χεῖρ, ὅτι μὴ ἀ-
 πωρεῖσθαι αὐτῶν, ἵνα μὴ παροφύων ἀμάρ-
 τίας ἐφ' ἀμάρτίας ἡ μὲν. παρὰ πόρτων τῶν
 καλῶν ἡμᾶς ἀδελφοὶ ἀκριβῶς παροφύων τοῖς
 εἰρημνοῖς, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς ἀνωφύων τοῖς
 ὑπὸ τῶν λόγων πειρασμοὺς ὑπομείνωμεν.
 ὅτι ὑμεῖς διὰ ῥαθυμίας τὰ εἰρημνὰ λήθη πα-
 ραδώσῃτε. ἡ γὰρ λήθη ῥαθυμίας θυγάτηρ, ἀμ-
 φότερος ὅτι ἀπιστίας ἐλθὼν τυχερῶς. παρὰ τῶν

καυχώμενοι ἀνακόπτοντες, ὧς ψεύδῃ μὴ συν-
 ἰδέμενοι, καυχώμενοι καὶ ἄρκα μὴ συ-
 νομιθεῖντες, κενοδοξῶ μὴ συνδρατεῖον-
 τες, ἀλαζόνα μηδὲλως κατοπιθύνοντες,
 ποτηρόμενοι ὄξουθενουῖντες, τοὺς λαπει-
 νοὺς περὶέμενοι, τοὺς δισεβῆς οἰκείουμενοι,
 καὶ ἡμαῖς τὰ αὐτὰ ποιεῖν διδάξαντες. ἀλλὰ δὲ
 περὶέως διωκόμενοι, φυλακίζόμενοι, καυχ-
 ούμενοι, μυκήμενοι, ὑπερούμενοι, θλιβό-
 μενοι, καὶ ἀποκρίνομενοι, καὶ ὅσα τοιαῦτα ὑπὸ
 ἡμῶν ἔπαθον. οὕτω δὲ οὕτω δὲ τῆς κοινωνίας
 • ἀνεδέξαντο ἡμῶν τοὺς πειρασμοὺς· εἴτε γὰρ
 • φησι, θλιβόμεθα εἴτε πῶς καλούμεθα ὑπὸ
 • τῆς ὑμῶν ἁγιοῦ καὶ πῶς κλήσεως, ὅν
 • νόμον πῶς χειρὸς δόξαμενοι τῷ λέγοντος,
 • μείζονα ταύτης ἀγάπην ὁδεῖς ἔχει, ἵνα τίς
 • πλὴν ψυχῇ αὐτοῦ ᾗ ὑπὸ τῆς φίλων αὐτοῦ.
 • καὶ αὐτοὶ ἡμῖν πῶς δέδωκας λέγοντες, εἰ ἂν
 • κύριος πλὴν ψυχῇ αὐτοῦ ὑπὸ ἡμῶν ἔθηκεν,
 • ὁφείλομεν καὶ ἡμεῖς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὑπὸ
 • τῆς ἀδελφῶν τίθειν· καὶ πάλιν, ἀλλήλων τὰ

ὑπερήματα τῶν θλίψεων τῷ χειρὸς ἐν τῇ θρ-
 κί μου ὑπὸ τῷ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκ-
 κλησία· καὶ αὐτὸς πλὴν ἕξ ἀγάπης ἀναδοχῇ
 ἀνιτήτο μύθος, ἐξελθὼν σαφέστερον, πῶς ἡμῖν πονύ-
 πτες οἱ ἀπόστολοι δι' ἐννοίας καὶ λόγων ἔ-
 ξεως ἐκοινωνήθη, καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν τοῖς ὑπὸ ἡ-
 μῶν ἀνεδέξαντο πειρασμοὺς· διὰ μὲν ἐννοίας
 ταῖς γραφαὶς ἡμῶν πᾶσι νοοῦντες, ταῖς περ-
 φηταῖς πᾶσι θεομύθοις, τὰς χειρῶν πιστεύον-
 ὡς λυτρωτῇ πείθοντες, λατρεῖν αὐτῶν ὡς κατὰ
 φύσιν ὑπὸ θεοῦ πληροφθορῶντες ὑπὸ ἡμῶν
 παροσχρόμιοι, δακρύοντες, καὶ ὅσα τοῖς πι-
 ποῖς ἐστὶ διὰ ἐννοίας· διὰ δὲ λόγων, πᾶσι
 καλοῦντες, νοουμένου, ἡγέχοντες, πλὴν ἀπι-
 σταν ἡμῶν ἐπισκώπτοντες, ταῖς γραφαῖς διερ-
 μηνύοντες, ὅτι κατὰ φαιδρουργοῦντες, ὅτι
 χειρὸν ὁμολογῶντες, αὐτὸν ἐκ τῶν ἐξ αυρω-
 μύθων κηρύττοντες, ὅτι λόγον ἐκαιδεσπῆσαν-
 τα, ἕνα, καὶ οὐ δύο λέγοντες, καὶ ἐκ δύο νοδι-
 ται ἡνωμένων ἀδιαρέτως, ἀσυγχήτως, ἐκ
 πομπῇ καὶ κατὰ τὸ πᾶν, καὶ παρὰ γὰρ τὴν πλὴν

.. οὐκ ᾔκουσε, καὶ ὅτι καρδία αὐτοῦ
 .. ἄνυε, διὰ καὶ τοὺς ἑαυτοῦ πειρα-
 σμοὺς ἀναδέχεται· μυκτηρίζομενος, ὀφθιζέ-
 μενος, δεσμούμενος, τρώαδι δόμενος, κυθα-
 φίζομενος, ὄξος καὶ χολίου ποτίζομενος, συκο-
 φαιτούμενος, διωκόμενος, ῥαπιζόμενος· οὗτος
 ἡμῖν διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ πνύματος κοινωνήσας,
 καὶ τὰ ἑαυτοῦ ἡμῖν πάντα ἀναδιδάμενος, πάλιν
 τοῖς ἰδίοις ἀποστόλοις παρέδωκε τὸ νόμον
 τῆτον, περὶ φήταις, πατέρας, πατεράρχαις,
 τοῖς μὲν περὶ διδάξας διὰ τὸ πνεύματος πνύ-
 ματος· τοῖς δὲ ὑποδείξας διὰ τὸ ἀρχαίου
 σώματος· ταῦτε καὶ ἀναδοχὴν ἐμφάνων
 .. ἔλεγον, μὴ φοβέσθε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον·
 .. καὶ πάλιν, ἐγὼ ἑαυτοῦ αὐτῶν ἀγάλλω ἐμμενόν.
 .. ἵνα καὶ αὐτοὶ ὡς ἡγιασμένοι εἰς ἀληθείαν· καὶ πάλιν,
 .. μείζονα ταύτης ἀγάπην ὁδοὶς ἔχῃ, ἵνα
 .. τις τὸ ψυχρὸν αὐτὸς εἴη ἑαυτοῦ τῶν φίλων αὐ-
 .. τοῦ ὅθεν καὶ ὁ ἄγιος Παῦλος μιμούμενος τὸν
 .. κύριον ἔλεγε, νῦν χαίρω εἰς τοὺς παθήμασί
 .. μου ἑαυτοῦ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, ἵνα ἀναπληρωθῇ

" χρισ, ὡς δὲ κυρίου πόμπα δίκμα· εἰ οὖν ἡ
 " ἡμῶν ἀδικία, θεοῦ δικαιοσύνη σωθήσιν ἐν
 " ἀλλήλοις καὶ ὅν ἀποστολὴν, ἡ ἐργον· μὴ ἀ-
 " δικος ὁ θεὸς ὁ ὅτι φέρων πλὴν ὀργῇ τοῖς πα-
 " ὄλομοις δὲ τῶν ὁτι φορῶν, ἀλλὰ ὅτι πρὸς
 " ταῦτα ἀνεπισκέπτως ἀγριανομοῖς; Ερω-
 " τησις. Ταῦτα οὕτως ἔχον πιστεύομεν δι' ἀ-
 " γασθῆαι ἐπακούσαντες· λοιπὸν εἰπέ ἡμῖν καὶ
 " πλὴν ὅτι ἀγάπης ἀναδοχῇ, ἵνα ὅτι ταῦτα μὴ
 " ἀγνωσῶμεν. Αποκρ. Εξ ἀγάπης ἀναδο-
 " χῇ ὅτι, ὡς ὁ κύριος Ἰησοῦς ἡμῖν πόμπα δέδω-
 " κε, ὡς τὸν ἰασάμενος ἡμῶν τὰς ἀσθενείας τῆς
 " ψυχῆς, εἶτα θεράπευον πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶ-
 " σαν μαλακίαν· ὁ αἶρων πλὴν ἀμῶν πᾶσι τῶν κά-
 " σμου, ὅτι καθαρίαν φύσιν ἀποκαθιστῶν τοῖς βε-
 " βαιῶς αὐτὰ πιστεύοισι, θανάτου λύτρωσιν, θεο-
 " σέβειν ὡς δὲ διδασκων, ὡς
 " ἀγάπης κακοπαθεῖν ἕως θανάτου ὡς ὁ
 " κυρίου πλὴν ὅτι τῶν τοῖς ὡς τῆς
 " πνύματος μετοσίαις χαρισάμενος ἡμῖν καὶ
 " τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ, ἀ' ὅφθαλμός σου εἶδε, ὅτι

- ἃ ἑαυτοῦ φίλον, ἐξῆρῶ παρὰ διδουσι πλὴν ἑαυ-
 ἃ ἑχέμεθα οὕτως ἕκαστος ἑμὸν ἑαυτοῦ ἢ ἐφ-
 χόμενα ὑπομνή, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς πλη-
 σίον, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐνεδέξατο. Ερώτησις.
 Αἰσχρὸν μαθεῖν ὅτι ἐνα ἔσπον τῆς ἀναδοχῆς,
 λέγουμεν ὅτι ἡ ἀπὸ κακίας γυμνασιον. Ἀπόκρ.
 Ἀπὸ κακίας ἀναδοχὴ ἀκροῦσός ἐστιν. οὕτω δὲ
 συμβαίνει ἀναδέχεσθαι τοὺς πειρασμοὺς, ὡς γέλοι
 ὁ ἀποστρέφει τὸ ἀποστρεφόμενον, ὁ πλεονεκτῶν
 τῆς πλεονεκτημενίου, ὁ μισῶς ὁ συκοφαντῶν τῆς
 συκοφαντημενίου, ὁ καταπονῶν τῆς καταπο-
 νουμενίου, ὁ καταλαλῶν τῆς καταλαλουμενίου,
 ὁ καταφρονῶν τῆς καταφρονουμενίου, ὁ ἀφ-
 βάλλων τὸ ἀφβάλλομενον καὶ ἵνα μὴ καὶ ἐν
 λέγει, πᾶς ὁ ἀδικῶν, τὸ ἀδικουμένου καὶ ἀνα-
 λογίαν ἀναδέχεται τοὺς πειρασμοὺς. τῆς τοῖς ὅτι
 ἡ μαρτυρὴ ἡ θεία γραφὴ λέγουσα, δίκαιος ἐκ-
 ἡγήσας ἐκδικῶν. ἀπὸ αὐτῆς ὅτι παρὰ διδουται ἀ-
 σεβής. Ἐπάλιν, ὁ ὀρύσσων βόθρον, ἐμπερεῖται
 εἰς αὐτὸν, καὶ ὁ κυλίων λίθον, ἐφ' ἑαυτὸν κυλίει.
 Ἐπάλιν, εἰς κόλπον ἐσφίγεται πάντα τοῖς ἀδίκ-

Ερώτησις. Αὐτὸς εἶρηξας, ὅτι πᾶσαι αἱ συμ-
 Φοραὶ καὶ αἰτίαι δυνάλογως ἐκάστω ἐπείχον-
 ται, εἰς ἐπιγνώσιν τῆς θεῆς διακωσυνῆς ἡμῶν
 ἐφ' ἧς χεῖσι. Φανέρωσον οὖν ἡμῖν τὰς αἰτίας, ἵνα
 οὕτως πιστεύσωμεν, ὅτι ὑπερόθυνοι τῷ ἐπιφο-
 ρῶν ἐσμὲν, ὃ ὀφείλομεν ὑπομῆναι τὰ ἐπεί-
 χόμενα θλίβεσθαι, ἵνα μὴ ἐν τῇ κρίσει, οὐχ ὡς
 ἀμύητοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς πλὴν ἴασι μὴ
 παροξυνόμενοι βαρυτέρας ἐξωμῶν πλὴν κό-
 λασιν. Ἀπόκρ. Πάσης συμβάσεως αἰτία
 ὅστις οἱ ἐκάστου λογισμοὶ, εἶχον ὃ εἰπεῖν, ὅτι καὶ οἱ
 λόγοι καὶ αἱ παροξύνσεις ἐπειδὴ ὃ παρὰ ἐννοίας
 ταῦτα οὐ παρέρχονται, τῆς τοῦ χάριτος ὁποῦ
 τοῖς λογισμοῖς ἐπιγρᾶφῃ μοι. ὁ λογισμὸς οὖν
 παροξυνόμενος, λοιπὸν οἱ λόγοι καὶ αἱ παροξύνσεις
 περὶ ἐχέουσιν ἡμῖν πλὴν ἢ ἀλλήλους κενωνίας.
 δύο δὲ εἰσὶν οἱ ὅροι τῆς κενωνίας, εἷς ἀπὸ ἀ-
 γάπης, καὶ εἷς ἀπὸ κακίας. Ἀλλ' ὃ τῆς κενω-
 νίας εἰς ὅσον οἶδαμεν, ἀλλήλους δυνάδεσθαι.
 ταῖς δὲ δυνάδεσσι ἐπιφοραὶ δυνάσκειν ἀνα-
 λειθούσι, καὶ ὡς φησὶν ἡ γραφή, ὁ ἐπὶ σωμῆτος

των, κολακευόντων, καταλαλούντων, διαβολά-
 λήτῳ, συκοφαντοῦντων, πλανώντων, ἀπών-
 των, διγρυπῶντων, κλεπόντων, ἀποφεργύ-
 των, σκαδάλιζόντων, διωκόντων, καταφρο-
 νοῦντων, μισοῦντων, τυπῶντων, ἐπηρεαζόντων,
 καὶ ὅσα ἀνθρώποις πρὸς ἀνθρώπων ἐφί-
 χονται, καὶ πρὸς τὸ ἰδίον ἑμαυτοὺς σφειγών-
 τοις, πολεμοῦντο, ἀναπαύσεως θέλοντο· οἱ δὲ
 τούτοις συμβαίνοντα δῆγματα κυνᾶν ἰοβόλῳ,
 ἢ ἄρχοις θηρίων· πρὸς τοῖς λοιμοῖς,
 σφοῖς, παγετοῖς, καύσωνες, γῆρας, πένια, μόνω-
 σις, καὶ ὅσα τοιαῦτα· τὸ δὲ ἄλλο τῇ πνυμνῇ
 τῆς πονηρίας πρὸς αὐτὴν πάλιν ἡμῶν εἶ),
 ὁ ἀποστόλος ἐφ' ἀνέρωσε, τοῖς λόγοις ἡμῶν καὶ
 τοῖς πρᾶξις ἐπισημαίνωνται, δι' ὧν ἀκολουθῶν
 ἐφ' ἀμύλοις καὶ τοῖς λογισμοῖς ἡμῶν κατασο-
 χάζονται εἶ). εἰκότως· εἰ μὴ γὰρ ὁ αὐτεξούσιος
 ἡμῶν νοῦς ταῖς δοκιμασίαις πρὸς βολαῖς ἐξ
 ἀπιστίας πρὸς σμικρῆς, καὶ ἀφ' αὐτῶν πάλιν κακο-
 λικῆν διὰ τὰς λογισμοὺς ἀνακινήσῃ, οὔτε λόγοι
 πρὸς φέρονται, ὅτε πρᾶξις ἐπισημαίνονται.

οι ἐλεῖχοι τῶν αἰτίων εἰς τὸ φαιερόν ὥστε ἑξο-
μοιοῦνται· καὶ ὅτι πνευματικόν, πᾶσιν ἀπο-
σώζοισι διχαροσιών. τὸ τοῦτο δὲ ἔχει τὴν αἰτίαν
γραφῆς γινώσκειν διωόμεθα· μὴ γὰρ οἱ ἄπο τῆς
πύργου Σιλωάμ ἀποθανόντες, ἐτέρους πύρ-
γου ἀπεκατέστησαν· καὶ οἱ ἀπαρξέντες εἰς με-
τεμόριας ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλώτοι ἐβδόμη-
χεντα ἔτη, ὧς οὐκ ἴστας αἰχμαλώτους ἔλαβον
εἰς μετεμόριας; οὐχ ὅπως εἰσὶν αἱ παιδὸν τῆς
συμβάσεως; ἀλλ' ὥς ὅτι οἱ ἐρατῶνται ὅτι μὴ φώ-
ρεθῶσιν ἀμύρτησες; ἀκίζονται μὲν, οὐ γὰρ
αὐτὰ ὅτι πάροισιν, εἴα φάλα πεποτήκασιν ὅ-
πως καὶ πόρτις παιδὸν ὁμεθα μὲν δὲ τῶν ἐ-
τέρων μὲν, δι' αἰτίαν δὲ καὶ ἀρμολόντως καὶ
πορὸς μετεμόριας ὅχι ὁμοιοῦσιν ὅτι, ὅτι δὲ ἐν
ὧ αὐτῶν χαρῶν, ὅτι δὲ τῶν αὐτῶν πωρῶν ἀ-
παι. καὶ τὸ τοῦτο ὅτι ἄλλοις πολλοῖς εἰς ἀπι-
σταίης τῆς θεοῦ διχαροσιώνης, ἢ τῆς χαροῦ ὅ-
τι θεοῖς, καὶ ἢ ὧν ἐπιφροσύμων ἀνομοιότης.
ἐκοιμῶν ὅτι πολλὰ ἐτέρωνται ἢ μὴν θλίβεσθαι
πωρῶματα, τὸ μὲν δὲ ἀνδραγαθῶν φθοροῦν.

ὅτι φέρει κύριος τὰς ἐπαγγελίας, ἔτι πολλά καὶ
 λαὸ δι' αὐτῶν ἐν ἡμῖν ἐργάζεσθαι. πρῶτον δὲ
 ἐν τῇ κρυπτῇ ἡμᾶς κατεχουσὼν ἐννοίᾳ, μὴ
 τίτῃ τούτων δύνῃσιν, καὶ ταπεινοφροσύνῃ
 πρὸς τὴν ἀληθινὴν καὶ ἀγαθὴν μαρτυρίαν. εἶπε
 ὁ ματαίᾳς οἰήσεως ἀπαλλαγῆναι καὶ ἐλθεῖν εἰς
 ὁμολογίαν καὶ ὁ γεγραμμένον, διέκλυψαν
 πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τίτῃ ὁμοίᾳ, ὅπως
 αὐτοὶ ὁλοκαυτῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
 τῷ οὖν ἀκριβῶς ἴτε γινώσκοντες ἀδελφοί,
 ὅτι ἐὰν μὴ τὰς ἐπιφορὰς μὲν πίστεως ἔτι διχα-
 ριστίας ὑπομείνωμεν, τίτῃ ἐκκεκρυμμένῃ
 κακίᾳ δύνῃ οὐ δυναμέμεθα. ταύτης ὅτι πρῶτος
 μὴ δύνῃσιν, οὔτε τοὺς ἐν ἐστῶτα φάουλους
 λογισμοὺς ἀπορρίψαι δυναμέμεθα, οὔτε τῇ
 πρὸς γενημένων κακῶν ἰλασμόν ζητῆσαι,
 οὔτε πρὸς τῇ μνηόντων ἀσφάλειαν δεξασθαι.
 Ερώτησις. Εἰ τὰ ῥήματα τοῦ διχαριχοῦ, ἐ-
 λεῖχος εἰσὶ τῶν ἡμετέρων πρῶτων, ὅπως
 ἐν τῇ εἰρημῶν ὑπάρχοντες ἑαυτοὺς οὐχ ἐ-
 λπίσωμεν. Ἀπόκρισις. Αἱ ἐπιφορὰ καὶ

ποὶ παρῴηται, ὥτε λαῶ καὶ τοῖς ἐδίδοιτο
 μνημόντα θλιβερά καὶ πλὴν ἐκείνου ἀμύρτια
 ἐπ' ἄρχαζ αὐτοῖς παρῴητευσον, ἅμα καὶ τοῖς
 αἰτίας, καὶ τοῖς ἀφορμαῖς παρῴηλώσμετες·
 " Φησὶ γὰρ, ἀνδρῶν ἐλάλθω τοῖς καὶ τοῖς, καὶ
 " ἐποίω τοῖς, ἐπέλθοι αὐτοῖς τοῖς καὶ τοῖς.
 " καὶ ἐπὶ τῷ ψαλμῷ ὁ μακάριος Δαβὶδ τῷτο
 " φαιεροποιῶν ἐλέγῃ, ἐγὼν κύριε, ὅτι δις το-
 " σμὴν τοῖς κρίματά σου, καὶ ἐν ἀληθείᾳ σου ἐπα-
 " πείνωσάς με. καὶ πάλιν, ἐν δόξῃ ἀφ' ἧς ἐδωχάς
 " μοι, ἐκωφώην, καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι
 " σὺ ἐποίησας. καὶ βύβριστε, ὅτι τῷ ὅτι κεκα-
 " λυμμένω ἐν ἡμῖν ἐνοίων πατηρὰν ἐλέγχον ἀ-
 " πέσθαι αὐτὰ, ἵνα ἀκριβῶς τοῖς ἐνοίας ἡμῶν
 " ὅτι βλεψάμενοι, ἑαυτοὺς διδρῶσώμεθα, καὶ
 " μὴ ἀμφιβάλωμεν εἰ τὸ πλῆσον τῇ κακίας τῆς
 " ἐαυτῶν ἀγροῦ μὴ. τελείου γὰρ ἀνδρός ἐστὶν ἀ-
 " ληθάργητι) ἐν τοῖς ἰδίῳις ἡτήμασιν. εἰ δὲ
 " τοῖς παρῴη ἡτήματα ἐστὶ δις κατὰ μόνητα,
 " πολλῶ μάλλον τοῖς ἐν θυμῷ. γνωσώμεθα
 " οὖν ὡς λογικοὶ, ὅτι παρὸς πλὴν ἡμῶν ὠφέλεια

ρεαὶ τῇ αὐτῇ χάριτι· ὡφρηνήντων δὲ πτόμτων
 ὅτι τῇ ὁπιγνώσῃ ἔ μετομοία ἔ ἀδελφῶ. ὁ ὅ
 γέρων ἔφη, λήπεται λοιπὸν ἡμαῖς δεῖξαι ἀπο τῆ
 γραφῆς, ἐπὶ ὅσῳ τῷ συμβαινόντων λυπηρῶν
 ἐκείτω ἀδίκως ἐπὶ χεται, ὅτι ἀ πτόμτα χτὶ δι-
 χῆαι κρίσει θεοῦ, τῷ μὲν ὑπὸ ἰδίῳ κακῷ,
 τῷ ὅ ὑπὸ τῷ πλησίον παρόντων, ἔς κὼλπον
 ἐπὶ χεται πτόμτα τοῖς ἀδίκους, ὅτι ὅ κυρίου
 πτόμτα δίχῆαι. καὶ πάλιν πτόμτα τὰ ἔργα τῶ
 θεοῦ μὲν διχαιοσυῆς, καὶ ὁ ἀπειρὴ ἐκείτος, ὅτο
 ἔ θερίσῃ. ἔ εἰ ἡμῶν ἀδικία, θεοῦ διχαιοσυῆς
 συώσησι, τί ἐρεῖ μὲν; μὴ ἀδίκως ὁ θεὸς ὁ ὅπι-
 φέρωι πλὴν ὀργῇ; χτὶ δὲ ὁ θεὸς πον λέγα· μὴ
 γνῶιτο. ἰδοὺ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ
 βληθέντες, διδάσκεισιν ἡμαῖς τὸ ὅ φρόνη-
 μα, χτὶ ἰδῆαι αἰτίαι καὶ θεοῦ παίδουσι, λέ-
 γοντες ἐμβεβλήσθαι, εἰ καὶ δὲ ὁ ἀνεδέξατο
 πωρόσωπον. ἔ ὁ ἄγιος Δαβὶδ ὑπὸ τῷ Σεμεὶ
 θλίβόμενος, κελύσῃ θεοῦ, καὶ ἀπὸ ἰδῆαι αἰτίω-
 ματα ὁμολογεῖ θλίβεσθαι. καὶ Ησαΐας ὅ καὶ
 Ιερεμίας, Ιεζεκιήλ τε καὶ Δανιήλ, καὶ οἱ λοι-

ἐρωτήσων ἐπεκάλυψας τὰς λύσεις, ἡμεῖς ἐκ
 κυρίως καὶ πρὸς τὸν πληροφόρησόν μου τὰ
 παρρησιασθέντα ἀντεπαρστήσονται. εἶπέ μοι, οἱ
 δοκίμοι ἄνθρωποι ἴδωσι χρεός, αὐτοὶ μόνον χρεωσται
 τυγχάνουσιν, καὶ οἱ ἐγγύωμοι αὐτοί; ὁ δὲ ὑ-
 ποτακτικὸς ἀπεκρίθη, δηλονότι καὶ οἱ ἐγγύωμε-
 νοι αὐτοί. ὁ δὲ ἡρῶν πρὸς αὐτὸν, γινώσκω ἀκρι-
 βῶς, ὅτι καὶ ὁ χρεὼς λίμας ἀναδεδεμένος
 χρεωφιλῶς ἐαυτὸν κατέστησε καὶ τὰς θείας
 γραφάς, ὁ ἄνθρωπος τὸ θεοῦ ὁ ἀρῶν τίς ἂν μὴ-
 τία τὸ κόσμου. ὁ ἄνθρωπος ὑποφύγει καὶ
 πάρα, ὁ πόμπτων τὸν θάνατον ἀναδεδεμένος,
 ὁ ὑποφύγει τὸν πόμπτων ἀποθανόντων μόνον ὅτι ἀνέ-
 δέξατο. τὸ τοιοῦτον ὁμολόγησον βεβαίως, καὶ ἡμεῖς
 ἡγήμεθα. ὁ δὲ ἀδελφὸς παρρησιασθέντων ἔφη, εἰ
 καὶ ὡς νῆπιος ἐσφάλλω καὶ ἀγνοῶ, ἔν τῳ λυ-
 πτωτικῷ τῷ ψυχῶν ἡμῶν καὶ αἰσάδοχον ὅτι
 ἀρνούμεθα. οἶδα γὰρ ὅτι ὁ θεὸς μία ἐπέταξε ὑπὲρ
 τῆς θείας ὑποτέλειαν τοῖς ἀνθρώποις, τὸ
 ἀποστόλου λέγοντος, ὅτι πόμπτους ἡμῶν, καὶ
 ὑπερβύμοι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, διχαζόμενοι δι-

κρίσιν θεοῦ ἐπὶ ἄρχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ταῖς
 συμφοραῖς εἴρηκεν. ὁ δὲ Ἰωάννης, ἐφ' οἷς εἰρήκει
 λίαν δι' αὐτοῦ πωπῆσας ἔφη, ἐν πολλοῖς κεφα-
 λαίοις τὸ ζήτησας, διήρσης ἀγαπητέ, καὶ ἐν
 τῇ παλαιᾷ, καὶ ἐν τῇ καινῇ διαθήκῃ. εἰ δὲ βύ-
 λη, καὶ ἡμεῖς σμικρὰ φανερώσωμεν. αὐτὸς δὲ
 μαθὼν, ἀπέβηκε πρὸς ὑψηλοφροσύνην, καὶ
 κτίσας πρὸς τὸν χειρὸς ταπεινώσιν λέγοντος,
 ἄρατε ὅτι ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε
 ἅπ' ἐμοῦ ὅτι ὡρᾶος εἰμὶ ἐν ταπεινότητι καὶ
 δία, καὶ διήρσητε ἀνὰ πᾶσιν ταῖς ψυχαῖς ὑ-
 μῶν. ὁ δὲ ὑποτακτικὸς ἐπιδραμὼν τὰ λόγια
 ἔφη, εἰ ἕκαστος ἡμῶν ἐν τῇ τῷ μιμνῆται πρὸς
 ταπεινώσιν τὸν χειρὸς, ἐν ᾧ ἴδιον χεῖρος ἡγεῖ-
 σθαι ταῖς ἐπὶ χάρισμα, καθὼς εἴρηκεν, δηλονότι
 καὶ ὁ χειρὸς παθὼν, ἴδιον χεῖρος ἐξετέλεσεν. ὁ-
 γέν ἐγὼ βλασφημῶν ἡγοῦμαι τὸ τὸ ζήτη-
 τα. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἡγεῖν μῦθος, λέγει, ἐγὼ
 μὲν ἐπειρώμεν τὸν παραλαβοῦσά σου πᾶ-
 σιν ὡς ἔστιν λῦσαι ὅτι δὲ καὶ ταύτη ἐτέραι
 ἐπέβηκε, ὡς ἐκ τῆς συγχύσεως τῇ μυσίῳ

παρμένους τε κμήσει γὰρ ἔλαβον, ὅτι ὃ παρὲς
 ὠφείλει, ἀλλὰ παρὲς βλάβειν ἐδέξατο τὸ δι-
 χαικοῦς τὰ ῥήματα καὶ οὐκ ὠφείληται, ἀλλ'
 ὑβριθεύεται ἐαυτοὺς ὑπογίσατο ἐπὶ τοῖς εἰρη-
 μούτοις. αὐτὴ βεβήνη αἰτία τὴν ἐμῆς ἀθυμίας, ὅτι
 τὸ πνθυματικὸν νόμον ἐτέροις λαλοῦμεν, αὐτοῖς
 ὃν ὁ τρεῦμεν. εἰ ὃν παροφθαλμῶς κατηκολού-
 θησα ὁ βυβλήματι τὸ σκυθρωπῶν, ἀλλ' αὐτοῖς
 κρατοῦσι οὐ τὸ θεοῦ νόμον, καὶ πᾶντα θλιβερά
 οὐκ ἀδίκως ἐπ' ἡμῶν πεπιτεύκασι καὶ πᾶν
 γραφὴν, ὡς γένοιτο μοι συγγνώμην τὸ μικρο-
 νοίας ἀποδοῦναι, μόνον ἵνα πιτεύσωμεν, ὅτι τῶν
 συμβαινόντων ἡμῖν λυπηρὰν ἐσμεν ὑπάρχου-
 ντες, καὶ εἰ μὴ παροφθαλμῶς, ἢ δι' αὐτῶν τῶν
 παρὰ γὰρ, ἀλλ' οὐκ παλαμῶς γεωγή-
 ματος. τότε εἰς τῶν ἀδελφῶν πεποιθὼς ἐπὶ
 ἐκκαταίᾳ, καὶ διὰ τὸ ἀγνοῦν πᾶν ἀλή-
 θειαν, καὶ πᾶντα μὴ τὰ θλιβερά ὑπομνήδην
 πειρώμενος, ὅμως ὡς μῦθος πάρος ἀδίκως
 οἰόμενος μὲν θράσους ἀπεκρίνατο λέγων,
 ποῦ ἡ γραφὴ καὶ αἰτία ἐκείνου, καὶ διχαίσι

λίζονται· ὃ γὰρ τοσούτοι βροτοῖς, ὅσον θεῷ ἄρε-
 σκῇ ἀπουδαῖοι, τὸ τοιοῦτον ἀαρεστωῦντες,
 τὸ τοιοῦτον καὶ ἐαυτοὺς κατακρίνοντες, ἐπὶ ἀμφο-
 τέροις ἐκδεχόμενοι τοῦ κυρίου πλὴν ἄντα-
 πόδοσιν, εἰρηκότος, ὁ ὑψίων ἐαυτὸν, ἡττεινωθήσε-
 -ται. ὁ δὲ γραμματικός, πονήσας ὅτι τοῖς ἐλέγχουσιν,
 ἔφη, ἐγὼ σου σκεῖ τοῖς νοήμασιν ὡς ἀσκητὰ, καὶ
 πλὴν παμουργίαν ἐθαύμασα, καὶ ἑτέροις ἐλκε-
 λαὶν αὐτοῖς ἐπεσκιασμένως κατέχευε. ἀπορῶν
 γὰρ τῆς ἐκκυκλίσταται παιδούσεως, ἥς πλὴν καὶ θεὸν
 μωρία ἐπεσπᾶσθαι, λέγων αὐτὴν σοφία εἶ-
 μεγίστην, ὅτι θεῷ ἀαρεσον, μετῴης ὅτι πλὴν παρ-
 σευχλὴν, καὶ τοῖς ὑπὸν ἀσεβείας πόνοις παρ-
 σέλαδες, ὅπως πλὴν ἀδὴλον ἀπαμδυσία τῇ
 ἀδὴλῳ ἀλαβεία ὅτι καλύψης· εἰ γὰρ ὅλως ἐρ-
 γάτης τυγχάνῃς τῶν σὺν διηγηματικῇ, αὐριον πα-
 λιν ὅτι βαλόντες ἐπιγνωσόμεθα. καὶ ταῦτα
 εἰπὼν ἀμασάζ ἀπῆλθεν. ὁ δὲ γέροντι παρ-
 πέμψας αὐτὸν καὶ γραφῆς ἐποτηία. οἱ δὲ ἀ-
 δελφοὶ πρὸς ἐκείνῳ αὐτὸν τῷ στεναγμοῦ πλὴν
 αἰπῶς εἰπεῖν. ὁ γὰρ ἔπειν, ὁρῶντας ὑμῶν τετα-

μονας τῷ ὁμολογῆσαι τὰ ἐνδεόντα, ὡς πα-
 ραχεῖν βουλόμενος· καὶ ὅτ' αὖ εἴπωσιν, ὡς αἰ-
 τουῶντας διὰ φημίς. τῷ δ' ἀπείροις καυ-
 χᾶται, καὶ τῷ δ' ἐμπίροις τραπευολογῇ, ὅν
 ἐξ ἀμφοτέρων ἐπαυρον θηρώμενος. ἐλκωμα-
 ζομένων ἐπαρέτων ἀνδρίζεται· καὶ ὅτι ῥήϊας
 ἑτέρων διήγησιν, πεισπαῖ ὅ ἐλκώμιον· τοῖς
 ὄρχις ἀπὸντας ἐξυτελίζει, καὶ παρὸντας
 ἄς παρὸντων δοξάζει· τοῖς τεπεινόφρονας μὲν
 κινεῖ, καὶ τοῖς διδασκάλους μωμοσχεπεῖ·
 ἰδιωτεῖαι ὀφείδεις, ἵνα ὡς ὅφιν ἐαυτὸν ὀπιδεί-
 ξη πόμπῃν τὰς ὄρεται τῷ δ' αὖ λήγεται, τὰς
 ὅ κακίας δ' αὖ μήμης ἐχθ· καὶ ἀπαξάπλως
 χαίρει θηρόν, καὶ παρὸντων δουλεύει, ὅπως
 πληροφορήσῃ ὅ πολυέσπετον τῆς ἀν-
 δρ' ἡρεσκάας πάθος· κρύπτει πειρᾶται τὰ ἐ-
 αὐτῷ κακὰ διὰ τῆς τῷ ἄλλοτείων ἐρωτή-
 σεως. οἱ δὲ ἐν τῷ μοναχοῖ, οὐχ οὕτως, ἀλλὰ
 τὸναιτίον, τὰ τῷ δ' αὖ συνπαθῶς παρρῶσι·
 τὰ δὲ αὐτῶν, τὰς τῷ φανεροποιῶσι. δὲ καὶ
 τῷ δ' αὖ ἀνοσιώτων ἀνδρ' ἡρεσκάας ἐξυτε-

τῶς, καὶ ἀπαγγελά σοι ὀνομασί. αὐτοῦ ὅτι ἐπι-
 στητον, εἰ μὴ αὐτοῦ δούρης πάσας τούτας ἐν πα-
 σιν ἐκείνοις τὰ πάθη οἰκτιρομένης. ὡς ὅτι καὶ
 μήτηρ ἐστὶ τῆς πατρὸς ἡ ἀπειρία. τούτη
 ὅτι λαοὶ πόν ὡς τέκνα ἐπακροβουθοῦσι, φόβος, μί-
 σος, ζήλος, δόλος, ἔκτος, ὑπόκρισις, προσω-
 ποληψία, ὀφθαλμοδουλεία, καταλαλιά, ψεύ-
 δος, βλάβειας παροχρημα, ὅτι ἀληθείας, καὶ
 ὅσα τοιαῦτα δυσφαιή καὶ σκάνδαλα πάθη. ὅτι δὲ
 πᾶσι τῶν φαυλότερον, ὅτι τινὲς διὰ τῆς τῆς λο-
 γου σοφίας σέμνιστον αὐτὰ ὡς καλὰ, καὶ τιμὰ
 ἐπὶ αὐτῆς βλάβειαν ἐπιτελευτεῖται. εἰ ὅτι βλά-
 λει, καὶ τιμὰ πᾶσι τῶν αὐτῶν μερικῶς φανε-
 ροποιήσω. ὁ πᾶσι τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων πᾶσι τῶν αὐτῶν
 ὅτι συμπεριλαμβάνει, ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων ἐπαι-
 νῶν, ἀνθρώπων φέρεται. ἰουδαίων τὸν πλησίον, ἐαυτὸν
 σέμνιστον. ὅτι δίκην σέμνιστον, ὅτι ἵνα ὅτι δίκην
 κρίνει, ἀλλ' ἵνα ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων μετὰ κα-
 χείας ἔχει, ὅτι ἐν ὅτι δίκην τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων
 ἀποδοῖ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων. ἀνθρώπων μετὰ ἀνθρώπων, ἵνα τιμὰ
 ἐαυτῶν καταλαλιά, ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων ἀνθρώπων.

χρῦσι καλοῖς ἀνδρῶν πρῶτον ἐμαῖς καλῶς,
 ὅτῳ μὴ δὲ ἔλειχον καὶ μίμησιν, ἀλλὰ δι' ἑ-
 παμνον καὶ τίνα ἀντίδοσιν ὀπιδεικνύω μόνον τὰ
 καλὰ τοῖς ἀνδράποιοις. καὶ εἰκότως· εἰ γὰρ ἀντα-
 ποδόσως ἐνεκεν ὁματικῆς δρῶσιν τοῖς ἀν-
 δράποιοις βάλεται, ὅθεν χάρισμα πνθυμα-
 τικόν ποῦδ' ἔλαμβαίη, ὅθεν τυγχάνη τῶν
 ἐκεῖ ἀνταποδόσεων, ἀπέχων ὅν μισθὸν αὐτῶν,
 καθὼς καὶ ὁ κύριος ἐν τοῖς θύαγελίοις ἐφανε-
 ρωσεν, ὅχ' ἀπαξ, ἀλλὰ καὶ πλεῖσταίς. ὅτε
 παροσευχῆς, καὶ πειρηθείας, καὶ ὑπερνοσηύης
 ἐν τελλόμηνος κρύπτειν αὐτὰ διὰ τῶν ἀνδρά-
 πων πρῶτ' ἡγείλεν. ὃ γὰρ ἁλυστικός, ἐπὶ λαλοῦ μέ-
 νων τῶν ῥημάτων, εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ, ἰκα-
 νῶς ἔχῃ, ὅτε τούτου πεπληροφόρηται. λέγει-
 ται δέ σοι μὴ ἐν ἀνίγματι, μηδὲ ἐν εἰκασμῶ,
 ἀλλὰ φανερώς εἰπεῖν, τίνες εἰσὶν αἱ τῆς κακίας
 ποῦδ' ἔσται, ἵνα γνώμην ἀκριβῶς, εἰ εἰσὶ
 καθὼς εἶρηξας, σχίσθ' ἡνέροι καὶ δυσέυρετοι ὥς
 διώασαι αὐτὰς ὑπερυψίας, καὶ τῶν φρονίμων
 κατακρίθ'· ὁ δὲ ἀσκητὴς ἔφη, ἄκουε σιω-

- παρφερούσης τὰς καὶ τῆς αἰδέου πρῆσκέας
 μέμψας· παρῶν τὸ παρφήτου λέγοντος, ἐπὶ
 " ὁ θεὸς διεσχέρπτεν ὅσα ἀνθρώπων πρῆσκων κα-
 " τηγμύθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξεδένωνσεν αὐτοὺς καὶ
 " ὁ ἀπίστολος, μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀν-
 " θρώπων πρῆσχοι καὶ πάλιν, εἰζητῶ ἀνθρώποις
 " ἄρεσας· ἔτι, εἰ ἀνθρώποις ἡρέσκει, χρυσὸν
 " δοῦλος ὅς ἐστιν ἀνὴρ ἡμίονος, καὶ πολλὰ ἔτεταται ἐν τῇ
 " γαίᾳ γραφῇ ἀνὰ μέτρον ἀνθρώπων. ὁ δὲ
 " κρυμμένος ἔφη, τί οὖν ὅτι καὶ αἱ εἴποι γὰρ γραπταί,
 " ἄρα ἡ γραφὴ ἀσύμφωνος ἐαυτῇ. ὁ ἀσκητὴς
 " ἔφη, ὅς ἐστιν ἐαυτῇ ἀσύμφωνος, ἀλλ' ἡμεῖς
 " ἀμβλυωποῦμεν παρὸς τὴν τὴν ἀληθείαν ἀπό-
 " δειξιν· ὅτι καὶ γὰρ οὐ πάντες ἀσεβεῖς ἀνθρώποι,
 " ὅσοι πάντες δισεβεῖς τυγχάνομεν· τῆτος χά-
 " ριν ὅς πάντες ἀρέσκει ὁ φείλομεν, πλὴν τοῖς ἀ-
 " γαστοῖς. ὁμοίως ὅς πάντες μὴ ἀρέσκει ὁ φείλο-
 " μεν, πλὴν τοῖς πονηροῖς· διὸ καὶ ὁ κύριος τῶτο
 " φανεροποιῶν ἐν τοῖς βλαφελίοις φησὶν, οὐαὶ
 " ὅτε καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι πάντα οἱ ἀνθρώ-
 " ποι· ὁ μόνον ὅς ἐστιν τῆτος, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς δο-

διγῆμασιν ἀνέξόμεθα σε διχαίοντεα λέγον-
 τος, εἰ καὶ ἀπὸ ἰδιωτείας ὡς ἔφης, τὰ ὀνόματα
 ἀνταλλάξαντες, ὄρεται δὲ πᾶσι πάθος ἡτοι-
 μασάμεθα. ὁ δὲ βιωτικὸς ταῦτα ἀκούσας, ἀ-
 πεκρίνατο, οὐκ εἶποι, ὅτι πᾶσιν γραφὴν ὅτι-
 σαμι, ἀλλ' ἀπὸ μέρους. σὺ οὖν με εἰς τὸ λέ-
 γειν μὴ περικαλοῦ, ἀλλ' ἐν ἀρξάμηνος, εἰ μὲν
 ἀπὸ τῆς τῆς συστάσεως, σιώπα, καὶ πρὶν ἡμῶν
 συγγνώμην ἔξῃς. εἰ δὲ πρὶν ἐπί σοι δεῖξαι καπα-
 γνωσχευόμεν οὐνομασί τ' ἀνδρῶν πρὶν ἐκείνῃ,
 λέγε καὶ ἡμεῖς ὅς ἀνείχης καὶ μὴ θέλωμεν
 τίμι ἀλήθειαν ὁμολογήσομεν. ὁ δὲ ἀσκητὴς ἔ-
 φη, ἐχέτω ταῦτα οὕτως. τὰ δὲ ὅτι ἀδίκως τῷ
 τῷ μέμψῃς ποῦ θήσομεν. ὁ δὲ διχαίοντος λέγει,
 εἰς τὸν τῆς μακροθυμίας νόμον, ὃν ἡμεῖς περὶ
 ἐδίδαξας. ὁ δὲ γέρονι περὶ αὐτὸν, ἐπαμῶνε
 τὸ θφίνας, ἵνα μὴ λέγω τὸ πρῶτον, καὶ τὸ π
 ὅτι τῇ ἀγνοίᾳ συμπάθῃς πρὶν σήγαγες, διὰ
 τὸ πρὶν ἐχέειν ἐπαγγελίας τὸ λαβεῖν περὶ κε-
 ραίματος ὁμοῦς ταῦτα καὶ ἀλιπὸντες, ὅτι περὶ
 καμῶν γινώμεθα. ἀκούε οὖν τῆς γραφῆς

φανερωθείσης, καὶ τὰς αἰτίας ὡς Ἰουδαῖς πα-
 ραισιωπηθεῖναι, αἵ Ἰουδαῖοι τὸν Φαῦλας ἐδυσευ-
 ρέτοις ἔδοξας εἶναι, ὡς καὶ τῷ Φερνίμω κατα-
 κείλῃν. ὁ δὲ ἀσκητὴς ἐπιγνοὺς ὅτι φανερώ-
 σθαι τοῖς ἡγέταις ἀγαπᾷ, ἐξήρθησόμε-
 να πρὸς αὐτὰς, ἀπηνεώθη μικρὸν, ὡς εἰκάζει
 πρὸς τοὺς ἀκούοντας, ὅτι τοῖς συλλογισμοῖς
 καταπλαγείς, τὰς συστάσεις κατέλειπεν. ἀνεί-
 ξας ὅτι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔφη, ὅτι ὁ ἐκκλῆται, ἀλλ'
 ὠφελήθειναι παρὰ τοὺς ἄλλους, ὅτι τῶν τοῦ ἡγε-
 τοῦ λόγους αὐτοῦ δὲ ἄλλοι τῶν νῦν πρὸς αὐτὸν
 ὄντων, οὐχ ὡς ἀγνοῶν ὁ δικαιοτέρεον, ἔφη, ἀλλ'
 αὐτὸς τῶν νῦν πρὸς αὐτὸν ἀκούσας διήγησιν βα-
 λυγῶς, τῶν τοῦ χάριτος παρὰ τοὺς ἄλλους τῶν θαυμα-
 σιότητά σου τέλος δοῦναι ταῖς ἐπαγγελμασίαις,
 καὶ διδάξαι, ὡς οὐκ αὐτὸς παρὰ τὸν νόμον, ἀλλ'
 ἐν τῷ νόμῳ μέμφε. πλὴν ἀνὰ τὸ πρὸς ἑσέα
 ἡ γὰρ γραφή, ἡ πᾶσι καλῶς ἐπιστάμενος,
 οὐ καλῶς ἄλλοι νῦν πρὸς αὐτὸν ὄντων, οὐτὶς γὰρ
 τῆς γραφῆς ἐξέλεγοντος, οὐ μόνον ὅτι τοῖς
 παρὰ τοὺς ἄλλους πεισθῶν, ἀλλὰ καὶ πολλοῖς

- πῶς ποιοὶ γίνεσθε καὶ ἰσδάμοις, ἔρῃσι, καὶ τῇ
 - ἐκκλησίᾳ ὅς τοι. τίς ὃ δυνάται μὴ ᾄδοντων
 τοῖς ἀνδράποιοις, ἀπῶς ποιοὶ εἶ; τί οὖν τοῖς
 τοῖς ἐβάνουας τὴν ἀνδρῶν πῶς ἐσκέλει μεμφο-
 μῶς. εἰ ὃ τοῖς καὶ σὲ μὴ ᾄδοντων ἀπὸ δέ-
 χεσθαι, καὶ σὲ τοῖς λοιπὸν τοῖς λησταῖς, καὶ φο-
 ρῆς, καὶ ἄρπαγας, καὶ ἐπιβούλους ἐπαμῆν, ὅτι
 ὁδὸν τῇ ἀνδρῶν πῶς ᾄδοντων. εἰ ὃ ἐν τοῖς
 εἰρημῶσι πῶς σου, ἡμεῖς μέγιστον σεσιω-
 πῆκα μῶν, μὴ θάμνασις. ὅς γὰρ ὡς μὴ ἐπιτά-
 μῶν τοῖς γραφῆς, ὁδὸν ὡς ἀνοοῦντες ὅτι
 καὶ, ἀλλὰ βυλῶ μῶν πῶς τεροῖ ὑπακούσαι
 τῇ ὑμετέρων λόγων. οἶδα μῶν δὲ καὶ συγνώ-
 μῶν ἀποδιδόναι τοῖς ἐν λόγῳ σφαιρομῶν,
 ὅτι μὴ τελήματα ἀπαυδουσίας ἀγία τῷ το
 ποιῶσι, καὶ ταῖς ἀγαθῆς πῶς πῶς κακίας
 ἐπιγρᾶφωσιν. ὅς ἐν τῷ πῶς γινώσκω πέ-
 ποιθας βυλῶ ἐστατε βουλῶ μῶν γὰρ, ὡς οἱ μῶν
 φανεροποιῶσαι τὴν αὐταρεσκίαν. ὅτι οὖν
 σοι ὅτι ἀπὸ ἀμνησίας, ἀλλὰ ἀπὸ ἀμαθίας
 πῶς πῶς, δὲ καὶ ἀπὸ τῆς πῶς πῶς

τῆς ἀγαθότητι καὶ θείᾳ χάριτι ἐξαλείφῃ τὰς
 ἀμάρτίας ἡμῶν. εἰ δ' ὅτι τῇ τῷ παροφρημέ-
 νῳ ἀμάρτιᾳ ὁ πένθος καὶ πένθος καὶ πένθος κα-
 παλιπύρροντες, ἐπὶ ἑαυτοῖς καὶ λόγοις κοσμηκῆς
 ὁφείας διδοκῶμεν, ὅπως καὶ ἐν τοῖς τοῖς
 διὰ βεβαίων κατεπαρόμεθα, πῶς ἔχοντες
 μὲν λοιπὸν ἐν ἀντιᾷ τῆς ἡμέρας ποιούμεντες. ὡ
 πῶς πηθαίνοντες ὁ τῆς ἀνδρὸς πρὸς ἑαυτὸν πᾶ-
 ρος καὶ δυσεύρετον, καὶ ὅτι καὶ τῷ φρονίμων κα-
 τακρίβ. ὡς μὲν γὰρ ἀνδρὸν παρὰ τὴν αἰετῶσιν
 τοῖς μετόχοις αὐτῶν διδιδόται, ὅθεν καὶ τα-
 πείνοφρονος τοῖς κεκατημένους πρὸς σκλα-
 ζοῦσιν. ἢ δ' ἀνδρὸς πρὸς ἑαυτὸν ῥήμασι τε ἐν ἡ-
 μαρτίᾳ διὰ βεβαίων ἐπικρύπτεται, ὡς μὲν δὲ τῆς
 πρὸς ἑαυτὸν αὐτῆς, τοῖς δελεάζομεν ἐπι-
 γινώσκοντες. ἐπὶ ὧς τῆς ὁ κοσμηκός, ποῖα
 εἰσὶν αἱ ἐν ἀνδρὸς πρὸς ἑαυτὸν πρὸς ἑαυτὸν
 μάλλον δὲ πρὸς τοῦτων μαρτῶν βούλομαι, τί
 ἔστιν ἀνδρὸς πρὸς ἑαυτὸν. ὅρα γὰρ σε δ' φύσεως
 ἀχέλουτα λέγει τοῖς χρηματισμένοις ἐπὶ με-
 μνητον, ἀλλ' ἀμαθίας αἵτια τῷ πόρρωτον κα-

• φοιέ· καὶ τὰ ἀγρῶν τῷ κόσμῳ, καὶ τὰ ἐξυδενού-
 • μῃρα δὲ ἐλέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ
 • ὄντα καταργήσῃ, ὅπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα
 • ἄρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. εἰ οὖν ὁ θεός ἐκεῖ ἐν ῥή-
 • ματι ἡγνικῆς ὁφίας, διὸ ἐν ποιήμασι παρ-
 • σευχῆς καὶ ταπεινοφροσύνης διδοκεῖ, καθὼς ἐ-
 • σποδέδεται, ἵματιοφρονοῦσι, ἐπὶ τὸν παρ-
 • τον ἔχον τὴν θεοσεβείας ὡς δις κατ' ἄρῳτον κα-
 • ταλιπόντες, ὅτε τὰ δούτερος, ἢ καὶ ἐπὶ τείτα
 • ὁμιῶν βουλόμην, καὶ τοῖς ἀπλουτέροις
 • ἐξάπατῶσιν. τὸ ὅτι γραπτοῦ βουλομένου
 • μαθεῖν, ἵνες εἰσὶ τῆς θεοσεβείας ἔχοντες, ὁ ἀσκη-
 • τὴς ἀπεκρίνατο, ὁ παρὼν ἐστὶ, ὅτι μὴ ἀμάρ-
 • τήν· ὁ δούτερος, ἐπὶ ἀμάρτησιν ἡμῶν
 • ἡν τὰ ἐπὶ χόμῃρα θλιβερά· ὁ ὅτι τείτος ἔχοντες,
 • ἐπὶ μὴ ἡμῶν πενθεῖν ἐν τοῖς ἡμῶν
 • μονῆς ἡγείμασι, καθότι ὅτε μὴ δ' ὁρθῶντα
 • δ' ἡν τὸν παρὼν συμβάσεων, ἐξ ἀνάγκης
 • λοιπὸν τίω ἐκείθεν ἡμῖν κρίσιν ἀπάγειν. εἰ
 • μή τι οὖν πενθεῖν ἡμᾶς καὶ τεταπεινωμέ-
 • νοις ἰδὼν ὁ θεός, ὡς οἶδε τῇ πῶμοδιωάμῳ αὐ-

σιν, ὃ πεπλώκαμεν· καὶ ὁφίαι ἐαυτοῖς ὅτι γρά-
 φοισιν, οἱ μὴ δὲ πλὴν ἰδίαν καταβολὴν ὅτι γρά-
 μμοι, ἕξεν οἱ τὴν πλώσεως, ἐλεφνοὶ τῆς ἀπειρίας,
 τὸ μόνον κερδαίνοντες, ὅτι ἡμᾶς πλῆθον πι-
 τεύειν τῇ γραφῇ τοῦ σαρκὸς ἀζοιοι, λεγούσιν, ὃ
 ὁφίαι τῷ κόσμῳ τῶν μωρίων ἐστὶν τοῦτο
 θεῶν· ἡ δὲ ἐκ θεοῦ, ἀνῶθεν ἐστὶν κατερχομένη
 τοῦτο τὸ παρὲς τῆς φύσεως, ἥς τεκμήριόν ἐστιν
 ἡ ἀπειροφροσύνη. οἱ οὖν ἀνδρες πρῆσκα
 βυλόμενοι ἀπὸ τῆς θείας πλὴν ἀνδρῶν πίνων
 ἐδέξαντο, καὶ ἐν αὐτῇ φησὶν οἱ μωροὶ καὶ ἐκασ-
 χόμενοι, πολλοὶ τὴν ἀπλουτέραν ἢ πᾶν τὸν
 πείσαντες, ὅτι ἐν πόνοις βίσεβείας καὶ περ-
 σευχῆς, ἀλλ' ἐν πειρῇ ἀνδρῶν πίνης ὁφίαι, καὶ
 λόγῳ φιλοσοφῶν· καὶ ὁ ἀπόστολος συνέχων
 μέμφεται, καὶ κείων τῶν σαυροῦ ὀνομαζέ-
 σθαι· γὰρ ἐν τῇ παρὲς κεραιήσιν ὅτι γράφει, ὅτι
 ἀπέστλε μέγιστος βαπτίζων, ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς
 ζῶν, ὅτι ἐν ὁφίαι λόγῳ, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ
 σαυρὸς τῶν χειρῶν· καὶ πάλιν, ὅτι μωρὰ τῶν κό-
 σμου ἐξ ἡμέτερο ὁ θεός, ἵνα καταγχευῇ τοὺς ὁ-

ὁρίσσομεν ὅτι οὐ μόνον εἰς θεὸν ἤπισ, ἀλλὰ καὶ
 βεβαία πίσις, καὶ ἀνυπόκριτος ἀγάπη, καὶ ἀ-
 μνησικακία, καὶ φιλαδελφία, καὶ ἐγκράτεια,
 καὶ ὑπομονή, ἔνθα ὧσις ἐσωτέρα, καὶ πειρα-
 σμῶν λύτρωσις, καὶ ῥυθμισμάτων διαρήματα,
 καὶ ἐξομολόγησις καρδίακή, καὶ δάκρυον ἐκ-
 τενές, διὰ πνευματικῆς τοῖς πιστοῖς ἐγγίνεται. οὐ
 μόνον ὅτι ταῦτα, ἀλλὰ ἔτι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις θλι-
 βερῶν ὑπομονή, καὶ εἰλικρινὴς τῇ πλησίον ἀ-
 φεσις, καὶ νόμου πνευματικῆς ἐπίγνωσις, καὶ
 δικαιοσύνης θεοῦ ὁρεσις, ἔτι πνευματικῆς ἀγίας
 ἐπιφοίτησις, καὶ ἡσαυρῶν πνευματικῆς δό-
 σις, ἔτι πρῶτα ὅσα ἐπηγείλατο ὁ θεὸς πρὸς ἐχθ-
 τοῖς πιστοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὧδε καὶ ἐν ταῖς μέ-
 λαισι αἰῶνι· καὶ ἀπαξ ἀπλῶς κατ' εἰκόνα θεοῦ
 ἀναφανίσαι τὴν ψυχὴν ἀδύνατον, εἰ μὴ
 διὰ χάριτος θεοῦ καὶ πίστεως, ἀνθρώπου μὴ
 πολλῆς ταπεινοφροσύνης καὶ ἀμετεωρίτου
 πνευματικῆς τῇ καρδίᾳ ταπεινότητος· πᾶς
 οὖν οἱ τοιούτων καὶ τοσούτων ἀγαθῶν δι' ἀγνοίας
 ἔτι πνευματικῆς ἀμύβαι ἀπετερημένοι λέγου-

.. πεποιθώς ὅτι κέρειον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου· ὅτι
 .. ὅ σὴ Θφία μὴ ἐπαίρου. Ταῦτα ὅ οὐκ εἰσὶ ψι-
 λαὶ ῥήματα, καθὼς ἡσὶν ἐδύξε, ἐ δὲ τὸ βί-
 βλους ἐκτίσθητο, ἐ γνόντες ὅ τῷ γεγραμ-
 μένῳ δυνάμει, μηδὲν τούτων ἐργασάμενοι,
 ὑποφυσῶν) ψιλοῖς τοῖς νοήμασι, ἐ δὲ λό-
 γων καὶ ζητημάτων σιωπῶντες ἑαυτοὺς, μέγαν
 πῶς τοῖς Θφίας ἀπειροῖς φέροισιν ἐπαυον,
 τῆς φιλοπονίας μὴ ἀψάμενοι, μηδὲ τῷ ἔργῳ
 μνησθέντες, πολλὴν πῶς θεοῦ καὶ τῷ φιλο-
 πόνων καὶ βύσεβων ἀνδρῶν ἀποφέρονται τὴν
 κατὰ γνώσιν, δὲ τὴν εἰσαγωγικὴν γνώσιν τῷ
 γραφῶν οὐ πρὸς ἔργον, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδω-
 ξιν ἀποχρησάμενοι, τῆς κατ' ἐνέργειαν πνύ-
 ματος ἀγίας ἀπετερήθησαν χάριτος. οὐτεῖ εἰσιν
 οἱ ἐν πρῶτῳ καυχώμενοι, καὶ οὐ καρδία.
 ὅθεν οἱ τῷ ἔργῳ ἀπειροῖς ὀφείλοισιν αὐτὸν ἀ-
 ψαομαι. Ταῦτα γὰρ πῶς τῆς γραφῆς εἰρημνία,
 οὐχ ἵνα νοήσωμεν μόνον, ἀλλ' ὅπως αὐτὰ καὶ
 ποιήσωμεν εἰρήνεται· ἀρξόμεθα δὲ οὕτως τῷ
 ἔργῳ, οὕτως οὕτως ἀκαλούθως πρὸς κῆποιτες

- τὸν τῆς ἐργασίας κόπον ἀναδέξασθαι, καὶ τῇ
 προσευχῇ ᾧ ἀγαπᾷ, ἔως ὅσον βίσεβείας θλι-
 βῶναι, διὰ τὴν μὴ ἔχουσαν βασιλείαν φησὶ, τῇ
 Ἀγαφροδίτῃ σου, Ἰσραὴλ τίς βοηθήσῃ. ὅτι ἐστὶ
 ἡμεῖς, ὅτε μὴ ὡς, οὔτε πληγὴ φλεγμᾶ-
 νουσα, οὔτε τι ὧν ᾧ δὲ λήμα συμβαινόν-
 των κακῶν. αὐτὴ ἐστὶν ἡ ἀμύττια ἡ πρὸς ἑα-
 νατον, μηδὲ τῶν ἐτέρων προσευχῶν ἡ πρὸς
 μὴν. ἡ ἀβύσα μὲν γὰρ τὴν Βαβυλῶνα καὶ ὅτι
 ἡ ἀθή, διὰ τὴν αὐτάρκτος ἡ νόσος, ἔτι οὐκέτι μάλα
 μακάριον, οὔτε ἔλαγον, οὔτε καταδέσμοις
 τὰ πρὸς ἐτέρων βοηθήματα. ταῦτα καὶ τὰ τοι-
 αῦτα ἀποφθίγγεται ἡ θεία γραφή πρὸς τοὺς
 ἐξουτελίζοντας τὴν προσευχὴν. καὶ ἐκ τῶν
 ἀνάγκης ἔτι ἀσθενέας ὥρας ἔτι χαλεπὴς ταῦτα
 πρὸς τοὺς ἐξουτελίζοντας, τῶν μὲν κυρίου πόνοτε νεκρῶν
 καὶ ἡμέρας, τῶν δὲ ἀποτόλου ἀδελφῶν πῶς αὐ-
 τὴν πρὸς φέρειν τὰς πόνοτο δυνάμει θεῶν νο-
 μοθετήσαντος. ἰδοὺ καὶ ἡ παλαιὰ ἀδελφὴ καὶ
 πῶς ἀνακόπῃ τὸν πεποιθότα ἐφ' ἑαυτῷ, ἔτι
 τῇ θείᾳ αὐτὴν ἐπαρμόνῃ λέγουσα, ἴαθε

ῥυθμοῖς, κρεῖσσόν ἐστι τὸ μὴ ἀμυγῆν τῷ βηχπίνος.
 ὃ ὅτι διχωνικὸς ἀκούσας ταῦτα, οὕτως ἔφη, πῶς
 οἱ χεῖρ' κόσμον ἑφοῖ παρσευχῆς ἀμυγνοῦντες
 οὐ καταπίπλοισιν, ἀλλὰ δ' αὖ τῆς φιλοσοφίας
 ἐαυτοὺς φυλάττοισιν. ὃ δὲ ἀσκητὴς γενάξας
 ἔτιωσ' ἔφη, καλῶς εἶπας, ὅτι οὐ πίπλοισι· πε-
 σόντες γὰρ ἀπαξ, τὸ ἐξάσισιν καὶ διασόν πλῶμα,
 τὸ τῆς οἰήσεως καὶ ἀμυγῆς λέγω, οὔτε δυνάστη-
 ναι δύνασθαι χωρὶς τῆς παρσευχῆς, ἔτι ἔχοισι
 πόθεν πέσωσι. ἵς γὰρ ἐπὶ μέμνηται δ' ἀγαθό-
 λω παλαίῃ, τοῖς αἰὲ κατὰ χειρὸς, καὶ μηδὲ
 ποτε ἰσαρμόοις· ἔτεροι μὲν εἰσιν, οἱ ποτὲ μὲν νι-
 κῶντες, ποτὲ δ' ἡνικῶμενοι, πίπτοντες, ἐχθροί
 μοι, θλίβοντες, θλιβόμενοι, πολεμιοῦντες, πολε-
 μούμενοι· καὶ ἔτεροι οἱ τῇ παρσῇ πλώσθ' ἀφ' ἑ-
 ποχλῶν ἀγνοοῖαι ἀναπομείναντες, καὶ μὴ εἰ-
 δότες ὅτι παρσευόμενοι, οἷς ἕξιν ὁ παρ-
 σῆς ἀφ' ἑλέγεται· μὴ ὁ πίπλων ὅδε δυνάσ-
 ται, ἢ ὁ ἀποστρέφων ὅδε ὀπιστρέφει; καὶ πάλιν,
 ἔχρει ὁ καθεύδων, καὶ δυνάστα ἐκ τῆς νεκρῶν,
 καὶ ὀπισφάουσι σοὶ ὁ χειρὸς. μὴ βουλομένοισι δ'

ρη, ὅτι αὐταὶ ἀναίχθαι καὶ ἀπερραίν-
 ται ἐν τοιαύτῃ, οὐ πόρρωτε γὰρ αἱ αὐταί, ἀλλ'
 ἐτέρω τῆς ἐτέρας ἐν ἰδίῳ χειρὶ παρη-
 μαρῶν ὀφείλει, ἐπειδὴ οὐ πάντες μὲν ἀφ' ἐκ-
 νίας πόρρωτε, ἀλλ' ἐν ἰδίῳ χειρὶ ὅποτε λήσται.
 ἥ δὲ παρορυσχὴς ἀδελφότητος ἡμῶν ἡ λειτουργ-
 γία νενομοθέτηται. Τούτου χάριν τῶν ἐκ τῆς ἀ-
 ναίχτης ἀχολιῶν παρὰ κρίνῃ αὐτῶν ὀφείλομεν.
 Τούτῳ τῶν ἀφ' ὁρῶν πόρρωτες οἱ ἀπόστολοι
 διδάσκοντες ὅτι πληθὺς παρὰ πάντων αὐτοῖς εἰς
 .. ἀφ' ἐκνίας βυλάμενον, ἔλεγον, ὅτι ἀρεσὸν ὅτι
 .. καταλιπόντας ἡμᾶς τὸ λόγον τοῦ θεοῦ, ἀφ' ἐκ-
 .. νίας τραπεζῶν ὅποτε σκέψασθε οὖν ὅτι οὐ μὴ αὐ-
 .. τῶν ἀνδρῶν μὴ τυρομύοις ἐπὶ αὐτοῖς, οἷς κατα-
 .. στήσωμεν ὅποτε τῆς χρείας τούτης. ἡμεῖς δὲ τῇ
 .. παρορυσχῇ καὶ τῇ ἀφ' ἐκνίας τῶν λόγων παρὰ
 .. καρτερήσωμεν καὶ ἡρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον
 .. πόρρωτος τῶν πληθύνουσιν. εἰ γὰρ τούτων μαρτυ-
 ρομεν, ὅτι τοῖς μὴ δυναμένοις παρὰ καρτερῶν
 τῇ παρορυσχῇ, καλὸν ὅτι εἴχεσθαι τῇ ἀφ' ἐκνίας,
 ἵνα μὴ ἀμφοτέρων ἐκπέσωμεν. τοῖς γὰρ δυνα-

τὴν εἰς χρεῖσιν πίσιν εἰλικρινῇ ὀπιδείκνυσιν. εἰ
 δὲ τις δι' ὀλιγοπιστίας, ἢ ἑτέρας πινὰ ἀσθένειαν,
 τὸ τοιοῦτον οὐ δύναται, καὶ τὴν ἀγῆσθαι ὀπι-
 γνωσκέτω, καὶ ἡ δυνάμειν ἐπεκτείνεσθαι ἢ
 εἰς τὴν νηπιότητα καὶ αἰτιώμενος. κρείσσον γὰρ
 ἡγείσθαι δυνάμειν λόγον, καὶ μὴ πλάτης καὶ οἰ-
 σίως, περὶ τὴν σε ἢ τὴν ἀβουλὴν τὴν κυρίου, εἴνα
 φαισάμενον ἐν ἑτέρῳ τελώνῳ περὶ φασάγουσα.
 δὲ ἐν ἡμεῖς πειρώμεθα πᾶσιν κοσμηκὴν μέ-
 ρεται, δι' ὅλης καὶ ἡπίδος ἀποκρούσασθαι.
 μὴ δυνάμενοι ὅτι ἀνὴρ πῶς τὸ τοιοῦτον κατορθώσας,
 ὅτι μὴ τὴν περὶ φασάγουσαν τὴν ἡγῆσθαι
 τὴν ἐξομολόγησιν τῆς ὅτι τὴν αὐτῶν αὐτο-
 δῆς οὐκ ἀφιστάμεθα. βέλτιον γὰρ ἐκκλησιάζει
 τὴν ἡγῆσθαι μερικῆς, καὶ μὴ πορευομένης ἐλ-
 χαλῆς. ὅτι πᾶσι ὅτι τὴν περὶ φασάγουσαν οὐφεί-
 λομεν, ὅτι ἕκαστος περὶ τὴν ἡγῆσθαι
 αὐτὰ χρεῖαι ἀποκρούμενος, ὅφιστομεν δὲ
 χρεῖαι ἐκτελεσθὲν δοκεῖ, ἀγνοοῦν ὅτι περὶ δια-
 ρέσειν θεοῦ μάλλον, ἢ αὐτὰ τὰ περὶ φασάγουσα
 κρίναι οὐφείλεται. ὅτι δὲ ὅτι τὴν δις δὲ χρεῖ-

ποντῆσαι καὶ τὸ γράφειν, ὅτι ὁ φύλαξ πω-
 κρίνῃ πάσας τὰς δαχρυίας, ἢ ἐκλὸς ἐν ἀλκῇ
 ὅτι παῖς ὡς ἔτυχεν, ὅτε ἀπομυώσας κατ'
 ἀνάγκην ἵνα καὶ οἰκονομία θεοῦ, πρὸς τὴν
 πρὸς τοῦ πᾶν ὡς ἐστὶν ἐκ τῆς ἀλλοτρίας, διὰ καὶ
 τὴν ἀφαιρέσιν ὅτι γινώσκῃ, καὶ τῇ οἰκονομίᾳ
 τῆς θεοῦ δουλεύειν ἀδωγματίως· ὁ γὰρ μὴ οὐ-
 πως φρονεῖν, οὐτε καὶ τὴν γράφειν, ἐν τῇ
 ἐντολῇ ἀφαιρώμεν καὶ περικληθῇ ἐν
 πιστεύειν· οὐτε καὶ τὸν πρὸς τὴν πρὸς πάσας
 τὰς ἐντολὰς καπορθοῦν οἰκονομικῶς ἀπομ-
 ωσας βούλεται· ἀπὸ αἰτήτων οὖν ὄντων τῶν
 ἀνάγκων, ἐκ οἰκονομικῶς ἀπομυώντων, πα-
 ραιτεῖσθαι καὶ τὰς ἀνάγκας ἀχολίας, πρὸς
 μὴν τὰς τὴν πρὸς τὴν, μάλιστα τὰς εἰς πο-
 λυτέλεια καὶ πλονεξία χρημάτων ἡμᾶς κα-
 πασώσας· ὅσον γὰρ ἂν τις ἐν κυρίῳ συγγέλλοι
 ταῦτα, καὶ τὰς περὶ αὐτῶν ὕλας ἐκ κέρτις,
 τοσοῦτοι καὶ τὴν ἐννοίαν ἀπὸ ῥεμβασμῶν συ-
 γέλλει καὶ ὅσον ἂν συγγέλλοι τὴν ἐννοίαν, τοσοῦ-
 τοι καὶ τῇ κατὰ τὴν πρὸς τὴν δίδωσι ἔκγονον, καὶ

πρὸς τοὺς ποιοῦντας καὶ ἰσχυροῖς, ἔτι καὶ τῇ
 ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ. τίς ὃ δυνάται μὴ ἄρεσκων
 τοῖς ἀνθρώποις, ἀπρὸς τοὺς εἶναι. τί οὖν τοῖς
 τοῖς ἐξ ἄνθρωπων τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἐσκέψαι μεμφο-
 μῶς. εἰ ὃ τοῖς καὶ σὲ μὴ ἄρεσκοντες ἀποδέ-
 χεσθαι, καὶ σὺ τοῖς λοιποῖς τοῖς λησταῖς, καὶ φο-
 ρῆς, καὶ ἄρπαγας, καὶ ὅτι τοῖς τοῖς ἐπαμειβῆναι, ὅτι
 ὁ δὲ ἐν τῇ ἀνθρώπων ἄρεσκοντες. εἰ ὃ ἐν τοῖς
 εἰρημίοις τοῖς σου, ἡμεῖς μέγιστον οὖν σεσιω-
 πῆκαμεν, μὴ θαυμάσης. ὃ γὰρ ὡς μὴ ὅτι ἐκ-
 μῶν τοῖς γραφῆς, ὁ δὲ ὡς ἀγνωστῶν τοῖς δι-
 χασιν, ἀλλὰ βυβλικῶν τοῖς πρὸς τοὺς ὑπακούσας
 τῇ ὑμετέρῳ λόγῳ. οἶδαμεν δὲ καὶ συγγνώ-
 μῃ ἀποδιδόναι τοῖς ἐν λόγῳ σφαιρομῶν, ὅτι
 μὴ τὴν ἡμετέραν ἀπαμειβίαν αἰτία τῆς το-
 ποιῆσαι, καὶ ταῖς ἀγαθῆς προσηγορίαις κακίας
 ὅτι γὰρ φασιν ὅτι καὶ σὺ τοῖς γνώμῃ πε-
 ποιθας διὰ τὴν ἐξέτατε βυβλικῶν γὰρ, ὡς οἱ μα-
 φανεροποιῆσαι τῶν ἀνταρκεσκέψαι. ὅτι οὖν
 σὺ οὐκ ἀπὸ ἀμνησίας, ἀλλὰ ἀπὸ ἀμαθίας
 προσηλύτου, διχασιν ἀπὸ εἴη τὸ προσωμίας

παροχαζόμενοι, καὶ ἀπειρημένοις μυσταῖς
 ψέγοντα ἔα ὠφείματα· διὸ ταύτης μοι τὸ παρ-
 σωνυμίας, παρῶτον εἶπε πλὴν οἰκειότητα, καὶ ὅ-
 πως πιστεύομαι σοι, ὅτι καὶ πλὴν ἡλικιωτάτων
 αὐτῆς βλάβειν κατέληφας. ὁ δὲ ἀσκητὴς ἔ-
 φη, ἀνδρὸς πρεσβεῖα ὅσῃν, ὡς δοκῶ, ὅτι τοῖς ἀν-
 δράποισι ἄρεσκειν. ταύτην εἶ) οἶδα τῷ χρι-
 ματισμῷ πλὴν οἰκειότητα. ὁ δὲ διχθρικός, ὡς μέ-
 γα τι θανμάσας ὅτι ῥῆμα, φησὶ, πάντοτε παρ-
 φυῶς εἴρηχας· τί οὖν βλάβεσατε ψυχῆς ἀδέ-
 κως ὁ δίκαιος. ἢ εὖ φαίνεται σοι δίκαιος εἶ) ὅ
 ἐκάστῳ ὧν οἰκείων ἔργων πλὴν δοκιμασία ἐαυ-
 τῷ ἀποδιδόναι, ἀλλ' ἑτέροις πλὴν τῷ καλοῦ
 κρίσιν ὅτι βέπειν μᾶλλον ἢ ἑαυτοῖς. ἐγὼ δὲ φη-
 μι μήτε ὅλως ἄρε πλὴν ὀνομάζεσθαι, ὅτι μὴ
 ἄρεσκειν ἀνδράποισι, μήτε παρὰ τῷ πέλας
 ἔχῃν τὸν ἔπαμνον, ὅτι καὶ τῆς γραφῆς ἠκούσα
 " λεγούσης, ἔλκωμια ζέτω σε ὁ πέλας, καὶ μὴ ὅ
 " σὸν σῶμα· ἀλλότρια, καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη· καὶ
 " πάλιν ἔχαστος ἡμῶν ὧν πλησίον ἄρεσκέτω ἕως
 " ὅτι ἀγαθὸν παρὰ οἷον δομῶν· καὶ πάλιν, ἀ-

τῆ ἀγαθότητι καὶ θεία χάριτι ἐξαλείψῃ τὰς
 ἀμάρτίας ἡμῶν. εἰ δ' ἐπὶ τῇ τῆς παροφρημέ-
 νων ἀμνηστίας τὸ πένθος καὶ τὸ πῦρ ταπεινῶσιν κα-
 ταλιπόντες, ἐπὶ ἑαυτοὺς καὶ λόγοις κοσμηκῆς
 ὁφείας διδοχῶμεν, ὅπως καὶ ἐν τοῦτοις τῆς
 διλαβετέρων κατεπαρόμεθα, πῶς ἤμετε-
 ρον λοιπὸν ἐν ἀντία τῆς ἡμέρας ποιοῦντες. ὡς
 πῶς παιδιὰν ὅτι τῆς ἀνδρῶν πρὸς ἐσθλὰς πα-
 θος καὶ δυσέμετον, καὶ ὅτι καὶ τῆς φρονίμων κα-
 τακρίβ. ὡς μὲν γὰρ ἀνδρῶν παθῶν αἰετῶν αἰ-
 τοῖς μετόχοις αὐτῶν διδιδασκείσιν, ὅθεν καὶ τα-
 πείνοφρονες τοὺς κακῶν ἀνδρῶν παθῶν ἀπο-
 ζοοῖσιν. ἡ δ' ἀνδρῶν πρὸς ἐσθλὰ ῥήμασι τε ἐξ ἡ-
 μαρτίας δισεβείας ἐπικρύπτεται, ὡς μὴ δὲ τὰς
 παρὰ τὸ παρὰ αὐτῆς, τοὺς δὲ λεαζομῶνους ἐπι-
 γινώσκοντες. ἐκφάνηται ὁ κοσμηκός, ποῖα
 εἰσὶν αἱ ἐξ ἀνδρῶν πρὸς ἐσθλὰς παρὰ τὸ παρὰ
 μαλλοὶ δὲ παρὰ τοῦτων ματῶν βούλομαι, τί
 ὅτι ἀνδρῶν πρὸς ἐσθλὰ. ὁρᾷ γὰρ σε ὁ φύσεως
 ἀχλὺς λαλῶν τοὺς χρηματιζομένοις ἐπόμε-
 ρον, ἀλλ' ἀμαθίας αἵτια τῆς πόλεως κα-

- φοις· καὶ τὰ ἀγρυπνῶν κόσμου, καὶ τὰ ἐξ ὀδυνοῦ-
 • μύρα δὲ ἐλέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ
 • ὄντα καταργήσῃ, ὅπως μὴ καυχῶνται πᾶσα
 • ἄρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. εἰ οὖν ὁ θεός εὖ ἐν ῥή-
 • ματι ἡγνικῆς ὁφίας, διὸ ἐν ποιήμασι παρ-
 • σευχῆς καὶ ἀπεινοφροσύνης διδοκεῖ, καθὼς ἐ-
 • λποδέδεται, ἵ ματαμοφρονοῦσι, ἐπὶ τὸν παρ-
 • τον ἔχον τὴν θεοσεβείας ὡς δις ἀτόρητοι κα-
 • ταλιπόντες, ὥς τε τῷ δούτρω, ἢ καὶ ὡς τείτῃ
 • ὁ θεὸς αὐτοὺς βουλόμενοι, καὶ τοὺς ἀπλουτέρας
 • ἐξ ἀπατῶν. τῷ ὅτι ἡ γοργαστικὴ βουλομένη
 • μαθεῖν, ἵνες εἰσὶ τῆς θεοσεβείας ἔχοντες, ὁ ἀσκη-
 • τὴς ἀπεκρίνατο, ὁ παρὼν ὅτι, ὅ μὴ ἀμάρ-
 • τήν· ὁ δούτερος, ὡς ἀμάρτησιν τὴν ὑπομέ-
 • νην τὰ ἐπὶ χόμην αὐτοῦ· ὁ ὅτι τείτος ἔχοντες,
 • ἐν μὴ ὑπομύονται πενήτειν ἐν τοῖς ὑπο-
 • μοῆς ἡγείμασι, καθότι ὡς μὴ ἡγορηθέντα
 • ὅτι τῷ παρὼν συμβάσεων, ἐξ ἀνάγκης
 • λοιπὸν τὴν ἐκείθεν ἡμῖν κρίσιν ἀπαρτίσιν· εἰ
 • μή τι οὖν πενήτου τὰς ἡμᾶς καὶ τεταπεινωμέ-
 • νοις ἰδὼν ὁ θεός, ὡς οἶδε τῇ πομπῇ διὰ μὴ αὐ-

σιν, ὃ πεπλώκαμεν καὶ Θφία εἰαυτοῖς ὅπως ἀ-
 φοροσιν, εἰ μὴ δὲ πλεὶς ἰδίαν καταβολὴν ὅπως ἀ-
 λυμοι, ἔχοντο τῇ πλώσεως, ἐλεφνοὶ τῆς ἀπειρίας,
 τὸ μόνον κερδαίνοντες, ὅτι ἡμαῖς πλῆθον πι-
 τεύειν τῇ γραφῇ πᾶσι διαζέουσι, λεγούσῃ, ὅτι
 Θφία τῷ κόσμῳ τῆς μωρίας εἶπεν, ὅτι
 θεῷ ἡ δὲ ἐκ θεοῦ, ἀνέστην ἐστὶ κατεργασμένη
 πᾶσι τῇ πατρὸς τῷ φωτὶ, ἧς τεκμήριον ἐστὶν
 ἡ ἀπειροφροσύνη. οἱ οὖν ἀνδρες πᾶρες καὶ
 βυλάμοι ἀντὶ τῆς θείας πλεὶς ἀνδρες πίνειν
 ἐδέξαντο, καὶ ἐν ταύτῃ φεισίου μοι καὶ ἐλκευ-
 χόμοι, πολλοὶ τῇ ἀπλευτέρῳ ἡπάτησιν,
 πείσονται ἐκ ἐν πόνοις βύσεβείας καὶ πω-
 σευχῆς, ἀλλ' ἐν πειθοῖ ἀνδρες πίνης Θφίας, καὶ
 λόγοις φιλοσοφῆν καὶ ὁ ἀπόστολος σὺν ἐκ
 μέμφεται, καὶ κείνῳ τῷ σαυροῦ ὀνομαζέ-
 σθαι γὰρ ἐν τῇ πατρὶς κενωθῆναι, ὅτι
 ἀπέσπλε μέγιστος βαπτίζεν, ἀλλ' ἀναγελί-
 ζεσθαι, ἐκ ἐν Θφία λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ
 σαυρὸς τῷ χειρὸς καὶ πάλιν, ὅτι μωρὰ τῷ κό-
 σμῳ ἐξήγγελατο ὁ θεός, ἵνα καταγινώσκῃ τοῖς Θ-

ὁρῶσιν ὅτι οὐ μόνον εἰς θεὸν ἤπίς, ἀλλὰ καὶ
 βεβαία πίσις, καὶ ἀνυπόκριτος ἀγάπη, καὶ ἀ-
 μνησικακία, καὶ φιλαδελφία, καὶ ἐκράτεια,
 καὶ ὑπομονή, ἡ γὰρ ἐσωτέρη, καὶ πειρα-
 σμῶν λύτρωσις, καὶ ῥησιμμάτων δωρήματα,
 καὶ ἑξομολόγησις καρδίας, καὶ δάκρυον ἑκ-
 τενές, διὰ πνευματικῆς ζωῆς πίσις ἐγγίνεται. οὐ
 μόνον ὅτι ταῦτα, ἀλλὰ ὅτι ἐν ἐπιχορημίῳ θλι-
 βερῶν ὑπομονή, καὶ εἰλικρινὴς τῇ πλησίον ἀ-
 φεσις, καὶ νόμος πνευματικῆς ἐπίγνωσις, καὶ
 δικαιοσύνης θεοῦ ὅροι, ἡ πνευματικὴ ἀγία-
 ῥατοφύτησις, καὶ ἡ σαυρῶν πνευματικῶν δό-
 σις, ἡ πᾶν ὅσα ἐπηγείλατο ὁ θεὸς πρὸς ἡμᾶς
 τοῖς πιστοῖς ἀνδράποισι, καὶ ὧδε καὶ ἐν τῇ μέ-
 λει τῇ αἰῶνι· καὶ ἀπαξ ἀπλῶς κατ' εἰκόνα θεοῦ
 ἀναφανίσαι τὴν ψυχὴν ἀδύνατον, εἰ μὴ
 διὰ χάριτος θεοῦ καὶ πίστεως, ἀνδράποιο μὴ
 πολλῆς ὑπενωφροσύνης καὶ ἀμετεωρίτου
 πνευματικῆς τῇ καρδίᾳ πρὸς ἀμύνητον· πᾶς
 οὗτοι οἱ τοιούτων καὶ τοσούτων ἀγαθῶν δι' ἀγνοίαν
 ἡ πνευματικῆς ἀμύνης ἀπετερημένοι λέγου-

πεποιητὸς ὅτι κέρειον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου· ὅτι
 ὅ σὴ Θφία μὴ ἐπαίρου. Ταῦτα ὅ οὐκ εἰσὶ ψι-
 λὰ ῥήματα, καθὼς ἡσὶν ἐδόξε, ἐ δὲ τὸ βί-
 βλους ἐκτίσθητο, ἐ γρόντες ἢ τῷ γεγραμ-
 μένῳ διώαμιν, μηδὲν τοῦτων ἐργασάμενοι,
 ὑποφυσῶν) ψιλοῖς τοῖς νοήμασι, ἐ δὲ λό-
 γων καὶ ζητημῶν σιωπῶντες ἑαυτοὺς, μέγαν
 πῶς τοῖς Θφίας ἀπείρου φέρεσιν ἐπαμνον,
 τῆς φιλοπονίας μὴ ἀψάμενοι, μηδὲ τῷ ἔργῳ
 μηθεύοντες, πολλὴν πῶς θεοῦ καὶ τῷ φιλο-
 πόνων καὶ βύσεβαν ἀνδρῶν ἀποφέρεται πλὴν
 κατάγνωσιν, δὲ τῇ εἰσαγωγικῇ γνώσει τῷ
 γραφῶν οὐ πρὸς ἔργον, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδω-
 ξιν ἀποχρησάμενοι, τῆς κατ' ἐνέργειαν πινύ-
 ματος ἀγῆς ἀπετερήθησαν χείματος. οὐτεῖ εἰσιν
 οἱ ἐν πρῶτῳ καυχώμενοι, καὶ οὐ καρδία.
 ὅθεν οἱ τῷ ἔργῳ ἀπείρου ὀφείλοισιν αὐτὰ ἀ-
 ψάσθαι. Ταῦτα πῶς τῆς γραφῆς εἰρημνία,
 οὐχ ἵνα νοήσωμεν μόνον, ἀλλ' ὅπως αὐτὰ καὶ
 ποιήσωμεν εἰρίτωται. ὁρξόμεθα δὲ οὕτω τῷ
 ἔργῳ, οὕτως οὕτω ἀκροβύτως πρὸς κόποιτες

ὃν τῆς ἐγέρσεως κόπον ἀναδέξασθαι, καὶ τῇ
 πρῶτῃ αὐτῶν ἀποστολῇ, ἥτις ἐστὶν ἡ
 ἐκκλησία, ἡ δὲ τὴν ἐκκλησίαν βασιλεύει, τῇ
 21 Διὰ τοῦτο σου, Ἰσραὴλ τίς βοηθήσῃ. Ὅτι ἐστὶ
 22 πρῶτον, ὅτι μὴ ὡς, οὔτε πληγὴ φλεγμά-
 23 νουσα, οὔτε τί ἄλλο πρῶτον θέλημα συμβαινόν-
 24 των κακῶν. αὐτὴ ἐστὶν ἡ ἀμάρτια ἡ πρὸς τὰ
 25 νατον, μὴ δὲ ταῖς ἑτέροις πρῶτον καὶ ἰατρο-
 26 λῶν. ἰατρὸς αὐτῶν γὰρ τὴν Βαβυλῶνα καὶ ὅτι
 27 ἰατρὸς, ὅτι αὐτῶν ἡ νόσος, ἥτις οὐκέτι μάλα
 28 μακάριον, οὔτε ἔλαμον, οὔτε καταδέσμοις
 29 καὶ πρὸς ἑτέρων βοηθήματα. Ταῦτα καὶ ταῖς
 30 αὐτῶν ἀποφθέγγεται ἡ θεία γραφὴ πρὸς τοὺς
 31 ἐξουτελίζοντας τὴν πρῶτον καὶ ἐκ τῶν
 32 ἀνάγκης ἥτις ἀσθενείας ὥρας ἥτις καὶ ταῦτα
 33 περὶ τοὺς, τῶν καὶ κυρίου πρῶτον νυκτὸς
 34 καὶ ἡμέρας, τῶν ἀποστόλων ἀδελφῶν πρῶτον
 35 τὴν πρῶτον φέρει τῶν πρῶτον διωγμῶν καὶ νο-
 36 μοτετήσαντος. ἰδοὺ καὶ ἡ παλαιὰ ἀδελφότης,
 37 πῶς ἀνακόπη ὅτι πεποιθότα ἐφ' ἑαυτῶν, ἥτις
 38 τῇ ὁφεία αὐτῶν ἐπαμείβοντες λέγουσα, ἰδοὺ

ἡρώοις, κρείσσον ὅτι ὅ μὴ ἀμύθεν τῷ βελτίονος.
 ὁ δὲ διχαδικὸς ἀκούσας ταῦτα, οὕτως ἔφη, πῶς
 οἱ χεῖρ κόσμον ἔφοι παρσευχῆς ἀμυγνοῦντες
 οὐ καπαπίπλοισιν, ἀλλὰ ὁρᾷ τῆς φιλοσοφίας
 ἑαυτοὺς φυλάττειν. ὁ δὲ ἀσκητὴς γενάξας
 ὕψως ἔφη, καλῶς εἶπας, ὅτι οὐ πίπλοισι πέ-
 σόντες γὰρ ἀπαξ, ὅ ἐξ αἰσίων καὶ διασὸν πλῶμα,
 ὅ τῆς οἰήσεως καὶ ἀμύθεν λέγω, οὔτε δύασθ-
 ναι δύναται χωρὶς τῆς παρσευχῆς, ὅτε ἐχούσι
 πόθεν πέσωσι. ἴς γὰρ ἐπὶ μέριμνα ὡς δὲ δολό-
 λω παλαίει, τοῖς ἀεὶ κατὰ κειμήλοις, καὶ μηδὲ
 ποτε ἰσαμύροις. ἔτεροι μὲν εἰσιν, οἱ ποτὲ μὲν νι-
 κῶντες, ποτὲ δὲ νικώμενοι, πίπτοντες, ἐχθροί με-
 ροί, θλίβοντες, θλιβόμενοι, πολεμουῦντες, πολε-
 μούμενοι· καὶ ἔτεροι οἱ τῇ παρσεύτῃ πλώσθαι ἀφ' ἑ-
 ποχλῶν ἀγνοοῖαι ἀναπομείναντες, καὶ μὴ εἰ-
 δότες ὅτι παρσεπλώουσι, οἷς ἕξιν ὁ παρσε-
 φήτης ἀφ' ἑλέγεται μὴ ὁ πίπτων ὅς τε δύστα-
 ται, ἢ ὁ ἀποστρέφων ὅς τε ὀπίστροφος· καὶ πάλιν,
 ἔγχευε ὁ καθεύδων, καὶ δύστατον ὅς τε νεκρῶν,
 καὶ ὀπίστροφός σοι ὁ χρεῖστός. μὴ βουλομένους δὲ

ἦν, ὅτι αὐταὶ ἀνὰ ἑαυτὰς καὶ ἀπερῶνται
 οἱ τοιαυτοὶ, οὐ πρῶτον οὐδὲ αἱ αὐταί, ἀλ-
 λ' ἑτέρας τῆς ἑτέρας οἱ ἰδίῳ χαρῶν προτι-
 μάσθαι ὀφείλῃ, ἐπεὶ οὐ πᾶσι μὲν Διψυχ-
 νίαν πρῶτον, ἀλλ' οἱ ἰδίῳ χαρῶν ὀπιτελῆσαι.
 Ἡ δὲ προσηυχῆς ἀδελφότητις ἡμῶν ἡ λειτουργ-
 γία νεομνηστέηται. Τούτου χάριν τῶν ἐκ τῆς ἀ-
 ναίτης ἀρχολογῶν προκρίνῃ αὐτῶν ὀφείλομεν.
 Τούτῳ τῶν Διψυχῶν πρῶτον οἱ ἀπόστολοι
 διδάσκοντες ὅτι πλήθος πειρασῶν αὐτοῖς εἰς
 .. διψυχνίαν βυθολογῶν, ἔλεγον, ὅτι ὅσοι ὄντι
 .. καταλιπόντες ἡμᾶς τὸ λόγον τοῦ Θεοῦ, Διψυχ-
 .. νίαν τραπέζης ὀπιτελῶντες οὕτω ὅτι οὐ μὴν αὐ-
 .. τῶν ἀνδρῶν μῦθον τυμῶντες ἐπὶ αὐτοῖς, οἱς κατα-
 .. στήσωμεν ὅτι τῆς χάριτος τούτης. ἡμεῖς δὲ τῇ
 .. προσηυχῇ καὶ τῇ Διψυχνίᾳ τῶν λόγων προση-
 .. καρτερήσωμεν καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον
 .. πρῶτον τῶν πλήθους. εἰς τὸ διψυχῶν τούτων μαρτυ-
 ρομεν, ὅτι τοῖς μὴ δυναμένοις προσηκαρτερεῖν
 τῇ προσηυχῇ, καλὸν ὅτι εἴδεισθαι τῇ διψυχνίᾳ,
 ἵνα μὴ ἀμφοτέρων ἐκπέσωμεν. τοῖς δὲ δυνα-

τὴν εἰς χρεῖσιν πίσιν εἰλικρινῇ ἐπιδείκνυσιν. εἰ
 δὲ τις δι' ὀλιγοπισίας, ἢ ἑτέρας τιὰ ἀσθένειαν,
 τὸ τοιοῦτον οὐ δύναται, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐπι-
 γινώσκῃ, καὶ κατὰ δυνάμιν ἐπεκτείνῃ τὴν
 ἐαυτοῦ νηπιότητα καὶ κατὰ τὸν μέτρον· κρῖνοι γὰρ
 ἡμίφως δυνάμει λόγον, καὶ μὴ πλαίης καὶ οἰ-
 σίως, πειθῆται σε ἢ πᾶσα βολὴ τῆς κυρίου, ἵνα
 φαισάγον ἐν ἑτέρῳ τελώνῳ πρὸς ἀγνοήσας·
 διὸ ἐν ἡμῖς πειρώμεθα πᾶσιν κοσμηκὴν μέ-
 ρειναι, δι' ἀρχῆς καὶ ὑπὸ πύδους ἀποκρούσασθαι.
 μὴ δυνάμενοι ὅτι ἀνὰ πῶς τὸ τοιοῦτον κατορθώσας,
 ὅτι μὴ θεῶν προσφέρουσιν τῶν ἡμιμέτρων
 τὴν ἑξομολόγησιν τῆς ὅτι πᾶσι τῶν αὐτῶν σπου-
 δῆς οὐκ ἀφιστάμεθα· βέλῃον γὰρ ἐκκλησιῶν
 πᾶσι ἡμίφως μερικῆς, καὶ μὴ πᾶσι τοῖς ἐπὶ
 καλύφως. ἐπεὶ πᾶσι ὅτι πᾶσι πρὸς σπουδῆς ὀφεί-
 λουσιν, ἐπεὶ ἕκαστος πρὸς τὴν ἡγάπη μὲν
 αὐτῶν χρεῖται ἀπολύτως, ὁφείλουσιν δὲ ἀ-
 κριβῆς ἐκλεῖν δοκεῖ, ἀγνοῶν ὅτι πρὸς ἀνα-
 ρέτησιν θεοῦ μάλλον, ἢ αὐτῶν τὰ πρὸς ἡμᾶς
 κρίνει ὀφείλεται. ὅτι δὲ ἐπεὶ τοῦτο δις δὲ ἀκρι-

τὰν τῆσαι καὶ τὸ γραφίον, ὅτι ὁ φύλας παρ-
 κρίνῃ πάσας τὰς διακονίας, ἢ ἐκλὸς ἐν ἀίχῃ
 ὅτι παρὰ ὅς ὡς ἔτυχεν, ὅτε ἀπορρώσας κατὰ
 ἀνάγκην ἵνα καὶ οἰκονομία θεοῦ, παρὰ φάσθαι
 παρὰ σευχῆς παρὰ ὡθεῖν ἐ ἀποβάλλῃ, ἀνὰ καὶ
 τὴν ἀφαιροῦν ὅτι γνωσκῇ, καὶ τῇ οἰκονομίᾳ
 τῷ θεοῦ δουλεύῃ ἀδουματίσας. ὁ γὰρ μὴ οὐ-
 τως φρονεῖν, οὐτε καὶ τὴν γραφίον, ἐν τῷ
 ἐν πολῆς ἀφαιρωτέρας καὶ παρὰ ἐκκλησίαν εἰς
 παρὰ ὅς οὐτε καὶ τὴν παρὰ φήτῃ, παρὰ πάσας
 τὰς ἐν τῷ κατὰ τοῦ οἰκονομικῶς ἀπορ-
 ρώσας βούλεται. ἀ παρὰ αἰτήτων οὐκ ὄντων τῶν
 ἀνάγκων, ἐ οἰκονομικῶς ἀπορρώσωντων, πα-
 ραιτεῖσθαι καὶ τὰς ἀχάρις ἀχολίας, παρὰ
 μὴ τὰς τὴν παρὰ σευχῇ, μάλιστα τὰς εἰς πο-
 λυτέλῃ καὶ πλονεξίαι χρημάτων ἡμᾶς κα-
 παρρώσας. ὅσον γὰρ αὐτὸς ἐν κυρίῳ συτέλλοι
 τὰς τὰς καὶ τὰς παρὰ αὐτῶν ὕλας ἐκ κῆπῃ
 ὅσον καὶ καὶ τὴν ἐννοίαι ἀπὸ ῥέμβασμα ἐν συ-
 τέλλῃ καὶ ὅσον ἀπὸ συτέλλοι τὴν ἐννοίαι, ὅσον
 καὶ τῇ κατὰ παρὰ σευχῇ δίδωσι ὅποι, καὶ

πᾶντα πρὸς τὴν ἡμετέραν ὑμῶν· ἴαχε δὲ καὶ εἰς
 μέζονα πίσι δὲ τούτου ἡμᾶς πρὸς καλεῖ-
 ται ὁ κύριος· ἵς γὰρ τὴν ὑμῶν τῇ πρὸς κα-
 ρὼν μεριμνᾷ ἀποβαλὼν, καὶ ἀνενδεὴς ἡρό-
 μος, μὴ πιστεύσῃ λοιπὸν αὐτῇ καὶ πρὸς τῇ
 αἰωνίων ἀγαθῶν· ὅθεν καὶ αὐτὸς τὸ φανερο-
 πιατὶ ἐλέγη, ὅ ἐν ὀλίγῳ ἀπίστες, καὶ ἐν πολ-
 λῷ ἀπίστὸς ἔστιν, ὅμως καὶ ἐν τούτῳ ἡμᾶς ἐφι-
 λαγανθεστέον· εἰδὼς γὰρ ἀπὸ ἀίτητον οὐ-
 σαρὶ τὴν ἐφῆμερον τῆς ἁγίας ὅτι μέλεις, οὐ
 πρὸς ἐκὼς τὴν κατῆμερον φροντίδα, ἀλλὰ
 πρὸς χωρήσας ἡμῖν τὴν σήμερον, πρὸς τῆς
 αὐτοῦ μὴ μεριμνᾷ πρὸς κελύεται, πᾶν
 θεοπορεπῶς καὶ φιλαγανθεστέον· καὶ γὰρ ὅς ἐστι
 διωκτὴν ἁγία φοροῦντας, καὶ ἀνδρῶν
 τυγχάνοντας, ἵς τὴν ἁμαρτίαν ζωῆς καὶ θόλου
 πρὸς ἀγαθὸν αὐτῶν· συσταλῶν γὰρ ἵς πολλὰ
 εἰς ὀλίγα· ἀλλὰ πρὸς πρὸς καὶ ἐκκατείας ἐν-
 δέχεται· πᾶν τελαῖς ἡ παρῶν αὐτῶν ἀδυνά-
 τῳ δὲ ὁ βουλόμηνος εἰς ἀνδρῶν τέλειον, εἰς
 μέγαν ἡλικίας τὸ πληρώματος ἡ χριστοῦ κα-

ῥῶ ἐν πνύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἐπαγρυ-
 πνοῦντες ἐν πάσῃ καρτερήσῃ, καὶ δεή-
 σθ' ὅθεν γνώσῃμεν, ὅτι πρὸς σευχὴν πρὸς σευχῆς
 διὰ φορωτέρα τυγχάνει· ὁ δὲ ὅτι ἀρρέμ-
 βω δ' ἀνοία, καὶ μὴ πολλῶν ὡς ὡς πρὸς ἀκαλῆς τῇ
 θεῶν, καὶ ὁ δὲ παρὲν τὸ σῶμα, ἐκ τῇ δ' ἀνοία
 ῥέμβεται· καὶ πάλιν ὁ δὲ ὅτι καὶ σευχεῖν καὶ μὴ
 εἰς ἑκατὶ καὶ ἀρχαίας δι' ἀκαλήσῃα πρὸς σευ-
 ξαῖ, καὶ ὁ δὲ ὅσον δυνατὸν πρὸς ἡμῶν καὶ πρὸς
 ἀρπάξῃ τὴν δι' ἡμῶν τὴν καὶ σευχεῖν, καὶ
 ὁ δὲ ἀπόστολον λέγοντα· ὁ κύριος εἰπὼς, μηδὲν
 μεριμνήτε, ἀλλ' ἐν παντί τῇ πρὸς σευχῇ καὶ τῇ
 δεήσῃ, καὶ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθαι πρὸς
 τὸν θεόν· καὶ ὡς καὶ ὁ μακάριος Πέτρος εἶπεν,
 ὁ φρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς πρὸς σευχῆς,
 πᾶσιν τὴν μέριμναν ὑμῶν ὅτι θέντες ὅτι τὸν
 θεόν· πρὸς τὸν ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος εἰδὼς, ὅτι πρὸς
 ταῖς πρὸς σευχῆς ὡχύρωται, φησὶ, μὴ μερι-
 μνήσητε ἢ φάγητε, ἢ ἢ πίνητε, ἢ ἢ ἐν δύση-
 ατε, ἀλλὰ μόνον ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ
 θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα

ελος, ταπεινοῖς ὃ δίδωσι χάριν, δι' ἧς ὁ μόνον εἰς
 γινώσκῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἕξιν ἡμαῖς ἀγαθῆς ἱεραῆς
 ὄψεσθαι, λέγω δὴ τῆς ἀπειρασάτου παρορ-
 χῆς, ἧς μηδὲν ἡμαῖς ἀμνηστὶς βουλόμηνος
 ὁ μακάριος Παῦλος λέγει, ἀδελφεαί, πῶς
 παρορσεύχεσθε, ἐν παντὶ δι' ἡμᾶς ἐκτείνετε. ἅμα ὃ
 καὶ ὁ ἀμετεώρετον ὅτι τοὺς ἐμφανῆς λέγων, μὴ
 ἐρηματίζετε ὡς αἰῶνι τέτω, ἀλλὰ μεταμορ-
 φοῦσθε τῇ ἀνασχινώσῃ τῶν τοῦ ὑμῶν, εἰς ὃ δὲ
 χιμαῖζον ὑμαῖς, τί ὁ θέλημα τῶν θεοῦ ὁ ἀγα-
 θόν, καὶ διάρετον καὶ τέλειον. ὅτι ὅτι γὰρ πρὸς τὴν
 ὀλιγοπιστίαν ἡμῶν καὶ ἀσθένειαν ἀφ' ὧν
 ἐντολὰς ἔθετο ὁ θεός, ὅπως καὶ τὴν ἑαυτοῦ
 σπουδαίαν ἔκαστος ἐκ φύσει τὴν κόλασιν, καὶ
 τύχοι τῆς ὀφειλῆς, τέτου χάριν ὁ ἀπόστολος ὁ-
 δηγεῖ ἡμαῖς ὅτι ὁ τέλειον τῶν θεοῦ θέλημα,
 μηδὲν ἡμῶν χριθῆναι βουλόμηνος. εἰδὼς
 ὃ πρὸς κατάρθωσιν πασῶν ὧν ἐντολῶν συ-
 νεργῶσθαι τὴν παρορσεύχῃ, οὐ παύεται πο-
 λυμερῶς ὡς πολυῖος πρὸς αὐτῆς ἐν τελλό-
 μηνος καὶ λέγων, παρορσεύχοντες ἐν παντὶ κα-

μὲν, ὃ μόνον διὰ ἄρκος ὅτι δὲ κρυμμένον, ἀλλὰ
 καὶ δι' ἐνοίας ἀπεισπάσου τὰ θεῶ παρ-
 φερονμένον· ἐὰν γὰρ ἐν εἰς αὐτῶν ἀχαίρως παρ-
 σπαῖ, ὅθεν δὲ ἔτερον καταμόνας παρίσταται
 δὲ θεῶ παρφρονμένον. ἀλλὰ τὰ ἰδίῳ θελήματι.
 ἐπερωτᾷ ὁ χολατικός, ἔχῃ θέλημα ἢ ἄρξ
 πρὸς τὴν ἀφροσύνην; ἀπεκρίθη ὁ ἀσκητής,
 ἔχῃ, καὶ ὅν ἀπόστολον λέγοντα· ἡ μὲν γὰρ
 " ποτὲ καὶ ἡμεῖς ἀπειθοῦντες, ποιουῦντες τὰ
 " θελήματα τῆς ἄρκος· καὶ πάλιν, ἡ ἄρξ ἔπι-
 " θυμῇ καὶ τῇ πνυθίματι, καὶ ὅ πνυθίμα καὶ
 " τῆς ἄρκος· ἴδε οὖν, ὅτι ἔχῃ καὶ ἔπιθυμία
 καὶ θέλημα, ἀπὸ ἡμεῖς ἀνοοῦμεν διὰ
 τὴν τῶν λογισμῶν ἀπεισεξίαν καὶ συλκα-
 πάθεσιν· ὅθεν οὐ μόνον οἱ ἀμνηστούτες παρ-
 σευχῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ τῇ ἀφροσύνῃ μὴ παρ-
 σέχοντες ἐπηρεάζονται· ταῦτα δὲ εἰρήκαμεν
 οὐχ ὡς ἑτέροις κατακρίνοντες, ἀλλὰ τὰ ἐαυ-
 τῶν ἡγέματα ὁμολογουῦντες· ἐκεῖνο μὲν γὰρ
 ἡ παρρηφάνεια, τὸ δὲ τὴν ἀπεινοφροσύνης γνώ-
 " ρημα· καὶ ἡ παρρηφάνεια μὲν ἀντίπαυται καὶ

παλαιᾶς αὐτῶν αἰτίας αἱ θλίψεις ἀναφύον-
 ται, εἰ καὶ ἀμύρτημα ἀμύρτηματος ἤα φε-
 ρον τυγχάνει· ὁ μὲν γὰρ ἐκδικῆν ἐαυτὸν, ἀ-
 κρισίας θεῶν δοκεῖ καταγινώσκειν· ὁ δὲ ὑποφέ-
 ρων, ὡς ἰδίαν τὴν ἐπελθοῦσαν αὐτῷ θλίψιν, τὴν
 ἰδίαν πρὸς ληψὶν ὁμολογεῖ, δι' ἣν καὶ ὑπο-
 μύρων πάσῃ τῇ δυνάμει ἀγανακτήσας δὲ ὁ χρ-
 σμικὸς ἐπὶ τοῖς ἡέτοιμοις, ἔφη, εἰ ταῦτα ὁ πνυ-
 ματικὸς ὑμῶν πῶς ἀκελεύεται νόμος, τῷ θεοῦ
 θεασάμενος, καθὼς ἔφη· Ἄλλ' τί πίπτοισι
 Ζινὲς τῶν μοναχῶν, τῷ τοι κρατοῦντι τὸν νόμον.
 ὁ δὲ γέροντες ἔφη, οἱ κρατοῦντες αὐτὸν, οὐ πί-
 πτοισι, ἀλλ' οἱ καταλείποντες, καὶ τῶν χειρῶν
 αὐτῶν ἀμυγήσαντες, πρὸς σευχῆς λέγω καὶ τα-
 πεινοφροσύνης, ὑπὸ μερίμνης βιωτικῆς ἐ-
 κενοδοξίας κλαπέντες· ὅθεν ἐὼς ὁ δόξολος παρ-
 τα τῇ βιωτικῇ ἐκινεῖται ὅτι ἀποτρέπει μόνον,
 ἀλλ' ἵνα πρὸς σευχῆς καὶ ταπεινοφροσύνης
 ἀποπλανήσῃ· οἷδε γὰρ τῇ ἐκλίσσει τὸ δύο τοῦτω
 γινόμενα, ὅτι καὶ καλὰ τυγχάνει, ὅψι ποτε ἀ-
 φαιρεθῇσεται ἀπὸ αὐτῶν. πρὸς σευχμὸν δὲ λέγω·

πόνων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς συμβατικῆς
 θλίψεως καὶ λύπης, πολλῆς ἡμῖν χρεία παρὰ
 θεοῦ ὑπομονῆς ἐκ παλαιότητος διὰ τὸ πο
 σὶν ὁ ἀπόστολος, ὁ θελὼν γνέσθαι, ὅπως ἐν
 αἰῶνι τήτω, μωροὺς γνέσθω, ἵνα γνῆται ὅπως
 ὁ τοιοῦτος, τοῖς μὲν δυνάτεσι αὐτῶν ἐν τοῖς θε
 λήμασι τῆς τελείας ἀγάπης οὐ κατακρίνῃ· ἐ
 αὐτὸν δὲ μάλλον παρὰ τὴν ἐκείνων ὑποφρο
 νήσιν ἐπεκρίνῃ· καὶ ὅταν αὐτοὶ καταλάβω, πάλιν ἄλ
 λους ζητήσας, μείζοντας, καὶ θύρων ἀμιλλᾶται
 καὶ ἐκείνοις. καὶ οὐδὲ ποτε παύεται τῷ δρόμῳ,
 ἕως δὲ θύρῃσιν ἀνοίξω ἐν τῇ ἀγάπῃ παρ
 οῦσάντας. εἰ δὲ τίς αὐτῶν μὲν τοῖς δυνάτεσι
 οὐ παρὶστέλλῃ, ἐκείνοις δὲ ὡς μὴ τελείοις κατα
 κρίνῃ, ὡς οὐκ οἶδεν ἑαυτὸν, καὶ ἀδικεῖ. φησὶ γὰρ,
 μὴ καταδικάζετε, καὶ ὁ μὴ καταδικαθῇτε.
 ὅτι οἱ ἐν ῥήματι θεοῖ, μόνους τοῖς ἀδικουῦσιν
 ἀμάρτανονομίζουσιν· οἱ δὲ πνευματικοί, καὶ ἀ
 δικούμενοι, ἑαυτοὺς καταμέμφονται, ὅταν
 μὴ μὲν χάρις αὐτοῖς παρέτωσται ἀδικίας ὑπο
 φέρουσιν οὐ μόνον δὲ διὰ τὸ, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐκ

νόμοισι. δὲ γὰρ ὧς φώτατε, μὲν τοῖς ἔξω-
 γεν νόμοις τε καὶ νόμοις, λαίπρον καὶ ὅτι πνυματι-
 κὸν δὲ δεξιῶσαι νόμον, ὅς τοις ὑπὸ δυνάμειας
 ἀνὰ δὲ ξάσται πόνοις, καὶ ὡς ἴδωκε ὑπομνήσαν
 ἔα ἐφ' ἡρόμια λυπηρὰ, ὧν χωρεῖς οὐ δύνα-
 ται τις ἀνηθῶς γνέσθαι φρός. τῷ δ' ἡραλασι-
 κούζητο ὡς μαθεῖν, τίνες εἰσὶν οἱ ὑπὸ δυνά-
 μειας πόνοι, εἴπειν ὁ γῶν, ἔα τῷ χειροῦ εἶ
 ἐστολας, ὧν παρὰ τῇ καὶ μεγίστη ἐστὶν ἡ ἀγάπη,
 καὶ ὅτι οὐ λογίζεσθαι ὅ κακὸν, ἀλλὰ πόμυτα γέρ-
 ρα, πόμυτα ἡπίστει, πόμυτα πειστέα, πόμυτα ὑπο-
 μνήσαν, καὶ τὴν γὰρ φῶν. ταῦτα δὲ ποιούσας, οὐ
 δύναται κρίνειν ὅτι ἀδικεῖν αὐτὴν δοκοῦντα.
 ἐν ταύτῃ ἑτέρως μὲν ἑτέρου ἀφ' ἑαυτοῦ μὲν,
 πόμυτα δὲ τῆς ἀξίας αὐτῆς ἀπολαύματα,
 ἐκ δὲ χόρμαιοι χάριτι χειροῦ ὧν ἡμῶν ἀπάντων
 τὴν ἀνὰ πλήρωσιν, ὑπὸ τῇ καὶ δυνάμει ἐρ-
 γασίας μὴ ἀμνηστωμένη. θεὸς γὰρ οἶδε πόσων
 ἀσθενουῶντες οὐ δύναμεθα ποιεῖν, καὶ πόσων
 ἀμνηστούμεντες ἐργαζόμεθα ὅ ἐργον τῆς ἀ-
 γάπης. ὅτι δὲ ἐκ ἐκ τῇ παρὰ τῇ καὶ

ζοντες. ἀπεκρίθη ὁ ἄγων, οἱ δικασταὶ ἔχοντες ἀμφο-
 τέρουσιν, ἀλλ' οἱ πῶτα διδόντες, καὶ μὴ ταῖς
 θεῶν ἀποδιδόντες. πρῶτον μὲν, πᾶν ὃ ἐπελ-
 θὼν αὐτοῖς, τῷ ἰδίῳ κακῷ ὅτι φορεῖ τὴν χάρμην,
 ἢ μετεμύοιαν αὐτοῖς ἔλκον, ἢ ἔκ εἰς ἀμύναι.
 δούτερον δὲ, εἰ καὶ ἀδικῶς ἐπαθόν, ὃ τυχὸν
 πλημμύρημα ἔδωκεν ἀφ' ἑαυτῶν τὰ ἀδικήσασθαι, ἀ-
 κούσας τῆς κυρίου εἰρηκότος, ἀφετε ἢ ἀ-
 φεθήσεται ὑμῖν καὶ μὴ ἀφ' ἑαυτῶν τῆς ἀνθρώπου πίνης
 ὅσα ποδύσεως ἀσυγχώρητα πειρῶντα ἑαυτῶν
 κακὰ. οἱ δ' ἄρχοντες καὶ τὸν ἀπόστολον, ὅτι εἰ-
 σὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῷ κακῷ,
 ὃ ὅτι πιστοὶ καὶ ὁμολογοῦντες ἀναγκάστοι τῷ
 ἀδικώτερον κατηργῶν, ὅθεν τοῖς ἀνέξικαί τοις
 ἐκκαλοῦσι, ὅτι οὐ χροῶνται τοῖς δικαστηρίοις ἀ-
 δικῶν μὲν, ἀλλὰ τοῖς βουλομένοις πρὸς ἐχου-
 σι πρὶν ἐκδικῆσιν. τοῖς δ' ἄφ' ὅθεν θεὸν μακρο-
 θυμουῦντας, ὡς μάλλον ὅτι φρονοῦντας, καὶ τι-
 μῶσι ἢ ἀποδέχονται. ὡς περ οὖν τοῖς μὴ βου-
 λομένοις ἐν τυχάρμην, ὅτι ἐφ' ἑαυτῶν οὕτω
 τοῖς κατηργουῦντας ἐκδικουῦντες, ἔχοντες ἀμφο-

οὖν ἀκούσαντες τῷ τῷ κυρίου, καὶ πιεῦ-
 σαντες, καὶ διδάμιν ἐργαζόμεθα, πῶς ἔξω
 τῆς φύσεως ἡμᾶς παρὰ τὴν λέξιν. εἰ δὲ φαίνε-
 ται σοι τῷ τῷ φύσιν, γινώσκῃνα κατὰ μέμφην·
 ὁ θεὸς γὰρ ἔστιν ὁ ἐντελέλειος. ὁμοίως δὲ καὶ
 ὅ μὴ κρίνῃ τοὺς ἀδικουῦντας, θεὸς ἐν τοῇ ἔστι.
 πῶς τῷ τῷ νομοῦσιν οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, εἰρηκό-
 τος τῷ θεοῦ δὲ τῷ παρὰ τὸν, ἐμοὶ ἐκ δίκης,
 ἐγὼ αὐτὰ ποδώσω, λέγει κύριος. καὶ ἐν τοῖς δι-
 αφελείοις, μὴ κρίνετε καὶ οὐ μὴ κρίνητε· καὶ
 τῷ ἀποστόλου, μὴ παρὰ χαρὸς τι κρίνετε·
 καὶ πάλιν, μὴ ἐκ διχοῦντες ἐαυτοῖς· καὶ πάλ-
 λιν, σὺ τί κρίνεις ἀλλότριον οἰκέτιον. τίς ἔστι
 λοιπὸν ὁ τοῦτων διχοῦντες νόμος ὁμοί-
 ατος, καὶ παρὰ χαρὸς κρίναι θάλας τοὺς ἀ-
 δικουῦντας, ὥστε ἀνὰ μὲν τῷ, καὶ τῷ θεῷ νόμον
 φυλάττειν πείρω μὲν τοῖς τῷ νομῷ ἐκκα-
 λῶν, καὶ πάλιν ἀνέξικα καὶ ὀνομάζον κα-
 χία. ταῦτα ἀκούσας ὁ ἁγιογὰς ἔφη, οἱ οὖν
 ἄρχοντες ἀμάρτανόισι, τοὺς ἀδικουῦντας ἀμν-
 νόμοις, καὶ τοῖς ἀδικουμένοις ὅ δὲ δικὸν ἀποσώ-

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΝΤΙΒΟ-

λή πρὸς σχολαστικόν.

Η

Ρώτησέ τις τῷ ἐν λόγῳ δι-
 χανικῶν γρόντα ἀσκητικῶν
 λέγων· πῶς καλῶ, πεί-
 σατέ με γινῶναι θέλοντα,
 τί φρονοῦντες οἱ μοναχοί

φατέ δεῖν τοῖς ἀδικοῦσιν μὴ κρίνῃν· ἢ τί με-
 παχειζόμενοι, τῶν ἀγαθῶν ἔργων ἀπέχε-
 σθε· ἐφ' ὧν λίαν καταμεμφόμεθα ὑμᾶς, ὥς τῶν
 μὴ ἀκρισίαν πῶς τοῖς νόμοις, πλὴν δὲ ἄρ-
 γίας πῶς πλὴν φύσιν ὀπιτηδύοντας· εἰ δὲ φι-
 λосоφίας χάριν τὸ ποιοῦντες ὀπιγνῶτε,
 ἀνασχάτως καὶ ἀντὶ τῆς μέμφεως ἄποσας,
 ζηλώσω πλὴν ἄρετιν ὑμῶν. ὁ δὲ ἀσκητὴς
 πρῶτον καὶ νοῦν διζάμενος, ὅπως ἐφη, ἐδίδ-
 μὸν ὡς λογώτα τε, ταῦτά σε πυθόμενοι πῶς
 τῶν δι' εἰδότην μαθεῖν· ἢ μεις γὰρ ἐπὶ τῶν διδα-
 σκαλῶν τυγχάνομεν ὅτι τῶν ὁ σοφὸς πρὸς
 τοῖς ἰδιώταις καὶ τομολήσας, ὥς πτωστόμενος πε-

τὴν δὲ σφαλῆχον καὶ ὁσίαι σου ψυχῇ, μὴ κα-
 ταγῶς μου ἔς τ' ἔρ, ὅτι θαρσῆσας ἀπετόλμησε
 τῷ δὲ τὴν χαράξαι γραμματα τῇ ἀγνότητί σου,
 ὅς ἂν εἶδον ἀνέωγμένα σφαλῆχα πατει
 καὶ, καὶ δι' ἐντελῶν γραμμάτων πῶς κα-
 λῶ καὶ δέομαι τῷ μνημονεύεσθαι μου ἐν πᾶ-
 σι ὡς, ὅτι αἰεὶ ὁ κύριος ἐπισκέπτεται τὸ πρῶ-
 σθαι, καὶ ἀδελφὸν λαβὼν, λέγω δὲ
 τὸν ἀξίως κεκαταρμύον τοῦ τῆς ἐνλογημέ-
 νης σου ψυχῆς, ὅπως ἀφ' αὐτῆς ἀγνωσιῆς σου
 καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς κακῆς μου ῥυοῦ, καὶ ὅρω διέ-
 ξοδὸν ἀγαθῶν χάριτι χειρὸς τῆς θεοῦ, μὴ οὐ
 τὰ πατεῖ τιμὴ καὶ κέρτος σὺν ἀγῶ πνύ-
 ματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

σης, καὶ ὅτι ἐνεργῶς ὡς ὁ λόγος, καὶ ἐμείνεν
 ἀέργως, ἀλλ' ὁ θεὸς ἐλάλησεν, καὶ τὸ
 καρπὸν ὤρισεν ἐδόξε. καὶ οὐ μόνον ἕως τούτου
 ὅτιν, ἀλλὰ καὶ ἀκόρεστος ἐγένετο, ὡς εἶδεν ὁ θεός,
 ὅσακις γὰρ ἐστύλω, κόρον οὐ λαμβάνει ἡ τα-
 λαίπωρος μου ψυχή. τῇ οὖν παροξυσμῷ τῆς σῆς
 ἀγνωστίας, ἔσταθ' ὁ δῶρον τούτου ἔμμενον τῷ
 πῶς μεῖναι μοι τὸν οὐράνιον ἀσπληγῆσαι, καὶ ἀπο-
 λέσαι πᾶν τελῶς τῶν παροξυσμῶν γίγαν-
 τας ἕως τέλους, μή ποτε ὅτι λαλῶμαι καὶ τῆς
 αὐτεξουσίας παροξυσμῶν παροξυσμῶν ἐμβα-
 λῶ ἐμμενον εἰς τὰ παροξυσμῶν κακὰ, καὶ γέ-
 νωμα καὶ βρώμα τῶν ἐχθρῶν. ἀλλὰ πιστεύω
 τῷ κυρίῳ μου Ἰησοῦ χριστῷ, τῷ ἐνοικοῦντι
 ἐν σοὶ, ὅτι διὰ τῆς ὁσιότητός σου καὶ τῶν
 ὁμύων σοι ἀγωνιζομένων, οὐ μὴ με παρίδῃ
 οὐδ' οὐ μὴ πῶς δώσῃ με εἰς τὰ σόματα
 τῶν παροξυσμῶν γιγάντων, ἀλλὰ πᾶν τοῦτο
 διὰ τῶν ὁσίων δούλων αὐτοῦ ὑπομιμνήσκων
 τῷ ὁδῶν αὐτοῦ, γινώσκαι μοι τῷ τάλαντι
 θύχῃς σου ἀγάπης. πῶς καλῶ οὖν καὶ ἐκείνῳ

ὅτι ῥῆμα θεοῦ, καὶ ἐδιχοτόμησε τὸ νοῦν εἰς πολ-
 λὴν γαλίαν. καὶ μόνον ὃ τέ του μέγεθός ἐστιν, ἀλλὰ
 καὶ ἡ δύστητα ἵνα πνευματικὴν, ὡς τῷ σὺν ῥη-
 ματίων ἐνέθηκε τῇ παρακαλῆσει μου. πόσοις οὖν
 εὐμασι καὶ πόσας γλώσσας διωκητῶν ἀξίως
 ἀνταρτήσαντες ἀντιπρὸς καὶ δεσποτῇ θεῷ, ὑ-
 πό τῷ πνεύματι τοῦ ἁγίου ἀπομνησθέντων μοι θύερ-
 γιστῶν ἢ αὐτῶν πάλιν τὸ ἐπιστολῆς τοῦ θυμὸς ὁδόν,
 καὶ ἀπολαύσαντες τῷ ῥήματι, ἐκ διεργαστικὸν πρὸς
 ζήτησιν τῆς ἀληθείας, ἐκ τήρησιν ἐπιστολῶν θεοῦ,
 καὶ πολλὴν ὠφέλειαν τῷ βαδίσαι θελοντος πρὸς
 ὁδὸν τοῦ κυρίου, πρὸς ἀπαρυσθῆναι εἰς ζωὴν αἰώ-
 νιον. οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ ἡ τοιαύτη ὠφέλεια ἀλλὰ καὶ
 λόγον ἐχρῆτο, ἀλλὰ καὶ ὅσοι αὐτὸν ἤκουσαν, με-
 γάλως ἐλαμψάνθη αὐτῶν ἡ δόξα, καὶ πολ-
 λὴν ὠφέλειαν ἐκάρπωσετο ἀπὸ τοῦ εἰσαρχῶς
 λεχθέντων ῥημάτων. ἀλλὰ καὶ τὰ ῥήματα παρα-
 γματα ἐβεβαιώθησαν, καὶ οἱ λόγοι οὐκ ἠκού-
 σθησαν ὡς λόγοι, ἀλλὰ ὡς ἔργον φανερόν παρα-
 κείμενον τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. οὕτως γὰρ ἐ-
 νέθηκεν ἡμῖν πολλὴν ὁ λόγος ὅς ἐστις πρὸς παρακα-

πως γὰρ γήρῳτες μεγάλοι καὶ ἀνήμεροι, μηδέ
 ποτε παυόμενοι τῆς πολεμεῖν ὅς ἀνδρόπινον
 γῆρος. τίνα ὅς ὅτως ἀγρίως ἐδιδῶς κατέχου-
 σιν ὅτι γῆς, ὡς ἐμὲ ὅν κακῶς καὶ ἰδίᾳ θελή-
 ματι ἔσθ' αὐτῶν ἐπὶ κυριότητον. ἀλλ' ὁ
 μηδέ ποτε τερπόμενος ἐπ' ἀπωλείᾳ ζών-
 των, ἠλέησε καὶ ἀνέδραξε ὁ μακρόθυμος αὐτῶν
 ἐδυσσαλῆχον τῆς φιλανδροπίας, καὶ ἐκί-
 νησεν ἐκείνον ὃν ὁπερὶ λογισμὸν· καὶ ἐξύπνισε
 πλὴν ὑπὸ βαθυτάτῳ κατακειμένῳ παρὰ
 ῥέσιν, καὶ ἀνέδραξε ἐφ' ὁμέρωσέ μοι τοῖς παρὰ
 ῥημάσις γήρῳτας. λέγω δὲ παρῶπον, ὅτι λή-
 θην ἴκω ἐκ βόθρου σὸν Ἀδάμ ἐκ τῆς πα-
 ραδείπτου· μή γὰρ ἔλαθε πλὴν παρὰ χελίαν τῆς
 δεσπότου, ὅτι αὐτὸς ἐπέσει τῆς τοιαύτης δόξης·
 καὶ πλὴν ῥαθυμίας δι' ἧς ῥαθυμίας ἠκούσε τῆς
 ὁμοζύου· ἐπὶ πλὴν ἀγνοίας δι' ἧς ἠγνόησε, τίς ἐστὶν
 καὶ τίς ὑπῆρχε. ταῦτα τέλει πνύματα φανε-
 ρά μοι κατέστησεν ὁ κύριός Ιησοῦς, διὰ τῆς
 αἰῶνος πνύματος τῆς ἐνοικουῦτος ἐν σοί· ἐ-
 ξαπέστρεψε γὰρ ἀληθῶς μάχασθαι δίστομον, ὅ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΠΑΡΑ ΝΙ- κολαίου πρὸς Μάρκον ἀσκητήν.

Χαίεις, ὦ θεῷ χαίεις· χαί-
εις τῇ ἀνυπερβλήτῳ καὶ ἀ-
νεκδιηγήτῳ αὐτῷ δωρεᾷ, ὅτι
ἐφίλησεν, ὥς πάλαι το ψυ-
χὴν ἐν πάθεσι θύνοϊς κα-
τεχόμενον, καὶ ὅλῳ ἀκμῇ ἀπηλοτεω-
μένην, καὶ ἐπεσκέψατο διὰ τῆς θύσσης ἀλγῶν
καὶ ὅλης ὅλης θεῷ ἀνὰ χειρὸς παρὰ
σεως, λέγω δὲ τῆς ἐν ἀρέτῃ καὶ θεῷ κεκολλη-
μένης τῆς οὐσίας σου ψυχῆς, δι' ἧς ἀπεστάλης μο-
ασιθὴρ ἀεράπλων, πλήρης φωτὸς θεϊκοῦ, καὶ αἰ-
κις ἔχον δέλεαρ πνυματικόν· καὶ ἀπὸ τῆς
λυχνείας τῆς πόλεως καὶ πόθου ὑπὸ τῷ σινὶ
μύρου τῆς θεῷ λογισμοῦ, τελένται ῥήματων
ἀνέσπασι τῶν ἀθλίων μου ψυχῇ ἐκ τῆς ζο-
φωδесаίου σκέπης καὶ θυμῆς, καὶ ἀνὰ ὅσα
ἐποίησε τὴν δόξαν αἰνῶν μου ὡς αἰρετὸς δεσπότης
ἐκ τῶν μένουντων μοι τειῶν μακάριων· ὅν-

μὴ ἐνεργεῖν, ἵνα ἐνέλκη τὴν ψυχὴν εἰς οἴῃσιν
 τελεφότητος. ὁ θεμέλιος τῆς χριστιανοσύνης ἔστος
 ὅστις, ὅσας δὲ ποιήσῃ δὴ δεσφ' προς διανοουσίας,
 ἵνα μὴ ἐποραπαῇ ἐν αὐταῖς, καὶ ἔχῃ ἑαυτὸν
 μέγα, ἀλλ' ἵνα ἡ πτωχὸς ταῖς πνύματι· καὶ
 εἰς γήνηται μέτοχος χάριτος, μὴ νομίσῃ ἑαυ-
 τὸν κατελιφέναι τί, καὶ οἴηται ^ἡ τίς, καὶ ἄρ-
 ξηται διδάσκειν· ἀλλ' ἵνα ὢν καλῆς πολιτείας,
 ηγεύων πολὺ, ξενιτεύων, δυχόμομος, μέτοχος
 χάριτος, μὴ ἡγήσασθαι τὴν ψυχὴν αὐτῆς ἡμίας.
 ἀλλὰ τότε μάλιστα ὄντως δεχὴ χάριτος γε-
 γήνηται, ἵνα ἔχῃ ὅν ποῖον, τὴν πείναι, καὶ τὴν
 δίψαν, ἵνα μὴ ἡ κεκορυθμένος, ἵνα μὴ ἔχῃ ἑαυ-
 τὸν δίχμον, ἢ πλούσιον ἐν χάριτι· ἀλλ' ἵνα ἡ
 πενήτῃ καὶ δακρύων, ὃν ἔσπον ἵνα ἡ μήτηρ, ἔ-
 ἔχῃ ὅν μονογενῆ καὶ παιδύσῃ αὐτὸν, καὶ ὅταν
 γήνηται ἀνὴρ, συμβαίῃ αὐτὸν ἀποθαιῖν, καὶ
 λαίπον.

*

*

λείπει.

πα ἀκμὴν πολιτείας ἔστιν ἀγαθῆς, πλὴν ἡ
 ῥαῖς τῶν ῥωμανῶν ἔσωτέρα ἔστι τούτων, καὶ
 οὐκ ὀφείλει τις ὅτι τούτοις πλὴν πεποίθῃσιν ἔ-
 χιν. συμβαίνει δὲ ὅτι εἰσὶ λίγες χεῖρες μέτοχοι.
 καὶ ἡ κακία ἐπὶ ἔσω οὖσα, τεχνάζεται καὶ πα-
 ραχωρῆ ἐκοῦσα, καὶ οὐκ ἐνεργεῖ, ἀλλὰ ποιεῖ
 νομίσαι τὸ ἀνθρώπον, ὅτι ἐκθαλείαται ὁ νοῦς
 αὐτοῦ καὶ λοιπὸν φέρει τὸν ἀνθρώπον εἰς οἴησιν
 ὅτι ῥωμανὸς ἔστι τέλος, καὶ μὲν ταῦτα ὅταν
 νομίσῃ ὁ ἀνθρώπος, ὅτι ἡδύθερός εἰμι, καὶ ἀ-
 μεμνημένος, τότε λεηστικῶς ἐπαρτέλλεται αὐ-
 τῷ ἡ κακία ἐκχυρμμά ποιοῦσα, καὶ πειραζέ-
 σθαι αὐτὸν, καὶ καταφέρει αὐτὸν εἰς τὰ κατώτατα τῆς
 γῆς· εἰ γὰρ ἄνθρωποι εἴχουσιν ὄντες, ἡ λεηστική,
 ἡ στρατιωτική καὶ πολεμίων οἶδασι τεχνάζεσθαι,
 καὶ ἀποκατέζονται καὶ ποιεῖσιν ἐκχυρμμά, ὥς
 συμβαίνοσι ταῖς νύκτασι τῶν ἐχθρῶν, καὶ πρὸς κυ-
 κλοῦσιν αὐτοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀποκτείνουσι, πό-
 σω μᾶλλον ἡ κακία οὖσα τοσούτων χιλιάδων,
 τὸ ὅτι ἔργον ἔχουσα, πῶς ἀπολέσθαι ψυχαί,
 οἷδε ἐκχυρμμά ποιεῖν ἐν καρδίᾳ καὶ χειρὶ

ἄρχεται κατὰ πλὴν τὰς περὶ μεβολὰς τῶν ἐ-
 ρωτῶν, καὶ ποιεῖν ἐκεῖ σφραγὶς πολλὰς πλωμά-
 των πολλῶν. διὴ ὥρῃς ἐργεῖται τὴν ψυχὴν, ἥ
 διφραμίνονται μετ' ἀνθρώπων ἡ ψυχὴ καὶ ὁ κύριος,
 ἥ ὁ ἀνθρώπος ἐστὶν ἐν πολλῷ φωτὶ ἥ γὰρ,
 πρὸς τε τὸν κύριον καὶ τοὺς ἀδελφοὺς. ὁμῶς ἡ
 λαμπὰς καὶ τὸ φῶς, νυκτὸς ἥ ἡμέρας καίεται,
 τὸ ὅλον κατ' οἰκονομίαν ὅκ' ἀποδοῖται, καὶ ὅλος
 ἐστὶ κατὰ πρὸς ὁ ἀνθρώπος, ἥ γὰρ δὸν ὅκ' ἐστὶν
 ὡς δεῖ, ὁμῶς ἀφ' ἐκείνου καὶ τὸ μεσότητον,
 καὶ νενίκηται ὁ θάνατος. ποτὲ δὲ ἡ λαμπὰς
 πλέον ἐκ καίεται, καὶ φαιδρύνεται, ὥστε μὴ δύ-
 νασθαι τὸν ἀνθρώπον τὴν λαμπηδὸνα ἐκεί-
 νην, καὶ τὴν ἐλπίδα φέρειν, ἀλλ' ἐπὶ ὡς ἐκ
 λευκοῦ. πάλιν ἐπὶ ἀπὸ μὲν τὸ φῶς, ὡς-
 ὥς συγνῆται, καὶ ἐπὶ καίεται ὡς ὥς ἀήτης λε-
 πτός, ἡνοφώδης, ὡς ἐπὶ δέρματος τῆς ἐναντίας
 διωάμεως. διὰ τὸ λέγει ὁ τοιοῦτος ἀνθρώ-
 πος, ὅτι ὅκ' εἰμὶ τὸ ὅλον ἡδύτης. εἰς τοὺς αἰ-
 ῶνας δόξα τῷ κυρίῳ. ἀμήν. κη. Καλὸν
 ἐστὶν ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία, ἡ ξειντεία, ἀγαθὴ

χαίρει ὁμοίως ὅτι ὅλα τὰ κόσμῳ, καὶ πᾶσι
 θεῶν παροικῶν, ἡρώων, ἰουδαίων, καὶ ἡρώων
 θεοῦ ὡς πατεῖ, ἐκ ἀνοίγονται αὐτὰ θύραι, καὶ εἰς
 σέρχεται ἐνδὸν εἰς πολλὰς μονὰς, καὶ ὅσω εἰσέρ-
 χεται, πάλιν ἀνοίγεται αὐτὰ πρὸς λόγον,
 ἀπὸ ἑκατὸν μονῶν εἰς διήκας ἑκατὸν μονὰς, καὶ
 πλῆθος. πάλιν διήκας διήκας καὶ κινώτερος ἐκ θαυμά-
 σια δείκνυται αὐτὰ, καὶ ἐμπιστεύεται ὡς ἡμεῖς καὶ
 κληρονόμῳ, πρὸς γὰρ μὴ διωκόμενα ῥη-
 θῆναι ὑπὸ φύσεως ἀνθρώπου, ἢ νόμου, καὶ
 τῇ γλώσσει αὐτῇ. διήκας ὡς λοιπὸν ὡς πρὸς θεοῦ
 θεοῦ ἐκ τῆς πολλῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης, ἀρ-
 χεται δεῖσθαι ὑπὸ τῷ κόσμῳ, ἵνα φανῇ ὁ
 κόσμος ὅλος ὁ Ἀδάμ ἐκ καὶ ὁμοῦς ἐκ τῆς ἀ-
 γάπης, καὶ θεῶν πᾶσι φανῇ, διδάσκει λό-
 γον ζωῆς ἐκ τῆς βασιλείας, πρὸς θεῶν ὑπὸ
 χειρὸς, καὶ ἐξηγούμενος ὅσον διωκόμενος ἀκρυ-
 σαι, μυήματα ἐπουράνια ἐκ θεῶν ἀπείρου ἀγῶ-
 νος ὅτι ἀκαταλήπτου. διήκας ὡς ὁπλίζεται ὅλος
 ὁ ἀνθρώπος πᾶσι παροικίαι τῷ θεοῦ ἐν δε-
 δουμένῳ, ἐκ λαμβάνει γρατεῖαν ἐπουράνιον, ἐκ

οἰκονομεῖ παρὲς τὸ συμφέρον τὰς ἀνθρώπων.
ὁμῶς εἰσελθὼν εἰς τὸ μέτρον τὸ τέλος, ἐν χει-
ρὶς δὲ γαστρίῳ, καὶ πείραν ἔχων ἐκείνου τῆς
αἰῶνος, ἀκμὴν ὅς ὁ δένειν εἶδον, χρυσιδρόν τε-
λῶν ἢ ἡδύτερον ἀλλὰ καὶ ἀναπαύεται τις ἐν
τῇ χάριτι, καὶ εἰσέρχεται εἰς μυστήρια καὶ ἀπο-
καλύψας καὶ εἰς ἡδύτητα πολλὴν τῆς χάρι-
τος. δὲ ἡ ἀμύρτια ἔσω σωύεσιν, ὅσοι ὅς ἔχον τὴν
ὑπερβολήν σου χάριν, δὲ τὸ ἐν αὐτοῖς φῶς, να-
μίζουσιν ἡδύτερον δὲ τέλει εἶναι τὸν ἀπει-
εῖαν σφαιρικόμην, ὅπως ἔχουσιν εἰσέρχασθαι τῆς
χάριτος. ἀκμὴν δὲ ὁ δένειν εἶδον ἡδύτερον,
ὅπως καὶ γὰρ μερικῶς ἐν χειρὶς τίσιν εἰσέλ-
θον ἐν ἐκείνῳ τὰς μέτρων, καὶ οἶδα καταμαθεῖν
πῶς ὅς τὸ τέλος. κζ. Μετὰ τὸ σημεῖον τὸ
σαντοῦ, νῦν ἡ χάρις οὕτως ἐνεργεῖ, εἰρηνὸς δὲ
ὁρατὰ μὴ, ὥστε τὴν ψυχὴν ἐκ τῆς πολλῆς
χάρως, ὡς παιδίον ἀκακὸν ἀφ' ἧς φαίνεσθαι,
καὶ ὅς ἐτι κατακρίνῃ ὁ ἀνθρώπος, ἢ ἑλλῶα, ἢ
ιοδαῖον, ἢ ἀμύρτωλόν, ἀλλὰ ὁ ἔσω ἀνθρώ-
πος καθαρῶς ὁφθαλμῶς πᾶν ὡς ἓνα ὅρα, καὶ

[illegible]

μηκέτι ἔχον ἑαυτὸν, ἀλλ' εἰ) ὡς μωρὸν καὶ βάρ-
 βαρον τῷ κόσμῳ τούτῳ, διὰ τὴν ὑπερβάλ-
 λουσαν ἀγάπην καὶ ἰδιότητά, καὶ διὰ τὰ ἀπό-
 κρυφα μυστήρια. ὥστε τὸν ἀνθρώπον κατ' ἐ-
 κεῖνον τὸν καιρὸν ἤλυθερωθέντα φθάσαι εἰς τὰ
 τέλεια μέτρα, καὶ εἰ) καθαρὸν ἐκ τῆς ἀμάρ-
 τίας· ἀλλὰ μὲν ταῦτα ὑπέσφλεν ἡ χάρις, καὶ
 ἦλθε τὸ κάλυμμα τῆς ἐναντίας διωάμεως.
 φαίνεται δὲ πως μερικῶς, καὶ ἔστι εἰς ἓνα βα-
 θμὸν τὸ κατώτερον τῆς τελειότητος· ὡς ἵνα εἴ-
 πωμι, δεῖ δώδεκα πρῆξιτεῖν ἵνα ἀς βαθμοὺς,
 καὶ φθάσαι εἰς τὴν τελειότητα· καὶ ἐν καιρῷ
 ἡμεῖς ἔφθασε καταλαβόν ἐκεῖνο τὸ μέτρον, καὶ εἰ
 σῆλθεν εἰς τὴν τελειότητα· πάλιν ἐκδίδωσιν
 ἡ χάρις, καὶ κατέρχεται πρὸς ἓνα βαθμὸν, καὶ
 σήκει εἰς τὰ ἑνδεκα. εἰ δὲ τις πλούσιος ἐν τῇ
 χάριτι, πόμπῳ τε νυκτὸς καὶ ἡμέρας, εἰς τὰ τέ-
 λεια μέτρα ἔστηκεν, ὡς ἡλύθερος καὶ καθαρός,
 πόμπῳ τε αἰχμάλωτος καὶ μετέωρος καὶ νύ,·
 ὡς ἐδείχθη, ἐκεῖνα τὰ θαυμάσια, καὶ ὡς πεῖ-
 ραν ἔλαβεν ὁ ἀνθρώπος, εἰ σὺνεῖναι αὐτῷ

θεὸν καὶ ὅλιον ἡμῶν τὴν τῆς ἐφέσεως ἰαμὴν,
καὶ πᾶσι τοῖς θυματικαῖς τὴν παρὰ ἑαυτοῖς ἀ-
χεύτητον ποιούμεθα, καὶ πόμυτον τῶν οἰκτι-
στικῶν καὶ νοσητῶν ὑποφάειν τῇ ἀφ' ἑαυτοῦ
γνώμεθα, καὶ ὁδὸν καὶ γνώμην παρὰ τὸ
συνεῖναι θεῷ τὰ κατὰ φύσιν ἀποειργάφω,
πομπεῶς ὑπὸ τῆς φυσικῆς ζωῆς ζημιωθη-
σόμεθα. Ερώτησις. Εἰ πόμυτον εἰσέρχε-
ται δὲ θεὸς εἰς ἐκεῖνα τὰ παρὰ φύσιν;

Απόκρ. Ἡ μὲν χάρις ἀδελφείᾳ συνίσταται,
καὶ ἐρρίζωται καὶ ἐζύμωται ἐκ νεότητος καὶ
καὶ ὡς φυσικὸν καὶ πηκτικὸν ἐγέρτετο αὐτὰ συνόν
τῷ δὲ θεῷ, ὡς μία οὐσα ἡ χάρις, πολυ-
τρόπως ὅμως καὶ ἑκάστη παρὰ τὸ συμφέρον τὰ αἰ-
θερῶν οὐκ ἐκλείπει. ποτὲ πλέον ἐκχέεται καὶ
ἀπτεται τὸ πῦρ· ποτὲ δὲ ὡς παρὰ φύσιν καὶ
μαλακώτερον, αὐτὸ τὸ φῶς καὶ χαριεὶς πλέ-
ον ἐξ ἀπτεται καὶ λαμπρὸν ποτὲ ὑποφάειν τῷ
εὐγενέει, καὶ τοιῇ λαμπρότητι πόμυτον καὶ ὁμολογίαν
καὶ λαμπρῶσα· ὅταν δὲ φανερῶνται, πλέον ἐκ
μετέπειτα ἐξετάζεται τῆς ἀγάπης τῇ θεῷ, τὸ φῶς

τε καὶ μέγας ἐξ ἡλικίᾳ, καὶ φροσίνῳ, καὶ θεολογικῷ
 συλλεγὼς θεωρημάτων. κδ. Καρ-
 δία ἐστὶ καθαρά, ἡ πόρτιά πασιν ἀνείδειν τῷ
 θεῷ, καὶ ἀδελφμόρφωτον ὡς ἀγαθήσασα τὴν μη-
 μιν, καὶ μόνοις τοῖς αὐτῶν ἐποίμῃ ἐισημύρῃ-
 ναι τύποις, δι' ὧν ἐμφανὲς πέφυκε γνέσθαι.
 κε. Ζητῶσι τινὲς τῷ φιλομαθῶν, καὶ ποῖον
 ἔσται ἔργον ἢ τῷ αἰωνίῳ μονῶν τε καὶ ἐπαγγελ-
 λιῶν ἀγαθοῦ. πότερον καὶ ὑπόστασιν το-
 πικὴν, ἢ κατ' ἐπίνοιαν τὴν ἀγαθῆς καὶ ἐκεί-
 νην μονῶν πνευματικῆς ποιότητά τε καὶ ποσό-
 τητά. καὶ τοῖς μὲν, δοκεῖ δὲ ὡς ὅσον τοῖς ἑτέροις
 .. τερον. ὁ δὲ γινώσκων, τί δὲ, ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
 .. ἐστὶν ἡμῶν ἐστὶ, καὶ τί δὲ, μοναὶ πολλαὶ πα-
 .. ρὰ τῷ πατρὶ, τοῦ δδλιέρου πάλιν γνήσεται.
 κς. Οὗτω θεῶν πόθεν νικήσας τὴν ἀρετὴν δὲ σω-
 ματὸς ψυχῆς ἀγαθῶν, ἀπερίγραπτος γέγονε,
 καὶ ἐστὶν ἐν σώματι ὅτι γινώσκων τὴν ποιοῦντος
 ἔφειν, θεός, πόρτων ἀσυκρίτως ἐστὶν ὑψηλό-
 τερος, ὅτι ἐὼν δὲ ποιοῦντα ὑπὲρ τῷ μὲν θεῶν
 ὡς ὅσον ἡμῶν πάλιν ἐφειν. ποθὴσω μὲν οὖν δὲ

νας αὐτὰς πολλὰς πρὸς τῇ τῆς ἀληθείας λόγων
 ὠφίεται δοξάζειν, ὅτι θεοφάνειας αὐτὰς τῆς ἀληθείας ὁ
 λόγος ἀναφαίνεται, διδοὺς αὐτὰς τὸ οἷτως γινώ-
 σεως θεῶν ὑποδείκναι, καὶ θεῶν παρὰ αὐ-
 τὰς παρὰλήψεις, ὥστε λεπίδας τῆς ὀπίσθου δυ-
 νάμεων ἀπαθούμενος καὶ τῆς θεοπέσιον καὶ μέ-
 γαν λόγον Πάλλον· λεπίδες γὰρ εἰσιν ὡς
 ἀληθῶς ἐπικείμεναι ὡς ἀποδείκναι τῆς ψυχῆς,
 καὶ ἀπεργουσαι τῆς παρὰ τὸν ἀκραφνῆ τῆς
 ἀληθείας λόγον ἀποδείξεως, αἱ τε παρὰ τὸν ῥη-
 τὸν μόνον τῆς γραφῆς ὑπολήψεις, καὶ τῇ ὁρω-
 μένων αἱ κατ' ἀνάγκην παρὰ παλαιῶν θεωρίαι.
 κγ. Ο ἡμεῖς καταπαλάσας θεῶν παρὰ τῇ
 ὁμοιότητι, καὶ τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν ἰκα-
 νῶς πολεμήσας, ἐκ τῆς ἐαυτοῦ καὶ ψυχῆς χά-
 ρας ἐξελάσας αὐτῶν θεῶν νοήματα, καρδίας
 διχόθεν καθαράν αὐτὰς δοθεῖναι, καὶ πνεύμα
 αὐτῆς ἐν τοῖς ἐκείτοις ἐκκαθαρίσαι, τοῦτέστι
 τελείως, τῇ μὲν φάουλων κενωθεῖναι λογισμῶν,
 τῇ δὲ θεῶν ἐννοίᾳ πληρωθεῖναι διὰ τῆς χά-
 ριτος, ἵνα ἡμεῖς κόσμος θεοδότης, λαμπαρὸς

θεοῦ λόγον, οὐ πω τὸν ἀσώματον ἔα πλουῖν καὶ
 ἐνιαῖον, καὶ μόνον, ὥς ἐν ἀσωμάτῳ καὶ ἐνιαίῳ ἔ
 μόνῳ ἡμεῖς νοητῶς τε θεάμεθα πατέρα· καὶ ὁ,
 - ὁ ἑωρακὴς ἐμὲ, ἑώρακε ὃν πατέρα· καὶ γὰρ
 - ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί. πολλοῖς οὖν
 χρεῖα τῆς ἐπιτήμης, ὥστε διαδιδύχας παρ-
 τερονταί· παρὲν ὃν λόγον τῷ ῥημῶν καλύμμα-
 τα, ἔγωγε γυμνὸν τῷ νῦν καθεστὸν αὐτῷ ἐστῶτα
 θεάσασθαι τῷ τοῖς ἀνθρώποις δεικνύοντα, διότι
 ἀνείκη ὃν βίβως ὃν θεὸν ἐπιζητοῦντα, μη-
 δεὶ κρατεῖσθαι ῥητῶν, ἵνα μὴ ἀντὶ θεοῦ καὶ
 παρὲν θεοῦ λαθῇ λαβὼν, τοῦτέστιν ἀντὶ τῷ λόγον
 καὶ ῥητῶν ἐργῶν ἐπισφαλὲς τῆς γραφῆς, τῷ
 λόγον διαφυγόντος ὃν νοῦν, ὃν ἐκ τῷ παρ-
 βλημάτων κρατεῖν δοκοῦντα ὃν ἀσώματον
 λόγον, κατὰ γὰρ τὴν Αἰγυπλίαν, τὴν μὴ τῷ
 Ἰωσήφ, ἀλλὰ τῷ αὐτῷ ἐπιλαμβανόμενον
 ἱματίων· ἔτι παλαγοὺς ἀνθρώποις, οἱ μόνῃ
 τῇ βίωσι τῷ ὁρωμένων ἐξαπομείναντες,
 ἔλαθον τῇ κλίσσῃ λατρεύοντες παρὰ τὸν κλῖ-
 σμῶνα.   κβ.   Οὐδὲν οὖν καὶ ἐπὶ καίμε-

πείσασιν ὀφθελίας, ὅθεν τῶν χηζόντων
 χρεωγίας, ἀφέντας ὅν ὑψηλότερον τῆς
 γνώσεως λόγον, καὶ πλὴν πᾶν με-
 τερχομένοις διδασκαλίαι, καὶ ἡ καὶ ὁ μέ-
 γας ἀπόστολος ἐν Ἀρκι λισιτελέεσθαι ἔκρινεν
 εἰ), τοῦτέστι τῇ ἡθικῇ διδασκαλίᾳ διὰ τοὺς μα-
 θηταί, ὅλον ἔχων ὅν πόρον ἀναλύσαι τῆς ἡθι-
 κῆς διδασκαλίας, καὶ σὺν χριστῷ ἡμέσθαι
 διὰ τὸ καὶ νοῦν ὑπερκοσμίον καὶ ἀπλῆς θεω-
 ρίας. κ. Αποδημεῖ Ἀρκός, ὁ παρὲς πλὴν
 γνωστικὴν ἔξιν μεταβάς ἀπὸ τῆς θεωρητικῆς,
 ἀρπαζόμενος ὡς ἀνεφέλαι τοῖς ὑψηλότεροις
 νοήμασιν, εἰς τὸ διὰ φατῇ τὸ μυστικῆς θεωρίας
 αἰετα, καὶ ὁ σὺν κυρίῳ εἰ) διωθήσεται· πρῶ-
 τοτε ἐκδημεῖ ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὁ μήπω δίχα
 τῷ κατ' αἰσθησιν ἐνεργῶν καθαρῶ νοῦ θεω-
 ρῆσαι καὶ ὁ ἐφικλόν, ταῖς νοήματα διωδόμενος.
 καὶ ὅν πᾶν τοῦ κυρίου λόγον ἀπλοῦν χεῖς
 ἀνιγμάτων μὴ χωρῶν. κα. Πῶς ὅν θεὸν
 ἐν τῇ τῆς ἀγίας γραφῆς ποικίλως διὰ τῷ
 ἀνιγμάτων σωματωμένων ὁρῶμεν ὅν τοῦ

λόγον, ἀλλ' οὐ τῆς κατ' ἀγάθην ἐνεργείας αὐτοῖς
 ὅτι φαρόμηνον, ἀπάγῃ τε δ' αὖ τῆς εἰρήνης,
 καὶ μερισμοῖς πνύματος αἰίου δ' αὖ τῆς ἐμ-
 πνύσεως δωρομηνον, καὶ πλὴν κτ' πνύμα-
 των πονηρῶν ἐξοισίαι πρὸ ἐχοντα, καὶ δ' αὖ κινύον-
 τα τ' αὐτὸ μυστηρίων τὰ σύμβολα. ιη. Ἡ γὰρ
 ὧν χαλδαίων ἐστὶν ὁ ἐμπαθὴς βίος, ἐν ᾧ τῶν
 ἀμάρτημάτων δημουργεῖται καὶ παροσκυφ-
 ται τὰ εἰδωλα· ἡ δὲ μέση τῇ ποταμῷ ἐστὶν,
 ὁ ἐπαμφοτερίζων τοῖς ἐναντίοις ὕποισ· ἡ δὲ
 γῆ τῆς ἐπαχελίας ἐστὶν, ἡ πόλις ἀγαθοῦ πε-
 πληρωμένη κατὰ σαῖς. πᾶς οὖν ὁ τούτης κτ'
 ὧν παλαιὸν ἰσχυρὴ, τὸ ἔξωθεν πρὸς δουλείαν
 πάλιν κατασύρεται παθῶν, τὸ δοθεὶς ἡδύθε-
 ρίας τερούμενος. ιθ. Σημειωτέον, ὡς ἰ-
 δεῖς τὸ ἀγίων φαίνεται κατελθὼν εἰς πλὴν Βα-
 βυλωνίας· ὃ γὰρ ἡμεῖς, οὐτε σινεσεως ἐστὶ λο-
 γικῆς, τῶν ἀγαθῶν ἀνταρθεῖται τὰ χεῖρνα
 τοῖς τὸν θεὸν ἀγαπῶντας· εἰ δὲ τίνες αὐτῶν κτ'
 βίαι ἐκείτω λαῶ σιναπήρησθαι, νοοῦμεν
 δ' αὖ τούτων τοῖς μὴ παρηγουμένως, ἀλλὰ κτ'

φῶς ἔχουσιν σύμμετρον, καὶ τὴν φωτιστικὴν τῇ
 πνύματος χάριν ἢ μὴ γὰρ παιδαγωγεῖται
 ἄρα πρὸς ἄρετὴν ἢ ἀπὸ πρᾶξεως. ἡ δὲ,
 φωταγεῖ ὁ νοῦς τὴν σοφίας πόρτων πρὸς
 κρῖναι συμβίωσιν, καὶ ἵνα τῶν τε τῆς κακίας
 ὁ χρωματῶν, ὅς πορνὸς ἐλάματος ἐπαγομένης
 καὶ τῆς γνώσεως τῆς θεοῦ, ποιεῖται τὴν κατὰ
 ρεσιν καὶ δηλοῖ δι' ἐλπίδος αἰτῶν ὁ Ναυῆ Ἰησοῦς
 εἶναι ὅτι ἡλίου καὶ Γαβαῶν, ἱερέων ἀδύτου
 αἰτῶν ὁ φῶς τῆς γνώσεως τῆς θεοῦ, καὶ ὁ ὅρος τῆς
 καὶ νοῦς θεωρίας φυλαχθῆναι, καὶ τὴν σελήνῳ
 καὶ φάραγγα, ἱερέων τὴν φησικὴν δέχονται, ὅτι
 τῆς ἁγίας ἀδελφείας κειμήλιον ἀπὸ τῆς ἄρε-
 τῆς ἀνυπόστατον δέχονται. 13. Οἱ δὲ τὸ φό-
 βον τῶν ἐσθλῶν καὶ τὴν Γαλααίαν ἐν τῇ ὑ-
 περώῳ κλείουσιν τὰς θύρας καὶ ἡμεῖς, ἱερέων
 εἰν οἱ δὲ τὸν φόβον τῶν πνύματων τῆς πονη-
 ρίας, καὶ τὴν χάριν τῶν ἀποκαλύψεων ἐν τῇ
 ἐλπίδι τῶν θεῶν θεωρημάτων ἀσφαλῶς βεβη-
 κότες, θυρῶν δίκην μυστήριες τὰς ἀσκήσεις,
 ὡς ἀγνοήματα ἀγνώτως δέχονται ὅτι τῆς θεῶν

παμορφώσεως ὄρες, ὅτι θεοῦ μορφῇ ἐπιφαι-
 νεται, ἐν ᾗ ὑπῆρχε πρὸ τοῦ ὅτι κόσμον εἶναι. δυ-
 νατὸν οὖν ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ ἐν αὐτῷ πᾶσι τοῖς πρὸ
 αὐτοῦ τυγχάνουσιν ἐπιφανεῖσθαι κύριον. ἅλλὰ
 τοῖς μὲν ἕτεροις, τοῖς δ' ἑτέροις, καὶ τὸ μέτρον τὸ ἐν
 ἐκάστῳ πίστεως δηλονότι ποικίλλων τιμὴν θεω-
 ρεῖται. 14. Ανατέλλει ὁ ἥλιος, καὶ δύει ὁ ἥλιος,
 φησὶν ἡ γραφή· οὐκ οὐ καὶ ὁ λόγος, ποτὲ μὲν
 ἰομίζεται ἄνω, ποτὲ δ' ἡκάτω, καὶ τιμὴν ἀξίαν
 δηλονότι, καὶ αὐτὸν ἐν λόγον, ἢ ἐν ἑξέπον τῶν
 μετερχομένων τιμὴν ὄρεται, καὶ πᾶσι τιμὴν
 θεῖαν κινδυνεύων γνώσιν. μακάριος δὲ ὁ κρα-
 τῶν ἀδύτου ἐν ἑαυτῷ καὶ τῷ ἑαυτοῦ Ναυῇ Ἰησοῦ,
 ἐν τῷ διχασμῷ τοῦ ἡλίου, ὅλον τὸ μέτρον τῆς καὶ
 τιμὴν παρθένου ζωὴν ἡμέρας κακίας, ἐσπείρας
 καὶ ἀγρωσίας μὴ πᾶσι γραφομένοις, ἵνα διωτη-
 ρη τοῖς μίμωσιν ἑξέποντα αὐτοῖς ἐπὶ πᾶσι τοῖς
 αὐτῶν πονηροῦς δαίμονας. 15. Οὗ κατ' ἐν-
 σέβει μετῶν φιλοσοφίας, καὶ πρὸς τοῖς ἀο-
 ρήτοις πᾶσι τοῖς ἀσώτοις διωτάμεν, δι' ἧς ὁ
 τιμὴν τῆ φυσικῆς αὐτῆς δόξης κρῖσιν πᾶσι τοῖς

πόθος ἡς τῷ ἀγαθῷ ἀντιδόσεως, τοῖς παρ-
 χέτοις τινὲς ἐπ' ἐνεργείᾳ τῷ ἀγαθῷ ῥηρί-
 ζεται παρορμίας. ὅτι ἡ ἀγάπης μυστήριον,
 πόρτων ὑπεράρξῃ τῇ γενεῶν τὸν νοῦν, πρὸς
 πόρτα τοῦ μὲν θεοῦ τυφλὸν ἀπεργαζόμενον.
 μόνους γὰρ τοῖς τυφλοῖς πρὸς πόρτα τοῦ μὲν
 θεοῦ γενημένων οὐ κύριος ὁφίζῃ, δεικνύς τοι
 ἄλλοτε. 101. Ο γινώσκων ἐφ' ἐλπίδος, ἀ-
 μετακινήτως τοῖς βάσις τῆς ψυχῆς ἐρείσας
 πρὸς τὰς κυρίας, κατὰ φησὶν ὁ θεὸς ὅτι Μωϋ-
 σῆς, σὺ δὲ αὐτὸς εἴη μετ' ἐμοῦ. ἴσθιν δὲ ὅτι καὶ
 .. ἐν αὐτοῖς τοῖς ἱσαμύοις πρὸς τὰς κυρίας ὅτι
 .. ἀφ' ὧν, εἴπερ ἐκεῖνο μὴ πρὸς ἔργως ἀναγ-
 .. νώσκειται τοῖς φιλομαθεῖς, ὅτι καὶ εἰσὶ τινὲς ὧν
 .. ὧν δὲ ἐξηκόντων, οἳ τινες οὐ μὴ γέσωνται θαιά-
 .. του, ἕως αὐτὸς ἴδωσι τὴν βασιλῆα τῷ θεῷ ἡγλυ-
 .. θεῖαι ἐν διωάμει· οὐ γὰρ πᾶσιν αἰεὶ μὲν δόξης
 ὁ κύριος ὅτι φαίνεται πρὸς αὐτὰς ἱσαμύοις.
 Ἄλλὰ τοῖς μὲν εἰσαγεμύοις, ἐν δούλου μορφῇ
 πρὸς γίνεται τοῖς δὲ διωαμύοις ἀκαλουθῆσαι
 αὐτὰς ὅτι ὁ ὑψηλὸν ἀναβαίνοντι τῆς αὐτῆς με-

βολῆς πηξάμενος τινὲς ἑαυτοῦ σκητινὸς, τυ-
 πέσι τινὲς γνώμῃ καὶ τινὲς δ' αἰσίοις ἰδρυσά-
 μενος ἔξω δὲ ὁρωμένων, παροκινῶν τὸν θεὸν
 ἀρχεται, καὶ εἰς τὸν νόμον εἰσελθὼν τὸν ἀπὸ καὶ
 αὐτοῦ τῆς γνώσεως τόπον, ἐκεῖ μὲν τελευτῶν
 τὰς ἱερωτάτας τελετὰς. ια. Ο τὸν νόμον
 δ' αἰσίου καὶ πολιτείας ὅπτι τελευτῶν, μόνον τῶν
 κακίας ἀρκεῖ συμπερασματῶν, καὶ αἰσίου
 τὰς θεῶν τινὲς ἀλογον τῶν παθῶν ἐνέργειαι, ἔ-
 τῃ τῶν παθῶν φησὶν ἀρκεῖται ὅτι ἔγωγε, δ' αἰ-
 σίου ἐν αὐτῷ πνθυμαπικὴν τηπιότητα. ιβ. Ο τὸν
 δ' αἰσίου ζῶν γησιῶς ἀσπαζόμενος, ἔ-
 ἀρχὴν καὶ τέλος ἑαυτοῦ κακίας δ' αἰσίου, καὶ
 πᾶσι δ' αἰσίου ἔργῳ τε καὶ λόγῳ μετέρχεται, θυῶν
 θυοῖαι ἀνέσεως, ἔ- δ' αἰσίου λογιῶσεως, πάσης τῆς
 κατ' ἐνέργειας τῶν παθῶν ἀπηλλαγμένος ὁχλή-
 σεως, καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ παθῶν αὐτῷ μαχίης ὑπὸ
 χῶν ἡδύθερος, καὶ μόνον ἔχων τὸ ἐπ' ἡπίδι τῶν μελ-
 λόντων ἀγαθῶν τὸ ψυχρὸν δ' αἰσίου φθορᾶν ἀκό-
 ρετον ἡδονῶν. ιγ. Ο τὸν γέννησις φόβος, κακίαν
 φθῶν τῶν κακῶν ἀφ' αὐτοῦ εἰσαγόμενος. ὁ δ'

ἐν τῷ ταῖς θεῶν κυρίως ἐνὶ καὶ μόνῳ τυγχάνοντι,
 τούτης καὶ ἔξω γινέσθαι, ἣ πολλὰν ὀπιβάλλ-
 λην ταῖς παρὰ θεοῦ θεωρίας. καὶ δηλοῖ τὸ
 Μωϋσῆς ἔξω τῆς πρὸς ἐμβολῆς πηγνύμενος
 τὴν σκηνὴν τῆς Διανοίας. καὶ τότε παρο-
 μιῶν ταῖς θεῶν. ὅ γὰρ μὲν λόγου τῆς καὶ παρο-
 φορᾶν πειρᾶσθαι φαίει ὅτι ἀρρήτον, ὀπικιν-
 διων, ὅτι δυαὶ καὶ πλεόν ὅτι οὐ καὶ παρο-
 ραὶ λόγος. ὅ δὲ ἀνὰ φωνῆς μόνῃ ψυχῇ ὅ ὅν
 θεωρεῖν ἰσχυρότερον, ὅτι καὶ τὴν ἀδιαίρετον ἴσα-
 ται μονάδα, καὶ οὐκ ἐν τοῖς πολλοῖς. ὅ γὰρ ἄρ-
 χιεράς ἀπαξ τῆς ἑνὸς εἰς τὰ ἀγαθὰ τῶν ἀγίων
 ἔσω ἢ καταπετάσματος εἰσιέναι μάλιστα παρο-
 τεταγμένος, διδάσκει, μόνον δεῖν ἐκείνον ὅν τὴν
 αὐλὴν καὶ τὰ ἀγαθὰ διὰ βαίτα, καὶ εἰς τὰ ἀ-
 γαθὰ τῶν ἀγίων ἔσω γινόμενον, τούτῃ τὴν ἀ-
 πασθῆν ὅν ἀγαθῶν τε καὶ νοημάτων πρὸς ἡ-
 γόντα φύσιν, καὶ πάσης τῆς καὶ τὴν ἡμέσιν ἰδύ-
 τητες γινόμενον καθαρὸν, ἀνείμονι καὶ γυμνῇ
 τῇ διανοίᾳ παροσβλήν ἢ παρὰ θεοῦ φαντα-
 σίας. 1. Μωσῆς ὁ μέγας ἔξω τῆς πρὸς ἐμ-

σινάπησον. τότε οὖν ἐδ' ἐνοχλῆμον· ὁ δὲ γὰρ
 ὁ δὲ τερον δι' ὅλου πλὴν ἀπλότητα πέφυκε
 ὅτι· ὁ, τι γὰρ νοοῦν, ὑποκείμενον τι ἔστι, πηρύ-
 πτωσιν· σινεπίνου μὲν αὐτὰ πλὴν τῆ νοήσας
 ἔχον διώαμιν, ἢ πρὸς ὑποκείμενον πλὴν οὐ
 ἔστι διώαμιν ὅσιν· ὁ γὰρ τι τῶν ὄντων ὁ σύ-
 νολεν, ἀλλ' ἑαυτὸ, ἀπληθὺς οὐσία ἢ νόη-
 σίς ἔστι, ἵνα καὶ μονὰς ἀδιαίρετος. ὁ δὲ θεὸν
 εἴτε οὐσία εἴπο μιν, ὅτι ἔχει φεικῶς συ-
 νεπίνου μὲν αὐτὰ πλὴν τῆ νοήσας διώα-
 μιν, ἵνα μὴ καὶ σινεπίνου· εἴτε νοήσας, ὅτι ἔχει
 φεικῶς δεκτικὴν πλὴν τῆς νοήσεως ὑποκει-
 μένου ὅσιν, ἀλλ' ἀλλ' ἑαυτὸ ὅσιν, νόησιν ἔστιν
 ἐθεός, καὶ ὅλος νόησιν, καὶ μόνον, καὶ ὑπὲρ οὐ-
 σίας ὅλος, καὶ ὑπὲρ νόησιν ὅλος, διότι μονὰς ἀ-
 διαίρετος, καὶ ἀμερὴς, καὶ ἀπλῆ· ὁ τοίνυν κα-
 θ' οὗτοῦ νόησιν ἔχων, ὁ πτωτὶ δὲ δόδος ἐξῆλθεν·
 ὁ δὲ τῶν πλὴν πάντων ἀπολιπὼν, γέγονε πο-
 σῶς ἐν τῇ μονάδι, πλὴν τῆ νοήν ὑποφεικῶς
 ἀποτέμενος διώαμιν. θ. Εἰ μὲν τοῖς πολ-
 λαῖς ἐπερώτης ἐδ' ἀνομοιότης ἔστι καὶ ἀφ' ὅσων.

τε καὶ κινήσεως, ὁ λόγος μόνον. ἔφ' ἑαυτὸν ὑπέρ-
 χων ὥσπερ ἐκ νεκρῶν ἐγηγρμύ, παροσμυ-
 φαίνε) πῶτα παρειαφωῖ ἔχοντα ἐξ αὐτῶ,
 μηδενὸς φρεσικῇ χέσθ' πλὴν πρὸς αὐτὸν οἰκειό-
 τητα ὁ στυόλον ἔχοντος· καὶ χάειν γδ, ἀλλ' ὃ
 καὶ φύσιν ὅστιν ἢ τῶν φρομύων στήλεια.

ζ. Ἐως τῆς ἡμῶν τε καὶ πῶτων τῶν μὲν
 θεὸν οὐσίας καὶ δῆλναια καθαράς οὐκ ἐμβε-
 βήκαμεν πλὴν ἔξιν, οὐπω πλὴν κατ' ὄρετιν
 ἀπρεψία ἐλαβομεν ὁπηνίκα ὃ τῷτο δι' ἀγά-
 πης ἡμῖν κατορθωτῇ ὁ ἀξίωμα, τότε γνωσ-
 μεθα τῆς θείας ἐπαγγελίας πλὴν διώαμιν ἐ-
 κεί γδ ^ἡ ἐί) χεῖν πετεύειν καὶ ἰδρυσιν ἀμετάθε-
 τον τοῖς ἀξίοις, ἐνθα παρλαβὼν ὁ νοῦς δι' ἀ-
 γάπης πλὴν σφετέραι ἐρρίζωπε διώαμιν ὃ γδ
 μὴ ἐκ βαῶς ἑαυτοῦ, καὶ πῶτων τῶν ὁπωσιν
 νοῦσαι διναμύων, καὶ εἰς πλὴν ὑπὸ νόησιν
 σιγῇ καταςας, ὃ διώαται ἑπῆς ^ἡ ἐί) πῶ-
 των ἡδύθερος. η. Πᾶσανόησις, πληθους,
 ἢ ὁ ἡγάχισον δυάδος, πῶτως ἐμφασιν ἐχ-
 μέση γδ πινῶν ὅστιν ἀχρόλῃτων χέσις ἀλλήλοισ

θεὸς ἦν κατοικηθήμενον ἐν πνύματι. ε. Ο
 τὴν ἐκίλιν θεϊκῶς μὲν τῇ πρεσφύρων ἔργων
 καὶ ἐνοικίαν ἐαυτῶν συμπληρώσας ἡμέρας, καὶ
 αὐτὸς μὲν ὁ θεὸς καλῶς ἔα ἐαυτοῦ ἐν ἡμετέ-
 ραις ἔργα, διέβη τῇ κατὰ μοῆσιν πᾶσαν τὴν ὑ-
 πόφυσιν καὶ χρόνον ὑπόστασιν, καὶ εἰς τὴν τῶν
 αἰώνων καὶ αἰώνων μετετάξατο μυσηκὴν θεω-
 ρίαν, ἡδονατίζων ἀγνώστως καὶ νοῦν τὴν ὀλι-
 κὴν τῶν ὄντων ἀπὸ ληψὶν τε ἐν ὑπερβάσιν. εἰ δὲ
 καὶ τῆς ὁγδόης ἀξιοθεῖς ἐκ τῶν νεκρῶν ἀνέ-
 στη, τῶν μὲν θεὸν λέγων πρῶτων ἀποθητῶν τε καὶ
 νοητῶν, καὶ λόγων, καὶ νοημάτων· καὶ ἔζησε ὁ
 τῷ θεῷ μακαρίαν ζωὴν, τῷ νόμῳ καὶ ἀγῇ καὶ
 κυρείως ζωῆς καὶ λεγομένου καὶ ὄντος, οἷα καὶ
 αὐτὸς ἡρόδοτος τῇ θεώσῃ θεός. ς. Τα
 φαινόμενα πρῶτα δεῖται σαυροῦ τῆς τῶν ἐ-
 π' αὐτῶν κατ' ἀποθητῶν ἐνεργουμένων ἐπεχού-
 ρης τῇ χάσιν ἐξέως. ἔα δὲ νοούμενα πρῶτα χρη-
 ζῶντα φῆς, τῆς τῇ ἐπ' αὐτῆς καὶ νοῦν ἐνεργου-
 μένων ὀλιγῆς ἀκινήσιας· τῇ γὰρ χάσιν στωικῶς
 ἐνεργείας τῆς πρῶτα φυσικῆς ἐνεργείας

πέλος τῆς αἰσθητικῆς ὁξυφάνειας. β. Σάβ-
βατα ἑβδομάτων ὅστιν ἡρεμία ψυχικὴ ψυχῆς
λογικῆς, καὶ ἀπὸ αὐτῶν πόμπτων ἐν τοῖς οὖσι
ἡσυχότερων λόγων ἐν νοῦν συσφάσεως, καὶ μόνον
τὸν θεὸν κατ' ἐρωτικήν ἐκστασιν ἐλκτικῶς ἐνδυ-
σάσης, καὶ πομπιελῶς ἀκίνητον αὐτὸν τῷ θεοῦ
Διὰ τῆς μουσικῆς θεολογίας ποιησάσης.

γ. Θεοὺς θεοὺς ὅστιν, ἢ πᾶτα ἄβυσσος, καὶ
μὲν τὸ ὄννοπτον μουσικὴν θεωρεῖται, πρὸ νοῦν
ἀγνώστως σπινταμὴν τῷ θεῷ κατὰ νόμους, ὡς
πρὸς φέρει δεινότητος ὅ ἐκ τῶν ὁρατῶν καὶ τῶν
ἀορατῶν κλισμμάτων ἀξίως γράφει τὸν κλι-
σμοῦ. δ. Οὐκ ἐκλίειν διαγελικῶς
ἀγανήμεραι, ἀποκλείνας πρὸς τὸν θεὸν τῆς αἰ-
σθητικῆς πρὸς τα κινήματα, πρὸ πάσης κα-
κίας ἔρημον Διὰ τῶν ὁρατῶν καταλαμβάνει
τῆς ἀπαθείας κατὰ σπιν, ἑβδομάτιζων καὶ
νοῦν καὶ αὐτῆς ψυχῆς τῆς τῶν παθῶν φαντα-
σίας. ὁ δὲ τὸν Ιορδάνην Διὰ περὶ σπιν, εἰς πρὸ
τῆς γνώσεως μετατίθεται χώρα, καὶ ὡς ὁ νοῦς
μουσικῶς ὡς τῆς εἰρήνης οἰκοδομοῦ μῆκος

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

κεφάλαια ιηπικα΄.

ΚΑΤΑ Θ̅ θ̅α̅γγελιον
 μόνον πιστὸς, Θ̅ ὁ̅ρος τ̅ κα-
 κίας ἐαυτ̅ δ̅ρ̅ πίστεως με-
 τήνησιν, ἀπωθούμηνος
 ἐαυτ̅ τῇ ἀσάτῃ πωρεφο-
 ρῇ, πλὴν ὑπὸ ἀσάτῃ, πλὴν ἐπ̅ αὐτῆς πωρε-
 τέσιν δ̅ρ̅τεσιν. ὁ ὅ̅ μαθητῆς εἶ̅) διωάμηνος,
 ἐκ τῆς λόγου δεχόμενος χερσὶ τῆς γινωσκῆν
 ἄρτων τὰ κλάσματα, δ̅ρ̅τεσιν χιλιάδας,
 πωρεξ̅ δ̅ρ̅ κινεὶ πληθυνομένῳ τῆς λόγου τ̅
 διωάμην. ὁ δὲ ἀπόστολος ἰσχύτας εἶ̅), πᾶσιν
 ἰατρειὰς νόσων, καὶ πᾶσιν μαλακίαν, ἐκβαλ-
 λων δαμόνια, τοῦτέστι πλὴν τ̅ παθῶν φυγα-
 δούων ἐνέργειαν, νοσοῦντας ἰώμηνος, πωρε̅ς
 ἐξ̅ιν δισσεβείας τοῖς σερνηθέντας αὐτῆς δι' ἡγί-
 δος ἐπιδράγων, ἐ̅ τοῖς δι' ὅκνων μαλακιοθέν-
 τας ὅπτις φωνεῖ τὸν λόγον τῆς πίστεως πατεῖν γδ
 ὅ̅ ἐπιδρῶ ὅφρων ἐ̅ σαρπητῶν κελδοθεῖς ἄρχων,

λογισμός, ὃ παγκράτισον λήθην ἀφ' ἐαυ-
 τῆς ἐκδιώκων· διὰ δὲ τῆς πεφωτισμένης καὶ οὐ-
 ρανίου γνώσεως, πλὴν ὁλέθριον ἀγνοίας τὸ σκέ-
 πους ἐξαφανίζων· διὰ δὲ τῆς παρὰ φύσιν καλ-
 λίστης θεωρυμίας, πλὴν ἀθεον καὶ πλὴν τῆς
 κακῆς ἐν τῇ ψυχῇ κατεργαζομένης ῥαθυ-
 μίας ἐξελαύνων. ταύτας δὲ τὰς ἄρετας, οὐ φι-
 λῆς ἢ ἐκ μόντης θεωρητέως, ἀλλ' ἐκ δυ-
 ναμέως θεοῦ καὶ συνεργείας αἰνῶς πνεύματος,
 ἐν πολλῇ θεωρηθείᾳ καὶ δι' αὐτὴν ἐκτελεῖς κτη-
 σάμενος. οὕτω διωθήσῃ τῇ θεωρητικῇ
 ἰχυρῶν μεγάλων ῥυαθιῶν τῆς ποιεῖν γνώ-
 σεως καὶ ἀληθείας, καὶ μνήμης λόγου θεοῦ, καὶ
 ἀγαθῆς θεωρυμίας συμφωνίᾳ διὰ χάριτος
 ἐνεργεῖς ἐν τῇ ψυχῇ συζηταί ἀποδοξαζομένης,
 καὶ ὁπτιμολογίας φυλασσομένης, λήθης καὶ ἀγνοίας
 καὶ ῥαθυμίας ἵχνος ἐν αὐτῇ ἀφανίζεται, καὶ εἰς
 τὸ μὴ ὄν περὶ αὐτῆς, τῆς χάριτος βασιλευσῆς
 ἐν αὐτῇ, ἐν ᾗ ἡμεῖς Ἰησοῦ πατρὸς κυρίου ἡμῶν, ᾧ ἢ
 δοῦκα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Θευ λέγω, καὶ ῥαθυμίας, καὶ ἀγνοίαν, ὅτι ὑπο-
 κείμενον τῷ ῥοπτῶν ἀλλοφύλων, ὅτι ὡς τὰ λοι-
 πὰ τῆς κακίας πάθη ὑπονοσοῦν ἡμῶς ἐν ἐργαίᾳ,
 καὶ ζῆ, καὶ ἰσχύς, ἐν ταῖς τῶν φιληδόνων καὶ κε-
 νοδοξῶν ψυχαῖς. καὶ ὁ δὲ πολλῆς πωροσεχείας,
 καὶ νόυ ὀπίστασίας μὲν τὸ δὲ ὡς ῥοπτῆς θυρῶν
 τὰ τοῖς πολλοῖς ἀγνοῦν ἡμῶς, ὁλεθριώτερον τῷ
 λοιπῶν ὄντα κακὰ ὁ δὲ τῷ διχασμοῦ ὅπλων
 τῶν ἀπειρωτίας, ἐκείνης μνήμης ἀγαθῆς λέ-
 γω τὸ πᾶν τῷ καλῶν αἰτίας, καὶ γνώσεως
 πεφωτισμένης, δι' ἧς ἀναζητηθεῖσα ψυχὴ ὅ-
 τὸ ἀγνοίας σχέτος διώκει ἀφ' ἑαυτῆς, ὅτι πω-
 θυμίας αἰετῆς πρὸς σωτηρίαν ὑπερβύσσης,
 καὶ ἐπειγούσης τῇ ψυχῇ τὰ τῆς ὀρετῆς ἐνδυ-
 σάμενος ὅπλα, ἐν δυνάμει πνύμεται ἀγία,
 ὁ δὲ πάσης πωροσευχῆς καὶ διήσεως γυναικῶς
 καὶ ἀνδρῶς καταγωνιστὴς τοῖς τῷ ῥοπτῶν ἀλλο-
 φύλων πρὸς πωροφρημῶν γίνουσαι. ὁ δὲ μὲν
 τῆς αἰετῆς καὶ θεὸν μνήμης ἀγαθῆς, ὅσα ἐστὶν
 ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίχαια, ὅσα ἀγία, ὅσα
 βύφημα· εἴ τις ὀρετῇ, ὅτι εἴ τις ἐπαμνος πᾶν τα-

λογίζο-

λογίζομαι, ὅτι παλινάκισον λήθω ἀφ' ἐαυ-
 τῆς ἐκδιώκων· ὅθεν ὅτι τῆς πεφωτισμένης καὶ οὐ-
 ρανίου γνώσεως, τὴν ὁλότηρον ἀγνοίαν ἔσχ-
 τοις ἐξαφανίζων· ὅθεν ὅτι πρὸς αὐτὸν ἔκαλ-
 λίστης παρορμίας, τὴν ἀπὸ τοῦ καὶ τὴν τῆς
 κακῆς ἐν τῇ ψυχῇ κατεργαζομένην ῥαθυ-
 μίαν ὀξελεύων. Ταύταις ὅτι ταῖς ἀρεταῖς, οὐ φι-
 λῆς ἢ ἐκ μόντης παρορμίας, ἀλλ' ἐκ δυ-
 νάμεως θεοῦ καὶ συνεργείας αἰνῶς πνεύματος,
 ἐν πολλῇ παρορμίᾳ καὶ δι' αὐτὴν ἐκτελεῖς κτη-
 σάμενος. οὕτω διωθήσῃ τῇ παρορμίας
 ἰσχυρῶν μεγάλων ῥυθμῶν τῇ ποτηρῶν γνώ-
 σεως γὰρ ἀληθοῦς, καὶ μετὰ λόγου θεοῦ, καὶ
 ἀγαθῆς παρορμίας συμφωνίᾳ ὅθεν χάριτος
 ἐνεργεῖς ἐν τῇ ψυχῇ συζηταί ἀποδαζομένης,
 καὶ ὅτι μετὰ φυλασσομένης, λήθης καὶ ἀγνοίας
 καὶ ῥαθυμίας ἵχνος ἐν αὐτῇ ἀφανίζεται, καὶ εἰς
 τὸ μὴ ὄν παρέρχεται, ὅτι χάριτος βασιλεύσεως
 ἐν αὐτῇ, ἐν ἡμεῖς Ἰησοῦ παρ' ἐκείνῃ ἡμῶν, ὅτι ἡ
 δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Που λέγω, καὶ ῥαθυμίας, καὶ ἀγροικίαν, ὅτι ὑπο-
 στήριγμα τῶν ῥοητῶν ἁλλοφύλων, ἔξ ὧν τὰ λοι-
 πὰ τῆς κακίας πάθη ὑπονοσοῦντο ἐν ἐργαίᾳ,
 καὶ ζῆς, καὶ ἰσχὺς, ἐν ταῖς τῶν φιληδόνων καὶ κε-
 νοδόξων ψυχαῖς· καὶ ἔξ ὧν πολλῆς παρορσευχίας,
 καὶ νοῦ ὀπίσθησας μὲν τὴν ἀνώγει ῥοπῆς βύρων
 τὰ τοῖς πολλοῖς ἀγνοούμενα, ὁλεθριώτερα τῶν
 λοιπῶν οἶτα κακὰ ἔξ ὧν τὴν διχαιοσυμῆς ὀπλῶν
 τῶν ἀπεινατίας, ἐκείνης μνήμης ἀγαθῆς λέ-
 γω τὴν πρῶτον τὴν καλὴν αἰτίαν, καὶ γνώσεως
 πεφωτισμένης, δι' ἧς ἀναζητηθεῖσα ψυχὴ ὅ-
 τι ἀγροικίας σκότος διώκει ἀφ' ἑαυτῆς, ὅτι παρορ-
 θυμίας αἰείας παρὰ σωτηρίαν βύρει πύξους,
 καὶ ἐπειγούσης τῇ ψυχῇ τὰ τῆς ὄψεως ἐνδυ-
 σάμενος ὀπλα, ἐν δυνάμει πνύμενος ἀγῆς,
 ἔξ ὧν πάσης παρορσευχῆς καὶ διήσεως γρηναίας
 καὶ ἀνδρείως καταγωνιστὴς τοῖς τῶν ῥοητῶν ἁλλο-
 φύλων περὶ παρορρημάτων γίνεσθαι. ἔξ ὧν μὲν
 τῆς αἰείας καὶ τοῦ μνήμης ἀγαθῆς, ὅσα ἐστὶν
 ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγῆα, ὅσα
 βύφημα· εἴ τις ὄψεσθαι, ὅτι εἴ τις ἐπαίμιος πρῶτα

λογίζο-

καὶ σωείδος· ἡ δὲ σκληρόν τῷ μὴ αὐτοῦ νέφους
ἐνδυμα ἔκκαλυμμα ἐν τῇ ψυχῇ ἐξυφαίνουσα
ράθυμία, ἡ ἀμφοτέρας ἐκείνουσα καὶ κρα-
ταίουσα, καὶ σύσασιν αὐταῖς πᾶσι φρονήσῃ, τῇ ἀ-
μνησάτῃ ψυχῇ, ὅς ἐμμενον κακὸν ἐργαζομέ-
νη· ὡς γὰρ ράθυμίας λήθης τε ἔκ ἀγνοίας ἑα-
τῇ λειπῶν παθῶν ὡς ἐκείνητα κραται-
οῦνται καὶ μεγαλιύνονται βοηθοὶ γὰρ ἀλλήλων
οὔσαι, καὶ χερεὶς ἀλλήλων μὴ διωκόμεναι
σύνιστάται, ἰχυραὶ τῷ αἰπικειμένῳ διωάμεις
ἀποδείκνυνται, καὶ οἱ κραταιοὶ τῷ πονηροῦ ἀρ-
χοντες, δι' ὧν πᾶσα ἡ ἐρατία τῇ πειθμῇ τῆς
πονηρίας ὡς νοσθεῖται, καὶ ὡς ἐκείνηται, ἔκ
ἑα ἀφροσύνηματα ἐκτελῇ ἰσχύς· ὡς δὲ οὐ συ-
ζηταὶ ἑα πωρεκείμην οὐ διώσται· εἰ οὖν βέ-
λη καὶ τῷ πωρεκείμην παθῶν ὅς ἵκος ἀρα-
σθαι, καὶ πῶ φάλαγγα τῷ νοσητῶν ἀλλοφύ-
λων δι' χερὰς ἐκπώσασθαι, δι' αὐτῆς καὶ συ-
νεργείας θεοῦ γινόμενος ἐν ἑαυτῷ, καὶ εἰς ἑα
βάθῃ τῇ καρδίας διώσας, ἀνίστασθαι τοὺς τῆς
τούτοις διωαποὺς τῷ ἀφρόλου γίγνεται, λή-

είου δι' ὀπιθυμίας καὶ βίχης γνέσθαι κοινωνός,
 ὑποδείκνυμί σοι μέθοδον θαυμαστὴν ἐν ὀπί-
 μονον, ἔκτου πνθυματικοῦ, οὐ θυματικῶς κό-
 που ἢ ἀγῶνος δεομένην, ἀλλὰ ψυχικῶς πό-
 θου ἐν οὐκ ἀποσεχωρῶν ἀφαιρέσει χρηστοῦ,
 φόβῳ ἐν ἀγάπῃ θεοῦ σπουδερῶς μετῴν, δι' ἧς
 ὀπιθυμίας τὴν φάλαγγα τῶν ἐχθρῶν βύχρας
 ἔκπῳσθαι διωκηθήσῃ καὶ τὸν μακάριον
 Δαβὶδ, ἕνα γέγονε τῶν δημοφύλων ἀνελάντα
 διὰ πίστεως, καὶ πεποιθήσεως τῆς εἰς θεόν, καὶ ἔ-
 τω τὰς μυριάδας τῶν ἐχθρῶν μετὰ τῶν ἰδίου
 λαοῦ βύχρας ἔκπῳσάμενον. εἰ δὲ ὑποθέσεως
 ἢ ἡμετέρου λόγου, περὶ τοῦ διωκτοῦ ἐκρε-
 ταμοῦ τῶν δημοφύλων γέγονε ὁρῶν, εἰς οὓς ἐ-
 πεσήκειαι πάντα ἢ ἔνοητο ὁ λοφυρτικὸς ἀν-
 τικειμένου διώαμις, ὧν καθαρῶς ἔχοντων, βύχε-
 ρῶς λοιπὸν πάντα εἰς ἀνάνεσιν ἢ τῶν ποτηρῶν
 πνθυμάτων ἀσθενήσῃ διώαμις· εἰσὶ δ' οἱ ὀνο-
 μαζόμενοι τῶν ποτηρῶν ἰσχυροὶ γέγοντες, ἢ ἡδὴ
 παρῆλθον ἀγνοία, ἢ τῶν κακῶν ἀπολέτων
 μήτηρ, λήθη ἢ τῶν αὐτῆς ἀδελφῇ καὶ σπουδῆς

λα' εἰσι τῆς κακίας τὰ μηχρήματα καὶ ἐνέδρα
 κεκρυμμένα, καὶ δ' αὖ φερεῖ παγίδες καταπε-
 πήγασαι τῷ ἐξ ἑαυτοῦ πάλια χόθεν καὶ δ' αὖ τὸ το
 συνῆναι ἢ σιωπῶς σιωπυλχρόν γινώσκεις
 ἀνδράσι σπουδαίον καὶ ἀγωνιστόν, ὅπως καὶ
 μὴ αὐτὸς ἔχη λύχρον ἀληθοῦς γνώσεως, δ' αὖ
 ἐπὶ ἀτελές τῆς νοητῆς ἡλικίας καὶ νήπιον, τῷ
 ἔχοντι σιωποδύων οὐ πατεῖ ἐν σέτει, οὐ
 κινδυνεύει βέροισι ἐπαγῆσι, καὶ τοῖς νοητοῖς
 πατεῖ πῆλθ' ἡμεῖς τοῖς ἐν τῷ σέτει νεμε-
 ροῖς, καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ χωρὶς λύχρου νοητοῦ τῷ
 θεῷ λόγου πατεῖται ἀρπάξουσιν καὶ δ' αὖ
 φθείρουσιν. εἰ οὖν βούλῃ τέκνον οἰκεῖον λύχρον
 φωτὸς νοητοῦ γνώσεως πνθυματικῆς ἐνδον κλή-
 σαθαι, ἐν τῇ βαθυτάτῃ νυκτὶ ἀπορροχέπως
 τῷ αἰῶνος τύπου πατεῖν διωκῆς, ἐκ ὑπὸ
 κυεῖς τὰ δ' αὖ θέματα σου καὶ βθυθεῖς, ὅπως
 πλὴν ὁδὸν τῷ διαγγελίου θελήσης σφόδρα καὶ
 ὅπως φητικὸν λόγον, τοῦτ' ἐστὶ πῆλθ' ἀπει-
 ρων τῶν πελοτέρων διαγγελικῶν πρσαγμα-
 των πατέρεσθαι, καὶ τῶν παθημάτων τῷ κυ-

μνήμης καὶ μνηστῆρας τῆς λόγου τῆς θεοῦ περι-
 πλῦσας, ἔδωκεν ὁ ἀνθρώπος, ἀξίαν μετάνοιαν
 ὧς θεῶν παρρησίαν, οὐδὲν ὡς πῶς καὶ κακὰ ἐνε-
 νόησεν, ἢ ἐποίησεν ἀφυσδῆς γὰρ ἡ ζῶσα φωνὴ εἰ-
 • ποῦσα, ἐγὼ ὅτι λέγω ὑμῖν, πᾶς ὁ βλέπων γυ-
 • νᾶκα εἰς τὸ ὅτι θυμῶσαι, ἡδὴ ἐμίσχυνται αὐ-
 • τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. διὰ τῆς τοῦ συμβάλ-
 λεται τοῖς νέοις μάστιγας, ὅτι, μήτε ὅλως, εἰ δυ-
 νατὸν, σιωτῶντες ἡμῶν γυναιξὶν, καὶ ἀγαθὰ νομί-
 ζονται· εἰ δὲ διωκτὸν καὶ ἔξωθεν τῆς αἰδοφύ-
 πων ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὁ πόλεμος ἀφ᾽-
 τελεῖ, καὶ πρῶτον γινώσκεις, μάστιγας εἰς ἀ-
 χρεῖας παρρησίαν αὐτῶν καὶ ὀλιγοσπῖαν, καὶ ὀλι-
 γοσπῖαν ὕδατος, ἔδωκεν ὁ ἀνθρώπος πολλήν, ἐν παρ-
 ρησίᾳ τὴν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἔχον ἀγαθὸν ὁ ἀνθρώπος,
 καὶ μάστιγας ἐμπείρους πνευματικῶν πατέ-
 ρων σιωπῶντες φέρεται, καὶ σιωπῶντες, καὶ ὁδη-
 γεῖται ἀποσπᾶζων· ὅτι κινδυνὸν γὰρ ἐν μόνον
 καὶ ἰδρύουθαι καὶ ἀμύρτους, ἔδωκεν ὁ ἀνθρώπος
 τῆς πνευματικῆς πολέμου συζῆναι· ἀλλ᾽ οὐ γὰρ
 πολέμων ὅσοις, οἱ τοιοῦτοι ἴσμεν, ὅτι πολ-

καλὸς ἰδὲ γυναικὸς, οὗτος ἐπρώτη τῇ Ἀρχικῇ
 ὀπιθυμία· καὶ οὕτω λοιπὸν Ἀφ' ὧν ἀνδρα-
 αϊμῆμα τῷ ἐμπαθῶς καὶ ἡδέως θεωρηθέν-
 ταν δὲ τ' ἀνατυπώσεως τῷ εἰνοῶν καὶ κα-
 χῆς μὴ ἐτις ἐνδον τοῖς εἰκόνας ἀναζωγραφεῖσι.
 καὶ οὕτω τὸν ἐμπαθῆ ἔτι καὶ ἀθλιον μαίνοισι
 νοῶν, Ἀφ' ἧς ἐργείας τῶν ποικρῶν πνυ-
 μάτων· τοιοῦτον γὰρ καὶ ἡ Ἀφ' ἧς ἡ πία καὶ νεά-
 ζουσα, ἡ ὑπερέρα, ταῖς τοιαύταις μνήμας ἐ-
 πίμως διεξάγουσιν τὰ πάθη, ἐργεῖται ἐν
 αὐταῖς πρὸς ὀπιθυμίας κινουμένη, ἡ εἰς οὗτε
 κατ' ὑπνοισι, ἡ κατ' ὑπὸ ἀκαταροσίας ἐργα-
 ζομένη. εἰ γὰρ καὶ ἐν τοῖς φαινομένοις γυναικὶ
 οὐκ ἐκινώηται, ὅφρων καὶ πρὸ γένος, καὶ ἀγνὸς
 πρὸς τοῖς ἀνδράποισι νενόμισται, ἡ καὶ ἀγίου
 ἔχει ὑπολήψεις· πρὸς δὲ τὰς χρυστὰς
 ὑποπιδύοντι, βέβηλος καὶ μοιχὸς καὶ ἀσω-
 τος ὅς ἐστι κρίνεται καὶ διχάως ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
 κατακρίνεται· ἐὰν μὴ θρῆνῃ καὶ πενήνῃ, νη-
 φείας καὶ ἀγρυπνίας ἐν βίχαις ἀδιαλείπτως
 πρὸς ἄρκα κατατίξας, ἐν νοῶν ταῖς ἀγίαις

ἐὰν πρῶτων ἀνθρώπων ἐκείνως ᾿Ψ; ἔτω δὲ
 τὰ πεινῶν καὶ σιτυλευμένων τῇ ψυχῇ, εἰς
 τὰ πείνωσιν ἔκλειν ἀποτυχούσης, ποῖος θυ-
 μὸς ταύτης κατακρατῆται διωθήσεται· ποία
 ἐργή, ποία πενία πείνῃ, ἀλλ' ὡς ἔει-
 κει, ἢ λήθῃ τῶν συμφερόντων τούτων καὶ ζω-
 ποιούτων ἡμᾶς λογισμῶν, καὶ ἡ ταύτης ἀδελ-
 φὴ ῥαθυμία, καὶ ἡ τούτων στωργος καὶ ὁμό-
 θετος ἀγνοία, τὰ βαθυτέρα καὶ ἐσώτερα τῆς
 ψυχῆς πάθη, ἵα δυσεξέδρητα καὶ δυσκατόρθωτα
 πεινῇ καὶ δεινῇ τὴν ψυχὴν καλύπτοντα ἐ-
 σκεπάζοντα, τὰ λοιπὰ πάθη τῆς κακίας ἐνε-
 γειν, καὶ ἐμφωλθῇ ἐν αὐτῇ πρὸς σκοδάλειαν, ὡς
 ἀφοβία ἐν ἀμύχαν τῶν καλῶν ἐμποιοῦντα,
 εἰς ὁδὸν καὶ ἐργασίαν ἐκείτω πάθη, ἀδελφὴ καὶ
 ἀκόλως πρὸς ἔχοντα· κεκαλυμμένης γὰρ τῆς
 ψυχῆς ὑπὸ τῆς παλινκαρπίας, καὶ τῆς ὀλε-
 θρίου ῥαθυμίας, καὶ τῆς πρῶτων τῇ κακῇ μη-
 θεος καὶ θεοῦ ἀγνοίας, ἐκείτω τῶν ὁρωμένων,
 ἢ νοουμένων, ἢ ἀκουσμένων ἀχρεῶς πρὸς
 δεσμεύται ὁ ἀθλιὸς καὶ τυφλώτων νοῦς, οἷον ἐὰν

αὐτὸν ἡρόδοτος ὑπήκουος μέλει θανάτου, θα-
 νάτου δὲ στυγροῦ. δὲ δὲ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύ-
 ψωσε, καὶ ἐξείσατο αὐτῷ ὄνομα, ὅ ὑπὲρ πάν-
 ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ πάν-
 ῥον καμψῇ, ἐπετραίῳ, καὶ ἐπιγίῳ, καὶ κατα-
 ψυγίῳ. ἰδοὺ αἱ τῶν περὶ ῥήθεντων αἰτίαι καὶ ὅ
 δίχαιον τῷ θεῷ χρίμα, εἰς οἷα δοῦναι καὶ ὑψος,
 τὸν κυριακὸν ἀνήγαγον αἰδοφρον. ὅ γὰρ οὕτω,
 εἰς πόθω καὶ δὲ θεῷ αἰεπιλήθω τὰς μνήμας
 ταύτας ἀφ' ὧν ἐν τῇ καρδίᾳ σε, ὅ κατα-
 κυριεύσῃ σου ὅ τῆς ὀργῆς, καὶ πικρίας, καὶ θυ-
 μοῦ πάθος. τῶν γὰρ θεμλίῳ τῷ παθὸς τῆς ὑ-
 ψηφανίας δὲ τῆς ταπεινώσεως τῷ χριστοῦ,
 ἧς ἀναλογίῃ ὑπερῷοντων, ἔλθον ὅ οἰκοδό-
 μημα τῆς ἀιομίας ὅ θυμοῦ καὶ ὀργῆς, δι' ἧς
 καὶ αὐτὸς κατελύεται. ποία γὰρ σκληρὰ,
 καὶ λιθίτη καρδία εἰς ἔχῃ ἐν τῷ δίκῳ καὶ τῷ
 ὅσαυτ' ἐν τῷ θεότητος τῷ μονοῦ καὶ δι' ἡμᾶς
 ταπεινώσιν, καὶ τῷ ἀπαριθμηθεῖσαν τῶν
 περὶ ῥήθεντων παθημάτων μνήμῃ οὐ σιω-
 πείσεται; ὅχι γὰρ καὶ σποδὸς, καὶ πάτημα πα-

- „ πορβο μύων ἔλεγοντων, εἰ ὑὸς εἶ ἤ τοῦ θεοῦ, κα-
 „ τὰ βῆθι ἀπὸ τῆς ταυροῦ, ἔπι τεύσο μὲν σοι, ἔ-
 „ ται λαίπα ἢ παθημῶν, ἄνω δὲ ἡμεῖς ὑπέμεινε,
 τὴν ταύρωσιν, ὃν θάνατον, τὴν ἐν τῇ μη-
 μείῳ τελευτῶντα φιλῶ, τὴν εἰς ἄδου καθο-
 δὸν ἔπειτα καὶ τῶν παθημῶν ὅτι καρπίας, οἷα
 καὶ ἕντες εἰσὶ, θυτίστῃ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν,
 τὴν ἢ ἄδου ἔθανάτου σκύλευσιν, ἢ σιωελ-
 θουσῶν ὡς κρείων ψυχῶν, τὴν ἐν οὐρανοῖς ἀνά-
 ληψιν, τὴν ἐκ δόξων τῆς πατρὸς καθέδραν, ἢ
 ὡς αἰὼν πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, καὶ
 παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου ὑμῶν καὶ
 δόξαν, τὴν παντὶ τῶν ἀγγέλων προσκυ-
 νησιν εἰς τὸ πρῶτό τοκεν τῶν νεκρῶν, ἵνα τὴν
 τῶν παθημῶν αἰτίαν, καὶ τὴν τῆς ἀποστόλου
 „ φωνὴν ἢ λέγουσάν, τῆς το φρονέουσιν ἐν ὑμῖν,
 „ ὅ καὶ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ, ὅς ἐστι μορφῇ θεοῦ ὑπερ-
 „ χων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήτατο ὅτι ἐκείνῃ ἵστα θεῶ.
 „ ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν
 „ ἐν ὁμοιότητι αἰδεσθῶν ἡμιόμοτος, καὶ γή-
 „ ματι θύρεθός ὡς ἀνθρώπου· ἐταπείνωσεν ἐ-

κατηξιώθησαν οἱ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ὁμοίως αὐ-
 τοῖς πλὴν ὄρεται ἑξασκήσαντες, καὶ τελείους
 ἑαυτοὺς τὰς κυρίας παρρησίας, ὅτε τελείως
 πόθω ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν τὰς θεοῦ ἀκο-
 λουθήσαντες, ἢ ἰσαύτως λατρεύωσιν, ἡ δὲ
 πλὴν παρὲς ἡμᾶς ἀγάπην, ἀρρήτων φιλανθρω-
 πίας ἀνέχοντες ὁ χριστὸς, ἐκείνους τε ἀνεπιλή-
 φτως αἰσθαλίζῃ, ἑαυτοῖς πλὴν ἐν μήτρᾳ τοῦ
 θεοῦ λόγου κατασκύωσιν, ὅτι ἀνθρώπου ἀντά-
 ληψιν, πλὴν ὅτι γυναικὸς γέννησιν, ἢ καὶ μέ-
 ρος τῆς σωματικῆς ἡλικίας αὐξήσιν, καὶ ἀτι-
 μίας, καὶ ὑβρίδος, τοῖς οὐδισμοῖς, καὶ λειδορίας,
 καὶ μάστιγας, καὶ ἐμπύσματα, καὶ ὅτι κόρη
 ραπίσματα, ὅν καταγίγωτα, ὅν ἐμπαιγμὸν,
 ἢ κοκκίον χλαμύδα, ὅν ἀκύνθινον σέφα-
 ρον, πλὴν τῶν ἀρχόντων κατ' αὐτὸς ἀπόφασιν,
 πλὴν τῶν ἀνθρώπων ἰουδαίων, ὁμοφύλων ὄντων,
 κατ' αὐτὸς βόησιν, ἄρον ἄρον, στείρωσιν αὐτῶν.
 ὅν στυγρὸν, τοῖς ἡλίοις, πλὴν λόγῳ, ὅν κείλα-
 μον, ἢ ποτίσμον ἢ ὅξους καὶ τῆς χολῆς, ὅν θρί-
 αμβον τῶν ἐχθρῶν, ὅν καταγίγωτα παρρη-
 ασίαν.

αποτίκῃς ἀποφάσεως καταδικαζέμεντα ἀν-
 δροπον, καὶ πρῶτα ὁμοίος ἡμῖν γέρονε χωρὶς
 ἀμφοτέρων, οὐτέστι χωρὶς πατρὸς ἀτιμίας. Καὶ
 γὰρ ἀφ' ἐκείνου ἀμφοτέρων τῆς πατρὸς ἀτιμίας ὑπὸ
 τῆς δι' αποτίκῃς φωνῆς ἐπενεχθεῖται ὡς ἀνδρῶ-
 πω ὀπιτίμια, θανάτου, κόπου, πείνης, διψῆς,
 καὶ τῶν τοιούτων πόνων ἀνέλαβε, ἡρόδοτος
 ὁ ἐσμέν, ἵνα ἡρώμεθα ὅ ὅστιν ὁ λόγος σὰρξ
 ἐλήνετο, ἵνα ἄρξῃ γῆται λόγος. πλούσιος ὢν
 ἐπλώχευσε δι' ἡμᾶς, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτω-
 χείᾳ πλησθῶμεν. ὁμοιωθῇ ἀφ' ἐκείνου φιλα-
 νδρῶπιαν ἡμῖν, ἵνα ἀφ' ἐκείνου πάσης ἀρετῆς ὁμοιω-
 θῶμεν αὐτῷ. ὅτι οὗ γὰρ ἐπεδήμησε χειρὸς, ἀ-
 ληθῶς ὁ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν χριστὸς ἀνδρῶ-
 πος ἀφ' ἐκείνου τῆς πνεύματος χάριτος, ἐκ δυνά-
 μεως ἀνακαίνιζεται, εἰς μέτρον τῆς τελείας ἀ-
 γάπης φθάνων τῆς ἐξω βαλλούσης ὅν φόβον,
 τῆς μηκέτι ὑποπλῶσιν ἡμέραν δυνάμε-
 νος. ἡ γὰρ ἀγάπη ὅσδε ποτε πίπῃ. ἡ γὰρ ἀγά-
 πη, φαίνῃ ὁ ἰωάννης, ὁ θεὸς ὅστις, καὶ ὁ μὲν ὢν
 τῇ ἀγάπῃ, ὡς τὰς θεῶν μὲν. οὕτω τὸ μέγεθος

Τούτων καταλυθῆναι, ἔκ κατασκαφῆναι τ' οἴ-
 κον, ἔχε πλεῖν ταπείνωσιν τῷ κυρίου ἀνεπίλη-
 στον ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὡς ὧν, ὡς γέγονε δι' ἡμᾶς,
 ἔξ οἷς ὑποφωτὸς θεότητος ἀποκεκαλυμ-
 μμένης, καὶ διωάμην τῷ ἄνω οὐσιῶν, ἔκ οὐ-
 ρανοῖς δοξαζομένης ὑπὸ πάσης λογικῆς φύ-
 σεως, ἀγγέλων τε ἔξ ἀρχαγγέλων, θρόνων, κυ-
 ριοτήτων, δόχων, ἐξουσιῶν, χερουβὶμ καὶ σε-
 ραφὶμ, καὶ τῷ ἀκατομάρτων νοερῶν διωά-
 μειων, ὧν οὐκ ἐφθασεν εἰς ἡμᾶς τὰ ὀνόματα
 καὶ ὁ ἀποστόλου ἀίνημα, εἰς οἷς βάθος ταπει-
 νώσεως ἀνδρόπων, δι' ἀφάτον ἀγαθότητα
 κατήλθε, καὶ καὶ πρὸς ταῦτα ὁμολογεῖς ἡμῖν τοῖς ἐν
 σκέτει καὶ σκιᾷ θανάτου κατημύοις, ἔκ ἀφ' ἧς
 ἐκτεργείας τῷ πατρὶ ὑπὸ τῷ ἔχθρῳ κυρι-
 θυομένοις. ἐν τοιαύτῃ τοίνυν αἰχμαλωσίᾳ ὄν-
 τας ἡμᾶς, καὶ βασιλθυομένοις ὑπὸ τῷ ἁο-
 ράτου καὶ πονηροῦ θανάτου, οὐκ ἐπηχυνήθη ὁ
 πάσης κλίσεως ὁρατῆς τε καὶ ἁοράτου διαπό-
 τής, ἀλλὰ ταπεινώσας ἑαυτὸν, καὶ ἀναλαβὼν
 ὅν ὑπὸ τὰ πάθη τ' ἀτιμίας καὶ δεσποτικῆς

σπείζεται καὶ κρεταίνονται, καὶ ἀκατάλυτοι γί-
 νεται, ἕως αὐτὸ ὑπονοήσῃται ὅτι τῆς πικρίας λέ-
 γω, καὶ ὀργῆς, ἔσθι μοῦ δ' ἑσθολικὸν δένδρον, τὰ
 Φαύλω τῆς ὑψηφείας ὕδατι καὶ βίαιθ' αὐτῶν
 καὶ βύθαιθ' αὐτῶν πολὺν τῆς ἀνομίας καρπὸν
 φέρει· καὶ ὅπως ἀκατάλυτος ἢ τῆς πονηροῦ οἰ-
 κοδομὴ ἐν τῇ ψυχῇ γίνεται ἔχουσα σημεῖον,
 καὶ κρεταίνωμα τέτοιον τῆς ὑψηφείας γε-
 μνίου. εἰ οὖν βούλῃς ὅτι δένδρον τῆς ἀνομίας, ὅ-
 τῆς πικρίας καὶ ὀργῆς, καὶ θυμοῦ λέγω πάθος
 ἐν τοῖς ξηραίνουσιν καὶ ἀκαρποῦν γινέσθαι, ἴσα
 ἢ ἀξίον τῆς πνύμετος ἐλθοῦσα ἐκ χύψης, καὶ
 εἰς πῦρ βάλλῃ καὶ τὴν βλαβερὰν φωνὴν, καὶ
 ἐξάρῃ σὺν πάσῃ κακίᾳ· καὶ εἰ βούλῃς ὅτι τῆς
 ἀνομίας οἶκον, ὃν ὁ πονηρὸς οἰκονομικῶς ἐν
 τῇ ψυχῇ ἐκείσσει, ὡς λίθους παροφάσας δ' ἑσ-
 φόρους βύλους ἢ ἀγέλους σὺν ἄλλων δ' αὖ τῆς
 ὕλης παροφάτων ἢ ῥήμ' ἐν τοῖς λογισμοῖς,
 ἔσθ' οἰκδομὴ κακίας ἐν τῇ ψυχῇ κατασκαφί-
 ζον σημεῖον καὶ κρεταίνωμα, τοῖς τῆς ὑψη-
 φείας λογισμοῖς ὑποπίθῃσιν· εἰ οὖν βούλῃς

τινὲς πνευματικὴν ἡδονὴν ὅτι πόνον τ' κατὰ φύ-
 ξεως ἐξ αὐτῆς ἀποδιδάκη, καὶ σύλχυσιν καὶ πύ-
 ρωσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ἐμποιῇ. ἄλλ' αὖ δι' ὅτι θυ-
 μίας πνευματικὴν, καὶ ὕδατος κόρον ἡ νεότης
 μὴ παροσιέσθω. πᾶν γὰρ πρὸς συνεργίαν
 σωφροσύνης συμβάλλει) ἢ τ' ὕδατος ἐνδία,
 καὶ τὸ τοῦ ἔργου δοκιμάσας αὐτῇ τῇ πείρᾳ τινὲς
 πληροφροῦναι λήψῃ. οὐ γὰρ ὡς ζυγὸν ἀνάγκης
 ὅτι περὶ αὐτοῖς βουλόμενοι τὸ τοιοῦτον ἐκείνῳ ἢ
 οὐκ ἐκείνῳ, ἀλλ' ὡς ὁκίνοισι καὶ μέθοδον ἀγα-
 θὴν πρὸς συνεργίαν ἀληθοῦς περὶ θείας καὶ
 ἀκριβοῦς σωφροσύνης περὶ αἰνίου μὲν ἀγαπη-
 τικῶς καὶ συμβουλεύομεν, τῇ αὐτεξουσιότη-
 τί σου καταλιμπνάζοντες ὁβούλεται. δεῦρο
 δὲ λοιπὸν καὶ πρὸς τὸ ἀλόγιστον τῆς ὀργῆς πά-
 θους ὀλίγα ἀφ' ἑαυτοῦ μὲν, τῷ πᾶσι μὲν ψυχρὸν
 ἐρημονῶτος, καὶ συλχέοντος, καὶ σχετίζοντος, καὶ
 θηρίοις ὅμοιον τ' ἀνθρώπου ἀποδιδκνῶτος ἐν
 χαρῇ τῆς κινήσεως καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ, τὸν μέ-
 λιστα διολιάδως καὶ ὀξύρρεπῶς πρὸς αὐτὸν ἑ-
 λχοντα ὁ πάθος. τὸ τοιοῦτον ἀγαρέτως ἡ παρρησία

δηγούμενος. ταύταις δὲ ταῖς ὁμοίαις δόξεσιν
 ἔλκυντιζόμενος ὁ νοῦς, τῆς θεοῦ δοῦς εἰκότος τῇ χα-
 ρακτικῇ ἐν ἑαυτῷ γνωρίζει, καὶ τῆς δεσπο-
 τικῆς ὁμοιώσεως ὁ νοητὸν καὶ ἀρρήτην κάλλος
 σιωπῇσι, καὶ τῆς αὐτῆς διδασκίᾳ καὶ αὐτομολογίᾳ
 ὁφείας, καὶ ἐν δόξῃ πυνέμου τὸν πλῆθον κατα-
 λαμβάνει. λέπει μωον οὕτω ὡς τέκνον, τὴν νεωτε-
 ρικὴν ἄρκα, καὶ τοῖς παροφρημαίοις πίατον τὴν
 ἀτάνατον ψυχὴν καὶ ταῖς παροφρημαίαις ἀ-
 ρεταῖς ἀνάχυνται τὸν νοῦν τῇ σιωεργείᾳ τῆς
 αἰῶνος πνύματος. νεότητος γὰρ ἄρκα φασι
 παινομήνιον ἀφ' ὧν βρώμασι, καὶ οἷον πό-
 σεσι ὡς χοῖρον ἐπιμεν εἰς σφαγὴν εἶναι. ὅτω τῇ
 πυρώσῃ τῇ τῆς σώματος ἡδονῇ ἢ ψυχῇ κατα-
 σφάζει, καὶ τῇ ζέσῃ τῇ κακῆς ἐπιθυμίας ὁ νοῦς
 αἰχμαλωτίζεται, ἀντέχον παρὰ τὴν ἡδονὰς τῇ
 ἁρκὸς μὴ διωάμενος εἰσελθὼν γὰρ αἵματος, ἐκ-
 ρυὼν πνύματος ἀφ' ὧν γάξει. ἔξαπρέτως δὲ οἱ
 οὐκ ἀπολήψιν μὴ ὅσφραγνέσθω ἡ νεότης, ἵνα μὴ
 διπλῇ πυρκαϊᾷ ἔξαπλομήνῃ, τῇ ἐμφύτῳ λέ-
 γω ζέσῃ, καὶ τῇ ἔξωθεν ἐπιθυμῇ οἰοποσίᾳ,

Ψυχῆς, ἐπιθυμίας ἐν θυμῷ κινήσεως ἐν
 ἐνεργείας ὁματικῶν πάθους ἐν πρᾶξι
 συμφορὰς ἀνερχόμενον, ἔξ αὐτοῦ διὰ τὴν
 ταύτην ὅτι διὰ τῆς ἀνῶθεν βοηθείας ἐν διωά-
 μεως ἐν ἐπιχορηγίας ὅτι ἀγίου πνύματος μό-
 νης κατορθοῦσθαι δυνατὸν. εἰ ἄρα τινὲς εἰσὶν
 οἱ τῆς χειρὸς αὐτῆς ἡξιώμενοι, ὅτι ὁ τῆς κα-
 θαρᾶς καὶ ἀχράντου πρᾶξεως τὸ φέρον ἐκ-
 δεχόμενος, νεκροὶ ἔσονται τῆς γῆς μέλη, ὅτι ἔσ-
 ον ἐν ἐπιμονῇ τῆς ἐκχευθείας διὰ φθέρων ὅτι
 ἔξω ἀνδρῶν, λεπτύνων αὐτοὺς καὶ ῥυαῖν, καὶ
 κατεσχευόμενοι ἀπὸ γαζόμενος, ἵνα διὰ
 πίστεως καὶ ἀγάπης, ἐν τῇ τῇ χειρὸς ἐνεργείᾳ,
 ὅ ἔστω ἀνακαίνιζται, ἡμέραν ἔξ ἡμέρας ὅτι ὁ
 χρῆστον παροκρίων, ἀγάπῃ ἀνταποδόμενος, ὅ-
 πιδι μεγαλυνόμενος, παρότητι κόσμου με-
 νος, εἰρήνῃ χειρὸς βεβηλόμενος, χρηστότητι
 ἀγόμενος, ἀγαλλιάσθαι πνύματος δι' ὁφθαλμο-
 μένος, ἀγαθότητι φεγγόμενος, φέβω θεοῦ
 παρ' ἐχόμενος, σωέσθαι ἐν γνώσει φωτίζόμενος,
 ὅφρα λαμπρυνόμενος, ὅτι πειροφροσυνῇ ὁ-

ζωσθαι, αἰγίαι, θιάρεσον τὰ θεῶ, τὴν λογικὴν
 λατρείαν, πᾶσιν τε νοτίδα ὅτι θυμίας Ἀρκι-
 κῆς δι' ὀλιγοσιτίας καὶ ὀλιγοποσίας, καὶ ὀλο-
 νυκλίων ἀγρυπνιῶν ψύξον καὶ ξήρανον, ἵνα καὶ αὐ-
 .. τὸς ἐκ διαθέσεως εἴπῃς, ἐν ἡμέτερον ὡς ἀσπὸς
 .. ἐν πάχη, καὶ δικαιοματά σου ἐκ ἐπελατό-
 .. μων καὶ ὅτι γινούσι ὅτι χριστοῦ εἶ, τὴν σεαυτοῦ
 .. ἄρκα στήρωσον καὶ τὴν ἀποστολικὴν φωνὴν, σὺ
 .. τοῖς παθήμασι ἐκ τῆς ὀπιθυμίας, καὶ τὰ μέλη καὶ
 .. ὅτι τῆς γῆς νέκρωσον, οὐ μόνον τὴν πορνείαν
 καὶ τὴν πορνείαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν
 τῶν ποτηρῶν πνυμὴν τῇ Ἀρκὶ ἀκαταροσία. ἐκ
 οὐ μόνον ἕως τούτου ἔστησε τὸν ἀγῶνα ὁ ἀληθινὸς
 ἐκ ἀμολιῶν καὶ ὀλοτελεῖς πῦρ θείας τῆς
 φαιον ἐκδεχόμενος. ἀλλ' ἐπακρουθῶν τῇ
 ἀποστολικῇ διδασκαλίᾳ, καὶ αὐτὸς τῶν παθῶν τῶν
 συμμαχίαι καὶ κίνησιν νεκροῦ ἀγωνίζεται
 καὶ οὐτε οὕτως πληροφώραται σφοδρῶς ἔρωτι
 τὴν διαγγελικὴν φωνὴν ἐκ ἀχαιον πῦρ θε-
 νίας ἐκ τῆς ἰδίας ὁμοτι κατὰ σκηνῶσαι ἐκ δε-
 χόμενος ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν μόνῳ τῇ λογισμῶ
 ψυχῆς

τῶν βυθῶν· καὶ ἐκ τῆς δούλου καὶ θείας δυ-
 νάμεως μόνος σὺ μὲν δὲ οὐκ ἀνέστης ἀπερρίφθεν-
 τες διεσώθητε· καὶ πῶς ὠκονομήθη ἡ θεῖα σε ἐν
 αἰκλῶσι, καὶ πατεῖ καὶ ἀσπάζεται τὸν ἑαυτοῦ
 ἡ θύρα σου πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἀφ' ἧς ἐξέρχεται
 ὡς ἐν τῇ πόλει τῇ ἐκείνῃ· ἐπεὶ φανερὸν ἵνα
 ἀμφοτέρωθεν ὁδὴν ἡγήσῃ· δι' οὗ οὐκ ἀνέστης ἡ θεῖα
 εἰς σωτηρίας ὁδόν· ἐκ τῆς αἰγῆς δούλων καὶ
 ὡς γνήσια τέκνα πρὸς τὴν πόλιν αἰκλῶσι· ὡς
 τῶν οὐκ ἀποκρίνεται τῇ τῆς θεοῦ σοι γὰρ ἡ
 μὲν καλῶν, τί ἀξίον ἔχεις ἀνταποδοῦναι τῇ
 καλέσασθαι τὴν ψυχὴν σου εἰς ζωὴν αἰώνιον
 ἐαυτὸν γὰρ λοιπὸν καὶ τὸ δίκαιον, οὐκέτι ζῶν ὁ-
 φείλεις, ἀλλὰ τῇ τῆς σοι ἀποθανόντι καὶ
 ἐγρηθέντι εἰς πᾶσιν ἀρετῶν διανοομένης, εἰς
 πᾶσιν κατ' ὁρῶσιν ἐντολῶν, ἐκ τῶν αἰώνων, πᾶσι
 ὅτι τὸ θέλημα τῆς θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀγαπᾶ-
 σον καὶ τέλει, καὶ τὸ τοιοῦτον αἰεὶ ἀποδοῦναι
 καὶ δίδωκεν· πλὴν πλὴν νεότητά σου ὡς τέκνον,
 ὅπως ὑποτάξῃς τῷ λόγῳ τῆς θεοῦ, ὡς αὐτὸς ὁ
 λόγος ἀπαλῆς· τῆς ἀληθείας τὸ σῶμα ὡς θυσιάζει

ἀκριβῶς, πολιτείας ἐν ἀρετῇ, σωφροσύνῃ, δὲ
 ἔχοντες, λόγον δὲ ἀρμόσιον, καὶ ὅλον ἑαυτοὺς τῷ θεῷ
 ἀναστῆναι δυσωπούμενοι ὑπὸ τῆς μηνίμης
 τῆς τοσούτων καλῶν, ὧν πέποιθας ὑπὸ ἀγα-
 θοῦ καὶ φιλανθρώπου διαπότου, ὅπως αὐτο-
 ματῶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ δὲ τῆς αὐτοῦ τῆς δὲ ἐργε-
 σίων μηνίμης, μάλλον ὅτι σὺ ἐργασίης σοι καὶ
 τῆς δυνάμεως ῥοπῆς, εἰς ἀγάπην ἐκ πύθονος ὑπερ-
 σκεταὶ ἡ καρδία σου, ὅτι ἀπὸ ἄλλοις οὐκ ἐποί-
 ησε, πολλῇ κρίσει θανμάσια, τῇ ἰδίᾳ αὐτῷ ἀρ-
 ρήτῳ φιλανθρώπῳ πᾶσι θεῷ ἐποίησε. πόρτων μὲν
 οὖν τῶν εἰς σὲ καλῶν πατρὸς τοῦ γενημέ-
 νων ἐν μηνίμῃ ἀδελφείπῳ εἰς ἀποδόξασιν.
 ὁμοίως δὲ ἐκείνης τῆς θανμάτης χάριτος
 ἐκ δὲ ἐργασίας ἀδελφείπῳ μέμνησο, ἥς ἐκ-
 πλέοντὶ θεῷ ἅμα τῇ μητερί σου ἐκ τῶν ἀγίων
 τόπων ὅτι τῇ Κωνσταντίνου πόλει πατρὸς σου
 καθὼς ἡμῖν διηγήσῃ, ὅτι ἡφοβερά ἐκείνη καὶ ἀ-
 καπάχετος ζῆλος, καὶ κλύδαν μέγας τῇ νυκτὶ ἐ-
 κινήθη. καὶ πόρτες οἱ ἐν τῇ πλοίᾳ ἅμα τοῖς
 ναύταις ἐκ αὐτῇ τῇ μητερί σου ἀπώλοντο ἐν

πῆλ, καὶ εἰς πολλοὺς βόλθους καὶ παγίδας ἔδρα-
 βόλου ἐμπίπῃ· πολλὰ πίπῃ, ἔκ πολλὰ πλα-
 ναῖται, ἔκ πολλοῖς πωλείπῃ κινδυνίοις· ἔκ οὗ
 οἶδε ποῖα τέλεις τυγχάνῃ· πολλοὶ γὰρ δὲ πολ-
 λῶν κόπων καὶ ἀσκήσεων διήλθον, ἔκ κακῆ πα-
 ρείας ἔκ πολλοὺς μόχθους ὡς δὲ θεὸν ὑπέμει-
 ναι, καὶ ἡ ἰδρυθμία, καὶ ἡ ἀδρακρίσια, ἔκ οὗ ἀνε-
 πίπῃ οὗτοι τὸ πᾶν τὸ πλησίον ὠφείας, ἀκρείους
 αὐτῶν τοῖς θεοῖς κόποις καὶ πόνους καὶ καμά-
 τοις εἰργάσαντο. σὺ οὖν τέκνον ἀγαπητὸν, καὶ
 τίω δὲ τῆς τῆς λόγου παραινέσεως τῆς
 εἰς σὲ γενηθεῖσας τῆς φιλοδουρεῖσθαι θεοῦ
 μὴ ὀπιλανθάνῃς διεργείας, κλοπῆς καὶ ράθυ-
 μίας ὑποσυρόμενος· ἀλλὰ τῆς ἐξ ἀρχῆς
 γνησιώσ σου μέλει τῆς νῦν, εἰς τε σωματι-
 χὰς, εἰς τε πνευματικὰς διεργείας παρὰ οὐ-
 .. φθαλμῶν ἡθελήμενος, μηδέποτε εἰς αὐταῖς καὶ ἀ-
 .. δολέγῃ καὶ οὐκ εἰρημνόν, καὶ μὴ ὀπιλανθάνου
 .. πάσας τῆς αὐταποδόσεως αὐτῆς· ἵνα ῥαδίως καὶ
 δυνάτως παρσαύξωσιν εἰς ἀγάπην θεοῦ· ἡ καρ-
 δία κινῆται αὐταποδοῦναι καὶ δυνάμιν, βίον

θητὰ καὶ καλὰ ἦ, ἄρκετῶς φενηθήματα μὴ μι-
 γνύμενα, ἵνα μὴ ἀπόβλητα γήνηται, ὡς θυσία
 ὅτι μωμος, δι' ἀφοβίας καὶ ἀμύβαν, καὶ ἀλη-
 θινῆς γνώσεως ἔλκεψιν, μὴ πως καὶ οὖν χέποι τῆς
 περὶ θενίας καὶ ἐκρεαλείας, νητείας καὶ ἀγρυ-
 πνίας, ἔκ καχεπαθείας ὑπομύρωμεν, καὶ τὰς
 ἡμέρας ἀμύλωσωμεν, καὶ τὰς παρερημερίας
 τῶν παθῶν αἰτίας, τὰ δοχευῶντα ἡμῖν διχαιώ-
 ματα ὡς θυσία ὅτι μωμος βύρεθέντα ἀπερ-
 δεκτα ὧς ἐπουρανίῳ ἀρχιερεὶ χειτῶν γήνηται.
 γνώσεως οὖν τέκνον καὶ σιυνέσεως παρενηγυ-
 μνος, ὅτι μνητέον τὰ βυλομύρα οὖν τανυρὸν
 αἶραι, καὶ τὰ χειτῶν ἐπαχουθεῖν δὲ τῆς ἀ-
 δελφίτου ἐν αὐτῷ ὧς λογισμῶ ἐρβύτης, καὶ
 πολλῆς μερίμνης πρὸς ἑσθλείας, καὶ πολλῆς τῆς
 πρὸς θεὸν ἐφίξεως, ἔκ σιυνέσεως, καὶ ἐρωτή-
 σεως τῶν ὁμοφρόνων, καὶ συμψύχων δούλων τῶν
 θεοῦ, ἔκ τῶν αὐτῶν ἀγῶνα ἀγῶνιζομένων, ἵνα μὴ
 ἀγροῶν πρὸς πατὴρ ἐνσχέται, καὶ ἀνύθω φωτὸς ἔκ
 λύχνου ὁδύῃ ὁ γὰρ ἰδρύρρυθμος ἀνύθω βία ἡελικῆς
 γνώσεως ἔκ ὁδηγίας ὁδύων, πολλὰ πρὸς σέ-

πη, δὲ τίλογία, χωνώσθ, ὕπνω, οἰήσθ, διχαιο-
 σωή, ἐκέρσθ, ἀλαζονεία, ἀπλησία, ἀσωτία,
 πλεονεξία, δὴμιπρία, τῇ πόρῳ χαλεπω-
 τέρα, καὶ τοῖς λειποῖς τῆς κακίας λεπτοτάτοις
 ἐνεργήμασιν, αἱ τινες καὶ τῶν καλῶν πλὴν ἔρ-
 γασίαι, ἢ πολυλείαν σεμνὴν, ἢ αὐτὰ ἐδόκει
 ὑπὸ τῷ ἀνθρώπῳ ποιεῖσθ τοῖς πρὸ αὐτῶν
 ἐπαύνοις καρποῦσαι, εἰ καὶ τίνων χειρομάτων
 μετέχουσαι, τῆς κειροδοξίας καὶ ἀνθρώπου πρὸ
 σκίας, πινύμεσιν ἀπεμπόλῳ καὶ θεῖα χα-
 είσματα, τοῖς δὲ λειποῖς πάσῃσι κτηνῶσιν ἐ-
 μίγνυνται καὶ καλὰ ἐπιτελεῖσθαι τοῖς ποτηρίοις
 καὶ ἄρτοις φρονημασι, δὲ ἀπορροὸς δεκτικὰ καὶ
 ἀκάθαρτα ἀπὸ γράζοντος καὶ πλὴν τῶν καλῶν ὑ-
 σίας, δὲ τῶν καὶ τοῖς τούτων τέλει ἐτυχον, νυμφίου
 χαρὰς εὐρηθεῖσαι, καὶ νυμφῶνος ἐπουρανίου ἀ-
 ποκλθεῖσαι. ταῦτα οὖν λογίζονται καὶ δὴ
 κρίνοντες, γινώσκοντες καὶ σιωπῶντες ἔσμεν,
 ἵνα ὡς ἐπὶ χειρὸν μεταμοίᾳς καὶ ἐπιτροφῆς
 ἔχοντες, ἑαυτοὺς δὲ θωσώμεθα, ὅπως καὶ κα-
 λὰ ἢ καὶ ἔργα καθαρὰς ἐπιτελούμεθα, ἀλη-

ὃ ἐξώτερον κατακρινόμενοι καὶ τὰς μωρὰς
 παρ' ἑαυτοῖς, αἱ τίνες, τοῖς μὲν ἐξώτερον τὸ ἄμαρτος
 παρ' ἑαυτοῖς ἐφύλαξαν· ὁ δὲ γὰρ πρὸς τοῦτο ἐ-
 νεκλῆσθαι ὁμολογῶν καὶ ἵνα μὴ μερικῶς ἐν τοῖς
 ἀγγέλοις εἶχον, τοῦτέστιν ὁρετῶν πινῶν καὶ κατορ-
 θωμάτων μέτοχοι ἐτύγχανον· διὸ καὶ αἱ λαμ-
 πάδες αὐτῶν μέγας πλῆθος ἠπλόντο· διὰ δὲ τὴν ἀμέ-
 λειαν καὶ ἀγνοίαν ἐράθυμια, τῆς ἐνδοθεν κα-
 θαρότητος παρόντων ἐκ ἐπιήσθητο, καὶ ὅτι
 κρυπτόμενοι ἔσθον τῶν παθῶν ἐσθὼν τὸ ὑπὸ
 τῶν πονηρῶν λογισμῶν καὶ πνθυμῶν ἐνεργού-
 μενος ἀκριβῶς ἐκ ἐπιγνώσεως, ἀλλ' ὑπὸ τῆς
 ἀντικειμένης ἐνεργείας τὰ νοήματα αὐτῶν ἐ-
 φθίοντο ἐν τῇ τῶν λογισμῶν συγκαταθείσῃ
 κινήσει· ἐαυτοῖς, δελεαζόμενοι κρυπλῶς ἐν τῇ
 τῶν φθόνων τῶν κακίαν, ζήλων τῶν μισο-
 κάλων, ἐριδίων, μισῶν, φιλοφροσύνης, ὀργῆς, πικρίας, ὑ-
 ποκρισῶν, θυμῶν, ὑπερηφανίας, κενοδοξίας, ἀν-
 δεσφῶν, ὑπερβολῆς, φιλαργυρίας, ὑπερηφανίας (αρ-
 χικῆς), ἐν λογισμοῖς τῶν ἡδονῶν τῶν ἐργαζο-
 μένων, ἀπιστίας, ἀφοβίας, ἀφελείας, ἀκηδίας, λυ-

ἄλλ' ἐπὶ τῇ νομιζομένη τ' ἐξωθεν ἀνδρό-
 που δικαιοσύνη τηρομένη, καὶ δι' ὑπερησιν
 ἀληθοῦς γνώσεως, διὰ τῶν ἐξωθεν μόνον ὅτι τη-
 ροῦν τ' εἰσὶν αὐτοὶ πλανώμενοι, τοῖς αἰδρότοις
 ἀρεσκῶν βουλόμενοι, καὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν δό-
 ξας καὶ τιμὰς ἐκ ἐπαίνου θηρώμενοι, ἢ ἐκ πονή-
 τως ὅτι ἀκρυπία τῶν σκότους ἀποκαλύπτων, ἐκ
 φαιερῶν τοῖς βουλαῖς τῶν καρδιῶν, ὅτι ἀπο-
 λόγιστος δικαιοσύνης, ὁ μήτε πλούσιος ἐν τρεπτό-
 μενος, μήτε πτωχὸν ἐλεῶν, ὁ δὲ γῆμα ὁ ἐξω-
 θεν περὶ αὐτῶν, καὶ τίς ἀλήθειαν τίς ἐνδοθεν
 κεκρυμμένῳ φαιερῶν. ὅτι καὶ σιωπῶνται
 πολιτευσαμένοις ἀληθινούς ἀγωνιστὰς καὶ ἀ-
 θλητὰς, ἐν παρρησίᾳ ἀγέλων ὅτι τ' ἰδίᾳ πα-
 ρὲς τε φαιερῶν, καὶ τοῖς ἐξηματισμένοις καὶ μόρ-
 φωσιν ὁσιβότας περὶ βεβλημένοις, καὶ φανομέ-
 νῳ μόνῳ πολιτείας τοῖς αἰδρότοις ὅτι δι-
 κηνομένοις, καὶ ὅτι ταύτη ματαιῶς τηρομέ-
 νοις, καὶ εἰσὶν αὐτοὶ φρενα πατοῦντες ὅτι τῆς ἀν-
 κλήσεως τ' ἀγίων, ἐκ πάσης τ' ἐπευρανίας τρα-
 πιάς θριαμβούων θηρῶν ἀγχινομένοις, καὶ εἰς

ἡμῖν παρεκκεκρυμένων ἀγώνων καὶ ἀθλῶν καὶ τε-
 φαίων, μέχρι ὅτε ἡμεῖς ὑπὸ τῆς ἐξηματί-
 σμένης δισέβοις μορφώσεως τὰς κυρίας δου-
 λούοντες, διῆς τοῖς ἀνδράσιν νομιζόμενοι, καὶ
 διῆς τὰς κρυπλῶν γνώσεσθαι καὶ καταφανό-
 μενοι· αἱνοῖ γὰρ πολλὰν νομιζόμενοι, ἀ-
 γριοὶ ἀκμύνει ὁ ἦθος τυγχάνοντες ἀληθῶς,
 μορφωσιν δισέβοις ἔχοντες· τίς δὲ δύναται
 αὐτῆς ἐνώπιον θεοῦ μὴ κεκλημένοι, πρὸς θεοῖς
 καὶ αἱνοῖ πολλὰν νομιζόμενοι· καὶ πολλὰ
 τὰς ἐκ κρυπλῶν κατὰ μοῦσιν ἐν ἀκαθαρσίαις
 συγκατατίσεως πορνικῶν ἐνδοθεν μολυσσόμενοι,
 ἐκ τῆς ἐργείας τῶν παγῶν βορβορῶντες,
 καὶ διὰ τίς ἐξηματισμένῳ ἡμῶν ἀσκησιν,
 ἐπὶ καὶ τοῖς ἐπαίνοις τῶν ἀνδράσιν ὑψηλοῦμενοι,
 καὶ τῶν νομῶν ἐκ τυφλῶντες, ἕως πότε οὕτως ἐν
 τῇ ματαιότητι τῆς γοῆς πορεύομεθα, τῶν θύαλ-
 γηλικῶν φρονήματος μὴ ὅτι λαβόμενοι, καὶ τῶν
 καὶ συνήδησιν πολιτείας, ὅτι γνώσεσθαι,
 ἵνα αὐτὸς τίς ἀπουδαίως μεταδιώξωμεν, ὅπως
 καὶ τίς καὶ συνήδησιν πρὸς ῥησείας διήσωμεν,

ὑπὴρξας εἰς παιδείαν ὡς διδόμενος ἀρε-
 τῶν, ἕως οὗ πρὸς τὸν ἑξαπορητὴν ὁ νοῦς, ὅ-
 τι ὑπὸ λύπης καὶ ῥαθυμίας καταποθεῖς, καὶ
 πῶς καὶ θεὸν παρεκοπήν διὰ τὰς παροξυ-
 λούσας αἰτίας ἀπολέτας, πάλιν ἀρχεται ὅτι-
 λαμβάνεσθαι διὰ πολλῆς ταπεινώσεως, ὅρ-
 χυν ὁδοῦ σωτηρίας καὶ πολλὰ χαμῶν ἐν δι-
 χαῖς καὶ ὀλυνκίαις, ἀγρυπνίαις, λύσας τὰ αἰ-
 τία διὰ τῆς ταπεινώσεως καὶ ἑξομολογήσεως
 τῆς παρὰ θεὸν ὅπως ἀρχεῖ πάλιν ἀναστήσειν,
 καὶ διὰ φωτισμοῦ γνώσεως βλαβελικῆς θείας
 χάριτι ἡμιπόμπος γνώσκει, ὅτι ὁ μὴ ἑαυτὸν
 τελείως τῷ σαυρῷ ὅτι διδύς ἐν φρονήματι
 ταπεινώσεως, καὶ ρίψας ἑαυτὸν ὑπὸ πρὸς τῶν
 καταπατεῖσθαι καὶ καταφρονεῖσθαι, ἀδικεῖ-
 σθαι τε καὶ καταγασθῆσθαι, καὶ χλευάζεσθαι,
 καὶ ταῦτα πᾶντα μὲν χαρᾶς διὰ τὸν κίεον
 ἐπομύων, καὶ μὴ ἐκδικῆν ὅλως τὰ ἀνιδρο-
 πινα, δοῦσαι, ἢ ὑμῖν, ἢ ἐπαῖνον, ἢ ἡδονῶν βρώ-
 σεως, ἢ πόσεως, ἢ εἰδύματος, χριστιανὸς ὁμι-
 λητὴς οὐ δυνάται γνέσθαι. Τετάρτοις τοῖς τοῦτο

γαπητὸν, ἔχον χάριτι θεῷ φεικὴν ζῶεσιν, ταῦ
 ἴσω τ' ἀδολοχίαι καὶ μὴ ἐτιμᾶ ἀγαθὴν πρῶτον τε
 ἐν σαυτῷ φύλασσε, μὴ ὑπὸ λήθης τ' ὀλεθρίας
 καλυπτρόμυθος, μὴ δὲ ὑπὸ ῥαθυμίας τ' μα-
 ταίωσης ἢ ἐκκλινοῦσης ἀπὸ ζωῆς τ' νοῦν ἐμ-
 ποδιζόμενος, μὴ ὑπὸ ἀγνοίας τῆς πρῆτης τ' ἢ
 κακῶν αἰτίας τ' λογισμὸν σχεπίζόμενος, μὴ ἀ-
 μνηστίας τ' πατρίσθεν δελεαζόμενος, μὴ ὑπὸ
 ἡδονῆς τῆς ἁρκῆς ὑποσυρόμενος, μὴ ὑπὸ
 ὀπιθυμίας τὸν νοῦν αἰχμαλωτίζόμενος, καὶ
 συγκατατίσῃ πορνικῶν λογισμῶν μiasμὸν ἐν
 αὐτῷ ἔργαζόμενος, μὴ ὑπὸ ὀργῇ μισα-
 δελφίαι ἡμιώσης νικώμενος, καὶ οἰκτρᾶς ἐνεκεν
 καὶ θαλαμπώρου παροφάσεως λυπῶν καὶ λυ-
 πούμενος, καὶ σίνδραν μνήμας ὧς πλησίον
 λογισμῶν πονηρῶν τῆς παρὰ θεὸν καθαράς
 παρουσχῆς ἐκλιδόμενος, καὶ τ' νοῦν ἐξ ἀνδρα-
 ποδιζόμενος, καὶ θυρώδῃ λογισμῷ τ' ὁμίψυ-
 χον ἀδελφὸν ὑποβλεπόμενος καὶ ὧς ἀλόγα-
 τῷ ἁρκικῷ φρονήματις ὅπως τῇ σιωφρόνῃ
 δεσμώμενος, καὶ τοῖς πονηροῖς πιδύμασιν οἷς

λέσθ' ἔχων τοῦτο ἐνέχυρα παροχέουσιν δύ-
 εργασιάν, μηδὲν ἀγαθὸν πλεονέκτησιν αὐτοῖς ποιή-
 σας· ὅχι πρῶτον τε βεβαίαν ἢ πίδα ἀναλάβῃ,
 τὸτο λογίζομαι, ὅτι εἰ μηδὲν ἀγαθὸν μου
 ποιήσῃς, ἀλλὰ πολλὰ ἐνώπιον αὐτῶν ἀμάρ-
 τήσῃς, ἐν ἀκαθαρσίᾳ, ἄρκος καὶ διῆγας πολ-
 λαῖς κακίαις συλληφθέντες, οὐκ ἔστι τὰ ἀμάρ-
 τίας ἐποίησεν, ὅθεν καὶ τὰς ἀνομιὰς ἀνταπέ-
 δωκεν, ἀλλὰ τοσαύτας δωρεὰς καὶ χάριτας εἰς
 ἑστέρας ἀποκόμισεν; ἐὰν οὖν ὁλοτελῶς δώ-
 μη αὐτῶν ὅτι λοιπὸν δουλεύει αὐτῶν ἐν πάσῃ ἀ-
 γνῇ ἀναστροφῇ, καὶ ἄρετῶν καὶ τοῦτο πασῶν,
 ἀγαθῶν καὶ πνευματικῶν χρησιμάτων καὶ τα-
 ξιώσθ' εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ δουλοῦ καὶ δυ-
 ναμῶν. ὁ δὲ πρῶτον ὅτι τοῦτον λογισμὸν
 δεχόμενος, καὶ μὴ ἐπιλαθῆναι νόμους τοῦ
 τῶν ἐργασίων, δυσωπεῖ αὐτὸν καὶ βιβλὴν, καὶ
 ἐπεὶ γὰρ πρὸς πᾶσιν ἀσκησὶν ἄρετῆς ἀγα-
 θῶν, καὶ πρὸς πᾶσιν ἐργασίαις διανοουμένης
 πρῶτον πρὸς ἑαυτὸν, καὶ πρῶτον ἐτοίμας εἰς
 τὸ πρῶτον τὸ θελημα καὶ τὸ τί γὰρ οὖν ὡς τέκνον α-

ἢ ἐκ πόσων κινδυνῶν πολλάκις ἐρύσῃ, ἢ πό-
 σοις καχεῖς ὤλεσεσούσα, καὶ ἐν πλημμε-
 λείαις πολλάκις ὑποπεσούσα, ὀλιθήσασα
 οὐκ ᾤρεδόη καὶ ὁ δίκαιος κρίμα τοῖς ἀπατή-
 σασι πνύμασιν εἰς ἀπώλφαι καὶ εἰς θάνατον
 ὁ δὲ μακροθύμως ὁ φιλότιμος δεσπότης
 παρθρῶν καὶ πλημμελήματα διεφύλαξεν,
 ἐκδεχόμενος τὴν ὀπίστροφὴν αὐτῆς καὶ τοῖς
 ἐχθροῖς καὶ πομπῆς πνύμασιν ἐκείνως ἀφ' ἧς
 τῆς πατρὸς δουλεύσασθαι, αὐτὸς διέτρεφε, σκέ-
 πων καὶ πόμψινως παρνοῶν, καὶ τέλος ἀγαθῶν
 πνύματι φεσθιναῖα ὠδήγησε, ἐφίλῃον ἀ-
 σκητικὸν βίον τῇ καρδίᾳ ἐπέθηκε καὶ μετ' χα-
 ρᾶς ὅν κόσμον καὶ πᾶσαν αὐτὴν τὴν ἀπάτην
 τῇ ἁγίᾳ καὶ ἡδονῶν καταλιπεῖν ἐνεδυνάμω-
 σε, καὶ ἀγγελικῶν γήματι τῇ ἀγγελικῆς ἑξέως
 κατεκόσμησε, καὶ δι' ἡμερῶν παρθενηφθίως
 ὡς αὐτῆς ἀγίων πατέρων ἐν συστήματι ἀδελ-
 φότητος περὶ ἐκείνου. τίς δὲ δι' οὐρανὸν ἐ-
 χων γνώμην, καὶ ταῦτα ἀναλογισθόμενος, ἔχ-
 πόνυ τε ἐν σωλετρίμηνι καρδίᾳ δέξαι τε-

ση. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τῆς χτ' θεόν σου ὠ-
 φελείας ὡς τέκνον, ἐν τεύθειν ποιῆσαι ὁφείλεις·
 ἀεπιλήτως καὶ ἀμνημονότως ἐν ἀδιαλψί-
 πῳ μὲν ἡ αἰαλογίσασαι καὶ πᾶσας τὰς τ'
 φιλανδρόπου θεοῦ εἰς σε γεγνημῆρας εἰκono-
 μίας καὶ ἐργασίας εἰς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς σου,
 καὶ μὴ λάθῃ κακίας καλυπτομῆρας ῥαθυμίας
 αἰτία, ἀμνημονία τῇ πολλῶν καὶ μεγάλων
 αὐτῶν ἐργασίων, καὶ διὰ τὸ αἰωφελῶς ἐ-
 ἀγχεῖσθαι πρὲρχεσθαι τὴν ἐπόλειπον χρο-
 νον· αἱ γὰρ τοιαῦται ἀδιαλψῆτοι μνημαὶ ὡς ὅτι
 τί κέν ἔσθ' οὐκ ἔστιν αὐτῶν τὴν καρδίαν, κινουσιν αὐ-
 τὴν πρὸς τοτε εἰς ἐξομολόγησιν, εἰς ταπείνω-
 σιν, ἥς ἐνταῦθα μὲν σωλεταιμμένης ψυχῆς
 εἰς πᾶσθ' αὐτοῦ ἀγαθῶν, καὶ αὐτὰ πόδο-
 σιν ἔσθ' οὐκ ἔστιν αὐτῶν καὶ πᾶσθ' οὐκ ἔστιν
 θεόν ἀρετῆς, αἰεὶ μὲν ἔσθ' οὐκ ἔστιν αὐτῶν
 μὴ ὅτι ὡς φησὶ κέν λόγον, ὅτι, τί αὐτὰ πόδο-
 σιν αὐτῶν καὶ πρὸς τοτε εἰς ἐξομολόγησιν, εἰς
 ταπείνωσιν, ἥς ἐνταῦθα μὲν σωλεταιμμένης
 ψυχῆς εἰς πᾶσθ' αὐτοῦ ἀγαθῶν, καὶ αὐτὰ πόδο-
 σιν ἔσθ' οὐκ ἔστιν αὐτῶν καὶ πᾶσθ' οὐκ ἔστιν
 θεόν ἀρετῆς, αἰεὶ μὲν ἔσθ' οὐκ ἔστιν αὐτῶν

ἄλλα τῆς κακίας ἐργήματα, οἷς παρότε-
 ρον ὑπετάσσεται, καὶ ὑπεσφύρετο, καὶ τῇ συνεχεῖ ᾧ
 λογισμῶν ὑπεκρίσθη καὶ μετέστη κακῇ διὰ τῆς
 εἰδοῦ τῇ ἐννοίᾳ συνκαταθέσεως αἰχμάλω-
 τος ἀπεφέρετο. ἐπεὶ οὖν ὁμοιωτικῶς διέστη μὲν
 οὐ ὁμοιότητι, ὁμοιότητι, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμετέρας
 πρὸς τοῖς ἀληθινοῖς ἐργάταις καὶ ἀθληταῖς τῆς
 χριστοῦ, ὅπως καὶ ἡμεῖς. καὶ μικρῶς πως
 ἀγαποσάμενοι καὶ συναθροισαμένους τοῖς ἀδελ-
 φοῖς, τοῖς ἀθλοῦσι πρὸς τοὺς ἀντικειμένους ἐ-
 νεργείας, καὶ τοῖς πάρεσι γυνάεως αἰθισαμέ-
 νοις, ὅν ὁ κριὸν ἀποπώμεθα, ᾧ ἀμύχαν ἀφ' ἐ-
 αὐτῶν ἀπορρίψωμεν, καὶ πάντων ἀποουδύνω καὶ
 ὅτι μύχαν αἰαλάβωμεν, πρὸς διαρέσιν
 θεοῦ ἐπειγόμενοι διὰ τὸ ὀλίγον πρᾶξεσιν ἐ-
 νοῦν θέσιν ψυχοφελῆ πρὸς ἐνυμῶν διὰ
 γράμματος χαρίζαι τῇ γνησιότητί σου, ἵνα
 πρὸς ὧν καὶ πρὸς πᾶσι σοὶ ἡγάθων, ταῦτα δι'
 ὀλίγον ἐν ταῖς μετείροις τῆς πρᾶξεως ἡμετέρας
 γράμματι ἐντυγχάνων ὅτι μύχαν, ὡς πα-
 ρόντων ἡμετέρας πνευματικὴν ὠφέλειαν καρπώ-

νόμῳ τῷ τοῦ ἡμῶν. ὡς ἀποτέρας πρὸ ἐνοχλῶ
 αἰσῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ τῆς ὀργῆς καὶ ὅτι
 θυμίας πάθους. καὶ μέθοδόν τινα, καὶ λόγους
 πρὸ ἀνέσεως ἐπεζητεῖς, οἷοις τε πόνοις καὶ ἀ-
 γῶσι χροσάμιμος ἀνώτερος τῶν παροφρημέ-
 νων ὁλεθρίων παθῶν καταστῆναι διωκῶν. καὶ
 ἐν μὲν τῷ χαίρῳ ἐκείνῳ, ἴσον ἔω διώκων τὸν καὶ
 παροφρημὸν τῇ ἀγάπῃ σου πρὸ ἡνέστα μιν, ἵνα
 ψυχῶν νοήματα καὶ φρονήματα ὑποπ-
 θέμινοι, καὶ ἀποδεικνύωτες οἷοις πόνοις καὶ ὅ-
 νοις ἀσκητικαῖς μὲν σωέσεως, καὶ πεφωτισμέ-
 νης γνώσεως λογικῶς καὶ τὸ διαχέλιον πολί-
 τεισάμινη ψυχῇ, ὅθεν πίστεως χάριτι βοηθου-
 μένη διώκεται ὡς ἀγμέσθαι τῶν ἐνδοθεν τῆς
 καρδίας βρυόντων κακῶν, ὅθεν αἰρέτως δὲ τῶν
 παροφρημῶν παθῶν πρὸς αὐτὴν πᾶν ἀφ' ὧν
 πρὸς ληψὶν ἐσυνήθειαι μᾶλλον πεποίη) ἡ
 ψυχὴ ὡς ἀποτέρας ὁχλευμένη, ἐξ οὗ πετε-
 γέρως ὑπὸ αὐτῶν ὑποσυρμένη, καὶ τούτων
 ἀποσυδαρότερον καὶ ἀδύνατον ἀγῶνα ἀνα-
 λαβὴν ὀφείλει, ἕως οὗ ὑποτάξῃ τῇ ἀρχῇ καὶ καὶ

- .. τητα τ' πίστεως, εἰς ἀνδρα τέλφον, εἰς μέτρον
 .. ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ χριστοῦ. εἰπὶ οὖν
 παροσφύρομεν αὐτῷ ἀναγνιθῆντες, ὅτι ἡδη
 πρὶν αὐτὸν ὡς ἐκχυρυσμένον, καὶ ὅ γε γεραμ-
 .. μένον, ὡς ἐγνωνοῦν κυρίῳ, ἢ ὡς σύμβουλός αὐ-
 .. τοῦ ἐγχετο, ἢ τίς παροσέδωκεν αὐτῷ καὶ αὐταπο-
 .. δοθήσεται αὐτῷ, ὅτι ὅς αὐτὸν ἐδ' αὐτὸν, καὶ εἰς
 .. αὐτὸν πόρτα. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰῶνων. Ἀμήν.

ΕΠΕΙΔΗ ὡς παρὰ πολὺν πολὺν
 φροντίζον ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας, καὶ πολ-
 λὰ ἔχον μέμνηται παρὰ τῆς καὶ θεοῦ ζωῆς,
 αὐτέλαβες ἡμῖν ἡ καὶ ἑαυτὸν διηγουμένους,
 δι' οἷων πόρων ἐὼς ὁρμῆς ζέσσης ἐμδαίνετο παροσ-
 χολᾶσθαι τὰς κυρίας δι' ἀκρίβοις πολιτείας
 καὶ ἐκκαταλείπει, καὶ πάσης ἄλλης κακῆς παθίας,
 ἀγρυπνίας τε πολλῆς, καὶ σπουδαίου παροσφυ-
 γῆς ἀγαναξομένους. εἴτε πόλεμοι καὶ ἀγκισμοὶ
 ἑρπύλλων παθῶν ἐν τῇ σωματικῇ φύσει ἀναρ-
 ρήντιζοντες, καὶ καὶ τῆς ψυχῆς ἐπεχέρονται ἐκ
 τοῦ ἀντιστρατευομένου νόμου τῆς ἀμάρτίας τῆς

ραὶ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ φόρως καὶ ἡ δουρεὰ
 ἡμῖν ἀποκαλύπτεται. μηδὲ οὕτω ἑαυτὸν συ-
 γελλέτω λόγους καὶ γήμασι, ἐκείνῳ μὴ ἔχον-
 τι σῶσιν· φησὶ γὰρ, οὐχ ὁ ἑαυτὸν σωισά-
 νων, ἐκεῖνος ὅστις δοκίμος, ἀλλ' ὃν ὁ κύριος σωί-
 σῃσι. καὶ αὐτὸς ὃ ὁ πατὴρ κυρίου τὰς συστάσεις
 λαμβάνων, ὁ φείδῃ ὀρθῶς φρονήματι κεχρη-
 σθαι, καὶ εἰδέναι ἀκριβῶς, ὅτι ἴσους αὐτῷ ἡ γω-
 νίστατο καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀπιστίας, καὶ παρεκό-
 ψα τῇ πίστι, καὶ κατέλαβέ τι ἀγαθόν, οὐ καὶ
 γινώσκον μόνον ψιλῶ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐργασίᾳ αὐ-
 τοῦ πλέον ὄρεται ἢ ὄρεται διωθήσεται, εἰ μὴ ὁ
 παρὰ τὴν μυστικῶς ἀλλὰ τῷ βαπτίσματι
 ὁ παρ' ὅστιν ὁ χριστός· ὅσοι γὰρ φαίνονται, εἰς χριστὸν
 ἐνεδύσατο. χριστός ὃ τέλος θεός ὢν, τέλος αὐ-
 τοῖς βαπτισθεῖσι πλὴν χάριν τῷ πνεύματος δε-
 δώρηται· παρὰ τὴν ἡμῶν ὃ πᾶς ἡμῶν οὐ λαμβά-
 νουσιν, ἀποκαλυπτομένην ὃ καὶ ἐμφανίζου-
 σιν ἡμῖν καὶ ἀγαλόμεν τὸ ἐν τοῖς ἐργασίαις,
 καὶ παρὰ τὴν ἡμῖν τῆς πίστεως πᾶς ἐχουσιν
 ἕως αὐτὸν κατὰ τὴν ἡμῶν οἱ πόμπες εἰς πλὴν ἐνό-

θῶς εἶπεν ὁ ἀπόστολος· εἰ γὰρ ἐκ τῆς Ἀδὰμ ὄν-
 τες ἐκεῖνοι ἠδυνήθησαν μὴ ἀμάρτησαι ἐν ᾧ
 ὁμοιωματὶ τῆς πᾶσι βλάβειος Ἀδὰμ, δηλο-
 γοῦσι καὶ ἡμεῖς διωκόμεθα. τί οὖν παροφθα-
 λμοῦμεθα παροφθαλμοῦ ἐν ἀμαρτίαις, καὶ λαλοῦ-
 μεν κατὰ τὴν θεοῦ ἀδικίαν, ὡς ἄλλοτείοις κα-
 κῆς πολεμεῖσθαι ἡμᾶς πᾶσι καὶ ἡμεῖς ἀ-
 δικῶς; Φείλομεν δὲ οὖν ἀκριβοῶς εἰδέναι, ὅτι
 πάσης τῆς Ἀδὰμ αἰτίας ἀμαρτηθείσης πᾶσι
 τῶν κυρίων, ἕκαστος εἰς τὴν πάσιν κακόν, ἀπετήσας,
 διὰ τῆς ἰδίας ἐξ ἀπιστίας ἢ ἡρώου φιληδονίας,
 ὡς ἡ ἀβεβυστικῶς ἐν ᾧ βαπτίσματα τέλφο-
 νται· εἰ γὰρ καὶ ὁ ἀνθρώπος πρὸς ἑαυτὸν ἔλα-
 βεν ἀτελὴς ὡς τὴν πίστιν, καὶ ἡμῶν ὡς τὴν ἐργα-
 σίαν, ἀλλ' ὁ θεὸς ὁ τέλφον ἐδαμνήσασθαι τοῖς
 πᾶσι δώρημα τέλφον ἀνθρώπῳ ὅστις καταβῆναι
 πᾶσι τῶν πατρὶς τῶν φώτων. τὸ το δὲ αὐτὸς ὁ
 τέλφον ὅχι ἀπλῶς, οὐδ' ὡς ἔτυχεν διείσκη-
 τίς, καὶ πᾶσι καὶ σωματικῶς σῶσειν πᾶσι φανε-
 ρῆναι, εἰ μὴ δι' ἐργασίας τῶν τῆς θεοῦ ἐπιτολῶν.
 καὶ τῶν ἀμαρτωλῶν· καὶ γὰρ τίς ἀφ' ὧν

σα μὲν· ἢ καὶ μηδὲν ἀδικουῦντας ἡδίκησα μὲν.
 εἰ δὲ ταῦτα ἔπως ἔχει, τί ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ μεμφόμεθα,
 καὶ ἐτέροις αἰτιώμεθα κακοῖς· εἰ γὰρ καὶ
 πωλεπέσα μὲν τὰς ὁμοίως θανάτω, ἀλλὰ καὶ
 ὁμοίως πρὸς ἐβη μὲν πλεὺς ἐν πολλῷ θελήματι,
 καθὼς καὶ κείνος. τεία οὖν συμβέβηκε τὰς
 Ἀδὰμ παρορμήματα, καὶ οὐχὶ ὡς συννομίζεις;
 αἴτινά ἐστι, παρορβολὴ κατ' οἰκονομίαν, πα-
 ρορβασίς κατ' ἰδίαν ἀπιστίαν, θάνατος κατ' δι-
 χασίαν κρίσιν τοῦ θεοῦ, ἐπακαλουθίσας ἕχῃ τῆς
 τῇ οἰκονομικῇ παρορβολῇ; ἀλλὰ τῇ δὲ ἀπι-
 στίας παρορβασί. ἡμεῖς οὖν μόνον τὸν θάνατον τῷ
 Ἀδὰμ διεδόξαμεθα, διὰ τὸ μὴ διωκόμεν ἐκ
 νεκρῶν ζῶντας γνέσθαι, ἕως ἧλθεν ὁ κύριος,
 καὶ παύσας ἐζωοποίησε· τὸ παρορβόνισαι κατ'
 οἰκονομίαν ἐχομένη ὡς παρ' καὶ κείνος, καὶ τὸ πα-
 ρακαλῆσαι, ἢ μὴ παρορκαλῆσαι κατ' ἐπὶ θελήματι ἐ-
 χομένη, ὡς παρ' καὶ κείνος. καὶ πείθοις ἡμᾶς;
 ὅτι παρορκατετίχην ἐχομένη πλεὺς διὰ τῆς λο-
 γισμῶν παρορβασί, οἱ μὴ ἀμνηστῆρες ἐν
 τὰς ὁμοιωματί τῷ παρορβασίως Ἀδὰμ, κα-

ἀπὸ πόρνῃς ξύλου τῆ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐ-
 αίδην ὅτι βέπει, τυτέσι πόρνῃτα βεβαπισμένον
 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀγαπῶν καὶ ὑπομιμνήν ἐν
 τοῖς ἡγήμασι, καὶ μὴ ἐν ταῖς ἑσπῆς ἐκασον
 ἐφθέρσκην καὶ ἐν μὲν τοῖς δοχεῦσι καλοῖς ἀ-
 γαπῶν, ἐν δὲ τοῖς νομιζομένοις κακοῖς μισεῖν,
 ὅτι τὸ ξύλον τῆ γνώσκην καλὸν καὶ ποτηρὸν,
 οὗ ἀπογευσάμενος ὁ νοῦς, δι' ἧτος πεπιπεί
 τοῖς αὐτοῖς ἡγήμασι. Ἐβύεισκη τὴν ἐαυτῆς γύ-
 μνωσιν διὰ τῆς ποτηρᾶς ἐφθέρσεως, διὰ τῆς
 τῆς πλησίον, ὡς περὶ τὸν ἐκ βέπεισας, διὰ
 συμπαθείας ὅτι κεκαλυμμένῳ. διὰ τῆς το
 τοῖς ἐν τῇ πόλεσιν τῆς ἐκκλησίας τελεῖσιν
 ἐν τέταλ) λέγων, μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε.
 ἀφετε, καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν. σιῶ τοι μὴ ὅτι
 τῆς φησὶν, ὅσα θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ
 ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. ὅτι
 γὰρ ὅστις ὀνείμος καὶ οἱ περὶ φησὶν ὅτι ἔποι ἐ-
 ποίησας, ἔσται σοι. ποσάκις οὖν τὰ ἐν τοῖς
 ταῦτα ἐβεβηλώτα μὴν. ποσάκις ὅτι πλησίον
 κατεκρίνα μὴν ἀσὶν παθῶς. ποσάκις ἐμυσή-

ὅτι, τὴν μὲν ᾧ ᾤσθασιν τῷ Ἀδὰμ ὃ διεδόξα-
μεθα, τὸν ὃ θάνατον αὐτῷ διεδόξθημεν. ὃ κοινῶν
τῷ θανάτῳ κρατούμετος, κρατούσι καὶ οἱ ποτη-
ροὶ λογισμοί. Ἀπόκρ. Ὡς τῆς ἀπιστίας,
πὶ οὗ ἦλθεν ὁ κύριος ἐν ἄρχῃ, ἢ πρῶτως,
ἵνα εἰς ᾧ πρῶτον ἀποθάνῃ καὶ ταῖς γρα-
φαῖς, καὶ καταργήσῃ τὸν ὃ κράτος ἔχοντα τῷ
θανάτῳ, τυτέσι τὸν ἀφ' ὧν ἐστὶν; εἰ ὃ ἐπὶ τὸν ἐκ
τῷ Ἀδὰμ θάνατον κρατεῖν ἐκλὸς ἡμετέρας
κακοπιστίας νομίζεις, διανοοῦν καὶ τὴν πρῶ-
σίαν τῷ χριστῷ ἀγαπῆς, ἔσθ' ὃ βαπτισμα ἀπέ-
λεσον ἔχεις, ἐπὶ τῷ βαπτισμένῳ χεῖς ἀ-
πίστας ἰδίας ᾧ τῷ πατεινῷ θανάτῳ κρα-
τουμένων. Ἀλλ' ἔγωγε ἀνδρῶν πε, πῶς χρεὶται
χριστοῦ νεός Ἀδὰμ γέγονας, καὶ ὁδὸν τῷ πα-
λαρῷ ἔξ ἀνάγκης ὁπιφέρεις, εἰ μήτι αὖ ἐκ
τῆς οἷας κακοπιστίας καὶ ᾧ ᾤσθασεως. ἦλθε
δὲ ἡμεῖς ὁ κύριος, ἀπέθανεν ᾧ ἡμεῖς, ἔλυ-
σιν ἡμεῖς τῷ πατεινῷ θανάτῳ, καταείξῃ
ἡμεῖς καὶ ἀνακαίξῃ δὲ τῷ βαπτίσματος, ἡ-
γήσιν ἡμεῖς ἐν ᾧ ᾧ ᾤσθασιν τῆς ἐκκλησίας,

πηλείατο, καὶ οὕτω ἀποφίνοι οἱ ἐσμὸν τῆς
 πολυωΐας ἐπαρσάντα μολύσαι αὐτῶν ἐν
 νεύῳ καὶ τὴν σινείδῃσιν. τοῖς δὲ τοῖς παρὰ
 ἀναδόσας μὴ ἀλλὰ πίστεως καὶ ὑπὸς κατα-
 βολῆσιν, ἀλλ' ἐκ τῶ καταμενῶν δὴθεν καὶ
 δοκιμάζῃ παρὰ τὴν δυπαρτωτῶν ἀφίνοι ὡς
 ἀπίστοις, καὶ ἀποδοκῶντας παρὰ καρδίῳιαι,
 καὶ ὑπὸ τῶν ἐφεπομῶν λογισμῶν, οὐδ' ἀλλὰ
 τῶ το οὕτω ἀναρῶν, ὅτι βλέπει τὸ παρὰ αὐ-
 τοῖς παρὰ οὐλῶν ὑπὸ ἡμῶν ἀγαπωμῶν, ἐν
 μὴ ἐκ παρὰ τῆς ἀφανείας μισομῶν. εἰ δὲ
 τις μὲν τοσαύτῳ φανερολογίαι ἀπίσει τοῖς
 εἰρημῶν, ἔργα ἐπιτηδύσας μαγεῖν τὴν
 ἀλήθειαν. εἰ δὲ ἔτε τῇ γραφῇ πιστεύῃ, ἔτε ἔργα
 βλάται ἐαυτὸν πληροφωρῶσαι, δὴλός ἐστιν ἀ-
 γαπῶν τὴν ἡδονὴν τῆς οἰήσεως. τί γὰρ τούτης
 ἡδυπατέστερον ἀλλοτεῖαι τὴν λογικὴν αἰμῶ-
 νίαν ὑποτίθεσθαι, καὶ γαυρεῖν καὶ ἐπαίρεσθαι,
 ὡς ἀναπίστοις μάλλον, ἢ ἐξομολογεῖσθαι καὶ
 πενθεῖν ἐπὶ τοῖς ποτηροῖς βαλδύμασι παρὰ
 σκαδάζουσιν; Εἰρώτ. Σὺ παρὰ εἰρηκας,

παροσενέχαι ἀποκρισιν, σὺ δὲ καὶ βλασφη-
 μίαν παροσέτηκας. ἵνα γὰρ σεαυτοῦ ψευδώνυ-
 μου ὑπομενῶν ὁπιζάφης, ἔστησας τὸ θεὸν ὅτι
 τῷ ἰδίῳ λόγῳ ψευδόμενοι ἐ τοῖς ποτηρείς λο-
 γισμοῖς, ἔχετι καὶ τὴν θεῖαν γραφὴν πονηρίας
 καὶ ἠδύπαθείας, καὶ πάσης ἀμώρτίας πῦρε-
 κτίκεῖς ἐκ τῆς καρδίας ἐκπορεύόμενοι καὶ
 οὖν λόγον τῷ κυρίῳ, ἐ κοινοῦντας τὸν ἀνδρα-
 πον, ἀλλ' ὑπομενῶν αἰτίους. ἐγὼ δὲ οὐδέποτε
 τοῖς τοῖς ποτηρείς λογισμοῖς συνεχομένους ὑ-
 πό τῆς θεῖας γραφῆς ἐπαμνησμένους βύρηκα, ἔτε
 ἐν τῇ παλαιᾷ, ἔτε ἐν τῇ καινῇ διαθήκῃ. ἀλλὰ
 μάλλον ὡς αἰτίους καὶ κατακρινόμενους ὁ θεὸς
 γὰρ ὡς καὶ τοῖς ποτηρείς λογισμοῖς μισεῖ, ἔτι
 καὶ πλεονέκτησιν αὐτοῖς καρδίαν. διὸ οἱ ἔχον-
 τες αὐτοῖς, πενθεῖν ὀφείλομεν ὡς φιλαμώρη-
 τες, καὶ μὴ φροῦδαται ὡς πολεμοῦντες ἀνο-
 μείοις κακοῖς. γινώσκω οὖν ὡς ἀνδραπτε, ὅτι ὁ
 κύριος ἐφορεῖ τὰς πόρτων καρδίας, καὶ τοῖς μί-
 σισι αὐτοῦ τὴν πομπὴν ἐν θυμημάτων πλεονέ-
 κτεινόντων, ὡς καὶ χρεῖμα ἐκδικεῖ, καὶ ὡς ἐ-

βλάβισμαι, καὶ ὅν θεόν ᾤδα καλῶ, καὶ τὸ χά-
 ριν αὐτοῦ ὅτι παῶμαι ὅλα θελήματι βλαβέ-
 νος ῥυαδιῶμαι τῇ ποτηρῶν λογισμῶν, καὶ ὁ δὲ
 ναμαίως διαίτηως ὑπὸ τῇ λογισμῶν κερ-
 τέρματος. ποτὲ ὅτε πάλιν τινὲς ἐκ δίκησιν ἀει-
 μέρων τῶ κέρει, ἡ ποῖσαι ἐν τοῖς βίαις
 λήοις καὶ ἡγείλας μὲν, πᾶν ταχὺ σεαυτὸν ἀναι-
 τιον ἰσῶν, ὁ αὖτὲν μεγάλης ἐστὶ βλασφημίας. ὁ-
 μως ἐρωτήσω σε καὶ γὰρ τῆς οἰήσεως ῥήμα, καὶ
 δός μοι ἀποκρισιν. οἶδα ὅτι ἀπὸ τῆς ἀληθείας
 σφιγξόμενος, ἢ μείζονος ἐπερσεως ῥήματα
 λαλήσεις, ἢ τινὲς σεαυτὸν αἰτῶν ὁμολογήσεις.
 Ἐρώτ. Διὰ τί ὁ κύριος εἰπὼν, ἐν τῇ ποῖ-
 σι τὸ ἐκ δίκησιν, ὁ ποῖς ἐν τῇ ποῖ, ἀλλὰ βρα-
 διῶς, καὶ ἀφίησιν σε ἐν τοῖς ποτηροῖς λογισμοῖς,
 καίτοι ὁ λαὸς καρδίᾳ καὶ ἀνένδοιάτως διχόμενον
 κατὰ εἶρηκα. Ἀποκρισις. Ο ὅς εἶπεν, ἐγὼ
 λογίζομαι ὅτι δι' ὁδὸν ἐπερσε βραδιῶς, ἢ διὰ
 τὸ ἐμὲ ὑπομονῆς ὅσον γὰρ αὐτὸς ὑπομείνη
 πολέμου μένος, τοσούτον ἐδεδόξα ἀθήσεται. ἐγὼ
 μὲν ἐδόκω μόνῃς τῆς ἀντιλήψεως σε οἰήσεως

οὕτω τὰ πνευματικά πάντα ἀγαπῶμεν, ὡς
καὶ πνευματικῶς αὐτὰ διεκδικεῖν, πῶς τὸν μο-
νολόγιστον αὐτῶν πνευματικῶν μισήσομεν τῆς
πνευματολογίας ἢ πνευματικῆς, πῶς οἱ αὐτῆς
ἀπηρτισμένοι λογισμοὶ μὴ ἀκολουθήσωσιν.

Ερώτ. Εἰ καὶ ταῦτα θῶμεν ὅπως ἐχρῆν, ὅ-
πως ἐν τοῖς θιασέλλοις ὁ κύριος ἐπηγείλατο
ποιῆσαι τὸν ἐκδικητὴν τῶν βοώντων πρὸς
αὐτονομίαν καὶ ἡμέρας; Απόκρ. Οὐ
κύριος ὁ πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικούς τῆς ἡδύπα-
θείας θελήματι τὸν πνευματικῶν λέγει, ἀλλὰ
τοῖς ὑποκρίνομεν τῶν πνευματικῶν πολέμου-
σιν. διὸ τοὺς μὲν ὑποκρίνομεν ἐκδικημέ-
νους ἐκδικήσαντες ἐπηγείλατο, ἐκείνοις ὅτι ὡς ἡ
βοηθοῦσιν ἐν τῷ πνευματικῶν ἐκκλησιαστικῶν
λέγων, τί με καλεῖτε, κύριε κύριε, καὶ ὅπως
λέγω; καὶ πρὸς τὸν ἀνδρὶ μαρτυροῦντι ἑα-
ντοῦ τῶν ἰδίων θελημάτων οἰκιστοῦ τὸν
οἰκιστὴν αὐτοῦ. μὴ οὕτω ἀσθενέωμεν, καὶ ὁ λόγος
βλαπῇ πάντας τὰς ἐκκλησιαστικούς ὡς ἡ
θρησκεία ἐπερείδου, ποτὲ μὲν λέγων, ὅτι ἐγὼ βε-

χάρει. Ἀλλὰ τὸ ἕτερον ἐτέρῳ καὶ τῇ σινοία
 καὶ τῷ βίῳ διεννιόχῳ. ὅτι οὗτο καὶ τὸ
 σοφίζομεθα τῇ ἀληθείᾳ, καὶ ζητοῦμεν οὐκ ἐκ
 πίστεως ἰησοῦ, τοῦτέστιν οὐ δι' ἐργασίας τῶν ἐ-
 πολλῶν αὐτῶν, ὅτε δι' ὁμιλείας ἐξ ἀπειροφρο-
 σωνῆς καρδιοπονοῶντες σβέσαι τοὺς λογι-
 σμικοὺς, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν κρυπτὴν ἡδύπαθειαν, κε-
 νοδοξίας λέγω καὶ αἰδοφῶντες ἐσκεύας, οἰήσεως
 καὶ φαντασμοῦ, ἰκῆς καὶ ἐπιστάσεως, καὶ ἐτέρων
 τοιούτων, ἃν αἱ μὲν ἀπὸ τυχεῖς τοὺς ὅτις, μη-
 τήρις πληθύνουσι λογισμοῖς, τοῦτου χάριν οὐ
 διδάμεθα. ὅτι οὗτο καὶ αἰτίας κρατοῦντες πει-
 ρώμεθα ἀποβάλλειν ἀδίκως καὶ πρὸς οὐρανὸν
 αἰτῶν ἐνεργείας, εἰ ὅτι ψευδὴς ὁ λόγος καὶ χω-
 εῖς ἡμετέρας αἰτίας ὑποὺς τῶν λογισμῶν ἐνε-
 ργούμεθα, ἀκριβῶς ὅτις κεφαλόμεθα ὡς θεῶν
 ὁμοιολογούντες, τίς οὐκ οἶδεν ὅτι καὶ ἔργον,
 καὶ λόγον, καὶ δόξαν καὶ πρὸς φημι πᾶσι
 ὅτις ἀπὸ μὲν κατὰ ἡμέραν, καὶ τοὺς μὲν συ-
 νεργούντας ἀγαπῶμεν, ὡς δι' ἐργίας. τοὺς δὲ
 ἐμποδίζοντας, ὡς ἐχθροὺς ἀποστροφόμεθα. εἰ ὅτι

ὁπισθασίας, ἢ μόνον τῇ ἐννοίᾳ ἰδίᾳς ἀκροα-
 θεῖν. πῶς γὰρ πιστεύω τῇ θεῖᾳ γραφῇ, καὶ ποιῶ
 τὰς ἐντολὰς τῆς κυρίου, οὐχ ὁμολογῶ καὶ ἀνα-
 λογίαν πρὸς τὸν λόγον τῶν λογισμῶν καὶ πλη-
 ροφορεῖται ὅτι οὐ καὶ ὁμοίως κεκατῶσιν, ἀλ-
 λά καὶ πρὸς ὀλιγοπιστίας ἡμᾶς ἐξέλεψεν τῷ
 ἐκπολεῖν; διὸ οὐ πόρῳτες τῇ κατὰ σφῆς ἴσοι ἐ-
 σμέν, οὔτε ταῖς αὐταῖς ἐννοίᾳς ἤκονόμεθα,
 ἐπεὶ δὲ περὶ αὐτῆς εἰσὶν αἱ τῶν λογισμῶν αἰ-
 τίαι. εἰ γὰρ ἡσθὺ ἀναγκαστικὰ ἐκ τοῦ Αδάμ,
 πόρῳτες αὐτομοίως ἐργαζόμεθα, καὶ ἀπεργαζή-
 τως ἐκκατῶμεθα. ἐπεὶ γὰρ γραφικῆς ἰσχυρίας
 ἐδεόμεθα, φύσεως καὶ διὰ δόχλον κατὰ φύσιν,
 ἐπεὶ φιληδονία θελήματος. καὶ ὅτι ὅτι ὅτι
 μὴ ἡμῶν. ἰδοὺ γὰρ ὁρῶμεν, ὅτι οὐ πόρῳτες ὁ-
 μοίως ἐργαζόμεθα, ἐπεὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ κατὰ φύσιν,
 ἐπεὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ κατὰ φύσιν. ἀλλ' ἐκαστος
 κατὰ τὸ ὅτι ἐκτενεσε τὸν κύριον, καὶ τὸν μὴ ὁρῶντων
 ἀγαθῶν, ἀνδρῶν πίνης δόξης, καὶ ἡδονατικῆς
 κατὰ φρονήσας, τοσούτοι καὶ τοῖς λογισμοῖς ἀπὲ
 κλησε. καὶ τῇ ἡδονατικῇ ἡσυχίᾳ τῶν τυ-

Τας, εἰ δὲ μοι λέγῃς, διυνάμεθα διὰ τῆς χά-
 ριτος ἧς εἰλήφαμεν ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος καὶ
 τῆς γραφῆς, γινώσκῃ ὅτι καὶ οὕτως ἡμεῖς
 ἐσμεν αἱτίαι, ἔχοντες παρὰ θεοῦ διυνάμιν
 ἀποκλείειν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐκείνης ἐκείνης καὶ
 ἀρὰδοσεως, εἴ τις δὲ διῆλον τινὰ ἔστησιν αἴτιον τῇ
 ἑαυτοῦ κακίᾳ, οὐ μόνον ἀδέως ὀξυμῶς τὸν
 ἀλλὰ καὶ βλασφημεῖ καὶ τὸ θεῶν, ὡς ἀναγινώσκ-
 οῖς ἀνθρώποις παρὰ χωροῦντος πολεμεῖ-
 ναι. Ερώτ. Διὰ τί οὖν ἐγὼ βε-
 βαπτισμένος, ὅτε ἔν θεόν παρὰ καλῶ, καὶ τὴν
 χάριν αὐτοῦ ὁπτιζομαι, καὶ ὅλα θελήματι
 βύλομαι ῥυθιζομαι καὶ ἀπαλλαγῶναι τῇ πο-
 νηρῶν λογισμῶν, καὶ ὁ διυνάμην. ἢ διῆλον ὅτι ἡ
 Ἐκ Αδάμ παρὰ ἔλασις, τὰ τὴν ἡμῶν τὴν ἀπα-
 ραίτητον κληρονομίαν κατέλαβεν; Ἀποκρ.
 Εδὲ μὲν ἡμαῖς λογικοὺς ὄντας, εἰδέναι τί ἀκρυό-
 μεν ἐπεὶ ὅτι ὑπὸ φιληδονίας καὶ κενοδοξίας σχο-
 παθεῖται ἡ ψυχὴ εἰς τὸ βυθὸν τῆς ἀγνοίας κατα-
 πέτωκεν, ὅτε καὶ ὅτε γραφικῆς ἐπολῆς ἀ-
 κούει ὅτε φεικῆς ἀκρυβίας, ὅτε ἐμπείρων

ὅτι πλὴν ἡδονῶν κατεγνωσμένοις, ὡς ἀπίστοις.
 καὶ τὸ τοῦ εἰδέναι ἡμᾶς χρὴ, ὅτι οὐ κατ' ἕκα-
 στην ἡμῶν ἔσπιν θύτως δοκιμοὶ ἢ ἀδοκιμοὶ
 κρινόμεθα. ἀλλ' ἐπὶ ὅλῳ ἡμῶν πλὴν ἐν ἁρ-
 κί ζωὴν ἔχει τῷ πρὸς ὁλῶν δοκιμασθῶμεν
 νικῶντες, νικώμενοι, πίπτοντες, ἐμφορῶμενοι,
 πλανώμενοι, βλοδύμενοι, ὅτε ἐν ἡμέρᾳ ἑξέ-
 δου πρῶτον συμψηφισθέντων, καὶ διὰ λόγια
 κρινόμεθα. οὐτε οὖν ἡ πρὸς ὁλῶν ἐστὶν ἀμάρ-
 τία, μὴ γνέσθω· εἰ γὰρ ἐξ ἀνάγκης μονολογί-
 τως δεκνύμεθα πρὸς ἁμαρτίας, ὅτι ἡμεῖς ἐν κυ-
 εῖῳ ἡμῶν ὁμοιοῦται πνευματικῆς ἐργα-
 σίας, καὶ ἐφ' ἡμῶν ἐστὶν ἀπὸ πρῶτης ἐννοίας
 δοκιμάζειν ὁ βλαβερόν καὶ ὁ ὠφέλιμον, καὶ
 ἀποβάλλειν ἢ πρὸς δέχεσθαι τοὺς λογισμοὺς
 οἷον ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ἐκ ἑκαστοῦ πλεθυ-
 νομενῶν. θῶμεν γὰρ καὶ σέ, ὅτι ἐστὶ καὶ ἀνά-
 κην ἐξ ἑκαστοῦ ἀναφύονται. ἀλλὰ τί ἡμᾶς ἡ
 θεία γραφὴ κατακρίνει ὅτι τοῖς ποικίλοις λο-
 γισμοῖς· ἢ πῶς διυνάμεθα ἀπεκλῆσαι τοὺς
 ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀφ' ἑκαστοῦ ἡμῶν ἐνοχλεῖν-

ἀνάγκης διεδέξατο· ὃν ὃ ἐκ ταύτης θάνατον
 ἀνάγκησιν ὄντα διεδέξαμεθα, ὅς ἐστι θεοῦ
 ἀμετρίους ἀποθανόντες γὰρ τῆ αἰσχύνης ἀν-
 δρώπου, τυτέστιν ἀλλοτρίωθίς ἀπὸ τῆ
 θεοῦ, οὔτε ἡμεῖς ζῶν ἐν θεῷ ἡδυνάμεθα· διὸ
 ἦλθεν ὁ κύριος, ἵνα ἡμᾶς διὰ τοῦτο παλιν-
 ἡμεσίας ζωοποιήσῃ, καὶ καταλλάξῃ τῷ θεῷ, ὃ
 καὶ πεποίηκεν. οὐκ οὐκ οὐκ οὐκ οὐκ οὐκ οὐκ οὐκ οὐκ
 διεδέξαμεθα, ὅτι καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
 τηπεν, ὅς ἐβασίλευε καὶ ὅτι ἱεὺς μὴ ἀμνη-
 σθῆναι ὅτι τῷ ὁμοιώματι τῆς αἰσχύνης
 Ἀδάμ. Εἰρώτ. Δεδόσθαι ὅτι τῷ αἰσχύ-
 νῳ θελήματι ἔχεν ὁ Ἀδάμ, καὶ διὰ τῆς
 ὁμοφύεις ὄντες καὶ ἡμεῖς θελήματι ἐκπίπτο-
 μιν, μὴ καὶ τῷ αἰσχύνῳ θελήματι ἔχεν;
 Ἀπόκρ. Ναὶ τῷ αἰσχύνῳ καὶ ἀνάγκῃ
 ἔχεν· ἀλλ' ἡ αἰσχύνη οὔτε ἀμνησία ἐστίν,
 ὅτε διχασμωὴ, ἀλλ' ἐλεγχος τῆς αὐτεξοσίτου
 ἡμεῖς θελήματος· διὸ καὶ αἰσχύνη ἡμῶν
 παρρησιάζηται, ἵνα ἱεὺς μὴ ὅτι τῷ ἐπιπλοῦ
 ῥέποντας ἐμφανίτας ἀποδείξῃ, ὡς πιστοὶς τοῖς δὲ

ἐν τῷ ὁμειώματι τῆς παρὰ βάσεως Ἀδάμ,
 πλὴν μὴ παροβολῶν κωλύσαι μὴ διωκτέ-
 ρες, πλὴν ὅτι παρὰ αὐτὴν ἐμιλίας καὶ παρὰ
 πάσης κατὰ τοῦ παρὰ τῆς σάμῃ. Εἰρώτ.
 Εἰ πλὴν τῆς Ἀδάμ παρὰ βάσιν καὶ ἀνάγκην οὐ
 παρὰ δόξα μεθὰ, ὅθεν ἡ λογιστικὴ ἡ μὴ ἀμύ-
 ρια. Ἀπόκρ. Οὐκ ἐστὶ τῆς Ἀδάμ παρὰ
 βάσις, ἀλλ' ἐλεγχὸς τῆς ἐκείνου ἡδοναίης.
 ἀλλ' ὅθεν πλὴν παρὰ βάσιν διεδόξα μεθὰ.
 ἐπεὶ καὶ πλὴν ἀφαιρέσει, ἀνάγκη ἐδὲ παρὰ
 παρὰ βάσιν (εἴ), ὅ μὴ ἐκείνη ἀφαιρέσει
 καὶ ἀνάγκην φυσικῆς ἀφαιρέσεως παρὰ βάσιν
 τῆς νύ. ὅθεν ὅτι καὶ ὅθεν ὅτι παρὰ βάσιν
 βάσιν μὴ ὅτι ἐν τῷ, ὅθεν παρὰ βάσιν φυλάτ-
 τομεν. ὅθεν δὴ λέγει ὅτι οὐ καὶ ἀνάγκη ἐστὶν, ἀλ-
 λ' ἡδοναίης ἡ παρὰ βάσις. εἰ ὅτι λέγεις ἀφαι-
 ρεῖ πλὴν ἐληλυθέναι ὅτι κίεον, ἀφαιρέσει τί πλὴν
 ὅτι ἀφαιρέσει ἐν τῷ βαπτίσματι. ἀλλ' ἐπὶ καὶ
 νύ ἐκείνη ἐξείκει ἐχὼ παρὰ βάσιν, ἢ μὴ
 παρὰ βάσιν, ὅθεν πλὴν παρὰ βάσιν παρὰ
 παρὰ τὴν οὐρανὸν, καὶ ὅθεν ἀποδέδωκεν, ὅθεν ἐξ

τυγχάνοισι. Ἐὰν ἡ καθαρά τῆς ψυχῆς ἐνδότης
 ῥαταμεῖα, καὶ ὁ οἶκος τῷ χειρὸς, γυμνὸν εἰς
 εἰς δέχονται μηδὲν ὑπερφρονῶν τῷ αἰῶνος
 ·· τοῦτου, μὴ ὀύλῳ, μὴ ὀύλῳ, εἰ μὴ ῥα τεῖα
 ·· ῥαυτα, ἀεὶ πένε ὁ ἀπόστολος, πίστις, ἡ πίστις, ἀγά-
 ·· πην. διὸ αὐταὶ οὖν τις φιλῶ λήθης ὧν καὶ καρ-
 δῶπονδν βυλόμενος, μηδὲ ὑπὸ τῷ παρλή-
 ψων ἐξωθῆναι καὶ τῷ ἀκαλουθίῳ ὑπὸ παρ-
 ειρήκαμν, ἀλλὰ παρσεῖχεν τῇ καρδίᾳ, καὶ
 παρκόπην εἰς τὸ ἐνδότην, καὶ ἐβίβην τὰ
 θεῷ· μόνον, ἵνα ὑπὲρ τῆς παρσοχῆς καὶ παρ-
 μονῆς πόνοις μὴ ἀνηδίζηται· ὁ δὲ αὐταὶ γὰρ μὴ
 καρδῶπονδν ὁ παρσεκλικὸς τῷ λογιστικῷ με-
 τεωρισμῶν καὶ ῥακικῷ ἡδονῶν ἐαυτῶν κα-
 θὴ ἡμέραν εἰς ἐξωθεν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐνδοθεν
 παρσεράφω· ἐν οἷς πολλάκις καὶ ἐννοια καὶ
 παρσεξίς ἀνεγράφη· ὅθεν, πλὴν μὲν μονολόγι-
 σον παρσεβολῶν, ἀνακαστικὴν οἶδαμν, ἀρ-
 τὸ καὶ μισουμνῶν παρσεμνῶν· πλὴν ὅτι τῷ ἐ-
 παρσεμνῶν λογισμῶν ὁμιλία, παρσερεπ-
 κῆν· ἐδῆξαι ὅτι τῷ καὶ οἱ μὴ ἀμνῶ τῆς αὐτῆς

ἐν τῷ

σου μὲν, ὡς δὲ τὸ πρῶτον εἰς αὐτὸν, βίᾳ
 κατασύρει τὸν νοῦν εἰς τὴν πολυνοίας πα-
 θος, εἰ μὴ δὲ ἡδυπαθείας καρδιακῆς μόντης.
 ὥστε ἡμεῖς τῆς ἡδυπαθείας εἰς πᾶν τελευτῶν ἀ-
 ποστῶμεν, ὅθεν ἡ τῆς πρῆξις μονολό-
 γος ἐμφαίνει βλάβειν ἡμᾶς ἐπὶ διώταται, καὶ
 πλὴν σιωπῆς πρὸς ἀσφάλειαν τῆς μνησ-
 των κατακρίνει. ὅτι γινώσκοντες ὅτι τὸ νοῦν τὸ δὲ
 γινώσκοντες τῆς πρῆξις ἐνστασις, καὶ ὁμολο-
 γουμένου τῆς θεῶν πλὴν παλαιὰ ἀγία, διότι
 ἀναγίνεται καὶ οὗτος ὁ πειρασμός· καὶ πάλιν ὁ
 νοῦς ὁμοιοῦν ἐχὼς πρῆξιν τῇ καρδίᾳ, καὶ
 πάσῃ φυλακῇ τηρεῖν αὐτὸν, εἰς τὴν ἐνδοτε-
 ρῆς ἀνενόχλητα ταμεῖα εἰσελθεῖν πειρώ-
 μενος, ἐνθα οὐκ εἰς πικρὰν λογισμῶν ἀνέ-
 μοι, βιαίως ὠθοῦντες καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα
 ὅτι τοῖς κρημνοῖς τῆς ἡδυπαθείας, καὶ εἰς φρέα-
 τα ἀσφάτου καταβυθίζοντες· ὅτε πλατύνει
 καὶ διρύνει ὁδὸς, ῥήμασί τε καὶ γήμασι
 κοσμηκῆς θείας καὶ τετραμμένη, καὶ δελεά-
 ζουσα τοῖς ἐπομένοις αὐτῇ, καὶ λίσσεται φερόμεναι

ὁ δὲ λόγος τοῖς λογισμοῖς ἡμῶν κατ' ἐξουσίαν
 ἔχει, ἐπεὶ οὐκ αὐτὸς ἡμῶν ἐφείτατο, πᾶσιν κα-
 κὴν ἐννοίαν ἀναγκασικῶς ὅτι φέρων, καὶ μὴ δὲν
 ἀζαθὸν ἐνοφθισυχορῶν, ἐξουσίαν δὲ μόνον ἔχει
 μονολογίστως ὡς θεογονία ὑποδεδειγμένη τῇ
 ποιητῇ δόγματι ὅτι πειράζει ἡμῶν τὸ ἐν δει-
 θετον τῷ ῥέπειν πρὸς τὴν ἐκείνου ὑπόθεσιν,
 ἢ πρὸς τὴν ἐντολίαν τῷ θεῷ, ἐπειδὴ ταῦτα
 ἀδηγήτοις ἀντίκεινται. ὅθεν ἡμεῖς, ἐφ' οἷς μὴ ἀ-
 γαπῶμεν, βυθίως πρὸς τὸ ὑποδεδειγμένον ἀνα-
 κινούμεν τοῖς λογισμοῖς, ἔμπροσθεν πρὸς το-
 μιθεῖν καὶ ἀφάνισαι τὰ ὑποβληθέντα
 πρὸς ματι. ἐφ' οἷς ὁ μισοῦμεν, συλχεοίμεν
 ὁ δὲ ἀμετα, ἀλλ' αὐτὴν αὐτὴν μισοῦμεν τὴν
 πρὸς βολίαν. ἡ δὲ μισομένη, πρὸς ἀμύνην. ὡς
 γὰρ, πλὴν οὐκ ἐκ ἀφάνισιως πρὸς φάνου,
 ἀλλ' ἐκ παλαιᾶς πρὸς ἀλήθειαν ὡχύρωται
 δὲ καὶ ἀπορόκητος ἵσταται ἐν τῷ ῥέπειν ἔμ-
 μονολογίστως ὑπὸ τῆς καρδιακῆς ἀνδείας, εἰς πο-
 λυνοίαν καὶ πάθος πρὸς βίαν καλυμμένην οὐ
 γὰρ ἔχει φύσιν ἢ μονοπρὸς ἐμφαίφα μι-

λοισμοίς, ἔχ' ἡμῶν, ἀλλ' ἐτέρων πινῶν εἰς νο-
 μίζοντο. ποτὲ μὲν λέγοντες αὐτοὺς εἰς τὸ Ἀδάμ
 ἀμῶν ἦσαν ποτὲ δὲ αὐτὸν τὸ Ἐδομᾶ, ποτὲ δὲ τὸ
 Ἐδομᾶ παροσβολῶν, οὕτως χάριν λέγοντες,
 ὅτι δι' ὃ ἐβόησεν ἡ Ἐδομᾶ ἀμῶν ἦσαν, ἔσ' ἄλλο ὃ
 Ἐδομᾶς, καὶ δι' ὃ ἡ Ἐδομᾶ παροσβολή, καὶ ἔτε-
 ροι οἱ πονηροὶ ἡμῶν λοισμοί, καὶ ἐκ παροσβο-
 λῆς τὰς ἀφορμαὺς ἔχουσι. Ἐδομᾶς μὲν γὰρ
 ἐβόησεν, αὕτη ἡ τῆς διαβολῆς ὑποστάσις, ἡ καὶ ἐν
 κύριον πειράζειν ὅτι χρηρήσασα. ἀμῶν ἦσαν δὲ τὸ
 πρῶτον Ἀδάμ ἐβόησεν ἡ τὸ ἐν πολλῇς παροσβολαῖς
 τὸ πρῶτον αἰθερόπυον παροσβολήν δὲ ἡ Ἐδομᾶ
 ἐβόησεν, μονολόγιστος ἐμφανὴς παροσβολῆς πονη-
 ροῦ ἥτις ἐαυτὴν παροσελίσσας ἐν τῷ ἡμῶν δι' ὅλι-
 γοπιστίας διείσκει. ἐν πολλῇ γὰρ ἡμῶν λαβὼν ἔ-
 μηδὲν μεριμνᾷ, ἀλλὰ πάσῃ φυλακῇ τηρεῖν τὴν
 ἐαυτὴν καρδίαν, καὶ ζητεῖν ἐν τῷ ἡμῶν ἕσθαι τὴν βα-
 σιλίαν τὴν ἑρραῖαν, ὅτι τὸν ἀπειρήσας τὸν νοῦν τὴν καρδίαν
 καὶ τὴν παροσβολῆς ζητήσεως, δι' ἧς δίδωσι τό-
 πον τῇ τῆς διαβολῆς παροσβολῇ, ἔσ' ἡ δὲ δεκτικὸς
 τὴν πονηρῆς ὑποστάσεως. ἀλλ' ὅσοις τότε κινῶν ὁ

καὶ ἡμεῖς εἶ), καὶ ἡμεῖς κατ' ἐκείνον, οὐκοῦν
 πειθότω σε αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ παρῶντος ἀνδρ-
 πος, ὅτι ἔτε ἀτρεπίος ἡ, ἔτε μονομερῶς κα-
 κότρεπίος, καὶ οὐκ ἀνάλκη φύσεως πρῶτος ἢ
 ἐπὶ πολὺν, ἀλλ' ἀδελφία θελήματος. ὡς παρ' ἐ-
 κείνος, δεκτικὸς μὲν ἡ τῆς ἑαυτοῦ παρορ-
 λῆς ὑπακοῦσαι, εἶχε δὲ πλὴν ἐξουσίας, οὕτω
 καὶ ἡμεῖς. Ερώτ. Τάχα νυνὶ ἀνέχο-
 μη σου, ὅτι πλὴν παρορρολῶ τῆς ἑαυτοῦ οὐκ
 ἀναρῶς. Αποκρ. Εγὼ μὲν οὐδὲ ἐν τοῖς
 παρορρολῶν ἀνδράσιν πώποτε οἶδα γὰρ καὶ ὅν
 ἰδὼς πειραθέντα ὑπὸ τοῦ δαυδολοῦ, καὶ πλὴν
 ἡραφὶν λέγουσαν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλιν
 ἡ παρὸς αἴμα καὶ ἑαυτά, ἀλλὰ παρὸς τὰς ἑα-
 καὶ παρὸς τὰς ἐξουσίας, παρὸς τοὺς κοσμοκρά-
 τας καὶ σχέταις τῆς αἰῶνος τοῦτου, παρὸς τὰ
 πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.
 καὶ πάλιν, ἀντίστητε τῷ δαυδολῶ, καὶ φέξεσθαι
 ἀφ' ἡμῶν. ὅτι ἐτέρω, ὁ ἀντίδικος ὑμῶν δαυ-
 δολος, ὡς λέων ὠρυόμενος ὡς πατεῖ, ζητῶν
 τίνα καταπίῃ. ἀλλ' ὅτι ἡμεῖς τοὺς πονηροὺς

λας ἔτετο. ὁ κὼ εἰ σήμερον αὐτὰ προσφέ-
 ρωμι ἀγαθόν, σημεινόν ὅτι χρεός, δεῖξον
 μοι λοιπὸν τῆς παλαιᾶς ἀμάρτίας ἀνταπόδο-
 μα, ἥτις τῆς σῆς, ἥτοι τῆς Ἀδάμ. ἐγὼ δὲ θι λέ-
 γω, ὅτι ὁ μόνον τέτο σὺ ἐχὼς δεῖσαι, ἀλλ' οὐ-
 δὲ ὁ κατ' ἡμέραν ἀνὴρ πῶς ἀποδιδῶαι. καὶ
 πόθεν δῆλον τῷτο σὺ τῷ μὴ πᾶν τοτε ἐν ταῖς
 αὐταῖς ἀρεταῖς βλέσκεισθαι. ὅσον γὰρ αὐτὴ σή-
 μερον προσδείκνυται τῇ ἀρετῇ, τοσούτον ἡ ἐλέγχου
 χρεωτικῆς (εἰ) τῆς πᾶσι γινώσκουσας, φανεροποιή-
 σαις πᾶσι τῆς φύσεως διδάσκουσιν. ἐδείχθη γὰρ ὅτι
 τῆς σήμερον προσδήκεις, ὅτι ὁ φύσεως, ἀλλὰ
 θελήματος προσδεσιν ὅτι ἡ ἐλπίς, καὶ ὅτι
 τοῦτο ἔστι τῆς ἀμάρτίας ἀναστροφὴ.

• Ερώτ. Δεδίδατω ταῦτα οὕτω ἔχον, ὅμως
 • ἐν οἷδα, ὅτι εἰμὴ ὁ Ἀδὰμ πᾶν ἔβη, ἐγὼ τῆς τῆς
 • κακοῦ προσβολῆς πείρας σὺ ἐλάμβανον.

• Ἀπόκρ. Οὐδὲ τῷτο ὁρᾷς εἰρηνας. ὁ γὰρ τῆς
 τῆς κακοῦ προσβολῆς ἀπειρῶν (εἰ), ἀπὸ πᾶς
 φύσεως ὅτι, ὅτι τῆς ἀνθρώπου πίνης. ἡμεῖς γὰρ
 καὶ ὁ Ἀδὰμ, μίας φύσεως ἵσμεν ἔδω καὶ κεῖνον

λαωδέεσθιν· σὺ τοὺς λογιμοὺς μεταχημα-
 τικεὺς λέγεις· εἰ πάλιν τῷ Ἀδὰμ ἀμάρτιαν.
 καὶ ἰδοὺ ὁ μακάριος Παῦλος φανερῶς ἐ-
 ρειδὴλως παρὰ τὴν κακονομίαν ταύτης, ὡς αἰτίαι
 ἡμῖν ἐγκαλεῖ λέγων, μὴ χηματίζεσθε πάλ-
 λιν αὖτις, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ δυνά-
 μει καὶ τῇ ἰσχύϊ τοῦ ἡμῶν, εἰς τὸ ταῦτα ὅσα ἐστὶν
 ἡμετέρου θελήματος, ἀλλὰ τῆς τοῦ σατορᾶ
 τυραννίδος, καὶ ἐγκατάλημμα τῆς τοῦ Ἀδὰμ
 ἀμαρτίας, ὅθεν τί ἡμεῖς ὑποὶ τῆς γραφῆς ἐ-
 καλούμεθα, οἱ ἀκουσίως ὑποὶ τῆς ἀμαρτίας
 ἐνεργούντες, ἐκ ὑποὶ τοῦ σατορᾶ τυραννοῦ-
 μένοι. ἀρετὴ καὶ ἀναγνώρισις μὴ ὁρᾶμεν καλῶς;
 ἢ τάχα ἐκ ἀδικίας ὁ θεὸς ταῖς ὑμῶν φύσιν παρο-
 πάζας, ἐκ τῶν φύσιν ζήτων ἡμῶν ταῖς ὑμῶν δι-
 ναμιν; ἀλλ' ὅσα ἐστὶν τῶτο, μὴ γνῶσιτο· ἐπεὶ ἐγώ
 σε ἐρωτήσω, καὶ δὸς μοι ἀποκρίσιν, ὅσῃ ἐχὼ ἡ φύ-
 σις ἡμῶν δισέβειας δυνάμιν, ταῦτε καὶ ἡ-
 μέραν κεχρεωτήκαμεν ὅτι θεῶν παροσφέρῃ ἡ
 οὐ; πόμπῃς ἐρᾶς μοι ὅτι ναί, ὅτι ὁ θεὸς τῶτο
 φύσιν κεχραίνεται, καὶ καὶ δυνάμιν ταῖς ἐπι-

„ ποτέ σῶτος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ, ὡς τέκνα
 „ φωτὸς ὡς πατεῖτε· καὶ πάλιν, ἡμεῖς δὲ οὐκ
 „ ἔσμεν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθερίας.
 „ τῇ ἐλευθερίᾳ οὗν, ἡ ζωὴς ἡμᾶς ἡλευθέρωσε,
 „ ἤκατε· καὶ πάλιν, ὡς ἐλευθεροί, καὶ μὴ ὡς ἐ-
 „ πικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας πλὴν ἡθι-
 „ ρίαν. βλέπετε πῶς δι' ὧν σὺ λέγεις ἀγῶνα
 „ ἐκκόπην πλὴν ἀμώριον, ταῦτα κακότητος, καὶ
 „ ἐλευθερίας, καὶ φωτὸς ἔργα λέγει ἡ γραφή· φα-
 „ νεροῖ ᾧ (ἐ αὐτεξοισίς ὡς ἀπαῖς, ἀς σὺ λέ-
 „ γεις εἶ) πλὴν τῆς Ἀδὰμ ἀμώριον. ὅ γὰρ ὡς
 „ ἐπικάλυμμα τῆς κακίας ἔχον πλὴν ἐλευθε-
 „ ρίαν, καὶ λυπεῖν ὁ πνῦμα ὁ ἄγιον, καὶ ποιῆν
 „ ὁ θέλημα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ ὁ
 „ ἀφ' ἑαυτοῦ πνῦματι, νῦν ἔρχεται ὁ πνῦμα
 „ λείσθαι· καὶ ὅτι ὁ φλέται ἔσμεν, οὐ τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ
 „ κατὰ Ἐκκλησίαν ζῶν, ταῦτα καὶ τοιαῦτα εἰδὺς ἡ γρα-
 „ φὴ, ὅτι ποιῆν αὐτὰ ἢ μὴ ποιῆν ἐφ' ἡμῖν ἐστίν. Μὰ
 „ τὸ τοῦτο, οὐχὶ ὅτι ἀπορῶν, οὐδὲ πλὴν τῆς Ἀδὰμ
 „ ἀμώριον, ἀλλ' ἡμᾶς μέμφεται. εἰ δὲ βούλη-
 „ σθε καὶ ἀκούσατε, εἰπὼ σοι τῶν πατέρων κεφα-

ἀναλογία τῆς ἐργασίας τῆς ἐπιτολῶν, ὅσον
 μάρτυρησαι τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις, καὶ φαρεγο-
 ποιῆσαι ὃ μέλλον τῆς εἰς χριστὸν πίστεως· διὰ
 11 Φησὶν, ἔξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τῷ υἱοῦ
 12 αὐτοῦ, εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν κρείζον, ἀλλὰ ὁ
 13 πατήρ· καὶ αὐτὸς τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ
 14 πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ· ὅτι δὲ
 15 ὁδοὶς ἐαυτῶν ἐκκόπη τὴν τῇ Ἀδὰμ ἀμάρ-
 16 τίαν, ἀλλ' ὁ χριστὸς μόνος ἐστὶ ἀναλογία τῆς
 17 εἰς αὐτὴν πίστεως, ἀκούε τῶ ἀποστόλου λέγον-
 18 τος, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς ἀμαρτίας
 19 ἡμῶν καὶ τὰς γραφάς· καὶ πάλιν, συνίστησι δὲ
 20 τὴν ἐαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεός, ὅτι ἐπὶ ἀ-
 21 μάρτωλάν ἡμῶν ὄντων, χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν
 22 ἀπέθανε· καὶ συνετάφημεν αὐτῷ διὰ τῆς
 23 βαπτίσματος, ἵνα ὡς περὶ ἡμέρη χριστὸς ἐκ
 24 νεκρῶν, ὅτω καὶ ἡμεῖς ἐκ νεκρῶν ζῶμεν ὡς
 25 πατήσωμεν, καὶ τὰ ἐξ ἧς καὶ, ὅτι ὁ ἀποθανὼν
 26 δεδιχαίωται ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας, καὶ ὅτι χρεὶς
 27 ἐστὶ σωσμένοι διὰ τῆς πίστεως, καὶ οὕτως ἔρ-
 28 γων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι καὶ πάλιν, ἥτε γὰρ

ὅτι τὸ πλὺν ἡδονῶν κατεγνωσμένοις, ὡς ἀπίστοις.
καὶ τὸ τοῦ εἰδέναι ἡμᾶς ἡγεῖται, ὅτι οὐ καὶ ἔχοντες
τὴν ἡμῶν ἔσπλην δι' ἧς δόκιμοι ἢ ἀδόκιμοι
κρινόμεθα. ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅλῳ ἡμῶν τὸ ἐν ἑα-
κὶ ζωῶν δὲ τῷ πρὸς ὁλῶν δοκιμασθῶμεν
νικῶντες, νικώμενοι, πίπτοντες, ἐμφορῶμενοι,
πλανώμενοι, βλοσυροί, ὅτε ἐν ἡμέρᾳ δόξου-
σιν πάντων συμψηφισθέντων, καὶ ἀναλογίαι
κρινόμεθα. οὔτε οὖν ἡ πρὸς ὁλῶν ἐστὶν ἀμάρ-
τία, μὴ γινώσκοντες εἰ γὰρ ἐξ ἀνάγκης μονολογί-
σας δεκνύμεθα πρὸς ἁμαρτίας, ἀλλ' ἡμεῖς ἐν κυ-
ρίῳ ἡγαθώμεθα δόξοις πνευματικῆς ἐργα-
σίας, καὶ ἐφ' ἡμῶν ἐστὶν ἀπὸ πρὸς ὁλῶν ἐνδοξίας
δοκιμάζειν ὁ βλαβερόν καὶ ὁ ὠφέλιμον, καὶ
ἀποβάλλειν ἢ πρὸς δέχεσθαι τοῖς λογισμοῖς
ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ἐκ δὲ θεοῦ πλεονο-
μοῦμεθα. γὰρ τὸ ἐπὶ τῷ ὅλῳ, ὅτι ἐξ ἡμῶν καὶ ἀνά-
γκη ἐξ ἀποδοχῆς ἀναφύονται. ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅλῳ
θεῖα γραφή κατακρίνει ὅτι τοῖς ποτε τοῖς λο-
γισμοῖς ἢ πῶς διωκόμεθα ἀπὸ κληρονομίας
ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀποδοχῆς ἡμῶν ἐν ὁλῶν.

ἀνάγκης διεδέξατο· ὅν ᾧ ἐκ ταύτης θάνατον
 ἀνάγκησιν· ὅντα διεδδέξαμεθα, ὅς ἐστι θεοῦ
 ἀμειψίμοις ἀποθανόντες γὰρ τῆ περὶ τοῦ ἀν-
 θρώπου, τουτέστιν ἀλλοτειωθέντες ἀπὸ τῆ
 θεοῦ, οὔτε ἡμεῖς ζῶν ἐν θεῷ ἡδυνάμεθα· διὸ
 ἡλθεν ὁ κύριος, ἵνα ἡμᾶς διὰ τοῦ θανάτου παλι-
 γνεσίας ζωοποιήσῃ, καὶ καταλλάξῃ τὰς ψυχὰς, ὅ
 καὶ πεποίηκεν. οὐκ ἐμὴν οὐκ ἐμὴν περὶ τῶν ἀνθρώπων δι-
 εδέξαμεθα, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐξ ἀνάγκης ἐκεί-
 τησαν, ὅς ἐβασίλευε καὶ ἐπὶ τοῖς μὴ ἀμειψί-
 μοις ὅτι τὰ ὁμοιώματι τῆς περὶ τῶν ἀνθρώπων
 Αδάμ. Ερώτ. Δεδόσθαι ὅτι τὴν περὶ τῶν
 ἀνθρώπων ψυχὴν ἔχει ὁ Αδάμ, καὶ διὰ τῆς
 ὁμοφυεῖς ὄντες καὶ ἡμεῖς ψυχὴν ἔχοντες ἐκ πίπτο-
 μη, μὴ καὶ τὴν περὶ τῶν ἀνθρώπων ψυχὴν ἔχει;
 Αποκρ. Ναὶ τὴν περὶ τῶν ἀνθρώπων ψυχὴν καὶ ὁ Αδάμ
 ἔχει· ἀλλ' ἡ περὶ τῶν ἀνθρώπων ψυχὴ οὔτε ἀμειψί-
 μοις, ἀλλ' ἐλεγχος τῆς αὐτεξουσίας
 ἡμῶν ψυχῆς· διὸ καὶ περὶ τῶν ἀνθρώπων ψυχῶν
 περὶ τῶν ἀνθρώπων, ἵνα τοῖς μὴ ὅτι τὴν ἐκ πολλῶν
 ῥέποντας ἐκείνας ἀποδέξῃ, ὡς πιστοῖς τοῖς δὲ

πολυχρότοι. Καὶ ὁ καθ' ἑαυτὴν τῆς ψυχῆς εἰδότε-
 ρα λαμβάνει, καὶ ὁ οἶκος τῆς χειρὸς γυναικὸς οὐ
 εἰσδύχονται μηδὲν ἐκτεφροῦναι τῆς αἰῶνι-
 κῆς. Ἰούδου, μὴ δόξῃς, μὴ δόξῃς, εἰ μὴ ἔστι
 ταῦτα, ἃ εἶπεν ὁ ἀπόστολος, πιστεῖ, ὅτι πᾶσα ἀ-
 πη. διώκεται οὐκ οὐκ φησὶ ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς καρ-
 δὲ ποιῆν βεβλήμενος, μηδὲν ἀπὸ τῆς ἀποστο-
 λικῆς ἐξωθῆναι καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ ἰδίου αὐτὸς ἀπο-
 εἰρήκαμεν, ἀλλὰ ἀποδοῦναι τῇ καρδίᾳ, καὶ
 ἀποδοῦναι εἰς τὸ εἰδότερον, καὶ εἰ μὴ πε-
 ραί. μένοι, ἵνα ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς καὶ ἀπο-
 μοῆς ποιοί, μὴ ἀποδοῦναι. ὁ δὲ
 καρδὲ ποιῆν ὁ ἀποστολὴς
 περὶ τοῦ καὶ τοῦ καὶ
 ἡμεῖς οὐκ ἐξωθῆναι
 ἀποδοῦναι. εἰ οὐ
 ἀποδοῦναι
 οὐκ ἀποδοῦναι
 οὐκ ἀποδοῦναι
 οὐκ ἀποδοῦναι

σου μὲν, ὡς δὲ τὸ πρῶτον εἰς αὐτὸν, βίαν
 κατασύρει τὸν νοῦν εἰς τὴν πολυνοίας πα-
 θος, εἰ μὴ δὲ ἡδυπαθείας καρδιακῆς μότης.
 ὥστε ἡμεῖς τῆς ἡδυπαθείας εἰς πόρνευτον ἀ-
 ποστῶμεν, ὅθεν ἡ τῆς πρῆξις μολογ-
 σος ἐμφαίσει βλάβειν ἡμᾶς ἐπὶ διώματα, καὶ
 τὴν συνείδῃσιν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς μελόν-
 των κατακρίνει. ὅτι γινόντος γὰρ τοῦ νοῦς τὸ ἄρ-
 γυν τῆς πρῆξις ἐνστασιν, καὶ ὁμοιο-
 γουμένου τῆς θεῆς τὴν παλαιὰ αἵτιαν, δι' ἧς
 ἀναγράφεται καὶ οὕτως ὁ πειρασμός· καὶ πάλιν ὁ
 νοῦς ἐξουσίαν ἔχει πρῶτον τῇ καρδίᾳ, καὶ
 πάσῃ φυλακῇ τηρεῖν αὐτὴν, εἰς τὰ ἐνδότερα
 αὐτῆς ἀνεόχλητα θεμέτια εἰσελθεῖν πειρώ-
 μος, ἔνθα οὐκ εἰσὶ πειρασμῶν λογισμῶν ἀνέ-
 μοι, βιαίως ὠθοῦντες καὶ ψυχρὸν καὶ σῶμα
 ὅτι τοὺς κρημνοὺς τῆς ἡδυπαθείας, καὶ εἰς φρέα-
 τα ἀσφάτου καταβιβάοντες· ὅτε πλατεῖα ἡ
 καὶ εὐρύχωρος ὁδὸς, ῥήμασί τε καὶ γήμασι
 κοσμηκῆς θείας καὶ τετραμμένη, καὶ δελεά-
 ζουσα τοὺς ἐπορμόους αὐτῇ, καὶ λίσσεται φρεσίν

δ' ἄβουλος τοῖς λογισμοῖς ἡμῶν κατ' ἐξουσίαν
 ἔχει, ἐπεὶ οὐκ αὐτὸς ἡμῶν ἐφείτατο, πᾶσιν κα-
 κὴν ἐννοίαν ἀναγκασικῶς ἐπιφέρειν, καὶ μηδὲν
 ἀγαθὸν εἰσφέρειν συγχωρᾶν, ἐξουσίαν δὲ μόνον ἔχει
 μονολογίστως τὸν παρ' ἐνοία ὑποδιδκνῆναι τοῖς
 ποιηταῖς δόγματα ὅτι περὶ αὐτῶν ἡμῶν τ' ἐν δ' ἐξ-
 ἡτοι τὸ ρέπειν πρὸς τὴν ἐκείνου ὑπόθεσιν,
 ἢ πρὸς τὴν ἐντολίαν τῆς θεοῦ, ἐπεὶ δὲ ταῦτα
 ἀμυγήτοις ἀντίκεινται, ὅθεν ἡμεῖς, ἐφ' οἷς μὲν ἀ-
 γαπῶμεν, βούτεως πρὸς τὸ ὑποδιδγμα ἀνα-
 κινουμένη τοῖς λογισμοῖς, ἔμπροσθεν πρὸς το-
 μιζομένη καὶ ἀγνοίαν τῶν ὑποβληθέντων
 περὶ αὐτῶν· ἐφ' οἷς ὁ μισθὸς μὲν, συγχροῖται
 ὁ διωκόμενος, ἀλλ' αὐτὸς αὐτὸν μισθὸν τὴν
 παροσβολίαν· ἢ δὲ μισθὸς μὲν, πρὸς αὐτὸν· ὅτι
 γὰρ, πλὴν οὐκ ἐκ ἀγαθίστης παροφείτου,
 ἀλλ' ἐκ παλαιᾶς παροβλήσεως ὠχύρωται
 διὰ καὶ ἀπορόχρητος ἵσταται ἐν τῇ ῥήτι· ἔμο-
 νολόγητος ὑπὸ τῆς καρδιακῆς ἀνδρείας, εἰς πο-
 λυνομία καὶ πάθος παροβλῶναι κωλυομένη· οὐ
 γὰρ ἔχει φύσιν ἡ μονοπαροσώπος ἐμφαίψα μι-

λογισμοῖς, ὅχ ἡμῶν, ἀλλ' ἐτέρων τινῶν εἰς το-
 μίζοντες. ποτὲ μὲν λέγουσιν αὐτοῖς εἰς τὸ Ἀδάμ
 αὐτῶν πᾶν ποτὲ ὅτι αὐτὸν τὸ ἁτομα, ποτὲ ὅτι τὸ
 ἁτομα παροσβολῆς, τοῦτο χάριν λέγουσιν,
 ὅτι ἀπὸ τοῦ ἁτομα ἡ ἁτομα αὐτῶν πᾶν, ἔσται ὁ
 ἁτομας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἁτομα παροσβολῆς, καὶ ἔτε-
 ροι οἱ ποτηροὶ ἡμῶν λογισμοὶ, καὶ ἐκ παροσβο-
 λῆς τὰς ἀφορμὰς ἔχουσι. ἁτομας μὲν γὰρ
 ἔστιν, αὐτὴ ἡ τῆς δὲ ἀπορίας ὑποθέσεως, ἡ καὶ τὸν
 κύριον πειράζου ὅτι χρησάμενα. αὐτῶν πᾶν ὅτι
 παρὰ τοῦ Ἀδάμ ἔστιν ἡ τῆς ἐπιτολῆς παροσβολῆς
 τῆς παρὰ τοῦ ἀνθρώπου παροσβολῆς ὅτι ἁτομα
 ἔστι, μονολόγιστος ἐμφανὴς παρὰ τοῦ ποτη-
 ροῦ ἡ πᾶς ἐαυτῷ παροσβολῆς ὅτι ἡμῶν δι' ὅλην
 γρηγορίαν διείσκει. ἐπιτολῇ γὰρ ἡμῶν λαβὼν ὅτι
 μηδὲν μεμινᾶν, ἀλλὰ πᾶσι φυλακὴν τηρεῖν τὴν
 ἐαυτῷ καρδίαν, καὶ ζητεῖν ἐν τῇ ἡμῶν ὁσὸν τὴν βα-
 σιλίαν τῆς ὁρατῆς, ἐπὶ τῷ ἀπὸ τοῦ ὁνοῦ τῆς καρδίας
 καὶ τῆς παρὰ τοῦ κυρίου ζητήσεως, δι' ἧς δίδωσι τό-
 πον τῇ τῆς δὲ ἀπορίας παροσβολῆς, ἔσται δὲ κληρὸς
 τῆς ποτηρῆς ὑποθέσεως. ἀλλ' ὅσοις τότε κινῆται

καὶ ἡμεῖς εἶ), καὶ ἡμεῖς κατ' ἐκείνον, οὐκοῦν
 πειθότω σε αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πρεσβύτερος ἀνδρῶ-
 νος, ὅτι ὅτε ἀπρεπὴς ἔω, ὅτε μονομερῶς κα-
 κόπρεπλος, καὶ οὐκ ἀνάλκῃ φύσεως πρῆβη ἢ
 ἐντολίω, ἀλλ' ἀδελφία γελήματος· ὥς περ ἐ-
 κεῖνος, δεκτικὸς μὲν ἔω τῆς ἑταίριας παρορ-
 λῆς ὑπακοῦσαι, εἶχε δὲ τίω ἐξουσίαι, οὕτω
 καὶ ἡμεῖς. Ερωτ. Τάχα νῦν ἀνέχο-
 μη σου, ὅτι τίω παρορρολίω τῆς ἑταίριας οὐκ
 ἀμάρτης. Αποκρ. Εγὼ μὲν οὐδὲ ἐν τοῖς
 παρορρομίοις ἀνέχων πώποτε οἶδα γὰρ καὶ ὅν
 ἰώο πειραθέντα ὑπὸ τῆς ἀφροσύνης, καὶ τίω
 ἡραφίω λέγουσάν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλιν
 πρὸς αἶμα καὶ ἄρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρ-
 χάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκρά-
 τας τῆς σήμερας τῆς αἰῶνος τοῦτου, πρὸς τὰς
 πνευματικὰς τῆς ποτείας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.
 καὶ πάλιν, ἀντίστητε τῶν ἀφροδῶν, καὶ φθίζετε
 ἀφ' ἡμῶν· ὅτι ἐν ἑτέρῳ, ὁ ἀντίδικος ὑμῶν ἀφ-
 ροδῶν, ὡς λέων ὠρυόμενος περὶ πατρί, ζῆτον
 τίνα καταπίει. ἀλλ' ὅτι ἡμεῖς τοὺς ποικροὺς

λας ἔτετο. ὁ κοῦν εἰ σήμερον αὐτῷ προσφέ-
 ρωμι ἀγαθόν, σημεινόν ὅτι χρέος, δεῖξον
 μοι λοιπὴν τῆς παλαῆς ἀμφοτέρων ἀνταπόδο-
 μα, ἢ τοι τῆς σῆς, ἢ τοι τῆς Αδάμ. ἐγὼ δὲ Γελέ-
 ζω, ὅτι ὁ μόνον τέτο ὅτι ἐχρῆς δεῖξαι, ἀλλ' οὐ-
 δὲ ὁ καὶ ἡμέραν ἀνυμνῶς ἀποδοῦμαι. καὶ
 πόθεν δῆλον τέτο ὅτι τῆς μὴ πρότερον ἐν ταῖς
 αὐταῖς ἄρεταῖς βλέσκεσθαι. ὅσον γὰρ αὐτὸ σή-
 μερον προσδεῖν τῇ ἄρετῇ, ἵνα τὴν ἡλέειαν
 χρεώσῃς (εἰ) τῆς πρὸς ἡθούσης, φανεροποιή-
 σαι τὴν τῆς φύσεως διῶαμιν. ἐδείχθη γὰρ ὅτι
 τῆς σήμερον προσδεῖν, ὅτι ὁ φύσεως, ἀλλὰ
 θελήματος προσδεῖν ὅτι ἡ ἐλπίς, καὶ ὅτι
 τοῦτο ἐκ τῆς ἀμφοτέρων ἀνταποδομῆς.

• Ερώτ. Δεδίδακται αὐτὰ οὕτω ἔχον, ὅμως
 • ἐν οἷδα, ὅτι εἰ μὴ ὁ Αδάμ πρὸς ἐβη, ἐγὼ τῆς τῆς
 • κακῆς προσβολῆς πείραν ὅτι ἐλάμβανον.

• Απόκρ. Οὐδὲ τέτο ὅτι εἰρήνης. ὁ γὰρ τῆς
 τῆς κακῆς προσβολῆς ἀπειρῶν (εἰ), ἀπεπείχ
 φύσεως ὅτι, ὅτι τῆς ἀνθρώπου. ἡμεῖς γὰρ
 καὶ ὁ Αδάμ, μιᾶς φύσεως ἵσμεν ἔδω καὶ κείνῳ

λαωδέστρον· οὐ τοὺς λογισμοὺς μεταγρημα-
 πικροὺς λέγεις· εἰ) πλὴν τοῦ Ἀδὰμ ἀμάρτιαν.
 καὶ ἰδοὺ ὁ μακάριος Παῦλος φανερώς ἐ ἀ-
 ειδήλως παρὲς τὴν κακονοίαν ταύτης, ὡς αἰτίαι
 ἡμῶν ἐκκαλεῖ λέγων, μὴ γρηματίζεσθε ταῖς
 αἰσῶνι τέττω, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ δύνα-
 μι καὶ τῇ τοῦ ἡμῶν· εἰ) ταῦτα οὐκ ἐστὶ τὸ
 ἡμετέρου θελήματος, ἀλλὰ τῆς τοῦ σατομᾶ
 τυραννίδος, καὶ ἐλκετάλφμα τῆς τοῦ Ἀδὰμ
 ἀμάρτίας, διὰ τί ἡμεῖς ὑποὺς τῆς γραφῆς ἐλ-
 κελούμεθα, οἱ ἀκουσίως ὑποὺς τῆς ἀμάρτίας
 ἐνεργούμενοι, ἐ ὑποὺς τοῦ σατομᾶ τυραννού-
 μνοι· ἀρετὴ δὲ ἀναγίως μὴ ὁμοῦ κελεύεσθαι; ἢ
 ταῦτα ἐ ἀδίκως ὁ θεὸς ταῖς ὑποὺς φύσιν παρ-
 πάξας, ἐ παρὲς φύσιν ζήτων ἡμῶν ταῖς ὑποὺς δύ-
 ναμιν; ἀλλ' οὐκ ἐστὶ τῶτο, μὴ γνῶιτο· ἐπεὶ ἐγώ
 σε ἐρωτήσω, καὶ δὸς μοι ἀποκρισιν, ὅσπῃ ἐχθὴ φύ-
 σις ἡμῶν διςθεείας δυνάμιν, ταῦτ' ἐπὶ καὶ ἡ-
 μέραν κεχρεωσθήκαμεν ἐπὶ θεῶν παρσφέρειν ἢ
 οὐ; πόρῳτος ἐρῆς μοι ὅτι ναί, ὅπῃ ὁ θεὸς τῶτο
 φύσιν κεχάριται, καὶ κατὰ δυνάμιν ταῖς ἐντα-

ποτέ σκότος, νυν δὲ φῶς ἐκ κυρίου, ὡς τέκνα
 φωτός· ὡς πατεῖτε· καὶ πάλιν, ἡμεῖς δὲ οὐκ
 ἐσμεν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθερίας.
 τῇ ἐλευθείᾳ οὖν, ἥ γελευσὸς ἡμᾶς ἡλευθέρωσε,
 εἰκατε· καὶ πάλιν, ὡς ἐλευθεροί, καὶ μὴ ὡς ἐ-
 πικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας πρὸς ἡλευθε-
 ρίαν. βλέπετε πῶς δι' ὧν σὺ λέγῃς ἀγῶνα
 ἐκκόπῃς πρὸς ἀμώρτιον, ταῦτα κακνότητος, καὶ
 ἐλευθερίας, καὶ φωτός· ἔργα λέγῃς ἡγεσθαι· φα-
 νεροῖ δὲ αὐτεξοισίς· ὡς εἶπας, ἀς σὺ λέ-
 γῃς εἶ) πρὸς τὴν Ἀδὰμ ἀμώρτιον. ὅ γὰρ ὡς
 ἐπικάλυμμα τῆς κακίας ἔχῃς πρὸς ἐλευθε-
 ρίαν, καὶ λυπεῖν ὁ πνεῦμα ὁ ἅγιον, καὶ ποιῇν
 ὁ θέλημα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῷ ἀγαθοῦ καὶ ὁ
 ἀγαρξάμενος πνεύματι, νυν ἁπλῶς ὅτι τε-
 λεῖσθαι· καὶ ὅτι ὁ φλέται ἐσμέν, οὐ τῇ ἁπλῶς τῇ
 καὶ ἁπλῶς ζῶν, ταῦτα καὶ ταῦτα εἰδῶς ἡγεσθαι
 φησὶ, ὅτι ποιῇν αὐτὰ ἢ μὴ ποιῇν ἐφ' ἡμῶν ἐστίν. Μὰ
 τῷτο, οὐ γὰρ ὅτι ἁπλῶς, οὐδὲ πρὸς τὴν Ἀδὰμ
 ἀμώρτιον, ἀλλ' ἡμᾶς μέμφεται. εἰ δὲ βούλη-
 ναι ἡμεῖς ἀκοῦσαι, εἴπω σοι τῷ πρῶτον κεφα-

ἀναλογία τῆς ἐργασίας τῶν ἐπολῶν, ὅσοι
 μὴ τυγῆσαι τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις, καὶ φανερο-
 ποιῆσαι ὅτι μέτρον τῆς εἰς χριστὸν πίστεως· ὁ
 11 φησὶν, ὅτι ἀπέθανεν ὁ θεὸς ὁ πνεῦμα τῷ υἱοῦ
 12 αὐτοῦ, εἰς τῆς καρδίας ἡμῶν κρείζον, ἀβυσσὸς ὁ
 13 πατήρ. καὶ αὐτὸς ὁ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ
 14 πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμέν τέκνα θεοῦ. ὅτι δὲ
 15 ὁδοὶς ἐαυτῶν ἐκκόπη τὴν τῇ Ἀδὰμ ἀμάρ-
 16 τίδι, ἀλλ' ὁ χριστὸς μόνος καὶ ἀναλογίαν τῆς
 17 εἰς αὐτὴν πίστεως, ἀκούει τῶν ἀποστόλου λέγον-
 18 τος, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν
 19 ἡμῶν καὶ τῆς γραφῆς· καὶ πάλιν, σωθήσονται δὲ
 20 τὴν ἐαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεός, ὅτι ἐπὶ ἀ-
 21 μάρτωλόν ἡμῶν ὄντων, χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν
 22 ἀπέθανε· καὶ, συνετάφημεν αὐτῷ καὶ τῷ
 23 βαπτίσματος, ἵνα ὡς αὐτὸς ἡγέρθη χριστὸς ἐκ
 24 νεκρῶν, ὅτω καὶ ἡμεῖς ἐκ νεκρῶν ζῶντες ὡς
 25 πατήσωμεν, καὶ τῇ ἐξῆς καὶ, ὅτι ὁ ἀποθανὼν
 26 δεδιχάμεται ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας, καὶ ὅτι χρεῖται
 27 ἐξ ἐσεωσμένοι δὲ τῇ πίστεως, καὶ ὅτι ὁ ἐξ ἑρ-
 28 γων, ἵνα μή τις καυχήσεται καὶ πάλιν, ἥτε γὰρ

ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς
ἐν χειρὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, καθότι ὁσὸν
τὸ ἐνοῦν ἠενείχετο, ἢ μόνον ἐκεῖ παρὰ μὲν.
Εἰρώτ. Πῶς περὶ βραχέος εἴρηκας, ὅτι
τελείως ἐνοικεῖ ἐν ἡμῶν τὸ πνεῦμα. Ἀπόκρ.
Ἀπὸ τοῦ χιῶν εἶπον, οὐ μέγας ἐστὶν ὁ πῶτος, ὁσὸν
ὡς ἐμὲν ἵνα τὸ πνεῦμα εἰσάγων· οὐτε
γὰρ τέμνεται, ὅτε ἀλλοιῶται· ἀλλὰ τὸ ἡμῶν
χωρητικὸν ἐμφάνων μὴ διωάμενοι χωρῆσαι
πᾶσιν τὴν τῷ πνεύματι ἐνέργειαν, εἰ μὴ
διὰ τῆς τελείας ἐντολῆς, τοῦτέστι διὰ θανάτου,
εἴτω καὶ ὁ ἑαυτοῦ ἀληθείας χειροῦ θανάτου
ἐντολή τοῦ Θεοῦ· ὡς περὶ αὐτοῦ ὁ ἥλιος ὡς τέλος,
τελείαι καὶ ἀπλῶ καὶ ἴσῃ ἀπᾶσι τὴν ἑαυ-
τοῦ χάριν ὅτι ἀλλήλων, λοιπὸν δὲ ἕκαστος καθ' ὅσον
ἔχῃ τὸ ὄμμα κεκαθαρωμένον, κατ' αὐτὸν καὶ εἰς
λαϊκὸν εἰσδέχεται φῶς· ὅταν δὲ τὸ ἄγιον πνεῦ-
μα, πασῶν μὲν ἐνεργειῶν καὶ δωρεῶν τοῦ πε-
φύοντος αὐτῶν δεκτικοὺς ἀπὸ τοῦ βαπτίσμα-
τος ἐποίησε· λοιπὸν ὃ οὐ πᾶσιν ὁμοτίμως τὰ
δωρεᾶς ἐνεργεῖν, ἀλλ' ἐκάστῳ περὶ αἰτίας, καὶ

ἐν ταῦθα ζωῆς ὑποβαίνοντες, καὶ μηδὲν ἔτι-
 ρον ἐννοοῦντες ἢ μόνον, πότε κατὰ ῥήσασιν εἰς
 τελείαν ἀγάπην τῷ Χριστῷ, ἢ τίς ἐστὶν ἐνδύτε-
 ρον δῶσιγμα τῆς καρδίας, ὅπου παροδρόμος
 εἰσηλθεν Ἰησοῦς. τὸ το ζητῶν πρὸς τὰς ἀρχάς
 ὁ ἄγιος Παῦλος ἔλεγε, διὼκω ὅτι καὶ κατα-
 λαβῶ, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην, τουτέστιν ἵνα ἀ-
 γαπήσω, ἐφ' ᾧ καὶ ἠγαπήθην ὑπὸ Χριστοῦ.
 μὲν δὲ τὸ καταλαβόν τούτῳ πλεὺς ἀγάπην,
 ἔχει ἑτέρῳ τί ἐννέει κατεδέχετο, ὅτι τὰ θλίψε-
 ρὰ τούτου τῆς σφύματος, ὅτι τὰ θάνατα τῆς
 κλίπης, ἀλλὰ πᾶσιν σχεδὸν ἔνωσαν πρῆντι-
 το, μηδὲ πρὸς ὥραν τῆς ὀπιούμαρος ἐνεργ-
 ρείας ἀπεφερηθῶσι καταδεχόμενος. ἐφατε-
 ρποίησε ὅ, ὅσα δὲ πλεὺς πθυμαπικὴν ἀγά-
 πην πρῆντιτο, ὅ φησὶ, τίς ἡμᾶς χωρίσθαι ἀπὸ
 τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. θλίψις, ἢ φενοχρεία, ἢ
 διωγμός, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ
 μάχαιρα, καὶ τὰ ἐξ ἧς. καὶ πάλιν, πέπεισμαι,
 φησὶν, ὅτι οὐτε θάνατος, οὐτε ζωὴ, καὶ τὰ ἐ-
 ξ ἧς καὶ πάλιν, οὐτε τίς κλίσις ἐτέρω δυνήσεται

τητος. ὥστε ἢ ἡμεῖς εἴτε τὸ πατέρα μονομερῶς
ὀνομάζομεν, εἴτε τὸν υἱόν, εἴτε τὸ πνεῦμα, ἐν
τῷ ἐνὶ ὀνόματι τῷ τριάδα ὀνομάζομεν,
καὶ τὸν νῦν ὃν εἰρήκαμεν λόγον. Εἰρώτ.

Πῶς ἡ γραφὴ λέγει ἐπουρανίον εἶναι τὸν Ιε-
ερουσαλήμ, σὺ δὲ εἴρηκας ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῷ
εἶναι; Απόκρ. Οὐ μόνον τὸν Ιερουσαλήμ,
ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ, ὅσα μέλθοισιν ἐν τῇ
ἀνάστασι λαμβάνειν οἱ δίκαιοι, οἵ οὖν ὅτι ἀνέω
εἰσι. τὰ τῶν δὲ οἱ ἀρραβῶνες καὶ ἀπὸ τῆς
καρδίας τῆς βεβασιπείων ἀπὸ τῆς νῦν πνευ-
ματικῶς ἐργαζομένων ὅπως πληροποιηθῶντες
πρὸς τὴν μετάνοιαν, τὴν παρόντων ἀπορώτων
καταφρονήσωμεν, καὶ ἕως θανάτου τοῦ θεοῦ ἀ-
γαπήσωμεν διὰ τὸ πρὸς τὸν πατέρα ἔχειν, ὅτι
εἶπεν, ἀγαπᾶτε τὸν πατέρα ὅτι ἐγὼ ἀγαπᾶμαι
τὸν υἱόν, καὶ πόλιν
θεοῦ ζώντος Ιερουσαλήμ ἐπουρανίον· δεκτικὸν
τῶν ἐν τῷ βαπτίσματι γεγόναι.
τυχεῖν δὲ αὐτῶν μόνον κατηξιωῦνται οἱ βεβασι-
πιστοί, οἱ δὲ τῷ τῷ χριστῷ ἀγάπην καὶ ἡμέ-
ραι ἀποθνήσκοντες, τοῦτέστι πᾶσιν ἐννοια τῆς

- .. τητα τῆς πίστεως, ἔ τῆς ἐπιγνώσεως ἔ υἱοῦ τῷ
- .. θεοῦ, εἰς ἀνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τῷ
- .. πληρώματος τῷ χριστοῦ καὶ πλὴν πατρικὴν ἀκλουθίαν, ὡς περὶ φήκαμεν. Εἰρωτ.

Ο οὖν βαπτισθεὶς, τίνα δέχεται μυστικῶς, ὅν χριστόν, ἢ ὁ ἅγιον πνεῦμα; ποτὲ γὰρ εἴρηκας τὸν χριστόν ἐν σκεῖν, ποτὲ ὃ ὁ ἅγιον πνεῦμα.

Απόκρ. Τὸ ἅγιον πνεῦμα δεχόμεθα διὰ τῷ βαπτίσματος· ὅτι καὶ πνεῦμα θεοῦ λέγεται, καὶ πνεῦμα χριστοῦ. Τούτου χάριν διὰ τῷ πνεύματος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν δεχόμεθα. Εἰρωτ. Οὐκ οὖν ὁ πνεῦμα ἐστὶν ἡ τριάς;

Απόκρ. Οὕτω μονοθεστώπως ἐλέγμεν εἰς τὴν τριάδα, ἀλλ' ὅτι καὶ κεχωρισταὶ τῷ πατρὶ καὶ ὁ υἱός, διὰ τὸ ἐν αὐτῷ τῷ τριάδα ὁμολογῶμεν καὶ πλὴν αὐτοῦ θεότητα· ὡς περὶ γὰρ ἐν ταῖς πατρὶ ἐστὶν ὁ υἱός καὶ ὁ πνεῦμα, καὶ πάλιν ἐν ταῖς υἱῷ ὁ πατήρ καὶ ὁ πνεῦμα, ἔτις ἐν τῷ πνεύματι ὁ πατήρ καὶ υἱός ἐστὶν, οὐ συγχύσις τῶν τριῶν ὑποστάσεων, ἀλλὰ τῇ εἰώσει τῇ αὐτῆς μιᾷ βουλῆς καὶ θεά-

παρ' ὧν λαμβανόμεθα καλὰ καὶ ἀγαθὰ ὑπο-
 δοχῆς ὑπὸ τῆς ἐνικνεύουτος χειρὸς, καὶ ἀγ-
 αυτάς ὅτι τὸ ἐν ἀρετῇ πολιτεῖται, ἡ Ἱερουσα-
 λὴμ ὠνόμασε. καὶ πάλιν αὐτάς αὐτὰς παροσφέ-
 ρει διὰ τῆς ἀγαθῆς ἐννοίας παροσδεδαρημέ-
 νω χειρῷ. ταῦτα ὅ εἰρήκαμεν, ὅτι ἀποκλεί-
 οντες τὰ μὴ ὄντα, ἀλλ' ὁμολογοῦντες, ὅτι τὸ
 διώκον τῷ ἐντολῶν εἰλήκαμεν, καὶ τῷ
 δεσμῶν τῆς θανάτου ἡγούμενον. ὁφείλεται δὲ
 ἔσμεν τῆς ἐργασίας λοιπὴν καὶ εἰ μὴ ἐργασό-
 μεθα τὰς ἐντολάς τῆς θεοῦ, ἡ δεδομένη ἡμῖν χά-
 ρις ὅτι ἀποκαλύπτεται. πῶς γὰρ οἱ ἀποτα-
 νόντες ἐν τῇ ἀμάρτιᾳ, ὅ καλὸν ἐφ' ἐκείνων ποιῶν
 ἡδυνάμεθα, εἰ μὴ ἀλλ' ἡμᾶς ὁ κύριος διὰ
 τοῦ θεοῦ παλιγγενεσίας ἐζωοποίησε, καὶ τὸ χά-
 ριν ὅ πνύματος ἐδώρησα τοῦ ὁθεννοήσωμεν, ὅτι
 τελεία ἡ χάρις ἡμῖν δεδώρηται ὅ πνύματος,
 εἰς ὅ καὶ πληρώσιν πασῶν τῶν ἐντολῶν, παροσθή-
 κην τῆς κατὰ χειρὸν αὐξήσεως παρ' ἐχούσα, ἐν-
 δυαμοῦσα ἕως θανάτου τοῖς ἰδίοις ἐργάταις,
 μέχρι κατὰ τῆς σωμῆς οἱ πόμυτες εἰς τὸ ἐνό-

ζῶης καὶ τὴν παρομιάν. ἔχει τὸ τοιοῦτον οὐχ ὅτι
 εἰς αὐτὴν ἀγῶνων ἐκκόπηται τὴν τῆς Ἀδάμ ἀ-
 μάρτιαν. ἀλλ' ὅτι τὰς ἰδίαις ἀμαρτίας τὰς
 μὲν ὁ βαπτισμα ἡγομένης, εἰ μὴ ἔχει χειρὸς.
 αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ ὁ ἡλθὼν
 καὶ ὁ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς βύδουκίας. περὶ αὐτοὺς
 ὅτι ὁ ὑπὲρ τῆς βύδουκίας, διέκρινεν ὅτι ὁ βύδου-
 κίαν ἐν ταῖς ὁρεταῖς ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ καὶ εἰπεῖν
 δέ, ὅτι χωρεῖς ἐμοὶ οὐ δύνασθε ποιεῖν ὅσα ἐγὼ
 ὅ, οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξε-
 λέξαμην ὑμᾶς, εἰς τὸ αὐτὸ ἐντείνεσθαι νόημα.
 ἴαχα δὲ ἔγωγε νοητέον, καὶ ὁ, πάντα δι' αὐτὸ
 ἐγὼ ἤμετο, καὶ χωρεῖς αὐτὸ ἐγὼ ἤμετο ὅσα ἐν ὁ γέ-
 γνηεν· εἰ γὰρ ἐν τοῖς πᾶσι ἐστὶ καὶ τὰ ἡμέτερα.
 καὶ ὁ, ὅσα ἐρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ
 δι' ἐμοῦ. ἀλλ' ὅτι τὸ καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ οὐκ εἶπεν
 ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὸν ναὸν τοῦ οἴσου τοῦ
 βασιλεὺς δῶρα, ὅτι εἰκὸς ἐκ γινόμενον, ἀλλὰ ὅτι
 ἐν αὐτῷ, ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τοῖς
 οἴσου τοῦ βασιλεὺς δῶρα, ὅτι ἐκείνου βασιλι-
 κώτατος νοῦς ἀπὸ τοῦ κρυπτοῦ τῆς καρδίας τοῦ

παροσλήφει τὴν ταύτης διωάμην, καὶ ὅτι
 ἔλαβε διὰ τὸ βαπτίσματος τὸ χάριτος πνύ-
 ματος, τὴν πόμπην ἀγαθῶν αἰτίαν, λέγω δὲ,
 ὃ μένων τῷ κρυπτῷ καὶ πνύματι, ἀλλὰ ὅ-
 τὶ φαιερῶν ὄρετων παρῆξενον. ὅς μὴδεὶς τῷ
 ἐν αἰρέτων ὑπολαμβάνεται, ἀλλὰ μόνος τῆς
 ἑαυτοῦ διωάμης πεποιημένος τί ἀγαθόν. ὁ γὰρ
 ἀγαθὸς ἀνθρώπος, ὅς ἐξ ἑαυτοῦ, φησὶν ὁ
 λόγος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρ-
 δίας παρφέρει τὸ ἀγαθόν, θησαυροὶ λέγων τὸ
 πνύμα τὸ ἀγιον ἐν τῇ καρδίᾳ τῷ πιστῶν κε-
 κρυμμένον. ὁμοία γὰρ ἔστιν ἡ βασιλεία τῆς ἔρ-
 ναν θησαυροῦ κεκρυμμένῳ ἐν ἀγρῷ, ὃν θύρων
 ἀνθρώπος ἐκρυψε, καὶ ἀπελθὼν ἐπώλησε πᾶν
 τα, ὅς ἠγόρασε τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. τί το γὰρ πᾶν
 τοῖς εἰρημνίοις παρσφυσῶς ἔχει. ὁ γὰρ νοήσας
 ἀκριβῶς, ὅτι ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος τὸ χρεῖν
 ἐν ἑαυτῷ κεκρυμμένον ἔχει, τὸν ἀπόστολον
 πᾶν τα ρίψας ἐκ τοῦ κόσμου τούτου παρῆμα-
 τα, ὡς ἀμύδ ἐν τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ, πάση φυ-
 λακῇ τηρῶν αὐτὴν, καὶ ζητῶν τὴν ἑξοδὸν τῆς

ληφας, καὶ σεαυτὸν παρὲς τινὲς ἐμφαίνει τῷ
 ἐνοικητῷ τοῦ θυρεῖ πρὸς τοὺς ἐμφοίτους
 ἐαυτὸν καὶ τινὲς παρὰ γελίας ὁ κύριος πνύμα-
 τικῶς ὡς οἶδεν αὐτοὺς· ὁ δὲ κύριος τὸ πνύμα
 ὅτιν' ὁ δὲ τὸ πνύμα κυρίως, ἐκεῖ ἡδὺς πρὸς καὶ
 τότε νοήσας τὸ εἰρημνῶν, ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ τῇ ὁ-
 ραίων ἐπὶ τοῦ ὁμοῦ ὅτιν' καὶ τὸ το δὲ ἀναγκάτως
 εἰδέναι χρὴ, ὅτι τὰς ἐν τοῖς μεμεκῶν μεμεκῶν
 ἐν τοῖς ὁμοῖς, καὶ ὡς ἐκείνων πληροῦται,
 αἱ ἐν τοῖς λέγοντι καὶ οἱ μεμεκῶν τὰς ἐν τοῖς
 ἐργασάμενοι, καὶ ἀνδρόγυνας εἰς βασιλείᾳ
 εἰσέρχονται· οἱ ὅ βυθόμας εἰς τὸ τέλος φθά-
 σαι, ὁ φείλοισι ὡς ἐκλικῶς πᾶσας τὰς ἐν το-
 λὰς ἐργάσασθαι· ὡς ἐκλικῇ ὅ πασῶν ἐν το-
 λὰν, ἡ τῆς ψυχῆς ἀρνησίς ὅτιν', ἢ ὅτι θάνατος, καὶ
 ὡς ὁ ζῶν ἐν τῇ ἡγίᾳ ὅτιν' ὅτι τὸ τελεσιουργίας
 τῆς τῆς, ὅπως ὅπως ὅτιν' ὅτιν' ἀδελφός ὅτιν' ὡς
 σφοδρῆς ὅτιν' διώκεται ὅτιν' ὅτιν' ὡς φερνῶν ὅτιν'
 ψιν· εἴ τις οὖν τῇ πιστῶν καλῶς ὅτιν' ὅτιν' ἐν το-
 λὰν πολιτευσάμενος, τινὰ πνύμα τικῇ αἰ-
 ναλόγως ὅτιν' ἐν τῇ, πιστεύειν ὅτι ἡδὺ

παρὸς ληφ

εἴη καθὼς προσήκα μὲν, καὶ ἀλλὰ τῷ παρα-
 μέτων πλὴν μὴν εἶαι ταύτῃ βεβαιώσαι·
 ἰδοὺ γὰρ καθότι πιστεύοντες ἑσὶ ἐν τοιαῖς ἔργα
 ζόμεθα, καὶ ἵσοῦται καὶ τοῖς ἰδίοις καρπῶν ἐν
 ἡμῖν ἐργεῖ· ὁ πνύμας ὁ ἄγιος· οἱ δὲ καρποὶ ὅ
 πνύματος καὶ ἐν ἁγίῳ Πάτρει εἰσὶν, ἀγάπη,
 χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγα-
 θασύνη, πίστις, πραύτης, ἐκχεῖται. τίς οὖν
 καθόλου ταύτων τῶν ἐργημάτων ἀμύητος
 μὲν ὁ βάπτισμα τυγχάνει, ἵνα ἀρνήσῃται λέ-
 γαν πλὴν τῶ πνύματος χάριν μὴ εἰληφέναι
 ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος, τίς δὲ πάλιν καθ' ἡμέραν
 ἀδελφείπῳς ὑπὸ τῶν καρπῶν ταύτων ἐρ-
 γεῖται, μή ποτε τελεσιθρήσας ἑσὶ ἐν τοιαῖς, ἵνα
 εἴπῃ, τέλος εἰμὶ εἰ ἀτελής, ὅθεν δηλεῖ ὅτι
 ὡς ποτε, τελεία μὲν ὅστις ἡ χάρις, ἡ μῆτις ὅς τε
 λαοὶ δὲ πλὴν τῶν ἐν τοιαῖς ἐλπίσιν ἔστω ὅς
 ὁ ἄγιος βάπτισμα, τέλος ὅστις εἰς ἡμᾶς, ἡ-
 μεῖς δὲ ἀτελής πρὸς αὐτὸ τυγχάνομεν. σὺ οὖν
 ὦ ἀνθρώπε, εἰς χριστὸν βεβαπτισμένος, μό-
 νον δὸς πλὴν ἐργασίας, εἰς ἡμῶν πλὴν δυνάμιν εἰ-

μεθα, εἴτε βραδέως, ὁφλέται ἐσμέν τελείως
 τῷ χειρῶν πιεῦσαι, καὶ πάσας τὰς ἐντολὰς
 αὐτοῦ ἐργάζεσθαι, εἰληφότες τῆς θειαύτης ἐρ-
 γασίας πρὶν αὐτοῦ τιῶν δυνάμιν. καὶ τότε δὲ
 ὅχως ποῦν μίαν ἐντολὴν ὀφείλοντες ἑμο-
 νομερῶς ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ ὡς ἐκκληκῶς συλ-
 λαβὴν τὰς ἐντολὰς, καὶ ὅτι πάσας τελεσιουργή-
 σαι σπουδῶς εἰσὶ γὰρ ἐντολὰν κεφαλαιωδέ-
 σθαι, ἐν αὐταῖς πολὺ πληθὺς τῶν λαίπρων πε-
 ριέχουσαι. τῷ μόνον οὖν τὸν ἀγῶνα χρεω-
 σοῦμεν ἡμεῖς τῆς ἐαυτῶν ἀπιστίας καταγωνί-
 σασθαι, καὶ μὴ ἀμνηστῶν ὡς ἐκκληκῶς ἐντο-
 λῶν, δι' ὧν ἡ οὐδένιστα ἡμῖν χάρις ἐναρχῶς ἀ-
 ποκαλύπτεται, ὅτι καὶ ὁ ἅγιος Παῦλος γε-
 νέσθαι λίμνιν περιεσπένχεται λέγων, τούτου χά-
 ριν ἐκλήθημεν ἵνα πατάμεν πρὸς τὸν πατέρα
 τὸν κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα δώῃ ἡμῖν ὁ κύ-
 ριος δυνάμιν καὶ κράτη διδοῦναι διὰ τῆς πνύμα-
 τος αὐτοῦ εἰς τὸ ἔσθαι ἡμᾶς δυνατοὺς, καὶ νικῆσαι τὸν
 χεῖρον ἐν πάσῃ πληροφροσύνῃ καὶ ἀσκήσει, εἰς
 τὰς καρδίας ἡμῶν διὰ τῆς πίστεως καὶ ἐν ᾧ

σβεννύετε, μείνετε πρὸς τὸ ἀπιστόλου λέ-
 γοντος, ὁ πνῦμα μὴ σβέννυτε, πνευματικίας
 μὴ ἐξουθενήτε· καὶ πάλιν, μὴ λυπεῖτε ὁ πνῦ-
 μα ὁ ἄγιον ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν
 ἀπολυτρώσεως. ταύτας δὲ τὰς μυστηρίους εἰ-
 σαγωγῶν, οὐχ ὡς πάντα ἀνθρώποι βεβαπτι-
 σμένοι καὶ λαβόντα τίτλόν χάριν, λοιπὸν ἀπε-
 πνοι λέγοντες ἐμὴκέτι χρῆζοντα μετανοίας,
 ἀλλ' ὅτι ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος, καὶ μὴ τίτλόν
 δωρεὰν τοῦ ἁγίου, τελεία ἡ χάρις ἡμῖν ἐκ τοῦ
 δεδομένηται, πρὸς ἐκπλήρωσιν πάντων τοῦ
 νόμου. λοιπὸν δὲ ἕκαστος αὐτίκῃ λαβὼν μυστι-
 κῶς, καὶ μὴ τελεσιουργῶν τὰς ἐπιτολάς, καὶ
 ἀναλογίας τῆς ἀλείψεως ἐνεργεῖται ὑπὸ
 τῆς ἀμύρτίας, ἥτις οὐκ ἐστὶ τῆς Ἀδὰμ, ἀλλὰ
 τοῦ ἀμνησμοῦτος, καθότι λαβὼν τίτλόν διώκει
 τῆς ἐργασίας, ὁ ἔργον οὐκ ὅτι τελεί· ἡ δὲ ἡμέ-
 ρα, ἐξ ἀπιστίας ἐστὶν ἡ δὲ ἀπιστία, οὐκ ἐστὶν ἀ-
 μύρτια ἀμνηστία, ἀλλ' αὐτὴ τοῦ ἀπιστήσματος,
 ἥτις λοιπὸν πάσης ἀμύρτίας μήτηρ ἐκείνη
 γένεσθαι. εἴτε οὖν ταχέως τελώμεθα βυθόν

.. είου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἀφεσιν ἁμῶν τῶν,
 .. καὶ λήψατε τὴν δωρεὰν τῆς ἀγίου πνεύματος.
 .. τος. καὶ οὐδὲ τις ἀπιστῇ, διότι οὕτως ἔστιν ἡ ἀ-
 .. μῶν τῆς κατετίται. ἰδοὺ ἔτι οἱς ἐν Εφεσῶν δέκα
 .. καὶ δύο ἀνδράσιν ἀπίστως βαπτισθεῖσι, πῶς
 .. εἰκαλῆς ὁ ἀπόστολος καὶ φησὶν, εἰ πνεῦμα ἄγιον
 .. ἐλάβετε πιστεύσατες; οἱ δὲ, πρὸς αὐτὸν εἶπον,
 .. ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἄγιον ἔστιν ἡμεῖς οὐκ ἔχοντες.
 .. εἶπεν οὖν πρὸς αὐτοὺς, εἰς τὸ οὗτο ἐβαπτίσθητε.
 .. οἱ δὲ, εἶπον, εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. εἶπε δὲ
 .. Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα με-
 .. τανοίας, λέγων ταῦτα λαῶ, εἰς τὸν ἐρχόμενον
 .. μετ' αὐτοῦ ἵνα πιστεύσωσι, τουτέστι εἰς τὸ Ἰησοῦ.
 .. ἀκούσατες ὅτι ἐβαπτίσθητε εἰς τὸ ὄνομα τῆς
 .. κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐπιθέτοντος αὐτοῖς τῆς Παύλου
 .. τῆς χειρᾶς, ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον ἐπ' αὐ-
 .. τοὺς. ἐπειόθησεν ἄρα καὶ νῦν, ὅτι διότι οὕτως ἀπὸ τῆς
 .. βαπτίσματος διδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον τοῖς
 .. βεβαιώτοις τοῖς ὁ ἀπίστοις ἢ κακοπίστοις, καὶ
 .. μὴ βαπτισθεῖσιν οὐ δίδεται. ὅτε δὲ ἡμεῖς ἐ-
 .. σμέν, οἱ λυποῦντες αὐτοὺς, καὶ ἐν ἑαυτοῖς ἀπο-

τῶν λογισμῶν ὀρθήσεως κακαθαρμύοις, καὶ
 διὰ τῆς καρδιακῆς τῆς πνεύματος ἐνεργείας
 ἡγιασμένοις· ἀλλ' ἐπὶ καχοῖς οὖσι καὶ ἀδικοῦσι,
 καὶ ἀποστεροῦσι, καὶ ταῦτα ἀδελφοῖς, ἵνα δεί-
 ξῃ ὅτι οἱ βαπτισθέντες, καὶ μὴ πλὴν δωρεὰν τῆς
 χάριτος, ἐν καθαρισμῶν μυστικῶς εἰλήφασιν.
 καὶ ὅτι ἡ ἰδίαν ὀλιγοπιστίαν ἕκαστος ἐνεργεῖται
 ὑπὸ τῆς ἰδίας ὀπιθυμίας ἐξελκόμῃς καὶ
 δελεαζομένῃς, καθὼς γέγραπται. εἶπα ὀπι-
 θυμία συλλαβούσα ἡκίμα ἀμάρτιαν ἢ ὅτι ἀμάρ-
 τία ἀποτελεθεῖσα ἀποκτείνει θάνατον. οὐχ οὖν
 ἐκ τῆς ἰδίας ὀπιθυμίας ἢ λογικῆς ἀμάρτιας,
 ἐκ ὅτι ταύτης ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς κατ' αὐ-
 τὴν πρᾶξεως, ὅτι ἡ γραφὴ ὠνόμασε θάνατον,
 ὅτι ὅτι ἀπὸ τῆς βαπτίσματος ἐν ἡμῖν ὅτι ἡ χά-
 ρις τῆς πνεύματος, διδάσκουσα ἡμᾶς πᾶσιν
 πλὴν ἀγνοῖαν καὶ ἐν λόγον τῆς κυρίου, γινώ-
 σκωμεν ἀπὸ τῆς γραφῆς καὶ τῶν παραγμάτων.
 ἰδοὺ ἐν ταῖς πρᾶξεσι ἡ λέξις πλὴν ὅτι
 μακάριος Πέτρος μετὰ μοῖσά τε, φησὶ, ἐν βα-
 πτισμῷ ἕκαστος ἡμῶν ἐν ταῖς ὀνόματι τῆς κυ-

ἥτις ἔχει ἐξ ἀκῆς, ἀλλ' ὅς ἐργείας τῆς
 ποταμοῦ πνύματος πιστεύεται, ἥτις ἐστὶν ἡ
 πίζουμένων ὑποτάσις καὶ πλὴν γραφῶν ἐστὶ
 γὰρ πίστις ὅς ἀκῆς, καὶ ἐστὶ πίστις ἡ πίζουμένων
 ὑποτάσις. ἀεὶ ἀπίστος ὃ ἢ κενόδοξος εἰς ὅτι
 γνωσὶν τὴν ἀληθείαν ταύτης ἡγεῖν οὐ δύναται.
 ὡς περὶ γὰρ ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ βαπτί-
 σθησεται, καὶ διὰ τῆς βαπτίσματος χάρις δι-
 δοται μυστικῶς καὶ εἰσικεῖ κρυπλῶς. εἴθ' ἔτι
 καὶ ἀναλογία τῆς ἐργασίας τῆς ἐργαλῆς καὶ
 τῆς νοεράς ἡ πίστις ἀποκαλύπτεται τοῖς ἔτι
 πιστεύουσι ὡς κυρία εἰρηκότης, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὴν
 καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς χειλίας
 αὐτῆς ῥέουσιν ὕδατος ζῶντος. τὸ ὃ ἐλέγχε-
 ῖται τῆς πνύματος οὗ ἐμελλον λαμβανένοι
 πιστεύοντες εἰς αὐτὸν. διὸ καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν
 διὰ τῆς βαπτίσματος πλὴν ἐλθῆτε καὶ τὸν
 καθαρισμὸν μυστικῶς εἰληφέναι καὶ τὸ λέ-
 γοντα, νῦν ὃ ἀπελούσα σθε, νῦν ὃ ἐδικαιώθητε,
 νῦν ὃ ἐκαθαρίσθητε. καὶ τοιαῦτα γραφῆς κε-
 ραίοις, μή πως κατ' ἐλπίδα νοεραὶ διὰ τῆς

ῥῶσι, καὶ τῆς ῥηθείας ἡμαῖς ἀπείργησι, πᾶσι
 ὧν καὶ ὁ κύριος εἶρηκεν, ὅτι ὅτε ἐκ τῆς Ἀδὰμ,
 ἀλλ' ἐκ τῆς καρδίας εἶπεν ἐκ πορβύεσθαι, καὶ
 ἀλλ' τῆς τοῦ κρινούσι τὸν ἀνθρώπον· δηλοῖ ὅτι
 ὅτε ἐκ πίστεως, ἀλλ' ἐκ κενοδοξίας. πῶς γὰρ
 διωαθεῖσθαι πιστεύειν, δόξαι πᾶσι ἀνθρώ-
 πων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν πᾶσι
 τῆς μόνου θεοῦ οὐ ζητοῦντες. ὅταν οὖν τὴν
 κενοδοξίαν μισήσωμεν, καὶ πᾶσι πόντων αὐτῶν
 πιστεύσωμεν, πόντα λογισμὸν καρδιακῆς καὶ
 μονολογισμοῦ ἢ πίδος αὐτῶν πωροσιδαφίζοντες,
 ὅτε καθὼς ἐν ἀρχῇ τῇ ἀλλ' τῆς βαπτίσμα-
 τος πίστεως, ἐγγύετο ὅ σῶμα τῆς γῆς βρώ-
 ματα τῆς πίστεως· ὅπως ἐν τῇ νεοεῖ ἢ πίδι καὶ
 ἀρνήσει τῶν λογισμῶν, γίνεται ἡ βεβαίωσις
 καὶ καθαρὸς νοῦς, βρώμα τῆς Ἰησοῦ τῆς εἰπόν-
 τος, ἐμὸν βρώμα ἔστιν, ἵνα ποιῶ ὅ θελημα τῆς
 πατρὸς μου, πόντας ἀνθρώπους σωθῆναι, καὶ
 εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἢ θεῶν, καὶ τὸ λόγον Παύ-
 λου. ἀλήθεια δὲ λέγει τῆς κατ' ἢ πίδα νεοεῖς
 πίστεως διεισχωμένης καθὼς πωροσίκαμεν,

- πνύματος τῆς ζωῆς, ἡλυθέρωσε με ἀπὸ τῆς
 νόμου τῆς ἀμάρτιας καὶ τῆς θανάτου. καὶ ἐφ' ἡ-
 μῖν λοιπὸν ὅτι τοῖς ἀκούσαι καὶ μαθεύσαι τὰ
 ἐντάλματα τοῦ πνύματος, ἢ καὶ ἄρρα πα-
 τῆσαι, ἢ καὶ πνύμα ἀδυνατον ὃ καὶ πνύμα
 πατῆσαι, τοῖς ἐπαίνον ἀνδρόπων ἢ ἀνέ-
 οισι ἄματος ἡγαπήκοις· καὶ ἀμήχανον καὶ
 ἄμα βιάσαι τοῖς τὰ μνηόντα τῶν παρὲντων
 ἐνδεχέως παρσφρίοντες· διὸ καὶ πολλὰ
 πλατητέας ἡμαῖς λοιπὸν μισῆσαι ἐπαίνον
 ἀνδρόπων καὶ ἀνέοισι ἄματος, δι' ὧν οἱ ποιη-
 ρὲς λογισμοὶ καὶ μὴ τελόντων ἡμῶν ἀναφύον-
 ται, καὶ ὅκ δεχέσεως εἰπεῖν τὰς κρείας· ὅτι
 παρσφίτου ῥητοῖ, ὅτι τοῖς μισουῶτες σε κύρια
 ἐμίσητα, καὶ ὅτι τοῖς ἐχθροῖς σου ἐξετηκόμην·
 τέλφον μῖσος ἐμίπου αὐτοῖς, ὅς ἐχθροῖς ἐγὼ
 τό μοι καὶ ὄντως ἐχθροὶ τῆς θεοῦ εἰσὶν οἱ ποιη-
 ρὲς λογισμοὶ, οἱ ὅτε λημα αὐτοῦ ἡμέραν ἀγα-
 γωλύνοντες, εἰ ὡς ὁ μὲν, τέλφ παρὲντας ἀνδρό-
 πους ὁρῶντας, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἡ-
 γῶν· ἐκεῖνοι ὃ δὲ παρσφάστίας ἡμαῖς πλα-

ἡ γὰρ καὶ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ θέλημα τοῦ
 θεοῦ, οὗτις ἀγαπᾷ. τοὺς πόνοις διὰ τὴν χά-
 ριν, ἢ τοὺς λογισμοὺς διὰ τὴν ἡδονὴν, καὶ μὴ
 ξενισθῶμεν, ὅτι οὐ μόνον ὑπὸ τῆς ἀγαπαιμέ-
 νων βιαίως ἐργαζόμεθα, καὶ ὅτι ὡς τί πονη-
 ρὸν αὐτῶν συγχέειν, οὕτω παῖς ἡμῶν ἐπιθυ-
 μίας αἱ περὶ τοὺς λογισμοὺς ἐκδηλοῦνται, ὅ-
 τε ἐκείνη ὅν ἐαυτῆς ἐργάται συγχροῖσθαι,
 λοιπὸν τῇ πλησίον ὡς δίδωσιν, ὡς ὑπὸ τῆς
 δουλείας καὶ ὡς γινώσκω ἴσως ἀπάνακ-
 τῇ. ὡς τὴν ὡς τὴν σιωπῆν βιαίως ἔ-
 κόμισαν. τίς γὰρ κενόδοξίας ἐμπληθεῖς, ὡς ἡ-
 φαίαν διαφυγεῖν διωθήσεται ἢ περὶ τῆς ἀπο-
 λαύσεως λογισμῶν πορνείας ὅς κερατῆσται. ἢ
 τίς πλονεξία ἐαυτὴν ἐπιδοῖς, ὑπὸ ἀσφαλ-
 χίας οὐ σφίγγεται. πῶς δὲ οἱ τοῦτων πόντων
 ὡς γινώσκω ἀποστρέφονται, οὐ θυμωθή-
 σονται καὶ δὲν ὡς ἡ ἀσφάλεια διὰ τὴν ἡσυχίαν,
 ὅτι καὶ ἡμετέρας αἰτίας ὑπὸ τῆς ἀμείψιας ἐ-
 νεργούμεθα, καὶ ὅτι πνῦμα τῆς καὶ βίαν δου-
 λείας ἡλθὲν ἐργούμεθα. ὁ γὰρ νόμος, φησὶ, τῷ

τῷ ἔχοντος τὰ σπέρματα· εἰ δὲ λογισμοὶ, ὅτι καὶ
τῷ δύο τούτων λογισμοὶ παρηγήσονται, καὶ
ληψῆς τις ἐστὶ τούτων αἴτιος, καὶ γὰρ σοι λέγω,
ὅτι ὁ ἔχων ἐξουσίαν καθαίρει αὐτὸν ἐκ
παραβολῆς, καὶ μὴ καθαίρειας, ἀλλ' ἕως
παραξέως παρασομιλήσας αὐτῷ· εἰ δὲ ὅλως
παρὰ τῆς παραξέως ἐκ ἐδωίατο αὐτὸν κα-
ταβολῇ· διὰ τὴν τοῦ νοῦς ἀσθένειαν, πῶς μὴ
τὴν παραξίαν ἐπαγέλλῃ ἐκ κόπῃ αὐτὸν, νόη-
σον ὅτι καὶ παρὰ τὴν παραξέως εἰ ἡθέληες, ὁ θεὸς
ἐβοήθη σοι· καὶ ὅταν ἴδῃς διὰ τῆς καρδίας σου
γυμνασίαν· οἱ τὴν βοήθειαν, σιωπῶντες ἀκρίβως,
ὅτι ἐκ ἐξωθεν μεταβατικῶς ὑψήλυνται ἡ χά-
ρις· ἀλλ' ἡ δεδομένη σοι διὰ τῆς βαπτίσματος
κρυπτῶς νυνὶ ἐρήρηκε, τοσούτον ὅσον ἐσὺ μι-
σήσας ἐν λογισμῶν ἀπεστράφης, καὶ διὰ τῆς το-
λῆσας ἡμᾶς πάσης βίας ὁ χριστὸς, τὴν παρὰ
βολὴν τῶν λογισμῶν ἐκ ἀπεκάλυψε τῆς καρ-
δίας, ἵνα οἱ μὲν μισοῦντες ἐκ καρδίας θυνοῦν
ἐξαφαιρίζονται· οἱ δὲ ἀγαπῶντες ὅσον ἀγα-
πῶνται, τοσούτον καὶ τῶν ἀγαπῶντων, ὅπως δι-

ρασιμῶν ὅθεν, πλὴν μὲν κακὴν παρέξιεν, ἐαυτῶν
 ἀμάρταν εἶναι νομίζοντες, οὐδὲ παρὰ ταύτης
 λογισμὸν, δημοτεία λέγοντες εἶναι ἐνέργειαν. ἀ-
 δυνάτον δὲ, πλὴν ἐνέργειαν ταύτην ἀπογρα-
 φικῶς, τοὺς μὴ ἰδίαν αὐτῶν, ἀλλὰ δημοτεία
 ἡγουμένους. ἐστὶ μὲν οὖν καὶ δίχα συνδυασμὸς
 λογισμὸς τῆς ἀκηδῆς, καὶ μισοῦ μένος κατὰ τὸ
 ληθῆς ἀπαρθόπως ἐπιβδῶν, βία κατέχῃ οὐ
 νοῦν παρὰ ἐαυτὸν. ὁ μὲν μάτε ἀκριβοῦς, ὅτι ἔ-
 στί ὁ ἡμῶν ἔχει τὰς ἀφορμαί· εἰ γὰρ μὴ οὗ-
 βάπτισμα τινὲς πονηρῶν λογισμῶν ἐαυτοὺς ἕως
 παρὰ ταύτης ἐπέδωκε μὲν καὶ διὰ τὸ τοῦ πε-
 θυντο καὶ παρὰ γνώμην γενέσθαι, ἢ τινὰ
 πτέρματα ἐκοισίως κρατοῦμεν κακίας· καὶ
 διὰ τὸ τοῦ χώρωται ὁ πονηρὸς, καὶ ὁ μὲν διὰ
 πτερμάτων κερήσας ἡμᾶς, οὐκ ἀναχωρεῖ,
 ὡς δὴ αὐτὰ ῥήσωμεν· ὁ δὲ διὰ τῆς κακίης
 παρὰ ταύτης παρὰ μὲν, ὅτε φυγαδύει, ὅταν
 τῶν αἰσίων ὅτε παρὰ τοῦ σινέκω μὲν· διὰ τὸ
 ὅτι ταύτην ἐγὼ λέγω τὴν Ἀδὰμ ἀμάρταν,
 ἀλλ' ἢ μᾶλλον τὴν παρὰ ταύτης ὁ κακὸν, καὶ

δηλονότι φιληδονίης ἐξ ἀπιστίας, καὶ σιωδυσ-
 ζης αὐτοῖς. καὶ σὺ αἴτιος εἶ τῆς τριαύτης ἐνε-
 ρείας, οὐχὶ Ἀδάμ. Ερώτησις. Πῶς δύ-
 ναται ἐξ ἀπιστίας φιληδονίην, ἢ σιωδυσά-
 ζειν λογισμοῖς, ὁ ἑαυτὸν καθεύδων ἐν τῷ
 κελίῳ, καὶ καθ' ἡμέραν νηστεύων, καὶ ἐλκε-
 τευόμηνος, ἐπὶ πτωχέων, καὶ ξενιθίων, καὶ ἀγρυ-
 πνῶν, καὶ πρῶτον χρόνιος, καὶ πολλὰς τριαύ-
 τας θλίψεως ὑποφέρων; **Απόκρισις.**
 Καλῶς εἴρηξας, ὅτι πολλὰς θλίψεως τριαύτα
 ποιοῦν ὑποφέρει· εἰ γὰρ ἀθλίπτως καὶ μὴ χα-
 ρᾶς καὶ φιλοπονίας, τὰς πρῶτον χρόνιος φαιε-
 ρας δρετὰς ὅτι τελευτῶν, οὐκ αὖτε νοεῖ ἡ-
 μῶν φιληδονοῖ. ἀδυνάτη γὰρ ὅτι ὅτι τοῖς σω-
 ματικαῖς πόνοις ἀγανατόμηνον, μὴ καὶ ἀναλο-
 γίαν πρῶτον χρόνιος τῶν πρῶτον χρόνιος, καὶ πα-
 ραμυθία πλεονέκτης τοῖς πόνοις ἀνδρῶν· εἰ γὰρ
 μὴ τὸ ἐβόλετο ὁ τοῖς πόνοις, οὐδ' αὖτε ὅτι τοῖς
 πόνοις ἐβόλετο. τὸ γὰρ πᾶν χρόνιος, ὅτι καὶ πό-
 νος ὅτι μνημόνους ἀγαθῶν καὶ παθῶν, ἀλ-
 λὰ φόβος τῶν ἐν ἡμῖν νῦν ἐστὶν χρόνιος πει-

Διὰ τοῦ μὴ εἶναι δεκάτας τὰς ἐπουραγίῳ ἀρ-
 χιερεῖς διαπύτη χειρῶν. ὅτι μὴ οὕτω καὶ μὴ
 τὸ βάπτισμα, πάσης ποιητῆς ἐνοίας ἡμεῖς
 ἐσμὲν αἵτιοι, ἥδη διὰ τῶν γραφικῶν μὴ τυ-
 ρανῶν ἀποδέδεται. εἰ δὲ καὶ διὰ φυσικῆς
 ἀκαταστασίας τῆς τοῦ φαιερόν καταστάσεως, πάλιν
 εἰρήσεται. ὡς δὲ θεοῦ περὶ λέγων ἐκλὸς αἰτίας
 ἐνεργεῖσθαι ὑπὸ τῆς τῆς Ἀδὰμ ἀμάρτιας μὴ
 τὸ βάπτισμα, καὶ διὰ τῶν ἀγώνων τοῦτα ἐκ-
 κόπην ἐπαγγέλλομενος, γινώσκοντες ἀκριβῶς ὅτι ἡ-
 ναιτίωσαι, καὶ περὶ πτωχῶν τοῖς ἐαυτῶν ῥή-
 μασιν. εἰ γὰρ λέγεις τοὺς ποιητοὺς λογιζομένους εἶναι
 τὴν τῆς Ἀδὰμ ἀμάρτιας, μάτε περὶ τῆς ἀ-
 γίου Παύλου, ὅτι διὰ τῆς βαπτίσματος χει-
 ρὸν ἐνδυσάμενος, ἔχας δυνάμιν καὶ ὅπλα
 καταργῆσαι αὐτοῖς. καὶ γὰρ ὅπλα φησὶ τῆς στρατίας
 ἡμῶν, οὐ θεοκινῆ, ἀλλὰ δυνατὰ ὡς θεῶν παρ' ἐ-
 καταίρεσιν ὀχυρωμάτων λογισμοὺς κατα-
 ρυῶντες, καὶ πᾶν ὑψώμα ἐπαυρόμενοι κατὰ τὴν
 γνώσεως τῆς τοῦ. εἰ δὲ ἔχον τὴν κατ' αὐτῶν
 δυνάμιν οὐ καταργῆσαι αὐτοὺς ἐκ παροσβολῆς,

ὅ ἐσώτερον τὸ καταπεπαισματος, ὅπου παρὸ
 δρομος ἡμεῖς ἡμεῖς εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, καὶ εἰκεί
 ἐν ἡμῖν, εἰ μὴ πᾶσα ἀδύκιστος ἐστὶν· ὅθεν ὅτι
 ἐνδοτάτην καὶ ἀπὸ κρυφόν καὶ εἰλικρινὲς χάρη-
 μα τῆς καρδίας, ὃ εἰ μὴ δὲ θεοῦ, καὶ λογικῆς,
 καὶ νοεράς ἐλπίδος ἀναιγῆ, ὅτι ἐστὶν βεβαίως
 ἐπιγινώσκων τὸ ἐνοικοῦντα, ὅτε εἰδέναι εἰ παρ-
 σεδὲν ἡμεῖς ἡμεῖς αἱ λογικαὶ θυσίαι, ἢ οὐ· κα-
 θὰ ὅθεν γὰρ ἐν παρῶνταις ὅτι τῇ Ἰσραήλ πῦρ
 ἀνὴλίσκει τὰ λείψανα, ὅτι καὶ ὅδε συμβαί-
 νει· ἀναιγείσης γὰρ τῆς πιστῆς καρδίας διὰ τῆς
 παροφρητικῆς ὑπείδος, ὃ ἐπουράνιος ἄρχε-
 ρὰς δέχεται τοὺς παροφτόκους ὅτι ὁ λογισμοὺς,
 καὶ ἀναιγείσης τὰς θείων πυρὶ, ὡς οὗ εἶπε, πῦρ
 ἡλθον βάλλειν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἡθέλον εἰ ἡδη
 ἀνὴφῃ. παροφτόκους δὲ λογισμοὺς εἴρηκε τοὺς
 ἐν δόλῳ περνοῖα καρδίας μὴ γεννηθῆναι, ἀλλὰ
 ἐκ παρῶνταις παροφολῆς καὶ ἀναιγείσης
 αὐτῶν χρεῖται παροφρητικῶν· τοὺς γὰρ ἐκ
 πολλοῖς αὐτῶν παροφρητικῶν, χωρὰ καὶ
 τυφλὰ καὶ περπατῶν ὡνόμασεν ἡ γραφή, καὶ

μὲν αὐτῶν, καὶ τῶν θεοδόκητα· θεράλῳποι γὰρ
 γίνονται οἱ πλῆθος, τῶν ἐν τῷ λαῷ ὅσοι ἐκτρέπον-
 ται· λέγω δὴ τῶν θλιβεράν ὑπομενῆς, καὶ
 ἀποσκιρτῶντες τῶν θείας, ἀνοδίας βαδίζουσιν,
 ἑτέροις μᾶλλον ἢ ἑαυτοῖς ὅτι τῶν αἰτίας μαρ-
 φόμηναι· μόλις γὰρ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν ἱνὲς δι' αἰ-
 θείας ὁδοῦσι, ἐκ τῶν δὲ πρὸς πρὸς σευχῆς φυλα-
 τήμηναι, δι' ἧς πιδῶν δεσμούμηναι, ἀλλὰ πειρα-
 σμῶν τυπτόμηναι, καὶ ἔτι πλεονέκων καὶ τὸν
 ναὸν καταλαμβαίνουσι, καὶ εἰς θυσίας ἀναφέ-
 ροντες· πόλις δὲ ἐστὶν ἡ φαεινὴ καὶ ἔννομος ἐν
 ἡμεῶν δὲ χριστῶν, ἡ τίς, ὅταν μὲν θύσεως διοι-
 κῆται τὰ πρᾶγματα, εἰρήμῳ δὲ καὶ θύμῳ· ὅ-
 ταν δὲ δὲ μὲν τὰ μὲν, τοῖς ἐχθροῖς πρὸς διδόνται
 εἰς κατάλυσιν αὐτῆς· ναὸς δὲ, ὅτι τῆς ψυχῆς καὶ
 σώματος θεοκλίτον τέμνος· θυσιαστήριον, ὅτι ἐν
 ταῖς ναῶν τούτων τῆς ἧς πιδῶς ἰδρύσμενα, ἐν ᾧ πά-
 σης συμβάσεως πρὸς τοῦτον λογισμὸς, ὥστε
 πρὸς τὸν ζῶον ὑπὸ τῆς τοῦ ἀναφερόμηναι
 θύεται εἰς ἱλασμὸν τῆς αἰαφέντης, εἴγε καὶ
 ἄμωμον αὐτῇ ἀνενέγκει· ἔχῃ δὲ ἐκ τοῦ ναοῦ ἔσται

ἡμᾶς βραδυώντας, ὁ μακάριος Παῦλος ἔ-
 τως Φησί, τρέχετε ἵνα καταλάβετε. εἰ δὲ τί-
 πόλιν ἔπω κελί φαρμάκῳ, πότε ὅν ναόν θεα-
 σόμεθα, καὶ εἰσελθόντες εἰδόν τυχόμεν τῆς ἱ-
 θυσιαστηρίου προσευχῆς. καὶ τί λέγω πρὸς
 πίστεως, καὶ τῷ ναοῦ, καὶ ἱθυσιαστηρίῳ, ὅπου γε
 ὁσὲν ἡ θεοῦ ἱθυσιασμοῦ πρὸς ἡμετέρας,
 οἷς ὅτι τιμῆσαι ὅν θεόν ἐπὶ ἡμετέρας ὁ παρ-
 οντων, ἵνα μὴ θεομάλακα γνῶται ἡ παρ-
 οντων ἡ θυσιασμοῦ, ἀλλὰ τὰς κρυπτοῦ
 ἡ θυσιασμοῦ ἀναφέρειν παρὰ τὰς κρυπτοῦ,
 εἰ καὶ σὲ, ὁ μὲν
 ἡ θυσιασμοῦ ὅτι ἐν τῷ κρυπτοῦ καὶ τῷ λόγον Παύ-
 λου ὁ ἡ θυσιασμοῦ πρὸς τῷ ἡ θυσιασμοῦ
 ἡ θυσιασμοῦ, οὐτε ἡ θυσιασμοῦ πρὸς ἡ θυσιασμοῦ
 ἡ θυσιασμοῦ. τῷ τοῦ ἡ θυσιασμοῦ βοᾷ ὁ λέγων
 ἡ θυσιασμοῦ ἀναφέρειν τίς τῷ ἡ θυσιασμοῦ ἀναφέρειν,
 καὶ οὐ καὶ τῷ ἡ θυσιασμοῦ ἡ θυσιασμοῦ, ἡ θυσιασμοῦ
 ἡ θυσιασμοῦ ἐν τῷ κρυπτοῦ ἡ θυσιασμοῦ. ὅτε δὲ
 ὁ φησὶται, ὅτι τίς ὁ δὲν τῷ ἐν τῷ κρυπτοῦ
 ἡ θυσιασμοῦ, τοῖς τῷ φησὶται ἡ θυσιασμοῦ
 ἡ θυσιασμοῦ ἡ θυσιασμοῦ ὡς ἡ θυσιασμοῦ

θα αὐτοὺς καὶ τὸν λόγον αὐτῶν. τούτου χάριν τὰ
 πνευματικὰ μυστήρια, ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος
 εἰληφότες ἀγνοούμεν ὅτι καὶ ὅτι τῇ ὀλιγοπι-
 σίᾳ αὐτῶν καταγνώμεν, καὶ ἐλίκρινως αὐτῶν
 διὰ πασῶν τῶν ἐντολῶν αὐτῶν πιστεύσωμεν, τότε
 τῶν πνευματικῶν πραγμάτων πείραν λα-
 βόντες ἐν αὐτοῖς, ὁμολογήσωμεν δηθῶς τέ-
 λειον εἶναι τὸ ἄγιον βάπτισμα, καὶ πάλιν χάριν τῇ
 χειροῦ ἀφαιδῶς ἔκκεχυμμένην, ἐκδεχόμε-
 νον τὸ λοιπὸν πάλιν ἡμετέρας ὑπακοῆς, καὶ ἐρ-
 γασίας τῶν ἐντολῶν, ὡς πάλιν διευάμην δι' αὐ-
 τῆς πνευματικῆς φωνῆς. διὰ τοῦτο οὐπω τὰς
 ἐντολάς ἐργασάμεθα τῆς ἡθικῆς, ὥστε
 ἡθικῶς Ἱερουσαλὴμ κατελήφωμεν. ἡ γὰρ
 δὴ Ἱερουσαλὴμ ἡθικῶς ἔστιν, ἥτις ἔστι μή-
 τηρ ἡμῶν, ἀναγεννώσα ἡμᾶς διὰ τοῦ λευκοῦ
 τῆς παλιγγενεσίας. ἀλλ' ἐπὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐσμέν ὅ-
 καὶ ἵν, ἐκ πλανώμεθα ἀνοδίας ὁδούοντες. τὸ γὰρ
 φιλοφεινὴ ἀγνοούμενα, ἀντιλέγει τῇ ἀληθείᾳ,
 τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἐκ ὁδοποιμίας.
 διὰ τοῦτο καὶ πρὸς πάλιν τέλος ἀνοδὸν ὁρῶν

.. τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι ὁ νόμος τῷ πνεύματος τῆς
 .. ζωῆς ἡλθὲν ὥστε μὴ ἀπὸ τῷ νόμου τῆς ἀμάρ-
 .. τίας καὶ τῷ θανάτου. Ἀλλὰ τοῦτο φησὶν, ὁ νόμος
 .. πνευματικός ἐστίν, ἐγὼ δὲ Ἰσραηλῆς εἰμι, πεπορευ-
 .. μένος ὑπὸ τῷ ἀμάρτιαν· ὅθεν καὶ ὅλα τὰ
 .. τῷ νόμῳ, καὶ τὰ τῷ ναοῦ, καὶ τὰ θυσίαν ἐν ἡμῖν
 .. πληροῦται τοῖς πνεύματι τῷ πνεύματος ἀπὸ
 .. τῷ βαπτίσματος μυστικῶς εἰληφύσι· ναὸν γὰρ
 .. τῷ πνεύματι ἡμᾶς εἰρήκεν (εἶ), καὶ ἀνεῖλεν
 .. πνευματικὰς θυσίας ὡς ἀκελεύεται, ἰουδαί-
 .. ος λέγων ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ οὐκ ἐν τῷ φα-
 .. νερῷ· καὶ ὡς ἐρμηνεύει καρδίας, ἐν πνεύματι,
 .. οὐ γράμματι. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν νόμον πνευματι-
 .. κὸν ὁ ἐπουράνιος νομοθέτης χειρὸς Ἀλλὰ τῷ
 .. πνεύματος τοῖς πιστοῖς ἐπέχραψεν, οὐκ ἐν
 .. πλαξὶ λιθίνῃ, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίας Ἰσρα-
 .. ῆως· ὡς ὅτι οὕτως ταῦτα ἐν τῷ κρυπτῷ εἰρήκεν
 .. (εἶ), ὅτι μοι νόμος καὶ ἕκαστα τῶν τυπικῶς εἰρη-
 .. μῶν. ἐπεὶ δὲ οὕτως βεβαίως ἐπιστεύσα μὴ
 .. χειρῶν, ὅθεν πᾶσιν τῶν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὡφ-
 .. λέναι ἑαυτοὺς ἐλογισάμεθα, ὅθεν ἡρνησάμε-

παρατήτως κρατῶσα, διὰ τὸ μὴ τὸ βάπτισμα
 κακωπραγίαν· ὁ θεὸς μόνος αἰαγρῆ διὰ
 ἡμεροσυνῆς καὶ πρῶτης, καὶ τῆς τῆς ἐφ'
 χροδῶν ὑπομοιῆς πρὸς καλὸν μῦθος, ἀφ'
 καὶ αὐτὰ πρὸς ἡμῖν λεληθότως ἢ διὰ τῶ
 βαπτίσματος ἡμῖν δεδομένη τέλεια χάρις.
 Ερώτησις. Οὐκοῦν ὁ Παῦλος μὴ τὸ βά-
 πτισμα ἡμῶν, ὅτι ἐκουσίως ἐκρηγῆτο; λέγει
 γὰρ, ὅτι βλέπω ἕτερον νόμον ἀντιπρατευόμε-
 νον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου. Ἀπόκρισις. Οὐ-
 τω καὶ τὰ λοιπὰς γραφὰς οἱ κακῶς νοουῦ-
 ντες ἀφ' ἑτέροις, καὶ πλανῶνται· ἀνὰ λαβὴν
 γὰρ ἀνῶθεν τὸ κεφάλαιον τῶτο, καὶ εὐρήσῃς ὅτι
 ὁ ἅγιος Παῦλος, οὐ λέγει πρὸς ἑαυτὸν μὴ τὸ
 βάπτισμα, ἀλλὰ τὸ τῶ ἀπίστων ἰουδαίων πρῶ-
 σῶπον λαμβάνει, πείθων αὐτοὺς, ὅτι χωρὶς χά-
 ριτος χριστοῦ διὰ τὸ βάπτισματος δεδομένης,
 ἀδυνάτου πρὸς ἡμέραν τῆς ἀμῶντίας, εἰπὼν
 ὅτι θεολάτρευτος ἐγὼ ἀνθρώπος, ὡς μερῶ-
 σεται ἐκ τῶ σώματος τῶ θανάτου τῶτου, ἐπάγει
 λέγων, δι' ἡμεῖς τῶ θεῷ διὰ τὸν ἰησοῦν χριστόν

σιν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς, φιλοθείας, ἔχ' ἀμῶντίας ἐστὶ
 σημεῖον· ὃ γὰρ ἡ παροσβολὴ τῷ λογισμοῦ, ἐστὶ
 σημεῖον ἀμῶντίας, ἀλλ' ἡ τ' τοὺς παρὰ αὐτὸν
 φιλικὴ ὁμιλία. εἰ δὲ ὃ φιλοδύμῳ, πῶς χάριν
 αὐτῷ συλχεσθῆναι· ἀδυνάτου γὰρ ὅτι ἀπὸ
 καρδίας μισοῦμενοι, τῇ καρδίᾳ πῶς κατατί-
 κως παροσμιλῶν, ἐκλὸς ἡμετέρας κακο-
 πορίας. εἰ οὖν καὶ μισοῦμενος λογισμὸς
 κρατῇ κατ' ὀξοσίαν ὅτι τοῦ συμβαίνει γὰρ, καὶ
 οὐκ ἀντίλεγω· ὁμῶς τῷ τοῦ οὐκ ἔστιν ἐκκατά-
 λημα τῆς τῷ Ἀδὰμ ἀμῶντίας, ἀλλὰ τῆς
 μὲν ὁ βάπτισμα ἀγείας. ὅταν γὰρ μὲν ὁ ἀ-
 γιον βάπτισμα διωσάμενοι ποιεῖν ὅλας τὰς ἐν-
 τολάς, ὃ ποιῶμεν αὐτὰς, τότε καὶ μὴ θέλοντες
 ὑπὸ τῆς ἀμῶντίας κρατούμεθα, ἕως ἄν δῶκε
 μετάνοίας ὅτι θεὸν πῶς καλέσωμεν, παρὰ
 πάσας τὰς ἐντολάς καπορθοῦμενοι, καὶ ὅσα
 λείπει ἡμῶν πλεονέκτης ἀγείας ἀμῶνται· δύο
 γὰρ εἰσιν αἰτίαι τῆς τῷ κακοῦ ἐνεργείας. καὶ
 αἱ δύο ὅτι ἡμῶν εἰσὶ μία μὲν ἐνεργούσα, καὶ
 ἀνάλογαί τ' ὅτι ἐντολὰν ἡμίψως· ἐτέρα δ', ἀ-

ῥά τ' ἔποιον· ἐπεὶ εἶπε μοι σὺ, εἰ δὲ ἔργον ἦ αἰ-
 μῖρτίδην τῷ Ἀδὰμ ἐκ κήπης, πῶς ὄχρεός
 ἀπέθανεν ὑπὸ τῇ αἰμῖρτίᾳ ἡμῶν καὶ τῇ
 γραφᾷ. Ἄλλὰ πρὸς ταῦτα μὲν ἀντιλέγαν
 οὐκ ἔχουσιν, ἀνακόλουθα δὲ μόνον ἐπαφωτῶσι
 πρὸς ταῖς ἐαυτῶν ὑπονοίας τοὺς πρὸν ἰδόντες,
 τῇ δὲ ἀληθείᾳ τῆς γραφῆς μὴ πειταρχοῦντες·
 εἰ γὰρ φησιν, ἐν τῷ βάπτισματι ἀπαρτίζονται
 αἰμῖρτία, διὰ τί πάλιν ἐργεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ.
 ἡμεῖς δὲ πολλάκις εἰρήκαμεν τὴν ἀπίδαν, ὅτι ὁ
 καταλελειμμένος ἐργεῖται ἐν τῷ βάπτισματι· δι-
 δῶσι γὰρ τελείαι τὴν λύσιν, διῆσαι δὲ πάλιν ἐ-
 αυτοὺς διὰ τῆς πειρασθείας, ἀλελυμέναι
 ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν, τῆς δὲ αὐ-
 τεξοισίου ὅτι πειραρέσεως· ὁ γὰρ πρὸς τὴν ἀν-
 ὁδὸν ἢ θυμὸν ἐλχρονίζων λογισμὸς, οὐχ αἰ-
 μῖρτίας ἐκ καταλελειμμένης, ἀλλ' αὐτεξοισίου
 πειρασθείας ὅτι τεκμήριον, διὰ τί ἔχομεν
 ὁξοισίαι λογισμοὺς καταρτίζοντες, καὶ πᾶν ὕψωμα
 ἐπαυρόμεθα καὶ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν
 γραφὴν· λογισμὸν οὖν ποιεῖν τοῖς καταρτίζο-

ὅτε ἔχης πλὴν ἡθελείην, καὶ ὃ δυνάσασαι ἐ-
 πιτελέσαι τοῖς ἐντολάς, διὰ ποίων ἀγῶνων λέ-
 γης ἐξαλφῆσαι πλὴν αἰμῶντιον· οἱ ἀγῶνες τῶν
 πιστῶν ἐντολαί εἰσιν. σὺ οὖν λέγεις, ὃ δυνάμει
 ποιῆσαι τοῖς ἐντολάς, ἐὰν μὴ παροῦτον δι' ἀγῶ-
 νων καθαρισθῶ. δειξόν μοι ἐκλὸς ἐντολῶν οὓς
 λέγεις ἀγῶνας, καὶ πείθομαι σου τὰ φερρή-
 ματι· καὶ γὰρ παρουσχῶ εἴποις, ἐντολή ἐστὶ
 καὶ νητεία, καὶ ἀγρυπνία, ἐντολή ἐστὶ· καὶ
 μετάδοσιν, καὶ ψυχῆς ἀρνήσιν, ἐντολή ἐστὶ· καὶ
 λογισμῶν καθαίρεσιν, ἐντολή ἐστὶ· καὶ θάνα-
 τον, καὶ σταυρόν· καὶ ὁ, τίον ἔργον, ἔργον ὄρε-
 τῆς εἴποις, ἐντολαί εἰσι πᾶντα. διὸ τοῖς λα-
 βούσι πλὴν δυνάμειν τῶν ἐντολῶν, ὡς πιστοῖς
 παρὰ γέλλει, τῷ ἐπαγωνίσασθαι διὰ τοῦ μὴ
 σταφυλεῖν εἰς τὰ ὀπίσω, ὅχι ὡς διὰ τοῦτων
 ἐξαλφῆσαι πλὴν αἰμῶντιον, ἀλλ' ὥστε μηκέτι
 ἐαυτοὺς ἐπισταφυλεῖν εἰς τὰ ὀπίσω. καὶ αὐτὰ
 οὖν αἱ ἐντολαί, ὅχι τῷ αἰμῶντιον ἐκκόπιοι.
 τὸ γὰρ διὰ μόνου τῷ σταυρῷ γεγῆναι· ἀλ-
 λά τοῖς ὅροις τῆς δοθείσης ἡμῖν ἡθελείας φυ-

πῖσμα μὴ πέπεισται ὅτι ὁ κακὸν, ἀλλ' ἐμ-
 μύειν εἰς ὁ ἀγαθόν· εἰ γὰρ βία ἐπαχεν ὑπὸ τῷ
 ἔξοισιων ὁ ἀνθρώπος, πρῶτως ἡδυάτο ἐ-
 λυθεῖν ἡμᾶς ὁ θεὸς, καὶ ἀπρέπλους βία
 ποιῆσαι· νῦν δὲ οὐχ ἔτι, ἀλλ' αὐτὸς μὲν δὲ
 τῷ βαπτίσματος τῆς κατὰ βίαν δουλείας ἐξή-
 γαγε, καταργήσας πρὶν ἀμῶν τῶν δὲ τῶν
 ἐρῶ, καὶ ἐντολὰς ἡδυθείας ἐπεπείμειν δὲ,
 ἢ μὴ ἐμμένειν ταῖς ἐντολαῖς ταῖς αὐτοῦ ἐξοισίω
 ἡμῶν θελήματι πρὸς ἐχώρησεν. αἱ οὖν ἐντολαὶ
 κατὰ τὸ ὅτι μολοῦνται κατὰ αὐτὸ πρὶν πρὸς
 τὸν ἡδυθεῖν ἡμᾶς ἀγάπην σημεῖνοι· κατὰ
 τὸ ὅτι ἀμολοῦνται, ἢ ἐκλήποισι, τῷ πρὸς τῶν ἡ-
 δονᾶς ἡδυπάθειαν δὲ κινῶσιν. οἱ γὰρ τοῖς ἰδίους λο-
 γισμοῖς πρὸς ἐπιπλοῖσι λέγοντες, ὅτι θελοῦν
 ποιῆσαι τῶν ἐντολῶν, καὶ ἡδυάμεθα, ὑπὸ τῷ
 ἀμῶν τῶν κατὰ ἐξοισίαν κρατῶν τοῖς δὲ κατὰ
 πρὸς τῶν ἀγνίστα καὶ ἐξαλφῶν τῷ αἰ-
 μῶν τῶν, ἵνα διωκθῶμεν ὅτι τελέσαι τῶν τῆς
 ἡδυθείας ἐντολῶν, μὴ νοοῦντες αἱ λέγοντες,
 μὴ τε πρὸς τῶν ἀγνίστων ἀγνοοῦνται· εἰ γὰρ ὅλως

λουθεῖται καὶ δυνάμει, ἀλλ' ὑποὶ τῇ ἀμφο-
 τίας κρατοῦ μένος. εἰ ἵ' ἔχας ὁ κρατοὺς καὶ τῶν
 παθῶν, γίνωσκε ὅτι ἔκατέχη ὀξοισία, ἀλλ' αἰ-
 τία πλήματος. ὅσα οὖν ἡ θεία γραφή περὶ
 καθαρισμοῦ δι' αὐτὴν λέγεται, ὡς ἡ θουθεῖς δι-
 λέγεται, ὡς ἡ θουθεῖς πρῶται, τῇ μὴ μόνον
 ἐν τοῖς τοῖσιν λογισμοῖς, ἀλλ' ἀγαπᾷν τὴν
 ἡ θουθεῖαι, ὀξοισία ἐχούτες ῥέπειν, ἐφ' ὃ δὴ θε-
 λωμεν, ἡτοι ἀγαθόν, ἡτοι κακόν. Ερωτή-
 σις. Εἰ ἡ λουθεῖται μεν ἐν τῇ βαπτίσματι,
 διὰ τὴν οὐκ εἶδαμεν τὴν αἴρεσιν τῆς ἡ θουθεῖας,
 κατὰ βλέποισιν οἱ ἀγωνιζόμενοι. Από-
 κρισις. Επισκετοῖσι ἡμῶν αἱ καὶ τῇ θέλησιν
 ἡ δοναί, καὶ ἀμφοῖς αὐτῶν, αὐτοὶ ἐκεῖνοι διωρ-
 θώσονται. περὶ τὴν καμὴν γὰρ, ὅτι ἡ θουθεῖαι
 μεν ὁ δὴ δροπος καὶ τὴν δωρεὰν τῇ χει-
 ροῦ, καὶ ἡ ὁ δὴ δρον θέλημα, ὅπου ἀγαπᾷ, ἐκεῖ
 ἐμμένει καὶ βεβάπλισται, διὰ τὸ αὐτεξέσιν.
 ὅταν οὖν λέγῃ, βιάσαι ἀρπάξοις τὴν βασι-
 λείαν τῶν ἑβραίων, τότε ὅτι τῇ ἰδίου θελήμα-
 τος λέγῃ, ἵνα βιάσῃται ἕκαστος ἡμῶν καὶ τὸ βα-

μὲν τὰ ὑγιᾶ, καὶ τὰ θεοδόκητα· θεράλῳται γὰρ
 γίνονται οἱ πλῆθεις, τῶν ἐντολῶν ὅσοι ἐκτρέπον-
 ται· λέγω δὴ τὸ τῶν θλιβερῶν ὑπομνήτης, καὶ
 ἀποσκιρτῶντες τὸ θείας, ἀνοδίας βαδίζουσιν;
 ἑτέροις μᾶλλον ἢ ἑαυτοῖς ἐπὶ τῇ ἀπίστῳ μαμ-
 φόμῳ. μάλιστα ὅλῳι ἐξ αὐτῶν ἱνὲς δι' ἁ-
 θείας ὁδοῦσι, ἐξ ὧν δὲ προσευχῆς φυλα-
 κόμενοι, δι' ἧς πιδῶν δεσμούμενοι, ἀφ' ἐπειρα-
 σμῶν τυπτόμενοι, καὶ ἔτι πλεονέκῳ καὶ τὸν
 ναὸν καταλαμβάνουσι, καὶ εἰς θυσίαν ἀναφέ-
 ροντες. πόλιν δὲ ἔστιν ἡ φαιδρά καὶ ἔννομος ἐν
 χειρὶ δὲ χρίσις, ἡ τίς, ὅταν μὲν θύσει ὡς διου-
 κῆ, καὶ πρὸς ἅμα, εἰρήνῃ τε καὶ θύσει· ὅ-
 ταν δὲ δὲ μὲν τὸν, τοῖς ἐχθροῖς πρὸς διδοται
 εἰς κατάλειπιν αὐτῆς. ναὸς δὲ, ὅτι τῆς ψυχῆς καὶ
 σώματος θεόκλιτον τέμενος· θυσιαστήριον, ὅτι ἐν
 τῷ ναῷ τούτῳ τῆς ἧς πιδῶς ἱδρυσμα, ἐν ᾧ πά-
 σης συμβάσεως πρὸς τοῦ θεοῦ λογισμός; ὥστε
 πρὸς τὸν ζῶον ὑπὸ τῷ ναῷ ἀναφερόμενος
 θύεται εἰς ἱλασμόν τῷ ἀναφέροντι, εἴγε καὶ
 ἄμωρον αὐτῷ ἀνέειλκε· ἔχει δὲ ἐν ὁ ναὸς ἕως

ἡμᾶς βραδυώντας, ὁ μακάριος Παῦλος ὅ-
 πως φησί, τρέχετε ἵνα καταλάβετε. εἰ δὲ πῶ
 πολὺν ὅπως κατέληθα μὲν, πότε δὲ ναὸν θεοῦ
 σέμεθα, καὶ εἰσελθόντες εἰδὼν τύχην τῆς ἑ-
 θυσιαστηρίου προσαγωγῆς. καὶ τί λέγω ὡς
 πίστεως, καὶ τῷ ναοῦ, καὶ τῇ θυσιαστηρίῳ, ὅπου γε
 ὡς δὲ θεοῦ θεοῦ καλὰ μου πρὸς ὑμῶν ταμῶν,
 οἷς ἐπιτίμησαι τὸν θεὸν ἐπὶ ἑαυτοῦ ὡς φη-
 τας, ἵνα μὴ θεομάλωτα γένηται ἡ εὐδοκία
 τοῦ θεοῦ θυμαίων, ἀλλ' οὐ τὰς κρυπλῶν ἰου-
 δαῖος ἀναφέρειν εὐδοκίαν, εἰς τὸ σέ, ὁ μὲν
 ἰουδαῖος ἐστὶν ἐν τῷ κρυπλῷ καὶ τῷ λόγῳ Παύ-
 λου, ὁ δὲ ναὸς ὡς τῷ Δαβὶδ οὐπω ὡ-
 χυρὸς, οὐτε τῷ λαῷ τῷ θεῷ πρὸς αὐτοῦ κα-
 τισκιάσας. τὸ γὰρ ἀντίκριβον ὁ λέγων
 ἐξ ἀγώνων ἀναγρῶν πῶς τῷ Αδάμ ἀμύνεται,
 καὶ οὐ μόνον τῆς τῷ θεῷ χάριτος, ἥτις ἐν ἡμῖν
 μὲν ἐστὶ κρυπτῶς διὰ τῆς βαπτίσματος, ὅτε δὲ
 ὁφείσεται, ὅταν πῶς ὁδὸν τῆς ἐπιτολῆς καλῶς
 ἀναγνῶντες, τοῖς τῷ φύσει ἡμῶν λογισμοῖς
 ἐν ἀρχιερεῖς χριστῶ ὡς θυμαί τι προσενέγκω-

μὲν

θα αὐτοὺς καὶ τὸν λόγον αὐτῶν. τούτου χάριν τὰ
 πνευματικὰ μυστήρια, ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος
 εἰληφότες ἀγνοοῦμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ ὀλιγοπι-
 σίᾳ αὐτῶν καταγνώμεν, καὶ ἑλκερινῶς αὐτῶν
 διὰ πασῶν τῶν ἐπολῶν αὐτῶν πιστεύσωμεν, τότε
 τῶν πνευματικῶν πνευματικῶν πείραν λα-
 βόντες ἐν αὐτοῖς, ὁμολογήσωμεν ἀληθῶς τε-
 λῶντες ἐν τῷ ἁγίῳ βάπτισμα, καὶ πλὴν χάριτος
 χρυσοῦ ἀφανῶς ἐκκεχυμμένοι, ἐκδεχομέ-
 νῳ καὶ λοιπὸν πλὴν ἡμετέραις ὑπακούω, καὶ ἐρ-
 γασίαι τῶν ἐπολῶν, ὧν πλὴν δυνάμει δι' αὐ-
 τῆς πνευματικῆς. διὰ τοῦτο ὅσοι οὐκ ἔχουσιν
 ἐπολὰς εἰργασάμεθα τῆς ἡθελείας, ἔπω τῇ
 ἡθελείᾳ Ἱερουσαλὴμ κατελήφαμεν. ἡ γὰρ
 ἡμεῖς Ἱερουσαλὴμ ἡθελῶντες ὅτι, ἡμεῖς ὅτι μή-
 τηρ ἡμεῖς, ἀναγνωσάμεθα ἡμεῖς διὰ τοῦ λευκοῦ
 τῆς παλιγγενεσίας. ἄλλ' ἐπὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐσμὲν
 καὶ ἐν πλατόμεθα ἀνοδίας ὁδοῦντες. τὸ γὰρ
 φιλονεικεῖν ἀγνοοῦντα, ἀντιλέγει τῇ ἀληθείᾳ,
 τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἐκ ὁδοποιμίας.
 διὰ τοῦτο καὶ πρὸς πλὴν τελῶν ἀνοδὸν ὁρῶν

.. τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι ὁ νόμος τῷ πνύματος τῆς
 .. ζωῆς ἡλθὲν ὥστε με ἀπὸ τῷ νόμου τῆς ἀμάρ-
 .. τίας καὶ τῷ θανάτου. Ἀλλὰ τοῦτο φησὶν, ὁ νόμος
 .. πνύματιχός ἐστιν, ἐγὼ δὲ Ἀρχικὸς εἰμι, πεπρω-
 .. μένος ὑπὸ πνύ αμάρτιαν· ὅθεν καὶ ὅλα τὰ
 .. τῷ νόμου, καὶ τὰ τῷ ναοῦ, καὶ τὰ θυσίαν ἐν ἡμῖν
 .. πληροῦται τοῖς πνύ χάριτι τῷ πνύματος ἀπὸ
 .. τῷ βαπτίσματος μυστικῶς εἰληφίσι· ναὸν γὰρ
 .. τῷ πνύματος ἡμᾶς εἴρηκεν (εἶ), καὶ ἀνεῖλε καὶ
 .. πνύματι καὶ θυσίας πᾶσα κελεύεται, ἰουδαί-
 .. ος λέγων ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ οὐκ ἐν τῷ φα-
 .. νερῷ· καὶ πειρμὴν καρδίας, ἐν πνύματι,
 .. οὐ γράμματι. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν νόμον πνύματι-
 .. κὸν ὁ ἐπουράνιος νομοθέτης χειρὸς Ἀλλὰ τῷ
 .. πνύματος τοῖς πιστοῖς ἐπέχεσθαι, οὐκ ἐν
 .. πλαξὶ λιθίνῃς, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίας Ἀρχί-
 .. ναις· ὥς ὅτι οὕτως ταῦτα ἐν τῷ κρυπτῷ εἴρηκεν
 .. (εἶ), ἵνα μοι νόμος καὶ ἕκαστα τῶν τυπικῶς εἴρη-
 .. μῶν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔχω βεβαίως ἐπιτεύσασθαι
 .. χειρῶν, ὥστε πᾶσιν τῶν ἐν τοῖς αὐτοῖς ὡφ-
 .. λέσθαι ἑαυτοὺς ἐλογισάμεθα, ὥστε ἡρησάμε-

παρατήτως κρατῶσα, διὰ τὸ μὴ τὸ βάπτισμα
 κακωπραγίαν. ὁ θεὸς μόνος αἰμαρὶς διὰ
 ἡμερωσιῶν καὶ πνευματικῆς, καὶ τῆς τῆς ἐφ-
 χορμῶν ὑπομοιῆς πᾶσι καλούμενος, ἀπὸ
 καὶ αὐτὰ πᾶσι ἡμῖν λεληθότως ἢ διὰ τὸ
 βάπτισματος ἱμῶν δεδομένη τέλεια χάρις.
 Ερώτησις. Οὐκοῦν ὁ Παῦλος μὴ τὸ βά-
 πτισμα ἡμῶν, ὅτι ἐκουσίως ἐκρηγνῆτο; λέγει
 ὁ, ὅτι βλέπω ἕτερον νόμον ἀντιστατέον με-
 νον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦ μου. Ἀπόκρισις. Οὐ-
 πω καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς οἱ κακῶς νοουῦ-
 ντες διὰ τρέφοι, καὶ πλανῶνται. ἀνάλαβε
 γὰρ ἀνὴρ τὸ κεφάλαιον τούτο, καὶ εὐρήσῃς ὅτι
 ὁ ἄγιος Παῦλος, οὐ λέγει πρὸς ἑαυτὸν μὴ τὸ
 βάπτισμα, ἀλλὰ τὸ τὸ ἀπίστων ἰουδαίων πρὸς-
 σῶπον λαμβανῆς, πείθων αὐτοὺς, ὅτι χωρὶς χά-
 ριτος χριστοῦ διὰ τὸ βάπτισματος δεδομένης,
 ἀδυνάτου πρὸς ἡμέραν τῆς ἀμύρτης, εἰπὼν
 ὅτι ἡμεῖς ἐγὼ ἀνδρεῖος, ὡς μερῶ-
 νται ἐκ τῶ σώματος τῆς θανάτου τούτου, ἐπάγει
 λέγων, διὰ τοῦτο τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ

σιν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς, φιλοθείας, ὅχι ἀμῶς πίας ὅτι
 σημεῖον· ὅ γὰρ ἡ παροσβολὴ τῷ λογισμοῦ, ὅτι
 σημεῖον ἀμῶς πίας, ἀλλ' ἡ τῶν νοῶν πρὸς αὐτὸν
 φιλικὴ ὁμιλία. εἰ δὲ ὁ φιλοῦμεν, πίνος χάριν
 αὐτῷ συγχρονίζομεν· ἀδυνάτον γὰρ ὅτι ἀπὸ
 καρδίας μισοῦμεν, τῇ καρδίᾳ παρὰ τατι-
 κῶς παροσμίζην, ἐκλὸς ἡμετέρας κακο-
 πασχίας. εἰ οὖν καὶ μισοῦμεν λογισμὸς
 κρατῇ κατ' ὀξυοσίαν ὅτι νοῦν συμβαίνει γὰρ, καὶ
 οὐκ ἀντίλέγω· ὁμῶς τὸ οὐκ ἔστιν ἐκκατά-
 λημμα τῆς τῷ Ἀδὰμ ἀμῶς πίας, ἀλλὰ τῆς
 μὲν ὁ βάπτισμα ἀθείας. ὅταν γὰρ μὲν ὁ ἀ-
 γιον βάπτισμα διωσάμενοι ποιεῖν ὅλας τὰς ἐν-
 τολάς, ὁ ποιῶμεν αὐτὰς, τότε καὶ μὴ γέγοντες
 ὑπὸ τῆς ἀμῶς πίας κρατούμεθα, ἕως δὲ διὰ
 μετονοίας ὅτι θεὸν παρὰ καλέσωμεν, πρὸς
 πάσας τὰς ἐντολάς κατορθοῦμεν, καὶ ὅλα
 λείψῃ ἡμῶν πλεονέκτης τῆς ἀθείας ἀμῶς πίας· δύο
 γὰρ εἰσιν αἱ πᾶσι τῆς τῷ κακοῦ ἐνεργείας. καὶ
 αἱ δύο ὅτι ἡμῶν εἰσὶ μία μὲν ἐνεργούσα, καὶ
 ἀνάλογαί τῃ ἐντολῇ ἡλείψως· ἐτέρα δὲ, ἀ-

παρατήτως κρατῶσα, διὰ τὸ μὴ τὸ βάπτισμα καθωραγίαι· ὁ θεὸς μόνος αἰμαρὶς διὰ ἡμεροσιώης καὶ πνευματικῆς, καὶ τῆς τῷ ἐσχατομύῳ ὑπομοίῃς πνευματικῆς, ἀπὸ καὶ αὐτὰ πρὸς ἡμῖν λεληθότως ἡ διὰ τὸ βάπτισματος ἐμῶν δεδομένη τέλεια χάρις.

Ερώτησις. Οὐκοῦν ὁ Παῦλος μὴ τὸ βάπτισμα ἡμῶν, ὅτι ἐκουσίως ἐκρηγνῆτο; λέγει γάρ, ὅτι βλέπω ἕτερον νόμον ἀντιπρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου. Ἀπόκρισις. Οὐ-

τω καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς οἱ κακῶς νοουῦντες διὰ τρέφοις, καὶ πλανῶνται· ἀνὰ λαβὴν δὲ ἀνῶθεν τὸ κεφάλαιον τούτου, καὶ θύρησις ὅτι ὁ ἅγιος Παῦλος, οὐ λέγει περὶ ἐαυτοῦ μὴ τὸ βάπτισμα, ἀλλὰ τὸ τῶν ἀπίστων ἰουδαίων πρὸς ὁπωπὸν λαμβάνει, πείθων αὐτοὺς, ὅτι χωρὶς χά-

ριτος διὰ τὸ βάπτισματος δεδομένης,

ἐκείνου περὶ γινώσκειν τῆς ἀμύνης, εἰπὼν

ταλάπωρος ἐγὼ ἀνδρεσπος, ὡς μερῶ-

ν τοῦ σώματος τῆς θανάτου τούτου, ἐπάγει

καὶ, ὁ ὅστις τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ

σιν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς, φιλοθείας, ἔχ' ἀμῶντίας ἐστὶ
 σημεῖον· ὃ γὰρ ἡ παροσβολὴ τῷ λογισμοῦ, ἐστὶ
 σημεῖον ἀμῶντίας, ἀλλ' ἡ τῶν νοῶν παρὰ αὐτὸν
 φιλικὴ ὁμιλία. εἰ δὲ ὃ φιλοφρόν, τίς χάριν
 αὐτῷ συγχρονίζομεν· ἀδυνάτον γὰρ εἶναι ἀπὸ
 καρδίας μισοῦμενοι, τῇ καρδίᾳ παρὰ κατα-
 κῶς παροσμιλῆναι, ἐκλὸς ἡμετέρας κακο-
 παρίας. εἰ οὖν καὶ μισοῦμενος λογισμὸς
 κερδὶς κατ' ὀξοισίαν εἶναι νοῦν· συμβαίνει γὰρ, καὶ
 οὐκ ἀντίλεγω· ὁμῶς τὸ οὐκ ἔστιν ἐγκατά-
 λημα τῆς τῷ Ἀδὰμ ἀμῶντίας, ἀλλὰ τῆς
 αὐτῷ ἐμβαπτιζομένης ἀθείας. ὅταν γὰρ μὲν ὁ ἀ-
 νὴρ βαπτισθεὶς ἡμιάνθρωποι ποιεῖν ὅλας τὰς ἐν-
 παρίας, ὃς τὸν αὐτὸν αὐτῶν, τότε καὶ μὴ γέγοντες
 ὑπὸ τῇ ἀμῶντίας κρατούμεθα, ἕως αὐτὸν δὲ
 μετὰ τὸν ἁγίον πατέρα καλέσωμεν, παρὰ
 πάντας τοὺς κακοφρονοῦντας, καὶ ἔξα-
 λείναι τὸ πλὴν τῆς ἀθείας ἀμῶντίας· οὐδὲ
 ἀπὸ τῆς τῷ κακοφρονοῦντος· καὶ
 οὐδὲν εἰσὶ μία λέξις, καὶ
 οὐδὲν ἐν τῷ λόγῳ, καὶ οὐδὲν ἐν τῷ αὐ-

ἀφ' ἧς οὐκ ἐποίησεν· ἐπεὶ εἶπε μοι σὺ, εἰ δὲ ἔργαν ἦ ἀ-
 μώρτιον τῷ Ἀδὰμ ἐκ κήτης, πῶς ὄχρειστος
 ἀπέθανεν ὑπὸ τῇ ἀμώρτια ἡμῶν καὶ τῇ
 γραφᾷ. Ἄλλὰ πρὸς ταῦτα μὴ ἀπιλέγῃς
 οὐκ ἔχουσιν, ἀνακόλουθα ὅ μόνον ἐσφωτῶσι
 πρὸς ταῖς ἐαυτῶν ὑπονοίας τοὺς πᾶσι νύοντες,
 τῇ ὁμολογίᾳ τῆς γραφῆς μὴ πειθαρχοῦντες·
 εἰ γὰρ φησιν, ἐν τῷ βάπτισματι ἀπαρτίζε-
 ται ἀμώρτια, διὰ τί πάλιν ἐργαῖ ἐν τῇ καρδίᾳ.
 ἡμεῖς ὅ πολλὰκις εἰρήκαμεν πρὸς αἰτίαν, ὅτι ὁ
 καταλελειμμένος ἐργαῖς τοῦ βάπτισμα· δι-
 δωσι γὰρ τελείαι πρὸς λύσιν, δῆσιν δὲ πάλιν ἐ-
 αυτοὺς διὰ τῆς πειρασθείας, ἀ λευκώματα
 ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν, τῆς τῇ αὐ-
 τεξοισίᾳ ὅτι πειραγέσεως· ὁ γὰρ πρὸς τὴν ἀ-
 δονίαν ἢ θυμὸν ἐλχρονίζων λογισμὸς, οὐχ ἀ-
 μώρτιας ἐκ καταλελειμμένης, ἀλλ' αὐτεξοισίᾳ
 πειρασθείας ὅτι τεκμήριον, διὰ τὴν ἐχονίαν
 ὁ ἐξοισίαι λογισμοὺς καταρτίζε, καὶ πᾶν ὑψώμα
 ἐπαρμόδιον καὶ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ πρὸς
 γραφίαν λογισμὸν οὗτον ποιεῖν τοῖς καταρτι-

ὅτε ἔχῃς πλὴν ἡδυνείδου, καὶ ὃ δυνάσασαι ἐ-
 πιτελέσαι τὰς ἐντολάς, ὅθεν ποίων ἀγώνων λέ-
 γῃς ὅξ αὐτῶν πλὴν αἰμῶντιδου· οἱ ἀγῶνες τῶν
 πιστῶν ἐντολαί εἰσιν. σὺ οὖν λέγῃς, ὃ δυνάμει
 ποιῇσαι τὰς ἐντολάς, ἐὰν μὴ παροῦτον δι' ἀγῶ-
 νων καθαρισθῶ. δείξόν μοι ἐκ τῶν ἐντολῶν οἷς
 λέγῃς ἀγῶνας, καὶ πείθομαι σου τὰ φερόμε-
 μα· καὶ γὰρ παροῦτον εἶποις, ἐντολή ἐστὶ·
 καὶ τηρεῖται, καὶ ἀγρυπνίαι, ἐντολή ἐστὶ· καὶ
 μετάδοσις, καὶ ψυχῆς ἀρνήσις, ἐντολή ἐστὶ· καὶ
 λογισμῶν καθαίρεσις, ἐντολή ἐστὶ· καὶ θάνα-
 τον, καὶ σταυρόν· καὶ ὁ, τίσι μὲν ἔργον, ἔργον ὁρε-
 τῆς εἶποις, ἐντολαί εἰσι πάντα. ὅθεν τοῖς λα-
 βοῦσι πλὴν δυνάμει τῶν ἐντολῶν, ὡς πιστοῖς
 παροῦσιν, τῶν ἐπαγωνίσασθαι ἀπὸ τοῦ μὴ
 σταφυλῶσαι εἰς τὰ ὀπίσω, ὅχι ὡς ἀπὸ τοῦ τῶν
 ὅξ αὐτῶν πλὴν αἰμῶντιδου, ἀλλ' ὥστε μηκέτι
 εἰς τὰ ὀπίσω σταφυλῶσαι εἰς τὰ ὀπίσω. καὶ αὐτὰ
 οὖν αἱ ἐντολαί, ὅχι τῶν αἰμῶντιδου ἐκκόπιοι·
 τῶν γὰρ ὅθεν μόνου τῶν σταυρῶν γεγῆνται· ἀλ-
 λα τοῖς ὅθεν τῶν δοθείσης ἡμῖν ἡδυνείας φυ-

πλοισμα μὴ πρέπεσθαι ὅτι ὁ κακὸν, ἀλλ' ἐμ-
 μύειν εἰς ὁ ἀγαθόν· εἰ γὰρ βία ἐπαχεν ὑπὸ τῷ
 ἔξοισιαν ὁ ἀνδρεπος, πρὸς τῷ ἡδυνάτο ἐ-
 λυθεράσαι ἡμᾶς ὁ θεός, καὶ ἀπρέπτοις βία
 ποιῆσαι νῦν δὲ οὐχ ὅπως, ἀλλ' αὐτὸς μὲν δὲ
 τῷ βαπτίσματος τῆς κατὰ βία διυλίας ἐξή-
 γαγε, κατὰργήσας τὴν ἀμάρτιαν δὲ τῷ σω-
 ρυ, καὶ ἐντολὰς ἡδυθερίας ἔτετο. ἐμμεῖν δὲ,
 ἢ μὴ ἐμμεῖν ταῖς ἐντολαῖς ταῖς αὐτῶν ἐξοισίω
 ἡμῶν θελήματι πρὸς ἐχώρησεν. αἱ οὖν ἐντολαὶ
 κατὰ δὲ ὅτι μὲν οὖν κατ' αὐτὸ τὴν πρὸς
 τὸν ἡδυθερώσθητα ἀγάπην σημεῖοις· κατὰ
 δὲ ὅτι ἀμάρτιαν, ἢ ἐκλήποις, τῷ πρὸς τῷ ἡ-
 δυνάς ἡδυπάθει δὲ κινύσιν. οἱ γὰρ τοῖς ἰδίους λε-
 γομοῖς πρὸς ἐπίπτοις λέγοντες, ὅτι θεὸς μὲν
 ποιῆσαι τῷ ἐντολὰς, καὶ ὁ δυνάμεθα, ὑπὸ τῷ
 ἀμάρτίας κατ' ἐξοισίαν κατὰ μὲν οὖν δὲ καὶ
 πρὸς τῷ ἀγνίσα καὶ ἐξ αὐτῶν τῷ ἀ-
 μάρτίας, ἵνα διωκτῶ μὲν ὅτι τελέσαι τῷ τῆς
 ἡδυθερίας ἐντολὰς, μὴ νοοῦντες αἱ λέγουσι,
 μὴ τε πρὸς ἡνὼν δὲ βεβαγοῦνται. εἰ γὰρ ὅπως

λυθτεῖαι καὶ διώσιν, ἀλλ' ὑποὶ τῷ αὐτῷ
 πᾶσι κραυγὴ μῆκος. εἰ γὰρ ἔχῃς τὸ κράτος καὶ τῶν
 πατρῶν, γίνωσκε ὅτι κατέχη ὀξοισία, ἀλλ' αἰ-
 τία πλήματος. ὅσα οὖν ἡ θεία γραφή περὶ
 καθαρισμοῦ διδάσκειται, ὡς ἡ θύθεσις διδά-
 σκεται, ὡς ἡ θύθεσις πρῶτης, τῷ μὴ μὴδὲν
 εἰ τοῖς τοῖς τοῖς λογισμοῖς, ἀλλ' ἀγαπᾶν πλεον
 ἡ θύθεσις, ὀξοισία ἐχόντες ῥέπειν, ἐφ' ὃ δὲ
 λωμῶν, ἥτοι ἀγαθόν, ἥτοι κακόν. Ερώτη-
 σις. Εἰ ἡ λυθτεῖα μὲν ἐν τῷ βαπτίσματι,
 διὰ τὴν οὐκ εἶδα μὲν τὸν αἶρα τῆς ἡ θύθεσις,
 καθαὶ βλέποισιν οἱ ἀγωνιζόμενοι. Από-
 κρισις. Επισκετοῖσιν ἡμῶν αἱ καὶ γέλησιν
 ἡδοναί, καὶ ἀμύψαι τῷ ἐκ τῶν, αὐτοὶ ἐκείνοι διωρ-
 θώσονται. περὶ φησὶ καὶ γὰρ, ὅτι ἡ θύθεσις
 καὶ ὁ αὐτοῦ τοῦ καὶ τῷ δωρεαὶ τῷ χει-
 ροῦ, καὶ τῷ τῷ ἰδῶν γέλημα, ὅπου ἀγαπᾶ, ἐκεῖ
 ἐμμένει καὶ βεβάπτισται, διὰ τὸ αὐτεχνοῖον.
 ὅταν οὖν λέγῃ, βιάσθαι ἀρπάξοις πλεον βασι-
 λῆσαι τῶν ὁρατῶν, τότε ὅτι τῷ ἰδῶν γέλημα-
 τος λέγῃ, ἵνα βιάσθαι ἐκαστος ἡμῶν καὶ τὸ βα-

θα ποιῇ αὐτὰ, φαιερὸν μὲν, ὅτι μυστικῶς τῆς
 χτ' ἢ ἀμώρτίας δουλείας ἡλυθερώθη μὲν χτ'
 ὁ γεγραμμένον, ὅτι ὁ νόμος τ' πνύματος τῆς
 ζωῆς ἡλυθερώσεται με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἀμώρ-
 τίας, καὶ ὁ θανάτου· ἀλλὰ δὲ πλὴν ἀμώρτίας τῆς
 ἐντολῶν τοῦ καθαρίσματος ἡμᾶς, ὑπὸ τῆς
 ἀμώρτίας ἐνεργουμένη. ἡ οὖν δεῖξόν μοι τοὺς
 βεβαπτισμένους ἀδυατάως ἔχοντες ἐν το-
 λᾷ τῆς ἡλυθείας ἐργάζεσθαι, καὶ ἄρα τοῦτο
 μὴ εἶναι τέλος τὸ βάπτισμα· ἡ ἡμῶν δὲ κρυόν-
 των ἡληφέναι αὐτοὺς πλὴν τοιαύτου διώαμιν,
 ὁμολογήτωσαν, ἡλυθερώσεται μὲν χεῖρι
 χειροῦ, ἐαυτοὺς ὡς δεδωκέναι τῇ τῆς κα-
 κῆς δουλείας, ἄρα ὅ μὴ τέλει πάσας τὰς ἐν-
 τολὰς, καὶ ἀλλὰ τοῦτο πάλιν ὑποχρεοῦν γε-
 γονέναι. λαβέτωσαν δὲ ἐκ τῶν ἰδίων μῆτυ-
 ρων τὸν ἡἑλχον· καθαρίσω μὲν ἐαυτοὺς ἀδελ-
 φοὶ ἀπὸ πόρνου μόλυσμῃ ἁρκῶς ἐπὶ πνύμα-
 τος· ὁ οὖν δουλὸς τῆς ἀμώρτίας, πῶς διώαται
 ἐαυτὸν καθαρίσαι ἀπὸ πόρνου μόλυσμῃ ἁρ-
 κῶς καὶ πνύματος, μὴ ἔχον πλὴν τοιαύτου ἐ-

- ρέσθ, καθαίρω ἡμέτερά ἡμᾶς ἡ γὰρ γραφὴ λέ-
 11 γουσα, ὡς κύων ἐπιτρέφας ἐπὶ τὸν ἴδιον ἑμε-
 12 τον· ὅπως δὲ θεσπος ἐπιτρέφων ἐπὶ τὴν ἐ-
 αὐτῆς ἀμύρτιαν αὐτεξουσίᾳ παθαίρει· ὁ γὰρ
 θελήμα, καὶ ὁ βάπτισμα, ὅτι θεός, ὅτι σα-
 τανᾶς βιάζεται. ἄρα οὐκ ἠκούσαμ ὅτι ἐν-
 πολὰ τῆ χειρὸς αἱ μὲν ὁ βάπτισμα διδο-
 μύται, νόμος ἡ θρησκείας ἐστὶ, καθαίρειται ἡ γὰρ
 13 φησὶ, ὅπως ποιήτε, καὶ οὕτως λαβήτε, ὡς ἀφ' ἑ-
 14 νόμου ἡ θρησκείας μὴ οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ. καὶ πάλιν
 15 ὁ ἄγιος Πέτρος, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πί-
 16 στει ὑμῶν τὴν ἀρετήν. καὶ ἡ ἐξῆς εἰπὼν, ἐ-
 17 πάνα λέγων, ὅτι γὰρ μὴ πῶς ἐστὶ ταῦτα, τυφλός
 18 ἐστὶ μυωπάζων, λήθων λαβὼν τὸ καθαίρειν
 19 τὴν πάλαι αὐτῶν ἀμύρτημάτων. ἐννοήσατε
 ἀφ' ἧς παρρησιάζων τὸ ἀφ' ἧς τὸ βάπτισμα-
 ρος καθαίρειν, μυστικῶς μὲν γὰρ μόνον, ἐνερ-
 γῶς δὲ ἀφ' ἧς ἐν πολλῶν δυνάμετον. εἰ δὲ
 βαπτισθέντες οὐκ ἠλευθερώθημεν ἀπὸ τῆς
 παλαιᾶς ἀμύρτης, δηλονότι οὐδὲ τὰ τὴν ἡθρη-
 σκείας ἔργα ποιεῖν δύναμεθα. εἰ γὰρ δύναμε-

θα ποιῇ αὐτὰ, φανερόν μὲν, ὅτι μουσικῶς τῆς
 χτ' τ' αἰμῶνίας δουλείας ἡλυθερώθημεν χτ'
 •• ὁ γεγραμμένον, ὅτι ὁ νόμος τ' πνύματος τῆς
 •• ζωῆς ἡλυθέρωσε με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς αἰμῶ-
 •• νίας, καὶ τ' θανάτου. ἀλλὰ δὲ πλὴν ἀμύχαν τῇ
 ἐντολῶν τοῦ καθαρίσματος ἡμαῖς, ὑπὸ τῆς
 αἰμῶνίας ἐπεργαζόμεθα. ἢ οὖν δεῖξόν μοι τοὺς
 βεβαπισμένους ἀδυνατίως ἔχοντες ἐν το-
 λᾷ τῆς ἡλυθείας ἐργάζεσθαι, καὶ εἰς τὸ
 μὴ εἶναι τέλος τὸ βάπτισμα· ἢ ἡμῶν δεκνόν-
 των ἐληφέναι αὐτοὺς πλὴν τοιαύτην διψάμεν,
 ὁμολογήτωσαν, ἡλυθερώσθαι μὲν χεῖρι
 χειροῦ, ἐαυτοὺς δὲ πῶς δεδωκέναι τῇ τῇ κα-
 κῇ δουλείᾳ, εἰς τὸ μὴ τελῆν πάσας τὰς ἐν-
 τολάς, καὶ ἀλλὰ τὸ πάλιν ὑποχέειν γε-
 γνηέναι. λαβέτωσαν δὲ ἐκ τῶν ἰδίων μῦτυ-
 •• ραῖν τὸν ἔχον· καθαρίσωμεν ἐαυτοὺς ἀδελ-
 •• φοὶ ἀπὸ πονηρῶς μολυσιᾶς ἑκὸς ἐκ πνύμα-
 •• τος. ὁ οὖν δούλος τῆς αἰμῶνίας, πῶς διψάται
 ἐαυτὸν καθαρίσαι ἀπὸ πονηρῶς μολυσιᾶς ἑ-
 κὸς καὶ πνύματος, μὴ ἔχον πλὴν τοιαύτην ἐ-

ρέουσιν, κατὰ τὸ ἥϊόν ἐμαῖς ἢ τοῖς ἄλλοις γράφῃ λέ-
 γουσα, ὡς κύων ἐπιτρέφας ἐπὶ τὸν ἴδιον ἑμα-
 τον· ὅπως δὲ ἄνθρωπος ἐπιτρέφων ἐπὶ τὸν ἑ-
 αὐτοῦ ἀμῶντα αὐτοξοισίῳ παραιρέσθ· ὃ γὰρ
 θέλημα, καὶ τὸ βάπτισμα, ὅτι θεός, ὅτι σα-
 τανᾶς βιάζεται. ἀρα οὐκ ἔχουσιν ὅτι ἐν-
 πολὰ τῶ χειροῦ αἱ μὲν τὸ βάπτισμα δεδω-
 μέναι, νόμος ὕδατος ἐστίν, κατὰ φησὶν ἡ γρα-
 φή, ὅπως ποιήτε, καὶ οὕτως λαλῆτε, ὡς ἀφ' ἑ-
 νός μου ὕδατος μνημονεύετε κρίνεσθαι. καὶ πάλιν
 ὁ ἅγιος Πέτρος, ἐπιχορηγήσας ἐν τῇ πί-
 στει ὅμως τὸν δόξαν. καὶ τοῖς ἐξῆς εἰπὼν, ἐ-
 πάνα λέγων, ὅτι γὰρ μὴ πᾶσι ταῦτα, τυφλός
 ἐστὶ μυωπάζων, λήθων λαβὼν τὸ καθαρισμὸν
 τῷ πάλαι αὐτὸν ἀμώμητων. ἐνοήσατε
 ἀφ' οὗ παρρημίων τὸ ἀφ' οὗ τὸ βάπτισμα-
 τος καθαρισμὸν, μυστικῶς μὲν ἡρόμενον, ἐνε-
 ργῶς δὲ ἀφ' οὗ ἐν πολλοῖς διεισπόμενον. εἰ δὲ
 βαπτισθέντες οὐκ ἠλθὲτε ῥῶνιμον ἀπὸ τῆς
 πατρίδος ἀμώμιας, δηλοῖ ὅτι οὐδὲ τοῖς ὕδα-
 τος ἔργα ποιῆν διδάμεθα. εἰ δὲ διδάμε-

δὴ τυγχάνει. καὶ εἰ οὐκ ἔστι τέλος τὸ βάπτισμα, ἀλλ' εἰς ἀγώνων λέγουσιν ἔχον τινὲς τελότητα, μάταιος περ' ἐκείνους ὁ τ' ὑβουλῆς νόμος, καὶ πᾶσα ἡ τῆς σαρκὸς ἀφ' ἧς νομοθεσία διήρηται. ἀδικον δὲ καὶ τὸν χρεῖστον εἰσαγροισι, τοῖς βαπτισθεῖσιν ἔργα ὑβουλῆς πωρεπάξαι, ἐπὶ τοῖς πωραῖς δεδολωμένοις τῇ ἀμύρτῃ καὶ λέγουσιν καὶ ἡ χάρις τῷ θεῷ, ὅτι χάρις, ἀλλ' ἡμετέρων ἀγώνων διυπαπόδοις. εἰ γὰρ εἰς ἔργων, οὐκ ἐπὶ χάριτι· εἰ δὲ χάριτι, τὸ ἔργον οὐκ ἔστι ἔργον, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ὑβουλῇ σαρπτος, ὅτι ἔργον ὑβουλῆς καὶ πίστεως. τοιαῦτα πωρὸς γαλατίας ὁ ἄγιος Παῦλος οἰκονομικῶς πωρὸς ἔλαψεν, καὶ τῶν καὶ αὐτοῖς τὰ ὅμοια ἀπιστήσαντας. ἡμεῖς δὲ ὅτι ὅτι ἀπιστοῦμεν τινὲς χάρις τῷ θεῷ, μὴ γνύοιτο, ὅτι ἐπὶ τῇ κηρύγματι πίστιν ἀρξάμεθα. ἀλλ' εἰ καὶ μὴ τὸ βάπτισμα ὑπὸ τῆς ἀμύρτης κρατούμεθα, ὅτι ὡς τῷ βαπτίσματος ἀτελοῦς ὄντος, ἀλλ' ὡς ἡμῶν τ' ἐπὶ τῇ ἀμελωῶτων, καὶ ἐφ' αὐτῶν ταῖς ὑδναῖς πωρα-

- πισμα, τέλφον μὲν ὅστιν, ὃ τέλφοι ᾧ τ' μὴ ποι-
 ουῶτα θεὸς ἐντολὰς. μὴ οὖν ἀνθρώπων
 ὑπονοίας, ἀλλὰ τῇ θεῷ γραφῇ μάλλον πι-
 „ στεύσωμεν, ὅτι χρηστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν
 „ μὲν πᾶν ἡμῶν καὶ θεὸς γραφὰς, καὶ ὅτι συνέ-
 „ τάφηκεν αὐτῷ διὰ τὸ βαπτίσματος· καὶ, ὁ ἀ-
 „ ποθανὼν, δεδιχάσθαι ὑπὸ τοῦ ἀμώβης· καὶ
 „ ὅτι ἀμώβης, ἡμῶν ἐκχειρίσθη, ἐὰν θεὸς ἐντολὰς
 „ αὐτῷ ποιήσωμεν· εἰ δὲ ὃ ποιῶμεν, ἀπίστοι ἐ-
 „ σμέν, καὶ ὑπὸ τῆς ἀμώβης κρατούμεθα. πί-
 „ στες γὰρ ὅτι, οὐ μόνον ὁ βαπτισθῆναι εἰς χρι-
 στὸν, ἀλλὰ καὶ ὁ ποιῆν θεὸς ἐντολὰς αὐτῷ· ὅτι
 μὲν γὰρ μυστικῶς συνταφέντες αὐτῷ διὰ τὸ
 „ βαπτίσματος, καὶ συνεήλθεν ἡμεῖς, ἐ συνε-
 „ κήλυσεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις καὶ τὴν γραφὴν,
 δῆλον ὅμως ἔδωκεν ἐντολὰς, ἵνα ταύται ποιή-
 σασθε, ὅπως ἴδωμεν τὴν δεδομένην ἡμῖν τελφό-
 τητα· εἰ ᾧ μὴ ποιήσωμεν, ἐκουσίως φανώμεν
 ἐνεργεῖν ἡμεῖς ὑπὸ τῆς ἀμώβης. εἰ λέγομεν
 ὅτι ἔργων ἀναρθεῖν ἀμώβης, ἀπὸ χρηστὸς
 „ δωρεὰν ἀπέθανε, ἐπεὶ εἰρημνύει πάντα ψυ-

μῦθας μὲν ὁ βάπτισμα ἐν ἑαυτοῖς θείκον
 τες, πρὸς ταῦτα ἡμεῖς τί ἐροῦμεν, ἢ τί τι πι-
 στεύομεν. Ἀπόκρισις. Χρὴ μὲν ἡμᾶς ὡς
 ἀποστολικῶν κηρύγματι πιστεύειν, καὶ ἐμμένειν
 ταῖς ἑαυτῶν ὁμολογίαις, ὅτι μὴ πειράζωμεν τί
 τὸ θεὸς δυνάμειν ἐν ἀνθρώποις ἡσυχασίας,
 μηδὲ πάλιν ἐκείνῳ ζυγῷ δουλείας ἀνέχεσθαι,
 ἀλλὰ κρατεῖν τίς ἡ βουθεία, ἀλλὰ τῆς ἐργα-
 σίας τῆς ἐν πολλῷ, δι' ὧν ἀνὰ λόγους πάντα ἀ-
 λήθεια θείσκειται, καὶ εἰδέναι ὁφείδωμεν, ὅτι ἀλλὰ
 τὸ τούτων ἑλπίσιν καὶ ἀνὰ λόγους ἡσυχίας ἐν
 αὐτοῖς ἐργαζόμεθα. ὅτι τὸ ὅτι μάλιστα ἐργα-
 ζόμεθα ὁ κήρυγμα, πρὸς ἐργασίᾳ μάλλον
 ἢ λόγῳ θεοῦ πειθόμενοι, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον
 ἡ πίστις ἡμῶν. ἀλλὰ τὸ καὶ ἐπὶ ἐσμέν ἐν ταῖς
 αὐτοῖς ἡμῶν. Ερώτησις. Ἡμεῖς οὐ
 λέγομεν μάλιστα τὸ κήρυγμα, ἀλλὰ ζητοῦ-
 μεν μαθεῖν τίς ἡ ἀλήθεια. Ἀπόκρισις. Εἰ
 οὖν ὁ κήρυγμα ἀληθὲς ἔχομεν, τελέσωμεν
 πάσας τὰς ἐντολάς, καὶ τότε εἰδομεν εἰ ἡσυχίας
 τῆς αὐτοῖς ἐργαζόμεθα. ὅτι γὰρ ἄνθρωπον βά-

μετομοίας τ' ὄρον ἕως λύσεως καὶ θανάτου κε-
 χρεωσθὲν μὲν τὰς ἐπουρανίῃ βασιλεῖ χρεῖται,
 ὧς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ

πρὸς τοὺς ἀπορριψτάς παρὰ τῆς
 γαίης βαπτίσματος.

ΕΓΕΙΔΗ, οἱ μὲν, τέλφον
 λέγεσι τὸ ἄγιον βάπτι-
 σμα, ἐκ τῶν δόμων τοῦ τῆς
 φῆς λεγούσης, ἀνταγὰς βά-
 πτισαὶ καὶ ἀπολούσαι τὰς
 αἰμῶνας σου καὶ τὸ, λούσατε καὶ καθαροὶ γί-
 νεσθε καὶ πάλιν, ἀλλ' ἀπολούσατε, ἀλλ' ἡ-
 γιάσθητε, ἐκ πολλὰς τοιαῦτα εἰς μυστήρια φέ-
 ροντες. ἔτεροι δὲ ὅς ἀγώνων ἀναιδέως καὶ πα-
 λαμὲν αἰμῶνίδην, φέροντες καὶ αὐτοὶ μυσ-
 τήρια τῆς γραφῆς λεγούσης, καθαρίσω μὲν ἐ-
 αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ ἁρκῶς καὶ πνέ-
 ματος. ἅμα δὲ καὶ αὐτὸν καὶ ἐνέρχαι τῆς αἰ-

καὶ γὰρ αὐτὸς ἀν' ἑαυτοῦ εἶμι· μηδὲν δὲ κοινὸν ἢ
 ἀκαθάρτον λέγειν θεόθεν ἐδιδάχθη μὴν, ὁ μολο-
 γήσας. Παῦλος ὃ δὲ δεδομῆτος αὐτῷ χάριτος
 τοῦ θεοῦ, ὑπολήγειν ὅσα μοῖ ἕως θανάτου
 λογισάμενος, ὅπως ἔφη, διώκω ὃ, εἰ ἔκκατα-
 λάβω, ἐφ' ᾧ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 τοῦ κατὰ ληψὶν τὴν μέγαν ἐξόδον ἐπιμονίῳ
 εἰρηκῶς, καθάπερ καὶ τὰς πρὶν Τιμοθέῳ ἐπι-
 τέλει, Φαιεράν αὐτῷ τὴν ἐπύτητα δὲ ἐξόδου
 καθιστῶν, λέγων, ὅτι ἀγῶνα ὅτι καλὸν ἡγώνι-
 σμαι, ὅτι δρόμον τετέλεκα, ὃ πίστιν τετήρηκα,
 ὅσα ἔειπασιν καὶ ὅσον χρονικὸν ἐπιμετήσας ἐ-
 αὐτῷ, ὡς καταπαύσας ἐν δρόμον δὲ τελεφό-
 τητα, καὶ μηκέτι χεῖζων ἀγῶνι τῷ ὑπο-
 τῷ σώματι τοῦ θεοῦ, μηδέποτε ἐπὶ γῆς κα-
 ταπαυομένων, ὅστιν ἡ ἐκκλησία· ἀλλὰ τὴν
 ἐξοδὸν αὐτῶν, τέλος δρόμου καὶ ἀγῶνι εἴρηκε.
 φησὶ γὰρ, ἡδὴ ἀπένδομαι, καὶ ὁ χαρὸς τῆς ἐμῆς
 ἀναλύσεως ἐφάνηκεν. ὁρᾷς ὅτι ὅσα εἶπεν, ἀνα-
 παύομαι, ἀλλ' ἡδὴ ἀπένδομαι, δὲ τῷ τοῖς τῶν
 ῥημάτων τε καὶ πραγμάτων, δὲ καὶ πᾶσι δὲ

Φροσιώνη, μηδὲ αὐτὸς ἀφ᾽ ἑαυτῆς αἰτία με-
 τέρουσαν. ὁ πιστὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ δίκαιος Ἰωβ,
 γινώσκοντες ἀποδόνεσθαι αὐτοῖς ὠνόμασθαι. Ταῦτα δὲ
 ταῖς ῥήματα ταπεινοφροσιώης τεκμήριον· ὃς
 μετέρουσας κεκορεσμένος, ταπεινοφροσῆς ἔδύ-
 νηται. οἱ γὰρ παῖδες οἱ ὄντως μεγαλόφρο-
 νες, καὶ μεγαλομύητες, ἐκ μέσου καρμῆος
 φλογὸς ἐξωμολογηῦντο, καὶ ὁ ἡμῶν ἡκέαι καὶ
 ἱερομνηκαὶ λέγοντες, ὡς ἔτι τῶν ποτὲ κακῶν
 μετενόουν, λοιπὸν τέλφοι ὄντες· καὶ πᾶς γε-
 δὸν ὁ ὕμνος αὐτῶν; μετέρουσας ἐπέχει δυνά-
 μιν. εἰ οὖν καὶ λίαν βίαια ἐσθλότητες καὶ τέλφοι
 διὰ παραμάτων ἀποδιδόντες, τούτῳ ἕως
 θανάτου ἐχρήσαντο ὥς βοήθημα τι, τίς ἔστι λοι-
 πὸν ὁ παροφάσις διχαιοσιώης θάρρων ἐαυτῶν,
 καὶ μετέρουσας καταφρονῶν. ἐγὼ μὲν οἶμαι,
 ὅτι καὶ κατὰ Γαυλον καὶ Πέτρον ἀγῶς τις εἴη, ὅτι
 ὅπως αἰρήσεται ὁ πλὴν αἰτία τῆς ταπεινοφρο-
 σιώης καταλιπεῖν. Ἀλλὰ τοῦτο Πέτρος ἐαυτὸν
 παρὰ Κορινθίους, κρύψας μὲν ὅτι θεοῦ ἐστὶν
 μέρος τούτου, τὸ ἴδιον φανερῶσας, εἶπεν, αἰάσας
 καὶ γὰρ

πος. ὁ παρορίζων αὐτὸν, ἐρέσεται εἰς τὰ ὀ-
πίσω, καὶ ἀνακαίρει τὰ παλαιὰ παθη-
ματα. ὁ ἔχων γνώσιν ἀληθῆ, οἶδεν ὅτι χρεῖται ἑ-
καὶ μετενοίας· ἕκαστον γὰρ αὐτῶν ἐν ἀν-
θρώποις κατενδιώεται. χρεὶς ἡμᾶς ἐπὶ μετα-
νοίας ἐγκύησατο· ὁ ἀφικεῖς αὐτὸν ἀφαιεῖ τὴν εἰς-
ρησάμενον. ἀλλὰ μετενοίας καὶ παρὰ τὴν ἑ-
δὲν ἄξιον ποιῆσαι διωάμεθα· ἐλεοῦμεθα
ὅτι μὲν ἀλλὰ τὸν παρὰ τὴν βίαν ὁρμήσας
ἕως ὁδοῦ, καὶ κρατῶν αὐτὸν, καὶ ἐν τῇσι
πλημμελήσῃ, ἀλλὰ τὸν βίαν ὁρμήσας· τὸτο
γὰρ ἐν διαγελίαις ὁ κύριος ἐπηγείλατο. ὁ λέ-
γων μηκέτι χρεῖται αὐτῆς, δίκαιον ἑαυτὸν κρί-
νει, καὶ ἔσθονον κακὸν ὑπὸ τῆς γραφῆς ὀνομα-
ζεται. ὁ οἰήσας δικαιοσύνης, ὡς τελέσας αὐτὸν
ἀλλὰ κείμενος, ὡς οὐκ οἶδεν, ἀντιφρόως σιν-
δουάζεται ταῖς ἡδοναῖς, εἴτε ἡ οἴκῃς καὶ ἡ ἀγα-
ζοῦσα ἡδονὰς τυχεύουσιν. ὁ ἔχων οἴκῃς, ὁ δὲ
παταται ὁρμήσας γεγραπταί γὰρ, ὁ κατοιόμενος
καὶ καταφρονητῆς ἀνὴρ ἀγαζών, ὁ δὲ ὁ μὴ πε-
ραιῖ. εἰ οὐδὲν βλάπτει ἐν τέλει ἡ ταπεινο-

γηκεν ἑτέρος δι' ἑτέρου οἴκονο μικρῶς βοηθού-
 μιν· ἀλλ' αὐτίκω ὁ θεὸς τοὺς νοσήσαντας ἔσω-
 σεν, ἀμνηστῶντας δὲ αὐτῆς ὁδομίτας κατέ-
 φλεξεν, εἰ καὶ μέχρι θανάτου μετδροοῦντες
 ἀγωνισόμεθα. ὁ δὲ ἕτως τὸ δέον ἐπληρώσα-
 μιν· ὁ δὲ γὰρ ἀντάξιον τῆς βασιλείας τῷ ἔ-
 ρανῶν. ὡς γὰρ ἐσθίοντες καὶ πίνοντες, καὶ λα-
 λῶντες, καὶ ἀκροῦντες, ἕτω καὶ μετδροῖν φυ-
 σικῶς κεχρηωσήμεθα. ἀπαξ ὁ ἄξιός,
 θανάτῳ καὶ νόμῳ τε θανάτῳ· ὁ δὲ, ζῆ, μετα-
 νοίας ἔνεκεν, καὶ μὴ δι' ἁδῆς. ἀλλὰ διὰ τὴν τῆ
 πρὸς ἀβάσεως ἀμνηστῶν, βαπτισθέντες ἐκαθα-
 ρίσθημεν· καὶ θαλασθέντες, ἐν πολλὰς ἡγάροντες.
 ὁμοιοποιῶν τὸ δούτερον, τὸ πρὸς ἐμολύων,
 λήθην λαβὼν τῷ καθαρισμοῦ τῷ πάλαι
 αὐτῶν ἀμνηστῶν, ὡν ὁδοίς ἀνελλιπῆς τὸ κα-
 ρὶ ἡμέραν διείσκειται, μηδέποτε μηδὲν τῷ
 πρὸς ἐταλμῶν πρὸς ἀλῆψας. διὰ τὴν το πᾶ-
 σιν αὐτῶν ἀναγκάσις ἡ μετάνοια. αὕτη γὰρ ποτὶ
 ἐκρύβια νῦν ἀκούσια ἀποδείκνυσιν, διὰ τὸ μι-
 σῆσαι τὰ πάθη, καὶ ἀπέχεσθαι τῷ πρὸς ἡμα-

είας πρὸ ἡγούσης, ἔχατον ὑποδίκω θανάτῳ
 πεπλώκασιν. ὁ δὲ βολος οὐ παύεται πολεμῶν
 ἡμᾶς, οὔτε ἡμετέροια ἔργειν ὀφείλει ποτέ.
 οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τῇ πλησίον αὐτῶν παρορφέ-
 ρει διακρίζονται, ὅκλως ἐνεργοῖς ἀγάπης τε-
 λῶσαι μὴ δύνασθαι. μάτε πῶς ἡ φύσις
 διδάσκει ἡμᾶς, ἕως θανάτου μὴ ἀφίεναι αὐ-
 τῶν νοῖς λογικῶς ἔργειν οὐ δύναται, ἀλλὰ
 καὶ τέλος ἢ, καλῶς ἔχον ἐν τοῖς δόξιοις ἐργά-
 ζεται. εἰ δὲ παρορφασὶ τελειότητος παύσῃ τὸ
 τὸ ἀγαθὸν ἐργασίας, πᾶντως ὅτι τὸ ἔργον
 νύκ. ὑποχρόνως τὸ ἔργον, πάλιν ὅτι τὸ
 δόξιν φρεσὶ καὶ δόξιν δὲ ἐργασία καὶ
 ἔργον, καὶ μέσοις, ὅτε τελείους ὅτι παρ-
 σευχή, καὶ λογισμῶν καθάρσεις, καὶ τῇ ἐπαρ-
 χοντων ὑπομονή, ὧν χωρὶς οὐκ ἔστι καταρ-
 τῆσαι τὰς λοιπὰς ἔρετας, δι' ὧν γίνεται δι-
 παρὸς δεκτος ἡ μετάνοια. εἰ ἀγνοοῖς ὅτιν ἡέοις
 ἡ μετάνοια, ὅτι μετὰ τὴν ἡέοις τὰ ἔχοντι πᾶς
 γὰρ οἱ αὐτῶν λαμβάνει. εἰ οὖν ὁ ἡέων ἡέοις
 ἀφ' αὐτῶν ὡς οἱ μὲν, ὅλος ὁ κόσμος στυέ-

ἑαυτῷ ψυχῇ, καὶ σφραγίσας λέγων, ὁ λύσας
 μίαν τῇ ἐκπολῇ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐλα-
 χιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ὀυρανῶν.
 ἡ οὖν ἕως θανάτου ὤρισε τίμω μετομοίᾳ, κα-
 θὼς ἀποδέδωκεν, ὁ παρὰ θανάτου λέγων αὐ-
 τῷ τετελεχέναι, λύσας τὴν ἐκπολῇ, ὅφρα αὐτῶν
 τῶν θάνατον. ὅθεν μικροῖς τε καὶ μεγάλοις ἕως θά-
 νατου ἀτέλεστος ἡ μετομοία· εἰ γὰρ ἔτι τῇ παρὰ-
 ξῆς ἕως ἐκεῖ μὴ διωκῆται, τὰ ὅτι σὺ πῶς ὅτι
 τηδύειν ὁφείλομεν, ἵνα μὴ καὶ παρὰ θεοῖν λύον-
 τες τῇ ἐκπολῇ, ὅφρα βληθῶμεν ὅς κριματι,
 ἐλαχιστοὶ κληθέντες ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρα-
 νῶν. ζήτησον τοὺς ἀπὸ αἰῶνος ὅτι βίον τῶν
 διωκόντων, καὶ διήσους διὰ μετομοίας ὅ-
 τῃς δισσεβείας μυστήριον ὅτι τοῖς διαρεθήσασιν
 τελεσθέν. ὁ δὲ κατεκρίθη, ἡ μὴ αὐτῆς κα-
 τεφρόνησε· καὶ ὁ δὲ ἐδίχαίωθη, εἰ μὴ αὐτῆς
 ὅτι μολήσαστο. Σαμψών, καὶ Σαούλ, ἔτι Ηλεί-
 μ, τῇ ἑαυτῶν αὐτῶν ἡδὴ μερικῶς ἀγνωστῶν
 μεταχρόνων, παρὰ τὸν μὲν αὐτῶν ἀπώλε-
 σάν, τῆς μετομοίας ἀμολήσασιν· τῆς δὲ δι-

των τινὲς ἐκλὸς θύρωται, καὶ ἀπὸ γυνήσεως
 πάσης κακίας ἀλλότριοι· ὅθεν ἀδυνάτοι, τῷ
 ἁγίου Παύλου λέγοντος, πρῶτες ἡμῶν, καὶ
 ὕστερον τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, διχασμένοι διω-
 ρεαὶ τῇ αὐτῇ χάριτι· ὁμῶς εἰ καὶ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ
 ἁγίου, πλὴν ἐκ τοῦ Ἀδάμ εἰσὶ, καὶ ἐκ τῆς
 ἁμαρτίας τῆς πρὸ ἀβράσεως πρῶτες γενόμενοι,
 ἐξ ὧν ποῦτο ὁ θανάτου τῆς ἀποφάσεως κα-
 τεδικάσθησαν, ὅθεν ἐκλὸς τοῦ χειροῦ μὴ
 δυναμένοι. σωρωθέντες ὅθεν χειροῦ, καὶ τῶν
 ἰδίων αἵματι πρῶτας ἐξαγορασθέντων, ὅτε καὶ
 αὐτοὶ λυθῶνται· εἴτα καὶ αὐτοὶ ὁ λυθωτὴς πᾶ-
 σι τίησιν ὅσον ἓνα πνευματικὸν τῷ πνευμα-
 τῶν, καὶ φησὶ πρὸς τοὺς ἀποστόλους, λέγετε
 αὐτοῖς, μετάνοιαν· ἡγήσατο γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ
 ἁγίου, ὅθεν ἀμαρτία ἐν ὁλοκλήρῳ ἐκλελούσας
 τὴν μετάνοιαν, καὶ τὴν πληρῶσιν αὐτῶν ἕως
 θανάτου ὡρεῖται εἰπὼν, ὁ ἀπολέσας τὴν ψυ-
 χὴν αὐτῆς ἐνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ θύαγγελίου, εἰς ζωὴν
 αἰώνιον φυλάξῃ αὐτήν. Ἐπάλιν, ἀρνήσασθαι
 πρῶτα βυλθῶν πρὸς τίησιν, ἐπὶ δὲ καὶ τὴν

ρέχθ' τοῖς ἀνδράποιοις, ἵνα μὴ ἀθλίπῃως ῥυαθέν-
 τες, πάλιν τοῖς αὐτὰ ὅπιτηδύωμιν ἀμάρτη-
 ματα, ὅθεν ἀναλχέον ἐῖ) Φαμὲν ὑπομάρφ
 τοῖς ἐπὶ χόμιν, καὶ πάνι παροσφυές τῇ με-
 τομοίᾳ. ἄλλ' ἐρῶς μοι πούτως, οἱ δηγῶς διη-
 ρεσηκότες τῷ θεῷ, καὶ εἰς τέλος πεφθακότες,
 ποίας ἐπὶ χεῖροισι μετομοίας· ὅτι μὲν γὰρ ἐ-
 γίνοντο τοῖσιν ἀνδράποιοι καὶ εἰσὶ, σύμφημοι
 ἄλλ' ἀκουσιν ἑνετῶς, ἔ γνώσῃ, πῶς καὶ οἱ
 τοῖσιν χεῖροισιν αὐτῆς. ὁ ψεύδης ἐξ ἧ δ/α-
 βόλου ἐῖ) εἶρηκεν ὁ θεός, ἔ ὁ ἐμβλέψας γυ-
 ρακὶ παρὸς ὁ ὅπιθυμῆσαι, μοιχείαι ἰχομίσα-
 ρ, καὶ πλὴν παρὸς τὸν πλησίον ὀργλῶ φόνου πα-
 ρέκασε, ἔ παρὸς ὁ ὅριματος λόγον διδόναι
 ἐφατέρωσε· τίς οὖν ὁ ψεύδης ἀπείραστος, καὶ
 πάσης τ' ἡτ' ὁ ἐμβλέψας ὅπιθυμίας ἀμύνη-
 τος, καὶ μηδέ ποτε ὀργισθεὶς τῷ πλησίον φι-
 λειδέειν, μηδέ ὁ ὅριματος ὑπερέτης δι-
 ρεθεὶς, ὥστε μὴ χεῖρ μετομοίας· εἰ γὰρ καὶ
 νῦν οὐκ ἐστὶ τοῖσιν, ποτὲ ὅ ἐγλύετο, μετομοίαν
 καχερώσηκεν ἕως θανάτου. θῶμεν ὅ, ὅτι καὶ τοῦ-

ἀποφέρεται λοιπὸν καὶ εἰς μείζονα κακὰ, ἴσως
 καὶ μὴ βουλόμενος ὑπὸ τῆς βίας τοῦ παρ-
 κεκρατηκότων. πόρῳ τῶς ὅς ἐρῶς μοι, οὐκ ἠδύ-
 νατο ἐν ἀρχῇ τοῦ κακοῦ τυγχάνων τοῦ ἀκαλέ-
 σαι τὸν θεὸν μὴ ἐκ πεσεῖν εἰς τὸ ἔρατον. καὶ γὰρ
 οἱ λέγω, ὅτι ἠδυνάτο. ἀλλ' ὅξ ἐν τελείᾳς τῆ
 μικρῶν, τῶς τελήματι αὐτῶν τοῦ ἀδελφάμενος
 ὡς οὐδὲν, ὅς ἐπὶ τοῦ ἀκαλῆς πρὸς αὐτῶν, ἀγνοῶν
 ὅτι τὸ μικρὸν ἐκείνο ἔστι ἀταγωνὴ καὶ αἰτία τῆ
 μείζονος, οὕτως ἐπὶ ἀγαθῶν, καὶ ὅξ ἐπὶ κα-
 κῶν. ὅταν δὲ μεγαλωθῇ τὸ πάθος, ἐνομιλῶ
 κεραιήσῃ ἀπὸ τοῦ τελήματος, λοιπὸν ἐπὶ τοῦ
 τελήματος βιάως αὐτῶν κατεπαίρεται. τότε ροή-
 σας τοῦ ἀκαλῆς τὸν θεὸν, πολεμῶν τὸν ἐχθρῶν, ὃν
 ἀγνοῶν ὅξ ἐδίδκει πρὸς τέρπον, μαχόμενος ὑπὸ
 αὐτῶν τοῖς ἀνδράποισι. ἐστὶ τὸ ὅταν ὑπακου-
 σῇ ὑπὸ τοῦ κυρίου, τὸ βοηθῆσαι οὐκ ἐδέξατο,
 ὅξ ἐπὶ οὐκ ἦλθεν ὡς ἐνόμισεν ἀνδρῶν, ἀλλ'
 ὡς ὁ κενόμνησεν ὁ κύριος πρὸς τὸ συμφέρον.
 εἰδὼς γὰρ ἡμῶν τὸ ἀπορεπὲς καὶ καταφρονητι-
 κόν, τὰ πολλὰ βοηθήματα ἀπὸ θλίψεως πα-

τὰ αὐτοῖς ὡς εἰπεῖν τοῖς λεπτοῖς καὶ ὀλίγοις ἀ-
 σφαλιζόμενοι. Φησὶ γὰρ, ὁ ἐξεδενὼν τὰ ὀλίγα,
 καὶ μικρὸν πεσεῖται. Ἐμὴ εἴπῃς, πῶς διωαῖ;
 ὁ πνθυματικός πεσεῖν. τοιοῦτος μὲν ἔσθ' ἐμὴν,
 οὐ καταπίπτει· ὅταν γὰρ τῷ ἐναντίων κατα-
 δεῖξηται, ἔτι αὐτῷ μεῖναι ἀμεταμένητος, ἐκεῖ-
 νο αὖτ' ὁ μικρὸν χροῖσθαι καὶ αὐξηθῆναι, ἔχεται
 ἀνέχεται ὀρφανικῶς αὐτῷ σιωπῆσαι, ἀλλ' ἔλκει
 αὐτὸν πρὸς τὴν ἰδίαν συζητῆσαι, χροῖναι δίκην
 τῇ μακρᾷ φιλίᾳ βιαίως ὅτι πᾶσι μὲν καὶ εἰ-
 μὲν ἔσθ' ἐρωσυχῆς μαχησάμενος ἀποκόψῃ,
 ἐμμένει μὲντοι γὰρ ἀπολήξας τῆς ἐρωσι-
 χεύσης αὐτῷ ἀπαθείας τοσοῦτον, ὅσον ἀπέ-
 στηκε τῷ τυχόντος κακοῦ πρὸς πάθος· εἰ-
 δὲ εἰς τέλος σωμαπάρητο τῇ ὀπιτάσῃ τῷ
 ὀπιτρωτῷ, τὸν τῆς μάχης καὶ ἐρω-
 συχῆς κόπον ὡς ἐλλόμενος, ἀνάσκη δελεά-
 ζεσθαι καὶ ὑπὸ τῷ δυνάμει παθεῖν· καὶ οὕ-
 τως ὅτι ἔσθ' ἐρωσυχῆς ὑπὸ ἐκείνου καὶ μικρὸν συ-
 νηθικῶς ἀπαρμένους καὶ ὁ μέτρον τῆς ἀπαρω-
 γῆς ἀποχρονίζεται τῆς θείας τῆς βοηθείας, ἔτι

ῥῆμα, δηλονότι ὃ μόνον ἰσδαίοις λέγειν, ἀλλὰ
 καὶ πᾶσι τοῖς ἐκφυσίως ὀξυμῶν τοῖς ὡν
 ὡς τοῖς ὅσιν οἱ λέγοντες μὲν ὁ βᾶπτισμα μὴ
 εἶναι μετάνοιαν καὶ διὰ τὸ τοῦτο αὐταρέ-
 τως ἀπαγόμενοι, τὴν ἀνομίαν ἐργάζονται. Ἐν
 δὲ ῥήματι ὁ ἅγιος Παῦλος ὑπερὶ τοῦτον
 εἶρηκε καὶ τὸ τοῦτο οἰκονομικῶς ποιῶν, ὡς οἱ μὲν,
 ὅπως τοῖς μὲν βύλας βετέροις διὰ τὴν γρά-
 φων ἐκζητήσεως σαφὲς γένοιτο τὸ νόημα. τοῖς
 ὃ ἀμελετέροις καὶ καταφρονηταῖς δυσεύρετον,
 ἵνα μὴ παροφάσῃ μνημόσης μετανοίας, ἀ-
 δεῶς ὀξυμῶν τὸν ὅτι οὖν, οἱ μὲν, παρο-
 φάσῃ μετάνοιαν καὶ παρῇται ἐκκλίνουσαι τοῖς
 ἡγετοῖς. οἱ δὲ, διὰ τὸ μὴ πιστεύειν εἶναι μετάνο-
 ν, ἀπληγῆκοτες, ἐκτρέφονται πρὸς ἐδωχὰν τὰς
 διὰ βόλῃ. ἀμφοτέροις ὃ τὸ πάθος ποιητὸν ἐ-
 δύσιν. διὰ τὸ τὴν ἡγήσῃ πᾶσιν ἁρμύδιον
 παροφῇ βοήθημα λέγουσα, μετάνοιαν
 ἡγήσῃ ἡ βασιλεία τῶν ὁρίων, ὅπως μὴ τε-
 οἱ πνευματικοί, καὶ οἱ ἐν παροπῇ τυγχάνον-
 τες, ἀμνησῶσι τὴν παροπῆμας τῆς, ἐ-

- „ μὴ τὸν οὖνον καὶ τὴν ἡμέραν βαπτίζομενοι
 „ λέγουσιν, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβάλλομενοι
 „ μετονοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων καὶ πίστεως ὅτι
 „ θεὸν, βαπτισμῶν διδασκῶν. τὸ τοῦτο εἴρηκεν, οὐ γὰρ
 „ μετονοιοῦν ἐκβάλλον, μὴ γνῶντο, ὡς ἐκεῖνοι
 „ λέγουσιν, ἀλλ' ἐν πάσῃ ἐργασίᾳ μετονοίας
 „ ἓνα θεμέλιον εἶναι τὸ βάπτισμα ἐν χειρὶ δι-
 „ δασκῶν, ὅ μὴ καὶ τὴν ἡμέραν βαπτίζεσθαι τοὺς
 „ ἐκ τοῦ οὖνου πεπιστευκότας καὶ ἐπάγει, ἀ-
 „ διώατον γὰρ ἅπαξ φωτίσθαι τοὺς γευσάμενους
 „ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου, καὶ μετόχοις γνη-
 „ θῆναι τοῦ πνεύματος ἁγίου, ὅ καλὸν γευσάμενους
 „ τοῦ ῥήματος, διωάμενους τοῦ μνησθῆναι τοῦ αἰῶνος, καὶ
 „ τοῦ περὶ τοῦ πνεύματος, πάλιν ἀνακρινίσθαι πρὸς με-
 „ τονοίαν, ἵνα εἰδῶς ἀνακρινισμὸν καὶ θεμέ-
 „ λιον ὅτι πάση μετονοίᾳ πρὸς κρίματιν ὁ ἀ-
 „ γων βαπτισμα. καὶ μετ' ὀλίγα ἐπάγει, ἐχου-
 „ σίως γὰρ ἁμάρτανόντων ἢ ἁμάρτων ὁ λαὸς ὅτι
 „ ὅτι γινώσκουσιν τὴν ἀληθείαν, ὅτι ἐπὶ ἀπολείπεται θυ-
 „ σία πρὸς ἁμάρτιαν. ἐπεὶ οὖν εἰσὶ τὰ πρὸς ἁ-
 „ γματα, ἐκεῖ ἀρμόζει τὰ πρὸς φύσιν λεγόμε-

λείπῳς πρὸς σὺνχεσθαι, καὶ ταῖς ἐφ' ἑαυτοῦ
 θλίψεσι ὑποφέρῃν, ἅπας οὐ μόνον φανεραῖς,
 ἀλλὰ καὶ νοεραῖς ἐργασίαις ἔχῃ ὀφείλει, ὥστε
 τοῖς ἐλθροῖς ὁμῶς ἀπαγεῖς καταστῆσαι. ἐπει-
 δὴ οὖν ὑπὸ τῶν πρὸς ἑαυτοῦ τριῶν ἄρε-
 τῶν διδάσκειται τελειοῦσθαι ὅτις μετάνοιας
 ἔργον, καθὼς ὁ λόγος ἀπέδειξεν, πᾶσι πρῶτον
 πρὸς ἑαυτὸν οἶμα τιλὴ μετάνοια, ἀμύνη τῶν
 τε καὶ δικαίων τοῖς βλαβερύτοις σωτηρίας τυ-
 χεῖν. ὁ δὲ πῶς ὁδοὺς ὅτιν' ὁρᾷ τελειότητος, ὁ μὴ
 χρονοῖται τῇ πρὸς ἑαυτοῦ ἄρετῶν ἐργα-
 σίας. καὶ γὰρ ἄνθρωποις μὴ βουλομένους εἰσα-
 γῶν, μέσοις δὲ πρὸς ἑαυτὸν, τελείοις δὲ βεβαίω-
 σις δι' αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν, μήτε χρόνοις, μήτε
 δικαίωμασιν αἰσχυροῦσθαι, ἢ μόνον ὅτι ἄπο
 ἀγνοίας καὶ κακῆς πίστεως, καὶ τούτῳ δι' ἑαυτοῦ
 ἐπὶ ταῖς ἡδοναῖς ῥέποντι, καὶ πρὸς τὴν ἀπελ-
 πισμοῦ φιληδονοῦσι, καὶ ὅτι πρὸς ναβασίαν
 φρόνημα πρὸς λαμβανόμενῳ, καὶ μετάνοια
 ἐκβάλλοντι, εἰ καὶ ἐπερείδοντι τὰς ἀποστόλων
 δόξαμεν πρὸς ἐβραίοις, τοῖς ἐκφυσίως αἰ-

- „ τὸν σαυρόν σου, καὶ δοῦν ἀκλουήμασι, σαυ-
 ρὸν λέγων ὅτι ἔσθ' ἡμεῖς ἀκλουήσαντες ἡμᾶς
 „ μωτοῦ. ὁ οὖν πᾶσι διὰ τοῦ πνεύματος, καὶ ἄρας
 „ τὸν σαυρόν αὐτοῦ, πᾶσας τὰς ἐντολὰς τὰς περὶ
 „ ρημάτων ἐφ' ἃς ἐποίησε. καὶ πάλιν, βιβλῶμα
 „ φησὶ, περὶ τοῦ ἡρώδου ἐν πᾶσι τοῖς
 „ πᾶσι, ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁσίας χεῖρας. καὶ ὅτι τοῖς
 „ εἰπελθὲς εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ περὶ τοῦ
 „ πατρὸς σου ὅτι ἐν τῷ κρυπτῷ. καὶ πάλιν, ἀδια-
 „ λείπτως περὶ τοῦ ἡρώδου ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς
 „ χεῖρας περὶ τοῦ ἡρώδου. καὶ πάλιν φησὶν, ὅτι πορνύ-
 „ σης, ὅτι μοιχεύσης, ὅτι φονεύσης, καὶ ὅσα τοιαῦτα
 „ καὶ ὅτι τοῖς λογισμοῖς καὶ ταῖς ἐντολαῖς, ἐπ' αὐ-
 „ τῷ ἡρώδῳ ἐπ' αὐτὸν καὶ ὅτι δόξης τῷ θεῷ. ὁ ὅτι
 „ καὶ ταῖς λογισμοῖς, πᾶσας τὰς περὶ τοῦ ἡρώδου
 „ καὶ τὰς ἀπέκλυσσε. διὸ καὶ οἱ φιλόσοφοι καὶ βεβαί-
 „ οιστοι ὅτι τὰς περὶ τοῦ ἡρώδου ἐντολὰς βιάζονται,
 „ καὶ τὰς μετὰ τὴν ἐντολὴν ἀπορρίπτουσιν.
 „ ὅτι καὶ ἀπέμπονται ὅτι λογίζονται ὅτι τῆς με-
 „ τὰ τὴν ἐντολὴν ἐργον, ἐν ταῖς περὶ τοῦ ἡρώδου ἐντολαῖς
 „ ὅτι καὶ ἀπέμπονται, ἐν τῷ λογισμῷ καὶ ἀδια-

καθώς ὁ νόμος αὐτῶν ἐχόντων μῶμοι δὲ α-
 γορεύει· ἴαχα ὃ καθεὶς αὐτῶν εἶη καὶ τοὺς χαλεπω-
 τέροις μολώπας γυμνάσαι, καὶ ταῖς ἰατρῶν
 τῶν ψυχῶν ἐπιδείξαι· ἢ γὰρ ἁγίος Παύλου εἰ-
 πόντος ὅ, ὑμῶν πνεῦμα εἰς ὃ ἐκείνων ὑπέ-
 ρημα, ἡμεῖς ὅ σκαιῶν ποιῶμεν, ὃ ὑπέρημα
 τῶν πενήτων ἀφάρπαζοντες, καὶ πωροποιῶντες
 ταῖς ἡμετέροις πνεύματι. τὸ γὰρ καὶ ἐκείνους
 χρημάτων κατεργαζόμεθα. ὅταν πλημμε-
 λήσωμεν εἰς τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τι πωροποι-
 ῶμεν, ὁ μόνον ἀποροποιῶμεν ἀφίεμεν, ὅμως καὶ ἀ-
 πολογία· ὡς ἡμεῖς ἐχρεωσώμεθα, ταύτην
 παρ' ἐκείνους τυραννικῶς λαμβάνομεν, ὅθεν ἐ-
 τερον ποιοῦμεν, ἢ καθὼς πωροποιῶμεν, ὃ ἐκεί-
 νων ὑπέρημα πωροποιῶντες ταῖς ἡμετέροις πνε-
 υεύματι, τῇ γραφῇ ὡς ἐπεὶ σκαιῶν ποιῶμεν.
 ἀλλ' ὁ δὲ τὸ γὰρ ἡμῶν ἀπογνωσθῶν, μὴ γινώσκοι-
 ὁ γὰρ ἐπὶ ταῖς πληγαῖς κακῶς κρινόμεθα, ἀλλ'
 ἐπὶ ὧς μὴ θέλῃ μεταμορῶσαι, καὶ γινώσκει· ὅτι
 χρυσὸν θαυμάσια, καθὼς μὲν ἡμεῖς αὐτὴν ἢ ἀ-
 λήθεια· δοκεῖτε γὰρ φησὶν, ὅτι ὧν ὃ αἴμα ἔμε-

ἄλλοι τε ὅτι ταῖς θαλαπρωσίαις ὑμῶν ταῖς
 ἐπιχορηγίαις. κλάειν ἢ ἔοργαζέμεν ὅτι τρέ-
 πων, εἰς μετάνοιαν ἡμᾶς παρορθεῖν). σιω-
 δῶς ἢ ὅτι ἀνεπιμέλητον ὁ πάρος ἔστι, φησὶν, ὁ
 πλεῖστος ὑμῶν σέσηπεν, ὡς δὲ εἶπεῖν ἀχρηστός
 ἔστι, μὴ καὶ εἰς ἑτέρας μεταδοθεῖς, ὅντινα οἱ
 πολλοὶ καὶ δίχα χρημῶν κεκλήμεθα, ἐν τοῖς
 νοερίαις θαμείοις πλεονεξίαν χρυσῶν δίχην
 καταρύξαστες. οὐδὲ καὶ ὁ παροφθητής ἐκ φαι-
 πτικώτατα φησὶ, παρορθεῖσθαι καὶ ἐσαύπησθαι
 οἱ μολώπες μου, τὸν ἀφαιράζοντα καὶ πλεονε-
 κλικὸν αὐτὸν ἔχοντα μολώπας λέγων. ὁ δὲ, παρο-
 ρθεῖσθαι καὶ ἐσαύπησθαι, πλεονεξίαν μέχρ' ὅσον
 ἀμνησάν, ὁρμηδύαι καὶ σῆψιν εἶναι λογισάμενος·
 καὶ γὰρ τίνες ἀεθροῦμεθα μακρὸν ὑπὸ γλῶ-
 καλύψαι πλεονεξίαις, ἢ μεταδιδύμεται
 μὴ ἔχοντι. τότε δὲ ὅσον καταλαβέσθης, παρο-
 ρθεῖσθαι τῇ ψυχῇ ὁ τοῖς τρεῖς, ὡς σηπεδῶ-
 νος καὶ ἀφροσύνης αἰτία καὶ αἰώνιος μολώψ
 αὐτῇ παρορθητός, ἐκ ἀφίπναις εἰσελθεῖν
 ἢ ἐπορθεῖν βασιλῆαι τῶν παρορθητῶν,

νεκρίκων ἔσπον ἔχοντας, καὶ εἴτε ἐν χερήμασιν,
 εἴτε ἐν ἀφ' ὁρίοις οἰκισμοῖς νοσφίζοντες
 τὰς τῶν θεῶν δωρεάς, καὶ τὸ πλησίον μὴ βεβλομένους
 ὕψιν ὅτι μέμφεται. ὃ γὰρ ἡ ψυχὴ κρείσσον
 κτίσις, τὸν ἔχοντα ἀδικεῖ, ἀλλ' ἡ ἐξ ἀδικίας ὅτι
 ἡγομένη πλεονεξία, καὶ ἡ ταύτης μήτηρ ἀ-
 σπλαγχία, αἵ πῶρτελως φθύνοντες οἱ βε-
 βαιοί, ἀρδύνουσιν ἑαυτοὺς ἀπετάζοντες,
 οὐ πλεονεύοντες θεοῦ κρίσιν ἀκρίτως μισήσαντες,
 ἀλλὰ πεπιστευότες ὅτι τὸ ποιῆν αὐτῶν ἐν-
 τελεσθήσεται, καὶ αὐτοὶ τὴν ἐφήμερον
 αὐτάρχειαν ἐκδεχόμενοι. διώκονται οὖν τῆς καὶ
 ἐκλὸς χρημῶν πλῆξτε, σιωπῶντες ἐν πλεο-
 νεξίᾳ, ἢ φιλόζων, ἢ γαστρί, ἢ οἰαδὴ ποτε συμ-
 πᾶσαι, καὶ καὶ πᾶσι χειροκροτήσας λαμβάνει
 γὰρ, ἵνα μεταδῶ τὰς μὴ ἔχοντι. οἱ δὲ ἀνέλεη-
 μόνως πρὸς τὸν πλησίον δέχονται, ὅτι καὶ
 « πρὸς λαμβάνουσιν, ὅτι ἀπέχοντες τὴν ψυχὴν
 « κλησιν αὐτῶν. καὶ πλησίως δὲ τούτοις καὶ ὁ
 ἅγιος Ιάκωβος ὁ ἀπόστολος, τοῖς ἔτι πλῆξτε
 « λέγει, ἀγαπᾶτε οἱ πληστοὶ καὶ ἐλαφύνετε ὅσοι
 λυζόντες

πάλιν λέγων, ὅπως ποιήσῃ ὑμῖν ὁ πατήρ μου ὁ
 ἐν τοῖς ὕδασι, εἰ μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τὸν ἀδελ-
 φόν αὐτοῦ τὰ ὕδατιώματα ἀπὸ τῆς καρδιῶν
 ὑμῶν. διὰ καὶ ἄλλα χροῖ τοὺς ποικίλους θύερ-
 σίας περὶ αὐτοῦ πλῆσιον ἔχοντες, ἀνελεήμονα δὲ
 καὶ ἀσυμπαγῆ ἔχοντες, ταλαίφρ λέ-
 γων, καὶ ὑμῖν τοῖς πλοισίοις, ὅτι ἀπέχετε πλὴν
 τῶν ἐκκλησίων ὑμῶν. ὅντως γὰρ, πλῆθος μὲν ἡμῖν
 ὅστις ἡ πειροσμία τῶν ἀφ' ὧν ἡμῖν δωρη-
 μάτων· καὶ ἡμῖν, ὅτι τῶν καλεσθῆναι καὶ
 πολλάκις ἡλεθῆντες, αὐτοὶ τῶν καλούμενοι
 ὁσθέντα ἡλεήσαντες, ἀλλὰ ἀπέχοντες πλὴν πα-
 ρέκκλησιν ἡμῶν. εἰπὼν γὰρ τῶν πλοισίων, οὐ
 πτόντας αἰτιᾶται τοὺς διπορευομένους· εἰσὶ γὰρ
 ἐν αὐτοῖς καὶ οἱ ἀκηθῶς τὸν πλῆτον διοικεῖν ὅτι-
 σάμενοι πρὸς τὸ θέλημα τοῦ δεδωκότος τοῦ, ὅ
 ἐκ τῶν ταπλασίων, καθὰς γέγραπται, ἐν τῷ
 αἰῶνι τούτῳ λαμβάνοιτε ὡς ὁ μακάριος Α-
 βραάμ, καὶ ὁ δίκαιος Ιωβ, ἡμέτεροι γυρόμενοι
 πλεονέκτησιν, ὅθεν καὶ ἐν ταῖς μεθυστικαῖς
 αἰῶνι· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν, τοὺς πλεο-

εἶαι δὲ αὐτῶν ὅσδε κηρυττομένοισι ἡδέως ἀ-
 κούοντες καὶ χήματι μὲν καὶ λόγῳ εἰρηνικῶς
 κατακύνοντες τοὺς τοιούτους, ἐν αὐτῷ ὅτι ταῖς ἐν-
 νοίαις πρὸς αὐτοὺς ἀγακείμεθα ὡς ὑφ' ἡμῶν
 πληροῦσθαι τὸ λεγόμενον, τῷ λαλοῦντων εἰ-
 ρυνῶν μὲν τὸ πλεονεξῶν αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς
 καρδίαις αὐτῶν. Ταῦτα δὲ εἰρήκαμεν πρὸς τῷ
 ἀκροῦντι πρὸς φερόμενῳ, τοὺς ἐκείνῳ ἀμύχαν-
 οντας ἐξωτέρῳ δεῖξαι βεβημένοι, καὶ πρὸς
 μετὰ μοῖαι δυσχάτως ῥέποντας. πῶς γὰρ ἔχει
 ἐκείνῳ, εἰ μὴ θέλοντες ποιεῖν τὸ τῷ Δαμιῶν καὶ
 θυρῶν ἀφῆσιν, λέγοντος, τὰς ἀμύχανας σου ἐ-
 λεημοσιῶν λύτρωσαι, καὶ τὰς δούμιας σου
 ἐν οἰκισμοῖς πενήτων. Ἄλλ' ἐρῶς τυχόν, ὅτι ἐ-
 χωρήματα, πῶς οἰκισθήσω πένητα. ὅτι ἐ-
 χὼς χεῖματα, ἄλλ' ἐχὼς θελήματα. ἀπότα-
 ξαι αὐτοῖς, καὶ ἐν ἐκείνοις ἐργάζου τὸ ἀγαθόν.
 ὁ δὲ δυνάσται βί' ποιῆσαι καὶ ἐν ὁμοπικῇ; βί' ποιῆ-
 σον δὲ δὲ πρὸς ἀρετῆς. ὅτι ἀμύχαναις σε ὁ ἀ-
 δελφός σου, ἀφῆς αὐτῶν, καὶ τὸν λόγον ἔκκυρξαι,
 καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη μεγάλη. εἰ ζητοῦμεν

τέρας φιλίας τινὲς παρεῖσθαι τοῖς κακοῖς
 νίκην θεμέλιον παρθέμοι. ἀνὰ ἑκὴν δὲ πᾶσαι
 ὁ ἔργον ὁμοιον τὰς θεμελίω ἐπακολουθήσαι, καὶ
 πάλιν νίκης ζητεῖν, ὡς μηδέποτε ἄμαχον φι-
 λίας διαμεῖναι τὰς νικᾶν βαλομένη, ἀλλ' αἰεὶ
 παρὰ κολουθεῖν τῇ νίκῃ ὁ μῖσος, καθὼς φησιν ἡ
 θεία γραφή, ὅτι μῖσος ἐγείρει νείκης. ὁ ὅτι τοῖς τοῦ
 νόσημα παρσίνεταί τοῖς ἐν δόξῃ καὶ χρε-
 μασι τοῖς παρθεῖα μεταδιώκουσι, κατὰ τὸ
 παρθεῖα τῆς νόσου ὁ δυπνέειον ὁ παρθεῖα καὶ νῦν
 ὁ μακρείος Παῦλος θεραπείας λέγων, τῇ τῇ
 πεινοφροσύνῃ ἀλλήλοις παρσινύμοι ὁ-
 παρθεῖα ἐαυτῶν. παρθεῖα μὲν οὖν τοῖς τῇ
 πεινοτέροις, εἴτ' οὖν ἰσοτίμοις, ὅπως διακεί-
 μεθα. τινὲς ὅτι παρθεῖα τοῖς δυνατωτέροις πει-
 ρίας κεκρυμμένον ἔσθαι καὶ πολὺ ἔσθαι, ὁ-
 δεῖ πειν ὡς ἔστιν, ἢ νοῆσαι ῥάδιον ἔσθαι ὡς ἐν το-
 λινὲς τῇ πεινῇ δὲ καὶ μεθα τοῖς ἀνώτεροις,
 ἀλλ' ἐκείνοις ὁ παρθεῖα οὐδ' ἀδικῆσαι μὴ
 δυνάμεθα, καὶ ὁ φθαλμῷ μὴ βαρκαίω τῇ δι-
 τυχίας αὐτῶν κατὰ τὸ μὲν πικρῶς, διδαμο-

ἐν ἑσθίῃ καὶ πλῆτῃ ἐκδικουῦντες τὴν διγέ-
 νειαν. ὅτε δὲ μὴ ἵνα τῷ σοβαρωτέρων ἀμάρ-
 τάνοντα ἴδωμεν, ἕξαι ὁ δυνάμεθα. Φαμὸν
 δὲ τοῖς πρῶτοις τοῖς ἑσθίον, ὅτι γέγραπται, μὴ παρ-
 ούμεν ὅτι κρίνετε, ἕως δὲ ἔλθῃ ὁ κύριος. τῷ δὲ
 τῶν πενιχτέρων μικρὸν ἵνα αἰτίαν διδόντες, δι-
 δέωμεν κατεπεκρίμεθα, φανητῶντες, καὶ λέγον-
 τες, ὅτι γέγραπται, τὸν ἀμάρτανόντα ἐνώπιον
 τοῦ κυρίου ἐλέει. καὶ ὅπως, τὴν μὲν ἐαυτῶν
 ὑποκρίσιν, ἢ τοὺς κακίαν, ταῖς γραφικαῖς μάρ-
 τυρίαις ἐκ διαστροφῶς ὑποκαλύπτωμεν. ἐ-
 κείνοις δὲ, ὡς καὶ θεὸν ἕλχοντες διακρίμεθα.
 ταῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς ὑποδεεστέροις. τοῖς δὲ
 ἰσοδυναμουῦσιν ὅτι μικραῖς ἡσὶν ἀφορμαῖς
 διδέωμεν ἀποστροφόμεθα, πᾶσιν μηχρὺν
 ἐκνοουῦντες πρὸς ἀμύνην. καὶ ὁ πρῶτος
 αὐτοῖς διδρῖζόμεθα, ἀλλοῖς οὐ αὐτοῖς καὶ γνῶ-
 μιν γινώμεθα. πρῶτος δὲ τῆς αὐτῆς
 ὅτι λαβόμενοι, ὡς ἐπὶ ἀγαθῶν χαίροντες, τὴν
 πονηρίαν ὅτι διδρῖζόμεθα, καὶ μὴ ὅτι ἀμύνη-
 τες, ὅτε φιλικωτέρως αὐτοῖς ὁμιλοῦμεν, δει-

ὥστε καὶ μηδεμιάς ἀναγκαστικῆς αἰτίας ἡ-
 μαῖς βιαζομένης, ἀνηλεώς ἔπιφθόνως ἔχον-
 τες τὸ ὁμόφυλον. τοῖς τοῖστοις οἵμα ὄφει-
 ληνήματα ἐχιδνῶν ὁ Ἰωάννης ὠνόμασε, φυ-
 γεῖν τῆς μνηστῆς ὀργῆς, τὴν μετάνοιαν διρηκό-
 ται, ἥς ποιῆσαι καρποὺς ἀξίους τῶν κελεύε-
 ται, καὶ ἐκ δύο χιπώνων μεταδιδῶναι τὰ μὴ
 ἔχοντι, καὶ πρὸς βρωμάτων ὁμοίως ποιῆν ἐν-
 τειλὰ μένος. εἰ δὲ τοῖς πρὸς τῆς πίστεως τὸ δέος
 ἠγροηκότας, ὄφεισι δεῖν τὸ συμπάσης πρῆξι-
 σαι, ἀπρῆξι καὶ ἀνείη κακόν, τὸ μὲν πῶς καὶ
 γινώσκοντες, καὶ πρὸς αὐτὴν εἰλήφαι μὴ, ἀδεῶς ἔξ-
 αμῶν τῶν ἐν τῇ οὐν κρύφια πρῆξι, ἀέκα-
 ρος λογιστικῶς κατ' ἔξοσιν ἔχοντες ἀποτελῆν.
 εἶπω δὲ μάλλον αὖ πρὸς ἀμύλους ἐπαχθῶς
 ἔχοντες ἐπιτηδούμεν, μέλιστα πρὸς τοῖς
 δοκοῦσιν ἡδικοῦναι, μήτε μικροῖς, μήτε
 μεγάλαις καὶ θεὸν στυγνίζοντες. τῷ μὲν
 γὰρ ἀφαιτέρων, ἢ πτωχότερων παρφαίως
 κατεπαρέμεθα, ὥς τῶν μιαιφόνων, ἢ δούλων
 κατεξοσάζοντες ἐθέλοντες, ἕκαστον ἐν χειρὶ, ἀμύ

ὁραναῖν. εἰ οὖν μόνον τοὺς ἀκούοντας ὀφεί-
 λει ἔργου ὁ λόγος δεικνύει, συνεσφέρων ἐν τῇ
 καρδίᾳ τῷ λεγόμενῳ τὴν διώαμιν, ἡ ποιε-
 σόμεθα ἡμεῖς οἱ ὁμόλογον λόγον, ἀλλὰ πολλὰ καὶ
 μεγάλων ὑεργεσιῶν συνεσφελθούσης τῆς δι-
 ναμέως ἀπετέθησαν. ὅς ὁ μόνον ὁ ἐν ἑαλα-
 τῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν πέντε, καὶ ἐν δύο εἰς γὰρ κρὺ-
 ψαυτες, θυματικῶς τῶν ὑεργεσιῶν τῶν κυρίως
 ἀποχρησάμενοι. δι' ὧν εἰκὸς καὶ ὁμοῖα ὑερ-
 γετούμενα ὑπακούειν ὡς ἡραγωγῶν τι, κα-
 θ' ὅτι φύσεως διώαμιν, ὡς καὶ θηρίων ἀγριό-
 τητα πρᾶπῆναι πρὸς λόγον ὑπακούειν τῶν ὑερ-
 γέτων; καὶ τοσοῦτον ἡμεῖς οἱ αὐτεξορισιότητι
 ὑπὸ πάντα ἐν ζῶντι μνηστέοντες, τῷ θηρίων
 ἀγριώτεροι, ὅτι τῷ ὁμοῖον ὁμοιότατοι πεφα-
 νερῶμεθα. ἐκεῖνα γὰρ πρὸς τὸν ὁμῶν πλη-
 σιασμόν ἡδέως ἔχει, ὅθεν καὶ νεμόμενα ἔκαστον
 εὐαρεσκεῖται τῷ πρὸς αὐτὸν τυχόντι, καὶ ἀφθόνως ὡς
 ἑτέρῳ καταλείπει ὅτι πρὸς αὐτὸν κείμενον. ἡμεῖς δὲ
 οἱ τῶν ὁμοῖων ὅπως τὴν καὶ κυριότην τεταγμέ-
 νοι, τῆς φύσεως τὴν κακίαν πρὸς ἐπιμήσαντες.

ὡς δένδρον ὁμέγεθες ἐν ὑψηλῷ τόπῳ, οὕτως
 εἰς οἶκον καταφυγῆς ἡγομένους ταῖς πελαγο-
 μέναις διανοίαις. τότε δὲ ἄνηθῶς αὐτὸ εἶπεν, ὁπότε
 καθαροὶ καὶ τοῖς ἀποστόλοις εἶπεν) ἔφη, ἀφ' ἧς
 λόγον ὃν ἠκούσατε, τῇ συνσφεραμένη τῷ λό-
 γον διωάμει πρὸς ἐργασίαι ἀποχρησάμε-
 νοις, ἔσθ' ἡ τῆτο καθαροὶ ἡγομένοις. ζῶν γὰρ
 ὁ λόγος τῷ θεῷ, καὶ ἐνεργὴς ὑπὲρ πάντων. ἔσθ' οὖν τοῖς
 μὴ χρησάμενοι τοιαύτῃ συνσφορᾷ, ὡς ἀ-
 πίστοις κατέκρινεν ἐπάνω, εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἡγάλη-
 σα αὐτοῖς, ἀμάρτιας ὅσας εἶχον νῦν ὅτι πρὸ φα-
 σιν ὅσας ἔχουσι πρὸς τῆς ἀμάρτιας αὐτῶν. τῆτο
 ὅτι εἰρήκαμεν, ὅτι ὡς ἀπιστοῦντες πρὸς τὸν με-
 λούσης βασιλέας, ἢ τις τοῖς ἰδίοις καὶ ἀορίστοις
 κακοῖς ἀποβιβάζεται ἡθροῦνται. ἀλλ' ὅτι ὁ λό-
 γος τῷ κυρίου πλεονάζει τῆς βασιλείας ἐπέ-
 χει διωάμει, ἡγομένος τοῖς πιστοῖς ἡπιζόμε-
 νων ὑποτάσις, δευτέρων τῆς μελλούσης κλη-
 ρονομίας, ἀπὸ τῆς αἰωνίου ἀγαθῶν. τοῖς ὅτι
 ἀπίστοις καὶ βεβήλοις, ἐνυπόστατος ἀγίας ἔσθ'
 ἡχος. ἔσθ' φησὶ, μετὰ μοῖ τε ἡ γλῆκεν ἡ βασιλεία τῷ

ἀκατάλληλα τοῖς πράγμασι διωρίζετο· ἰδοὺ
 γὰρ οἱ πτωχεύοντες, καὶ οἱ μετ' ἐ-
 κείνοις ἐχειμήθησαν, ἀμειρήσθησαν δὲ καὶ θό-
 λου βιωτελείας· ἀλλ' ἔδωκε τὸν ἑαυτοῦ λόγον
 ὁ κύριος, καὶ βασιλείας, καὶ μετάνοίας διώα-
 μιν ἔχοντα, μετάνογετε, Φησὶν ἡ γλῶσση γὰρ ἡ βα-
 σιλεία τῆς ὕψους· ἢ γὰρ μὴ τῷ τοδοδεῖν, πῶς
 ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῆς ὕψους ζύμην, ἢ λα-
 βούσα γυνὴ ἐκρύψεν εἰς ἀθήρησον ἅτα τεῖα
 ἕως ἃ ἐζυμώθη ὅλον· ἢ καὶ ὅτι ἡ τῷ θεῷ λό-
 γον ὑποδύναμις ἀφάνεια ἐκρύψεν εἰς πέν-
 τεμερὴ ὑπόστασιν, σώματος λέγω, καὶ πνεύ-
 ματος, καὶ ψυχῆς, καὶ τὸν ἀπόστολον, καὶ πᾶ-
 σαν αὐτῶν τὴν ἐν τοῖς λογισμοῖς λεπτότητα,
 ἀθήρησον δίκην πολυμερῶς ἀφανεχυνθῆναι, ἢ
 μίαν δὲ πίστεως ζύμην σινηθῆναι, ὅμοιω-
 θῆναι ταῖς ἐνεργειῶσι λόγῳ καὶ ὅλου πει-
 ραίουσα· ὅπως ὠμώσωσε τὸν τῆς ἀληθείας λό-
 γον καὶ κωσινάπεως, μικρὸν μὲν ἐν τῇ τῆς ἀ-
 χυοίτων καρδίᾳ κατασφραγίσαντος, ἀφ' οὗ τῆς
 πρῆξις ἐργασίας αὐξανόμενον καὶ ὡς-

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, ΠΕΡΙ ΜΕ-

τανοίας τοῖς πᾶσι πρῶτοντε παροσηκρύσης
εἰς τὴν δυνάμιν τῆς ἐργείας, ἡ δὲ οἱ πιστοὶ
καὶ παρὰ τῆς ἐργασίας δὲ τῆς χείρης τῆς
βαπτίσματος ἔλαβον.

Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χρι-
στὸς, ἡ τῆς θεοῦ δυνάμεις ἐ
θεοῦ ἑφία, θεοπαρεπῶς ὡς
οἶδεν αὐτοῖς, τῆς πρῶτων
παροσάν ἑφθερίας, δὲ
φόροις δόγμασι τῆς ἡθιερείας γέμελος νό-
μον, εἶνα σχεπὸν παρέποντα τοῖς πᾶσιν ὠρίστα-
το, λέγων, μετὰ μοῖτε· ὡς ἐκ τοῦτου δυνατὸν
ἡμῖν ἐπιγινῶναι, ὅτι πᾶσα ἡ ποικιλία τῆς ἐν-
τολῶν, εἰς ἑνα καὶ ἀλήθειαν τῆς μετὰ μοῖας ὄρον,
καθὼς ἐ τοῖς ἀποστόλοις ἐν κεφθαίῳ ἐνετεί-
λατο εἰ πᾶν, λέγετε αὐτοῖς, μετὰ μοῖτε· ἡ γὰρ
καὶ ἡ βασιλεία τῆς ἡθιαιῶν· ὅτι πρῶτως χρο-
νὴν ἡθικῶς ἐχῦνται τῆς βασιλείας, ὡς ἐπὶ αὐ-
τοῖς ἐπικειμένον τὰς κόσμων· καὶ γὰρ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια

ἔδρα' προσευχῆς πῶς ἀνθρώπου, κρῖν, ὅπως
 ἢ ᾧδε, ἢ ἐν τῇ ἐξ ὁδῶ αἰοῖξοι ἡμῖν ὁ οἶκος δεσπο-
 τῆς, καὶ ἀμύνησάν ἐῖποι, ὅς οἶδα ὑμᾶς, πό-
 θεν ἐστὲ. ὁ μόνον ὃ ὀφείλω μὲν αἰτήσασθαι καὶ λα-
 βόν, ἀλλὰ ἔτι δὲ δοθῆναι φυλάξαι· εἰσὶ γὰρ ἱνες
 οἱ καὶ μὲν ὁ λαβόν, ἀπολέσθαι. διὸ τῶν
 παρειρημένων παρὰ γράμματα, φιλιώ μὲ τιμὴν
 γινώσκον, ἢ καὶ συμβατικὴν τιμὴν πείραν, ἴσως ἔτι
 ὁψιμαθεῖς καὶ νέοι κατέχουσι· τιμὴ δὲ μὴ ὑπο-
 μογῆς πῶς ἄλλον ἐργασίαν, μόλις τῶν γερόν-
 των οἱ δι' ἁβρῆς καὶ πολὺ πειροί, οἱ πολλάκις
 αὐτὴν δι' ἀπορροίας ἀπολέσθαι, καὶ δι'
 ἐκφυσίων πόνων αἰαζήτου ὄντες, καὶ θύεισθαι.
 τῶν τοῦτον ποιῶν καὶ ἡμεῖς μὴ παυσώμεθα, ἕως
 αὐτὴν αἰαφαίρετον καὶ ἐκείνης κλησώμεθα.

Ταῦτα τῶν πνευματικῶν νόμων ἐκ πολλῶν
 ὀλίγα ἐγνώκαμεν καὶ διχαιώματα, ἀλλὰ ὁ μέ-
 γας ψαλμῶδης ὑφηγεῖται ἐν δελεῶς τῶν μα-
 θεῖν αὐτὰ καὶ ποιῆσαι σιωπῶς ψάλλοντες
 ἐν κυρίῳ. αὐτῇ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

- αὔριον. καὶ εἰκότως. ὁ γὰρ ἦν ὑλῶν καὶ τῆ με-
 είμης αὐτῶν μὴ ἀπαλλαγείς, τῇ πονηρῶν λο-
 γισμῶν πῶς ἀπαλλαγέται. ὁ δὲ τοῖς λογι-
 σμοῖς πῶς ἐκείνους, πῶς δὲ ἴδωι τὴν ὑπὸ τοῦ-
 των καλυπτομένην ἀμάρτιαν εἰσπόσαν, ἢ
 ἢ τίς ἐστὶ σθένος καὶ ὁμίχλη ψυχῆς, ἐξ ἐννοιῶν
 πονηρῶν καὶ λόγων ἐκ πρᾶξεων ἐμπεσοῦσα,
 τῇ μὲν δαβόλου διὰ πρᾶξεων ἀδίατου
 πειράζοντος, καὶ τὴν δὲ χυλὸν ὑποδκνύοντος·
 τῇ δὲ αἰθερῶν διὰ φιληδονίας καὶ κενοδο-
 ξίας ἡδέως πρᾶξις ἐκείνου. εἰ γὰρ καὶ τῇ
 δαίμονι οὐκ ἐβόλετο, ἀλλὰ κατ' ἐνέργειαν
 ἐδυνάτο καὶ πρᾶξεόχου. ὁ δὲ τούτῳ μὴ
 θεασάμενος τὴν πρᾶξιν ἐκείνην ἀμάρτιαν, πότε
 δὲ δεηθείη πρὸς αὐτῆς καταλεισθῆσθαι. ὁ δὲ
 μὴ καταλειθεὶς, πῶς δὲ βίβρι τῇ ὅπῃ τῇ κα-
 θαρᾷ φύσει. ὁ δὲ ἔτο μὴ βύρων, πῶς δὲ ἴδωι
 ὅτι ἐνδοτέρῳ οἶκον τῇ χριστοῦ, εἴ ποτε οἶκος τῇ
 θεῷ ἐσμέν, τῇ δὲ πρᾶξις τῇ, καὶ βίβρι τῇ
 ἐκ τοσούτων λόγων. καὶ οὕτω διὰ τῇ πρᾶ-
 ειρημνῶν ἀκαλουθίας, ζητήσας τὸν οἶκον τῇ,

τούτων καταφρονῶν, καὶ τοῖς μεγάλοις ἐν κυ-
 ρίᾳ ἀντίπαύεται. σθ. Μὴ πειράσῃς ἔχον
 ὠφελῆν ὅτι ἐν ᾧ ἔρεταις καυχώμενοι, ὅτι ὁ
 αὐτὸς καὶ φιλειδείκλης καὶ φιλαλήθης εἶ^ῃ ὃ δύ-
 νηται. σι. Πᾶν ῥῆμα χρυσοῦ, ἔλεος, καὶ δι-
 καιοσύνη, ὅ ἐσφίαν ἐμφάνει θεοῦ, καὶ τίω
 τούτων διώαμι δὲ τῆς ἀκρῆς ἐμβάλλει τοῖς
 ἡδέως ἀκούουσιν· ὅτι οἱ ἀνελήμονες, καὶ ἀδίκαι,
 ἀνδρῶς ἀκρούοντες τίω τῷ θεῷ σοφίδι, γινώσκαι
 ὅτι ἐδυνήθησαν. ἀλλὰ καὶ λαλοῦντες, ἐσταύ-
 ρωσαν. ὅ ἐν μέσῃ οὖν ἰδωμένη, εἰ ἡδέως αὐτὴ ἀ-
 κρούμεν· αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν, ὁ ἀγαπῶν με, ὅτι
 ἐντολὰς μου τηρήσῃ, καὶ ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ
 πατρὸς μου, καὶ ἀγαπήσω αὐτήν, καὶ ἐμφα-
 νίσω αὐτῇ ἐμμετρίαν. βλέπεις, πῶς τίω ἐαυτῇ
 ἐμφάνειαι ἐν ταῖς ἐντολαῖς ἐνέκρυψε.
 σια. Πασῶν τῶν ἐντολῶν ὅτι ὡς ἐκλικωτά-
 τη, ἢ εἰς θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπη, ἥτις ἐκ
 τῆς τῆς ὑλῆς ἀποχῆς, καὶ τῆς λογισμῶν ἡ-
 συχίας συνίσταται. ὅτι εἰδὼς ὁ κύριος, ὡς ἀ-
 γέλλει ἡμῖν λέγων, μὴ μεριμνήσητε ὡς

σωθῶμεν, διότι τὸ μονομερὲς ἄρετης ἢ πολυ-
 μερὲς ὠφελιμωτέρα τυγχάνει. σβ. Εὰν τις
 πέσῃ εἰς οἶαν δὴ ποτε ἀμῶνται, καὶ μὴ λυπη-
 θῇ καὶ ἀναλγίαν τῆς σφάλματος, δι' ἧς οὐ
 αὐτὸς ὥς πεσεῖται δικτύῳ. σγ. Ὡς τὸν λέ-
 ονα δαμάλει φιλικῶς οὐ παροίεται, ὅπως
 ἀναιχυντὶα πλὴν καὶ θεὸν λύπην, δι' ἧς οὐ
 ὡς δέχεται. σδ. Ὡς τὸν λύκον παρ-
 βατον οὐ σωέριον εἰς τεκνογονίαν, ὅπως ὅτε
 κέρω πόνος καρδιακὸς εἰς κῆσιν ἄρετων.
 σε. Οὐδεὶς διώεται πόνον ἐκ λύπην καὶ θεὸν
 ἔχον, ἐὰν μὴ παρ' ἑαυτὸν καὶ τούτων τὰς αἰτίας
 ἀγαπήσῃ. σς. Φόβος θεῶ καὶ ἑλεγχος, εἰς-
 δέχονται λύπην· ἐκέρχεται ὅ καὶ ἀγρυπνία,
 παροσμίουσι πόνον. σζ. Ὁ γραφικῶς
 ἐντολαῖς καὶ νετεσίαις μὴ παιδολόμος, τῇ
 μέσῃ τῆς ἵππου, καὶ τὰ κέντρων τῶ ὄντι ἐλα-
 σθήσεται. εἰ ὅ καὶ τούτοις ἀντιτάσσεται, καὶ ἐν
 κημῶ καὶ χαλινῶ τὰς σιαγόνας ἀλθήσεται.
 ση. Ὁ ὑπὸ τῆς μικρῶν δι' ἧς οὐκ ἔστιν οὐκ ὁκνῶν,
 καὶ τοῖς μεγάλαις ἐξ ἀνάγκης δεδούλωται· ὅ ὅ

σωματικῆς ἀνέσεως. ἢ ὅτι πρὸς τούτων πει-
 σεία, ἡδυπάθεια ἐντίησιν· ἡδυπάθεια δὲ, τοῖς
 πονηροῖς λογισμοῖς πρὸς δέχεται. ἀντίκειται
 ὅτι καὶ τῇ πρῶται, καὶ τῇ πρῶται καὶ τῇ
 καίᾳ. ρζη. Κελύφει ἀδελφοῖς λαχόν, φύ-
 λατὴ πρὸς τῶν σου, καὶ μὴ ἀφ' αὐτοῦ ἀντιλέ-
 γοντες, πρὸς αὐτοῦ πρὸς τῶν σου. ἐν οἷς μὴ
 γὰρ ὑπακούοις, μὴ δὲ ἐξέσῃς ὑπὸ τῶν ἐκείνων
 ἀρετῆς· ἐν οἷς ὅτι πρὸς αὐτοῖς, πρὸς αὐτοῖς ἀ-
 φήσῃς αὐτοῖς, καὶ λήψῃς τὰ ἴσα πρὸς τῶν εἰρηκό-
 τος, ἀφίετε καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν. ρζθ. Πα-
 νηγύρις εἶοικε πᾶσα σύμβολοις· ὁ εἰδὼς πρῶ-
 γία τεύεσθαι, κερδαίνει πολλά· ὁ δὲ μὴ εἰδὼς,
 ζημίας ὑποφέρει. σ. Τὸν ἀπὸ ἐνὸς λό-
 γου μὴ ὑπακούοντα, μὴ βιάζῃς μὴ φιλονει-
 χίας, ἀλλὰ ὅτι κέρδος ὁ ἀπέβαλεν ἐκεῖνος, σὺ
 πρὸς ποίησαι σεαυτῶν· πλὴν γὰρ τῶν ἐκείνων ἀφ' αὐ-
 τῶν σεως ὡφελήσῃς ἢ σὴ ἀνέξικα καίᾳ.

σα. Οὐδὲν ἢ τῶν ἐνὸς βλάβη εἰς τοῖς πολλοῖς
 ἀφ' αὐτῶν, ὅτε ὁ δὲ μακροθυμεῖν, ὅτε ζητεῖν
 ὅτι αὐτῶν συμφέρον, ἀλλὰ ὅτι τῶν πολλῶν, ἵνα

περηφάνῃαν ἀνέπληρη. οἱ δὲ, ὅτι τὸ δούτερον
 φθάσαντες, ταπεινοφροσύνῃ ἐκλήσαντο.
 ρ4δ. Εἰ βούληται ἐνεργεῖν ὑπὸ ποτηρῶν
 λογισμῶν, ὅς ἐδένωσιν ψυχῆς ἐθλίψιν ἑαυτοὺς.
 ὑποδέχου, καὶ τὸ ὁ μωρικῶς, ἀλλ' ἐν παύσει
 ὅπως, καὶ χαρῶν, καὶ παύσεως. ρ4ε. Ο ὅτι
 θλίβεσθαι ἐκουσίως ἐμπαιδολόμος, ὑπὸ τῷ
 ἀκουσίῳ λογισμῶν, ὁ κατέχει. ὁ δὲ τὰ παρῶ-
 ντα μὴ καταδεχόμενος, ὑπὸ τῷ δούτερον καὶ
 μὴ βούλόμενος αἰχμαλωτίζεσθαι. ρ4ς. Ο-
 ταν ἀδικούμενος σου σκληρίωσῃ τὰ σπλάγχνα
 καὶ ἡ καρδία, μὴ λυποῦ, ὅτι οἰκτορικῶς ἐκι-
 νήσῃ τὸ παρῶν. ἀλλὰ χαίρων ἀνάτρε-
 πε τοῦ ἐπακούοντος λογισμοῦ, εἰδὼς ὅτι
 τούτων ἐκ παρορῆς ἀναρρυθμῶν, καὶ κεί-
 να μὲν πλὴν κίνου ἀναρρυθμῶν πέφυκε. τῷ δὲ
 λογισμῶν ἐνδελεχούτων, καὶ κείνα παρῶν
 κινῶν λαμβάνειν εἴωθεν. ρ4ζ. Εκτὸς σὺν-
 τειμῆς καρδίας, ἀδυνάτου καὶ λόγου ἀπαλ-
 λαγνῶν κακίας σιωπείας ὅτι καρδία, ἡ τε
 μὴ ἐκείνη, ὅτι πᾶν λέγω, καὶ ἐφ' ἧς, καὶ
 σωματι-

ἀν' πνθυματικῶς ἀνέβλεψεν· καὶ εἰ μὴ ὡς
 βλάσφημος ἐσυκοφανήτο ὁ Στέφανος, οὐκ
 αὖ τῇ οὐρανῶν αὐτῷ ἀνέωχθέντων, τὸν κύριον
 ἐθεάσατο. ρπθ. Ὡς περ ἡ χτ' θεὸν ἐργασία,
 ᾧρετὴ λέγει, ὅπως ἡ πῶς παρὰ τοὺς δοχίας θλί-
 ψις πειρασμὸς λέγεται. ρζ. Ὁ θεὸς τὸν Α-
 βραὰμ ἐπείραξε, τοῦτέστι παρὰ τὸ συμφέρον
 ἐθλίβειν, ὅχινα μάθῃ ὁ ποῖός ἐστιν· ἡ δὲ γὰρ αὐτὸν
 ὁ ἰδὼς ἀποτόμα, παρὶν γνέσθαι αὐτὸν, ὅτι ὅπως
 ἀφορμαὶ αὐτῷ πῶς ἀγῇ τῆς τελείας πίστεως.
 ρζα. Πᾶσα θλίψις ἢ εἴχῃ πλὴν ῥοπῇ τῇ θε-
 λήματος, εἴτε εἰς δοξίαν ῥέπει, εἴτε εἰς ᾧρε-
 σὶν ἀφ' οὗτο ἡ συμβατική θλίψις, πειρασμὸς
 ὀνομάζεται, ὃν μετόχω πείραν τὴν κεκρυμμένων
 θελημάτων πρᾶχουσα. ρζβ. Φόβος θεοῦ,
 ἀναγκάσθαι ἡμᾶς πολεμεῖν τῇ κακίᾳ· ἡ μὲν δὲ
 πολεμουμένων, ὁ κύριος ἀναγκάσας αὐτὸν.
 ρζγ. Σοφία ἐστίν, ὁ μόνον τὸ ἀφ' οὗ φεισικῆς ἀνα-
 λουθίας εἰδέναι τὴν ἀγῇ, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπομέ-
 νῳ ὡς ἰδεῖν πλὴν τῇ ἀδικουμένων τιμωρίαι· οἱ
 μὲν γὰρ τῇ παρὰ τὴν εἰσπομείναιτες, παρὰ τὸ

λῶσαι θελήσας πρᾶγμα συμπεπλεγμένον,
 ζητεῖται αὐτὴ, τί ὧς θεῶς ὁρῶσκέ, ἐθιρῶσας
 πλὴν λῶσιν αὐτὴν ἐπωφελῆ. ρπγ. Ἐν οἷς
 δὲ πρᾶγμασιν διδοκῇ ὁ θεός, ἐν τούτοις καὶ
 πᾶσα κτίσις ὑπηρετεῖ· ἐκ οἷς ὅτι δὲ αὐτὸς ἀπο-
 ερέφεται, ὁμοίως καὶ ἡ κτίσις ἀντίτασται.

ρπδ. Ὁ ἀντίταστος μῦθος τῆς σκυθραιῶν
 ἐπιφορᾶς, ὡς ἐκ οἶδεν, ἀντίμαχεται τῇ κε-
 λούσῃ τῷ θεῷ· ὅτι κατὰ δόξαν αὐτῆς μὴ
 γνώσεως ἀληθοῦς, ἐστὶ καὶ πλὴν γραφῶν ὑπο-
 μνήν τὸν κύριον. ρπε. Πειρασμοῦ ἐπελθόν-
 τος, μὴ ζητεῖται ἀλλὰ τί, ἢ ἀλλὰ πίνος ἡγήλυθεν,
 ἀλλ' ὅπως αὐτὸν διζχερίτως καὶ ἀμνησικα-
 κῶς ὑπομείνης. ρπς. Ἀλλότελοι κακὸν ἔ-

περσίστησιν ἀμάρτια, ἐὰν μὴ ἡμεῖς αὐτὸ κα-
 χῶμεν πρὸς δεξιῶ μεθὰ ἐννοίας. ρπς. Εἰ ἐκ
 ἐστὶ ῥαδίως θύρην τὸν ἐκλὸς πειρασμοῦ διαρε-
 σήσονται, διζχερίτειν δεῖ ὧς θεῶς ὅτι πάση συμ-
 βάσῃ. ρπη. Εἰ μὴ συκλεινῆς ἀγίας ἐπέ-
 τυχεν ὁ Γέθρας, ἐκ αὐτῆς ἡμερῆς ἐπέτυχε
 καὶ εἰ μὴ ἀμνηστῶς ἐτυφλώτο ὁ Γαῦλος, ἐκ

σὶς θελήματος· ὅθεν ἀπτοὶ θείσκειν) ἢ παρ-
 τέρων οἱ δούτεροι. ροθ. Ταῖς μὲν παρὰ
 παρθεσὶν κακῆς ἐνοίας, λύπη πῦρ ἐπέ· δὲ
 ἔ (Ἐν τῷ μὲν δὲ αὖτε φανίζον). ταῖς ὅ καὶ παρ-
 θεσιν, χάρα, ὅθεν καὶ δυσπαλάλακτοι γίνονται.
 ρπ. Ο φιλήδονος λυπεῖται ἐν ψόροις καὶ κα-
 κοπαθείας· ὅ ὃ φιλόθεος, ἐν ἐπαύνοις καὶ πλεο-
 νεξίαις. ρπα. Ο μὴ γινώσκων τὰ κρίματα
 ἢ θεῶν, ἀμφίερη μνον ὁδὸν καὶ τοῦ αὐτοῦ
 καὶ ὑπὸ πῶντος ἀνέμου ῥαδίως ἀνατρέπεται,
 ἐπαμνέμνος γαυρεῖ, καὶ ψεῖς μνος ὅτι κραί-
 νεται· ὁ αὖτε μνος ἀσελγαῖ, καὶ κακὸν πα-
 θῶν ἀποδύρεται· στυγίων φανητῖα, καὶ μὴ νοῶν
 χρηματίζεται· πλεοντῶν δὲ αὖτε φανητῖα, καὶ πτω-
 χεύων ὑποκρίνεται· καρβυτῖς θρασυῖται,
 καὶ νηστεύων κενόδοξος· τοῖς ὅ ἔχουσι φιλοφει-
 ἔ τοῖς συγγνώμην αὐτῶν ἀπονέμοισιν ὡς ἀνοή-
 τος ἐφουδεῖς. εἰ μὴ τε οὖν καὶ χάριν χει-
 ροῦ γράσιν ἀληθείας, καὶ φόβον θεοῦ ἀτήσηται,
 ὅ μόνον ἐκ τῆς παθῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς συμ-
 βάσει, δὲ φανῶς τσαοματίζεται). ρπθ. Ο τὸν

τέρως μὲν τὰ λόγια, ἐτέρως δὲ τῇ συνειδήσει
 διακείμενος. τ' γὰρ τοῦτον ἡ γραφή, ὑπὸ κα-
 τὰρας ἴτησιν. ροδ. Εστὶν ὁ ἀγῆθαι λέγων καὶ
 ὑπὸ ἀφρόνων μισοῦ μένος, καὶ τ' ἀπόστολον
 καὶ ἐστὶν ὁ ὑποκρινόμενος, καὶ δια τοῦτο ἀγα-
 πώμενος ὁμῶς ὁ δὲ τερον τῶν ἀνταποδόσεων
 τούτων, πολυχρόνιον γὰρ, διότι ὁ κύριος ἐν ἰδίῳ
 χαίρει, ἐκείτω τὸ δέον ἀνταποδίδωσιν. ροε. Ο
 τὰ μὲν ὄντα μαθηταὶ ἀναγνόντες βιβλίου μένος, ὁ φεί-
 λει τὰ ἐν ἐσῶτα ἡ δέως ὑποφέρειν. ἔτω γὰρ νοε-
 ρῶς συναλλάσσων πρὸς γματὶ, δια μικρῶν
 ὀδυμῶν, μεγάλας ἐκφύξει. ροτ. Ασφα-
 λισταί λόγον ἀπὸ καυχίσεως, καὶ λογισμῶν ἀπὸ
 οἰήσεως, ἵνα μὴ ὑπαχωρηθεῖς, πρὸς τῆς
 ἐναντίας. ὅ γὰρ ἐξ ἀνθρώπου μόνον τελεσιου-
 γεῖται τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ τὸ πᾶν τε πόπλις θεοῦ.
 ροζ. Ο πᾶν τε πόπλις θεός, ὡς ὅτι τοῖς ἔργοις
 ἡμῶν ἀξίας ἐπιφορὰς ἀπέναντον, ἔτω ὅτι τοῖς
 λογισμοῖς καὶ τοῖς ἐκείνοις νοήμασιν. ροη. Οἱ
 ἀκεῖνοι λογισμοί, ἐκ πρὸς τὴν ἀμάρ-
 τίας ἀναφύονται οἱ ὅτι ἐκεῖνοι, ἐκ τ' αὐτῆς.

πρὸς αὐτοὺς τὸ γὰρ ὀξυοῖας μάλλον, ἢ συμ-
 βολίας ὅστι. ρξζ. Τὰ πληθυντικῶς γινό-
 μενα, γὰρ πᾶσιν ὠφέλιμα· ἐκάστῳ τὰ ἴδια, καὶ
 συνειδῶσιν ἐμφανίζονται. ρξη. Ο λαλῶν
 ὀρθῶς, ὁφείλει καὶ αὐτὸς διχαρεῖσθαι, ὡς πρὸς
 θεοῦ λαμβάνει τὰ ῥήματα· ἢ γὰρ διήγησα, ὃ τῷ
 λαλοῦντος ὅστι, ἀλλὰ τὸ ἐνεργουῦτος θεοῦ.
 ρξθ. Γὰρ ὧν οὐκ ἔχεις ὁμολογίαν ὑποταγῆς,
 μὴ φιλονείκει ἀντιστάμενος τῇ ἀληθείᾳ, ἵνα μὴ
 μῖσος ἐγείρῃς καὶ πλὴν θεῶν γραφίῃ. ρο. Ο
 ὑποτακτικῶς ὅπου ὃ δεῖ ἀντιλέγοντι πρὸς αὐ-
 τῶν, πλανᾷ αὐτὸν ἐν ἐκείνῳ τῷ πρὸς ἡμᾶς,
 καὶ τὰς συνήκας τῆς ὑποταγῆς ἀπετεῖν πα-
 ρασκευάζει. ροα. Ο φόβος θεῶν νομοθετῶν
 ἢ παιδῶν τὸ ἀμύηλάνοντα, τὸ ἐναντίον αὐτοῦ
 ὡς σφάματι δρᾷ τὸ ἐαυτῶν πρὸς ποιῆται· ὃ
 μνησικακῶς καὶ κακοθελῶς ὀνείδιζων, ὡς ὁμοίως
 πάσῃ καὶ τὸ πνευματικὸν πρὸς ἐπίπλη νόμον.
 ροβ. Ο καλῶς μαθὼν τὸν νόμον, φοβᾷται τὸν
 νομοτέτην, ὃς ὑπὶ τῶν ἐπὶ αὐτῶν, ἐκκλίνει ἀπὸ
 πτομῶς κακοῦ. ρογ. Μὴ γίνῃ διγλωσσος, ἐ-

ρξβ. Εἰ ποτε λάβοις καθαράς πνευματικῆς
 ὀχυρὸν ῥῶπον, πλὴν γνώσεως τῶν πραγμάτων
 ἀναδιδομένη πρὸς τὸ ἐξουσίαν ἐν τῷ χει-
 ρῷ, μὴ καταδέχου, ἵνα ὁ μεῖζον μὴ ἀπολέσῃ·
 κρῖναι γὰρ τοῖς τῷ πνευματικῆς βέλεσι καταπο-
 ξέειν αὐτὸν κατὰ ῥῶπον συγκεκλισμένον, ἢ πνευ-
 ματικῇ αὐτῷ τὰ σκύλα πνευματικῇ, καὶ ἀ-
 ποσπᾶν ἡμᾶς τὸ κατὰ αὐτὸν δέησιν μηδὲν
 μὲν. ρξγ. Ἡ τῶν πραγμάτων χάρις,
 ἐν χειρὶ πειρασμοῦ καὶ ἀκηδίας, ὡφελὲς ὅτι
 ἀνδρῶν ἐν χειρὶ ὅτι καθαράς πνευματικῆς,
 καταβλάπτειν εἴωθε. ρξδ. Διδάσκειν ἐν
 κυρίῳ λαχόν, καὶ πνευματικὸς, θλίβει νοε-
 ρῶς, καὶ μὴ τὰ αἰσθητῶν πνευματικῶν. θλίβει νοε-
 ρῶς γὰρ, ὅτι συγκατακρίνηται ὅτι πνευματικὸν πνευ-
 ματικὸν ὅτι, ἐν τῷ αὐτῷ πνευματικῇ πει-
 ρασθήσῃ. ρξε. Ἐν χειρὶ ἐξηγήσεως, μὴ κρύ-
 ψῃς τὰ τοῖς παροῦσι πνευματικῇ, τὰ μὲν δι-
 παρῇ, σαφές ἐστιν. τὰ ὅτι σκληρὰ, ἀνιγματο-
 δῶς διηγουμένους. ρξς. Τοῦ ἐν ὑποταγῇ
 σου μὴ ὄντος, σφῆμα μὴ πνευματικῆς εἰς

τῷ δύο βούτων πρῶτον τῇ καρδίᾳ πει-
ρώμενος, πλαιᾶται χτ' νοῦν, καὶ ἐμπίπτει εἰς
πειρασμοὺς καὶ παγίδας τῷ Διάβολου.

ρη. Οὐτε τοῖς λογισμοῖς τοῖς κακοῖς ἐκλὸς τῷ
αἰτίῳ, οὐτε ταῖς αἰτίαις ἐκλὸς τῷ λογισμῶν
ὅτι πολεμουῦντα νικῆσαι ποτε. ὅταν γὰρ ὁ ἐν
μονομερῶς ἀποβδύωμι, μετ' ἃ πολὺ Διάβολος
ἐτέρου τοῖς ἀμφοτέροις ἐμφερόμεθα.

ριθ. Ο φόβος κακοπαθείας ἐκ ὀνείδισμῶν τοῖς
ἀνθρώποις μαχόμενος, ἢ ὡς δι' ἐπιφοράς
πρῶτον κακοπαθεῖ, ἢ ἐκ μὴ ὀνείδισμῶν αἰσ-
ι ἀνηλέως καλᾶζεται. ρξ. Ο πᾶσιν κα-
κὴν ἐπιφορὰν ἀποκλῆσαι βυλάμενος, ὁ φείδεται
Διάβολου πρῶτον, σιωπᾶν ἀλλὰ σπιντῶν θεῶν τοῖς
πράγματι, καὶ κρατεῖν μὴ νοερώς τινὲς εἰς
αὐτὸν ἵπτιδα, τ' ὅ φρονίδια τῷ αἰσθητῶν χτ'
διωάμιν πρῶτον λογίζεσθαι. ρξα. ὅταν δι-
ρη ὁ Διάβολος ἐκλὸς ἀνείκης ἀνθρώπων τοῖς
φωματικῶν ἐναρξάμενον, πρῶτον ἀρ-
πάξῃ αὐτὸν τῆς γνώσεως λάφυρα. εἴθ' οὕτω
τινὲς εἰς θεὸν ἵπτιδα, ὡς κεφαλὴν ἀπὸ τέμνει.

ὃν βίον ἔχῃ· καὶ χτ' ὃν βίον, ὁ φείλομαι τῶ
 παροσυχῆς ἀνὰ φέρων τῶ θεῷ. ρηδ. Κα-
 λὲν μὲν τὴν κεφαλαιωδέτεραν κρατεῖν ἐν-
 πολίῳ, καὶ μηδὲν κατ' εἶδος μεριμνᾷ, μηδὲ
 κατ' εἶδος παροσυχῆσαι, ἀλλὰ μόνον ζητεῖν
 τὴν βασιλείαν, χτ' ὃν λόγον κυρία εἶδε πρὸς
 ἐκάστης χρείας φροντίζομαι, ὁ φείλομαι πρὸς
 ἐκάστης παροσυχῆσαι· ὁ γὰρ ἐκ τὸς παροσυ-
 χῆς τί ποιῶν ἢ φροντίζων, οὐκ διανοῦται ὅτι
 τῶ τέλει τῆς πράξεως. ὁ τὸ τοῦτο ὅτι εἶπεν
 ὁ κύριος, ὃ δυνάσθε χωρὶς ἐμοῦ ποιεῖν οὐδέν.
 ρηε. Τὸν πρῶτον λόγον τὴν πρὸς πα-
 οσυχῆς ἐν πολίῳ, ἀποπώτραι πρῶτα καὶ δι-
 δέχονται, ἑτέροι τῇ ἑτέρῃ κατὰ τὸν δέσμιον
 πρῶτα πέμπουσα. ρηε. Οὐτὰρ εἰς τὰ θλι-
 βερὰ παροδοκία τῶ μεταγρετέρων ἀγα-
 θῶν παροδοκία, γινώσκιν ἀληθείας βύρκει,
 καὶ ὀργῆς καὶ λύπης τῶ χέως ἀπαλλαγῆσεται.
 ρηε. Οὐ κακευχίαι καὶ ἀτίμιας ὑπὸ ἀληθείας
 ἀγροῦ μῦθος, ἀποτολικὴν ὁδὸν πορεύεσθαι, τὴν
 ἐν ἀράς, καὶ τὴν ἀγνοῖν πρὸς κεί μῦθος· ὁ γὰρ ἐκ τὸς

θεῖς ὄντας πρῶτον χρῆσθαι δεῖ καὶ ὑποτάσσου-
 σθαι· μάλιστα γὰρ ἐστὶ μὲν βοήθειας πολεμῆσαι
 ταῖς πρὸς ἑαυτοὺς. ρμη. Ο μετ' ὑποταγῆς
 καὶ πρῶτον πικτεῦων τὰς θελήματι, ἀ-
 θλητὴς ἐστὶν δὲ μέθοδος, ὁ τὴν νοητικὴν πάλιν
 εἰς τὴν αἰσθητικὴν ἀποχῆς πρὸς φανερὰς ἐπι-
 δεικνύμενος. ρμθ. Ο μὴ σωμαλλάσων τὰς
 θεῶν ἐαυτὸς θέλημα, ὑποσκελίζεται ἐν τοῖς
 ἰδίοις ἐπιτηδεύμασι, καὶ ὑποχείμενος τῇ ἀντι-
 πάλιν γίνεται. ρν. Ο τὸν ἴδης δύο κακούς
 ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, γινώσκει ὅτι
 ἕτερος ὡς ἕτερον σὺν ἐργεῖ πρὸς τὸ θέλημα.
 ρνα. Ὑψηλόφρων καὶ κενόδοξος, ἀλλήλοις ἡ-
 δέως σωμαλλάσονται· ὁ μὲν γὰρ δουλικῶς ὑ-
 ποπίπτουσα ἐπαμνῆσθαι κενόδοξον· ὁ δὲ, συνεχῶς
 ἐπαμνοῦντα, μεγαλύνει τὸν ὑψηλόφρονα.
 ριβ. Φιλαλήτης ἀχροατὴς, ἀμφοτέρωθεν
 πορίζεται τὴν ἀλήθειαν, ἐπεὶ μὲν τοῖς ἀγαθοῖς
 μὲν τυροῦμενος, πρὸς ὑμῖν γίνεται· ἐπεὶ
 δὲ τοῖς κακοῖς ἔλχεται, μετανοῶν ἀναίκαζε-
 ται. ριγ. Δεῖ ἡμᾶς καὶ τὴν πρὸς κακὴν, ἐ-

θεῶν παρσφέν ἀκατακρίτως ἔξομολόγησιν,
 μὴ μνημόνευε κατ' εἶδος τὰς παρσφέν·
 λίδυ γὰρ μολύνει τὸ δ' αἰνοῖται· ἀλλ' ὑπόμνε
 ἡμναίως τὰς τούτων ἐπαγαγὰς. ρμα. Τὰ
 αἰαρεῖ, ἀλλὰ τὰς παρσφέν ἡμναίως ἀμῶντίας
 ἐκφύονται πάσης πλημμελείας τὸ παρσφέν
 ὅτι κενεῖται. ρμβ. Ο γινωσκὸς καὶ εἰ-
 δὼς τὴν ἀλήθειαν, ὃ δ' αἰ μνήμης τῆς παρ-
 σφέντων, ἀλλὰ δι' ὑπομονῆς τὸ ἐκφύονται,
 ἔξομολογεῖται τὰς θεῶν. ρμγ. Αποβαλὼν
 πόνον καὶ ἀτιμίαν, μὴ ἐπαγγέλλῃ δι' ἐτέρων
 ἔρετων μετανοῶν· κενεδοξία γὰρ καὶ ἀναλγη-
 σία δουλεύειν τῇ ἀμῶντιά καὶ δ' αἰ δόξιν πε-
 φύκασιν. ρμδ. Ως παρ τὰς ἔρετὰς πόνοι τὸ
 ἀτιμία, ὅτι καὶ τὰς κακίας ἡδοναὶ καὶ δόξαι
 ἡκτενείωθαι. ρμε. Πᾶσα θυματική ἡ-
 δογῇ, ὅτι παρβαλῆτης ὅτι ἀνέσεως· ἀνέσιν
 ὃ ἡμνα ἡ ἀπιστία. ρμς. Ο ὢν ὑπὸ ἀμῶν-
 τίας, ὃ δυνάται μόνος παρσφέν τῇ θυμα-
 κὸς θελήματος, δ' αἰ τὸν ἐρεθισμόν ἀπαυσοῖ
 ἔχῃ καὶ ἐκείμνον τοῖς πάρεσιν. ρμζ. Εμπα-

πῖς· ἔν' οὐκ ὁπτιγνώσκετε ὅτι χριστὸς Ἰησοῦς
 οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ τι ἄρα ἀδοκιμοί ἐστε.
 ρλη. Ο ὁμῆσαι ἐγνωκώς, ταῖς θλιβεραῖς ἐ-
 πιφοραῖς οὐκ ἀντίτασεται· οἶδε γὰρ ὅτι εἰς φό-
 βον θεοῦ ὁδηγεῖσι τὸν ἀνθρώπον. ρλθ. Αἱ
 παλαιαὶ ἀμύβαι κατ' εἶδος μνημονυθεῖσαι,
 βλάπτοισι τὸν διάνου· μὲν λύτης μὲν γὰρ ἀν-
 τιδοθεῖσαι, τῆς ἡπίδος ἀφιστῶσιν· ἀνέπως δ' ἐ-
 ξεχνιοθεῖσαι, τὸν παλαιὸν μολυσμὸν ἐναπο-
 τίθενται. ρμ. Ο τὸν ὀνοῖς κρατήσῃ δι' ἄρ-
 νήσεως τὴν μνηστέον ἡπίδα, τότε ὁ ἐχθρὸς
 παρφασι δέχομολογήσεως, τὰ παρνεύσαμ-
 νῶτα κακὰ δέχεσθαι, ἵνα τὰ χεῖρι θεῷ ὁπι-
 ληθέντα πάντα, ἀναζωπυρήσῃ καὶ λεληθότως
 ἀδικήσῃ· οὐκ ἀνθρώποι· τότε γὰρ καὶ φανερὸς
 καὶ μισοπαθὴς ὑπερῶν, ἐξ ἀνάγκης σχημαθί-
 σεται, συγχεθεῖς ὅτι τοῖς πεπραγμένοις, καὶ ὁ-
 μιχλώδης ἐπὶ καὶ φιλήδονος εἴη, συγχρονίως
 παρῶς ἐμπάθως παρσαμλήσῃ τ' ἄπορ-
 βολαῖς, ὡς παρῶν διρεθῶναι τ' τοιαύτως
 μνημῶν, καὶ οὐκ ἐξομολόγησιν. ἀν' ἡλῆς

- παρσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν. ρλζ. Ο ἰσ-
 μος ἐξ ἡμέρας τυπικῶς ἐργάζεσθαι, τῇ ᾗ ἐβ-
 δόμη χράζει, ὡς καλῶς εἶναι. δλς. π ψυχῆς
 ἔργον ἐστίν, ἡ δὲ χρημάτων ἐμποῖα. χρλῃ ᾗ
 αὐτῆς καὶ κατὰ παύσεις, ὅ, πωλῆσαι πᾶντα, καὶ
 •• δοῦναι πτωχοῖς καὶ τὸν λόγον τῷ κυρίῳ. ἐ δὲ
 τῆς ἀκλήρωσυνος κατὰ παύσας, τῇ ἰοερᾷ
 χράζει ἢ πῶς. εἰς ταῦτα τῷ κατὰ παύσας, ἐ
 ὁ Παῦλος ἐκ τῆς μὲν ἀποστολῆς παρσεύχεται
 •• λέγων, ἀποσταθμῶν εἰσελθεῖν εἰς ἐκεῖνον τῷ
 •• κατὰ παύσας. ταῦτα δὲ εἰρήκαμεν, ὅτι ἔπο-
 κλείοντες τὰ μνημόνα, ἔτε ὧδε πᾶν κατὰ πολικὴν
 αὐτὰ πόδον ἐξ ὁρίωντες. ἀλλ' ὅτι χρὴ παρ-
 τον ἐν τῇ καρδίᾳ ἔχειν τῷ χάριν τῷ ἀγίῳ πνύ-
 ματος ἐνεργῶν, καὶ οὕτω κατ' ἀνάλο-
 γαν εἰσελθεῖν εἰς πᾶν βασιλείαν τῶν ὕψων.
 •• τὸ Φαρεσποῖον ὁ κύριος, ἔλεγον, ἡ βασι-
 •• λεία τῶν ὕψων ἐν τῷ ὕμῳ ἐστίν. τὸ ἐπὶ ὁ ἀ-
 •• πόστολος ἔλεγον, ἐστὶ πίστις ἢ πῶς μνημόνων ὑπόστα-
 •• σις καὶ πάλιν, ὅπως τρέχετε, ἵνα κατὰ λαβήτε
 •• καὶ πάλιν, δοκιμάζετε ἑαυτοὺς εἰ ἐστὶ ἐν τῇ

γὰρ τίς καὶ ἀφ' ἑμῶν τῶν λογισμῶν, ἀθλιω-
 τέρως ἢ δύπαθ' εἶν. ρλε. Ἐτερόν ἐστι γνώσις
 πωραγμάτων, ἢ ἑτερόν ἐστιν ἀληθείας ἐπί-
 γνωσις. καὶ ὅσον οὖν διαφέρει ὁ ἥλιος τῆς σελή-
 νης, καὶ ἡ σελήνη τῆς πωρᾶς ἢ δολιγῶς ὡ-
 φελιμωτέρῳ τυγχάνει. ἢ τῶν πωραγμάτων
 γνώσις, κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐργασίας τῆς ἐν-
 πολῶν πωραγμένηται. ἢ ὅτι ἀληθείας ἐπίγνωσις,
 καὶ ὅτι μέτρον τῆς εἰς χρυσὸν ἡπίδους. εἰ οὖν γε-
 λῆς σπυρίδα, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἡπίδω,
 πειρῶ πόρῳ τε ὑποβάλλειν τὰ ἀσθητὰ, καὶ δια-
 μόνως ἡπίδους πωρακαλλᾶσαι τὰ θεῶ. ἔγω
 γὰρ ἀκοντὶ μὲν πωρακαλλᾶς πόρῳ, δὴρήσας ἔρ-
 χαι καὶ ὀξοισίας, διατῆν πωρακαλλᾶς πολυ-
 μούσας. ἢ τὰς δὲ ἀφ' αὐτῆς τῆς πωρακαλλᾶς πω-
 καὶ καὶ μόνων δὴ ἡπίδους εἰς τὸ χεῖν τῶν θεῶν τῆς
 μνημούσης ὀργῆς ῥυομύνει σε. ρλε. Ο συ-
 νωνὸν δὲ ὑπὸ τῶν ἀγίων Γαύλου μυστικῶς εἰρη-
 μόνον, πλὴν πάλιν ἡμῶν πωρακαλλᾶς πωρακαλλᾶς
 καὶ τῆς ποιηθείας φησὶν ὅτι, γινώσεται καὶ πλὴν
 πωρακαλλᾶς τῶν κυρίων, πωρακαλλᾶς ὅτι δεῖν πόρῳ τε

πούτητα· ὃν γὰρ ἔθρον αἱ νύκτες τὰς ἡμέρας, ὅ-
 πως αἱ κακίαι τὰς ὥρες δὲ δέχονται.
 ρκθ. Κενοδοξία, καὶ φυλαργυρία, καὶ ἡδονὴ
 ἀσπιλον βυβλίαν διαμείναν, οὐκ ἀφιαῖσιν, εἰ
 μὴ πρῶτον αὐτὰ φόβῳ θεῷ καταπέσωσιν.
 ρλ. Εἰς τὰς ἀκουσίους ὁδούς, ὅ ἐλεος ἔστι θεῷ
 θαυμασίως ἐκέκρυπται, τὸν ὑπομνόντα εἰς
 μετανοίαν ἔλκον, ἢ ἀπαλλάττον τῆς αἰωνίου χυ-
 λάρσεως. ρλα. Τινὲς ἐργαζόμενοι ἐν πολέσ,
 ἐν ζυγῷ ἀντὶ ῥένευσαι αὐτὰς ταῖς ἀμύρπαις
 ἐκδέχονται· ἵνα δὲ δι' αὐτὸν τὸν ἀποθανόντα
 ὑπὲρ ἡμῶν ἀμύρπαις ἡμῶν, ὅς ἐβλῆμίζονται.
 ζητητέον ἵς αὐτῶν ἔχῃ ὀρθὸν ὁ φρόνημα.
 ρλβ. Γεέννης φόβος καὶ πᾶσα δεισὺς πόθος,
 περὶ ἔχουσι πλεονῶν ἢ θλιβεράν ὑπομονὴν· καὶ
 τὸ τοιοῦτον, οὐκ ἔξ' ἐαυτῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ
 τοῦ δολοφονισμοῦ ἡμῶν. ρλγ. Ο πιστεύων
 πρὸς τὴν μνημόντων, τὴν ᾧ δὲ ἡδέων ἀδογμα-
 τίστως ἀπέχεται· ὁ δὲ ἀπιστῶν, ἡδὺς καὶ ἀνάλ-
 γητος γίνεταί. ρλδ. Μὴ εἴπῃς, πῶς ἡδυ-
 παθήσῃ ὁ πένθης, μὴ ἔχων τὰ αἵτια· διώαται

ρκδ. Οτὸν ὁ ἐχθρὸς τῷ ἐν τῇ λήθῃ ἀμάρ-
 τημάτων πολλὰ κατήσῃ χροῖσθα, ὅτε
 καὶ ἐν τῇ μνήμῃ ποιῇ αὐτὰ τὸν χροῖσθ' ἀφ' ἑαυ-
 τοῦ ἀνακρίψῃ, τῷ τῆς ἀμάρτίας λόγῳ δι' ἑαυτοῦ
 ἀποχρώμενος. ρκε. Εἰ βλάβη διωκεῖ
 μνημονεύει θεοῦ, μὴ ἀπώρου ὡς ἀδίκους τὰς
 ἐπιφορας, ἀλλ' ὡς δικαίως ἐρχομένης ἀπο-
 μνησθῇ μὲν γὰρ ὑπομνή, δι' ἐκείνης συμβάσεως
 τὴν μνήμην ἀνακρίψῃ· ἢ ὅτι πρᾶγμῃσι, μειοῖ
 τὸν φαιδρὸν τῆς καρδίας πόνον, ὅς ἐστι τῆς ἀνέ-
 σεως τὴν λήθην ἐργάζεται. ρκς. Εὰν γὰρ
 λησὶς τῷ ἐκείνῳ ἐπιταλῇ φθίωαι τὰς ἀμάρ-
 τίας σου, μὴ φανεροποιήσῃς ἀνδραγαθίαις τὰς
 σεαυτοῦ ἄρετας· ὁ γὰρ ἀνὴρ φράττω μὲν ἐπὶ
 ταῦταις, τὸ καὶ ὁ θεὸς ἐπ' ἐκείναις ἐργάζε-
 ται. ρκζ. Κρύψας ἄρετίν, μὴ ἐπαίρου
 ὡς δικαιοσύνην ἐκτελῶν· δικαιοσύνη γὰρ
 ὅτι, μὴ μόνον ὁ κρύπτειν τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ ὁ
 μὴ ἐννοεῖν ἐν τῷ ἀπηγορευμένων. ρκη. Μὴ
 χαῖρε ὅταν εὖ ποιήσῃς ἐνὶ, ἀλλ' ὅταν ἀμνη-
 σιχάκως ὑπομείνῃς τὴν πρὸς ἐπομένην εἰσα-

- .. μὲν ὑτέρημα, ἐν εἰκόνι μὲν ἄρα πορβύεται
 .. ἀνδρεσπος, πλὴν μάλιστα ταρασσεται.

ρη. Ο τερμίδης ἵνα ἐν πολλαῖς ἀτιμίαις ὀδυνώμενον, γίνωσκε ὅτι λογιμοῖς κενοδοξίας ἐμφορητεῖς, ἡδέως τῷ καρδιακῷ σπερμάτων τρεῖς τὰ δράγματα. ριθ. Ο θυματικής ἡδοναῖς πέρε. τῷ δέοντος ἀπολαύσας, ἐκχέοντα πλάστοις πόνοις ἀπότης ἢ πείσσει. ρκ. Αρχικός ὑποτακτικῶν χρεωγεῖ λέγειν ὅ φιλώμενον. ὡς κευόμενος δέ, πλὴν ὅτι φοραὶ τῶν κακῶν περιδιαλέλλει.

ρκα. Ο ἀδικυόμενος ὡς τινός, ἐ μὴ παραζητῶν τὰς ἀδικοῦν τί τὰ δέοντα, κατ' ἐκείνο ὅ μέρους πιστεύει τὰς χρεῖς, καὶ ἐκχέοντα πλάστως λαμβαίει ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, καὶ κληρονομεῖ ζωὴν πλὴν αἰῶνιον. ρκβ. Μήμη θεῷ ὅτι, πόνος καρδίας ὑπὲρ βύσεβείας γινόμενος· πᾶς ὅτι πλατάνομενος τῷ θεοῦ, ἡδυπαθῆς καὶ ἀνδύγητος γίνεται. ρκγ. Μὴ λέγε, ὅτι ὁ ἀπαθὴς θλίβεσθαι ὀδυῖται· καὶ μὴ ὑπὲρ ἐαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ ὅ πλεοῖον τῷ το κεχρεώσθηκεν.

ρκδ.

ρκεδ. Οταν ο εχθρος τῷ ἐν τῇ λήθῃ ἀμάρ-
 τημάτων πολλά κρατήσῃ χροῖσθαφα, τότε
 καὶ ἐν τῇ μνήμῃ ποιεῖν αὐτὰ τὸν χρεωφιλῆ τιμῶ
 ἀνακρίζῃ, τὰς τῆς ἀμάρτηας λόγῳ διλόγως
 ἀποχρώμενος. ρκε. Εἰ βέλῃ διωκεῖν
 μετανοεῖν θεοῦ, μὴ ἀπώθου ὡς ἀδίκους τὰς
 ἐπιφορας, ἀλλ' ὡς δικαίως ἐρχομένης ὑπο-
 μένε· ἢ μὲν γὰρ ὑπομένη, δι' ἐκείνης συμβάσεως
 τιμὴ μνήμῃ ἀνακρίνῃ· ἢ δὲ πρὸ αἰτήσις, μειοῖ
 τὸν φαιδρὸν τῆς καρδίας πόνον, ὅς δὲ τῆς ἀνέ-
 σεως τιμὴ λήθῃ ἐργάζεται. ρκετ. Εὰν γέ-
 λης πρὸς κρείσσοντα ἐπικαλυφθῆναι τὰς ἀμάρ-
 τίας σου, μὴ φανεροποιήσῃς ἀνιδροκοῖς τὰς
 σεαυτοῦ ἁρετὰς· ὁ γὰρ αὐτὸς πρὸς τὴν μὴ ἐπι-
 τρώταις, τὸ το καὶ ὁ θεὸς ἐπ' ἐκείναις ἐργάζε-
 ται. ρκεζ. Κρύψας ἁρετὴν, μὴ ἐπαίρου
 ὡς δικαιοσύνην ἐκτελῶν· δικαιοσύνη γὰρ
 ὅτι, μὴ μόνον ὁ κρύπτῃ τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ ὁ
 μὴ ἐννοεῖν ἡ τῷ ἀπηγορευμένων. ρκεη. Μὴ
 χαῖρε ὅταν εὖ ποιήσῃς ἐνὶ, ἀλλ' ὅταν ἀμνη-
 σιχάκως ὑπομείνης τιμὴ πρὸς ἐπορεύειν εἰς αἰ-

- .. μὲν ὑτέρημα, ἐν εἰκόνι μὲν ἄρα πορβύεται
 .. ἄνθρωπος, πλὴν μάλιστα θαυμάζεται.

ρη. Ο τρυφίδης ἰνὰ ἐν πολλαῖς ἀτιμίαις ὀ-
 δυνώμενον, γίνωσκε ὅτι λογισμοῖς κενοδοξίας
 ἐμφορηθεῖς, ἡδέως τῷ καρδιακῷ σπέρμα-
 των θερίζει τὰ δράγματα. ριβ. Ο θυμα-
 τικῆς ἡδοναῖς πέρας τῷ δέοντος ἀπολαύσας,
 ἐκείνους ταπλοίοις πόνοις ἀποτίσῃ ἢ πείσ-
 σαι. ρκ. Αρχικός ὑποτακτικῶς χρεω-
 τεῖ λέγειν ὅ ὀφειλόμενον. ὁ δὲ κελεύμενος δέ,
 πλὴν ὅτι φοραὶ τῶν κακῶν περιδιαλέλλει.

ρκα. Ο ἀδικεῖς κελεύμενος ὡς τινός, ἐν μὴ πα-
 ραζητῶν τὰ ἀδικοῦν τι τὰ δέοντα, κατ' ἐκεῖνο
 ὅ μέγας πιστεύει τὰς χρεῖς, καὶ ἐκείνους τα-
 σίως λαμβανὴς ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, καὶ κλη-
 ρονομεῖ ζωὴν πλὴν αἰώνιον. ρκβ. Μήμη θεῷ
 ὅτι, πόνος καρδίας ὑπὲρ ἀσεβείας γινόμε-
 νος· πᾶς ὅ ὅτι λαιθανόμενος τῷ θεοῦ, ἡδύπα-
 ρης καὶ ἀνδύγητος γίνεται. ρκγ. Μὴ λέγε,
 ὅτι ὁ ἀπαθὴς θλίβεσθαι ὁ δυνάει· καὶ μὴ ὑπὲρ
 ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ ὅ πλησίον τούτου κεχρηώσηκεν.

ρκδ. Οτὸν ὁ ἐξὸς τῷ ἐν τῇ λήθῃ αἰμῶ-
 τημάτων πολλὰ κρατήσῃ χροῖσταφα, ὅτε
 καὶ ἐν τῇ μνήμῃ ποιῇ αὐτὰ τὸν χρεωφλέτιν
 ἀνακάζει, τὰς τῆς αἰμῶτης λόγῳ διλόγως
 ἀποχρώμενος. ρκε. Εἰ βύλῃ διωεκῶς
 μνημονεύει θεοῦ, μὴ ἀπώθου ὡς ἀδίκους τὰς
 ὀπιφορας, ἀλλ' ὡς δικαίως ἐρχομένης ὑπό-
 μενε· ἢ μὲν γὰρ ὑπομνή, δι' ἐκείνης συμβάσεως
 τὴν μνήμην ἀνακινῇ· ἢ δὲ πρᾶγμῃσι, μειοῖ
 τὸν φαιδρὸν τῆς καρδίας πόνοι, ὅτε δὲ τῆς ἀνέ-
 σεως τὴν λήθην ἐργάζεται. ρκς. Εὰν γὰρ
 λῆς τὸ πρᾶγμᾶ ἐπιταλῶν τὰς αἰμῶ-
 τίας σου, μὴ φανεροποιήσῃς ἀνδραποίς τὰς
 σεαυτοῦ δρετὰς· ὁ γὰρ ἀνὲρ πρᾶγμῶν ὅτι
 τούταις, τὸ το καὶ ὁ θεὸς ἐπ' ἐκείναις ἐργάζε-
 ται. ρκζ. Κρύψας δρετὴν, μὴ ἐπαίρου
 ὡς δικαιοσύνην ἐκτελῶν· δικαιοσύνη γὰρ
 ὅτι, μὴ μόνον ὁ κρύπτει τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ ὁ
 μὴ ἐνοεῖν ἐν τῷ ἀπηγορευμένῳ. ρκη. Μὴ
 χαῖρε ὅταν δι' ποιήσῃς ἐνὶ, ἀλλ' ὅταν ἀμνη-
 σιχάκως ὑπομείνης τὴν πρᾶγμῶν ἐναι-

- .. μὲν ὑγέρημα, ἐν εἰκόσι μὲν ἄρ' πορδύεται
 .. ἀνδρεσπος, πλὴν μάλιστα θαλάσσειται.

ρη. Ο τοῦ ἰδῆς ἵνα ἐν πολλαῖς ἀτιμίαις ὀ-
 δυνώμενον, γίνωσκε ὅτι λογιμοῖς κενοδοξίας
 ἐμφορηγεῖς, ἡδέως τῷ καρδιακῷ ἀπερμά-
 των θερίζῃ τὰ δράγματα. ριθ. Ο θυμα-
 τικῆς ἡδοναῖς πέρε. τῷ δέοντος ἀπολαύσας,
 ἐκείνους πλάσιοις πόνοις ἀποτίσῃ ἢ πείσ-
 σαι. ρκ. Ἀρχικὸς ὑποτακτικῶν χρεω-
 τεῖ λέγειν ὅφ' ἰδόμενον. ὡς αὐτοῦ μὲν δέ,
 τὴν ἐπιφοραὶ τῶν κακῶν περιδιαλέλλειν.

ρκα. Ο ἀδικυόμενος ὡς ἐπὶ τίνος, ἐμὴ πα-
 ραζητῶν τὰς ἀδικουῶν τὴν δέοντα, κατ' ἐκεῖνο
 ὅ μέρους πιστεύῃ τὰς χρεῖς, καὶ ἐκείνους πλά-
 σίως λαμβανῇ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, καὶ κλη-
 ρονομεῖ ζωὴν πλὴν αἰῶνιον. ρκβ. Μνήμη θεῶ
 ὅτι, πόνος καρδίας ὑπὲρ δισβεΐας γινόμε-
 νος· πᾶς ὅ ἐπιλαϊθανόμενος τῷ θεοῦ, ἡδύπα-
 ρης καὶ ἀνδύγητος γίνεται. ρκγ. Μὴ λέγε,
 ὅτι ὁ ἀπαρῆς θλίβεσθαι ὁ δυνάει· καὶ μὴ ὑπὲρ
 ἐαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ ὅ πλῆστοι τῶν τοῦ κεχρεώσθηκε.

ρκδ.

νος, ὑπὸ τῆς παθῶν καὶ μὴ βουλόμηνος πολε-
 μεῖται. ριβ. Οὐδὲν ὑπὸ τῆς πονηρῶν λο-
 γισμῶν ἐνεργάμεθα, εἰς αὐτοὺς ἀπίασώμεθα,
 καὶ μὴ πατερώαι ἀμάρτια. ριγ. Ρίζαι τῆς
 λογισμῶν εἰσὶν, αἱ προσωφανὲς κακίαι, αἵ χερσὶ
 καὶ ποσὶ καὶ σῶματι ἐκ διχουδμῶν ἑκαστος.

ριδ. Οὐκ ἔστι προσωμιλῆν πάρῃ καὶ δόξαναι,
 μὴ ἀγαπῶντα τὰς τούτου ἀγίας. ὡς γὰρ αἰχλύ-
 νης καταφρονῶν, κενοδοξία προσωμιλῆ. ἢ τίς
 εἰς οὐδένωσιν ἀγαπῶν, ὅτι ἀτιμία παρέρρε-
 ται. τίς ὃ καρδίᾳ σωτετριμμένῳ καὶ τετα-
 πεινωμένῳ ἔχων, ἡδονῶν ἄρκος τῷ δαίχε-
 ται. ἢ τίς τὰς χειρῶν τελείως πιττεύων, μερι-
 μνᾷ τῷ προσωκαίρων, ἢ δαμάσκειται.

ριε. Ο ἀθετοῦ μῆνος ὑπὸ τίνος, καὶ μήτε λό-
 γω, μήτε εἰνοία ὡς ἀθετοῦν τι φιλονεικῶν, γινώ-
 σιν δὲ καὶ κέκληται, ὥς πῶς βεβαιῶν ὅτι δείκνυ-
 ται ὡς δεσπότη. ρις. Ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῆς ἀν-
 θεσῶν ἐν ζυγῶν τῶ ἀδικήσαν, ἐκείνῳ δὲ δι-
 χαμον τῷ θεοῦ ἀποσώζοντος. ριζ. Εἰ οὐτε
 ὡς ἀδικοῦντι ὅτι ἀείωσιν, οὐτε τὰς ἀδικου-

τὰς διψῶντι, πόμα ἡδύτατον· τὰς ῥιγῶντι, ἐν-
 δυμα, καὶ ὧς κρηπιδόντι ἀνάπαυσις· ὧς πωρ-
 σευχομένης, ἢ πῖς καρδιακή, ἔτι πειθοῦντι
 τῷ δακλῆσις. ρι. Οτορμ δὴ οὖν ἀκρούσης τῆς
 αἰτίας γραφῆς λεγούσης πρὸς τὸ αἴγιον πνύ-
 .. ματος, ὅτι ἐκείσιν ἐφ' ἑνα ἐκαστον τῶν ἄπο-
 .. σόλων ἢ ὅτι ἐφῆλτο ὅτι τ' πωρφήτιω, ἢ ἐ-
 νεργεῖ, ἢ λυπεῖται, ἢ σθένεται, ἢ παρξινύεται·
 καὶ πάλιν, τοῖς μὲν, ἀπὸ χλὺς ἐχόντας· τοῖς δὲ,
 πλήρης πνύματος αἴγις, μὴ τομύς, ἢ δηλοῖ-
 σὶν τίνα ἐνοήσης ὅτι τ' πνύματος· ἀλλὰ πί-
 στευε, καὶ ὅτι πωρφήκα μὲν ἔσπον, ἀτρεπτον καὶ
 ἀνδμοῖωντον, καὶ πομπτοδύαμον, δι' ὃ ἐν ταῖς
 ἐνεργείαις ἔτι μὲν ὅς ἐστι, καὶ ἐκείτω ὅς δέον ἀ-
 ποσώζει θεοπαρεπῶς· αὐτὸ μὲν γὰρ ἡλίου δίκην,
 ὅτι τοῖς βαπτιζέντας ἐκ χέχεται τελείως ἐ-
 καστος δὲ ἡμῶν, καὶ ὅς ἀνὴρ ἐὰν ὅτι σκατοῦντα
 πάθη μισήσας πρὸς αἰρῇ, ἀναλόγως φωτίζει·
 καὶ ὅς δὲ ἀνὰ πᾶσι αὐτὰ ἀγαλίσσεται, ὁ-
 μοίως σκαλίζει· ρια. Ομοῶν πάθη, πρὸς αἰ-
 ρῇ τὰς τούτων αἰτίας· ὅς ταῖς αἰτίας ἐκείμα-

πολλοί. ρβ. Ως τῶς μεταμοοῦν τι ὑψηλοφρο-
νῆν ἀλλότριον, ὅπως ἐκχυσίως ἀμῖν τὸ μόντι,
ταπεινοφρονῆν ἀδυνάτον. ργ. Οὐκ ἔστι συ-
νδδήσεως κατὰ γνώσις ἢ ταπεινοφροσυλή, ἀλλὰ
χάρις θεοῦ καὶ συμπαθείας ἐπίγνωσις.

ρδ. Ὅπως ἐστὶν οἶκος ἀγαθὸς ὃ κοινῷ ἀέρι,
τὸ τοιοῦτον λογιστικὸς τῇ θεῷ χάριτι. ρε. Ὅσπν
δὲ ἐκβάλλης ὑλῆν, ἵσοῦτον αὐτομολήσῃ· καὶ
ὅσπν δὲ ἐμβάλλης, ἵσοῦτον ὑποχωρήσῃ.

ρς. Ὑλὴ οἴκου, σκυβὴ καὶ βρώματα· ὑλὴ δὲ
νοῦς, κενοδοξία καὶ ἡδονή. ρζ. Χώρημα καρ-
δίας, ἐλπίς εἰς θεόν· στενοχωρία δὲ αὐτῆς, φρο-
νὴς σωματικῇ.

ρη. Μία μὲν ἐστὶ καὶ ἀσφαλτοῖω-
τος ἡ χάρις τῷ πνεύματος· ἐνεργεῖ δὲ ἐκάστῳ,
καθὼς βύλεται. ρθ. Ως τῶς ὑετὸς ἐπιχε-
θεὶς τῇ γῇ, τοῖς φυτοῖς παρὰ φύσιν πᾶσι ἔχει

ποιότητα, γλυκεῖον μὲν τοῖς γλυκέσι, συφικὸν δὲ
τοῖς συφοῖς· ὅτω ἡ χάρις ταῖς καρδίαις τῷ πι-
στῶν ἀπὲς ἐπιως ἐπιβάλλουσα, ἀρμοζύσας
ταῖς ἑρεταῖς τὰς ἐνεργείας ἡγεῖται· τῷ
ἀλλὰ ἡγεῖται πνευμάτων, γίνεται ἑσφῇ, καὶ τῷ

χαλδίων ὑπομονὴν· πᾶν γὰρ λαίπαρ ἐκ
 λαΐ, λαΐ τούτων βύβσκεται. 4ε. Περὶ ὧν τις
 ἤλπισεν εἰς θεόν, οὐκ ἐπὶ πᾶσι ἐκείνων ὧ πλη-
 σίον ἔλαμψεν. 4ς. Εἰ πᾶν ἀκρύσιον ἐκ
 τῶν ἐκρυψίων τὴν αἰτίαν ἔχει, καὶ τὸ γράφειν,
 οὐδείς ὅπως ἐξ ἑρὸς ἀνθρώπου, ὡς αὐτοὶ ἐαυ-
 τὸν τυγχάνει· ἐκρύσιον λέγει τὸν λογισμόν· ἀκρύ-
 σιον δὲ, τὴν σύμβασιν. 4ζ. Πάντων τῶν κα-
 κῶν παρεξηγεῖται ἡ ἀγνοία· δυνάμεις δὲ αὐτῆς
 ὄντιν, ἡ ἀπιστία. 4η. Φύγε πειρασμόν δι' ὑ-
 πομοῆς καὶ δεήσεως· εἰ δὲ ἐκ τῶν τούτων ἀντι-
 πάσῃ, πειραστέως ἐσθ' ἔχει. 4θ. Ο παῖς
 καὶ θεὸν, τὸ σοφὸν ὅτι σοφώτερος· ὁ ὅλα πεινὸς
 τῇ καρδίᾳ, τὸ δυνατὸν δυνατώτερος, ἐπειδὴ
 τὸν ζυγὸν τῶν χειρῶν καὶ γὰρ βασιλεύουσιν.
 ρ. Οσα ἐκ τῶν παρσευχῆς ἢ λαλοῦμεν, ἢ
 παρὰ τὸν μῦθον, ὅτερον ἢ σφαλερὰ, ἢ ὅτι βλαβῆ
 τυγχάνοις, καὶ ἡμᾶς ἀγνώστους ἔχει τὸ παρ-
 ματῶν ἔχει χροῖον. ρα. Εξ ἔργων, καὶ λό-
 γων, καὶ ἐνοίας, διχαίωσις· ἐκ δὲ πίστεως, καὶ
 χάριτος, καὶ μετάνοίας, ἡ σωτηρία

ἐν αὐτῇ παείκελῃται· τῆς γὰρ εἰς θεὸν ἀγά-
 πης ὁδὸν εἴρηται ἀνώτερον. 4. Πρῶτευ-
 χὴ ἄρρεμβος, σημεῖον φιλοθείας τὰς παρὰ
 μόνον· ἀμέλεια δὲ αὐτῆς καὶ ῥεμβασμός,
 φιληδονίας τεκμήριον. 4α. Ὁ ἀθλίπῳς
 ἀγρυπνῶν, καὶ μακροθυμῶν, καὶ πρῶτευ-
 χόμῳς, πνύματος ἀγίας ἐιργάζῳς μέτο-
 χος τυγχάνει· ὁ δὲ θλιβόμῳς ἐν λύτοις, καὶ
 θελήματι ὑπομῶν, ταχέως καὶ ὅπως ἐπι-
 τυγχάνει τῆς ἀνυπλήρωτος. 4β. Ἐντολή ἐν
 τοῦτης ἀποδείκνυται διαφορωτέρη, διὲ καὶ
 πίσις πίσεως βεβαιωτέρη διείσκειται. ἐστὶ πί-
 σις ἐξ ἀκοῆς καὶ τὸν ἀπόστολον, καὶ ἐστὶ πίσις
 ἐκ πύζων ὑπόστασις. 4γ. Καλὸν ὅ
 διὰ λόγων ὠφελῇ τοὺς πυνθανομῶνους· κρῖσ-
 σον δὲ, ὅ δι' ἄρετῆς καὶ πρῶτευχῆς συ-
 νεργεῖν αὐτοῖς· ὁ γὰρ διὰ λύτων ἑαυτὸν πρῶ-
 φέρων τὰς θεῶν, βοηθεῖ καὶ τὰς πέλιας διὰ τῶ
 ιδίῳ βοηθήματος. 4δ. Εἰ θέλῃς σιωπῶμα
 λόγῳ ὠφελῇσαι τὴν φιλομαθίαν, ὑπόδραξον αὐ-
 τὰς πρῶτευχίαν καὶ πίσιν ὁρθήν, καὶ τῶν ἐφ'

εἰρήνῳ, καὶ τὰ ἐξῆς καὶ οἶδεν, ὅτι ἐὰν παρ-
 κρίνηται σωματικὰς φροντίδας, ἐμμένειν ἐκεῖ
 οὐ δύναται· καὶ ἀναχωρῶν τῷ τόπου ἐκείνου,
 ἐμπίπτει εἰς πλὴν ἀμάρτιαν, καὶ εἰς τὰ ἐπακο-
 λουθούσας αὐτῇ θανάσι συμβάσεις, καὶ μὴ
 παύσασθαι, ἀλλὰ τὰς ἰδίᾳ χαρῶν, ὡς οἶδεν ἡ
 τῷ θεοῦ διακονοσύνη. πδ. Τοσοῦτον ἐκείνου
 γινώσκεις ἀληθῆς τυχερὸς, ὅσον αὐτὸν παρόντος
 καὶ ταπεινώσεως καὶ ἀγάπῃ βεβαιώσοις.
 πε. Πᾶς ὁ βαπτισθεὶς ὀρθοδόξως, ἔλαβε μυ-
 στικῶς πᾶσιν ἃ χάριν· πληροφόρεται ὃ λει-
 ποῖ, καὶ πλὴν ἐργασίας τῇ ἐκτελούν. πς. Εν-
 πολλὴ χεῖρ οὐ καὶ συνείδησιν ὅτι τελευτῶν,
 καὶ ὁ πλήθος τῇ ὁδυνῶν τῆς καρδίας, δωρε-
 ται πᾶσι κλησιν· πλὴν, ἕκαστον αὐτῶν ἰδίᾳ
 χαρῶν πᾶσιν γίνεται. πζ. Ἐχε πᾶσι μυστικόν
 δέησιν ὅτι πᾶσι παρὰ τὴν πᾶσι, ὡς μηδὲν ὅτι
 τελεῖν δύναμις ἐκ τῆς βοηθείας. πη. Οὐ-
 δὲν παρουσχῆς εἰς συνεργίαν δύναται τερεν,
 καὶ παρὰ διδοχίαν θεοῦ, οὐδὲν αὐτῆς ὡφύι-
 μωτερον. πθ. Πᾶσα ἐργασία ἐκτελούν,

π. Οἷσις καὶ ὁμαζονεία, βλασφημίας εἰσὶν
 αἷτια· φιλαργυρία δὲ καὶ κενοδοξία, ἀσπλαγ-
 χίας ἔκ τ' ἀποκρίσεως. πα. Ὅταν ἴδῃ ὁ δ' ἁ-
 βολος, ὅτι ὁ νοῦς ἐκ καρδίας παρορμηθεύσας, τῷ
 τε μεγάλους καὶ κακὰ τέχνους λογισμοὺς ἐπι-
 φέρει· μικρὰς γὰρ ὄρεταις, μεγάλας ἐπιφο-
 ραί· ἀναρρῶν οὐκ ἀνέχεται. πβ.. Λογισμὸς
 ἐλθροῦνίζων, δηλοῖ τὴν τ' ἀνδραφ' αὐτοῦ παρορ-
 μήσαν· ταχέως δὲ ἀναρρῶν μῦθος, σημαίνει πό-
 λεμον καὶ ἐνδυνάμειον. πγ. Τρεῖς εἰσὶ νοη-
 τὰ τόποι εἰς οὓς ὁ νοῦς ἐκ μέλαβόλης εἰσέρχεται,
 καὶ φύσιν, καὶ φύσιν, καὶ φύσιν· καὶ ὅταν μὴ
 εἰς τὴν καὶ φύσιν εἰσέλθῃ, βύβισκεν ἐαυτὸν αἷ-
 τιον τῶν ποικίλων λογισμῶν, καὶ ἑξομολογεῖ-
 ται ὡς θεῶν καὶ ἀμύβιας, ἐπιγινώσκων καὶ αἰ-
 τίας τῶν παθῶν· ὅταν δὲ εἰς τὸν καὶ φύ-
 σιν γένηται, ἐπιλαθάνεται τῆς διχαιοσύνης
 τ' αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀνδραφ' αὐτοῦ ἀμαρτάνεται ὡς
 ἀδικούσιν αὐτὸν· ὅταν δὲ εἰς τὸν καὶ φύσιν
 εἰσέλθῃ, βύβισκεν τοὺς καρποὺς τῆς ἀγίας πνύ-
 ματος, οὓς εἶπεν ὁ ἀπόστολος, ἀγάπην, χῆραν,

και ο μη πιστευων ωει προς χαρων, ετε
 ωει τ' αμωων πιστευειν διωαται. οδ. Χα-
 εις ωει χαριτος, η αληθης γνωσις δεδωρη-
 ται τεις ανθρωποις. ωει τ' ε, ωει πω-
 των ωει δωρησα μωω πιστευειν τεις μετοχοις αυ-
 τής εκ διδασκουσα. οε. Οτωμ εν αμωπος
 ψυχη τεις εωρ χω μωας θλιψις αυτη ε κατε-
 δεχεται, ωει οι αγγελωι ωει αυτης λεγουσιν,
 ια τριβλα μω τω Βαβυλωνια, και οκ ιατη.
 ος. Νοις επιλαθω μωος τ' αληθωις γνωσεως,
 ωει τ' ωει αιτιων ως συμφεροντων, τοις αν-
 θρωποις αμαχεται. οζ. Ως ωει εν υ-
 दाσι πωρ χρονησαι ου διωαται, ουτως ωει
 λογισμος αμαχος, φιλοθεω καρδια, ωτι πας
 φιλοθεος εστι και φιλοπονος εκουσιος δε πονος,
 εχθρος ηδινης χ' φυσιν υπωχ. οη. Γ' ατος
 εργου νομιω κρατησαν αμα τ' ελημερος,
 ωει εον και μη ελονται πα μετοχω βιαως κα-
 τεπεγειρεται. οθ. Των αχρειων λογισμων
 τεις αιτίας αγαπω μω, ε αμα τ' ωει εχον-
 ται τ' εχρειων δηλονοτι η τει ωει γματα.

ερος ἀπειρος βοτάναις ἐπιτρέχων, κατ' αὐτὴν
 σεν εἰς ἀμφίκλημον ὅπον, ὅπως δεισκέται
 ψυχὴ καὶ μικρὸν ὑπὸ λογισμῶν ἀποδοκί-
 λουμένη. ξη. Ὅταν ὁ νοῦς διδρυσάμενος
 ἐν κυρίῳ ἀπαυᾷ, τὴν ψυχὴν ἀπὸ χροῖας
 παρὰ ἡμέρας, ὅτε ἡ καρδία ὡς ὑπὸ δημίῳ
 κολάσει, τεινόντων αὐτὴν ἔνθα καὶ ἔνθα ἔνοος καὶ
 ἔπαυσις. ξθ. Ὡς περ οἱ ἐν θαλάσῃ πλέ-
 οντες, ἡδέως ὑπομόρουσι τὸν ἡλιακὸν καύ-
 σωνα, ὅπως οἱ μισοῦντες τὴν κακίαν, ἀγα-
 πῶσιν ἐλεῖχρον, ὅτι ἐναντιῶται, ὁ μὲν, τοῖς ἀ-
 νέμοις· ὁ δὲ, τοῖς πάθεσιν. ο. Ὡς περ φυγὴ
 ἐν χιμῶνι ἢ ἐν σαβάτῳ, ὁ δυνάμει γίνεται τῇ
 ἁρτί, καὶ βεβήλωσις τῇ ψυχῇ, ὅπως ἐπιδρά-
 σαι παθῶν μεγαλέῳ ὄματι καὶ ψυχῇ κα-
 περωμένη. οα. Οὐδεὶς ὅπως ἀγαθὸς καὶ
 οὐκ εἰρμῶν, ὡς ὁ θεός· ὅς δὲ μὴ μετανουῶ-
 πι, ὅς δὲ αὐτὸς ἀφίησι. οβ. Πολλοὶ λυπού-
 μεθα ὅτι ταῖς ἀμάρτιαις, καὶ ὅτι αὐτῶν αἰτίας,
 ἡδέως καταδεχόμεθα. ογ. Αποσάλαξ ὑπὸ
 γλῶττι ἔρπων τυφλὸς ὢν, ἀγέρας ἰδεῖν ὃ δυνά-

Ξα. Οταν ἀτιμίασινὰ τῷ δὲ ἀνθρώπων
πάθης, διὸς τίω ἐπιφορὰ τῆς τῷ θεῷ δό-
ξης ἐννόησον· καὶ ἐπὶ μὲν τῇ ἀτιμίᾳ, ὄντος
καὶ ἀτάραχος ἔσῃ· ἐπὶ δὲ τῇ δόξῃ, πισὸς καὶ
ἀκατάκριτος ὀρεθήσῃ, ὅταν ὑβίσῃται.

Ξβ. Επαυγέμενος ὑπὸ πλήθους κατ' ἐνδο-
χίαν θεῷ, ἐπιδοκτικὸν μὲν μηδὲν ἐπιμίξης τῇ
κυριακῇ οἰκονομίᾳ, ἵνα μὴ πάλιν ἐκ μετα-
βολῆς εἰς τὸναντίον ἐμπέσῃς. Ξγ. Σπόρος
ὅτε αὐξηθήσεται δίχα γῆς καὶ ὕδατος, καὶ ὅτε

ὠφεληθήσεται) ἀνθρώπος ἐκλὸς ἐκουσίων πό-
νων, καὶ θείας ἀντίληψως. Ξδ. Οὐκ ἔστι
χωεῖς νέφοις ἐπιχυθῆναι βροχῶν, ὅτε

χωεῖς σιωφδέσεως ἀγαθῆς διαρεῖται θεῷ.

Ξε. Μὴ ἀπαναίνα μὲν ταῖν, καὶ λίαν φρο-
νιμος τυγχάνῃς· ἢ γὰρ οἰκονομία τῷ θεῷ, ὠφελι-
μωτέρᾳ ὅτι τῆς ἡμετέρας φρονήσεως.

Ξς. Οταν ὑφ' ἡδονῆς ἡνὸς ἢ καρδία τῷ θεῷ
κινήτῃ ὅτι τῆς φιλοπονίας τόπου, ὅτε λίγου βα-
ρυτάτῃ δίκῃ ἐπὶ καταβάσῃ ἐνολιθισμοῦτος,
δυσεπικράτητος γίνεται. Ξζ. Ως ὅτε μὴ

δησιν, ὅθεν καὶ καχοποιοὶ μετομοήσονται τῷ
 θεῷ διηρέσθη. πάλιν ἐν διδασκαλίᾳ ὅτι πλη-
 σίον ἐκρύπτεται, ὅτι ὅτε καὶ ἐν τῇ ἀναγνώ-
 σι, τῇ δ' αἰσινόᾳ πρὸς ἐπεταί, καὶ διὰ τῆς φυσι-
 κῆς ἀκροατικῆς, ἐκ διδασκῆ τὸν νοῦν, τὴν ἐ-
 αὐτῆς ἀκρόασιν. εἰ οὖν τῆς μερικῆς αὐτῆς ἀ-
 κροατικῆς μὴ κρύψομεν ὅτι αἰσινόᾳ, εἰς τὴν
 γὰρ τῇ κυρίᾳ ἐκ τῶν εἰσελθουσῶν.

ιζ. Οὗτος τῆς ἐκείνης τῆς ἐκ τῶν αἰσινῶν ἐ-
 νεργίας ὅτι πνύματος τῶν αἰσινῶν, ὁμοίως ὅτι
 δούλω ὁργισμένη, ὅς αἶμα τῶν ἀπορροαθῆ-
 ναι, σὺν τῆς ὡνάς καὶ ἡδονῆς γραφίᾳ
 τῶν αἰσινῶν. ιη. Οὗτος ἐξωθεν ἐπιφορᾶς
 διανοητικῆς καὶ τῶν αἰσινῶν ἀντικεινῶς, ὅ-
 τος ζητῶν τὸν κύριον, δι' ἐργασίαν μὲν διανοη-
 τικῆς. ιθ. Εὐνοήσεως καὶ τὴν γραφίᾳ,
 ὅτι ἐκ πάσης τῇ γῆ καὶ κρίματα κυρίᾳ, γνή-
 σιται σοὶ πάντα σύμβουσις, θεογνωσίας διδά-
 σκαλος. ξ. Κατὰ τὴν ἐκείνου ἐννοίαν ἀ-
 πορροατῆς ὅτι ὁφθαλμοῦν. τὴν δὲ ποικιλίαν τῆς
 ἀρμοδίας ἐπιφορᾶς, μόνος ὁ θεὸς ἐπίσταται.

πρῶτα δε φερόμενα, καὶ ἀποεισπέπως ἐκέρ-
τησεν ἑτέρος ὃ πρῶτα δε, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ σω-
κρινε· ζητητέον, ποῖος αὐτῶν δις ἐβεβήκως ἐ-
πόνησε. ιγ. Σημεῖον γνώσεως ἀληθοῦς, ἡ τῶν
θλιβεράων ὑπομονή, καὶ τὸν μὴ αἰτιάσθαι αὐ-
θροῦ ποῖος ὅτι τῆς ἑαυτῶν συμφορᾶς.

ιδ. Ο ποιῶν ἀγαθόν, καὶ ζητῶν ἀνταπόδο-
σιν, ὃ δουλοῦ ἐστίν, ἀλλὰ τῷ ἰδίῳ θελήματι.
ὅτι ἐστὶν ἀμώρτησεντα, ὃ ἀνταπόδωσιν ἀγα-
θράσας, εἰ μὴ ἀπὸ μετανοίας παροσηκρύσης
τῷ σφῷ θελήματι. ιε. Τινὲς λέγουσιν, ὃ διω-
κόμενα ποιῶσας ὃ ἀγαθόν, ἐὰν μὴ σιναργῶς δε-
ξώμενα πλὴν χάριτος τῷ πνύματι. αἰεὶ δὲ οἱ
παροαρέσθαι τῆς ἡδονᾶς ἐκείνων, ὡς ἀβοή-
θητοι πρῶται τοῦτο ὃ καὶ διώκμεν· ἡ μὲν
χάρις, τοῖς ἐν χειρὶ βαπτιθεῖσι, μυστικῶς
δεδωρηται· ἐν ἐργεῖ δὲ, καὶ ἀναλογίᾳ τῆς ἐργα-
σίας τῶν ἐπολῶν. ις. Καὶ κρυφίως βοη-
θεῖν ἡμῖν ἡ χάρις, ὃ παύεται ἐφ' ἡμῖν δὲ ὅτι
ποιῶν ἢ μὴ ποιῶν ὃ ἀγαθόν καὶ διώκμεν.
ἡ τοῦτον μὲν θεοπαρεπῶς διεγείρει πλὴν σίνου-

καὶ ἡ τῆς ἁρετῆς, πρὸς τὴν καὶ ἀφ' ἧς. ὅ
 γὰρ αἰσυνέτερον αὐτῶν, μετ' ἑαυτῶν γίνεται.
 με. Μεγάλη ἁρετὴ, ὅ ἡ ποικιλία τῶν ἐφ'
 χόμματα, καὶ ἀγαπᾶν τοὺς μισοῦντας, καὶ τὸν λό-
 γον τῶν κυρίων ἀγάπης ὅ ἡνιοκρίτου τεκμή-
 ριον, ἀδικημάτων συγχώρησις. μς. Οὐκ
 ἔστι ἀπὸ καρδίας συγχωρῆσαι τὰ πρὸς
 πτώματα, ἐκλὸς γνώσεως ἀληθοῦς. αὐτὴ γὰρ
 ἰδίᾳ ἐκείνῳ τῶν ἐφ' χόμματα δείκνυσιν.
 μζ. Οὐδὲν ἀπολέσθης, ὅ ἂν ἀφ' ἧς ἀφ' τὸν
 κύριον. ὅ γὰρ ἰδίᾳ χαρῶν, πολυπλασίως ἔχου-
 σεται. μη. Οὐδὲν οὐκ τῶν τῶν ἀσεβείας σχο-
 ποῦ ὅ ἂν ἐπιβληται, τότε ὅ πρὸς φαιδρῶν ἔργον τῆς
 ἁρετῆς αἰσυνέτερον γδ. μθ. Εἰ πρὸς τὴν ἀφ'
 πτω βλαβερὰ ἢ κακοβουλία, πολλῶν μᾶλλον
 τοῖς τὴν ἀκρίβειαν ἐπιδεικνύουσιν. ν. Εργῶ
 φιλοσόφῳ πρὸς βουλῆς ἀφ' ἧς πρὸς, καὶ ἀντα-
 ποδύσεως θεοῦ. ς. ὅ ἔστι γὰρ ὁ λόγος τῆς ἐργα-
 σίας ὁφώτερος. να. Τοῖς ἡφ' ἀσεβείας
 πόνους ἀκολουθεῖ ἡ ἀντίληψις τοῦτο ὅ ἡ γνώσεως,
 ἀφ' ἧς νόμου θεοῦ καὶ σωφροσύνης. ιβ. Εἰς

λη. Οὐδεμία τ' ἄρετων μόνη καὶ ἑαυτῶν
 ἀποίχῃ τὴν φρεσὶν ἡμῶν θύραι, εἰ μὴ πᾶσαι
 ἀκολουθῶσιν ἀληθῶν ἐξήρτωνται. λθ. Οὐκ
 ἔστιν ἐκείνη, ὁ λογισμοῖς τε φρόνιμος καὶ ἐν γὰρ
 ὠφέλιμοι ὦσιν, οὐκ εἰσὶ τῆς ἡπιδος ὠφελιμώ-
 τεροι. μ. Ἐστὶν ἀμύρτια πρὸς θάνατον πᾶσα
 ἀμετομόητος, πρὸς ἧς καὶ ἄλλος ὑπὲρ ἑτέρου
 πρὸς εὐξήνεται, οὐκ εἰσακεύεται. μα. Οὐ
 γὰρ μετομοῦν, οὐκ ἀντελλογῇ τὸν κόπον τοῖς
 παλαιῶν ἀμύρτημασιν, ἀλλ' αἰεὶ δι' ἑαυτῶν τ'
 θεὸν ἐξυμνῶνται. μβ. Εἰδὸσα ἔχῃ ἡ φύσις
 ἡμῶν ἀγαθὰ καὶ ἡμέραν ποιεῖν αὐτὰ κεχρησ-
 τήκαμεν, τί λοιπὸν πρὸς τῶν πρὸς γνηθῶν
 καὶ τῶν θεῶν ἀνταποδώσομεν. μγ. Οὐκ
 αὖ ὑπὲρ βολίω ἄρετης σήμερον ποιήσωμεν,
 πρὸς τοῦτο ἀμύρτιας ἔλχους ἔστιν, οὐκ ἀντα-
 πόδοις. μδ. Οὐ θλιβόμενος νοεράς, καὶ ἀ-
 ναπαυόμενος ἄρκεως, ὁμοίως ἔστι τὰς ἄρ-
 κικῶς θλιβόμενος, καὶ νοεράς ἀφ' ἑαυτοῦ.
 ἡ δὲ ἐξ ἀμφοῖν θλίψις ἐκθύσιος, ἀνεργεῖ
 πρὸς θάτερον, ἢ τε τῆς διατοίας, τῇ ἄρκετι,

τῆς ὀπικλήσεως· ἀπεισπάτως δὲ βοώσης
 εἰνοίας ἐπαχρύφ' ὁ κύριος. λβ. Νῆς
 ἀπεισπάτως διχ' ἄνθρωπος, θλίβει καρδίαν· καρ-
 δίαν δὲ συντετριμμένῳ καὶ τεταπεινωμέ-
 νῳ ὁ θεὸς σὺν ἔξοδενώσῃ. λγ. Η παρορσευ-
 χή, ὄρετὴ λέγεται, καὶ μητὴρ αὐτῶν τυγχά-
 νη· ἀπογνηῖα γὰρ αὐτῆς, ἀπ' αὐτῆς εἰς χριστὸν συ-
 ναφείας. λδ. Εὰν παρ' ἔξω μὲν χωρὶς παρ-
 σεύχῃς καὶ ἀγάθῃς ἢ πίδος, ὕστερον ὀπιβλαβὲς
 καὶ ἀτελὲς τυγχάνει. λε. Ο τὸν ἀκρύβης,
 ἔσσι' οἱ ἔχοντες παρ' οἱ παρ' οἱ ἔχοντες,
 μετόχους ὄρετῶν καὶ μετόχους ἀγάπης νοφ' ἀ-
 γάπη γὰρ, ἐχάτη μὲν ὄρετῶν τυγχάνει καὶ
 γνέσιν παρ' οἱ θείσκειται ἀπασῶν καὶ πλὴν
 ἀξίαν, τὰς παρ' οἱ γνημύας αὐτῆς, ἐχάτας
 ἀποδοκρύνουσα. λς. Εὰν ἀκηδιάσης, ὑπὸ
 κακίας πολυέσπως θλιβόμενος, μνημόθυσον
 τῆς ἐξ' ὁδοῦ καὶ τῆς χαλεπῶν κολασιῶν.
 λς. Κρῖνον γὰρ τὸ παρ' οἱ σκελῆσαι τὰς θεῶν
 ἀπ' οἱ παρ' οἱ σκελῆσαι καὶ ἢ πίδος, ἢ μνήμας ἔχον
 ἐξωτέρας, καὶ ἐπωφελεῖς τυγχάνουσιν.

ἐν ἐνέργειᾳ χείρως, ὥς ἡ πῶς ἀγνοουμένη καὶ
 ἐστὶ τῆς κακίας ἐτέρα, τῇ δὴ ἡγεῖα ἔξομοι μέ-
 τη. καλὸν ὅτι τὰ τοιαῦτα μὴ ἐνοπείζεσθαι, ἀλλὰ
 τὴν πλάϊον· μήτε μὲν δύσθε ματίξιν, ἀλλὰ
 τὴν ἀγῆσαν· ἀλλὰ πόρτα δι' ἧς πῶς πωρε-
 φέρηται τῷ θεῷ· αὐτὸς γὰρ οἶδε τῷ ἀμφοτέρων
 ὁ χρησίμων. κζ. Οὐ διαπεράσαι θέλων τὴν
 νοητὴν θάλασσαν, μακροθυμεῖ, ἵνα πεινοφρο-
 νῇ, ἀγρυπνῇ, εἰς κραδίον· ἐκ τῶς ὅτι τῷ πεινά-
 ρων τούτων, ἐὰν εἰσελθεῖν βιάσῃται, θορυβῇ μὲν
 τῇ καρδίᾳ, πῶς ἀσπῇ ὅτι δυνάται. κη. Ηου-
 χία ὠφελῇ, τῷ κακῷ ἀργήτασα· ἐὰν δὲ καὶ
 τῷ πεινῶντος ἀρετῇ ἐν πωρεσυχῇ πωρε-
 λάβῃ βοήθημα, πῶς ἀπάσῃ ὅσον αὐτῇ
 σιωπομότερον. κθ. Οὐκ ἐστὶν ἡσυχάσαι τῇ
 νοῦν ἀνδρὸς σώματος, ὅτε λῦσαι ὁ πούτων μεσ-
 .. πειχοῦν ἀνδρὸς ἡσυχίας καὶ πωρεσυχῆς. λ. Σὰρξ
 .. ὅτι θυμὸς καὶ τῷ πνύματος, καὶ ὁ πνύμα
 καὶ τῆς ἀρκίως· οἱ δὲ πνύματι πῶς πατοῦ-
 τες, ὅτι θυμὸς ἀρκικὴν οὐ μὴ τελέσωσιν.
 λα. Οὐκ ἐστὶ τελεία πωρεσυχὴ χεῖρς νοη-

ἐργαζόμεθα φύσεως, ἀπέχεται μὲν ποιεῖ τῇ
 εἰαυτίου κακοῦ, πρὸς θήκην ὃ ἀμασμεῖ ἐκ-
 τὸς χείρως ποιῆσαι οὐ δύναται. κδ. Ο ἑλ-
 κεινὸς, ἀπέχεται γαστριμῦθίας· ὁ ἀκτῆμαν,
 πλεονεξίας· ὁ ἥσυχος, πολυλογίας· ὁ ἀγνός, φι-
 ληδονίας· ὁ σεμνός, πορνείας· ὁ αὐτάρκης, φι-
 λαργυρίας· ὁ ὠρεῖος, ταραχῆς· ὁ ταπεινόφρων,
 κενοδοξίας· ὁ ὑποτακτικός, φιλονεικίας· ὁ ἐ-
 λεγκτικός, ὑποκρίσεως, ὁμοίως ὁ θυρόμηνος,
 ἀπέχεται ἀνυψίπιδας· ὁ πτωχός, φιλοχρημα-
 τίας· ὁ ὁμολογητής, ὀρνήσεως· ὁ μῦθους, εἰδω-
 λογατείας. βλέπεῖς πῶς πᾶσα ἡ ἐως θανά-
 του ὅτι τελευτῇ ἄρε τῇ, ὁ δὲ ἐν ἑτέρῳ ἢ αὐ-
 τῷ μῦθους ὅτι ἐν ἀποχῇ. αὐτῷ μῦθους δὲ ἀποχῇ, φύ-
 σεως ὅτι ἐν ἑργῳ, οὐ βασιλείας ἀντάλλαγμα·
 ἀνδρὸς μέλιν φυλάσσει τὰ τῆς ἐαυτοῦ φύ-
 σεως· χρεὶς ὃ, δὲ ἐν αὐτοῦ πῶς ὑποδείξει χα-
 εῖζεται. κε. Ἐστὶν εἰς τὴν μερικὴν, ὃ ἐστὶν ἐ-
 τέρα ὡς ἐκ τῆς πῆ μὲν γὰρ μερικῶς, κελδύφ
 μεταδοῦναι τῷ μὴ ἔχοντι πῇ δὲ εἰς τὴν μετὰ,
 πᾶσιν ἀποτάξας τοῖς ὑποκρίνοισιν. κς. Ε-

γδ αἱ ἐργασίαι καθόλου πρὸς ἐλπίδα εἰς, τού-
 των καὶ αἱ μὴ μὴ καὶ μέρος οἰχόμενοι. ἡ γρα-
 φὴ δὲ τῆς καὶ γὰρ οἰχόμενοι τὸν θεὸν ὑπο-
 τίθεται, ἵν' ὁρθῶς ἀντιπαραστήσῃ τὰ ἔργων
 δουλεύοντων. ιδ. Οὐκ ἀποφασίζοντες ὅτι
 τελῶμεν ἐντολὰς, ὅτι μὴ ἰδὲ καὶ καὶ κυρίως
 ἀναλόγως λαμβάνοντες. ὡφελούμην δέ, καὶ
 τὸ σκόποι τὸ πρὸς τὴν εὐσεβείαν. ιε. Οὐ γὰρ τί πρὸς
 ξα καὶ μὴ διὰ νόμον, ὡς ποιήσας ὅτι καὶ
 τὰ καρδίας γνώσει θεὸς. τῆς καὶ ὅτι ἀγαθῆς,
 καὶ ὅτι κακῆς, νοητέον. ις. Οὐκοῦν ἐκ τῶν
 ὅρων, ἀγαθὰ καὶ κακὰ ἐκ τῶν πολλῶν.
 ὅτι ὁ σῶμα ἐκ τῶν νοῶν, ὅθεν τούτων ὅτι
 τελέσαι διὰ, ὅτι ὁ νόμος τῆς ἡθικῆς,
 πρὸς τὸ πρὸς τὴν εὐσεβείαν. ιζ. Τινὲς
 μὴ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς, πιστεύειν ὁρθῶς νο-
 μίζουσι. Τινὲς δὲ ποιοῦντες, ὡς μισθὸν ὀφειλόμενον,
 πρὸς βασιλείαν ἐκδέχονται. ἀμφοτέρω
 δὲ τῆς βασιλείας ἀπεσφάλησθαι.
 ιη. Πρὸς δευτέρου μισθὸς δούλοις καὶ κεχρη-
 σσόμενοι, ὅτι αὐτὸς πάλιν εἰμὴ δουλεύοντες

πωροδοκήτως ἡμῖν συμβαινόντες πειρασμοί,
 οἰκονομικῶς ἡμᾶς φιλοπόνους διδάσχεισι, καὶ
 μὴ βυζολομοὺς εἰς μετάνοιαν ἵκωσιν. θ. Αἱ
 ἐπιχόρημαί θλίψεως ἀνθρώποις, τῶν ἰδίων
 κακῶν εἰσὶν ἐκδοαί. εἰ δὲ αὐταῖς διὰ πω-
 ρουχῆς ὑπομείνωμεν, διήρησομεν πάλιν ἀγα-
 θῶν πωρογμάτων ὅτι φορεῖν. ι. Τινὲς ἐπὶ
 ἄρετιν ἐπαμνηστέοντες, ἡδυνήσαντες, καὶ τὴν τῆς
 κενοδοξίας αὐτῶν ἡδονὴν, ἐδοξάμην εἰς
 κλησιν. ἔπειτα ἐφ' ἀμνηστίας ἡμετέρων, ἐπό-
 νεσαν, καὶ τὸν ἐπωφελῆ πόνον ἐλογίσαντο εἰς
 κακίας ἐνέρχον. ια. Ὅσοι πωροφάσθαι ἀ-
 γῶνων ἀμελεστέων κατεπαύονται, ὅσοι ἐξ
 ἔργων σωματικῶν διχαιοῦσθαι νομίζουσιν. ὅσοι
 δὲ ἐπιδοκίμοι ψυχῇ τῇ γνώσει τοῦ ἀποποιῶ-
 νος διτελίζουσιν, ὅσοι ἐκείνων πολὺ ἀφρογέτε-
 ροι τυγχάνουσιν. ιβ. Ἐκ τῶν κατ' ἄρε-
 τὴν ἔργων, ὅπως βεβαία ἡ γνώσις, καὶ ἀληθὴς
 τυγχάνη, διότι πολλὰ πωρογμάτα τὸ ἔργον ἐστὶ
 βεβαίωσις. ιγ. Πολλάκις ἐκ τῆς πρὸς τὴν
 πωροχῆν ἀμνηστίας, καὶ ἡ γνώσις σκεπτίζεται ὧν

μὲν τῶν αἰθερότοις φησὶν, ὅταν πᾶντα
 ποιήσῃτε πρὸς τεταγμένα ὑμῖν, τότε εἴπατε,
 δούλοι ἀχρεῖοι ἐσμέν, ὃ ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι,
 πεποιήκαμεν. διὰ τὸ τοῦτο οὐκ ἔστι μισθὸς ἔρ-
 γων, ἡ βασιλεία τῶν ἁγίων, ἀλλὰ χάρις δε-
 σπότου, πιστῶς δούλοις ἡτοιμασμένη. γ. Οὐκ
 ἀπαιτεῖ δούλους ὡς μισθόν, πλὴν ἐλευθερίας.
 ἀλλ' ὁ ἀρεστὴν ὡς ὀφειλέτης, καὶ κατὰ χάριν
 ἐκδέχεται. δ. Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν
 αἰματῶν ἡμῶν, καὶ τὰς γραφὰς, καὶ τοῖς δι'
 δουλοῦσιν αὐτῶν, ἵνα ἐλευθερίᾳ ᾗρεῖται.
 φησὶ γὰρ, δι' οὗτο ἀγαθὸ καὶ πιστὸν, ὅτι ὀλίγα
 ἐργὰ πιστὸς, ὅτι πολλὰν σε καταστήσω· εἰσελθε
 εἰς πλὴν χάριν τὴν κυρίου. ε. Οὐ πᾶν δούλος
 ἐστὶ πιστὸς, ὁ ψιλὴ τῇ γνώσει ἐκείνου δούλος,
 ἀλλ' ὁ δι' ὑπακοῆς τῶν ἐντειλαμένων ᾗ-
 ρῶν πιστεύων. ς. Οὗτον δεσπότην ἡμῶν,
 ποιεῖ τὰ κελεύσματα· σφαλεῖς δὲ ἢ τῶν ἀκαρ-
 πῶν, ὑπομνήσας ὡς ἴδμεν τὰ ἐκείνου χρέματα.
 ζ. Φιλομαθὴς ὢν, γινώσκῃς φιλόπονος· ἡ γὰρ φι-
 λὴ γνώσις, φυσιοῖ τὸν ἀνθρώπον. η. Οἱ αἰ-

εου καὶ φύσιν παρσδέεται. ρ4θ. Ο Ια-
 κώβ παῖ Ιωσήφ χιτῶνα ποικίλῃ ἐποίησε,
 καὶ ὁ κύριος παῖ παρὰ εἰ γράσιν ἀληθείας χα-
 ρίζεται, κατὰ γέγραπται, ὅτι διδάξῃ παρὰ εἰς
 ὁδοὺς αὐτοῦ. σ. Γαίτοτε ἐργάζου θάλα-
 ρον καὶ δυνάμιν, ἔ ἐν χαρῶ τῷ μείζονος μὴ
 ἐρέφου ἐπὶ θῆ' αἰτον· ὁ γὰρ γραφεὶς εἰς τὰ ἐπί-
 σω, φησὶν, ὅτι ἐστὶν ὅλ' ἅτος ἐν τῇ βασιλείᾳ
 παῖ οὐρανῶν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Μάρκου, πρὸς τῶν οἰομένων ὅτι ἔργων δι-
 χαῖσθαι, κεφάλαια.

 ΤΩΝ ἔξωθεν κακῶπι-
 σία ἐν τοῖς ὑπογεγραμ-
 μένοις, ῥητέχεται ὑπὸ τῶν
 βεβαγοπίτων, καὶ ἐπερω-
 κότων τινὲς ἀγῆδαν. β. Ο
 κύριος πᾶσιν ἐν πολὺν ὀφθαλμοῦν δειῖσαι
 θέλων, τινὲς δὲ ὑποθεσίαν ἰδίῳ αἵματι δεδορη-

γδ μτ διχαιοσυῆς πολλάκις θύρηχας· οἱ δὲ
 ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν, θύρησουσιν εἰρῴνῳ.
 ρ4β. Εἰρήνη ἔστι τῇ παθῶν ἀπαλλαγὴ· αὐτὴ
 δὲ, ὡς λέγει ὁ ἄγιος ἀπόστολος, ἐκ τῆς ἐνερ-
 γείας τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐχθρείσκειται.
 ρ4γ. Ἄλλο πρεσβυτεῖον ἐν πολλῇς, ἐκ δὲ οὗ ἄρετή,
 καὶ οὗ ἄλλήλων τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀφορμας
 λαμβάνουσιν ἐκ παντός. ρ4δ. Πρεσβυτεῖον ἐν πο-
 λῇς λέγεται, ἐν ταῖς πρεσβυτεῖαις ὅτε πρεσβεύεται
 γινόμενον· ἄρετή δὲ, ἐν ᾗ ἄρεσκεῖν τῇ δυνάμει
 ὅτε γεννημῶτον. ρ4ε. Ως περ εἰς μὲν ἔστιν ὁ
 ἀποστολὸς πλῆθος, καὶ δὲ κληῖσιν πολυμερές·
 ἔγωγε μία ἔστιν ἡ ἄρετή, πολυτρόποις ἔχουσα
 τὰς ἐργασίας. ρ4ς. Ο ἐκ τῆς ἐργου ὁφειζό-
 μενος καὶ λαλῶν λόγοις, πλεῖτε ἔξ ἀδικίας·
 καὶ οἱ πόνοι αὐτῶν καὶ τὴν γραφὴν, εἰς οἴκους
 ἀλλοτείοις ἔρχονται. ι4ζ. Πάντα ὑπακού-
 σεται τῷ κυρίῳ φησί· καὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ
 τὰ νοητὰ διακινηθήσεται. ρ4. Σιωπῆσις ἀγα-
 θή, ἡ δὲ πρῶτος ἐχθρείσκειται, καὶ πρῶτος ἐχθ-
 ρία ἐστὶν ἐξ ἐξισωφροσύνης· ἡ δὲ ἄλλη γὰρ ἡ δατέ-

- κῶς κατέχουσα δὲ τὴν χροίαν παρέληψιν
καὶ ἐστὶ κακία λογικῶς πολεμοῦσα διὰ τῆς
καθημερινῶν πραγμάτων. ρπδ. Ὁ θεὸς
.. ταῖς περὶ τῆς καὶ περὶ τῆς λογίξεως δώρη
.. γάρ σοι, φησὶ, κύριος καὶ τὴν κερδίαν σου.
ρπε. Ὁ εἰς περὶ σωφρονισμοῦ μὴ ἐκκαρ-
περῶν, ἀλλὰ τοῖς σωφρονιστικῶς πόνους ὑπὸ δι-
σθεσίας καὶ ἀδέχεται. ρπς. Φυσικὴ βίβλος
ἐστὶ σωφρονιστοῦ. ὁ ἐμπερικτὼς ἀναγνώσκων
αὐτὴν, λαμβανὴν πείραν θείας ἀντίληψως.
ρπζ. Ὁ μὴ ἀμερόμενος τοῖς ὑπὸ ἀληθείας
πόνους ἐκροσίου, ὑπὸ τῆς ἀκροσίου χαλεπο-
τέρως παιδεύεται. ρπη. Ὁ γνοὺς τὸ θέλημα
τῆς θεῆς, καὶ καὶ διδάμνηται αὐτὴν, δὲ μικρῶν
πόνων τοῖς μεγάλους ἐκφύλλεται. ρπθ. Ὁ
ἐκ τῶν περὶ συγῆς καὶ ὑπομονῆς πειρασμοῖς
νικῶν, θεῶν, ἐκ ἀπώσετα ἀλγῶν, ἀλλὰ
πλέον ἐμπλακῆσθαι. ρ4. Κύριος εἰς ταῖς ἰδίας
ἐλκεκρυπταὶ ἐν τοῖς, καὶ τοῖς ζητοῦσιν αὐτὸν
κατ' αἰαλογίαν εὐρίσκει. ρ4α. Μὴ εἴπης,
ἐποίησα ἐν τοῖς, καὶ ὅχι βύρην τὸν κύριον. γράσει

ἢ ἰδίῳν θελημῶν. ροζ. Πρὸ ἀναγρέσεως
 ἢ κακῶν, μὴ ὑπακούσης τῇ καρδίᾳ σαρκὸς
 ἢ ἐνθιῶν ἐχθρῶν, ποιοῦντας δὲ πειρασθῆναι ὅτι
 ζητεῖ. ροη. Ὡς ὡς εἰσὶν ὁφείδεις σωματικῶν
 ἐν ἀνάγκῃ, καὶ εἰσὶν ἑτέροι φωλῶντες ἐν οἰ-
 κίᾳς· ὅπως εἰσὶ πάθη, λογικῶς μορφώματα.
 καὶ εἰσὶν ἑτέρα, πνευματικῶς ἐκείματα, εἰ καὶ
 ἐξ ὁμῶν εἰς ὁμῶν εἰκόνας μεταμορφώσθαι.
 ροθ. Ὅταν ἴδῃς τὰ ἐκείματα ὑποστατι-
 κῶς κινούμενα, καὶ εἰς πάθος πνευματικῶν
 ἐν νοῦν ἡσυχάζοντα, γίνωσκε ὅτι ὁ νοῦς ποτὲ
 καὶ τούτων πνευματοῦται, καὶ εἰς πνεῦμα ἡγα-
 γῆ, δὲ τῇ καρδίᾳ ἐνέθηκεν. ρπ. Οὐκ ἐνίστα-
 ται νέφος ἐκ τῆς αὔρας καὶ ἀνέμου, καὶ οὐ γιν-
 νᾶται πάθος ἐκ τῆς ἐνοίας. ρπα. Εὰν μη-
 κέη ποιῶν τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ
 τῆς ῥαφῆς, ῥαδίως ἐν κυρίῳ ὑπολήξῃ τὰ
 πνευματικῶν. ρπβ. Τὰ μὲν ὑποστατικὰ
 τῶν νοῶν εἰδωλὰ, πνευματικῶν καὶ ὁπτικῶν
 τέτρα· τὰ δὲ λογικὰ, τούτων αἴτια καὶ
 πνευματικῶν. ρπδ. Ἐστὶ κακία καρδια-

ἢ κακοῦ, μὴ λέγε, οὐ μὴ νικήσῃ με· καὶ ὅ-
 γ' αὖ ἐμφέρῃ, καὶ ἱσοῦτον ἤδη νείκησται.

ρσα. Ἐκαστοὶ τῶν γημορόνων, ἀπὸ μικροῦ
 ἀρχεται καὶ καὶ μέγας τρεφόμενον, λαμβάνει
 τὴν αὐξήσιν. ροβ. Δίκτυοὶ ὄντι πολὺ πλο-
 κεν, ἢ τὴ κακίας μέθοδος, ὥ μαικῶς ἐμπλα-
 χεῖς, εἰς ἀμελήσῃ, περιεκτικῶς σφίγγεται.

ρογ. Μὴ θέλε ἀκεύειν δυσυχίας ἐχθρῶν δι-
 θεόπων· οἱ γὰρ ἡδέως ἀκούοντες τῶν τοιούτων
 ῥημάτων, καρπὸν πρυγῶσι τῆς ἰδίας παρο-
 σσεως. ροδ. Μὴ πᾶσιν θλίψιν ἐπέρχεσθαι
 τοῖς ἀνθρώποις δι' ἀμάρτανόμιζε· εἰσὶ γὰρ
 τινες βίαιοι καὶ πειραζόμενοι γέγρα-
 πται γὰρ, ἀσεβεῖς καὶ ἄνομοι ἐκδιωθήσονται,
 ὁμοίως καὶ οἱ βίαιοις θέλοντες ζῆν ἐν χει-
 ρὶ, διωθήσονται. ροε. Ἐν χειρὶ θλίψεως,
 βλέπε τὴν παροσβολὴν τῆς θλίψεως· ἐπειδὴ
 γὰρ ἡ παροσβολὴ πρὸς αὐτὴν τὴν θλίψιν,
 οὐ πρὸς ἀλλήλους γάρ. ροστ. Τινὲς φρονημοὺς
 λέγουσι, τοῖς διακριτικαῖς τῇ ἀσθητῇ πα-
 ρατάτων· φρονημοὶ δὲ εἰσιν, οἱ ὅτι καὶ πτωχοὶ

γωνα, ὃ δέον φέροντα ψήφασθε. ρξβ. Καρ-
 δίας ἡδὺ παθούσης, λογισμοὶ λοιμοὶ ἀναφύον-
 ται· καὶ ἐν ταῖς καπνῶσι τὴν ἐκκειμένην ὑλὴν ἐ-
 πιγινώσκουσιν. ρξγ. Παράμυθε τῇ θεί-
 νοίᾳ, καὶ ὁ καρπὸς ἐν πειρασμοῖς· ἐκείθεν ὁ
 ἀναχωρῶν, ὑπόμυθε ἐν ὁρῶν χόμην.

ρξδ. Εὐχου μὴ ἕλθῃν σοι πειρασμὸν· ἕλθόντα
 ὁ καταδέξαι ὡς σπῆν, καὶ σὺ ἀλλόττειον.

ρξε. Ἀφῇ τὴν ἐννοίαν ἀπὸ πάσης πλεονε-
 ξίας, ὥστε διωκῶν ἰδεῖν τὰς μεθοδείας τῆ δια-
 βόλου. ρξς. Ο λέγων πάσας ἐδέναι τὰς με-
 θοδείας τῆ διαβόλου, σὺ οἶδεν ἐαυτὸν τέλφον
 εἰσφέρειν. ρξζ. Ο τὸν ἐξῆλθῃ οἰκοῦν τῶν σω-
 ματικῶν φροντίδων, βλέπει κατ' ἀναλογίαν

τὰς τῶν ἐχθρῶν πονηρίας. ρξη. Ο λογι-
 σμοῖς σιωπα γινώσκων, σὺ τυφλὸς εἶ· ὅτι ἀπὸ
 τῶν ἐργασίας τῆ ἀμάρτίας βλέπει,
 τὰς ὅτι αἰτίαι αὐτῶν ἐδιδύαται ἰδεῖν. ρξθ. Εἰς
 ὁ ποιῶν πνευματικῶς ἐν τολμῇ, δουλεύων πα-
 ρῇ, καὶ ἀφ' ἀλογισμῶν πονηρῶν ἀγαθὸν ποιεῖ
 ἐν ἐξαφαιρίσει. ρξ. Εμφερόμενος ἐν ἀρ-

πονηρὸς ὁ ἀποκρισιᾶριος. ριδ. Εἴ τις μα-
 ταιολόγοις ἀνδράποισ πειτύχοι, ὑπὸ θυνοῦ
 ἑαυτὸν ἡγείσθω τῷ τριῶτων ῥήμει, καὶ μὴ πο-
 σφάτως, ἀλλ' ἐκ παλαῶν χρεωσθήματος.

ριε. Εὰν ἴδῃς ἱναὶ καὶ ὑποκρισιν ἐπαμύνη-
 τά σε, ἐν ἰδίῳ χαρῶν πρὸς ἐκείνους ψόγον ἐκδέχου.

ρις. Τὰ παρόντα θλίβεσθαι πωροσυνάλλ-
 λασθε τοῖς μνημόεσιν ἀγαθοῖς, καὶ οὐδέποτε σε
 εἰς ἀγῶνα χαυνώσῃ πλημμύρῃ.

ρις. Οὐδὲν δὲ θυματικὴν παρεχλὼ ἀν-
 δροπον ὡς ἀγαθὸν ἐκλήος τῷ θεῷ ἐπαμνήσης,
 ὅτερον ὁ αὐτὸς σοι πονηρὸς καταφδυνήσεται.

ριη. Πλὴν ἀγαθὸν, πρὸς κυρίῳ οἰκονομικῶς
 ἐπὶ ῥέχεται· καὶ οἱ φέροντες αὐτὸ, εἰσὶν ἀγαθοὶ
 δὲ καὶ οἱ. ριβ. Αἰσθῶν καὶ κακῶν τὰς μετεμ-

βλαχὰς ὁ μαλῶ λογισμῶν ὑποδέχου· καὶ ὅ-
 πως ἀναβέπει ὁ θεός, τῷ αἰωμαλίας τὰ πωρὰ
 γματα. ρς. Ἡ ἀνισότης τῶν λογισμῶν, τὰς

τῷ ἰδικῶν αἰδίδων μεταβολὰς ὅπτι φέρει· ὁ θεός
 γὰρ τὰ ἀκεύσια τοῖς ἐκχυσίοις πωροφυῶς ἀπέ-
 νειμε. ρςα. Τὰ ἀόμητὰ, τῷ νοερῶν ὅτι ἐκ

κρόθυμος ἀνὴρ, πολὺς ἐν Φορνήσῃ· ὁμοίως
 καὶ ὁ λόγος σοφίας πῶς ἀποδίδεται· οὗτος αὖ-
 τος. ρμζ. Χωρὶς μνήμης θεῶν, γὰρ οὐκ ἀλη-
 θὴς εἶναι δοκίμαται· ἐκ τούτου γὰρ τὸ πλεονέκτημα, ἢ
 ἀδυνάτοισι νόμοις ὑπὸ τῆς ἀρχῆς. ρμη. Τὸν σκληρο-
 κάρδιον οὐκ ὠφείλει λεπιοτέρως γνώσεως λό-
 γος, διότι ἐκ τούτου φόβος, μετανοίας πόνοις ὁ κα-
 ταδέχεται. ρμθ. Τὸ πᾶν ἀνδρὶ πᾶσι πᾶσι
 λογία συμβαδύεται, καὶ τοῦτο ὁ πειράζει θεῶν μα-
 κροθυμίδι, καὶ ὁ τυπλεται ἐν πυκνῇ πῶς ἀπο-
 σφ. ρν. Ἀνδρὰ διδάσκει τὸν μὴ ἔχοντα ὅτι
 κενοδοξία, ἀλλὰ πᾶσι ὅτι φέρειν τὴν μνηστικὴν ἀ-
 τιμίας ὑποδύξιν· οὕτως γὰρ τὰς ἐξέτασις οὐ-
 νετὸς ἡδέως ἔχεται. ρνα. Ομοίων ἐλε-
 γον, καὶ πᾶσι θεοῖς εἴχεται τὰς πάσας· ὁ δὲ ἀγα-
 πῶν, δηλονότι καὶ πᾶσι λαμβάνει πᾶσι φέρεται.
 ρνβ. Μὴ θέλει ἀκούειν ἀλλότεια πονηρῶ-
 ματα· τὰς γὰρ τοιαύτας θελήματα καὶ οἱ χαρι-
 κήρες τῶν πονηρῶν μὴ ἀφαιρέονται.
 ρνγ. Ο καχοῖς λόγοις ἐνηχιστοῖς, σε αὐτὸν ὁρ-
 γίζεις, ἐμὴ δὲ ἀληθὴς πονηρῶν γὰρ ἀκοῆς,

καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς, παρὰ μὲν τῶν ἀγων-
στῶν παρορῶναι εἰς πάθος κωλυομένη· ὡς δὲ ἡ
νικητὴ ἕως παρορῶναι αἰατρεπομένη.

ρμ. Παρορῶναι ἔστιν ἀνείδωλον κίνημα καρ-
δίας, κληρονομία δίκην, ὡς τῶν ἐμπείρων κα-
τεχομένη. ρμα. Ὁ πού εἰκόνες λογισμῶν,
ἐκεῖ γέρονε συγκατάθεσις· κίνημα γὰρ ἔστιν ἀ-
νείδωλον, αἰατρεπος παρορῶναι. ἔστι δὲ καὶ ὁ ἐκ τοῦ
πῶν ἐκ φύλων, ὡς δαλὸς ἐκ πυρός· καὶ ἔστι
ὁ μὴ αἰατρεφών, ἕως αὐτὸς ἐκ καύσει φλόγα.

ρμβ. Μὴ λέγε, ὅτι ἔγὼ θέλω καὶ ἔρχεται· πῶ-
τως γὰρ καὶ μὴ αὐτὸς ἀγνοῇς, ὡς δὲ αἰτίας ἀγα-
πῆς τῆς παρορῶναι. ρμγ. Ὁ ζητῶν ἔπα-
νον, ἔλκεται πάθος· καὶ θλίβειν ἐπελθοῦσθαι ἀπο-
δυρόμενος ἀγαπᾷ πλεονέκτειν. ρμδ. Ὡς ἐ-
πὶ ζυγῶν ἀσπίδος τῆς ἡδυπαθοῦσθαι ὁ λογισμὸς,
καὶ ποτὲ μὲν κλαίει καὶ ἀποδύρεται δι' ἀμάρ-
τίας· ποτὲ δὲ δὲ πολεμεῖ καὶ ἀντιλέγει ὡς πλη-
σίον, ἐκ δικῶν ὡς ἡδονάς. ρμε. Ὁ πῶντα
δοκιμάζων καὶ ὁ καλὸν κατέχων, ἀκολουθῶν
ἀπὸ πῶντος πονηροῦ ἀφ' ἑξέται. ρμς. Μα-

δώματος, ἀμῶν τωλός τῶν πεισῶν καὶ θεὸν
 ἕλχόμενος καὶ ὁ δὲ τὴν ἐκείνων πίσιν λαμ-
 βάνων τὴν ἀφ᾽ εἰς. ρλβ. Κρῖνον μετ' ὁ-
 λαβείας ὑπερβύχεται τῷ πλησίον, ἢ ἕλχῃ
 αὐτὸν ἐν πᾶσι τῶν πραγμάτων. ρλγ. Ο ὁρ-
 θῶς μετανοῶν, ὑπὸ ἀφρόνων χλευάζεται. ἢ
 τὸ ὅτι αὐτῷ ἐστὶ τεκμήριον δι' ἀρετῆς.

ρλδ. Ο ἀγωνιζόμενος, πᾶντα ἐκχεατεύει,
 καὶ ὁ παύσεται ἕως αὐτοῦ ἐξ ὁλοθρύβου κύριος
 σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος. ρλε. Δόγμαί
 μοι ἐνδεκά (εἰ) τὰ πάθη τῆ ἀμῶντίας· ἐὰν ἐν
 ὅσῃ αὐτῶν ἀγαπήσης θελήματι, ἐκείνο ἀνα-
 πληρώσῃ τὸ ῥῶπον τῆς ἐνδεκά. ρλς. Πῶρ
 ἐστὶ κατόμιον ἢ ἀμῶντία· ὅσον αὐτὸν ἀποκόψῃς
 ὑλῆν, τοσούτον σβεσθήσεται· καὶ καθὼς ὁ περὶ
 αἰαλόγως ἐκκαυθήσεται. ρλζ. Εὐφροσύνη
 ἐν ἐπαύροις, ἐκδέχου ἀτιμίαν· φησὶ γὰρ, ὁ ὑ-
 ψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται. ρλη. Ο πᾶν
 πᾶσιν ἐκούσιον κακίαν ἐποδῶν καὶ τῶν ὁρ-
 νοίας, ὅτε δὲ πολεμήσωμεν πάθησι τοῖς καὶ
 πᾶσι. ρλθ. Γελοῦσι ἐστὶ τὰ πᾶσι

καὶ, ὅπως ἀδυνάτον ἦε οἷς τυχεῖν τὸ δολοποι-
οῦντα τὸ πλησίον. ρκδ. Ο τῇ ὀπιταγῇ ἐ-
πιμίστων λάθρα τὸ ἰδὲν θέλημα, μοῖρ᾽ ὅστι
καθὼς ἐν τῇ θφία δεδύλωται, καὶ δι' ἐνδύαν
φρενῶν, ὁδυνάας καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει.

ρκε. Ως περ ὕδατος καὶ πυρὸς ἐν ἀντία ἡ σύ-
νοδος, οὕτως ἐν ἀντιόδοι ἀλλήλοις διχομολ-
γία καὶ ταπεινώσις. ρκετ. Ο ζητῶν ἀφῆσιν
ἀμάρτιῶν, ἀγαπάτω ταπεινοφροσύνῃ. ὁ δὲ
κατακρίνων τὸν ἕτερον, σφραγίζει τὰ ἑαυτοῦ
κακὰ. ρκζ. Μὴ ἀφῆς ἀνέξαιπτον ἀμάρ-
τιαν, καὶ βραχυτάτη τυχαίη, ἵνα μὴ ὕστερον
ὅτι μείζον κακὸν κατασύρῃ σε. ρκη. Εὰν θε-
λης σωθῆναι, ἀμνηστὸν λόγον ἀγάπησον, καὶ μη-
δέποτε ἀκρίτως ἐλέγχον ἀποστραφῆς.

ρκθ. Λόγος ἀληθὴς μετέβαλε γυνήματα ἐχ-
θρῶν, καὶ ὑπέδωξεν αὐτοῖς φυγεῖν ἀπὸ τῆς μη-
λεύσεως ὀργῆς. ρλ. Ο δεχόμενος λόγους
ἀληθείας, ὑποδέχεται τὸ θεοῦ λόγον. φησὶ γὰρ
ὁ κύριος, ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται.

ρλα. Παραλυτικός ὅστι χαλαροὶς ἔσται τῷ
δώματι

.. πῶς βάπτως ἀκολουθεῖ ὁ γὰρ ἀπείρητος, ὁ
 .. το καὶ θερίσθ. ρη. Ἐκουσίως ἔα φᾶλγα ἀπο-
 ροντες, καὶ ἀκουσίως θερίζοντες, ὅτι διχασού-
 νω τῷ θεοῦ θαυμάζειν ὁ φείλομεν. ἐπεὶ δὲ δὲ
 ἔστι θεοὺς καὶ ἀνὰ μέσον ἀπορροῦ καὶ ἑὸς ἵς διώ-
 ρισται, τούτου χάριν ἀπιστοῦμεν πρὸς τὸ αὐτα-
 πόδοσιν. ρη. Α μὴ ῥησας, μὴ αἰπῶς τὸ πρᾶ-
 ξιν, ἀλλὰ τὸ ἐννοιασθεῖ μὴ γὰρ ὁ νοῦς ἀπερὶ δρᾶ-
 μεν, ὅτι ἀνὰ τὸ σῶμα ἐπηκολουθήσει.
 ρκ. Τῶν ἀποφθαρτῶν ἀδιευκύντων πονηρο-
 τέρως ἔστιν ὁ λαὸς ὑποκακῶς ῥησας ἑκείνος
 ἔστι πονηροτέρως κολλάζεται. ρκα. Ο δόλοισ
 συμπλέκων καὶ κεχυμμένως καὶ κοποῖν, ὁ-
 φισ ἔστι καὶ τὸ γράφειν, ὁ κατὰ μέτρον ἐν ὁδῷ,
 καὶ δάκνων πλεονάζει ἵππων. ρκβ. Ο ἐν ταῖς
 αἰταῖς, εἰς ἵνα μὴ ἐπαίνοι, εἰς ἵνα τὸ ψόγων τὸ
 πέλας, ὅτι κενοδοξία καὶ φθόνος κεκαρτέται.
 καὶ ἔστι μὴ τῶν ἐπαίνων, κρύπτειν πειρᾶται τὸ
 φθόνον. ἔστι δὲ τῶν ψόγων, ἑαυτὸν διδοκιμώτε-
 ρον ἑκείνου συνίστησιν. ρκγ. Ὡς ὅτι ὅτι
 ἔστιν ὅτι ὁ αὐτὸς καὶ ἀπερὶ βατα βώσκειν καὶ λυ-

παραμάτων. ρια. Ο μὴ γινώσκων τί πλὴν ἀ-
λήθειαν, ὅτι ἀληθῶς πιστεύειν διὰ αὐτοῦ. ἢ γὰρ γινώ-
σκεις καὶ φύσιν θεωρεῖται τῆς πίστεως. ριβ. Ὡς
καὶ ἐκείτω τῶν ὁρωμένων ὁ πρὸς Φυεὺς ἀπένει-
κεν ὁ θεός, οὕτω καὶ τοῖς ἀνθρώποις λογι-
σμοῖς, καὶ δὲ θέλω μὴ, καὶ μὴ.

ριγ. Εἴ τις θεωρεῖται ἀμάρτανων ἐκ μὴ με-
τανοῶν, ὁ δὲ ἐπαιθεὶς ἕως ἑξοδίου, τοῦτου νόμι-
ζε δὴ λησίων ἐστὶν πλὴν κρίσιν ἐκεῖ. ριδ. Ο ἐμ-
φρόνως θεωρεῖται χόμης, ὡς ἀμάρτανων ἐκ μὴ
μὴ αὐτοῦ δὲ μνησικαχῶν, ὅπως καθαρώς θεω-
σπύξατο. ριε. Ζημιώθεις, ἢ ὀνείδιαθεις, ἢ δι-
ωγθεις ὡς ἀληθῶς, μὴ λογίζεσθαι πικρὸν, ἀλλὰ
ὅτι μὴ ὄντος ἐκδέχου. θέρης ὅτι πολλὰν τοῖς ἀλ-
θῶν γέρονε πρὸς ἑαυτοῦ, ὅτι μόνον ἐν τῷ παρόντι,
ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. ρις. Ὡς καὶ
τοῖς κακοσίοις ἀψήδιον ὡς φησὶ ὁ πικρὸν, ὅτι
τοῖς κακοσίοις κακὰ πάσχειν συμφέρει. τοῖς
μὴ γὰρ, διελθόν. τοῖς δὲ, μετὰ τὸν πρὸς ἀσκαυτῶν
τὰ φάρμακα. ρις. Εἴ μὴ θέλεις κακοπα-
θεῖν, μὴ δὲ κακοποιεῖν θέλεις, ὅτι τὸ ἐκείνου ἀ-

ρε. Θυμός καὶ ὀργή, καὶ πόλεμος καὶ φόνοι,
καὶ πᾶς ὁ λοιπὸς κατὰ λόγους τῆ κακῆς, δι' ἐκεί-
νας ἐν ἀνθρώποις σφόδρα ἐκτετατὴν ἦσαν.

ρς. Οὕτω μισήσας δεῖ φιλαργυρίαν, καὶ κε-
κοδοξίαν, καὶ ἡδονὴν, ὡς μητέρας τῆ κακῆς, καὶ
μητρίας τῆ δρετῶν. ρζ. Διὰ ταῦτα μὴ ἀ-
γαπᾶν τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ περ-

σετάχτηται. Τοῦτο ὃ εἴρηται, ὅχι ἵνα τὰ κλίσμα-
τα τῶ θεῷ ἀκρίτως μισήσωμεν. ἀλλ' ὅπως τῇ
βίᾳ ἐκείνων παθῶν τὰς ἀφορμὰς περικύψω-

μεν. ρη. Οὐδεὶς, φησὶ, γρατευτόμηνος ὦ θεῷ,
ἐμπλέκεται ταῖς τῶ βίᾳ περσγυαλίξαις. ὁ γὰρ
μὲν τὸ ἐμπλοκῆς τὰ πάθη νικῆσαι θέλων, ὁμοί-
ός ἐστι τῷ μὲν ἀχύρων σθενύοντι ἐμπυρισμένῳ.

ρθ. Οὐ γὰρ χεήματα, ἢ δόξαν, ἢ ἡδονὴν ὀργι-
ζόμενος τὰς πλησίον, ὅπως ἔγνωκεν ὅτι ἐν δικασ-
ιοσυνῇ δικαίῳ ὁ θεὸς τὰ περσγυαλία. ρι. Ο-

τὸν ἀκούσης τῶ κυρίου λέγοντος, ὅτι εἴ τις ἐκε-

κεπτάσθαι πᾶσι τοῖς ὑποτάχουσιν αὐτῷ, ἐκε-

στι μου ἀξίος, μὴ μόνον περὶ χεήμιν νόμῳ εἶρη-
μέην, ἀλλὰ καὶ περὶ πόρτων τῇ τῆς κακίας

μεθα. 4η. Οὐδὲν ὠφελήθη ὁ ἀποταξάμενος
 καὶ ἡδυπαθῶν· ὃ γὰρ ἐποίησεν διὰ τῆς χρημῆς, τῆς
 τοῦ καὶ μηδὲν ἔχων ἐργάζεται. 4θ. Πάλιν ὃ ὁ ἐλ-
 κερτὴς εἰς κτᾶται χρημάτα, ἀδελφός ἐστι
 τῷ πωρότερῳ καὶ δίδοναι, μηδὲς μὲν τῷ αὐ-
 τῆς διὰ τὴν νοερὰν ἡδονὴν· παρὲς ὃ ἐπέρου
 διὰ τὴν τῷ πάθους ἐκδηλωσιν. ρ. Ἐστὶν ὁ
 ἀεικόπων πάθος διὰ μείζονα ἡδυπαθῆαι, καὶ
 ὑπὸ τῆς ἀγνοουμένων αὐτῶν ὅν σκοπὸν, δοξά-
 ζεται· ἴαχα ὃ καὶ ἐαυτὸν ἀγνοῦσιν ἀνόνῃα.
 ρα. Ἡ αἴτια πάσης κακίας, κενοδοξία καὶ ἡδο-
 νή· ὃ μὴ μισήσας αὐτὰ, ὃ μὴ περιάρη πάθος.
 ρβ. Ρίζα πᾶντων τῶν κακῶν εἴρηται ἡ φι-
 λαργυρία, ἀλλὰ ἐκ αὐτῆς σαφῶς δι' ἐκείνων συ-
 νίσταται. ἐκτυφλοῦται δὲ οἱ νοῦς διὰ τῆς τελῶν
 τούτων παθῶν, φιλαργυρίας λέγω, κενοδοξίας,
 ἐκ ἡδονῆς. ργ. Τρεῖς θυγατέρας λέγω βδέλ-
 λης· αὐταὶ εἰσὶ καὶ τῆς θεοῦ γραφῆς, ὑπὸ μη-
 ρὸς ἀφροσύνης ἀγαπήσας ἀγαπώμεναι.
 ρδ. Γινώσκεις καὶ πίστις, αἱ τῆ φύσεως ἡμῶν συν-
 ἔφοι, δι' ὃ δὲν ἔτερον ἢ δι' ἐκείνας ἡμελωμένης.

γίνωσκε σαφώς, ὅτι αἰχμῶνυ Γικαλιασκθα-
 ζει. 4γ. Επίστα) ὁ ἐξ ἑρὸς, τ' πνθυματικό νό-
 μου ὁ δίκαιον, καὶ ζήλῃ μόνον τ' νοερὰν συγκατά-
 θεσι. ἔτω γὰρ ἀν' ἡ τοῖς τ' μελανοίας ὑπεύθυνον
 ποιήσῃ τὸν ὑποχείριον, ἢ μὴ μελανοοῦντα,
 ἀκρυσίοις ὅπιφοραῖς ὀδυνησῇ ἀλῆν. ἐστὶ δὲ
 ὅτε καὶ παρ' ἐς τὰ ὅπιφορὰς αἰτίμα' χεῖται
 παρ' αὐτοῦ, ὅπως ἐπ' αὐτὴν ὀδυῖας πολυ-
 πλασιάσῃ, ἐν ᾧ ἐξ ὁδῶ δ' αὖτ' αὐτομνησίαν
 ἀποδείξῃ ἀπιστον. 4δ. Πρὸς τὰ ἐφ' ἡμέραν
 πολλοὶ πολλὰ αἰτετὰ ζαιτο. ἀλλ' ἐκ τῶν παρ-
 σευχῆς καὶ μετανοίας ὁδοὶς ὁ δ' ἄνδρ' ἐξέφυγν.
 4ε. Εν δὲ ἐνὸς τὰ κακὰ λαμβανῇ τ' διώα-
 μιν, ὁμοίως καὶ τὰ ἀγαθὰ δι' ἀλλήλων αὐξάνε-
 ται. ἐπ' αὐτῶν μέτοχον ὅπτι τὰ παρ' ὅσω μεί-
 ζονα παρ' ἑαυτῶν. 4ς. Τὰ μικρὰ ἀμείνῃ-
 ματα ἐξελτελίξῃ ὁ δ' αὖτολός. ἀν' ὅπως γὰρ ὅπτι
 μείζον κακὸν ἀγαγεῖν ὁ δ' αὖταται. 4ζ. Ρίζα
 αἰχμῶν ὅπιθυμίας, ἀν' ὁ δ' ἄνδρ' ἐπαινος, ὡς-
 παρ' καὶ σωφροσύνης, ὁ παρ' ἐκ κακίας ἐλεγχος,
 ὁ γὰρ τὸν ἀκρυσίαν, ἀν' ὁ δ' ἄνδρ' αὐτὸν καλὰ διχῶ.

καλύπτειο, οἰκείω βόπω ἐν δὲ ἐνὸς καλανοῦμα-
 να. πς. Οὐ συμφέρει σοι παρὰ τὴν ἐργασίας
 τῆς παροῦσας, εἰδέναι τὰ δούτεα· ἢ γὰρ γνώσις
 φυσιοῖ δὲ τὴν ἀργίαν· ἢ ὅτι ἀγάπη οἰκοδομεῖ,
 δὲ τὸ πόρτα ὑπομύειν. πς. Τῆς γραφῆς
 τὰ ῥήματα δὲ παρὰ τῶν ἀνθρώπων κε· καὶ μὴ
 πλατυλόγῃ ἐπὶ ψιλοῖς τοῖς νοήμασιν εἰκὴ φυ-
 σιολογία. πη. Ο ἄφεις τὴν παροῦσαν, καὶ γυ-
 μνῇ τὴν γνώσιν ἐπεριδύμενος, ἀντὶ διόμου μα-
 χαίρας καλαμίνω ῥάβδον κρατεῖ, ἢ τις ἐν κα-
 ρὶ πολέμου καὶ τὴν γραφίαν, τῆς τῆς χεῖρας
 αὐτῆς, καὶ εἰς αὐτὴν εἰσελεύσεται, τὴν τῆς φύσεως
 παρὰ τῆς πολέμιον ἐμβόλησεν. πθ. Μὲντοι
 ἐκ καὶ σαθρὸν παρὰ θεῷ πάντα ἐννοία· ἐστὶ γὰρ
 .. θάλασσα ἢ ἐμπαθὴς ἢ μεσοθέπως λογιστάς.
 .. 4. Ο ποιήσας ἐν τοῖς, ἐκ δεξιῶν τὴν ὑπὲρ
 .. αὐτῆς πειρασμόν· ἢ γὰρ εἰς χειρὸν ἀγάπη, δι' ἐ-
 ναντίων δοκιμάζει. 4α. Μὴ καὶ φρονησῇς
 ποτὲ ἐν λογισμῶν ἀμελεία· ἀγῆτος γὰρ ἐστὶν
 ὁ θεὸς ἐπὶ πάσης ἐννοίας. 4β. Ο τὸν ἴδης λο-
 γισμὸν ἀνδραγαθίαν σοι δοῦναι ὑπαγορεύεται,

καὶ ὁ μὴ εἰδὼς τὰς αἰτίας τῶν παθῶν, καταπί-
 πτειράδιως. οθ. Ἀπὸ φιληδονίας ἀμύγεια, καὶ
 ἀπὸ ἀμύγειας λήθῃ παροργίζεται τῶν συμφε-
 ρόντων γὰρ τὴν γνώσιν ὁ θεὸς πᾶσι δεδώρηται.
 π. Ἀνθρώπος ὑποτίθεται τῶν πλησίων, κα-
 θὰ ὅτι σάται· θεὸς δ' ἐνεργεῖ τῶν ἀκούοντι, κα-
 θὰ ὅτι σπείρει, πα. Εἰδὼν ἰδιώτας ἔργω λαπε-
 νοφρονήσας, καὶ ἐγλύοντο τῶν ὁφίων σοφώ-
 τερι. ἔτερος ἰδιώτης ἀκούσας ἐκείνου ἐπαργ-
 μόνος, τὴν λαπείνωσιν οὐκ ἐμιμήσατο· ἀλλ' ὅτι
 τῇ ἰδιωτείᾳ κενοδοξῶν, ὑψήφθηναι παροσε-
 λάβετο. πβ. Ο σιῶν ἐσιν ἐξοστειλῶν, καὶ εἰς ἀ-
 μαθίαν ἐλκαυχόμενος, οὐκ ἔστιν ἰδιώτης μόνον
 τῶν λόγων, ἀλλὰ καὶ τῇ γνώσει. πγ. Ως ὅτε
 ὅστιν ἄλλο ὁφία λόγου, καὶ ἄλλο φρόνησις· ὅπως
 ἔτερον ἰδιωτεῖα λόγου, καὶ ἔτερον ἀφροσύνη.
 πδ. Οὐδὲν βλάψῃ ἀμαθία λέξεων τ' ὀλίγα
 βέβαιον, ὡς οὐδὲ ὁφία λόγων τ' ὀλίγα πεινόφρονα.
 πε. Μὴ λέγε, οὐκ ὅτι σάμας ὁ δέον, καὶ ἀνά-
 τίς εἰμι μὴ ποιῶν αὐτό· εἰ γὰρ ἐποίεις καλὰ ὅ-
 σα ὅτι σάσαι, καὶ τὰ λοιπὰ θεὸς ἀχολούως ἀπε-

ἡ συνειδήσις· καὶ ὅσα λέγῃ, ποιήσου, καὶ βίῃ-
 σης πῶς ὠφείλειαι. ο. Τὰ κρυπὰ ἐκείνου, ὁ
 θεὸς οἶδε καὶ ἡ συνειδήσις· καὶ διὰ τούτων αὐτῷ
 λαμβανέτω διέρωσιν. οα. Ο ἀβυσλήτως κα-
 πνῶν, καθολικῶς πτωχεύει· ὁ δὲ μετ' ἡπίδους βέ-
 χων, δι' ἐπὶ πλὴτος ἐστίν. οβ. Ἀνθρώπος ὅσα δύ-
 ναται, ἐπιτηδεύει καὶ τὸ θέλημα· ὁ δὲ θεὸς τὰ
 τούτων ἐκβάσκει ποῖς καὶ τὸ δίκαιον. ογ. Ἐὰν
 θέλῃς ἀκατακρίτως τῷ θεῷ ἀνθρώπων ἐπα-
 νον λαβεῖν, ὡς πῶς ὑπὸ ἀμύρτιον θυαγά-
 πησον ἐλέγχον. οδ. Οσπν δύνεις ὑπὸ ἄλγη-
 ας χειρὸς καταδέξῃ ἐν ὅπῃ, ἐκατονταπλα-
 σίως ὑπὸ πλῆθους δοξαθήσεται. οε. Κρῖσ-
 σον δὲ πᾶν ἀγαθὸν ἐργάζεσθαι διὰ τὰ μνηόντα.
 ος. Οτὴν ἀνθρώπος ἀνθρώπον ὠφείλῃ
 ἐν λόγοις καὶ ἐν πράγμασι, θεοῦ ἐν τῷ χάριν τοῦ
 ὧσθαι ἀμφοτέροι· ὁ δὲ μὴ συνιὼν τῷ τοῦ
 τῷ συνιέντος ἐξασιαθήσεται. οζ. Ο ἐπα-
 ιὼν τῷ πλησίον καὶ ἵνα ὑποκρίσιν, ὀνειδίσῃ αὐ-
 τὸν ἐν καρδίᾳ, ἐκείνος ἐντραπήσεται. οη. Ο ἀ-
 γνοῶν ἐν ἐσθρῶν πολεμίῳ, σφάζει ἐν βίχαις.

καὶ ὁ ἀμνημονεύς, ἀποκαλύπτεταί σοι, ἔξ ἢ μὴ
 πῶς δὴ ἀκρίτως τὸ ἐννοῖαι λήθῃ. ζα. Ἡ
 γραφὴ φησὶν, ἀδης καὶ ἀπώλεια φαίνεται πα-
 ρεῖ κυρίου. Ταῦτα δὲ πᾶσι καρδιακῆς ἀγνοίας
 καὶ λήθης λέγει. ζβ. Ἀδης ἐστὶν ἀγνοία, ἀπώ-
 λεια δὲ ἐστὶ λήθη. ἀμφοτέρω ὅτι ἐστὶν ἀφανὲς,
 διότι ἔξ ὑπὸ χρόνων ἀπώλοντο. ζγ. Τὰ σὰ
 πνευματικά κακά, καὶ μήτε τὸ πλησιόν καὶ
 ἢ μὴ συγχυθῇ σου τὸ νοερὸν ἐργαστήριον.
 ζδ. Παίτων τὸ κατὰ δυνάμιν καλῶν, δις χρό-
 νος ἡ ἀμνηστία. Ἡ ἐκ μνηστῆ δὲ ἐκ πρῶτης,
 δύναται λαβεῖν τοὺς ἀμνηστῆς. ξε. Πᾶσα
 θλίψις κατὰ θεὸν, ἔργον ἐστὶν θεοσεβείας ἐμπόσα-
 τον· ἡ γὰρ ἀληθινή ἀγάπη δι' ἐκείνων δοκιμά-
 ζεται. ζστ. Μὴ λέγε κεκλιῆσθαι ὄρετιν ἐκ-
 τὸς θλίψεως· ἀδοκιμος γὰρ ἐστὶ διὰ τὸ ἀνέσιν.
 ζς. Πάσης ἐκουσίᾳ θλίψεως δύναται ἔχειν
 ἐκείνην, καὶ θύρῃς ἐν αὐτῇ ἀμνηστίας ἀναίρε-
 σιν. ζη. Πολλὰ συμβεβηκυῖα πέλας πρὸς τὸ
 συμφέρον· ἐκείνην ὅτι ἰδίᾳ γνώμῃς οὐδὲν ἀρ-
 μοδιώτερον. ζθ. Ζητῶν θεραπείαν, ὅτι μνηστῆ

μύμνος, ἡ θλίβεσθαι τὸν δέχου. καὶ ὡς ἀπο-
 δώσω λόγον, πλεονεξία ἀπόδογέ. ιβ. Α μὲν-
 τήσας λα. θράως, μὴ πειρᾶσθαι θανάτου πτότα
 γὰρ γυμνὰ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς
 αὐτῶν πρὸς τὴν ἡμῶν ὁ λόγος. ιγ. Καὶ ἀδελφοί μου
 σεαυτοὶ ἐπιδείκνυτε ὅτι ἀσώπτη· αἰθερος γὰρ
 ἔστι τὸ ὄρωσιν, ὃ ἡ θεὸς ἔστι καρδία ὄρω. ιδ. Μη-
 δὲν λογίζεσθαι τὸ ἄνθρωπος σκεπτοῦ· ὁ γὰρ ἀσέ-
 πως ὁδοιπορᾷ, μεταπονήσκει. ιε. Τῷ ἐκλὸς
 ἀνάλκης ἀμὲν τὸ νόμιμον δις μέλαινα ἔσθ, διότι
 ἀγία ἡ πόσις ἡ τοῦ θεοῦ δικαιοσύνη. ις. Σύμβα-
 σις ὁδὸν πρὸς μνήμην θεῶν πρὸς ἔχθρῶν συνε-
 παῖ, θλίβεσθαι καὶ ἀναλογίαν τῶν ἐπιλαθάνον-
 τῶν τῶν κυρίων. ιζ. Πᾶς ἀκούσιος πόνος γι-
 νέσθαι μνήμης θεῶν διδάσκαλος, ὅτι ὅτι ἐπι-
 λείψαι σοι ἀφορμὴ πρὸς μετάνοιαν. ιη. Λή-
 θη καὶ ἑαυτὴν ὁδοιπορᾷ μὲν ἔχθρῶν διώκων, ἀλλ'
 ὅτι τῇ ἡμετέρῃ ἀμνηστὶ καὶ ἀναλογίαν κρα-
 τύεται. ιθ. Μὴ λέγε, ἂν ποιήσω, ὅτι ὅτι ἐθέ-
 λω, ὅτι ἔρχεται· ἵνα μνημονεύων πρὸς ἀναλογίαν
 ὁ ὀφθαλμὸς ἴδῃ. ξ. Ὁ γὰρ μνημονεύων, πείσεται.

κούμνος, καὶ ὁμοίαν τὴν θλίψεως θείας ἐκείνης τὴν
 ἀντίληψιν. μη. Ο μὴ πιστεύων ὧς ἔστι πε-
 ρὶ αὐταποδόσεως, πᾶσιν ἀδικίαις ὑπομένει
 καὶ ἀναλογίαν τὴν πίστεως. με. Ο ἀδικου-
 ντων ἀνδρῶν ὑποβιβάζονται, καταργῶται
 τοῖς δαίμονας· ὃ ὅτι τοῖς πρώτοις ἀντίπαστον ἔστιν,
 ὑποτῶν δούτερον ὑπερῶσκειται. μη. Κρείσ-
 θον πλημμελεῖα ἀνδρῶν, καὶ μὴ δαιμόνων·
 ὃ ὅτι θάρσυνται καὶ κρείων, ἀμφοτέρωθεν ἐνίκησε.
 μη. Πᾶν ἀγαθὸν καὶ θεὸς οἰκονομικῶς πα-
 ραγίνεσθαι· ἀλλὰ καὶ ὁ μυστικῶς τοῖς ἀγνώμο-
 νας καὶ ἀχαίροις καὶ ἀερτοῖς. μη. Πᾶσα κα-
 κία εἰς τὴν ἀπηγορευμένην ἡδονὴν καταλή-
 γει, καὶ πάντα ὀρετὴ εἰς τὸ ἄκλυστον πνθυμα-
 τικόν. καὶ ἡ μὲν πρῶτη κατὰ τὴν φύσιν, πρῶτη-
 ρεστὴ καὶ οἰκεία· καὶ ἡ δεύτερη ὅμοιος τῇ συλ-
 λυγῇ. μη. Ονειδισμὸς ἀνδρῶν θλίψιν πα-
 ρέχει τῇ καρδίᾳ· ἀγρίας ὅτι γίνεσθαι αἰτία τῇ ὑπο-
 μνήσκει. ν. Αγνωσία ἀντιλέγει πρὸς τὸ ὠφέ-
 λιμα καὶ ἀσκητικόν, καὶ ἀσκητικὴ αὐτὴ
 τῇ κακίας. να. Ταῦτα πρὸς τὴν ἐκείνην μηδὲν ζῇ

σασι τωράγμαλα κτ' ἀπειρίαν ἢ ἀλγιοιαν οἱ ᾧ, ἐ-
 νδηγασοισι κτ' ὡρόθεσιν πονηρίας ἑτεροι ᾧ, κτ'
 σχοπὸν βύσεβείας. λε. Ο ἐν τωροβολῇ ἐπαίης
 ἐκρύπτην δαβωλὴν, δυσεύρεϊός ἐστι τοῖς ἀπλα-
 γέροις. ὁμοιος ᾧ τοῦ ᾧ ἐστὶν ὁ κενοδοξῶν ἐν τῷ πε-
 νῶ γήμαλι. λς. Οἱ τινες ὅτι πολὺ κατὰ σοφί-
 σάμνητοι τὸν ἡγῶν ἐν ᾧ ψεύδῃ, παραχωρηθέν-
 τες ὑστερον, δὲ τὸ τωράγματων ἐξελέγχονται.
 λς. Εστὶ ποιῶν τις τωροφάνες ὡς καλὸν ᾧ πλη-
 σίον ἀμύνόμενος. ἐστὶ ἐν ᾧ μὴ ποιῆσαι αὐτῷ
 ὡφελήσεις κτ' δαγῶν. λη. Εστὶν ἐλέγχος κτ'
 κακίαν, ἐστὶ ἀμύναν, ἐστὶ ἑτερος κτ' φόβον
 θεῷ ἐκλήσαν. λθ. Τὸν παιδάμνην ἐ με-
 πανοῦντα μηκέτι ἐλέγχε. εἰ ᾧ λέγῃς κτ' θεὸν
 αὐτὸν ἐλέγχει, τωροτὸν τὰ κακὰ φανεροποι-
 ησιν. μ. Πάσης ὁρετῆς κατὰρχῇ θεός, ὡς ἐ-
 τῷ μεθιμερὺς φωτός ὁ ἥλιος. μα. Γεγῆσας
 ὁρετὴν, μὴ ὁρετὴν τὸν ἡρκότος, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ
 ὁ δυνάστε ποιῇ ὅσθεν. μβ. Διὰ θλίψιν τὰ
 ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἢ τοῖς ματαῖς. ὁμοίως κτ'
 τὰ κακὰ δὲ τὰ κενοδοξίας ἐκδοκῆς. μγ. Εκ-
 φύγῃ ἀπὸ ἀμύνης ὁ τωροτὸν ἀνθρώπων ἀδὶ

τελφότης αὐτῶ ἐν ταῖς ταυρῶν ἔχρεον
 πια. λ. Ο νόμος τῆς ἡθικῆς, ὅθεν ἡ γνώ-
 σεως ἀληθοῦς ἀναγνώσκεται· ὅθεν ἡ ἐρῆσας τῆ
 ἐντολῶν νοσται· πληροῦται ὅ, ὅθεν τῶ οἰκτιρ-
 μῶν τῶ κυρίῳ ἡ ὡς Ἰησοῦ χριστοῦ. λα. Ο τὸν
 πατρὸς πάσας τὰς ἐντολὰς τῶ θεοῦ ὅθεν σω-
 δόσεως κατορθοῦσθαι βιαζώμεθα, ὅτε νοήσο-
 μην τῶ νόμον τῶ κυρίῳ ἀμωμον, ἐν τοῖς ἡμετέ-
 ροις μὴ καλοῖς ὅπτι τοῦ δούλου· χωρεῖς ὅ οἰ-
 κλειρμῶν ἔσθαι θεοῦ ἐν ἀνθρώποις τελῶσθαι.
 μὴ διωδάμην. λβ. Ο σοὶ πάσης ἐντολῆς χρι-
 στοῦ ἐαυτοὺς ὁφλέτω, ὅθεν ἡ ὁμολογία τοῦ, ὅποι τῶ
 θεοῦ νόμον σωματικῶς ἀναγνώσκουσιν, μὴ νοή-
 μήτε αὐλίσαι, μήτε πεινῶν ὅθεν βέλαιον.
 ὅθεν τὸ πληρῶν αὐτῶ ἐξ ἐρῶν νομίζουσιν. λγ. Ε-
 σὶ παρ᾽ ἡμᾶς παρῶφαι ὅπτι τελῶσθαι, ὡς κα-
 λὸν, καὶ ὁ σκοπὸς ὅπτι τελοῦντος αὐτοῦ, εἰς πονη-
 ρόν· καὶ ἐστὶν ἕτερον ὡς πονηρὸν, καὶ ὁ σκοπὸς τῶ
 ὅπτι τελοῦντος αὐτοῦ, εἰς ἀγαθόν. λδ. Οὐ μόν-
 ον ὅ ἐργα ποιῶσιν εἰς, ἀλλὰ τὸ λόγους λαλοῦσι
 ὅ ὅπως ὅ παρῶφαι καὶ μὴ οἱ μὴ γὰρ ἐν δόξῃ

θόμμος τῷ θεοῦ καὶ σὺ ἐπαύετο ἕως ὁ Να-
θαν αὐτὸν εἰς μνήμην κατέστησεν. κγ. Ἐν κα-
ρῷ μνήμης θεῷ πολυπλασίασον δέησιν, ἵνα ὁ-
πλὸν ἐπιλάβῃς, ὁ κύριος ὑπομνήσῃ σε.

κδ. Ὁ ἀναγνώσκων ταῖς θείας γραφαῖς, νόησον
ταῖς κεκρυμμένα. ὅσα γὰρ περὶ γραφῇ, φησὶν,
εἰς τί πλὴν ἡμετέρου διδασκαλίας περὶ γραφῇ.
κε. Τί πλὴν πίσι· ἡ γραφὴ λέγει, ἡ ἐπιζομιῶν.
ὑπόστασιν καὶ ταῖς μὴ ἐπιγινώσκουσας τὸ ἐν οἰ-
κῇ τῷ χειροῦ, τοῖς αἰδοκίμοις εἶρηκεν.

κς. Ὡς περὶ δι' ἔργων καὶ λόγων φανερεῖται ἐν-
νοια, ἔγω δὲ τὸ καρδιακὸν ἐνεργημῶν ἢ μὴ-
λουσα ἀνταπόδοις. κζ. Οἱ κτήρων καρδία
δηλον ὅτι οἰκλειρήσῃ, ὅς ἔκρηθήσῃ ὁμοίως ἔκρη-
μων· ἵνα ὅτι ἐναντία, ἡ ἀκαλοῦ ἡ ἀντιπεφώνηκεν.

κη. Ὁ νόμος τὸ ἡβουθείας διδάσκει πᾶσιν ἀ-
λήθειαν· ὅτι οἱ μὲν πολλοὶ τῶν κατὰ νόμον αἰα-
γινώσκουσιν. ὁλίγοι ὅτι νοῦν αὐτὸν κατὰ ἀναλογί-
αν τῆς ἐργασίας τῆς ἐννοίας. κθ. Μὴ ζήτη-
αὐτὸ πλὴν τελειότητα ἐν ἑρεταῖς ἀνδραγα-
ταῖς· τέλος γὰρ ἐν αὐταῖς ἔχθ' ἐρείσεται· ἢ γὰρ

νων ὑπομονή, σιῶν τειμμός ἐστιν ἀνέπηρέα-
 σος καὶ ἐπωφύης τῇ καρδίᾳ· μόνοι εἰ μὴ ἀλγὺ
 ζινὸς πλεονεξίας ἐλκόφορμον αὐτῶν πλὴν σὺλχευ-
 σιν· ὃ γὰρ ἐν τοῦτοις ὑπομνήων, καὶ ἐν τοῖς λοι-
 ποῖς βοηθηθήσεται· ὃ γὰρ ἀμυγῶν ἐδραχεόμῳ, ἐν
 ἐξόδῳ ἀφορήτως ὀδυνηθήσεται. ιζ. Φιλήδο-
 νος καρδία, εἰρκιὴ καὶ ἀλυσίς τῇ ψυχῇ ἐν χειρῶν
 ἐξόδου· ἡ γὰρ φιλόπονος θύρα ἐστὶν ἀνέωχμένη.
 ιη. Σιδηρὰ πύλη ὅτι τὴ πόλιν ἀπάλλατα, ἐστὶ
 σκληρὰ καρδία· ὥ γὰρ κακοπαθῆντι ἐτεθλιμ-
 μένω αὐτὸ μάλιστα ἀνοιχθήσεται, καθὼς ἐστὶ μακα-
 ρίῳ Πέτρῳ. ιθ. Πολλοὶ μὲν εἰσὶ ποροσευχῆς ἔργοι,
 ἑτέρως ἑτέρως διαφορώτερος· ὁ μὲν ὅδε εἰς ἔρ-
 γος διχῆς ἐπιβλαβὴς τυγχάνει, ἢ μὴ ἴι αὐτὸν ἔ-
 σιν διχῆς, ὅμῳ ἐρλασία σαίαικη κ. Ἀνθρώπος κακο-
 ποιῆσαι θέλων, παρῶτον ἠὺξάλο καὶ σιωπήσαν καὶ
 οἰκονομικῶς ἐμποδισθεὶς, ὕστερον διχαρίστησεν.
 κα. Ὁ Δαβὶδ φονεύσας βεληθεῖς Ναβὼθ τὸ
 καρμήλιον, ὑπόμνησιν λαβῶν περὶ θείας αἰταπο-
 δόσεως, ἐλκοπέις τὸ ποροθέσεως, πολλὰ διχαρίστη-
 σεν. κβ. Οἶδα μὲν δὲ πάλιν αὐτὸν πεποίηκεν ἐπιλα-

παρ᾽ ἡμᾶς σχολιὸν ὀπιλύσαι διὰ φιλοφιλίας,
 ἀλλὰ δι' ὧν ὁ πνθυματικὸς παρὰ χειρὸς λαμβάνεται νό-
 μος, δι' ἡπομονῆς, καὶ παρὰ σευχῆς, καὶ μονολο-
 γίου ἢ πίδδος. 1α. Τυφλὸς ὅστις κράζων καὶ λέ-
 γων, ἢ Δαβὶδ ἢ ἐπὶ σὸν με, ὁ παρὰ σευχῆς ἡμῶς πα-
 ματικῶς, καὶ μήπω ἔχων γὰρ σιν πνθυματι-
 κήν. ὁ ποτὲ τυφλὸς ἀναβλέψας καὶ ἰδὼν τὸ
 κύριον, ἔκετι ὑὸν Δαβὶδ, ἀλλ' ὑὸν θεοῦ ὁμολο-
 γήσας παρὰ σεκύησε. 1β. Μὴ ἐκτὸς τῆς ἐκ-
 κείων δακρυῶν ἐν παρὰ σευχῇ σου. χειρὸς γὰρ ἡ-
 ψατο τῷ ὀφθαλμῷ τῆς καρδίας σου, καὶ νεφ-
 ρῶς ἀνέβλεψας. 1γ. Οὐκ ἔμνησιν τῶ τυ-
 φλοῦ ἀποβλεψὼν τὸ ἰμάτιον, καὶ ἐλθὼν τῷ κυ-
 ρίῳ, ἀκολουθεῖ αὐτῷ, καὶ κήρυξ γίνεται τῷ τε-
 λειότερων δογματῶν. 1δ. Κακία ἐν λογι-
 σμοῖς μνηστω μνήμη, θρασυῶς καρδία, αἰαρεῖ
 μνήμη δι' ἐκκρατείας ἐν ἢ πίδδος σιωπῆς αὐτῆς.
 1ε. Ἐστὶ σιωπαιμῶς καρδίας, ὁ μαλὸς καὶ ἐπι-
 φηγῆς, εἰς κατάνυξιν αὐτῆς. καὶ ἔστιν ἕτερος ἀνώ-
 μαλος ἐν ἐπιβλαβῆς, εἰς πληξίν αὐτῆς.
 1ς. Αἰσχυρία, ἐν παρὰ σευχῇ, ἐν τῇ ἐκτὸς χομέ-

πίσις, πύργος ἐστὶν ἰσχυρός· χειρὸς δὲ τὰ πόρτα
 τῶν πιγεύοντι γίνεται. γ. Καταρχέτω σου
 πάσης πωθέσεως, ὁ κατάρχων πόρτος ἀγα-
 θός, ὅπως καὶ θεὸν γένοιτο ὁ πωθέμενος.
 δ. Ο Ἰαπεινόφρων ἐργον ἔχων πνύμαλινόν,
 αἰαγνώσκων τὰς θείας γραφάς, πόρτα δὲ ἐαυ-
 τὸν νοήσῃ, καὶ οὐκ εἰς ἕτερον. ε. Επικαλοῦ τὸ
 κύριον, ἵνα ἀνοίξῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν καρδίαν
 σου, ἐῖδῃς τὴν ὠφείδαν τῆς πωρευχῆς ἐν αὐ-
 γνώσεως. ς. Ὁ ἔχων τὴν χάρισμα, ἐ συμ-
 πάχων τοῖς μὴ ἔχοις, ἀλλὰ τῆς συμπαθείας
 φυλάσσει τὸ δῶρημα· ὃ δὲ ἀζών ἀπολεῖ αὐτό,
 τοῖς δὲ ἀλαζονείας πειρασμοῖς περιχρόμενος.
 ζ. Στόμα ταπεινέφρονος λαλήσῃ ἀληθῆς.
 ὁ δὲ ἀντιλέγων αὐτῇ, ὁμοίος ἐστὶ τῶν ὑπηρέτῃ ἐ
 κείνῳ, ὃ ἐπὶ σιγήν αὐτὸν κύριον ῥαπίσσει.
 η. Μὴ γίνῃ μαθητὴς τῷ ἐπαμείνοντος ἑαυτὸν,
 ἵνα μὴ ἀπὸ ταπεινοφροσύνης ὑψηλοφάδαν
 μάθῃς. θ. Μὴ ἐπαρῇς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἐπὶ
 νοήμασι γραφικαῖς, μήποτε τὰ πνύματα τὴν
 βλασφημίαν ὡςπέσης. ι. Μὴ πειράσῃς

ἰσχυρὰ δέ με ὥς ἐγνώ. διζώμεθα τοίνυν
 διξασθαι γράσιν θεοῦ, ἡ πνευματικῶ παιδὸς
 διῶαι νόμῳ εἰς ὑποταγὴν τῷ αὐτῷ ἐν τοῖς
 ἀμύ.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, ΚΕ -
 φάγια πρὸς νόμου πνευματικῶ.

ΕΠΕΙΔΗ πολλάκις ἐ-
 βεβλήθητε γράσαι, πῶς ὁ ἰό-
 μος πνευματικὸς ἐστὶ καὶ τῷ
 θεῷ ἀποστολῶν καὶ ἡ γρά-
 σις, καὶ ἡ ἐνέργεια τῆ φυλάτ-
 τειν αὐτὸν βεβλημένων, τοῦ πε-
 ραίνειν καὶ διῶαι
 μιν εἰρήκαμιν.

Πρῶτον, ὅτι θεὸν οἶδα μὴ πομπὴς ἀγαθῶ εἶ-
 ναι αἰτίον, καὶ ὁρῶν, καὶ μεσότητα, ἡ τέλος. ὅτι
 ἀγαθόν, ἀμείνων ἐνεργεῖν ἢ πιεῖσθαι, εἰ
 μὴ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ καὶ ἀγίῳ πνεύματι.

β. Πᾶν ἀγαθὸν καὶ ἡμεῖς δεδώρηται. ἡ ὁ
 ἔγωγε πιεῖων, ὥς ἀπολέσθαι αὐτὸ. ἡ ὁ βεβλημένα

πύαι, αὐτὸς μὲν ὑποθλιβόμενος ἐν διδοί,
 πλὴν ἄλλος ὅστιν ὁ κινῶν, καὶ ἀπάγων, καὶ τὰς
 σὺν τριβῇ πυρῶν καὶ δυνάμενίζων. ἔτω καὶ
 ὁ αἰθερ πορ, καὶ θλίβεται καὶ καπνῶ ἐργαζό-
 μενος ὁ ἀγαθόν, πλὴν ὁ κύριος θανθάνοντως
 ἐν αὐτῷ ἐργάζεται, καὶ ἐν ᾧ καπνιάσαι καὶ σὺν-
 τριβῶναι τὴν καρδίαν τῷ θαλάσσῃ καὶ δυνά-
 μενίζων, καθὼς καὶ ὁ παροφήτης λέγει, μὴ δο-
 ξασθήσεται ἀξίτη αἶθρ τῷ κόπλοντος, ἢ ὑψωθή-
 σεται ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων; ἔτω ὅτι καὶ ἐς
 ὁ κακόν, ὅτε ὁ αἰθερ πορ ὑπακούει καὶ ἐτοιμά-
 ζεται, ὅτε ὁ σατομας ἡ αἶνι καὶ παροξύνει ὡς
 ὁ ληστής ὁ ξίφος. σιδήρῳ ὅ παρκαίρομεν τὴν
 καρδίαν, διὰ τὴν δυνάμενισίαν τῷ παρκαίρῳ,
 καὶ πολλὴν σκληρότητα. ὅκ ἐδὲ ὅ ἡμᾶς ἀ-
 γνοῖν τῷ κρατιῶντα, ὡς ἀναισθητος σίδηρος. ἐ-
 πεί ταχέως ὑπὸ τῷ γεωργῷ λόγου εἰς τῷ
 πονηροῦ λογισμὸν μεταπίπλομεν. Ἀλλὰ μάλ-
 λον ὡς ὁ βοῦς καὶ ὄνος εἰδέναι τῷ ἡγόνοντα καὶ ὁδη-
 γουῶντα καὶ ἀγνοῖαι. φησὶ γὰρ, ἔγω βοῦς τὸν
 κλησάμενον, καὶ ὄνος τὴν φάττην ἐκείνην αὐτοῦ.

τεῖ. ὡς γὰρ ἡ οὖν ἵνα παρῶτον νοήσῃ, χαίνοή-
 σας ἀγαπήσῃ, ἐκ θελήματα ὅπιτηδύσῃ. ὅ ὃ
 ἐνεργησίῳ αὐτῇ νοῦν ὑπομείναι τὸ κόπον, ἢ τε
 λέσαι ὅ ἔργον, ἢ χάρις τῷ κυρίῳ πρὸς ἑαυτὴν
 θελήσῃ. ὅ οὖν θελήμα τῷ αἰθερόπου ὡς
 ὡς ἴσασιν ὑποστατική· μὴ παρόντος ὃ τῷ
 θελήματος, ὅθεν αὐτὸς ποιῇ, καὶ ὡς διωάμε-
 νος ὅ ὃ αὐτεξέχον· ἢ οὖν τελεσθῆναι, ὅ ὃ
 ὅ ὃ θελήμα, τῷ αἰθερόπου. πλὴν ἐὰν ὅλον ὅ
 θελήμα δῶκεν αὐτῷ, ὅλον ὅ ἔργον ἡμῖν ἐνε-
 ργάφῃ. θαυμαστὸς ὁ θεὸς ἐν πᾶσι, καὶ ἀπε-
 ρήτος ὁ σκύολον· ἀνδραποῖ ὃ, ἢ μέγας τῷ
 θαυμασίῳ αὐτῷ λαλῶν ὅπι χερσὶν αὐτοῦ, τῇ γὰρ
 φῇ ἐπεριδύμενοι, μάλλον ὃ ὑπὸ αὐτῆς σινε-
 τίξομενοι. ἢς γὰρ, φησὶν, ἐγνω νοῦν κυρίῳ. αὐτὸς
 δὲ φησὶ, ποσάκις ἢ θελήσῃ ὅπι σινεάξαι τὰ τέ-
 κρατα, καὶ ἐκ ἢ θελήσῃ τε· ὡς ἐκ τούτου πι-
 στῆναι, ὅτι αὐτὸς ἡμᾶς ὅπι σινεάξαι· ἢ μὴ ὃ πα-
 ραζητεῖ μόνον ὃ θελήμα. ἢς ὃ ἢ φανερώσιν
 τῷ θελήματος, εἰ μὴ πότος ἐκούσιος. ὡς ὡς γὰρ
 σίδηρος ὡρίων, ἐκ κόπων, γεωργῶν, καταφυ-

παρ' συγχρίματι τῆς ψυχῆς. ὅταν οὖν πνῦμα-
 τικῶς εἰς τ' αἰθερπον λαμβάνηται, ἐκκλη-
 σία ἐστὶν ὅλον αὐτὸ. τὸ σύγκριμα πέντε λόγοι ἐ-
 σὶν αἱ πνευματικαὶ ἄρεταί, ὅλον τ' αἰθερπον
 οἰκονομοῦσαι, πολυτρόπως διαμερύνειν. ὡς ὅτε
 γὰρ ὁ λαλῶν ἐν κυρίῳ, διὰ πέντε λόγων πᾶσι
 σοφίαν παρέδωκετο. ὥτως ὁ ἀκούων ἐν κυ-
 ρίῳ, διὰ τῶν πέντε ἄρετῶν πολλὴν οἰκονο-
 μοῖται τὴν ἐξουσίαν. πέντε γὰρ οὐσαι πᾶσαι αἱ πε-
 ριέχουσαι, περὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἐκκλησία, καὶ
 ἡγεμονία, πτωχεία, μακροθυμία. ταῦτα πό-
 θω καὶ παρατρέψας ὅτι τελούμενα, λόγοι εἰσὶ
 τῆς ψυχῆς ὑποκυρίως λαλούμενοι, καὶ ὑπο-
 καρδίας ἀκούμενοι. ὁ γὰρ κύριος ἐνεργεῖ, ὅ-
 τι πνῦμα ὅτε ποιεῖς λαλεῖ. καὶ ἡ καρδιά ὅσον
 ὅτι ποιεῖ, ὅσον καὶ φανερώς ὅτι τελῇ. αἱ ἄ-
 ρεταὶ ὡς ὅτε εἰσὶ πνευματικαὶ παῶν, ὥτως ἀλλή-
 λων ἡμετέρας. τῆς περὶ τῆς γὰρ ἀπολύτου
 ἀμερύνεται πᾶσαι. ὁμοίως διὰ τῆς δούτερας
 αἱ ἀκούοντες, ὅσον ὡς ὅτε καὶ ἡμετέρας. πᾶς γὰρ ἐ-
 ξεταιρὸς μὴ ὑποπνῦματος ἐνεργηταί. καὶ

λον, ὃ πνῦμα τῆς μερίμνης καὶ κραυπάλης· ὅ-
πως βεβαίως πιστεύσαντες, καὶ ἐντολὰς ὁμοῦ
κυεῖς φυλάξωμεν, καὶ αὐξήσωμεν ἑαυτοὺς ἐν
αἰσθρα τέλφον, εἰς μέτρον ἡλικίας, τῷ μηκέτι κα-
τακυριεύωμαι· ἀπὸ τῆς ἀπάτης ὁ αἰώνιος τέ-
τυ, ἀλλ' εἴη ἐν πληροφροῦν ὁ πνῦματος, καὶ
μὴ ἀπιστεῖν, ὅτι καὶ εἰς ἀμῶν τωλοῦς μετανοοῦν
καὶ ἡ χάρις ὁ τοῦ διδοκεῖ· ὃ γὰρ καὶ χάριν δω-
ροῦμενον, ὅκετι ἐν πῶν κασιμῶν τῶν πωρολαβ-
σης ἀσθενείας μετρίται· ἐπεὶ ἡ χάρις ὅκετι χά-
ρις· ἀλλὰ τῶν παρτοδυνάμων, καὶ πιστεύσαν-
τες, ἀπλῆ ἐν ἀπειέργῳ καρδίᾳ πωροσέλτω-
μεν τῶν ἀφ' πίστεως τῶν μετουσίαν τῷ πνῦ-
ματος χειρίζομεν, ἐν ὁμοῦ πῶν κασιμῶν πί-
στεως ἔργων· φησὶ γὰρ, ὅτι ἐξ ἔργων νόμου ὁ
πνῦμα ἡγάγετε, ἀλλ' ὅτι ἀκοῆς πίστεως.

Ερώτησις. Εἶπας ὅτι πᾶντα εἰς τὸ ψυχρὸν
πνῦμα τι καὶ ἐκέρυπται· ὅτι οὐκ ἔστι, καὶ πᾶν
τε λόγους ἐν ἐκκλησίᾳ τῶν νοίμου λαλῆσαι.

Απόκρισις. Ἡ ἐκκλησία ἐν δυοῖν πωροσώ-
ποις νοῖται, ἐν τῶν συστήματι τῶν πιστῶν, καὶ ἐν

Μ Α Ρ Κ Ο Υ

ἀνέβη αὐτὸς ἵνα μαρτυρῇ ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.
 Ἄλλ' ἐγὼ ἔδοξα ὑμῖν μαρτυρῆσαι ἐπερωτήσω, εἰ ὅτι
 καρδίαν ἀνθρώπου ἔκ ἀνέβη, ὑμεῖς αὐτὰ πῶς
 οἴδατε, μάλιστα ἐν ταῖς περὶ τὰς ἐξουσίαις ὁμολογή-
 σοντες ὅμοιοι πατέρες ἡμῶν (εἰ) ἀνθρώποι. δι-
 ὅτι ἀκούει ἡ ἀποκρίνεται πρὸς ταῦτα ὁ μακά-
 ριος Παῦλος. ἡμῖν γάρ, φησὶν, ἀπεκάλυψεν ὁ θε-
 ος διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ὅτι πνεῦμα πρὸς
 τα ἐρδονα ἔβαλεν ὁ θεός. Ἄλλ' ἵνα μηδεὶς εἴ-
 πη, ὅτι αὐτοῖς ἐδόθη ὁ ἀγὼς πνεῦμα ὡς ἀποστό-
 λους, ἡμῖν δὲ κατὰ φύσιν ἀχώρητοι ἔσονται, διὰ τοῦ
 λόγου ἐκείνου τοῦ ὁ θεὸς διώκει
 κραταιῶν διὰ τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, κατοικῆ-
 σαι τὸ πνεῦμα ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν. ὁ γὰρ κύριος
 ὁ πνεῦμα ὅστις ὁ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ ἔστι
 θεός. Ἐπάλιν λέγει, εἰ τις πνεῦμα χειροῦ ἔκ-
 ἔχει, ὅτι ἐστὶν αὐτός. διὸ μέγα τοῦτο ἔστι
 ἡμεῖς ἐν πάσῃ πληροφροῦν ἐν ἀγάθῃ λα-
 βόντες πρὸς χάριν τοῦ ἀγίου πνεύματος, καὶ εἰσελ-
 θεῖν ὅταν ἐξεβλήθῃ μὲν ἐκ τοῦ λοιποῦ ἀπογρα-
 φῶνται ἐν θυμοκλίονον ὅφιν, ἐκ κενόδοξον σύμβου-

ματα σινεχώρησαν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὰς ψυχὰς
 τῆ ἀδικουμένων ἐνεργήτησαν ἕτω γὰρ αὐτοὶ πα-
 ρετίθεντο τὰς θεῶν, ὡς δι' αὐτῶν τὸ μακαρισμοῦ
 τυγχάνοντες, ὅς φησι, μακάριοί ἐστε ὅταν διώ-
 ξωσιν ὑμᾶς, καὶ οἰκίσωσιν. ὡς τὸ πνύ-
 ματι καὶ νόμου ἕτω φρονεῖν ἐδιδάσκοντο. ὡς
 μισούντων γὰρ αὐτῶν, καὶ τὴν νοερὰν παρὰ τῆ-
 τα τηρουμένων, ὁ κύριος βλέπων τὴν ὡς μο-
 νὴν τῆ καρδίας πολεμουμένην, καὶ τὴν ἀγάπης
 μὴ ἐξίστα μὴν, διήρησε τὸ μεσότοιχον τὸ φρα-
 γμῶν, καὶ τελείως τὴν ἐξήρατ' ἀπέβαλε· καὶ ἔ-
 χετ' ἡμῶν βίας, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν βοηθείας εἶχον τὴν
 ἀγάπην. ὁ γὰρ κύριος λοιπὸν κατήργη τὴν ἐρε-
 φομυθίαν ῥομφαίας, τὴν κινῶσαν τοὺς λογισμούς·
 ὅς εἰσῆρχοντο ὅς τὸ ἐφ' ἑαυτοὺς τὴν καὶ ἀπετάσμα-
 τος, ὅπου παρὰ τὸν νοῦν ὡς ἡμῶν εἰσῆλθεν ὁ
 κύριος, καὶ ἐνεπύφωσαν τοὺς καρποὺς τὸ πνύμα-
 τος· καὶ τὰ μὴ ἵστα ἐν βεβαιότητι τῆ καρδίας
 θεασάμενοι καὶ τὴν ἀπόστολον, ὡς ἐν ἐσπέρῳ καὶ
 ἐν ἀνίγματοι, ἔλεγον, αἱ ὀφθαλμοὶ ὅς ἐν εἶδε,
 καὶ οἷς ὅς ἡκούσε, καὶ ἐπὶ καρδίας αἰθερόπευ ἔκ-

πιαῖς γραφόμενος, ὃ πλήρωμα ἔστω
 νόμου. ὅτι ἦλθεν καταλύσαι τὸν νόμον, ἀλλὰ
 πληρῶσαι. πῶς ὃ πληρῶται, μάτε. ὁ περὶ τοῦ
 νόμου διὰ τὸ εὐλόγου ἀφορμῆς ἔστω ἡμῶν
 ἵνα κατέκρινε τὸ ἀδικητέον. ἐν ᾧ γὰρ κρίνεται
 ἕτερος, ἐαυτὸν κατὰ κρίνεται. ἐν ᾧ ὃ ἀφίησιν, ἀφε-
 θήσεται αὐτοῦ. ἔγω γὰρ καὶ ὁ νόμος λέγει, αἰὰ μέ-
 σον κρίσεως, κρίσις. Ἐαὶ αἰὰ μέσον ἀφῆς, ἀφῆ.
 πλήρωμα δὲ νόμου, ἀφῆς τυγχάνει. περὶ τοῦ
 νόμου ἔρηκα λέγω, ὅτι ὁ θεὸς δύο νόμους περὶ
 θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις, ὅτι ἐν αὐτῷ πνευματικὸν μὴ
 κατὰ νόμον φέρεται. καὶ ὃ τίτλος ἐκ δίκης, δικαιοσύνη
 ὅτι φέρονται τίτλος ἡφον ὃ ἀφῆσιν ἀφῆσιν καὶ
 ὃ περὶ ζητουῦν, περὶ ζητήσιν. Φησὶ γὰρ, μὴ
 ἐκλεκτὸς ἐκλεκτὸς ἔσθι, καὶ μὴ ἐρεβλεῖ διὰ
 ἐρέμης, διὰ τὸ οἱ πνευματικῶς αὐτὸν ἐκ-
 τελεῖν, ἔσθι ἀνθρώπος τὸ χεῖρος μετέχον-
 τες, ὃ μόνον τοῖς ἐργατοῦν, ἀλλὰ καὶ τοῖς
 ἐν δίκῃ, καὶ δίκῃ, ἀγαπῶσι, τίτλος πνευ-
 ματικὴν ἀγάπην ἀνταπόδοσιν ἐκδεχόμενοι
 ὅτι ἀγαπῶν. ἀγαπῶν ὃ λέγω, ὅτι ἀδικη-

ΠΕΡΙ ΝΟΜ. Γ' ΝΕΥΜ. 5

Τας αὐτοῖς πρὸς τὸ σκοπὸν, ἀπεχόμενοι ἔγνω-
 σκεν καλὸν καὶ πονηρὸν. Ὡς δὲ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς
 ἠρῶντο, ὥς δὲ τοὺς κακοὺς ἠτίουῦτο, πρὸς τὴν ἀ-
 ποκρισάμενος τὴν δεσποτικῆς οἰκονομίας ἡγε-
 μῆνοι. πρὸς πρῶτον οὗτοι εἶχον διδόντες ἐν
 νοῦν· ὅτε γὰρ ἤκουον τῆς κυρίας λέγοντος, ἀφετε,
 καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν, ὅτε τοὺς ἀδικησάντας δι' ἐργά-
 τας ἡγορίζοντο, ὡς ἀφέντες ἔχοντες τὰς παρ' αὐτῶν
 ἀφορμάς· ὅτε ἡ πάλιν ἤκουον λέγοντος, καθὼς
 ἡλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἀνθρώποι, καὶ ὑμεῖς
 ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως, ὅτε καὶ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ
 ἡμεῖς εἰδὼσιν ἡγάπαν· ἀφέντες γὰρ τὴν διχοσυστή-
 ναν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὴν ἑξ' ἑαυτῶν διχοσυστή-
 ναν, δι' ἐν ἀκαλούθως καὶ τὴν ἀγάπην ἐν αὐτῇ καὶ
 φύσιν ἐλκεχυρμμένον. Ὡς γὰρ ὁ κύριος πρὸς τὴν
 ἀγάπης πολλὰ ἐντεταλμένος, τὴν διχοσυστή-
 ναν ἐκέλευσε τὴν ἑξ' ἑαυτῶν ζητήσιν· οἷδε γὰρ τὴν μνητέραν
 τὴν ἀγάπης ἐκ τῆς χουστῆς· ὅτι γὰρ ἄλλως σω-
 θῆναι, ἢ μὴ δεῖν πλησίον, καθὼς ὁ κύριος ἐν
 τῇ ἐκκλησίᾳ εἶπε, ἀφετε, καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν.
 Ὡς ὅτι ὁ πνευματικὸς νόμος, ὁ ἐν καρδίᾳ

Φωνὴν θεῶν ἤκουσε. τοῦτον φυλάσσων Μωϋσῆς,
 δόξαι ὑπὸ πρῶτον ἐλάμβανεν. ὁμοίως Δα-
 βὶδ' ὅσον φυλάσσων, εἰργάζετο ὅθεν τῷ ἔργῳ
 κατεκυρίθυσεν. Ἀλλὰ καὶ Σαῦλ ἕως ἧς ἐφύ-
 λαξε τὴν καρδίαν, βύωδοντο. ὅτε ὅς εἰς τέλος
 πῦρ ἐβη, εἰς τέλος πῦρ ἐλήφθη. ἐμμέτρως γὰρ
 καὶ ἀναλογίᾳ μετέρχεται εἰς ἕκαστον ὁ λόγος
 τῶν κυρίων. ὅσον ὑπερκατεΐλιν, ὑποδόν ἔπι-
 κατεΐται. καὶ ὅσον φυλάσσει, τοσοῦτον φυ-
 λάσσει. διὰ τὸ πᾶς ὁ χορὸς τῷ ἀγῶνι παρρη-
 σῶν, ἀποστόλων, μῦντέρων, τὸ λόγον ἐν τῇ καρ-
 δίας αὐτῶν ἐφύλασσαν, μηδὲν ἑτερόν μερι-
 μνῶντες. Ἀλλὰ τῷ γήινου κατεφρόνησεν, καὶ
 ἐπέμεινεν τὴν ἐν ῥητῇ τῶν ἀγῶνι πνύματιος,
 ὅ φιλότητος καὶ ἀγαθὸν παρκαίνοντες, ὃ λόγος
 μόνω ἢ γνώσει ψιλῇ, ἀλλ' ἐν λόγῳ καὶ ἔργῳ, δι'
 αὐτῶν τῶν παρρησιῶν, ἀντὶ πλάτους ἡγόμε-
 νοι πτωχείᾳ, ἀντὶ δόξης ἀτιμίδι, ἀντὶ ἀπο-
 λαύσεως κακυχίδι. ὅθεν καὶ ἀντὶ θυμοῦ, ἀγά-
 πην μισῶντες γὰρ οἱ ἡδέα τῶν βίβων, τοὺς ἀφαιρο-
 μένους αὐτὰ μᾶλλον ἢ ἀπὸν, ὡς (ὑπερβαῖν)

πως τῆς χείρος τῷ ἀκαλῶς. διζώμεθα
 πόινω καὶ ἡμεῖς φυλάξαι αὐτὸν, ἵνα ἐμμί-
 ναντες εἰς τὸ τῷ κυεῖ λόγον, ἀπολαύσωμεν τῆς
 τῷ πνύματος τευφῆς, ἥ ᾧδε, καὶ ἐν ᾧ μὴ γιν-
 τι. ὡς περ γὰρ ἐκβήσεται Ἀδὰμ ἀποχρυσά-
 μινος τῷ ξύλῳ τῇ γνώσεως, ὅπως ἐδυνάτῃ μέ-
 νειν εἰς τὸ τῷ χρυσῷ λόγον, οἱ τὰ γήϊνα φρεσίν-
 "τες, καὶ τὸ γεγραμμένον, ὅτι ἡ φιλία τῷ κόσμῳ
 "τεύου, ἔχρησεν τῷ ἐξ ἑστί. διὸ ἡ γραφή λέγει, πά-
 σι φυλάττω τῇ τῷ ἐαυτοῦ καρδίᾳ, ἵνα τις ὡς
 τῷ ἀδελφῶν φυλάττω τὸ ἐν αὐτῇ λόγον, ἀπο-
 λαύσῃ τῇ χείρῳ, μὴ ἀκούειν τῷ ἐξ ἑστί ἐίλισσο-
 μιν ὅφως. ὁ μὲν λαβὼν τὸ τῷ πνεύματι, ὁ δὲ τῷ
 δι' ἧς γινώσκει θυμὸς ὁ αἰθροκλόνος, καὶ ἀποσπῇ-
 σκεψύχην ἐκρούσα. ἀλλ' ἀκούε τῷ κυεῖ λέ-
 "γοντος, ὅτι μελέσθαι πίστεως καὶ ἡπίδος, δι' ὧν
 γινώσκει ἡ φιλοθεῖα ἡ φιλαίθερος ἀγάπη,
 ἡ πλὴν αἰώνιον ζωὴν παρ' ἐχούσα. εἰς τὸν τῷ
 τῷ ἀδελφῶν εἰσῆλθε Νῶε, πλὴν ἐν τῷ φυ-
 λάττω καὶ ἐργασίᾳ μινος καὶ ἀγατῇ τῇ ἀγάπῃς
 ἐλυτρώσῃ τῇ ὀργῇς. τὸν φυλάττω Ἀβραάμ,

σης, ὡς ἴδωσιν, ἡ τὸ θεῶν λόγον. ἡ δὲ ἐν αὐ-
 τῷ ἀπολαύσιν, ἡ μετοχὴ τῆς ἀγίας πνεύματος.
 ὅφιν ὅ, τὴν πνευματικὴν ἀπολαύσιν ἡ δυνάμειν,
 ἀλλὰ τῆς ἐν ἐξουσίᾳ πνευματικῆς, καὶ ἀπα-
 τῶσθαι ἡμᾶς τῇ χάριτι τῆς ἐξουσίας, ὅτι τῆς
 μερίμνης βιωτικῆς καὶ ἀποκτείνοντα διὰ τῆς
 πνευματικῆς. μὴ μεριμνήσῃτε γὰρ ὡς οἱ τῆς αὐ-
 ριῶν. τὰ οὐρανῶν ἀποφύγετε. ἀλλὰ ὁ αὐτὸς θεὸς εἶπε. ὁ
 ἄρρηκτός, ἡ δὲ αὐτὴ ἡμέρα φάγητε τῇ ἐξουσίᾳ, θα-
 νάτω ἀποθανέσθαι. καὶ τὸ, βλέπετε μὴ βα-
 ρυνθῶσιν αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραυγῇ. ἀπα-
 θανάτῃ γὰρ ἡ ψυχὴ τὸ ἐκ τῆς μερίμνης
 καὶ κραυγῆς ἐπιγινώσκοντες, ἐκβάντες
 αὐτὴν ἐκ τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας, καὶ ὑπερῶν
 αὐτὴν τῆς θείας ἐνεργείας. οὗτου οὖν τῇ ἐξου-
 λῃ ἀπείργα ἡμᾶς ὁ κύριος λέγων, μηδὲν με-
 ριμνήσητε πλέον τὴν βασιλείαν. ὅσοι γὰρ
 σῆλθον ἕως τῆς ἐξουσίας, ὡς ἴδωσιν, ἐκ φύλαξαι
 ἡ ἐν πολὺν αὐτῶν, ὅχι ἐξελεύσθαι, ἀλλ' ὅ-
 τι γῆινον ἐπέχοντες, τὴν πνευματικὴν ἐκπαύσα-
 πλάσιον ἀπὸ λαοῦ, ἐνεργῶς καὶ ὁμοιοῦς.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ

ἡμῶν Μάρκου, τὰ θεολογικά.

Πεὶ δὲ τοῦ θεοῦ, ὁ νόμος πνευματικῶς.

ΣΤΕΡΕΟΝ Τῶν φθαρτῶν
ἔργων ἐστὶ νοῦσαι τὰ κεκρυμ-
μένα βυλόμενα, ὅπως ἐκ
τῆς τῆς ψυχῆς θεωρημά-
των ἐστὶ ζωοποιεῖται τῆς γρᾶ-
φῆς διηγήματα. ὅτι ὅσοι δὲ
καυχίας μερικῶς ἀπάγῃ ἐκλήσονται. ὡς
ὅτι τὰ μνησθέντα ἡ γὰρ φησὶ διηγεῖται ὅτι τὰ
τῆς ψυχῆς παραμαρτυρία. ὅτι τὰ μνησθέντα πρὸς
αὐτὴν πνευματικῶς ἐκ κεκρυπταί, ὅτι ὅτι μετὰ
τῶν ἀπειτεῖθεν βούτων καὶ κείνων μέτοχος τι-
χόμενος. ὅτι οὗτοι ἀκούσας τῆς γρᾶφῆς διηγεύμε-
νης τῆς τοῦ θεοῦ δείσεως, καὶ τὰ τῆς Αδάμ, καὶ τὰ τῆς ὁφεί-
ως, πρὸς ἑαυτὸν ἀπαγῶς τῇ καρδίᾳ τοῦ, καὶ διή-

Απόκρισις πρὸς τοὺς ἀπεργνῶτας πρὸς τὴν
θείου βαπτίσματος. 114.

Νουθεσία ψυχωφελής, ὑποτίθεται καὶ ἀ-
ποδεικνύται, οἷοις πόνοις καὶ τοῖσις ἀσκητι-
καῖς μὲν σωέσεως, καὶ πεφωτισμένης γνώ-
σεως λογικῶς πολιτευσαμένη ψυχὴ ἀφ' ἧς
πίστεως χάριτι βοηθουμένη διδάσκει πα-
ραγνέει τὴν ἐνδοξὴν τῆς καρδίας βρυόν-
των κακῶν. 176.

Κεφάλαιον νηπιακόν. 210.

Ἀντίγραφον πρὸς Νικηλαίου πρὸς Μάρκον
ἀσκητικόν. 234.

Τοῦ αὐτοῦ Μάρκου ἀντίβολὴ πρὸς χροα-
τικόν. 239.

Συμβουλία νοός πρὸς τὸν αὐτοῦ ψυχικόν. 285.

Ἡσυχία πρεσβυτέρου πρὸς Θεόδουλον λόγος
ψυχωφελὴς πρὸς τὴν ψυχὴν καὶ ὁρετῆς κε-
φαλαϊώδης, ἐν λεγόμεναις ἀντιρρήτικαῖς καὶ
ἀκλικαῖς. 296.

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΩΖΟΜΕΝΟΥ.

Φ Α Σ Ι δὲ Μάρκον μὲν καὶ ἐν τῷ νέῳ καὶ
 ἡλικίας εἰς ἄλφον παρῶν καὶ ὅφθονα, ἐ μνή-
 μονα ἱερῶν γραφῶν γινέσθαι. Θεοφιλῇ δὲ ὅτι
 τοσούτον ὡς ἰσχυρίζεσθαι Μακάριον τὸν αὐτὸν
 παρῶν τε ὄντα καὶ Κελίνων, μηδὲ πᾶν ποτε
 πρὶν αὐτὸν λαβόν, ἀθέμις ἱερῶσι διδόναι τοῖς
 μεμνημένοις παρῶν τῶν ἱερῶν τράπεζαν ἀπέ-
 λος δὲ αὐτῶν ἐδίδου, οὗ τῶν χεῖρα μέλει τῇ
 καρποῦ μένου ἔλεγε θεοφρῶν.

ΜΑΡΚΟΣ παρῶν τοῦ δαίμονος καὶ νόμου
 πνθυματικῶν. 1.

Κεφάλαια παρῶν νόμου πνθυματικῶν. 14.

Κεφάλαια παρῶν τοῦ οἰομένου ὅτι ἔργων δι-
 καίουσθαι. 42.

Γερὶ μεταμοίᾳς τοῖς πᾶσι πρῶτον παρῶν
 κούσης εἰς τῶν δυνάμιν τῆς ἐργείας, ἡ
 οἱ πιστοὶ καὶ παρῶν τῆς ἐργασίας διὰ τῆς χά-
 ριτος τῆ βαπτίσματος ἔλαβον. 86.

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ.

ΜΑΡΚΟΥ ΕΡΗΜΙ-

του, καὶ ἀσκητοῦ,

ΝΙΚΟΛΑΟΥ,

ΗΣΥΧΙΟΥ ΠΡΕΣΒΥ-

τέρου, καὶ διειρημένα συγγραμματα.

MARCI EREMITAE,

NICOLAI,

HESYCHII PRESBYTERI,

opera quæ extant.

PARISIIS, M. D. LXIII.

Apud Guil. Morelium in Græcis ty-
pographum Regium.

*Ex Bibliotheca Cardinalis &
Principis à Dietrichstein.*